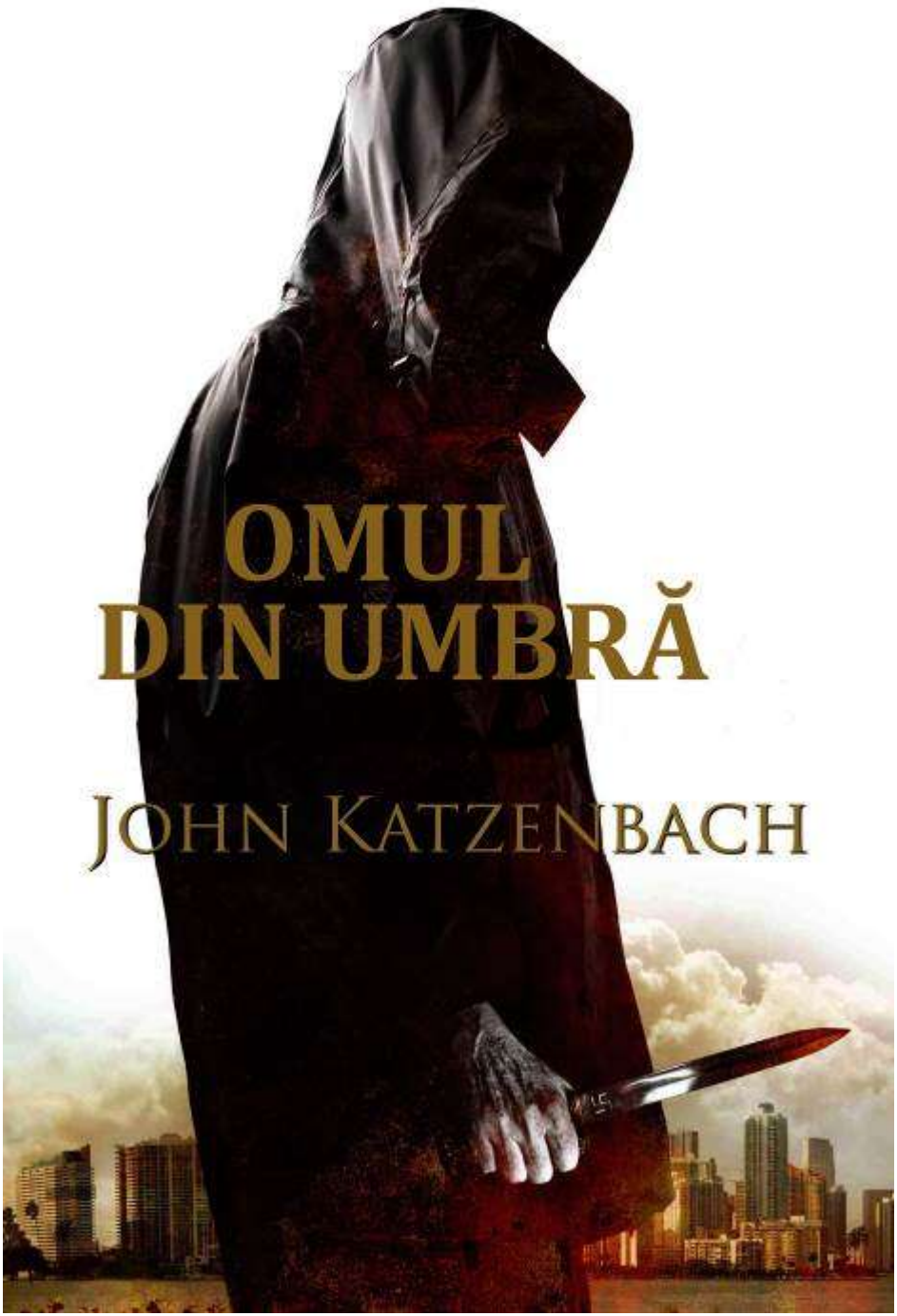

OMUL
DIN UMBRĂ
JOHN KATZENBACH

John Katzenbach

OMUL DIN UMBRĂ

editura rao
2001

Editura RAO București
Grupul Editorial RAO
C.P. 2-124 București, ROMANIA

JOHN KATZENBACH
The Shadow Man
© 1995 by John Katzenbach

Traducerea din limba engleză LIDIA ROȘU

© Editura RAO București 2001
pentru versiunea în limba română

Tiparul executat de
ALFÖLDI NIOMDA AG
Debrecen, Ungaria

Februarie 2001

ISBN 973-8077-29-x

Istoria, spuse Stephen, e un coșmar
din care încerc să mă trezesc…

James Joyce, *Ulise*

Niciodată un roman nu se realizează în forma lui finală fără ajutor. Uneori acest ajutor este tehnic, ca în cazul corectorilor, care verifică primele printuri ale manuscrisului, semnalând toate greșelile ce s-au făcut, eventual. Se întâmplă ca acestea să fie greu sesizabile, dar importante. Am primit un ajutor însemnat la completarea manuscrisului acestei cărți de la prietenii mei Jack Rosenthal, David Kaplan și Janet Rifkin, de la Harley și Sherry Tropin, ale căror observații au contribuit la îmbunătățirea versiunii finale.

Există multe cărți extraordinare despre Holocaust, una mai sfâșietoare, mai deprimantă, mai uimitoare decât alta. Nu le voi înșira pe toate câte le-am analizat, dar există una care merită să fie menționată. La început, când mă frământau ideile care s-au concretizat în acest roman, Howard Simons, de la Universitatea din Harvard, mi-a dat exemplarul lui personal al unei cărți remarcabile: Ultimii evrei din Berlin, *de Leonard Gross. Cei doritori să afle fapte pline de ingeniozitate și curaj vor câștiga dacă o vor citi.*

Întrucât totdeauna m-am simțit îndatorat
familiei, dedic această carte
Justinei, lui Nick și lui Maddy.

UNU
O moarte întreruptă

Încă de la începutul unei seri ce promitea să fie teribil de fierbinte în Miami Beach, Simon Winter, un bătrân care, prin profesiunea lui, trăise ani de-a rândul în apropierea morții, se hotărî că era timpul să se sinucidă. Regretând doar pentru o clipă faptul că, în felul acesta, le va da multă bătaie de cap celorlalți, se îndreptă spre o nișă din dormitor și, dintr-o învelitoare de piele veche și decolorată scoase un pistol de calibrul 38, cu țeava scurtă, folosit de obicei de polițiști. Deschise butoiul revolverului și scoase cinci dintre cele șase gloanțe, pe care și le puse în buzunar. Acest indiciu îi va ajuta pe ceilalți să-și dea seama clar de intențiile lui.

Cu pistolul în mână, începu să caute hârtie și pix pentru a scrie obișnuita scrisoare a sinucigașului. Treaba asta îi luă câteva minute enervante și, de-abia după ce răscoli un sertar în care erau câteva batiste albe împăturite, ace de cravată și cătușe, fu în stare să descopere o foaie curată, cu dungi albastre, de blocnotes, și un pix ieftin. „Ei bine, își spuse el, dacă ai ceva de zis, zi pe scurt.”

Se opri în fața oglinzii ca să vadă cum arată, gândindu-

se dacă mai avea nevoie de ceva. Nu arăta prea rău. Cămașa sport, în carouri, era curată, la fel pantalonii kaki, șosetele și chiloții. Frecându-și obrazul cu dosul mâinii în care ținea arma, se gândi să se bărbierească, simțind țepii ce-i crescuseră peste zi, dar hotărî că nu era nevoie. Trebuia să se tundă, dar ridică din umeri și-și trecu degetele, grăbit, prin părul alb. Nu mai avea timp, își zise. Deodată, își aminti că, în tinerețe, i se spusese că părul continuă să crească și după moarte. Părul și unghiile. Ar fi vrut să fie așa. Acesta era genul de informații pe care copiii și le șopteau unii altora, ca și cum ar fi fost absolut siguri că-i adevărat; astfel se nășteau acele povestiri cu stafii, spuse în camere întunecoase, în mare taină. O parte din problemele ce apar în procesul maturizării, se gândi Simon Winter, se datorau dispariției acestor mituri ale copilăriei.

Îndepărtându-se de oglindă, aruncă o privire grăbită împrejurul dormitorului; patul era făcut, în colț nu erau îngrămădite haine murdare, pe noptieră erau stivuite cărțile pe care le citea înainte de a adormi (romane polițiste și de aventuri). Se gândi că încăperea arăta, dacă nu îngrijită, cel puțin decentă, ceea ce se reflecta și în aspectul lui. Desigur că neglijența era de înțeles la un bătrân burlac, ca de altfel și la un copil, și acest lucru îl interesa acum, dându-i un anumit sens al desăvârșirii.

Își vârî capul în baie și văzu un flacon cu somnifere; se gândi, în treacăt, să le folosească în locul vechiului său

revolver, dar hotărî că ar fi însemnat o lașitate să se sinucidă astfel: „Ar trebui să fii destul de curajos și să te uiți la țeava propriului tău pistol, nu să înghiți un pumn de somnifere și să aluneci, încet, într-un somn de moarte”. Se duse în bucătărie. În chiuvetă se adunaseră vase murdare de o zi. Pe când se uita fix la ele, un gândac mare se târî spre marginea unei farfurii și acolo se opri, ca și cum aștepta să vadă ce va face Simon.

— Lighioane scârboase! rosti el cu voce tare. Gândac nenorocit!

Își ridică pistolul și-l îndreptă spre gândac.

— Bang! zise. O singură împușcătură. Știai, gândacule, că am avut întotdeauna calificativul maxim la trageri?

Spunând acestea, răsuflă ușurat și zâmbi în timp ce punea arma și hârtia jos, pe linoleumul ieftin, de culoare albă, apoi apucă o sticlă cu detergent de vase și începu să frece iute farfuriile. Zise cu voce tare:

— Să sperăm că, imediat după evlavie, urmează curățenia.

Își imagină că era ușor ridicol să spele vase, ca o ultimă acțiune a sa pe pământ, dar, dacă nu ar fi făcut-o el, altcineva tot ar fi trebuit s-o facă. Înțelegea prea bine că și asta făcea parte din caracterul lui. Nu avea obiceiul să-i lase pe alții să termine ceea ce a început el.

Se pare că gândacul de bucătărie a simțit un pic de spumă de la detergent, și-a dat seama de pericol și a sărit pe linoleum când Simon i-a tras una, fără prea mult zel, cu

buretele.

— Așa! Poți să fugi, dar nu poți să te ascunzi.

Se băgă sub chiuvetă, unde găsi un insecticid. Îl scutură tare, apoi stropi în porțiunea în care dispăruse gândacul.

— Cred că o să murim împreună, gândacule! spuse el.

Își aminti că vikingii obișnuiau să omoare un câine și să-l așeze la picioarele muribundului, gândindu-se, poate, că războinicul dorea să aibă un însoțitor pe drumul spre Valhalla, și ce alt camarad mai bun ar fi găsit decât credinciosul câine, căruia nici prin cap nu-i trecea că viața îi era luată din cauza unui obicei barbar. Deci, își spuse Simon, dacă aș avea un câine, aș putea să-l împușc întâi pe el, dar n-am, și, oricum, n-aș face așa ceva. Trebuie să mă mulțumesc, pe drumul spre lumea cealaltă, doar cu un gândac." Râse în sinea lui, întrebându-se cam despre ce ar vorbi el cu gândacul, intuind că, într-un fel ciudat, viețile lor erau destul de asemănătoare, căci amândoi zgâmâiau în rămășițele dezgustătoare ale traiului de zi cu zi. Curăță chiuveta cu un ultim gest teatral, puse buretele într-un colț și, luând hârtia și pistolul, se întoarse în modesta cameră de zi a micului său apartament. Se așeză pe canapeaua jerpelită și puse pistolul pe măsuța pentru cafea, din față. Apoi luă hârtia și pixul și, după un moment de gândire, scrise:

„Oricui îi pasă:
Eu mi-am făcut-o, cu mâna mea.

Sunt bătrân, obosit și singur și, în atâția ani, n-am făcut nimic folositor. Nu cred că oamenii, și lumea în general, îmi vor simți lipsa prea mult."

„Ei bine, își zise, e adevărat, dar se pare că lumea se descurcă binișor, indiferent cine moare, așa că nu ai spus mare lucru." Duse pixul la gură și-și lovi ușor dinții, o dată sau de două ori. „Fii mai clar, insistă Simon în sinea lui, ca o profesoară de școală generală care se teme că elevii ei n-au înțeles ceea ce au de făcut" Mâzgăli în grabă:

„*Mă simt ca un musafir care a stat prea mult în vizită*."

„E mai bine", își zise el. Apoi zâmbi: „*Acum să trecem la treabă! Mi-au rămas puțin peste 5000 de dolari în economii la First Federal, din care trebuie plătite serviciile prin care o să ardeți oasele astea bătrâne. Dacă ar fi cineva atât de bun încât să-mi ia cenușa și s-o arunce în apă, în timpul fluxului, dincolo de Government Gut, i-aș fi recunoscător.*"

Simon făcu o pauză și se gândi că ar fi fost drăguț dacă acel cineva ar fi făcut-o atunci când bancurile de pești care trăiesc acolo încep să se răsucească pentru a ieși la suprafață, înghițind aerul cu lăcomie, prinzând viteză în căutarea altor soiuri cu care să se hrănească (cum ar fi scrumbia). Sunt frumoși, cu solzii lor uriași, argintii, ca o armură care-i face să pară asemenea unor medievali

cavaleri rătăcitori ai mărilor, cu cozi mari, puternice, aidoma unor coase, cu ajutorul cărora înaintează atât de repede în apă. Sunt pești din vechime, neatinși, în atâtea secole, de nici o schimbare, și unii sunt, probabil, la fel de bătrâni ca Simon. Se întrebă, o clipă, dacă există vreun pește care să se fi plictisit de înotat, și dacă da, ce a făcut ca să-i treacă. Poate că a lăsat-o mai moale cu înotatul și poate că n-a mai înaintat atât de repede când un pește-ciocan ataca bancul. „N-ar fi deloc rău să devin un pește." După care continuă să scrie:

„Aș vrea ca toți banii care rămân să ajungă în fondul pentru văduve al Departamentului de Poliție din Miami Beach, sau cum s-o mai spune astăzi. N-am rude care să fie anunțate. Am avut un frate, dar a murit, iar de copiii lui n-am mai auzit nimic de ani de zile.

M-am bucurat de viață și am reușit să fac unele lucruri bune. Dacă interesează pe cineva, există un album cu tăieturi din ziare referitoare la cazurile pe care le-am rezolvat Se află în dormitor."

Se hotărî să-și facă o mică concesie și să se scuze:

„Odată, am fost al naibii de bun.
Îmi pare rău că vă fac probleme."

Făcu o pauză, cercetând biletul, apoi îl semnă:

„Simon Winter. Detectiv. Pensionar"

Respiră adânc și-și duse la ochi mâna care aproape că-i înțepenise. Privi la biletul pe care-l scrisese. Nu era nicio literă tremurată, se gândi el. „E-n regulă. Ai înfruntat și chestii mai dure. Nu mai ai de ce să aștepți."

Înșfăcă arma și puse degetul pe trăgaci. Simțea până în adâncul ființei fiecare mișcare pe care o făcea, ca și cum, deodată, fiecare gest căpătase o importantă specială. Tensiunea degetului pe care îl ținea pe trăgaci se transmitea mușchilor brațului. Îi simțea mișcându-se pe măsură ce ridica pistolul, încordându-și încheietura ca să țină arma fix. Inima începu să-i bată mai tare. Avea mintea plină de amintiri. Închise ochii, încercând să-i strângă mai tare pentru a opri orice lacrimă - și orice șovăială. „Gata! își spuse. Gata! E timpul!"

Simon Winter își lipi țeava pistolului de cerul gurii, întrebându-se dacă va simți glonțul care îl va omorî. Și în acea scurtă clipă de ezitare, acea unică, singură clipă de amânare, liniștea din jurul lui fu brutal întreruptă de o bătaie puternică, insistentă, în ușa apartamentului său.

Sunetul îi nărui hotărârea de a se sinucide, înlemnindu-l de uimire.

Chiar în aceeași clipă, deveni conștient de zeci de senzații, ca și cum lumea i-ar fi cerut, autoritar, să ia cunoștință de existența ei. Presiunea degetului de pe trăgaci aproape că-i sfâșia pielea; tocmai când se aștepta să

simtă lovitura care să-i aducă dureroasa uitare a morții, simți, de fapt, gustul metalic al țevii revolverului și se înecă din cauza mirosului înțepător de la uleiul cu care curățase arma. Limba îi alunecă pe oțelul ca de gheață al țevii. Își auzea respirația șuierată.

În depărtare, se distingea zgomotul făcut de motorul unui autobuz. Se întreba dacă era un A-30, ce se îndrepta spre Ocean Drive, sau un A-42, în drum spre Collin Avenue. La fereastră, o muscă bâzâia enervant și Simon își aminti de o ruptură în plasa de la geam. Deschise ochii și lăsă pistolul jos.

În ușă se auzi o a doua bătaie, mai insistentă.

Zgomotul avea în el ceva urgent care-l copleșea, mai mult decât hotărârea de a se sinucide. Puse revolverul pe măsuța pentru cafea, deasupra biletului și se ridică. Auzi o voce spunând:

— Vă rog, domnule Winter…

Era o voce ascuțită, speriată, care îi părea cunoscută.

„S-a și făcut întuneric, își spuse Simon. De douăzeci de ani, nimeni n-a mai bătut la ușa mea după apusul soarelui.” Mișcându-se iute, uitând o clipă șovăiala pe care vârsta o impunea picioarelor sale, se grăbi spre ușă. Strigă:

— Vin, vin…

Deschise ușa, fără să știe exact cui o deschide, cu speranța nelămurită că o deschidea spre ceva important.

Femeia în vârstă care stătea în fața ușii părea înconjurată de un val de frică asemenea unui halou de lumină. Fața îi era încordată, palidă, cu mușchii rigizi și se uita la Simon Winter cu atâta disperare, încât el se dădu cu un pas înapoi, de parcă ar fi fost lovit de o pală de vânt. Avu nevoie de câteva clipe pentru a-și recunoaște vecina care locuia alături de aproape zece ani.

— Doamnă Millstein, ce s-a întâmplat?

Femeia întinse o mână, apucându-l pe Simon de braț, scutură din cap, ca și cum groaza pe care o simțea n-o lăsa să rostească niciun cuvânt.

— Vă simțiți bine?

— Domnule Winter, spuse femeia încet, cu buzele înțepenite, mulțumesc lui Dumnezeu că sunteți acasă. Eu sunt singură și nu știu ce trebuie să fac…

— Intrați, intrați! Vă rog, spuneți-mi ce s-a întâmplat?

Sophie Millstein făcu un pas înăuntru, tremurând. Își înfigea unghiile în brațul lui Simon, așa cum alpinistul își înfige pitoanele în stâncă pentru a nu cădea în prăpastie.

— Nu mi-a venit să cred, domnule Winter… începu Sophie Millstein încet.

Dar cuvintele îi veniră apoi pe buze într-un torent nestăvilit

— Și nu-mi închipui că m-ar crede cineva. Părea așa de ciudat. Era imposibil. Cum putea să fie aici? Aici?! Nu, părea o nebunie, așa că niciunul dintre noi n-a crezut. Nici rabi Silver, nici Frieda Kroner. Dar ne-am înșelat domnule

Winter. El este aici. L-am văzut. În seara asta. Exact lângă taraba cu înghețată, pe Lincoln Road Mall. Eu am ieșit din magazin și el era acolo, în fața mea. M-a privit și am știut în clipa aceea că era el, domnule Winter. Privirile lui erau ca niște lame de oțel. Nu știam ce să fac. Leo ar fi știut. Ar fi spus: „Sophie, trebuie să chemăm pe cineva" și ar fi avut la îndemână exact numărul care îi trebuia. Dar Leo nu mai este, iar eu sunt singură și el este aici.

Se uită neajutorată la Simon.

— Mă va ucide și pe mine, spuse ea, gâfâind.

Simon Winter o conduse pe Sophie Millstein în camera de zi și o ajută să se așeze pe canapeaua desfundată.

— N-o să vă ucidă nimeni, doamnă Millstein. Vă aduc ceva răcoritor să beți, apoi îmi explicați ce v-a înfricoșat atât.

Femeia îl privi îngrozită.

— Trebuie să-i avertizez și pe ceilalți!

— Da, sigur. O să vă ajut și eu, dar, vă rog, beți ceva și pe urmă îmi povestiți ce s-a întâmplat

Ea deschise gura ca să răspundă, dar parcă îi pieriseră toate cuvintele din minte, așa că nu spuse nimic. Își puse o mână pe frunte, de parcă ar fi vrut să-și ia temperatura, și zise:

— Da, da… vă rog, niște ceai cu gheață, dacă aveți. E atât de cald! Uneori, vara, simți că aerul ia foc.

Simon Winter înhață scrisoarea de adio și pistolul de pe măsuța pentru cafea, ce se afla în fața vecinei sale, și se

grăbi spre bucătărie. Găsi un pahar curat în care turnă apă, cuburi de gheață și un pliculeț de ceai instant. Lăsă scrisoarea pe masă, dar, înainte de a-i duce ceaiul Sophiei, își încărcă din nou pistolul cu cele cinci gloanțe pe care le pusese în buzunar. Se uită spre cameră și o văzu pe bătrână privind în gol, ca și cum și-ar fi amintit ceva de demult. Simți un fior ciudat și un fel de nerăbdare. Groaza Sophiei Millstein umplea, parcă, toată încăperea, ca un fum gros. Respiră o dată adânc și se îndreptă, grăbit, spre ea.

— Acum beți asta, spuse el ca și cum ar fi vorbit cu un copil bolnav. Nu vă grăbiți! Apoi îmi povestiți ce s-a întâmplat.

Femeia dădu din cap, cuprinzând paharul cu amândouă mâinile, sorbind lacomă lichidul maroniu, răcoritor. Înghiți cu greu, apoi își lipi paharul de frunte. Simon îi văzu ochii plini de lacrimi.

— O să mă ucidă, repetă ea. Nu vreau să mor.

— Doamnă Millstein, vă rog! Despre cine este vorba?

Sophie se cutremură, apoi rosti în germană:

— *Der Schattenmann!*

— Cine?! Ăsta e un nume?

Femeia îl privi înfricoșată.

— Nimeni nu-i știe numele, domnule Winter. Adică nu dintre cei care încă mai trăiesc.

— Dar cine…

— E o stafie…

— Nu înțeleg…

— Un diavol.

— Cine?!

— Era rău, domnule Winter. Mai rău decât vă puteți imagina. Și acum e aici. Noi n-am crezut, dar ne-am înșelat. Domnul Stein ne-a avertizat, dar noi nu-l cunoșteam, deci cum puteam să-l credem?

Sophie Millstein se cutremură și mai tare.

— Sunt bătrână, șopti ea. Sunt bătrână, dar nu vreau să mor.

Simon ridică o mână.

— Vă rog, doamnă Millstein, explicați-mi mai clar. Nu vă grăbiți, explicați-mi, pe rând, cine este această persoană și de ce vă înspăimântă atât.

Femeia mai sorbi o înghițitură de ceai și puse paharul în fața ei. Dădu încet din cap, încercând să se calmeze. Își duse o mână la frunte, mângâindu-și delicat sprâncenele, parcă voia să scape de o amintire neplăcută, apoi își șterse lacrimile strânse în colțul ochilor. Respiră adânc și îl privi pe Simon. Acesta văzu cum își duce mâna la gât și atinge ușor lănțișorul pe care îl purta. Era un lănțișor fin din aur care avea, ca medalion, prenumele ei. Dar ceea ce îl deosebea de alte asemenea bijuterii purtate de adolescenți era acel „S" de la „Sophie" care avea două mici diamante la fiecare capăt al literei. Simon Winter știa că răposatul ei soț îi cumpărase lănțișorul din puținii bani de care dispunea, chiar de ziua ei, cu o zi înainte să moară. Sophie

îl păstrase, ca și verigheta, de altfel.

— E o poveste atât de complicată, domnule Winter. S-a întâmplat cu atât de mult timp în urmă, încât, uneori, mi se pare că a fost doar un vis. Dar n-a fost, domnule Winter. A fost un coșmar, mai degrabă. S-a întâmplat acum cincizeci de ani.

— Continuați, doamnă Millstein!

— În 1943, familia mea - mama, tata, fratele meu Hansi - era încă în Berlin. Ne ascundeam…

— Da, spuneți!

— Duceam o viață groaznică. Nu era nicio clipă, nicio secundă, nici măcar timpul dintre două bătăi de inimă, în care să ne simțim în siguranță. Nu prea era mâncare, ne era mereu frig, și, în fiecare dimineață, când ne sculam, ne gândeam că a fost ultima noastră noapte împreună. Și, cu fiecare secundă, pericolul creștea. Un vecin care putea deveni foarte curios, un polițist care ne putea întreba de acte. Sau de cumva în troleibuz ai fi zărit pe cineva care să te recunoască, să știe că ești evreu… Sau poate ai fi spus ceva, orice, care să te trădeze… Un gest, tonul vocii, o mișcare agitată… Nici că există oameni mai bănuitori decât germanii, domnule Winter. Eu am simțit asta pe pielea mea. Doar am trăit printre ei. Nu era nevoie de prea mult, o mică ezitare, poate o privire speriată, și imediat se vedea că erai în plus. Asta însemna sfârșitul. Deja în 1943 știam toate acestea. Poate că nu toți știau… Dar dacă te prindeau, erai mort - asta știam. Era foarte simplu. Uneori,

noaptea, stăteam în pat, fără să pot adormi, rugându-mă ca englezii să arunce o bombă exact deasupra noastră, și astfel să murim cu toții și să scăpăm de groaza aceea. Îmi doream moartea cu ardoare; fratele meu, Hansi, venea lângă mine, îmi lua mâna și mi-o ținea așa, până când adormeam. Era atât de puternic! Și descurcăreț! Când nu mai aveam nimic de mâncare, Hansi găsea întotdeauna niște cartofi și ni-i aducea. Când nu mai aveam unde să stăm, Hansi făcea ce făcea și găsea o nouă locuință, o pivniță, undeva unde nu ne întreba nimeni nimic sau unde puteam sta o săptămână, sau mai mult, tot împreună, deci încă mai aveam un răgaz de trăit…

— Ce s-a întâmplat cu…

— A murit. Au murit cu toții.

Sophie oftă adânc.

— V-am spus. El i-a ucis. Ne-a găsit și i-a ucis.

Simon Winter se pregătea să pună o nouă întrebare, dar femeia ridică o mână tremurătoare.

— Lăsați-mă să termin, domnule Winter, cât mai am putere s-o fac! Erau atâtea lucruri care te îngrozeau, și totuși cei mai răi erau „hăitașii".

—„Hăitașii"?

— Evrei ca și noi, domnule Winter. Evrei care lucrau pentru Gestapo. Pe Iranische Strasse era o clădire. Una dintre acele clădiri cenușii, oribile, pe care nemții le iubesc atât de mult. Îi spuneau Biroul Evreiesc de Investigații. Acolo lucra și el, acolo lucrau toți. Libertatea lor depindea

de capturarea noastră.

— Și omul pe care l-ați văzut astăzi credeți că…

— Unii dintre ei erau foarte cunoscuți, domnule Winter. Rolf Isaaksohn, tânăr și arogant, și Stella Kubler, o femeie frumoasă. Era blondă, cu trăsături plăcute, semăna cu o nordică. Și-a denunțat propriul soț. Mai erau și alții. Își scoseseră stelele de evrei, pe care trebuia să le purtăm cu toții, și mergeau prin oraș ca să ne caute, ca niște păsări de pradă.

— Și omul de azi…

— *Der Schattenmann*. El era prezent în toate coșmarurile noastre. Se spunea că e în stare să te zărească în mulțime; era singurul care aproape te simțea că ești evreu, parcă citea în ochii tăi, sau își dădea seama de asta după felul cum îți lucea pielea. Poate că era felul în care mergeai sau în care îl adulmecai pe cel care te trăda. Nu știu cum reușea. Tot ceea ce știam era că, dacă te găsea, nu te mai puteai aștepta decât la moarte. Oamenii spuneau că el asista la capturarea ta, pândea acolo, în întuneric, era acolo, în preajma ta, în zorii zilei când te urcau în trenul spre Auschwitz. Dar nu puteai ști cu siguranță unde era, pentru că nimeni nu-i văzuse fața vreodată și nimeni nu-i cunoștea numele. Dacă i-ai fi văzut chipul, te-ar fi dus în beciul închisorii din Alexander Platz, de unde nu mai ieșeai în veci. Și el era acolo - se spunea - ca să vadă cum mori, și ca ultimul lucru pe care îl vezi pe pământ să fie fața lui. El era cel mai rău. Nu mai era nimeni atât de rău

ca el, pentru că oamenii ziceau că-i plăcea ceea ce făcea și se vedea că așa era, pentru că o făcea atât de bine…

— Și azi…

— A fost aici. Aici, în Miami Beach. Deși nu poate fi adevărat, domnule Winter. Este imposibil și, totuși, eu cred. Cred că l-am văzut azi.

— Dar…

— Atunci, demult, l-am văzut pentru câteva secunde doar. Era o ușă lăsată deschisă și ei treceau mereu dintr-un birou în altul, pentru că aveau acte de rezolvat. Da, acte de rezolvat! Nemții, chiar și atunci când te omorau, îți făceau acte. Și când ofițerul de la Gestapo a terminat cu actele noastre și a ștampilat dosarele și ne-au dus jos, în celulă, am putut o secundă, poate două, să mă uit înăuntru, în cameră. Iar el era acolo, între doi ofițeri care purtau uniformele acelea negre, îngrozitoare. Râdeau cu toții ca de o glumă și am știut că el era. Avea pălăria dată pe spate și, la un moment dat, și-a ridicat privirile și a strigat ceva, iar ceilalți au trântit ușa. Am crezut că mi-a venit rândul să mă duc în beci, dar m-au urcat în tren chiar în ziua aceea. Cred că și-au închipuit că voi muri în lagăr. Eram atât de tânără, aveam șaisprezece ani, abia dacă eram puțin mai înaltă decât un copil. I-am uimit pe toți, domnule Winter, pentru că am supraviețuit.

Se opri, respirând adânc.

— Nu voiam să mor. Nu atunci. Și nici acum. Nu încă.

Sophie Millstein era o femeie micuță de statură, chiar și

cu pantofii cu talpă ortopedică pe care-i purta, și tare slăbuță. Era foarte scundă față de Simon Winter care, în ciuda vârstei, era încă înalt. Își purta părul alb prins într-un fel de turban, ca să o facă ceva mai înaltă, efect care, de cele mai multe ori, era ridicol, mai ales atunci când ieșea din locuința ei îmbrăcată în pantaloni scurți, colorați, și cu cămașă înflorată, trăgând după ea o bicicletă cu care mergea la băcănie. Simon Winter o cunoștea din vedere, o saluta, schimba câteva cuvinte cu ea, de obicei se plângeau amândoi de căldură, sau de oraș, de adolescenți și de muzica pe care o ascultau, dată la maximum. Ea îi mai povestea despre fiul ei care n-o suna prea des, se plângea că îmbătrânește, că-i este urât singură. Iar Simon ar fi preferat să poată evita toate aceste văicăreli. Dar dacă până acum crezuse că trebuie să păstrezi distanță față de vecini și să asculți politicos micile lor plângeri, groaza din ochii femeii îl făcu să uite indiferența de altădată.

Nu prea știa ce să creadă, simțea în el șovăiala polițistului. Nimic nu era adevărat până când nu avea dovada clară. Și își dădu seama că singurul fapt concret, real, era frica din ochii vecinei sale.

Pe când o privea, observă că tot corpul îi era scuturat ca de un tremur. Femeia îl privi, la rândul ei, întrebător.

— Au trecut cincizeci de ani. Iar eu l-am văzut, atunci, doar pentru o clipă. Aș putea să mă înșel, domnule Winter?

Simon se hotărî să nu răspundă la această întrebare,

pentru că știa, din experiență, că posibilitatea ca Sophie Millstein să aibă dreptate era aproape inexistentă. Raționă cam așa: omul acesta - *Der Schattenmann* - trebuie să fi fost tânăr pe atunci, nu avea mai mult de douăzeci de ani. Acum ar fi bătrân. Părul i-a albit, culoarea pielii i s-a schimbat, obrajii îi atârnă din cauza vârstei. Și mersul i-ar fi altfel, la fel și vocea. N-ar mai semăna deloc cu cel de-atunci.

— Și omul ăsta v-a spus ceva astăzi?

— Nu. Se uita doar. Ni s-au întâlnit privirile, era după-amiaza târziu, iar soarele părea să strălucească exact în spatele lui, apoi a dispărut, parcă pierise în lumina aceea de amurg. Iar eu am luat-o la fugă, domnule Winter. Ei bine, nu așa cum aș fi fugit pe vremuri, dar am avut senzația că fug. Am fost atât de fericită când am văzut lumină la dumneavoastră, pentru că îmi era frică să stau singură.

— Și nu v-a spus nimic?

— Nu.

— Nu v-a amenințat, n-a făcut niciun gest?

— Nu, doar s-a uitat la mine. Avea privirile ca niște lame tăioase, v-am mai spus asta.

— Și cum arăta?

— Era înalt, dar nu la fel de înalt ca dumneavoastră. Și totuși era solid, puternic. Avea brațele și umerii unui om tânăr.

Simon Winter dădu din cap. În sinea lui, era din ce în ce

mai sceptic. Să recunoști un om pe care l-ai văzut doar pentru câteva secunde, cu cincizeci de ani în urmă, nu prea i se părea a fi verosimil - ceea ce înțelegea un polițist de la omucideri prin acest cuvânt. De fapt, nu era nicio posibilitate să fie ceva real în povestea asta. Explicația lui era ceva de genul: de la moartea soțului ei, Sophie Millstein percepea tot ceea ce era în jurul ei cu totul diferit, într-un mod alterat. Mergea prin soare, într-o zi mult prea călduroasă pentru ea, pierdută în amintiri dureroase, când, deodată, o persoană apărută în fața ochilor i-a întrerupt șirul aducerilor aminte, iar ea, dezorientată, s-a speriat, pentru că era bătrână și singură. Și se întrebă cu tristețe: „Oare eu aș fi reacționat altfel?"

Dar în loc să spună asta, rosti hotărât:

— Doamnă Millstein, eu cred că o să vă reveniți și totul va fi în regulă. Trebuie să vă odihniți puțin.

— Trebuie să-i avertizez și pe ceilalți, zise ea repede, gâfâind. Trebuie să afle și ei. Domnul Stein avea dreptate. Ar fi trebuit să-l credem. Acum ce e de făcut? Suntem bătrâni. N-am știut că avea dreptate. Pe cine să suni? Cui să-i spui? Cât aș vrea să fie Leo aici!

— Care ceilalți? Și cine este domnul Stein?

— Și el l-a văzut. Și acum e mort.

Simon deveni atent la auzul acestor cuvinte. Vorbi cu grijă:

— Nu înțeleg, doamnă Millstein. Vă rog să fiți mai clară.

Femeia însă îl privi cu teamă.

— Aceasta e arma dumneavoastră? E încărcată?

— Da.

— Slavă Domnului! Și-n toți acești ani, cât ați fost polițist, ați avut aceeași armă?

— Da.

— Ar trebui s-o țineți mereu la îndemână, domnule Winter. Și Leo al meu voia să-și ia o armă, pentru că spunea că negrilor - de fapt, folosea alt cuvânt, nu era un om rău, dar îi era frică și asta îl făcea să vorbească urât - le place să vină în Miami și să-i jefuiască pe toți evreii bătrâni de aici. Adevărul ăsta este: suntem evrei bătrâni și cred că, dacă aș fi fost un criminal, așa aș fi gândit și eu. Dar eu nu l-am lăsat pe Leo să-și ia o armă, pentru că mă speria gândul să am în casă o armă, căci Leo nu era un om prea grijuliu. Era un om bun, dar, uneori, era… cum să vă spun?… neatent. Și nu era înțelept să ai o armă la îndemână. M-am gândit că s-ar putea răni, dar acum aș fi vrut să avem armă, ca să mă pot apăra. Nu mai am de ce să șovăi, domnule Winter. Trebuie să-i sun pe ceilalți și să le spun că el este aici și să ne hotărâm ce să facem.

— Liniștiți-vă, doamnă Millstein! Cine este domnul Stein?

— Trebuie să sun.

— O să avem timp și pentru asta.

Femeia nu răspunse.

Sophie Millstein stătea acum nemișcată, cu ochii privind în gol. Simon își aminti brusc de o spargere la o bancă,

petrecută cu ani în urmă, și în urechi îi răsună ploaia de gloanțe care se stârnise în treizeci de secunde. Nu propria lui împușcătură fusese cea care oprise jaful, dar el fusese primul care îl înhățase pe hoț și care îi dăduse o lovitură în braț pentru ca acesta să scape arma din mână. Se uitase apoi la omul acela și văzuse cum i se măreau ochii pe măsură ce i se scurgea tot sângele și, o dată cu el, viața, prin gaura făcută de glonț. Era tânăr, abia dacă avea douăzeci de ani, iar Simon nu avea nici el prea mult peste vârsta aceasta. Hoțul se uita la el și în priviri i se puteau citi zeci de întrebări disperate, dar mai ales una: „Oare o să trăiesc?" Înainte să-i poată da vreun răspuns, Simon văzu cum omul dă ochii peste cap și moare. Aceeași privire sfârșită o văzu Simon în ochii Sophiei Millstein și nu se putu stăpâni să nu se înfioare simțind panica oglindită în ei.

— O să mă ucidă, spuse femeia pe un ton pierdut, resemnată. Trebuie să-i avertizez și pe ceilalți.

Avea o voce uscată, răgușită, semăna cu sunetul pe care-l scoate pielea prea întinsă.

— Doamnă Millstein, n-o să vă omoare nimeni. N-am să las să se întâmple așa ceva.

Femeia părea să nu-și poată desprinde privirile din acel punct fix la care se uita, de parcă Simon n-ar mai fi fost acolo, în cameră. După o vreme, trupul i se scutură ca și cum una dintre amintirile acelea ar fi lovit-o aievea. Se întoarse încet spre bătrânul polițist și clătină din cap.

— Eram atât de tânără și mi-era atât de teamă! Cred că tuturor le era. Au fost vremuri foarte grele, domnule Winter. Ne ascundeam tot timpul și nimeni nu credea că va mai apuca și ziua următoare. E groaznic să fii tânăr și, totuși, moartea să te pândească la fiecare pas.

Simon încuviință. Trebuia s-o lase să vorbească, în ideea că, în cele din urmă, va ajunge și în prezent

— Continuați, vă rog.

— Acum un an, spuse Sophie Millstein încet, un om pe nume Herman Stein, care locuia în Surfside[1], s-a sinucis.

Vocea îi tremurase din nou când rostise aceste cuvinte.

— Cel puțin așa ni s-a spus de la poliție, pentru că s-a împușcat cu un pistol…

Winter își zise în sinea lui: „Cum aveam și eu de gând să fac".

— Și?

— După ce a murit și a venit poliția și după ce a avut loc înmormântarea cu *shibah* [2] și toate celelalte ritualuri îndeplinite de rude, a sosit o scrisoare acasă la rabinul Rubinstein. Îl cunoașteți pe rabinul?

— Nu.

— E un om bătrân, ca și mine. E la pensie acum. A primit deci o scrisoare chiar de la cel care murise; era scrisă cu câteva zile înainte de moartea lui. Și omul ăsta,

[1] Oraș în sud-estul Floridei (n.t.).

[2] Perioadă de doliu la evrei, care, în mod tradițional, durează șapte zile (n.t.).

Herman Stein, pe care eu nu-l cunoșteam… Și, de fapt, cum să-l fi cunoscut? Locuia în Surfside, care e departe de-aici… la nu știu câte blocuri… Șaptezeci, optzeci să fie, domnule Winter? Ce mai, e ca și cum ar fi trăit în altă lume. Ei bine, el îi trimisese o scrisoare rabinului, care nici nu-l cunoștea foarte bine - aflase doar că venea din Berlin și că fusese și el rabin, pe vremuri, în lagăr - ceea ce pare imposibil… dar, în fine, domnul acesta, pe care eu nu-l cunosc, Herman Stein, scria în scrisoarea lui: „L-am văzut pe *Der Schattenmann*". Și rabi, care, desigur, îi știa numele, mă găsește pe mine și pe alții, pe doamna Kroner și pe domnul Silver, care și ei au locuit în Berlin. Doar pe noi ne-a găsit, și suntem toți atât de bătrâni acum, domnule Winter, puțini au mai rămas în viață dintre cei din lagăr, puțini au supraviețuit. Rabinul reușește să ne adune pe toți și ne citește scrisoarea, dar ce puteam noi să facem? Nu puteai să chemi poliția. Nimeni nu ne poate ajuta și nici noi nu mai știm ce să credem. Cine să fi crezut că *Der Schattenmann* ar fi putut ajunge aici? Aici, dintre toate locurile posibile. Aici! Și uite-așa, lunile trec și, din când în când, mă duc la rabi acasă și ne adunăm cu toții acolo și vorbim, deși nu prea sunt lucruri de care să-ți amintești cu plăcere, domnule Winter. Până astăzi… când și eu, ca și bietul domn Stein din Surfside, pe care nu l-am cunoscut și care a murit, și eu l-am văzut pe *Der Schattenmann* - Omul din Umbră - și mă va ucide și pe mine.

Obrajii femeii erau plini de lacrimi și în vocea șoptită i

se simțea frica.

— Oh, unde este Leo? zise bătrâna. Cât aș fi vrut să fie aici!

— Deci domnul acesta, Herman Stein, s-a sinucis?

— Da. Nu… Așa ne-a spus poliția. Dar acum, în seara asta, îmi dau seama că a fost altceva.

— Și ceilalți, rabi…

— Trebuie să-i sun.

Sophie Millstein era iarăși agitată.

— Cartea mea… agenda mea cu numere de telefon… E la mine în casă.

— Vin cu dumneavoastră. O să fie totul în regulă.

Femeia dădu din cap și înghiți ceea ce mai rămăsese în paharul cu ceai.

— S-ar putea să mă înșel, domnule Winter? Dumneavoastră ați fost polițist… Au trecut cincizeci de ani, iar eu l-am văzut doar o secundă înainte ca oamenii aceia să trântească ușa. Au trecut cincizeci de ani și oamenii se schimbă atât de mult S-ar putea oare să mă înșel?

Apoi Sophie își scutură capul.

— Aș vrea să mă înșel, domnule Winter. Mă rog să mă fi înșelat.

Simon nu știa ce să spună, așa că nu-i răspunse. Se gândea că, probabil, femeia se înșelase. Povestea pe care i-o relatase, însă, era într-un fel, tulburătoare, și nu știa cum să interpreteze sinuciderea domnului Stein. De ce s-ar

sinucide un bătrân după ce a pus o scrisoare la poștă? „Poate că se simțea inutil, ca și mine.” Poate că era cam nebun. Poate că era bolnav. Poate că se săturase de viață. Sau poate că avea cine știe ce alte motive; când cineva are sufletul plin de amărăciune, plânsul nu-l mai ajută cu nimic. Nu, Winter nu știa, dar simțea, deodată, nevoia să afle. Simțea în el un vechi freamăt, despre care crezuse că a dispărut definitiv, că a fost șters din cauza ieșirii la pensie și a trecerii implacabile a timpului. Era ca o nouă trezire în urma cuvintelor spuse de bătrână și a privirilor ei pline de panică, iar el se simțea obligat - ca un calculator care primește informații - să-i răspundă.

— Doamnă Millstein, faptul că v-ați înșelat sau nu, nu are nicio importanță. Contează doar faptul că v-ați speriat și aveți nevoie să vorbiți cu prietenii dumneavoastră. Apoi trebuie să trageți un somn bun, iar mâine dimineață, când vom avea mintea limpede, vom analiza mai bine tot ceea ce s-a întâmplat.

— Mă veți ajuta?

— Desigur. Doar pentru asta sunt vecinii.

Sophie Millstein îi mulțumi cu o mișcare a capului și-și puse mâna pe mâna lui Winter. Când acesta aruncă privirea spre mâna ei, văzu, pentru prima dată în atâția ani de când o cunoștea, tatuajul de pe brațul femeii: A-1742. Cifra șapte era scrisă în stilul german, șerpuit, cu o cruce.

Se lăsase deja noaptea.

Simon Winter și Sophie Millstein străbăteau curtea, învăluiți în întuneric și neliniște. Căldura se simțea încă în aer, ca niște fâșii de mătase care se strângeau tot mai mult în jurul lor. În mijlocul curții se afla statuia unui îngeraș, pe jumătate gol, care cânta la trompetă. Odinioară aici era o fântână, dar nu mai funcționa de ani de zile. Apartamentul bătrânei era mic; se afla într-una dintre cele două clădiri gemene, așezate față în față, cu două etaje și cu lambriuri din stejar, ce fuseseră construite la Miami Beach în anii ’20, cu elemente de Art Deco, la modă pe-atunci: intrare cu arcadă, ferestre rotunde, cu linii curbe, aproape senzuale, în fațadă, ceea ce îi conferea acesteia feminitate. Te făcea să te gândești la o îmbrățișare caldă, de iubire.

Timpul și soarele necruțător uzaseră interioarele: zugrăveala căzuse de pe pereți, aparatele de aer condiționat huruiau mai degrabă decât să se audă în surdină, ușile scârțâiau și erau înțepenite, cu balamalele mâncate de rugină din cauza umidității.

Afară, pe stradă, un panou învechit anunța: *Sunshine Arms*[3]. Simon Winter apreciase întotdeauna metaforele scurte și se obișnuise, ba chiar se simțea bine în clădirile vechi.

Sophie Millstein se opri în fața ușii.

— Intrați dumneavoastră mai întâi? întrebă ea.

---

[3] Brațele Soarelui (în lb. engl.) (n.t.)

Winter îi luă cheia din mână și o introduse în broască.

— N-ar trebui să vă scoateți pistolul?

El scutură din cap. Femeia insistase ca el să-și ia arma, ceea ce Simon și făcuse, dar s-o țină la vedere i se părea ceva prostesc. Avea destulă experiență ca să știe că teama ei îl făcea iritabil, nervos. Asta-i mai trebuia, să aibă pistolul în mână, pregătit, și să împuște din greșeală pe domnul sau doamna Kadosh sau pe bătrânul Harry Finkel, vecinii de sus ai doamnei Millstein.

— Nu, răspunse el.

Deschise apoi ușa și păși înăuntru.

— Lumina se aprinde de pe hol, spuse ea, dar Simon știa acest lucru, pentru că apartamentul acesta semăna leit cu al său.

Ridică mâna și aprinse lumina.

— Doamne! strigă Simon surprins.

O formă cenușie îi trecu pe lângă picioare.

— Ce naiba…

— Oh, *Mister Boots,* obraznicule!

Simon Winter se întoarse și o văzu pe Sophie dojenind o pisică mare, grasă, care, în schimb, i se freca de picioare.

— Îmi pare rău că v-a speriat, domnule Winter.

Femeia luă pisica în brațe. Animalul se uita la polițist cu o bunăvoință amestecată cu iritare, tipică felinelor.

— Nu-i nimic, replică Simon, simțind cum îi bate inima în piept.

Doamna Millstein stătea în prag, mângâind pisica, în

timp ce Simon cerceta prin casă. O privire rapidă îi confirmă faptul că erau singuri, cu excepția unui papagal mic, cu coadă lungă, ce se afla într-o colivie așezată în colțul camerei. Când polițistul trecu pe lângă el, papagalul scoase un sunet ascuțit, enervant.

Winter strigă:

— Totul e în regulă, doamnă Millstein!

— Ați verificat și în dulap? Și sub pat? întrebă ea din hol.

Simon oftă și replică:

— O s-o fac acum.

Intră în micul dormitor și se uită în jur. Simți o ușoară jenă, fiind în camera pe care Sophie Millstein o împărțise cu soțul ei. Observă că era o femeie care iubea ordinea: un halat alb de noapte și o cămașă erau aranjate la capătul patului. Măsuța de toaletă era curată. Într-o ramă neagră era o poză a lui Leo Millstein, iar alături o fotografie cu fiul doamnei Millstein și familia lui - presupuse Winter. Era o fotografie făcută în studio, toți bărbații purtau costum, cravată, iar femeile aveau rochii bune, „de duminică", pline de volănașe. Zări pe birou o micuță casetă de bijuterii, cizelată fin în alamă. Se vedea că fusese făcută de un artist. Să fi fost moștenire de familie? Probabil.

Winter se duse la dulapul din perete și deschise ușa. Nu era nimeni. Observă că Sophie Millstein păstrase costumele bleumarin și maro-închis, toate croite la fel, atârnate lângă un șir de rochii înflorate. Mai era și o haină

din blană de nurcă, într-un colț, despre care fostul polițist își închipuia că nu prea se mai purta în Miami Beach, dar care avea o valoare sentimentală, poate. Pantofii femeii erau aliniați cu grijă pe podea, alături de cei ai răposatului ei soț.

Simon se întoarse, se mai uită o dată spre fotografia lui Leo Millstein și șopti o scuză:

— Îmi pare rău, Leo. N-am vrut să intru aici, dar ea mi-a cerut-o…

Apoi se lăsă iute în genunchi, deși artrita îl supăra, și se uită sub pat, unde iarăși nu era nimeni. Remarcă faptul că nu era deloc praf, nici nu erau înghesuite cine știe ce reviste vechi, cum se întâmpla, de pildă, la el acasă. Sophie Millstein era la fel de vigilentă cu praful și murdăria ca un general care inspecta, disprețuitor, o trupă neglijentă.

Strigă din nou:

— Totul e în regulă, doamnă Millstein!

Se îndreptă spre bucătărie. În partea opusă chiuvetei era un glasvand care dădea spre o curte interioară, în spatele casei. Curtea era situată cam la nouă metri de gard și de aleea din spate care ducea la locul de depozitare a gunoiului. Verifică ușile ca să vadă dacă erau încuiate și merse în camera de zi.

Sophie era acolo, cu pisica tot în brațe. Culoarea îi revenise în obraji și în cuvinte nu i se mai simțea frica.

— Domnule Winter, vă mulțumesc foarte mult pentru tot.

— Nu vă faceți probleme, doamnă Millstein.

— Cred că ar trebui să-i sun și pe ceilalți.

— Da, cred că ar fi bine.

O urmări pe bătrână cum străbate încăperea și se gândi că, între bibelouri și fotografii, pisica ei, pernele pufoase de pe canapea și mobila veche, senzația de amenințare care o copleșise pe femeie va dispărea repede.

— Întotdeauna îmi țin numerele de telefon aici, spuse ea în timp ce se așeza pe un scaun mare, cu spetează.

Pe o măsuță alăturată era un telefon galben. Deschise singurul sertar al măsuței și scoase o agendă legată în piele roșie, ieftină.

Simon se simți, deodată, ca un intrus.

— Vreți să plec? întrebă el. În timp ce dați telefon, adică.

Femeia clătină din cap că nu, formând primul număr. Făcu o pauză, apoi tresări.

— E robotul telefonic al rabinului, șopti ea.

Apoi, după o secundă, spuse cu o voce hotărâtă:

— Domnule rabin? Sunt eu, Sophie. Sună-mă imediat când te întorci.

Cuvintele aveau, iarăși, acea nerăbdare de dinainte. Femeia respira greu când închise telefonul. Se întoarse și se uită la Simon Winter, care continua să stea, stângaci, alături.

— Unde ar putea fi? Doar e târziu. Ar trebui să fie acasă.

— Poate că a ieșit să mănânce ceva.

— Da. Asta trebuie să fie.

— Sau s-a dus la un film.

— Poate. Sau la o întrunire la sinagogă. Uneori încă mai are energie pentru așa ceva.

— Vedeți, asta e.

Dar explicațiile acestea simple nu păreau s-o liniștească.

— Nu-i sunați și pe ceilalți? o întrebă Simon.

— Trebuie să aștept, răspunse ea cu nervozitate. E marți. Și-n zilele de marți domnul Silver o duce pe doamna Kroner la clubul de bridge al pensionarilor. Face lucrul ăsta încă de când am început să avem întâlnirile noastre obișnuite cu rabinul.

— Poate vreți să mai dați un telefon?

— Cui?

— Fiului dumneavoastră. Poate că, vorbind cu el, vă veți simți un pic mai bine.

— Sunteți foarte atent, domnule Winter. Așa voi face, imediat.

— Aveți ceva pentru dormit, niște pastile? Ați tras o sperietură bună și poate v-ar fi greu să…

— Da, am niște pastile. Nu vă faceți griji.

— Ce-ați zice să mâncați ceva? Aveți ceva pregătit?

— Domnule Winter, sunteți foarte drăguț, mulțumesc. Da, am. E în regulă. O să mă simt mai bine acum, că sunt acasă.

— Da, așa cred și eu.

— Și mâine? O să mă ajutați? Și pe ceilalți… Ca să…

— …Ca să descoperim adevărul. Bineînțeles.

— Și ce veți face?

Era o întrebare bună, dar Simon nu prea știa ce să răspundă.

— Ei bine, doamnă Millstein, cred că primul lucru ar fi să verific împrejurările în care a murit domnul Stein. În același timp, poate vom hotărî cu toții ceea ce vreți dumneavoastră să faceți. Poate că ne vom întâlni și vom face un plan împreună.

Perspectiva aceasta o înveseli pe bătrână. Dădu repede din cap.

— Și Leo, spuse ea, era ca dumneavoastră. Era un om hotărât. Desigur, el era comerciant, avea un magazin de galanterie bărbătească, nu era polițist, deci nu prea se pricepea să dezlege enigme, nu-i așa, domnule Winter?

— Bine, deci vă las acum. Aveți grijă să închideți ușa după ce plec. Și nu ezitați să mă chemați dacă vi se face iar frică. Dar cred că cel mai bine ar fi să dormiți. Apoi, dimineață, veți vedea altfel lucrurile.

— Domnule Winter, sunteți un adevărat gentleman. O să iau un somnifer imediat ce plecați.

Sophie se ridică și-l conduse până la ușă. Simon văzu cum pisica sare pe scaunul ei, ghemuindu-se în locul rămas cald.

— Să încuiați ușa!

— S-ar putea să mă fi înșelat, șovăi femeia. E posibil. S-ar putea să mă fi înșelat, nu-i așa?

— Orice este posibil, doamnă Millstein. Dar o să le

rezolvăm noi pe toate.

— Pe mâine, deci, spuse ea, dând din cap cu recunoștință.

Simon nu plecă din clădire până când nu auzi sunetul cheii în broască.

Ieși apoi în curte, lăsându-se învăluit de aerul cald și lipicios al nopții. O lampă de la intrarea în clădire lumina slab îngerașul din mijloc, făcându-l să pară umed. Era un întuneric dens, asemenea cafelei tari. I se năzări un gând ciudat, mai degrabă caraghios: „Ei, dacă n-ai intenția să te sinucizi, mai bine mănânci ceva. Ce să fac: să aleg moartea sau un pui fript?"

Dar nu i se părea că ideea lui are prea mult umor, așa că se hotărî să găsească un loc unde să mănânce. Făcu un pas, apoi al doilea și se opri. Se întoarse și se mai uită o dată spre fereastra Sophiei Millstein. Perdelele erau trase. Din alt apartament se auzea un televizor, destul de tare. Sunetele acelea se amestecau cu niște hohote de râs ce veneau din josul străzii. Simon auzi o motocicletă, la câteva blocuri mai departe, accelerând tare. Totul era așa cum trebuia să fie, își spuse el. Nu era perfect, dar îi era deja cunoscut. E o noapte ca oricare alta. E cald. Mai suflă uneori vântul, dar nu reușește să aducă răcoare. Cerul era plin de stele.

Voia să se convingă că nu se întâmpla nimic neobișnuit în jurul lui, cu excepția unei femei bătrâne, speriată de vechile amintiri și coșmaruri. „Dar toți avem asemenea

amintiri", se gândi el. Încerca să se asigure că totul era ca de obicei, dar nu reușea decât în parte. Se trezi scrutând întunericul, căutând umbre, ascultând orice flecăreală din jurul lui. Se purta ca un om care se temea să nu fie urmărit, îngrijorat de faptul că cineva ar putea fi în spatele lui. Scutură capul pentru a scăpa de senzația de groază care începea să-l invadeze, certându-se, în sinea lui, că se lasă pradă închipuirilor unui om bătrân și, cu pași mari, hotărâți, trecu pe lângă fântâna oprită din curte. Simțea, deodată, nevoia să meargă, să încerce să așeze o distanță mare între el și temerile vecinei lui.

Începu să pășească mai repede, întrebându-se, pentru o clipă, dacă moartea, atunci când sosea, era asemănătoare nopții.

DOI
Somnul

Sophie Millstein se uită pe furiș, din spatele perdelei, cum dispărea Simon Winter în întunericul din curte. Apoi se îndepărtă de la fereastră și se lăsă în scaunul cu spetează. Aproape imediat pisica mare și cenușie îi sări în poală.

— *Mister Boots*, ți-a fost dor de mine?

Atinse blana moale de la ceafă a pisicii, vrând parcă să se cufunde în ea.

— N-ar trebui să-ți cauți un loc confortabil încă. Mai am multe treburi de făcut.

Pisica, la fel ca toate pisicile din lume, nici nu-i luă în seamă vorbele și începu să toarcă.

Femeia își lăsă mâna să se odihnească în blana pisicii și se simți, deodată, vlăguită. Își spuse că ar fi bine să închidă ochii măcar pentru un minut, dar când îi închise, se simți cuprinsă, ca într-o capcană, de aceeași agitație, ca și cum în spatele pleoapelor, în loc să-i vină somnul, frica se trezea din nou. Își duse mâna la frunte și se întrebă dacă nu cumva se îmbolnăvise. I se păru că are febră și își drese vocea de mai multe ori, de parcă voia să vadă dacă

n-o durea gâtul.

Respiră adânc.

— Ce viață dulce ai tu, *Mister Boots,* îi spuse ea pisicii. E întotdeauna cineva care să aibă grijă de tine. Ai un culcuș cald și uscat. Ai mâncare câtă vrei. Ai distracție. Ai dragoste. Tot ceea ce-și poate dori o pisică.

Cu un gest brusc, alungă pisica din poală. Se străduí să se ridice în picioare.

Privi apoi spre animal care, deși fusese aruncat cu brutalitate, se freca acum de piciorul ei.

— Ți-am salvat viața, rosti femeia, surprinsă de propria ei furie. Omul acela te pusese în sacoșă, împreună cu toți ceilalți pui, și voia să te arunce în apă. Nu voia pisoii. Nimeni nu voia să aibă pisoi. Erau prea mulți și toți urăsc pisoii și nimeni de pe lume nu te-ar fi primit, așa că omul s-a gândit să vă omoare pe toți, dar eu l-am oprit și te-am scos din sacoșă. Aș fi putut să-l aleg pe oricare altul. Bâjbâiam cu mâna după un pisoi, dar le-am dat drumul celorlalți pentru că mă zgâriau. Așa că te-am ales pe tine, iar restul au rămas în sacoșă, aceasta a fost aruncată în apă și s-au înecat cu toții.

Bătrâna împinse cu piciorul pisica.

— Ești o pisică norocoasă, rosti ea cu un șuierat aspru. Ești cea mai norocoasă pisică din lume.

Apoi se duse în bucătărie și începu să facă ordine pe rafturi, asigurându-se că fiecare borcan sau conservă era cu eticheta spre ea, că erau aranjate după mărime,

separate, astfel încât un borcan cu măsline să nu fie așezat lângă o conservă de roșii. Când toate au fost puse așa cum trebuie, făcu același lucru și cu alimentele din frigider, impunând aceeași ordine militărească. Ultimul lucru pe care îl inspectă a fost un file de pește pe care voia să-l prepare pentru cină, dar acum nu-i mai era foame. Șovăi, temându-se că peștele nu mai era bun. Se hotărî să-l gătească mâine dimineață ca să-l aibă pentru prânz.

Pisica se luase după ea și mieuna. Zgomotul o enervă pe bătrână.

— Bine, bine! Hai vino!

Deschise o conservă cu mâncare pentru pisici. Îi era greu să manevreze deschizătorul de conserve și, ca de obicei, se răni la mână. Își spuse că a doua zi dimineață trebuie să meargă la magazinul cu aparate electrice și să cumpere un deschizător electric. Scoase mâncarea și i-o dădu pisicii.

În dormitor, se uită fix la portretul soțului ei.

— Ar trebui să fii aici, zise ea cu reproș. Nu se cădea să mă lași singură.

Sophie se întoarse în camera de zi și se așeză din nou. Se simți, deodată, ca și cum s-ar fi aflat pe stradă, cu câteva clipe înainte ca furtuna să izbucnească, atacată din toate părțile de rafale de vânt care tăiau aerul umed și rece.

— Sunt obosită, rosti femeia cu voce tare. Ar trebui să iau un somnifer și să mă culc.

În schimb se ridică, merse cu pași greoi până la

bucătărie, căută telefonul și formă numărul fiului său, care locuia în Long Island. Îl lăsă să sune doar o dată, apoi îl închise, dându-și brusc seama că nu voia să vorbească cu el. „O să mă bată iar la cap să mă mut în vreun azil, unde nu știu pe nimeni, își spuse ea. Doar aici este casa mea."

Se îndreptă spre robinet, își umplu un pahar cu apă și luă o înghițitură. Avea un gust sălciu, metalic. Făcu o strâmbătură. „Ca în Miami Beach." Își propuse să nu uite să cumpere niște apă minerală de la magazin. Restul apei îl răsturnă o parte în chiuvetă și o parte în recipientul aflat în colivia papagalului. Acesta ciripi o dată sau de două ori. Se întrebă de ce nu l-a botezat și pe papagal, așa cum făcuse cu pisica. Se gândi că era întrucâtva nedrept, apoi se îndoi de faptul că greșise și se întoarse în bucătărie pentru a-și clăti paharul, după care îl puse pe chiuvetă, la uscat. Își spuse că știa foarte bine fiecare contur, fiecare umbră din casă. Totul era exact la fel ca în seara trecută, ca în seara de dinainte și ca în toate serile din ultimii zece ani. Și totuși continua să cerceteze cu privirile, prin întuneric, fiecare colț, pândea orice mișcare, ca o santinelă conștiincioasă.

Se întoarse cu spatele la robinet și ascultă.

În depărtare se auzea zgomotul mașinilor. Sus, Finkel își târa picioarele de colo-colo. Se auzea televizorul, cu sonorul dat prea tare; probabil la familia Kadosh, se gândi Sophie, pentru că sunt prea încăpățânați ca să-și regleze aparatele auditive cum trebuie.

Bătrâna continua să privească pe fereastră. Se uita la fiecare fâșie de lumină, la fiecare pată de întuneric. Fu uimită, pentru o clipă, să descopere în câte locuri se putea ascunde cineva: în colț, în umbra portocalului care se afla imediat lângă gard sau în spatele tomberoanelor de gunoi.

„Nu, își spuse ea, totul este ca de obicei."

Neschimbat.

Totul este la locul lui.

Respiră adânc și se întoarse în camera de zi. Se gândi să se uite la televizor. Îl aprinse și se așeză pe scaun. Era o comedie și femeia încercă, timp de câteva minute, să urmărească glumele, încercă să râdă chiar. Apoi își lăsă capul în mâini și începu să tremure, ca și cum i-ar fi fost frig, fără să știe de ce, în vreme ce televizorul mergea în continuare.

„E mort, își spuse în sinea ei. Nu-i aici."

Se întrebă dacă omul acela existase cu adevărat. „Oare pe cine am văzut eu, de fapt?" Ar fi putut fi oricine, mai ales că avea și pălăria aceea mare și haina închisă la culoare. „Și au închis ușa atât de repede la strigătul lui, încât de abia am apucat să-l zăresc."

Dar știa că nu era așa. Era el, *Der Schattenmann*.

Se simți plină de ură. Era el, întotdeauna el. În fiecare zi. Oră de oră. Fusese acolo, chiar și când se credea în siguranță. Dar nu era așa. Îi pândea ca un vânător încercat, cu mintea limpede, care așteaptă, fără să socotească timpul trecut, până când vine clipa potrivită. Le ia întâi

banii, după aceea libertatea și, în cele din urmă, viața.

Bătrâna își simțea toată ființa cutremurându-se de ură. Spuse cu voce tare:

— Ar fi trebuit să-l ucid atunci. Dacă aș fi știut…

Apoi se opri și-și dădu seama că nu avusese nicio șansă s-o facă. „Eram doar un copil - ce știam eu despre moarte?"

Își răspunse tot ea, cu duritate: „Nu prea mult, pe-atunci. Dar curând am aflat ce înseamnă moartea, nu-i așa?"

Pe ecran apăruse o reclamă pentru bere, iar Sophie îi urmări pe tinerii musculoși și pe fetele acelea pline de viață, sărind în jurul unei piscine. Nimeni nu arată așa în realitate, se gândi ea. Își aminti că, atunci când era de vârsta fetelor din reclamă, cântărea mai puțin de treizeci și două de kilograme și arăta ca un cadavru.

Își lăsă din nou capul în mâini.

Dar *el* de ce n-a murit?

Cum a putut să supraviețuiască războiului? Cine l-o fi salvat? În niciun caz nemții pentru care lucra. Când nu le-a mai fost de folos, probabil că l-au trimis și pe el la Auschwitz. Și nici aliații sau rușii, care l-ar fi condamnat ca pe un criminal de război. Și, evident, nici evreii, pe care i-a ajutat cu atâta ardoare să ajungă în brațele morții. Cum de-a putut supraviețui?

Clătină din cap, copleșită de gânduri și întrebări.

Trebuie să fi murit. Toți au murit, iar el a murit

împreună cu toți ceilalți. Așa trebuie să fie.

Își repetă: „Trebuie să fi murit. Trebuie să fi murit.” Apoi, reduse totul la: „A murit. Nu poate fi viu. Nu poate fi aici. Nu în Miami Beach. Nu înconjurat de puținii oameni care au reușit să scape.”

O clipă, se temu că are să înnebunească.

Sophie Millstein, plină de vechea, hidoasa ură, se ridică. Actorii de la televizor râdeau și publicul râdea împreună cu ei.

— Leo! rosti ea cu voce tare.

Se duse la telefon și formă numărul rabinului. Când auzi robotul, închise. Se uită la ceasul de la mână și se gândi că nici domnul Silver, nici doamna Frieda Kroner nu s-au întors încă. Vor sosi acasă de-abia după miezul nopții. Degetul șovăi deasupra cifrelor, apoi formă numărul lui Simon Winter. Se aștepta ca el să ridice receptorul imediat și încercă să se gândească ce să-i spună, în afară de faptul că îi era frică, dar nu se putea concentra decât asupra pistolului pe care îl avea polițistul și a modului în care acesta ar putea s-o apere.

Telefonul continuă să sune, fără să răspundă nimeni. După o secundă, se auzi robotul: „Ați sunat la Simon Winter. Lăsați un mesaj după ce auziți un țiuit.”

Femeia aștepta și, după semnal, rosti:

— Domnule Winter, sunt Sophie Millstein. Vreau doar să… Oh, este doar… Ei bine, domnule Winter, vreau doar să vă mulțumesc din nou. Mai vorbim mâine.

Închise telefonul, un pic mai liniștită. El o să știe ce sfaturi să-i dea. E un om drăguț, deștept și priceput. Poate nu chiar ca Leo, dar el va ști ce să facă.

Se întrebă unde era polițistul. Probabil că s-a dus să mănânce ceva, găsi ea o explicație. O să se întoarcă în curând. A ieșit puțin, la fel ca și rabinul Rubinstein. Totul e normal. Totul este la fel ca în oricare altă noapte.

Deodată, se trezi întrebându-se: „Domnule Herman Stein, cine ai fost, de fapt? De ce ai scris scrisoarea aceea? Pe cine ai văzut?"

Trase adânc aer în piept, doar ca să-și calmeze nervii puțin.

O cuprinse panica la gândul că era singură. Apoi, la fel de iute, își spuse că se înșela. Sus era familia Kadosh și bătrânul Finkel, și în curând se va întoarce acasă și Simon Winter. Toți vor fi alături de ea, la un pas, totul va fi în regulă.

Dădu din cap, parcă pentru a se convinge mai mult că avea dreptate. Se dădu cu un pas în spate; la televizor nu mai era o comedie, ci un film de groază.

„Cine altcineva ar fi putut fi?" Întrebarea o făcu să respire din nou speriată. Îi stârnea imaginația, așa că încercă repede să-și alunge senzația de teamă cu alte gânduri mai plăcute.

Ei bine, putea fi oricine. Un alt bătrân din Miami Beach - doar e plin de bătrâni pe-aici. Și toți seamănă între ei. „Poate că i s-a părut că te cunoaște de undeva, din cauza

felului în care îl priveai, și de-aceea s-a uitat și el mai atent și când și-a dat seama că nu te cunoaște, ca să nu te stânjenească, a plecat mai departe. Se mai întâmplă. În viață cunoști sute de oameni, așa că nu e de mirare că ți se mai pare, uneori, că îi și întâlnești.

Dar Sophie simțea că n-a fost doar o greșeală. „De ce aici? Nu știu. De ce o fi venit aici? Nu știu. Ce-are de gând să facă? Nu știu. Cine e?"

Știa răspunsul la ultima întrebare, dar nu voia să-l rostească, nici măcar în sinea ei.

Încercă să-și stăpânească emoția care părea să o înconjoare, în valuri, de pretutindeni. Se hotărî ca a doua zi dimineață să meargă la Centrul Holocaustului și să vorbească cu cei de acolo. Erau întotdeauna amabili, chiar și cei tineri, și interesați de tot ceea ce le povestea ea. Era sigură că o vor asculta și de astă dată și vor ști cum să procedeze.

Imediat se simți mai bine. Își spuse că era o idee bună.

Apoi ridică receptorul și formă numărul de la centru. Așteptă până când robotul înșiră orele de program, pe urmă, după semnal, rosti:

— Esther? Aici este Sophie Millstein. Aș vrea să vorbesc cu tine, te rog. O să vin în dimineața asta și o să-ți povestesc cum m-au arestat. S-a întâmplat ceva. Mi-am amintit că…

Se opri, fără să știe dacă trebuia să mai dea vreo explicație. Cât timp a șovăit, robotul și-a derulat banda,

apoi legătura s-a întrerupt. Nu închise telefonul, întrebându-se dacă era cazul să sune din nou și să mai adauge ceva. Se hotărî că nu. Închise, simțindu-se mai liniștită.

Se duse la fereastra din față și dădu ușor la o parte perdeaua, spionând iar, așa cum făcuse mai înainte, când îl urmărise pe Simon Winter cum pleacă. Văzu că în locuința lui luminile erau stinse. O clipă, privi în curte, forțându-și ochii ca să vadă strada. O mașină trecu în viteză. Apoi zări un cuplu mergând repede pe trotuar.

Părăsi fereastra și se îndreptă spre ușa care dădea în curtea interioară, verificând-o, așa cum făcuse și Simon Winter, ca să se asigure din nou că era încuiată. O și zgâlțâi puțin. Regretând că închizătoarea era atât de șubredă, se hotărî ca a doua zi dimineață să vorbească și cu domnul Gonzalez, proprietarul complexului de clădiri Sunshine Arms. „Sunt bătrână, își zise ea. Toți suntem bătrâni aici și ar trebui să pună închizători mai bune și chiar un sistem de alarmă, ca acela pe care îl are prietena mea, Rhea, în Belle Vue. Nu trebuie decât să apese pe un buton și poliția vine imediat, ca printr-o minune. Și noi ar trebui să avem aici așa ceva, se gândi Sophie. Ceva modern."

Aruncă o nouă privire pe fereastră, dar în afară de întuneric nu zări nimic altceva.

Mister Boots era la picioarele ei.

— Vezi, pisi, n-ai de ce să-ți faci griji.

Pisica nu răspunse, bineînțeles.

Se simți obosită de toată acea spaimă. Pentru o clipă, se gândi chiar că ideea de a se muta la un centru pentru bătrâni, așa cum încercase fiul ei s-o convingă, nu era atât de rea.

Dar își spuse că și acest lucru, ca toate celelalte, putea să aștepte până mâine. Își recapitulă în minte ceea ce avea de făcut a doua zi dimineață: să-l sune pe domnul Gonzalez, să cumpere un deschizător de conserve electric, să-l sune pe fiul ei, să facă o vizită la Centrul Holocaustului, să vorbească cu rabinul, cu domnul Silver și cu doamna Kroner, să se întâlnească cu Simon Winter și să ia o hotărâre. O zi plină, se gândi ea. Intră în baie și deschise dulăpiorul cu medicamente. Erau aranjate, la îndemână, tot felul de flacoane: pastile pentru inimă, pentru digestie și altele. Într-o cutiuță, la capătul raftului, găsi, în sfârșit, ceea ce căuta: somnifere. Își răsturnă în mână flaconul, luă o singură pastilă și o înghiți fără apă.

— Ei, spuse ea privindu-se în oglindă. În aproape zece minute o să fii în lumea viselor.

Se grăbi să ajungă în dormitor, se dezbrăcă, agățându-și cu grijă rochia în dulap și își puse lenjeria de corp într-un geamantan din nuiele. Îmbrăcă o cămașă de noapte din mătase artificială, aranjând volanele din jurul gâtului. Își aminti că această cămașă era una dintre preferatele lui Leo, care o tachina și îi spunea că este foarte sexy când o poartă. Îi era dor de el. Nu se gândise niciodată că ar fi sexy, dar îi

plăcea când îi spunea Leo așa, o făcea să se simtă dorită, ceea ce era plăcut. Se mai uită o dată la portretul soțului ei și apoi se băgă în pat. Simțea o căldură în trup, tot mai puternică, pe măsură ce somniferul își făcea efectul.

Pisica sări în pat, lângă ea.

Sophie se întinse și o lovi ușor.

— Am fost rea cu tine, zise ea. Îmi pare rău, *Mister Boots.* Acum trebuie să dorm.

Motanul se încolăci alături de ea.

Bătrâna închise ochii. Era tot ceea ce-și dorise mai mult pe lume: o seară tihnită și un somn confortabil, fără vise.

Ca o cutie neagră, noaptea se închise deasupra ei. Nici nu se mișcă, peste câteva ore, când *Mister Boots* se ridică brusc, se arcui, scuipând și pufăind, plin de teamă la auzul unor zgomote făcute de cineva care intrase în apartament.

TREI
Contabilul morților

Era douăsprezece și nouă minute noaptea și operatoarea numărul 3 de la Salvarea din Miami era nervoasă pentru că schimbul ei întârziase a treia oară în acea săptămână. Știa că operatoarea cu numărul 17 avea copil mic, bolnav de bronșită, dar, oricum, nouă minute erau nouă minute, voia să ajungă cât mai repede acasă, poate mai apuca să doarmă până când fiul ei o va scula dimineața, tot învârtindu-se prin baie și prin bucătărie în micul lor apartament din Carol City. Unul dintre avantajele adolescenței era, știa și ea, că pe tineri nu-i deranja zgomotul. Așa că acum număra minutele care se adăugau la drumul pe care-l avea de făcut: să meargă cu mașina de-a lungul plajei, pe dig, să treacă pe lângă calea ferată, s-o ia pe scurtătură prin Liberty City și, în sfârșit, să ajungă la mica ei locuință, într-o zonă care nu aparținea nici orașului, dar care nu se putea numi nici suburbie - o zonă cu locuințe pentru cei cu venituri modeste, sau chiar foarte modeste, care oferea o oarecare siguranță și mai puțină bătaie de cap și umilință decât cu o milă sau două mai departe. Cu vechiul ei Chevy, pe care îl avea de opt ani,

drumul dura aproape o oră.

În dreapta și în stânga ei, numerele 11 și 14 preluaseră deja noua tură de noapte. Numărul 11 făcea legătura dintre o companie de pompieri și o clădire de trei etaje unde izbucnise un incendiu, mai jos de Collins Avenue, iar numărul 14 făcea legăturile telefonice pe care i le cerea un polițist care urmărea un BMW de-a lungul falezei Julia Tuttle. Fusese o noapte obositoare: un jaf la un magazin, un viol, un incendiu lângă un club de noapte. Destul de mult de lucru pentru ea, dar nu prea erau niște întâmplări care să apară pe prima pagină a ziarelor. Operatoarea numărul 3 se uită în sus, întinzându-și gâtul, ca să vadă mai bine dacă îi vine schimbul, numărul 17.

Încă o mai căuta din priviri pe colega ei, când o lumină roșie se aprinse pe tabloul de comandă din față și, fără să se mai gândească, făcu legătura și vorbi cu o voce nazală, ca de robot:

— Miami Beach, Departamentul Pompierilor, Poliția și Salvarea.

Imediat ce a auzit vocea și-a dat seama că este o persoană în vârstă.

— O, Doamne, vă rog, trimiteți poliția imediat! Cineva a omorât-o! Oh, biata doamnă Millstein! O ambulanță! Trimiteți o ambulanță, vă rog!

Era obișnuită să audă zilnic asemenea mesaje isterice.

— Da, doamnă, imediat Spuneți-ne adresa!

— Da, da… Sunshine Arms, 1290, Thirteenth Court.

Repede, vă rog…

— De ce fel de ajutor aveți nevoie? Ce s-a întâmplat?

Telefonista păstră un ton egal, fără să trădeze nicio emoție.

— Am auzit un zgomot, eu și cu Henry, și el a venit jos ca să vadă ce e, și domnul Finkel a venit și el, dar ea era moartă! Oh, Doamne, unde o să ajungem? Trimiteți poliția, vă rog! Cineva a ucis-o! O, Doamne, ce ne mai așteaptă?

— Rămâneți la aparat, vă rog!

Telefonista o lăsă pe femeie pe linie, în timp ce apăsă pe un alt buton.

— Orice ofițer disponibil… Probabil o crimă, 1290, Thirteenth Court. Codul este trei. Da, a murit cineva. Patrula, răspundeți, vă rog!…

Apăsă pe al doilea buton, făcând legătura cu o ambulanță:

— Am primit un mesaj de la 1290 Thirteenth Court, o crimă, este vorba despre oameni în vârstă. E pe șosea. Vedeți dacă este nevoie de asistență.

Nu era procedura obișnuită, dar operatoarea lucrase înainte, timp de zece ani, la Salvare și știa că sirena de la ambulanță a ajutat uneori oamenii, dându-le o speranță.

Făcu din nou legătura cu femeia agitată care sunase.

— Doamnă, am anunțat serviciile respective. Sunt în drum spre dumneavoastră. Poliția trebuie să vină imediat și am sunat și la Salvare.

— L-a văzut, Henry al meu l-a văzut fugind prin spate.

Era un negru și Henry s-a luat după el pe alee, așa a făcut, dar l-a pierdut și atunci am sunat. Oh, biata doamnă Millstein!

— Doamnă, criminalul este prin apropiere?

— Poftim? Cine? Nu, a fugit pe alee.

— Doamnă, nu închideți! Dați-mi numele și adresa dumneavoastră!

O lăsă din nou să aștepte și făcu un alt număr.

— Omucideri - Miami Beach. Polițistul Robinson.

— Domnule polițist, aici este operatoarea numărul 3. Am sunat și la 911. Cred că noaptea dumneavoastră liniștită a luat sfârșit Am primit un telefon, probabil o crimă, într-o locuință din Sunshine Arms, South Beach. Am rugat o patrulă să meargă acolo, dar poate vreți să vă duceți și dumneavoastră, înainte de a încurca ei treburile.

Walter Robinson îi recunoscu vocea:

— Lucy, spuse el, dacă n-ai fi sunat, m-aș fi plictisit de moarte.

Telefonista zâmbi, ar fi vrut să fie, pentru o clipă, mai tânără și să arate mai bine, să n-aibă un soț acasă care să sforăie în marele pat dublu, apoi replică:

— Ei bine, domnule polițist, chiar că n-o să te mai plictisești de-acum. M-a sunat o bătrână disperată, am lăsat-o pe fir. Mi-a spus că posibilul criminal tocmai a întins-o. Dacă te grăbești, poate ai noroc.

— Norocul, i-o întoarse Robinson, nu se prea găsește din belșug pe lumea asta.

Telefonista aprobă, încuviințând din cap. Ridică privirile și o văzu pe colega ei de tură, numărul 17, intrând în cameră, cam spășită, gata să-i ceară iertare pentru întârziere.

— Ei, domnule polițist, dacă n-ai nevoie de noroc…

— N-am spus că n-am nevoie, Lucy. Am spus doar că e cam greu de găsit. Mai ales seara târziu, în oraș.

— Așa e, zise telefonista și întrerupse legătura.

Apoi auzi o sirenă în receptor, pe linia deschisă încă, cea pe care rămăsese bătrâna cu mesajul, și hohotele de plâns ale acesteia.

Walter Robinson puse telefonul în furcă și notă adresa pe o bucată de hârtie, gândindu-se că afară era cald, o căldură nesuferită, lipicioasă, care amenința să-l sufoce de-a binelea. Știa ce-l așteaptă, o dată ce iese din biroul răcoros și curat. O lume care înota în aerul cald și umed, ce-l va strânge ca într-un corset. Respiră adânc și vârî cursurile de drept, pe care le răsfoise până atunci, într-un sertar, apoi luă transmițătorul-radio, așezat într-un colț pe biroul său. „Ce groaznic să mori într-o noapte ca asta!", își spuse el.

Robinson, încărcat mai curând de tot ceea ce văzuse de-a lungul carierei sale, decât de ani și de o diplomă în drept, care putea fi oricând biletul lui de plecare din poliție, conducea cu viteză în lumina becurilor cu sodiu lichid ce dădeau orașului o strălucire supranaturală. Deși nu

considera Miami ca fiind locul său de naștere, lucru valabil numai pentru albii cu vorba tărăgănată și neciopliții de la sud de Dade, se născuse și copilărise în Coconut Grove, ca fiu al unui profesor de școală generală.

Al doilea nume al său era Birmingham, deși nu-l folosise niciodată. Era prea greu să explice albilor și hispanicilor din cadrul poliției din Miami Beach de ce i se dăduse numele unui oraș. Mama lui era o verișoară mai îndepărtată a unui copil ucis în atentatul cu bombă din 1963, ce avusese loc în biserica din Birmingham. Botezându-l astfel, mama sa își mai alinase durerea, încercase să păstreze amintirea acelei tragedii și să-l facă și pe el să nu uite de unde venea - Birmingham fiind un oraș în statul Alabama[4].

Să uite de unde se trage nu i s-ar fi părut lui Walter Robinson ceva prea grav. Nu fusese niciodată în orașul al cărui nume îl purta și nici nu-i plăcea, în mod special, să se întoarcă în locurile unde copilărise. Grove este un cartier destul de ciudat din Miami. Timpul și dezvoltarea urbană au făcut ca una dintre cele mai rele mahalale să invadeze o zonă cu mare trafic, creând astfel o lume guvernată de teamă, violență și invidie. Robinson trăise în această lume și nu prea îi plăcea să-și amintească de ea.

În ciuda celor opt ani petrecuți ca polițist în Miami,

[4] Birmingham este și un oraș în nord-vestul comitatului Warwickshire, în centrul Angliei (n. tr.).

parcurgând toate treptele până la cea de anchetator, încă nu se simțea ca acasă. Era stânjenit de propria lui incapacitate de a se atașa de un loc anume, i se părea oarecum nefiresc și încerca să ignore asemenea probleme.

Se îndreptă spre Thirteenth Court unde zări mașina patrulei parcată lângă complexul de clădiri Sunshine Arms. Observă, mulțumit, că polițiștii izolaseră deja zona cu obișnuitele benzi galbene. Ieși din mașină și trecu pe lângă un mic grup de persoane în vârstă, adunate într-un colț al curții. Când se apropie de clădire, un sergent din patrulă îl strigă, iar el întrebă:

— Despre ce este vorba?

— Victima este o bătrână, a fost găsită în dormitor. Există urme că s-a forțat intrarea din spate. E ușa de la curtea interioară, o ușă glisantă pe care ar putea-o sparge și puștiul meu de șase ani…

— Da, știu genul ăsta de ușă. Semne de violență?

— Nu prea. Dar se pare că agresorul a luat tot ce-a putut înainte de a ajunge vecinii. Probabil că, atunci când i-a auzit venind, a luat-o la fugă. Unul dintre locatari, domnul Henry Kadosh, din apartamentul de deasupra, l-a urmărit pe tip până la alee, l-a văzut destul de bine. Soția lui a sunat la 911.

— Și?

— Era negru. Probabil până în douăzeci și cinci de ani. Înalt cam de 1,82 m și destul de slab, cam 79 de kg. Purta încălțăminte sport și un tricou negru.

— Ca și mine, spuse Robinson. Știu că o să se găsească unul care să zică: „Negrii ăștia seamănă toți între ei”, înainte ca eu să plec de-aici.

Robinson imitase vocea unui bătrân, când făcuse comentariul.

Sergentul râse.

— Când o să te duci acolo, ai să vezi că cineva o să strige: „Uite-l! El e!”

Robinson râse, la rândul lui.

— Probabil. N-ar fi prima dată.

Sergentul continuă.

— Am lăsat pe cineva de pază. Să vedem, poate avem noroc.

— În ultima jumătate de oră ești a doua persoană care-mi amintește de chestia cu norocul. Nu prea mă simt norocos în noaptea asta.

Sergentul ridică din umeri.

— Cred că nici femeia n-a prea avut noroc.

Și arătă cu capul înspre locuința unde avusese loc crima.

— Crezi că martorul are vreun aparat special ca să vadă totul?

— El a spus că l-a văzut pe criminal. Poate că așa e. Dar stai puțin! După ce a spus asta, soția lui i-a dat ochelarii!

— E clar. Sunt cei doi din grupul ăla de-acolo?

Robinson arătă spre bătrânii strânși în colt.

— Dar, chiar în față.

— Bun, întâi vreau să dau o raită prin locuință.

— Am chemat echipa de la laboratorul de criminalistică. Și pe doctor. Trebuie să sosească.

— Bine, mulțumesc.

Detectivul se îndreptă spre clădire. Ezită o clipă, apoi intră încet în locuința Sophiei Millstein. Cu fiecare pas, dezinvoltura pe care o avusese când schimbase câteva vorbe cu sergentul dispărea, fiind înlocuită de o concentrare tot mai intensă. În camera de zi, se afla un alt sergent din patrulă. Stătea lângă colivia papagalului și nota ceva într-un carnețel. Îl salută din cap și-i arătă, cu un gest al mâinii, ceva în spate, deși nu mai era nevoie, pentru că Robinson se îndrepta într-acolo. Era mulțumit că ajunsese înaintea celor de la laborator și pentru că polițiștii din patrulă nu mișcaseră corpul, așa cum făceau uneori. Prefera să fie singur cu victima, un timp; era răgazul în care imaginația lui putea reconstitui cât de cât ultimele secunde de viață ale acesteia. Și dacă exista o clipă în care „vocea" mortului îi putea vorbi, aceea era. Știa că în lumea teribilă, care cerea mereu dovezi, a criminalistului, o asemenea idee putea părea fantezistă. Dar acest lucru îl ajuta să înțeleagă și să descopere ceea ce se întâmplase. Aflase de mult că orice element care ajuta la dezlegarea crimei era important.

Pe când mergea tăcut prin dormitor, atent ca un părinte care nu vrea să-și trezească copilul din somn, se gândea, ca de obicei, că își ura meseria. Era doar un lung șir de nopți toride, de cadavre și hârțogăraie. Căldură, duhoare

și corvoadă. Deși era încă tânăr, renunțase de mult să se compare cu imaginea idealizată a lui Sherlock Holmes sau a lui Hercule Poirot, și nici nu se vedea în postura de erou justițiar, gata să îndrepte nesfârșitele rele pe care oamenii și le fac unii altora, așa cum unii dintre polițiști încă mai simțeau. Se vedea, pur și simplu, ca un fel de „contabil" al celor morți. El le ținea socoteala. Era treaba lui să curețe și să facă lumină asupra celor întâmplate în ultimele, oribilele lor momente și apoi să prezinte unei autorități adevărul descoperit, fie că această autoritate se compunea dintr-un complet de judecată sau era reprezentată de niște juriați.

Femeia avea brațele întinse în lături, răsucite în mod ciudat, înfășurate într-o învălmășeală de cearșafuri. Se gândi că bătrâna se luptase din răsputeri cu agresorul, care o împiedicase să se ridice și o omorâse.

Robinson credea cu încăpățânare că se obișnuise cu munca lui, preferând să nu se concentreze asupra criminalului mai întâi: cine era, cum arăta etc. Senzația de agitație pe care o simțea dorea să o pună pe seama faptului că tot ceea ce făcea era doar rutină, deși alții ar fi spus că este, mai degrabă, o muncă de artist. Oricum, stilul lui de a aborda faptele dădea rezultate. Rezolvase la fel de multe cazuri ca orice alt polițist din departament și era apreciat pentru flexibilitatea gândirii sale, era un om căruia nu-i păsa cum fuseseră rezolvate crimele din moment ce criminalul fusese prins. Șefii lui îl considerau

un polițist de valoare. Iar el, pe de altă parte, ignora etichetările de orice fel, i se părea ceva aproape bolnăvicios să te gândești mereu la propria valoare, așa că prefera să lucreze singur.

Se apropie încet de victimă, atent pe unde pășea, cu mâinile lipite de corp, ca să nu atingă din greșeală ceva. Observă imediat urmele roșii de pe gâtul femeii și ochii larg deschiși spre moarte. Se spunea că ochii victimei poartă întipărită figura criminalului. Văzuse nu o dată victime cu ochii scoși din cauza acestei superstiții a ucigașilor. Ar fi vrut să fie adevărat. Totul ar fi fost mai ușor pentru el.

Ar fi vrut s-o întrebe pe bătrână: „Cine te-a ucis?", dar nu văzu în ochii ei decât groaza. Nu era surprins: ceea ce a trezit-o pe femeie a fost extraordinara putere cu care atacatorul îi apăsa traheea. Dacă ar fi trezit-o zgomotul făcut de acesta în clipa în care a intrat în casă, atunci crima n-ar mai fi avut loc aici, în dormitor, ci în altă parte. Detectivul aruncă o privire în jur, căutând un flacon cu somnifere. Trebuia să caute și în baie, știind că s-ar fi putut afla în dulăpiorul de acolo.

Robinson își îndepărtă privirile de la victimă și cercetă camera ca un expert care așteaptă să înceapă licitația. Sertarele erau deschise, cu conținutul răsturnat pe jos. O lampă de pe noptieră era trântită pe podea. La început, Robinson s-a gândit că a fost o luptă. Dar apoi a renunțat la ideea asta. Nu, lupta a fost în pat, se vedea după

cearșafurile răvășite și cămașa de noapte sfâșiată, și a durat puțin, totul s-a consumat în câteva minute. Deci era cineva care știa că nu avea prea mult timp, așa că a răscolit încăperea cât de repede a putut. A văzut o pernă zăcând pe jos, fără învelitoare. Oare o femeie bătrână doarme în cearșafuri curate, dar cu o pernă fără față de pernă? Nu, hoțul a luat învelitoarea ca să pună în ea ceea ce furase. Oare agresorul va fi destul de deștept să arunce fata de pernă? Cine știe…

Polițistul scoase un oftat lung. În cameră era o atmosferă înăbușitoare: aerul cald care se strecura prin ușa spartă ce dădea spre curtea interioară și cel care pătrundea prin ușa locuinței lăsată deschisă de echipa de la laborator făcea ca instalația de aer condiționat să fie ca și inexistentă. Simțea transpirația lipicioasă de pe frunte și de la subsuori.

Clătină din cap. Totul îi era atât de cunoscut, atât de teribil de cunoscut, se gândi Robinson: o femeie bătrână, singură, un apartament cu terasă, cu o ușă ce dădea spre ea, care nu se închidea bine, împrejurimi în care aleile și umbrele se găseau din plin, bătrâni care încasau pensiile lunar, bijuterii destule și bancnote de douăzeci de dolari - o lovitură ușoară și rapidă, într-o casă care nu avea sistem de alarmă, pentru că pensionarii nu-și permiteau, nu tu paznic, nu tu câini. O lume lipsită de apărare, fragilă, se gândi polițistul. Un coșmar obișnuit în marile orașe.

S-a mai întâmplat și-n altă parte, într-o altă noapte. În fiecare noapte. Variațiuni pe aceeași temă. Ești bătrân și

vulnerabil și încerci să păstrezi puținul care ți-a mai rămas pe lume, dar este cineva mai tânăr, mai puternic, mai disperat, care va veni și-ți va lua și puținul acesta. Dacă ai noroc, te lovește și gata, îți dă una în cap și pleacă. Poate supraviețuiești, rămâi cu o contuzie, un braț rupt, un șold dislocat… Dacă n-ai noroc, mori. Robinson încercă să numere câte cazuri ca acesta văzuse până atunci. O duzină? O sută? Oare femeia se gândise, când se dusese la culcare, că va deveni o pradă?

Robinson vorbi încet, ca pentru el, adresându-se, de fapt, ucigașului:

— Deci ai spart ușa și ai intrat, n-a fost prea greu… Apoi ai surprins-o pe bătrână dormind, ai strâns-o de gât, dar, încercând s-o ucizi, ai făcut prea mult zgomot, așa că ai sărit din pat, ai înhățat tot ce ți-a ieșit în cale, pe urmă ai fugit, dar nu destul de repede, nemernicule, pentru că cineva te-a văzut.

Polițistul auzi voci în camera de zi și își dădu seama că veniseră cei de la laborator. Auzi un fotograf din echipă strigându-l:

— Hei, Walter, unde ești?

— Aici.

Se uită din nou la cadavru. Ceva îl izbi în aspectul lui general, dar nu-și putu da seama ce anume. Ușor contrariat, se duse să-i primească pe ceilalți. Își reluă aerul jovial al celor care vor să se apere, în profesia lor, de ceva teribil: moartea violentă.

— Hei, Walter, spuse un tehnician ce ducea o trusă imensă din piele. Care-i treaba?

— Nu e cine știe ce. Bătrâna trăia singură, Ted. Cred că ai să găsești și amprente. Vezi ce faci cu sertarele alea! Bobby, fă poze peste tot, și la puful din perne și la cea pe care a aruncat-o criminalul. Și chiar la ușă, unde a forțat intrarea. „Doctorul Moarte" a venit?

— S-a oprit pe drum. De fapt, cu noi e unul dintre asistenți. Șeful are treabă în altă parte.

— Hm, probabil că este în Liberty City, un caz cu trei morți, interveni fotograful, în timp ce-și potrivea aparatul și blițul. A fost o spargere, așa am auzit la emițătorul din mașină. Știi, s-or fi certat hoții între ei și bang! bang! Asta chiar că o să apară în ziarul de mâine. Acolo e și el.

Robinson știa că medicului legist care conducea laboratorul îi plăcea să asiste la anchete spectaculoase, care apăreau în *Herald* și la televizor. Dar clătină din cap.

— S-o fi dus el acolo, dar fiți atenți că o să apară și pe-aici, înainte să terminăm noi. Și la fel o să se întâmple și cu ziariștii și cu reporterii de televiziune. Cred că or să vină toți în același timp. De parcă s-ar speti muncind, doctorul ăsta, dar nu e deloc așa.

Celălalt polițist care se afla în cameră râse. În momentul în care fotograful începu să facă poze, se auzi un pocnet, ce se repetă apoi tot mai des. Sunetul acela părea să se întrepătrundă cu zgomotele făcute de ceilalți experți din echipă, care luau amprente și mostre - adică totul se

derula ca de obicei.

Robinson se hotărî să iasă și să vorbească cu cel care-l urmărise pe agresor. Sunt bătrâni, se gândi el, și e târziu; în curând vor fi obosiți de atâta așteptare. Trebuie să le pună întrebări cât mai au încă mintea limpede.

Din prag, mai aruncă o privire în toată camera, încercând să-și dea seama ce nu era în regulă. Se mai uită încă o dată la corpul victimei. Încă nu-i putea spune pe nume, era doar un corp, dar știa că, în curând, numele va întregi personalitatea victimei. Acum era doar un număr pe un dosar.

PATRU
Speranța

Când văzu girofarurile poliției la capătul blocului, Simon Winter se opri brusc, ca și cum picioarele i s-ar fi înfipt în trotuar și rămase cu gura căscată de uimire.

Făcu un pas spre locul unde era poliția, având tot felul de imagini și gânduri terifiante în minte. Își spuse că a fost, probabil, un incendiu, o spargere, sau cineva a avut un atac de cord… Sau a fost un accident de mașină. Cu fiecare posibilitate, pasul i se mărea, astfel încât în clipa în care ajunse la banda galbenă cu care poliția izolase zona, aproape că alerga, cadența imprimată pașilor exprimând, tot mai mult, îngrijorarea. Nu voia să spună în minte cuvintele de care se temea cel mai mult: era o crimă.

Se opri la intrarea în complexul de clădiri gâfâind. Erau cel puțin o duzină de mașini ale poliției parcate pe străduța îngustă; luminile lor colorau în albastru și roșu clădirile din jur. Erau și două camionete ale televiziunii. Simon îi văzu pe operatori strânși lângă trotuar și vorbind. Zări și o furgonetă cu însemnele celor de la laboratorul de criminalistică și câțiva polițiști stând lângă fântâna secată din curte. Își dădu seama că niciunul nu părea grăbit, deci

nu erau acolo pentru vreo urgență, și asta îl făcu să respire mai greu. Oamenii lucrează repede când mai este o inimă care bate. Când nu, nu se mai grăbesc…

Înghiți în sec, simțindu-și gâtul cumplit de uscat și trecu pe sub banda galbenă. Mișcarea aceasta atrase privirile unuia dintre polițiști, care-i făcu semn cu mâna:

— Nu aveți voie să intrați!

— Locuiesc aici, replică Winter. Ce s-a întâmplat?

— Cum vă numiți? întrebă polițistul, apropiindu-se de el.

Era tânăr și părea foarte solid din cauza vestei antiglonț pe care o purta.

— Winter. Locuiesc în apartamentul 103, chiar aici. Ce s-a întâmplat?

— A fost o spargere. O bătrână a fost ucisă.

Simon Winter bâigui:

— Sophie Millstein?

— Exact. O cunoașteți?

Începu să înșire cuvintele, încurcându-se:

— Chiar în seara asta… Am văzut-o în seara asta… Am ajutat-o să închidă ușa și…

— Ați văzut-o în seara asta?

Winter dădu afirmativ din cap. Își simțea stomacul încleștat de durere.

— Vreau să vorbesc cu polițistul care se ocupă de caz, rosti el.

— Știți ceva, domnule Winter, sau sunteți doar curios?

— Vreau să vorbesc cu el.

Se uită lung la sergentul din patrulă, încercând să-și stăpânească tulburarea.

Omul ezită, apoi spuse:

— Vă duc la el.

Îi arătă lui Simon pe unde s-o ia, străbătând curtea, când îi văzu și pe ceilalți vecini în pijamale, strânși lângă fântână. Doamna Kadosh începu să-i facă semne și să-l strige:

— Domnule Winter! Domnule Winter! Oh, ce groaznic!

Doamna Kadosh izbucni în lacrimi. Simon se îndreptă repede spre grup. Domnul Kadosh dădea mereu din cap.

— Într-adevăr, este groaznic! spunea el, ca și cum ar fi fost un ecou al soției sale.

— Dar ce s-a întâmplat? întrebă Winter. Eu am ieșit să mănânc și m-am plimbat puțin, și când mă întorc, iată ce…

Doamna Kadosh îl întrerupse. Era o femeie durdulie, cu părul blond acum aproape alb, pe care-l purta strâns sub un fileu, destul de mare ca să prindă pești cu el, îmbrăcată într-un halat de baie de un roșu strident, cu o floare uriașă țesută pe piept Mai mult ca sigur că transpira abundent sub el, pe o asemenea noapte călduroasă și umedă.

— Era aproape de miezul nopții și Henry citea în pat după ce se uitase câteva minute la emisiunea lui Jay Leno, numai la glume, nu și la toată vorbăraia aia, iar eu stăteam, pur și simplu, când am auzit un țipăt mai mult ca un

strigăt de teamă, s-a auzit așa, deodată, nu știam de unde vine, dar după ce m-am gândit puțin, mi-am dat seama că era biata doamnă Millstein. Mi-am zis că poate are din nou un coșmar, în ultima vreme nu mai dormea așa de bine, și uneori o auzeam strigându-l pe Leo, Dumnezeu să-l odihnească în pace. Deci n-am fost foarte atentă, dar Henry intră și spune: „Ai auzit?" și eu îi răspund: „Bineînțeles!" Și el zice că ar fi bine să mergem jos ca să vedem ce e cu doamna Millstein.

— Da, așa e, murmură domnul Kadosh. Să vedem ce e cu doamna Millstein.

Simon voia să-i grăbească să spună mai repede ceea ce aveau de spus, dar știa că cei din familia Kadosh erau unguri - Henry fusese odinioară Henrik - și dacă puneai la socoteală vârsta și limbajul lor cam greoi, nu prea reușeai să-i faci să vorbească mai repede. Așa că se mulțumi să dea din cap.

— Deci Henry al meu se duce și-și ia papucii, apoi își ia halatul, se duce în bucătărie, ia lanterna, pe urmă iese și bate la ușa de vizavi și-l roagă pe domnul Finkel să deschidă…

Domnul Finkel aprobă din cap.

— Așa e.

Doamna Kadosh îi aruncă o privire rapidă, ca și cum ar fi vrut să arate că e obișnuită cu întreruperile soțului ei, dar un vecin trebuie să-și aștepte rândul. După care continuă:

— Așa că Finkel, care nu avea aparatul auditiv, nu prea înțelege despre ce e vorba, dar își ia și el halatul și amândoi coboară și bat la ușa doamnei Millstein. Și bat, și bat, dar nu le răspunde nimeni. „Doamnă Millstein, doamnă Millstein, vă simțiți bine?" Nimic. Atunci Henry și Finkel urcă încet scările și vin și mă întreabă: „Ce să facem? Nu răspunde nimeni." Eu le spun să coboare din nou, să dea ocol clădirii și să se uite prin curtea interioară, și ei așa fac. Și știți ce s-a întâmplat?

— Ușa de la curtea interioară era spartă. Deschisă de-a binelea, interveni Henry.

— Pe urmă, continuă doamna Kadosh, Henry și domnul Finkel vin repede înapoi, eu îi așteptam, și Henry spune: „Maria, Maria, cheamă repede poliția, sună la 911! Imediat!" Și nici n-apucă să spună asta, că și auzim un alt zgomot, venind din spate. Adică din curte. Alergăm cu toții și Henry îl zărește imediat pe…

— Nu erau cine știe ce pisici sau câini scormonind prin gunoi. Era un negru care fugise din locuința doamnei Millstein.

Doamna Kadosh scutură din cap.

— Și Henry se ia după el, pe alee. Finkel și cu mine am vârât capul pe ușă. Am văzut-o înăuntru pe biata doamnă Millstein. O omorâse.

Simon simți o amețeală în cap și un val de căldură prin tot corpul, urcând până în gât. Era năucit. Tânărul sergent îl atinse ușor pe spate și Winter se întoarse spre el.

— Haideți, domnule! Acum știți ce s-a întâmplat. Tot mai vreți să vorbiți cu cel care cercetează cazul?

— Da, replică Simon. Victima…

Se încurcă și se opri, gândindu-se: „Victima *ce*?"

Începu să raționeze rapid și simplu: „O bătrână vine la ușa mea, îngrozită că ar putea fi omorâtă. Ceea ce se și întâmplă. Dar poate fi omorâtă când, de fapt, nu era luată prin surprindere?"

Avea nevoie de timp ca să analizeze mai bine totul, dar apoi își dădu seama că traversa curtea, urmându-l pe sergent și îndreptându-se spre ușa de la locuința Sophiei Millstein. Trecu pe lângă îngerașul cu trompetă. La fiecare cinci secunde, o lumină roșie scălda statuia, încât aveai senzația că era ca într-o baie de sânge. Simon se opri în prag, uitându-se la agitația dinăuntru. Un om cu o trusă, luând amprente în bucătărie, altul lua niște probe din covor. Sergentul se îndreptă spre un negru, cu părul ca sârma, care-și tot desfăcea cravata, înnebunit de căldura și umiditatea din cameră. Făcu un semn, arătându-l pe Simon. Fostul polițist se opri și-l aștepta pe tânăr să se apropie. Acesta supraveghease până atunci tot ceea ce se întâmplase în apartament încerca să-și controleze emoțiile care-l năpădeau, încerca să se concentreze, forțându-și memoria: „Haide, doar ai mai văzut nu știu câte cazuri! Analizează decorul - tot ceea ce vezi. O să-ți spună adevărul, cu condiția să nu te grăbești și să lași lucrurile să curgă de la sine. Lasă lucrurile să-ți spună, pe limba lor,

vechea poveste a unei crime…”

Îl privi o clipă pe Simon Winter și observă felul în care acesta scruta camera. Puse acest fel de a privi lucrurile pe seama nervozității sale. Robinson se întoarse spre sergentul care-l condusese pe Simon până acolo.

— Deci, care-i treaba cu moșulică?

— Îl cheamă Winter, stă vizavi, pe partea cealaltă a curții. Spune că a văzut-o pe victimă în seara asta. Probabil că a fost ultimul care a văzut-o în viață. A auzit când femeia și-a închis ușa locuinței. M-am gândit că poate vreți să-i luați o declarație.

— Hm… da, replică Robinson. Ia-o tu.

Sergentul încuviință din cap.

— Poate că face și identificarea pentru noi?

— Da, e o idee bună.

Cu un gest scurt, se întoarseră amândoi și porniră spre Simon. Robinson se prezentă repede.

— Sergentul o să vă ia declarația, îi spuse apoi bătrânului. Dacă vreți, am dori să faceți dumneavoastră identificarea victimei. Dacă vă simțiți în stare, desigur. Pentru dosar, știți. Ca să fim foarte siguri, înainte de a le anunța pe rude. Doar dacă doriți… Nu prea e ușor de suportat să…

Simon privea încă atent în jurul său, apoi se uită fix la polițistul care ancheta cazul și rosti încet:

— Am mai văzut așa ceva.

— Ce anume?

— Toate astea… Timp de douăzeci și doi de ani le-am tot văzut, la poliția din Miami. Și ultimii cincisprezece ani la omucideri.

— Ați fost polițist?

— Da. Acum sunt la pensie. A mai trecut ceva timp de când n-am mai văzut „decorul”… Vreo doisprezece ani.

— Nu prea aveți de ce să vă pară rău.

— Exact, spuse încet Simon. E tot la fel.

Robinson nu luă în seamă comentariul cu dublu înțeles și îi întinse mâna. La fel făcu și tânărul sergent, și nu era doar un gest de circumstanță.

— Probabil că pe-atunci era altfel, spuse el.

— Nu, replică Simon. Oamenii mor la fel. Diferența este că astăzi aveți tehnologia de partea voastră. Noi nu prea aveam aparatele și celelalte lucruri pe care le aveți voi azi: testări ADN în laborator, calculatoare. Nu, nu aveam calculatoare. Cum te înțelegi cu ele, detectivule?

— Bine.

— Crezi că un calculator poate rezolva o crimă?

Robinson ridică din umeri.

— Poate că da.

După ce se mai gândi o clipă, adăugă:

— Da, cred că da.

O vreme îl urmări pe Winter cum cercetează atent locul, absorbind, parcă, fiecare detaliu. Polițistul se gândi la două lucruri: primul - că nu prea îi plăcea acest Simon

Winter, și al doilea - era clar că trebuia să folosească experiența unui polițist vechi în meserie, chiar dacă era pensionat și trăia din amintiri. Zeci de crime, violuri, atacuri erau acum semne ale unor vremuri mai bune, ale tinereții… Își aduse aminte, fără să vrea, de un caz de prejudiciu discutat la cursul de drept cu două seri în urmă. Scrisese o lucrare cam în bătaie de joc, pentru care nu prea a fost lăudat. Walter Robinson nu voia să fie doar un simplu polițist care să lupte să câștige doar atât cât să-și poată permite o servietă din piele și un costum de haine mai scump, și nici să treacă de partea cealaltă, așa cum făceau mulți polițiști care studiau dreptul și ajungeau apoi avocați sau procurori. Deși își spunea că, în felul acesta, ar putea fi angajat la o firmă, unde singura lui grijă ar fi să dea mâna cu tot felul de funcționari și oameni de afaceri - un loc unde ar uita curând de crime și de victimele neajutorate, la un pas de moarte.

— O.K., zise el scuturându-și capul pentru a alunga plăcutele imagini ale unui posibil viitor, haideți să facem identificarea, apoi dați o declarație sergentului.

Simon îl urmă pe tânărul polițist prin casă, amintindu-și că și el făcuse același drum mai înainte, în acea seară. Acum micul apartament era plin de polițiști și de experți, toate luminile erau aprinse și girofarurile de afară măturau pereții, dezorientându-l pe Winter. I se părea că locuința în care intrase atunci când Sophie Millstein îl așteptase în prag era schimbată, aproape necunoscută, ca

o amintire din copilărie. Unghiurile, culorile, mirosurile, toate îi păreau străine. Se uită în jurul lui, după pisică, dar aceasta dispăruse. Îl urmă pe polițist în dormitor.

Sophie Millstein zăcea pe spate, în pat. Cămașa de noapte îi era mototolită și ruptă din cauza luptei cu criminalul; i se vedeau sânii lăsați. Părul, nemaifiind prins în agrafe, era ciufulit, ca și cum ar fi stat cu capul în apă și apoi se uscase la întâmplare. Nasul îi sângerase, iar acolo unde se uscase, deasupra buzei superioare, era o pată maro. Genunchii stăteau strânși, sfios parcă, iar șoldul era dezgolit. Cearșafurile - înfășurate în jurul tălpilor. Simon simți nevoia să-i tragă cămașa de noapte ca să-i acopere pielea ca de alabastru.

Se uită în jur. Văzu un expert fotograf care îi poza geanta ce fusese deschisă; conținutul era aruncat pe jos. Alt specialist lua amprentele de pe toaletă. Sertarele fuseseră răscolite și hainele deranjate. Winter își aduse aminte de caseta cu bijuterii de lângă poza lui Leo. Acum poza se afla în colț, un pahar era spart, iar caseta lipsea.

Se întoarse spre Robinson.

— Avea o casetă, știți, ceva din metal. Era din alamă, cred, roșiatică, și avea ceva sculptat deasupra. Acolo își ținea inelele, cerceii și alte chestii din astea. Era exact aici, pe toaletă.

Arătă cu un gest unde anume, iar polițistul își notă în carnețel.

— Nu mai e, repetă Winter.

— Ați recunoaște-o? întrebă Robinson.

— Cred că da, răspunse Simon.

Se întoarse spre Sophie Millstein.

Un al doilea expert îi pudra atent gâtul ca să ia amprente.

— Amprente pe corp? întrebă Simon.

— Da. Încercăm marea cu degetul. O dată la o sută de cazuri ai noroc. Dar merită să încerci.

— Și noi încercam, uneori. Dar n-am avut niciodată noroc.

— Avem alte materiale acum. Și banda cu care se iau amprentele este mai bună. Uneori folosim și ultraviolete. Și știți că laserul citește orice fel de amprente. Totuși…

Robinson ridică din umeri.

Simon n-o mai văzu pe Sophie Millstein pentru că expertul se aplecă peste corpul ei. Avea în mână un fel de bandă pe care o apăsă pe gâtul femeii, apoi o ridică încet. Apăsă apoi banda pe un fel de hârtie specială, albă, pentru a imprima și a păstra astfel amprentele.

— Poate… murmură expertul. Da, e-n regulă.

Pe urmă se îndepărtă.

— Vreți să faceți identificarea acum? întrebă Robinson.

Winter făcu un pas înainte și o privi pe Sophie Millstein.

„Strangulată”, se gândi el imediat. Se uită atent la vânătăile de pe gât, la urmele roșii și la cele de un albastru-închis și încercă să le memoreze. Pielea de pe gât era strivită din cauza forței cu care fusese strânsă. Măsură,

în gând, distanța dintre urmele lăsate.

„Mâini mari, puternice", își zise Simon.

— Este Sophie Millstein?

Simon continua s-o privească. Ochii femeii erau larg deschiși, uitându-se în gol, spre tavan. Văzu groaza întipărită pe toată fața ei. Probabil știa că moare, că nu mai are nicio scăpare. Se întrebă dacă și el avusese aceeași privire în acea seară, mai devreme, când încercase să se sinucidă. Se întrebă dacă femeia reușise să se gândească la Leo, soțul ei, în ultimele minute, copleșită de panică.

Se uită din nou la ochii Sophiei Millstein. „Nu, își spuse el, tot ceea ce a văzut a fost groaza."

Winter observă o zgârietură, o porțiune destul de mare a pielii gâtului fiind rănită, dar fără urme de sânge. Își aminti de lănțișorul de aur pe care îl purta Sophie. Dispăruse. I-a fost smuls după ce a murit, din cauza asta n-a sângerat.

— Domnule Winter? se auzi vocea întrebătoare a lui Robinson.

Simon aruncă o privire grăbită înspre degetele femeii. Oare se luptase, se împotrivise? Îl zgâriase pe agresor, încercase să-și câștige cumva ultimii ani de viață pe care nemernicul acela voia să-i fure? Dacă da, sub unghiile ei ar trebui să existe urme de carne, de piele. Văzu, însă, că vecina sa avea unghiile tăiate.

Își îndreptă privirile spre antebrațul drept al victimei. Reuși să zărească numărul tatuat, cu un albastru pal, pe

piele. Simți că îl trage cineva de mânecă, se întoarse și se uită iritat la tânărul polițist

— Bineînțeles, răspunse Simon. Este Sophie Millstein. Lănțișorul de la gât i-a fost furat. Era de aur, nu era împletit, dar avea numele ei ca medalion. Așa cum poartă tinerii astăzi, dar al ei era deosebit. Două diamante micuțe se aflau la fiecare capăt al literei „S" . Soțul ei i-l dăruise acum un an și jumătate, și de atunci nu l-a mai scos de la gât.

Respiră adânc, urmărindu-l pe Robinson cum își nota ceva în carnețel.

— Ați recunoaște lănțișorul? întrebă cel mai tânăr dintre polițiști.

— Da. Poate ar fi bine să luați probe și de sub unghiile ei, continuă Simon.

— O să facă asta la morgă, replică Robinson. Așa se procedează. Știți cumva dacă a avut rude?

— Da, avea un băiat, Murrey Millstein, acum este avocat în Long Island. Doamna Millstein avea o agendă cu numere de telefon într-un sertar, în camera de zi. La măsuța de telefon de-acolo. Era legată în piele, nu foarte luxoasă. Spunea că acolo o ține de obicei.

— În camera de zi?

— Exact. Haideți să vă arăt!

Robinson îl urmă pe Simon.

— Mulțumesc pentru ajutor, domnule Winter. Apreciez faptul că…

— Era speriată, îl întrerupse Simon, aproape șoptit. De asta a venit la mine.

— Speriată?

— Da. Era chiar înspăimântată. Chiar azi a venit. A văzut pe cineva. Era speriată, se simțea amenințată.

— Și credeți că persoana pe care a văzut-o și de care s-a speriat are vreo legătură cu victima?

— Nu știu. Era ceva ciudat. Era înfricoșată.

— Și asta era ceva ciudat în cazul ei?

— Nu, replică Simon, ușor enervat. Era bătrână și singură. Se speria mereu.

— La asta m-am gândit și eu. Ei bine, mergeți și dați declarația sergentului. Spuneți-i tot ceea ce s-a întâmplat.

— Persoana aceasta era…

— O să vă ia sergentul declarația. Trebuie să sigilez apartamentul și să iau legătura cu familia victimei.

— Dar persoana aceea…

— Domnule Winter, ați fost polițist. Ce credeți că s-a întâmplat aici?

Simon nici nu se uită în jurul lui. În schimb, îl fixă cu privirile pe Robinson.

— Aș zice că cineva a intrat în casă, a omorât-o, a furat tot ce a putut și a fugit când a auzit că vin vecinii. Doar asta pare să fie explicația, nu-i așa?

— Exact. Și mai avem și câțiva martori care l-au văzut pe criminal: domnul și doamna Kadosh și domnul Finkel. Vecinii dumneavoastră. Ceea ce este evident nu poate fi

fals. Acum mergeți la sergent și dați-i declarația. Spuneți-i și lui din ce cauză era speriată femeia.

Robinson nu-și termină fraza decât în gând: *„Și oricine o fi fost, nu este persoana căutată de noi”.*

Cei doi oameni se opriră în mijlocul camerei. Simon voi să riposteze, dar se trezi căutând motivul pentru care se întâmplaseră toate astea… Își blestemă în gând bătrânețea și nehotărârea.

— Deci, unde este agenda?

— În sertar.

Winter arătă spre locul respectiv, iar Robinson străbătu mica încăpere și deschise sertarul de la măsuța de telefon.

— Nu-i aici.

— Am văzut-o eu acolo mai devreme. Acolo ținea agenda.

— Acum nu-i aici. Cum arăta?

— Îmbrăcată în piele roșie, nu foarte scumpă, dintre cele de patru sau cinci dolari. Pe copertă scria cu litere aurii „Adrese”. Genul de lucruri pe care le poți cumpăra și într-o drogherie.

— O s-o căutăm. În orice caz, nu asta ar căuta un hoț. El caută bani. O să apară de undeva.

Winter clătină din cap.

— Am văzut când a luat-o de acolo, din sertar, în seara asta.

— Bine, mergeți și dați declarația sergentului, domnule Winter. Și nu ezitați să ne sunați dacă vă mai aduceți

aminte de ceva.

Robinson îi întinse lui Simon cartea sa de vizită. Bătrânul polițist o puse în buzunar. Detectivul se întoarse, lăsându-l pe Simon să fie condus de sergent. Winter vru să spună ceva, dar se opri, păstrându-și gândurile pentru el. În urma lui venea, fără chef, sergentul. Simon mai aruncă o privire peste umăr, spre patul unde zăcea Sophie Millstein, și văzu că un expert fotograf făcea poze, din toate unghiurile, cu victima. Specialistul se mișca încolo și-ncoace pe lângă pat, ca într-un dans, și la fiecare fotografiere se auzea țăcănitul blițului. Ceilalți oameni din echipă stăteau, răbdători, într-un colț, vorbind încet între ei. Unul dintre ei trase fermoarul de la sacul negru de cauciuc în care urmau să vâre corpul; se auzi un sunet sfâșietor.

Walter Robinson era în dormitor și căuta agenda pe podea. Nu-i dădu de urmă. Își notă ceva în carnețel. Apoi se întoarse în camera de zi, la telefon, și formă numărul centralei din Long Island. Numărul de telefon al fiului Sophiei Millstein era înregistrat ca aparținând unui orășel din zonă, Great Neck. Dar, înainte de a-l suna, Robinson telefonă la serviciul non-stop din cadrul procuraturii din Dade County și primi numărul procurorului de serviciu în acea noapte.

Sună și așteptă aproape șase apeluri până când o voce somnoroasă îi răspunse, în sfârșit:

— Da.

— Procuror Esperanza Martinez?

— Da.

— Sunt polițistul Robinson. Secția omucideri, Miami. Nu ne-am cunoscut, dar…

— Dar o să ne cunoaștem, nu-i așa? replică vocea adormită.

— Exact, domnișoară Martinez. Avem o crimă, o femeie în vârstă ucisă în locuința ei, agresor necunoscut. Clădirea 200, pe South Thirteenth Terrance. Crima s-ar putea încadra în seria de spargeri de până acum, numai că, de data asta, agresorul a strangulat-o pe femeie. Avem un martor care l-a văzut pe criminal. Avem și o descriere sumară: negru, până în douăzeci de ani, slab, 1,82 m, cam 79 de kilograme, suplu.

— Credeți că trebuie să vin și eu? întrebă procuroarea. Aveți nevoie de consultații?

Vocea femeii părea mai aspră. Robinson ignoră nuanța.

— Nu. Nu e vorba de consultații. Crima în sine este standard. Dar victima este o femeie în vârstă, evreică, iar atacatorul e negru și cred că situația devine delicată pentru șeful dumneavoastră, mai ales că este an electoral, iar afară sunt cel puțin o duzină de reporteri și operatori care vor fi cam nervoși după o noapte de stat pe-afară, în special dacă nu se aleg cu un articol de senzație sau cu o știre fierbinte… Ați auzit ce-am spus?

— Și credeți că…

— Cred că e vorba de crimă, dar și de o problemă de discriminare rasială, și asta e o treabă urâtă aici, în Miami, domnișoară Martinez.

Chestia asta ținea întotdeauna în Dade County: dacă invocai tulburările din anii ’80, obțineai imediat ceea ce voiai. La celălalt capăt al firului se lăsă liniștea pentru o clipă, apoi se auzi vocea tinerei femei, de data asta ceva mai agitată:

— Vă aud foarte bine. Vin imediat și o să stăm pe baricadă.

— Sună promițător.

Robinson închise, râzând. Să mai dea din când în când „deșteptarea” pentru vreun tânăr procuror era una dintre micile plăceri ale polițiștilor.

Apăru în fața presei cu o jumătate de oră înainte ca procuroarea să sosească și fu aproape strivit de ziariști. Apoi se hotărî că presa poate să mai aștepte, iar el poate să supravegheze echipa de lucru care acum lua probe de pe aleea din Sunshine Arms. „Poate că au găsit ceva”, se gândi el. Caseta cu bijuterii… Trebuia să fie pe undeva pe-aproape. Probabil că hoțul a aruncat-o în prima ladă de gunoi pe care a văzut-o, după ce și-a lăsat amprentele, din belșug, pe ea.

Esperanza Martinez, căreia prietenii, puțini, îi spuneau Espy, se îmbrăcă în grabă în semiîntunericul din dormitor. Întâi își puse blugii, apoi îi dădu jos și-și puse o rochie

ușoară, modernă, în care se gândea că i-ar sta mai bine, mai ales că va avea de-a face cu televiziunea. Deși locuia singură, avea grijă să nu facă zgomot. Era un duplex, din care etajul era ocupat de părinții ei. Mama, în special, era foarte sensibilă la mișcările fiicei sale și, în ciuda izolației fonice, auzea tot, fiind, probabil, trează încă.

Espy se mai uită o dată într-o oglindă mică ce atârna lângă ușă, alături de un crucifix. Mai verifică dacă avea legitimația de procuror și pistolul de calibrul 25, apoi ieși în noaptea caldă și umedă. Când porni motorul modestei ei mașini, un automobil mic, cu o formă cam greu de definit, ridică privirile și văzu că lumina era aprinsă încă în camerele ocupate de părinții ei. Acceleră și ieși pe șosea repede.

O noapte de vară în Miami se poate asemăna cu dogoarea, într-un fel mocnită, care rămâne în urma unui incendiu. Zgârie-norii și înaltele clădiri de birouri care dominau centrul erau încă luminate și creau un contrast cu întunericul, fragmentându-l, parcă. În ciuda căldurii tropicale, orașul avea, totuși, un puls, un ritm neliniștitor; o dată ce părăseai șoselele luminate, aveai senzația unei coborâri într-o pivniță. Sau, poate, într-un mormânt.

Lui Espy îi era frică de întuneric. Conducea cu viteză, evitând străduțele liniștite; ajunse pe Bird Road, apoi pe autostrada Dixie, ce ducea drept spre Miami Beach. Traficul era redus, dar nici nu intră bine pe una dintre cele patru benzi ale Șoselei 95, că o mașină Porsche, roșie, cu

geamuri fumurii, zbură pe lângă ea, cu cauciucurile scrâșnind din cauza vitezei - peste 160 km/oră. Viteza aceea aproape că o absorbea, ca și cum din spate ar fi împins-o un puternic curent de aer. „Doamne sfinte!" rosti ea și, pentru o clipă, frica o copleși, dar sentimentul pieri atunci când văzu că bolidul dispare iute, în luminile gălbui de pe autostradă, înainte ca întunericul să-l înghită. Privi repede în oglinda retrovizoare și observă o patrulă de la circulație care se apropia de ea. Mașina nu avea luminile aprinse și nici nu avea sirenă, căci voia să se apropie de neașteptate de „pradă". Practic, încălca legea mergând în asemenea condiții, dar Espy știa că, în cazul unei citații la tribunal, șoferul ar minți cu sfruntare. Știa, totuși, și faptul că acesta era singurul mod în care ar fi putut să-l prindă pe conducătorul bolidului dinainte. Porsche era o mașină iute, mult mai ușor de manevrat, așa că îl iertă pe polițistul care se afla în misiune. „Noroc!", îi spuse ea în gând. „O să ai nevoie." Își închipuia că șoferul acelui Porsche era, probabil, vreun doctor sau un avocat de vârstă mijlocie care încerca să-și impresioneze iubita - care avea jumătate din vârsta lui - și nu cine știe ce traficant de droguri de douăzeci și unu de ani, cu mințile înecate în stupefiante, un tip „dur" cu un pistol pregătit pe locul din dreapta.

Noaptea era mereu plină de pericole. În întuneric, violența se ascunde foarte bine, pândește în căldura înăbușitoare. Espy Martinez își îndepărtă șuvițele de păr

de pe față cu un gest nervos și continuă să conducă mai departe.

Zări luminile farurilor și camionetelor televiziunii parcate la întâmplare, așa că întoarse și ea mașina și o parcă. Străbătu repede trotuarul, trecând pe sub banda galbenă cu care poliția izolase zona, înainte să fie observată de ziariștii și reporterii care se tot învârteau pe-acolo, așteptând să apară cineva care să le transmită niște informații.

Un sergent începu să-i facă semn, dar ea îi arătă imediat legitimația.

— Îl caut pe polițistul Robinson, spuse ea.

Sergentul se uită la legitimație.

— Îmi pare rău, domnișoară Martinez, dar trebuie să înfruntați reporterii. Robinson este înăuntru.

Arătă în direcția respectivă, iar Espy străbătu curtea fără să vadă statuia îngerașului. Se opri brusc, ca și cum ar fi rămas fără aer.

Era doar a treia crimă la care venea în calitate de procuror. Celelalte două fuseseră legate de lumea drogurilor și încă nu se cunoștea identitatea victimelor; erau tineri din America Latină, probabil imigranți ilegal din Columbia și Nicaragua.

Fiecare avea un glonte în ceafă, de calibru mic. O execuție discretă și „curată". Aproape „delicată". Lucrurile găsite asupra lor fuseseră ridicate fără prea multă ceremonie: bijuterii de aur, portofele pline cu bani,

haine scumpe, și depuse apoi într-o magazie specială. Poate în alte secții de poliție totul ar fi fost „colorat” de agitația ziariștilor, care ar fi întrebat dacă e vorba de un criminal în serie.

Dar nu în Miami. Procurorii din Dade numeau asemenea delicte „crime la grămadă”. Printre procurori și polițiști circula o teorie macabră, conform căreia cu cât un cadavru era găsit mai aproape de centru, cu atât identitatea lui era mai puțin importantă. Traficanții de droguri importanți sfârșeau prin a putrezi în mlaștinile din Everglade sau într-o urnă cu cenușă scufundată la zeci de metri adâncime în apele Golfului Mexic. Cele două victime privite, deci, în grabă de Espy Martinez erau niște necunoscuți fără însemnătate. Probabil că moartea lor era unicul capăt posibil al unei vieți pline de ambiții și nefericire, iar ei încălcaseră o regulă tacită a lumii lor. Crima, în acest mediu, era ca o măsură de păstrare a curățeniei. Chiar și asasinii lor erau prea puțin sâcâiți de efortul - o povară scârboasă, care alteori dura prea mult - de a scăpa de corpurile acelea, de a le ascunde într-un loc cât mai tainic. Toată lumea știa că nu vor urma arestări și nici procese. Vor apărea doar două dosare în plus într-o lungă și tristă situație statistică.

Espy Martinez nici nu fusese obligată să se apropie de cadavre. Prezența ei fusese cerută de cei care anchetau cazurile doar ca să fie siguri că procuratura înțelege natura crimelor și imposibilitatea de a-i găsi pe autorii lor.

Știa, însă, că acum era ceva diferit. Era cineva care avea un nume. Un destin. Prieteni, rude… Nu era doar un om care pur și simplu intrase și ieșise din lumea asta.

Rămăsese în prag, plină de teamă. Un expert de la laboratorul criminalistic ducea în brațe pungi cu probe. Îl auzi murmurând „Pardon!" când trecu grăbit pe lângă ea. Ca să-i facă loc, Espy intră înăuntru. Un alt polițist o privi, iar ea îi arătă repede legitimația. Când îl privi din nou, polițistul îi făcu un semn cu mâna spre dormitor. Respirând adânc, tânăra străbătu locuința, încercând să vadă totul și nimic în același timp. Zăbovi o clipă în pragul camerei, urmărind ceea ce se petrecea înăuntru.

Vederea îi era blocată de câțiva bărbați care stăteau la picioarele patului. Unul dintre ei se mișcă puțin și-atunci zări un picior al victimei. Unghiile îi erau vopsite cu un lac roșu, strălucitor. Văzându-le, Espy își mușcă buzele. Apoi trase din nou aer în piept și, în ciuda temerii că vocea îi va suna fals, încercă să rostească ferm:

— Inspectorul Robinson?

Bărbatul negru, cu părul creț, se întoarse spre ea, salutând din cap.

— Sunteți domnișoara Martinez, nu-i așa?

— Da. Vreți să-mi spuneți despre ce e vorba?

Își închipuia că îi tremură vocea, așa că își îndreptă spatele și îl privi fix pe polițist.

— Bineînțeles, răspunse acesta.

Arătă spre cadavru și o informă:

— Sophie Millstein, sex femeiesc, albă, 68 de ani. Văduvă. Locuia singură. Se pare că a fost strangulată. Priviți aceste urme!

Robinson îi arătă, cu un gest, spre corp și Espy se apropie. Miji ochii și privi, pe rând, gâtul, mâinile, picioarele, ca și cum în felul acesta, fără să vadă totul în ansamblu, ar fi putut uita de frică.

— Din câte pot să-mi dau seama, cred că a imobilizat-o, punându-i un genunchi pe piept, și pur și simplu a strâns-o de gât. Are două vânătăi pe frunte, aici și aici, ca și cum ar fi lovit-o de două ori. Dar probabil că i-a pus mâinile în jurul gâtului destul de repede, aici a apăsat, cred, cu degetul mare, pentru că se vede carnea strivită, și vecinii n-au apucat să audă decât un singur strigăt.

Robinson observă că lui Espy Martinez îi pierise culoarea din obraji. Se interpuse, printr-o mișcare, între victimă și procuroare, care o privea, apoi rosti:

— Haideți să vă arăt pe unde a intrat criminalul!

O apucă pe fată de braț și o scoase din dormitor.

— Doriți un pahar cu apă? o întrebă polițistul.

— Da. Și aș vrea să ies puțin la aer.

Robinson îi arătă ușa ce dădea spre curtea interioară, aceea pe care intrase asasinul.

— Așteptați aici! Vă aduc un pahar cu apă.

Când Walter Robinson se întoarse, după ce clătise un pahar și-l umpluse cu apă de la robinet, o găsi pe Espy sorbind aerul nopții cu nesaț. Fata luă paharul și înghiți

apa pe nerăsuflate. Apoi oftă prelung și-și scutură capul.

— Îmi pare rău. E ca un fel de clișeu, nu-i așa? Tânăra femeie tulburată de scena unei morți violente. Lăsați-mă să-mi revin, apoi ne întoarcem înăuntru și putem termina ceea ce avem de făcut

— Bine. Dar să știți că nu e nevoie să fiți prezentă *acolo*. Vă pot spune și aici.

— Nu, ripostă Espy. O să mă mai uit o dată. Doar e meseria mea.

— Nu e nevoie să…

— Ba da.

Fără să-l mai aștepte pe detectiv, intră din nou înăuntru și străbătu camera de zi, ajungând în dormitor. Încercă să-și golească mintea de orice alte gânduri, dar nu reuși. Întrebări, temeri, mânie, toate se luptau tumultuos în sufletul ei. „De aceea ai devenit procuror, își spuse ea, din cauza acestei femei care zace aici, în fața ta." Cei doi angajați de la morgă erau gata să ridice corpul.

— O clipă! rosti Espy.

Se apropie de cadavru și privi ochii Sophiei Millstein. Ce mod îngrozitor de a cunoaște pe cineva, se gândi. „Cine ai fost?" Continua să privească fix victima și văzu în ochii ei aceeași spaimă pe care o văzuse și Simon Winter. Se înfurie. „Lașule!", își zise ea în gând, adresându-se, de fapt, ucigașului. „Ești un laș nenorocit! Omori o bătrână ca și cum i-ai fura geanta de pe umăr. O să am grijă să ajungi în iad." Mai privi o dată, apoi încuviință dând din cap.

Cei de la morgă se uitară unul la celălalt. Ceea ce pentru Espy Martinez era ceva deosebit, pentru ei era obișnuință. Totuși, luară corpul cu atenție.

— Doamne sfinte! strigă unul dintre ei.

Aproape că era să scape trupul din nou pe pat.

Espy Martinez trase aer adânc în piept și avu prezența de spirit să-și ducă mâna la gură ca să-și înăbușe un țipăt.

— Fir-ar să fie, ia uită-te aici! șopti unul dintre oamenii de la morgă. Hei, polițistule! Poate vrei să faci o poză cu chestia asta!

Robinson se uită pe o parte a patului, la ceea ce descoperiseră cei doi. Privi fix o clipă, apoi îi făcu semn fotografului, care se pregătea să mai facă o serie de poze. Se întoarse spre Espy Martinez. Aceasta se dăduse cu un pas înapoi, dar încerca să-ți țină firea.

Se priviră în ochi. El ridică din umeri.

— Îmi pare rău. N-am știut de asta.

Tânăra procuroare dădu doar din cap, nu era sigură că putea să scoată vreun sunet.

Robinson privi din nou spre pat. Se uită la colții dezgoliți de frică.

— N-am mai văzut o pisică sugrumată până acum, rosti el încet.

— Nici eu, replică Espy pe un ton funest.

Simon Winter se afla afară, lângă tânărul sergent, dar se uita la Robinson și la procuroare aflați în camera de zi.

— Cine este tânăra aceea? întrebă Simon.

— E procuroarea de serviciu. Martinez o cheamă, parcă.

— Și ce face aici?

— Așa e procedura. La fiecare caz trebuie să asiste și un procuror, adevărul este, însă, că sunt chemați doar la zece la sută dintre crimele care vor ajunge ca știri la televiziune sau care vor fi pe prima pagină în *Herald*.

— Și moartea Sophiei Millstein e un asemenea caz?

— Mda, se pare că da. E o știre pentru o zi sau două, până când apare altceva nou.

— Da, probabil aveți dreptate.

— Deci, reluă sergentul, pun pariu că vreți să plecați și să trageți un pui de somn. Așa e, domnule? Eu mai am câteva ore până să mi se termine tura. Care-i povestea?

— Cum adică?

— Păi, ați văzut victima în seara asta, nu?

— Și vreți să vă dau o declarație?

Sergentul, cu un carnețel și cu un creion în mână, părea exasperat

— Da. Exact.

Winter își adună gândurile și spuse repede:

— În seara asta, pe la ora șapte, doamna Millstein a bătut la ușa mea. Stau la numărul 103, vizavi. Era speriată, făcuse niște cumpărături și voia s-o însoțesc până la ea în locuință, ca să verificăm dacă totul e în regulă.

— Și v-ați dus?

— Da. Casa era goală, am verificat ușile, ferestrele și toate erau închise. Dar ceea ce a speriat-o pe ea…

— Deci, nu era nimeni prin jur. Nimeni care să se potrivească descrierii făcute de vecini?

— Nu.

— Și nu era nimeni nici în curtea interioară, când ați verificat?

— Nu, v-am spus. N-am văzut pe nimeni. Nu era nimeni nici în apartamentul ei. Dar doamna Millstein mi-a descris persoana pe care o văzuse mai înainte.

— Da, povestiți-mi despre asta.

— Era cineva pe care îl văzuse în timpul războiului…

— Ce război?

— Al doilea război mondial. În Berlin, în 1943.

— Femeia nu știa numele individului?

— Nu. Era cineva care avea legătură cu arestarea și deportarea ei. La Auschwitz. Era cineva care…

— Mda, o grămadă de oameni de-aici, din Miami, intră la pârnaie, și intrau și pe-atunci.

— Auschwitz era altceva. Nu era o închisoare, era un lagăr de concentrare.

— Bine, bine. Știu. Deci tipul pe care ea l-a recunoscut..

— Nu era sigură.

— Nu era sigură că l-a recunoscut?

— Exact, răspunse Simon. Doar au trecut cincizeci de ani.

— O.K., deci era înspăimântată de tipul ăla, cum îl cheamă… Șaten… Dacă era ăla. Dumneavoastră nu sunteți sigur, și nici ea. Bun. Credeți că are legătură cu

crima?

— Nu. Nu știu. E doar ceva ciudat. Poate e o coincidență.

— Doamna Millstein a mai fost vreodată speriată, vreau să zic, așa de speriată?

— Da, doar era bătrână și singură. Era mereu neliniștită. Își aranja mereu programul în așa fel încât să nu fie nevoită să iasă seara.

— O.K. Deci n-ați văzut nimic ciudat sau deosebit în seara asta. Și comportamentul ei nu era *prea* diferit față de alte zile, nu-i așa?

Winter îl fixă pe sergent cu privirile.

— Da. Asta așa e.

Polițistul își închise carnețelul.

— Bine. Cred că am în înțeles. Dacă vă mai amintiți ceva, îl sunați pe inspectorul Robinson, da?

Winter se stăpâni să nu-i dea câteva replici mai dure și confirmă din cap. Sergentul zâmbi.

— E-n regulă, puteți merge acasă, domnule Winter. Echipa de criminaliști o să-și strângă în curând catrafusele. S-ar putea ca în zilele următoare să ținem zona sub supraveghere. Dacă tipii de la televiziune sau ziariștii vă deranjează cu întrebările, trimiteți-i la dracu'. De obicei, chestia asta ține. O să am grijă ca Robinson să primească un raport complet cu tot ce ați spus.

Apoi sergentul cel tânăr se întoarse și o luă înspre stradă, lăsându-l pe Simon Winter singur, cu fața luminată

de farurile mașinilor poliției.

În bucătărie, Espy Martinez îl urmărea pe Robinson cum ridică telefonul și cum formează numărul încet, cifră de cifră. Termină și acoperi cu o mână receptorul.

— Să suni la miezul nopții și să anunți că mama ți-a fost omorâtă… Ce coșmar!

Ridică din umeri, ca și cum ar fi vrut să se detașeze de vestea dureroasă pe care urma s-o transmită.

Espy se uita la el, ușor rușinată de atracția pe care o simțea pentru durere, mai mult o curiozitate ciudată, de fapt; simțea aceeași vină pe care ar avea-o cineva care se întoarce din drum și stă gură-cască la un accident, cu șoseaua plină de cioburi și sânge.

Robinson mai spuse „Sună!", apoi strânse receptorul când, la celălalt capăt al firului, răspunse cineva.

— Da.

— Cu Murrey Millstein, vă rog.

— Eu sunt. Ce…

— Domnule Millstein, sunt polițistul Walter Robinson, de la poliția din Miami Beach, Florida. Îmi pare rău, dar am niște vești proaste pentru dumneavoastră.

— Ce, ce anume?

— Doamna Millstein, mama dumneavoastră, a murit în seara aceasta. A fost victima unei spargeri în propriul ei apartament, imediat după miezul nopții, a fost omorâtă, după care criminalul a furat anumite lucruri de valoare

din casă.

— Oh, Doamne! Ce?! Mama mea ce…

— Îmi pare rău, domnule Millstein.

— Ce spuneți? Ce-i cu mama mea? Nu…

— Îmi pare rău, domnule Millstein. Mama dumneavoastră a fost omorâtă în seara asta. Exact asta vă spuneam.

Robinson șovăi, în timp ce bărbatul de la telefon părea că încearcă să-și revină. Auzi încă o voce în fundal, mai ridicată, erau întrebări puse pe un ton strident, apoi cu panică. Probabil că soția domnului Millstein, se gândi Robinson. Stă în pat și aprinde lămpița de pe noptieră unde ține ceasul deșteptător și fotografia copiilor, acum întinde mâna și-l prinde de braț pe soțul ei, îl ține strâns și întreabă ce s-a întâmplat de stă pe marginea patului, cu picioarele atârnând, înlemnit, palid, îngrozit.

— Domnule inspector, ă… ăă…

— Robinson. Aveți o hârtie și un creion, domnule Millstein? Vreau să notați un număr de telefon.

— Da, da, dar…

— Este numărul meu de la birou, de la poliție.

— Dar ce s-a întâmplat? Mama mea…

— Nu l-am arestat încă pe criminal. Dar avem descrierea înfățișării lui și destul de multe probe adunate din locuința mamei dumneavoastră. Ancheta este încă la început, dar colaborăm cu procuratura și cu celelalte forțe de poliție din Dade, așa că sper să-l găsim cât mai repede.

— Dar mama mea… ea închide întotdeauna ușa…

— Se pare că agresorul a forțat ușa care dădea spre curtea interioară.

— Dar atunci nu înțeleg…

— Din câte ne-am dat seama până acum, a fost strangulată. Restul îl vom afla în urma autopsiei.

— Dar ea este la…

— Da. Va fi transportată la morgă. După autopsie, veți lua legătura cu o firmă care se ocupă de serviciile funerare. Dacă sunați la morgă după-amiază, o să vă dea secretara de acolo câteva numere de telefon.

— Oh, Doamne!

— Domnule Millstein, îmi pare rău că v-am dat asemenea veste. Trebuia să vă avertizez, altfel ați fi auzit direct de la televizor sau de la radio. Știu că vreți mai multe detalii, iar eu o să încerc să vi le dau, dar acum am atâtea alte treburi de făcut.. Vă rog, sunați-mă la numărul pe care vi l-am dat. Voi fi la birou în dimineața asta, la ora opt. Mă puteți suna atunci.

Avocatul răspunse printr-un fel de hohot și o mormăială, apoi Robinson închise telefonul.

Espy îl urmărea cu atenție. Se simțea oarecum ca un spectator, simțea fascinație și repulsie în același timp, totul se petrecea sub ochii ei, ciudat de încet. În privirile polițistului zări, doar pentru o clipă, neputință și descurajare, dar dură foarte puțin, ca un sunet în depărtare, ca un ecou, apoi pieri. „Suntem amândoi prea

tineri”, își spuse ea deodată.

Rosti, însă:

— Trebuie să-ți fie foarte greu să faci asta.

Robinson ridică din umeri, cu fața crispată și clătină din cap.

— Ei, te obișnuiești, replică el, dar se simțea din vocea lui că minte.

Și el știa asta.

Polițistul și procuroarea ieșiră din casă. Lui Espy i se păru că întunericul s-a mai subțiat și se uită la ceasul de la mână. Nu mai era mult până în zori. Zări un grup de oameni în vârstă care stăteau într-o parte, în micuța curte, dar nici nu apucă să pună o întrebare, că Robinson i-o luă înainte:

— Sunt vecinii de aici. Bătrânul care l-a zărit pe criminal fugind pe alee se numește Kadosh. Soția lui este cea care a sunat la 911, la Salvare. Tipul înalt este Winter. El a fost în locuința victimei în seara trecută și a verificat dacă ușile sunt încuiate. Proprietarul apartamentelor este un individ pe care îl cheamă Gonzalez, dar nu-i aici. Trebuie să sosească. Știi care-i ironia? Unul dintre vecini mi-a spus că tocmai pusese închizători noi la jumătate din apartamente și că urma să pună și la apartamentul doamnei Millstein în acest week-end. Nu cred că ar fi ajutat prea mult, dar nu se știe niciodată. Toată povestea asta o să apară mâine în ziare.

Robinson arătă spre grupul de ziariști, reporteri și

operatori. Le făcu un semn, ca să fie văzut că pleacă. Apoi coborî vocea și îi zise lui Espy:

— Nu trebuie să le spunem nimic despre lănțișorul de aur cu numele victimei și nici despre amprentele luate de pe gâtul ei, cel puțin până când aflăm mai multe despre ele.

Robinson ridică privirile și văzu doi polițiști și câțiva agenți din patrulă venind de după un colț al clădirii. Unul dintre ei îi făcu un semn și se apropie. De la câțiva metri strigă:

— Hei, Walter, ce norocos ești!

Robinson i-l prezentă pe detectiv lui Espy Martinez și rosti:

— Pe alee?

— Da. Într-o ladă cu gunoi. Am făcut și poze, iar cei de la laborator au luat-o cu ei. S-ar putea să avem noroc. Cred că într-un colț e o pată de sânge.

— Despre ce e vorba? interveni Espy.

— Despre o casetă din alamă cu bijuterii, răspunse Robinson. N-o să pomenim nici despre asta presei, O.K.?

— Nicio problemă. Oricum aș prefera să vorbești tu cu ziariștii.

— E-n regulă, aprobă Robinson. Să mergem!

Zâmbi și făcu o glumă:

— Hei, nu e mai rău decât să mergi la dentist!

O prinse în treacăt de cot și se îndreptară amândoi spre luminile strălucitoare, unde îi așteptau televiziunea și

presa.

CINCI
Vânători și vânat

Simon Winter se afla în locuința lui, cu mâna șovăind deasupra tastelor de la telefon. Deși lumina soarelui de amiază umplea încăperea, el avea senzația că urma să pășească într-o cameră întunecoasă, fără să știe unde este întrerupătorul. Dormise puțin, agitat, avusese coșmaruri. Oboseala îi juca feste. Se mai uită o dată pe fereastră, în curtea interioară, unde o adiere de vânt mișca ușor benzile galbene cu care poliția izolase locul. Acestea și o pancartă roșie pe care scria: LOCUL CRIMEI. INTRAREA INTERZISĂ, plasată la ușa locuinței doamnei Millstein, erau singurele semne ale tragediei petrecute cu o seară în urmă.

Simon nu știa dacă începea sau sfârșea ceva, dar se simțea obligat să dea un telefon. Avea o ușoară amețeală, ca și cum ar fi fost bolnav; tresări din gânduri când auzi apelul la celălalt capăt al firului.

Se auzi un îndepărtat:

— Alo!

— Sunteți rabinul Șaim Rubinstein? întrebă Winter.

— Da, am fost rabin, acum sunt la pensie. Cu cine

vorbesc?

— Numele meu este Simon Winter, sunt…

Făcu o pauză, încercând să-și dea seama ce era, de fapt, apoi continuă:

— Sunt un prieten al doamnei Sophie Millstein.

— Sophie a murit, spuse rabinul cu o voce deosebit de aspră. A fost omorâtă aseară, de un necunoscut. Un individ care căuta bani pentru droguri. Așa scriau ziarele.

— Știu, sunt vecinul ei.

— Deci… știți mai mult decât mine. Știți mai mult decât scrie în ziare, chiar. Ce doriți?

— Sophie Millstein a venit ieri la mine. Doar cu patru ore înainte de a fi omorâtă. Era înspăimântată și simțea nevoia să vă spună ceva. Dumneavoastră și celorlalți doi prieteni: domnul Silver și doamna Kroner. N-a vorbit cu dumneavoastră aseară?

— Nu. Nu, n-am vorbit cu ea. Să ne spună ceva? Ce anume?

Vocea rabinului era mai stridentă acum, se simțeau în ea neliniștea și teama.

— Să vă spună că l-a văzut pe…

Simon se opri, corectându-se:

— Să vă spună că i s-a părut că-l vede pe omul acela numit…

Rabinul îl întrerupse:

— *Der Schattenmann.*

— Exact.

Se lăsă tăcerea.

— Rabine? întrebă Simon.

După un alt moment de liniște, rabinul rosti cu o voce de gheață:

— O să ne omoare pe toți.

Rabinul Șaim Rubinstein locuia într-un apartament modest de pe Ocean Drive, de unde nu avea o vederea prea bună, căci era blocată de două clădiri mai mari, impunătoare. Chiar și din apartamentele cu cea mai bună poziție, observă Winter, oceanul se vedea doar ca o fâșie îngustă de un albastru palid. Altfel, nu era niciun element în plus față de zeci de alte blocuri vechi din Miami Beach, ce se întindeau între Fort Lauderdale și Palm Beach (diferența era, poate, numele complexului de blocuri: „The Royal Palm"). Nu era nimic „regal" la această clădire în care stătea rabinul și nici nu se vedea vreun palmier, cu excepția unei plante într-un vas, așezată în holul blocului.

Winter luă liftul până la etajul șase și apoi coborî. În tavan erau încorporate mici difuzoare la care se auzea, în surdină, o compoziție de Muzak. Coridorul avea și el un decor monoton: covor bej, tapet cu motive florale, o nesfârșită serie de uși albe, care se deosebeau doar prin numărul auriu plasat în mijloc.

Simon bătu la ușa cu numărul 602 și așteptă. Auzi cheia în broască și ușa se deschise, încă legată cu un lanț.

— Domnul Winter?

— Domnule rabin?

— Puteți să-mi arătați actul de identitate sau ceva de genul ăsta? Ceva care să aibă și poza dumneavoastră?

Simon făcu semn că da, își scoase portofelul și îi arătă permisul de conducere. Îl ținu astfel încât rabinul să-l vadă mai bine.

— Mulțumesc, spuse bătrânul după o clipă.

Închise ușa ca să desfacă lanțul, apoi o deschise larg.

— Intrați, vă rog. Vă mulțumesc că ați venit.

Cei doi își strânseră mâinile. Rabinul Rubinstein era mic de statură, slab, dar nu avea fața aceea osoasă, cu pielea pământie, a unui om care practică asceza. Părul des și creț îi acoperea urechile; purta ochelari cu rame negre. Îl examină un moment pe Simon prin lentile, apoi, cu un gest, îl conduse în camera de zi.

Pe canapeaua albă, Simon îi văzu pe ceilalți doi așteptându-l în fața unei măsuțe de sticlă, pentru cafea. Când Simon intră, ei se ridicară în picioare.

— Iată-i pe domnul Irving Silver și pe doamna Kroner, rosti rabinul.

Winter se îndreptă spre ei și le întinse mâna. Doamna Kroner, o femeie plinuță, îmbrăcată în pantaloni albi, pescărești și o bluză largă ce o făcea să pară de două ori mai grasă decât rabinul, se așeză imediat și îi turnă o ceașcă de cafea. Domnul Silver era un omuleț rotofei, aproape chel, care începu să bată nervos cu degetele pe genunchi când se așeză din nou pe canapea. Simon aruncă

o scurtă privire în jur. Zări o bibliotecă și citi în treacăt niște titluri. Erau cărți despre poporul evreu, despre diverse aspecte ale holocaustului, alături de câteva cărți polițiste și din genul *horror.* Rabinul îi surprinse privirile și zise:

— Studiez și citesc mai tot timpul, domnule Winter. Încerc să înțeleg evenimentele la care am participat. De când sunt la pensie m-am dedicat acestui studiu. Dar și mie îmi place uneori să citesc Stephen King. Nu e ceva sinistru. Toți acești monștri supranaturali, toate aceste creaturi despre care scrie el nu există cu adevărat, nu-i așa? Nu sunt reali și, totuși, el știe să le dea viață. Asta mi se pare cel mai interesant, nu credeți? Tuturor ne place să mai tragem câte o sperietură zdravănă, nu-i așa? E ca o distracție.

— Poate, răspunse Winter.

— În unele nopți, e mai ușor să citești despre ororile ce ies din mintea unui om - care sunt doar o fantezie - decât să afli despre lucruri îngrozitoare, dar adevărate, din trecut.

Și arătă, cu un gest, spre cărțile despre holocaust

Fostul polițist se arătă de acord.

— …Sau din prezent, adăugă rabinul.

Apoi îl pofti să ia loc. Doamna Kroner îi întinse o ceașcă de cafea. Nu-l întrebase dacă dorea frișcă sau zahăr. Simon îl văzu pe domnul Silver că se foiește pe locul lui, aplecându-se spre măsuță. Mâinile îi tremurară ușor când

puse ceașca înapoi, pe farfurioara de pe masă. Winter sesiză o ușoară reținere în atitudinea lui Irving Silver atunci când îl privi nerăbdător pe rabin. Acesta din urmă clătină din cap, apoi rosti:

— Domnule Winter, povestiți-ne ceea ce v-a spus Sophie.

Rabinul avea un fel ciudat de a rosti cuvintele, începea cu un ton profund, grav, ca apoi, treptat, să ridice vocea tot mai mult, astfel încât fraza lui se încheia cu un sunet ascuțit, neplăcut.

— Pot să vă repet doar ceea ce v-am spus și la telefon. Doamna Millstein a venit la mine foarte speriată. Credea că recunoscuse un om pe care-l văzuse cu cincizeci de ani în urmă. Simțea că trebuie să vă anunțe pe dumneavoastră, pe domnul Silver și pe doamna Kroner. Și, mai târziu, a fost ucisă…

— Da, da, de drogatul ăla, îl întrerupse domnul Silver cu vocea tremurătoare. Nu așa li se spune celor dependenți de droguri? Am citit despre el în ziare. S-a anunțat și la știrile de la prânz. A intrat la ea în casă, a omorât-o și a furat niște lucruri. Acum poliția îl caută peste tot. Nu s-a spus nimic despre *Der Schattenmann!*

Rabinul îi aruncă o privire scurtă domnului Silver și-l întrebă pe Winter:

— Cât de sigură era Sophie, Dumnezeu s-o ierte, că l-a văzut chiar pe el?

Citind nerăbdarea și teama de pe fețele celor trei, Simon

ezită înainte de a răspunde. Avea senzația că se amesteca într-o discuție ce dura de luni de zile - și poate că așa și era.

— La început, când a bătut la mine la ușă, părea destul de speriată și aveam impresia că era sigură de ceea ce văzuse. Pe măsură ce se liniștea, însă, siguranța aceasta îi dispăruse.

Deodată se opri.

— Vedeți? interveni domnul Silver cu o voce ascuțită. Nu era sigură! Nimeni dintre noi nu poate fi sigur!

Rabinul dădu încet din cap.

— Irving, te rog, lasă-l pe domnul Winter să termine. Iartă-ne, domnule Winter! Nu putem crede că omul ăsta este aici, acum. Astăzi.

— Ar trebui să fie mort! izbucni domnul Silver. Cum de nu a murit? Și de ce a venit aici? De ce acum? Nu, trebuie să fie mort. Nu se poate să fi supraviețuit!

Frieda Kroner se încruntă la domnul Silver. Apoi vorbi, pentru prima dată. Accentul german se simțea încă destul de bine.

— E aici, bătrân prostănac ce ești! Unde altundeva ar putea fi?

— Dar noi suntem cei pe care odinioară el a…

— Așa e, rosti ea pe un ton rece. Atunci a ucis pe mulți dintre ai noștri. Și acum o face din nou. Era de așteptat. De ce ești atât de mirat? Oare un om care urăște atât, se oprește vreodată? Biata Sophie! Din momentul în care a văzut-o, n-a mai avut nicio șansă. Nimeni n-are vreo

șansă…

O lacrimă începu să se rostogolească pe obrazul ei rotund. Stătea cu spatele țeapăn, dreaptă, cu brațele încrucișate pe piept, fără să încerce să se șteargă pe față.

— Doamnă Kroner, zise Winter ridicând o mână, nu avem niciun indiciu că ar fi altcineva implicat în uciderea Sophiei, în afară de suspectul pe care-l caută poliția.

— Dacă el a văzut-o, este clar că n-a șovăit nicio clipă. El acționează imediat. Sophie a murit. Așa s-au întâmplat lucrurile.

Femeia vorbea cu o siguranță amară, făcându-l pe Simon să ezite, cu mintea plină de tot felul de întrebări; își spunea, în sinea lui, că trebuie s-o ia mai pe îndelete.

— Știu că a existat și o scrisoare. Sophie mi-a povestit despre Herman Stein, care s-a sinucis. Se pare că și el l-a văzut pe omul acela.

În cameră se lăsă din nou tăcerea. Rabinul Rubinstein dădu încet din cap.

— Da, am vorbit despre asta, dar nu am ajuns la o concluzie. E greu de crezut.

— Mai aveți scrisoarea?

— Da.

Rabinul se aplecă și luă de pe măsuța pentru cafea o carte cu titlul *The Destruction of the European Jews*[5] de Raul Hilberg. Scrisoarea era în carte. I-o întinse lui Simon, care

[5] Distrugerea evreilor din Europa (engl.) (n. tr.).

o citi repede:

„Domnule rabin,

Am aflat de dumneavoastră prin rabinul Samuelson de la sinagoga Beth-el; mi-a dat numele dumneavoastră și mi-a spus că ați trăit pe vremuri în Berlin, ca și mine - cu mulți ani în urmă.

Poate că vă amintiți de o persoană căreia pe atunci îi spuneam Der Schattenmann - era singurul nume sub care era cunoscut. Este persoana care ne-a înfundat pe toți din familie, în 1942, când am ieșit în oraș. A avut grijă să fim trimiși la Auschwitz.

Am sperat că acest om a murit ca și ceilalți. Dar nu este așa! Acum două zile am fost la o întâlnire importantă a asociației Surfside Condominiums și l-am zărit, din întâmplare, în public. Stătea cu două rânduri în spatele meu! E aici. Sunt sigur de asta.

Rabi, la cine să apelez?

Ce să fac mai departe?

Nu e bine că omul ăsta mai este încă în viață și simt că trebuie să fac ceva. Am mintea plină de întrebări, întunecată de frică. Mă puteți ajuta?"

Scrisoarea era semnată „Herman Stein", având notate adresa și numărul de telefon. Simon își ridică privirile de pe foaia de hârtie.

— Când a sosit scrisoarea aceasta?

— La trei zile după moartea domnului Stein. Din

Surfside, nu departe de-aici, doar nu e Alaska sau Polul Sud, dar serviciul poștal nu livrează scrisorile la mai puțin de trei zile de când sunt puse în cutie. Ce întâmplare…

Buzele rabinului tremurară ușor.

— Era prea târziu ca să-l ajut pe bietul domn Stein.

— Și pe urmă?

— Am anunțat poliția. I-am chemat pe domnul Silver, pe doamna Kroner și, desigur, pe vecina dumneavoastră.

— Ce-au spus cei de la poliție?

— Am vorbit cu un detectiv care a făcut o copie după scrisoare și acesta mi-a spus că domnul Stein, pe care eu nu-l cunoșteam, locuise singur ani în șir și toți vecinii lui erau îngrijorați pentru el, căci în ultima vreme părea foarte trist. Era mereu deprimat. Vorbea singur…

— Adică se purta ciudat, ca un om care știe că moartea e undeva, prin apropiere, interveni Frieda Kroner.

Rabinul aprobă din cap.

— Detectivul mi-a spus că domnul Stein scrisese o scrisoare de adio înainte de a se împușca și atât, altceva nu mi-a mai spus. Era un om amabil polițistul acela, dar cred că era ocupat și cu alte treburi și nu era prea interesat de problemele mele. Mi-a arătat scrisoarea de adio a domnului Stein.

— Vă amintiți ce scria…

— Bineînțeles, cum aș putea uita așa ceva? Parcă văd și acum în fața ochilor cuvintele acelea. Era doar o frază: „Sunt sătul de viață, mi-e dor de draga mea Hanna și mă

duc lângă ea." Asta era tot. S-a împușcat, mi-a spus detectivul, cu un singur glonte, în frunte.

— În frunte?

— Așa a spus polițistul.

Rostind aceste cuvinte, rabinul se lovi ușor cu mâna peste frunte, chiar între sprâncene.

— Sunteți sigur? Ați citit însemnările făcute de detectiv? V-au arătat fotografiile făcute la locul crimei? Ați văzut raportul medicului legist?

Rabinul ridică o sprânceană și-l privi întrebător.

— Nu. Mi-a spus doar. Nu mi-a arătat nimic. Ce raport?

Simon era gata să-i pună altă întrebare, dar se opri. Se gândi: *„În frunte…"* Nu în tâmplă… Nu în gură, așa cum alesese să o facă el însuși cu câtva timp în urmă - parcă trecuseră ani de zile de atunci. Încercă să vizualizeze poziția unui pistol cu care să se tragă astfel. Ciudat. Nu imposibil, nu greu de realizat, dar ciudat. De ce ar vrea un sinucigaș să-și transforme propria moarte în ceva ciudat? Răspunsul lui era că, probabil, rabinul nu înțelesese bine ceea ce spusese polițistul.

Rabinul se uită la el pătrunzător.

— Vă pricepeți la așa ceva?

— Da, am fost polițist, timp de douăzeci de ani, la departamentul Poliției din Miami. Am ieșit la pensie acum câțiva ani. A trecut ceva timp de-atunci, dar mă mai pricep încă la unele lucruri.

— Ați fost polițist? întrebă iute domnul Silver. Și acum?

— Acum sunt și eu un bătrân ca oricare altul din Miami Beach, domnule Silver.

Rabi Rubinstein pufni.

— Din cauza asta a venit Sophie la dumneavoastră.

— Da, cred că da. Îi era frică și știa că am un pistol.

Winter respiră adânc.

— Credea că o pot ajuta.

— Și eu o să-mi cumpăr un pistol, rosti Silver pe un ton sfidător. Și cred că toți ar trebui să avem câte unul ca să ne putem apăra!

— Eu nu mă pricep la arme, îl întrerupse Frieda Kroner. Și nici tu nu te pricepi, bătrân aiurit! O să te împușți singur, mai mult ca sigur, sau o să-ți împușți vecinii sau pe băiatul care-ți aduce medicamentele pentru inimă de la farmacie.

— Da, dar poate reușesc să-l împușc *eu pe el* mai întâi, când o să vină să mă omoare!

Cuvintele lui aduseră o tăcere apăsătoare în cameră.

Simon se uită la cei trei bătrâni din fața lui. Rabinul părea epuizat de frică și tristețe, doamna Kroner îl privea cu disperare și neîncredere, iar chipul domnului Silver exprima groaza și furia. Primul vorbi rabinul.

— Trebuie să ne ierți, domnule Winter. Sophie era prietena noastră și o regretăm nespus. Suntem tulburați și ne este frică.

— Nu-i nevoie să vă cereți scuze, domnule rabin. Dar ce vă face să fiți atât de sigur că omul acela a omorât-o?

Poliția are un martor, este un alt vecin al doamnei Millstein, care l-a văzut pe criminal fugind de la locul crimei. Un tânăr negru.

— Și dumneavoastră credeți că el e? întrebă Silver.

— Dar e vorba de un martor, răspunse răspicat Simon. L-a urmărit pe individ pe alee.

Rabinul clătină din cap.

— Sunt nedumerit, domnule Winter. Și asta mă face să fiu mai nesigur și mai temător. Domnul Stein a spus că l-a văzut pe *Der Schattenmann*, și apoi moare. Sinucidere… Sophie a spus că l-a văzut pe *Der Schattenmann*, și apoi moare și ea, ucisă de un negru necunoscut. Pentru mine este o enigmă, domnule Winter. Dumneavoastră sunteți polițist, spuneți-ne: pot exista asemenea coincidențe ciudate?

Simon șovăi o clipă înainte de a răspunde.

— Domnule rabin, am fost mulți ani polițist la omucideri…

— Da, da, dar răspundeți la întrebare! interveni Irving Silver.

Și deschise imediat gura ca să continue, dar doamna Kroner îl înghionti ca să tacă.

— Lasă omul să vorbească! îi șopti ea nervoasă.

Winter își cumpăni bine răspunsul în tăcerea ce umplea din nou încăperea.

— Să vă explic, deci. Coincidențe apar tot timpul. Unele sunt incredibile, de-a dreptul fantastice! Orice polițist își

amintește un eveniment ieșit din comun, pe care nimeni nu l-ar fi putut anticipa nici într-un milion de ani. În munca noastră aceste lucruri sunt, dacă nu frecvente, cel puțin familiare. Prin asta trebuie să înțelegeți că majoritatea crimelor sunt aproape o rutină pentru noi și n-au nimic neobișnuit în ele. Este important întotdeauna să cauți întâi răspunsul firesc, pentru că, aproape în fiecare caz, aici este adevărul, în ceea ce este mai simplu.

— Deci, vreți să spuneți că… îl întrerupse Silver.

— Lasă-l să termine! strigă doamna Kroner exasperată și îl înghionti iarăși. Tare mai ești prost crescut! îl dojeni ea.

— Mulțumesc, doamnă Kroner, dar am terminat ceea ce aveam de spus.

Rabinul dădu din cap.

— Spuneați că… da, că ar putea fi exact ceea ce pare: o sinucidere și o crimă făcută de un nenorocit, o bestie de pe stradă.

— Exact.

Din nou se lăsă liniștea.

— Dar aveți, totuși, o părere despre toate astea? întrebă Frieda Kroner.

— Mai degrabă am întrebări, replică Simon. Și cred că este înțelept să încerc să lămuresc lucrurile. Indiferent de felul în care au murit Sophie și domnul Stein, cred că vă va fi greu să vă vedeți liniștiți de treburile dumneavoastră dacă vă gândiți mereu că acest individ stă la pândă. În cazul în care trăiește, desigur.

Doamna Kroner dădu și ea din cap, așa cum făcuse și rabinul

— Totuși eu vreau să am un pistol, murmură Silver.

Nu comentă nimeni spusele lui. Winter urmărea cum se umplu de lacrimi ochii lui Silver, cum clatină din cap, încet, aproape imperceptibil, ca și cum ar fi vrut să scape de toate gândurile ce-l chinuiau în acea clipă.

Rabinul se aplecă și-și trecu mâna prin părul încă des. Pufăi cu buzele țuguiate. Apoi îl privi pe Simon.

— O să ne ajutați, domnule Winter?

Fostul polițist simți un fel de împotrivire. Se uită la chipurile celor trei bătrâni și-și aminti de mâna tremurătoare a vecinei sale când îl prinsese de braț, felul în care fusese nevoit să renunțe la gândul de a se sinucide atunci când îi bătuse la ușă.

Dintr-o privire, remarcă tatuajul albăstrui - numărul din lagăr - de pe brațul rabinului și bănuia că sub bluza largă a doamnei Kroner și sub cămașa cadrilată a domnului Silver se afla tatuat tot un număr din lagăr. „I-am promis să o ajut și n-am făcut-o", se gândi el. Își dădu seamă că promisiunea atârna încă deasupra lui, așa că răspunse:

— Am să încerc, domnule rabin. Nu știu sigur ce-aș putea să fac…

— Dumneavoastră știți lucruri pe care noi nu le știm. Multe lucruri.

— A trecut mult timp de când am ieșit la pensie.

— Dar asemenea lucruri nu se uită, nu? Adică

procedurile și toate celelalte metode?

— Nu.

— Atunci înseamnă că ne puteți ajuta.

— Sper.

Cei trei bătrâni se uitară rapid unul la celălalt.

— Cred că avem nevoie de ajutor, rosti doamna Kroner. Poate chiar mai mult decât vrem s-o recunoaștem.

— Eu tot vreau un pistol, mormăi Silver. Dacă atunci am fi avut o armă…

— Atunci naziștii ne-ar fi ucis pe loc!

— Poate că ar fi fost mai bine așa!

— Cum poți să spui așa ceva, nătărău bătrân? Am supraviețuit! Și astfel i-am ajutat pe ceilalți să nu uite!

— Poate, dar crezi că au învățat ceva din asta?

Silver și doamna Kroner se priviră. Rabinul oftă.

— Mereu fac așa, i se adresă rabinul lui Simon. Când eram tineri, am fost cu toții prinși în acele evenimente și acum ne certăm. Chiar și înțelepții se ceartă. Dar am fost acolo și am fost implicați în ceva mai mult decât simplă istorie.

— Și el a fost… mârâi Silver.

Rabinul tresări și îi privi.

— Așa este. Și el a fost implicat, la fel de mult ca și cei care au murit sau au supraviețuit

— Și *nici el* n-a uitat, adăugă Silver.

— Nu. Cred că nu.

Frieda Kroner începu să-și șteargă ochii ușor.

— Dacă *este* aici…

— Și ne găsește… o completă Silver.

— Cred că o să ne ucidă.

Simon ridică o mână ca să-i oprească.

— Dar de ce? De ce să fi voit să o ucidă pe Sophie sau pe domnul Stein? Nu mi-ați explicat încă.

Imediat ce puse întrebarea, Winter își dădu seama că intrase într-o lume stăpânită de istorie și amintiri, o lume întunecată la granițele ei, dar neagră ca noaptea în centru.

— Pentru că, începu rabinul după un moment de liniște, noi suntem singurii oameni care îl pot acuza.

— Care îl pot aduce în fața justiției, șopti Frieda Kroner.

— Dacă e aici… Eu nu cred! Nu cred deloc așa ceva! rosti Silver și-și lovi genunchii cu palmele.

Ceilalți se uitară încruntați la el, dar Winter fu primul care vorbi.

— Dar dacă ar fi aici, l-ați recunoaște?

Lui Irving Silver îi trebuiră câteva secunde ca să poată răspunde. Bătrânul polițist observă că respirase adânc, de câteva ori, luptându-se să răspundă.

— Da, rosti Silver. Și eu i-am văzut fața. Doar pentru câteva clipe. A luat bani de la fratele meu și de la mine.

— Tatăl meu a fost… spuse rabinul încet, tatăl meu a fost cel care l-a recunoscut, când mergeam în troleibuz. Tata nu m-a lăsat să-l privesc, dar eu l-am văzut. Eram atât de tânăr!

Frieda Kroner scutură din cap.

— Și eu eram tânără. Ca și rabinul și Sophie, eram doar puțin mai mare decât un copil. Ne-a prins în parc. Era primăvară, orașul era plin de moloz și de morți, totuși era primăvară și-mi amintesc că erau foarte mulți oameni pe străzi, afară, bucurându-se de ziua frumoasă. Eu și mama am ieșit, trebuia să ne comportăm și noi ca ceilalți. Înainte de război, unei asemenea zile i se spunea „vremea Führerului", de parcă el putea comanda până și vremii!

Din nou în încăpere se lăsă o tăcere grea.

— E greu să vorbești despre aceste lucruri, zise rabinul.

Simon făcu un semn de încuviințare din cap.

— Da, spuse el încet. Dar dacă vă voi ajuta, va trebui să știu mai mult.

— E normal.

— Dar este ceva ce nu înțeleg.

— Ce anume, domnule Winter?

— De ce v-ar ucide? De ce nu s-ar ascunde, pur și simplu, și gata? N-ar fi prea greu. N-ar înfrunta niciun risc. De ce să nu dispară?

— Eu vă pot răspunde, zise Frieda Kroner, repede.

Winter se întoarse spre ea.

— Pentru că îi place moartea, domnule Winter.

Ceilalți o aprobară în tăcere.

— Vedeți, domnule Winter, ceea ce-l deosebea pe el de ceilalți, și de aceea eram și foarte înspăimântați de el, era că făcea toate acele lucruri nu pentru că ar fi crezut în naziști, care îi promiseseră că, predându-ne, își salva viața!

Nu, el n-o făcea ca să-și protejeze familia - asta a fost o scuză pe care am auzit-o des. El o făcea pentru că-i plăcea.

Doamna Kroner se înfioră.

— Și pentru că se pricepea ca nimeni altul la așa ceva.

— *Iranische Strasse…* adăugă rabi.

Dar de data aceasta, nu mai ridică vocea, își păstră tonul coborât și grav.

— Biroul Evreiesc de Investigații. De acolo îi urmărea Gestapo-ul pe cei care ne vânau pe noi.

— Ei își scoseseră stelele evreiești de pe haine, spuse Silver. Și apoi au început să ne vâneze.

— Vedeți, Berlinul era însuși Himmler, care venise la radio și promisese nemților că orașul va *fi Judenfrei*[6], adăugă rabinul, dregându-și glasul. Dar n-a fost! Niciodată n-a fost! Când au venit rușii, mai erau încă o mie cinci sute de evrei care se ascundeau printre dărâmături! O mie cinci sute rămași, din o sută cincizeci de mii! Dar noi mai eram încă acolo când tancurile râdeau tot ceea ce le ieșea în cale și naziștii au fost înghițiți în propriul lor iad! Niciodată Berlinul *n-a fost Judenfrei!* Niciodată! Și dacă ar mai fi rămas doar un singur evreu, tot n-ar fi fost *Judenfrei!*

Simon Winter aprobă din cap.

— Dar acest om…

Frieda Kroner interveni prompt:

---

[6] Curățat, liber de evrei (germ.) (n. tr.).

— *Der Schattenmann* și-a acoperit urmele mai bine decât oricare alt „hăitaș". Se spunea că, dacă îl vezi, te omoară. Dacă îi auzi vocea, te omoară. Dacă îl strigi, te omoară…

Șovăi, apoi continuă:

— În pivnița din închisoarea Plotzensee. Un loc groaznic, domnule Winter. Un loc unde moartea era reperul principal, iar naziștii știau să facă lucruri chiar mai rele decât moartea. Acolo erau scaune de tortură, cârlige în care se agăța carnea - ca la abator - ghilotine și garote[7], domnule Winter.

— Se spunea că ultimii ochi pe care-i priveai înainte de a muri, erau ai lui, zise Irving Silver cu o voce joasă. Iar respirația lui pe obrazul tău era ultima amintire ce o luai cu tine dincolo de moarte.

— De unde știați că era într-adevăr așa?

— Dintr-un cuvânt scăpat, dintr-o frântură de conversație, răspunse doamna Kroner. Zvonurile circulau peste tot. Oamenii vorbeau… Un vânzător cu clientul lui, polițistul cu patronul vreunul hotel… Un cuvânt rătăcit într-o discuție în parc sau în troleibuz. Pe urmă, mamele le spuneau fetelor lor, cum a făcut și mama mea. Iar tații le spuneau fiilor lor. Așa am aflat despre *Der Schattenmann.*

Femeia oftă, ca și cum cuvintele ar fi durut-o.

— Dar dumneavoastră, toți trei, și domnul Stein și Sophie ați reușit să supraviețuiți…

---

[7] Aparat pentru strangularea victimei folosit în Spania, în Evul Mediu (n. tr.).

— Am avut noroc, replică rabinul. O fi fost un accident sau o greșeală. Naziștii erau atât de eficienți, încât acum, domnule Winter, după atâția ani, ni se pare, uneori, că nici nu erau oameni ca noi. Însă mulți dintre ei erau birocrați, funcționari, niște amărâți care mâzgăleau hârtie! Așa că unii dintre noi ajungeau în trenurile ce mergeau spre lagăre și nu în faimoasa pivniță.

În acest punct, Irving Silver scoase un hohot de plâns. Ceilalți se întorseseră spre el și-i văzură ochii înroșindu-se și mâna pusă peste gură, ca și cum ar fi vrut să-și înăbușe cuvintele. Gâfâia din nou.

— Fratele meu, hohoti el cu pumnii apăsați pe gură, fratele meu a ajuns în pivniță.

Ceilalți tăceau.

— Oh, bietul Martin, gemu Silver, bietul meu frate Martin!

După o clipă, îi privi și el.

— Îmi pare rău, spuse. E greu de suportat amintirea aceasta, dar nu trebuie să uităm.

Silver oftă adânc.

— Asta ne-a mai rămas: amintirea, continuă el. Așa că ne amintim. La fel face și *Der Schattenmann.* Dacă atunci a ucis evrei, o va face din nou. Eram doar ceva mai mari decât niște copii, domnule Winter, și probabil că asta ne-a salvat de el. Dar fratele meu mai mare era o amenințare pentru el, deci…

— Și tatăl meu la fel… murmură rabinul.

— Și mama mea la fel… adăugă doamna Kroner.

— Desigur, așa ceva nu e deloc surprinzător, rosti rabinul. Exact așa cum a spus și Frieda. Dacă noi nu ne-am găsit liniștea din cauza amintirilor noastre, atunci și cu el se întâmplă la fel.

Irving Silver se întinse și o strânse pe Frieda de braț. Ea încuviință din cap.

Simon Winter se simți deodată prins, parcă, într-un curent puternic, care-l împingea spre adâncurile unei mări, sorbindu-l cu forță de pe țărm. Se gândi că toți detectivii apelează la memorie, căci crimele seamănă între ele. Și a treia se regăsește în cea de-a patra. Chiar și în cele neobișnuite, se află elemente comune: motivația (lăcomia, de pildă), arma crimei (un pistol sau un cuțit), urmele (amprente, urme de sânge, fibre, fire de păr). Și toate aceste elemente alcătuiesc o grilă comună pentru toate crimele. Dar acestea despre care vorbeau cei trei bătrâni din fața lui sfidau orice grilă.

Înainte de a vorbi, se gândi puțin. Liniștea plutea în aer.

— Cred că trebuie să aflu mai multe despre acest om. Cine era? Cu siguranță că există cineva care-i știe numele, de unde vine, ceva despre familia lui…

Un alt moment de tăcere, apoi Frieda Kroner replică:

— Nimeni nu știa nimic sigur. Era total diferit de toți ceilalți.

— Era diferit, adăugă rabinul, pentru că era ca un cuțit în întuneric. Vedeți, pe ceilalți îi știam. Dacă „hăitașul" te

cunoștea, atunci era posibil ca și tu să-l cunoști. Poate de la sinagogă sau din bloc, sau de la doctor, de la școala copiilor, dintr-un loc unde erau în vigoare interdicțiile împotriva evreilor. Dacă erai atent, deci, aveai șanse să nu fii prins… Și dacă cineva încearcă să te prindă, poți să te ascunzi, să fugi sau poți să-l mituiești. Erau trădători, e-adevărat, dar unii dintre ei, chiar aproape de sfârșit, aveau unele sentimente, păreau totuși mai omenoși…

Rabinul oftă.

— Dar pe el nimeni nu-l cunoștea. Era ca și cum naziștii ar fi inventat acest golem[8]. O fantomă.

— Îl puteți descrie?

— Era înalt, ca și dumneavoastră, începu Frieda Kroner, dar Silver clătină din cap și făcu un semn cu mâna.

— Nu, Frieda, nu. Era un omuleț, ca un dihor. Și mai în vârstă. Adică adult, nu tânăr.

— Nu, îl întrerupse rabi nervos, era tânăr, altfel n-ar fi supraviețuit. Era tânăr, puternic, deștept și ambițios.

Se uitară unul la celălalt și tăcură.

— Eram aproape niște copii, începu rabinul. Amintirile noastre…

— Eu eram mică, la fel ca Sophie, spuse Frieda. Mie toți oamenii mi se păreau mari.

— Bietul meu frate Martin era puternic și înalt așa că

[8] Ființă creată artificial (după o legendă iudaică) din lut și însuflețită de un rabin, care, devenind primejdioasă prin forța sa, a fost nimicită; monstru leviatan.

toți cei care nu erau ca el mi se păreau scunzi…

— Vedeți, domnule Winter? rosti rabinul. *Der Schattenmann* era mai bun decât orice ofițer din Gestapo. Era ca o stafie. Oriunde se ducea el, era întuneric, chiar și în timpul zilei. Exact ca o… cum îi spunea, Irving?

— Ca o himeră… „Uite-l, nu e".

— Și cu toții știam că, dacă te găsea, nu mai aveai unde să te ascunzi, zise rabinul cu o voce de gheață.

— Dar el nu putea fi mituit?

— Da și nu, răspunse Silver. Puteai să auzi o voce în întuneric, pe vreo alee, căreia îi promiteai toți banii pe care îi aveai și apoi îi dădeai lui. Dar Gestapo-ul venea, oricum, după aceea și persoana pe care *Der Schattenmann* o „atingea" era dusă în pivniță, iar restul familiei era urcat în tren și trimis în lagăr. El nu lăsa urme niciodată. Dacă te găsea, dispăreai definitiv pentru toți ceilalți.

Frieda Kroner oftă la aceste amintiri. Se înfioră toată, ridică o mână, dar nu vorbi când toți ceilalți se întoarseră spre ea.

— Dar Sophie, voi trei, domnul Stein… Vreți să spuneți că…

— Greșeli, greșeli… zise rabinul. Se presupunea că toți am murit, dar uite că unii dintre noi au supraviețuit. Asta a fost o greșeală. Și acum, după cincizeci de ani, greșelile acestea nu s-au șters, probabil, de pe răboj.

Silver se scutură și doamna Kroner își șterse ochii cu batista.

Simon dădu din cap. Nu prea putea înțelege frica lor, dar simțea că sentimentul este atât de puternic, încât era aproape palpabil. Privi în jur, la lucrurile simple din camera rabinului: un menorah[9] mare din alamă, fotografii de familie și cu prieteni, o față de masă brodată. Dar toate acestea păreau acoperite de ceața amintirilor, iar aerul avea ceva bolnăvicios.

Rabi Rubinstein se lăsă greoi pe spate.

— E greu să fii bătrân și să-ți aduci aminte de toate aceste tragedii, spuse el. E ca și cum ai zgândări un loc dureros.

Oftă, apoi continuă:

— Uitasem cum este să fii hăituit!

Ceilalți aprobară în tăcere.

Simon Winter voia să-l îmbărbăteze cu un gest, dar nu reuși, în schimb, rosti:

— Dar tot nu înțeleg ceva. De ce ar fi venit omul ăsta tocmai aici? Tocmai în Miami, unde sunt mulți supraviețuitori ai holocaustului și unde ar putea fi, deci, recunoscut cu ușurință. De ce nu s-ar duce în Argentina sau în România, de pildă? Acolo ar fi mai în siguranță…

Silver își scutură capul.

— Aici este locul cel mai sigur pentru el.

— Cum așa?!

— Nu înțelegeți, domnule Winter, zise rabinul,

[9] Sfeșnic ritual cu șapte brațe (n. tr.).

începând să explice, *Der Schattenmann* nu era nazist! Nu făcea parte din Gestapo! Nu era un SS-ist! Era evreu ca și noi! Nu exista nicio organizație, ca cea din Odessa, și nici vreun grup al Crucii de Fier care să-l ajute să-și găsească libertatea și siguranța după război! El nu se avea decât pe el!

— Dar erau și alte organizații… Crucea Roșie sau alte grupuri care îi ajutau pe dezrădăcinați să…

— Desigur! Așa am ajuns eu aici…

— Și eu, spuse Frieda Kroner.

— Eu nu. Am avut rude mai îndepărtate care m-au ajutat, explică Irving Silver. Dar cine l-a ajutat pe *Der Schattenmann?* Doar nu rușii! Ei l-ar fi împușcat. Bang! Fără să-l judece măcar. Deci, cine ar fi făcut-o?

— Spuneți-mi! exclamă Simon.

— Păi, oamenii lui. Aceiași oameni pe care el îi trădase, zise Silver.

— Dar n-ar fi făcut-o, dacă ar fi știut cine era, de fapt, nu?

— Da. Doar toți conducătorii lagărelor de concentrare s-au predat autorităților, nu? întrebă Silver.

Rabinul aprobă și adăugă:

— Dar el ar fi aflat oricum despre pericol.

— Deci, ce credeți că ar fi putut face?

Cei trei se uitară unul la celălalt. O clipă, Simon aproape că îi auzi respirând, atât era de grea tăcerea. Era ca și cum și-ar fi pus întrebări, ar fi adus fiecare argumente, ar fi

venit cu tot felul de idei, dar fără cuvinte și fără gesturi. Doar lăsându-și imaginația să lucreze, ca apoi să ajungă la o singură concluzie.

Rabinul își trecu o mână peste față, gânditor.

— Ar fi trebuit să devină unul de-al nostru, ca să scape. Un supraviețuitor.

Frieda Kroner confirmă:

— Bineînțeles. Altfel nici nu se putea.

— Dar cum s-ar fi putut deghiza așa?

Irving Silver se încruntă:

— Doar era *Der Schattenman*! Putea face tot ceea ce voia!

— Dar… șovăi Winter, mai erau și alții ca el. Și ei au fost prinși?

— Ei nu erau ca el. Nu cred.

— Dar de ce să vină aici?

— Pentru că noi suntem „oamenii lui".

— Cine ne cunoaște mai bine decât el? De asta i-a reușit totul până acum. De ce i-ar fi frică de noi?

Rabinul se ridică, dar prin această mișcare ridică și cartea *The Destruction of the European Jews* de pe masă. Scrisoarea lui Stein căzu pe jos, dar nimeni n-o luă de acolo. Cartea se deschise în mâinile rabinului, dar acesta nu se uită în ea, și Winter își dădu seama că bătrânul știa conținutul ei pe dinafară.

— Ceea ce nu poți să uiți, îți rămâne pe veci întipărit în minte. Era confuzie și perversitate. Holocaustul a fost o mașinărie uriașă destinată uciderii evreilor. Dar naziștii,

ca să ducă la bun sfârșit asta - mereu vorbeau, în toate discursurile lor, în materialele de propagandă, în tot felul de „opere", despre „măreața" lor misiune - aveau nevoie de ajutor. Orice fel de ajutor, de oriunde.

— De la Papă, care nu i-a condamnat pentru ceea ce făceau… spuse Silver.

— Chiar de la Aliați, care nu bombardau lagărele și nici calea ferată spre Dachau sau Auschwitz… adăugă doamna Kroner.

— De la toți cei care nu erau evrei - polonezi, cehi, unguri, italieni, francezi, germani… Toți stăteau și priveau. Da, din toată lumea le venea un asemenea ajutor, într-un fel sau altul toți i-au ajutat. Chiar și dintre cei pe care ei încercau să-i distrugă.

Simon îi asculta tăcut.

— Gândiți-vă la Auschwitz, domnule Winter! După ce naziștii făceau selecția, cineva trebuia să închidă ușile la camerele de gazare și cineva trebuia să scoată apoi cadavrele. Cineva trebuia să aprindă focul în cuptoare și cineva trebuia să supravegheze pentru ca treaba să meargă ca pe roate. Și de multe ori acești „cineva" erau chiar evrei de-ai noștri.

Rabinul se așeză greoi, cu cartea în poală.

— Și noi am contribuit la asta, vedeți. Prin simplul fapt că am trăit, că am făcut orice ca să supraviețuim, am contribuit, într-un mod pervers, la continuarea acestor lucruri…

Privi la doamna Kroner și la Irving Silver.

— Oare ar fi fost mai just, mai moral, să mori, să te lași să mori în fața răului? Astea sunt întrebări pentru filosofi. Eu sunt doar un bătrân rabi.

Se opri, dădu din cap, oftând cu putere înainte de a continua.

— Știți, toate astea sunt o nebunie. Uitați-vă la lumea în care trăim astăzi. Uneori, ceea ce am trăit noi ni se pare atât de straniu, atât de îndepărtat în trecut, încât nici nu putem crede că s-a întâmplat, dar celălalt…, da, celălalt este încă acolo, asta știm, este încă viu, la fel de rău, de înfricoșător, așteptând să lovească din nou.

— *Der Schattenmann* era cel mai rău dintre noi, dintre evrei, reluă rabinul. Era cel mai rău dintre naziști, mai rău chiar decât lucrurile acelea groaznice despre care îi place domnului King să scrie.

— Și-acum e aici, printre noi, spuse cu amărăciune Silver. E ca o infecție.

— Oare nu e mereu printre noi cineva ca *Der Schattenmann?* întrebă încet rabi.

Dar întrebarea rămase fără răspuns.

— Îl puteți găsi, domnule detectiv? întrebă Frieda Kroner cu o voce joasă.

— Nu știu.

— O să încercați, totuși?

— Dacă este aici… Dacă ceea ce spuneți se dovedește a fi adevărat..

— O să-l căutați, domnule Winter?

Simon simți o profundă tristețe în toată ființa lui. Răspunsul străpunse, totuși, acea amărăciune:

— Da, o să încerc.

— Foarte bine, spuse Frieda Kroner. Atunci o să vă ajut și eu.

— Și eu, rosti Silver.

— Bineînțeles, și eu, zise rabi Rubinstein. Vom face tot ceea ce ne stă în putință.

Frieda Kroner aprobă din cap, apoi se întinse spre măsuță și-și turnă încă o ceașcă de cafea. Simon o urmări cum soarbe îndelung din lichidul negru, degustându-l. Ea îi zâmbi, cu răceală însă.

— Bine. Și când îl veți găsi, cu ajutorul nostru, îl veți ucide.

— Frieda! strigă rabi. Cum poți să spui așa ceva?! Religia noastră ne îndeamnă să iertăm și să înțelegem. Acesta este felul nostru de a ne purta!

— Poate. Dar inima mea îi ține minte pe toți cei care au fost trădați și omorâți de el - în numele lor vorbesc. Gândește-te mai întâi la ei, apoi vorbește-mi despre iertare!

Se întoarse spre Simon.

— Eu aș vorbi mai întâi despre dreptate. Găsiți-l și omorâți-l! spuse ea.

Irving Silver se aplecă spre el.

— Eu o să vă ajut. O să fac tot ce pot. Cu toții o să facem

tot ce putem. Dar Frieda are dreptate. Găsiți-l și omorâți-l, domnule Winter!

Oftă și adăugă:

— Pentru dragul meu frate Martin. Și pentru părinții și verii mei…

— Și pentru sora mea și soțul ei împreună cu cele două nepoate, pentru bunicii mei și mama mea care a încercat să mă salveze, și pentru toți ceilalți, completă Frieda Kroner încet.

Simon nu spuse nimic. Se uita la rabin, care îi privea pe cei doi. Observă că mâna bătrânului tremura în timp ce strângea cartea pe care-o ținea în poală.

Irving Silver vorbi fără ocolișuri:

— Ucideți-l, domnule polițist! Și va fi o bestie mai puțin pe lume, mai puține coșmaruri pentru noi. Ucideți-l!

Rabinul dădu din cap, aprobând, în cele din urmă, și el.

ȘASE
Rugăciune pentru morți

Simon Winter se foi stânjenit pe scaunul pliant de metal, în timp ce un rabi tânăr vorbea la cimitir. Deși oamenii se adunaseră sub bolta de un verde-închis a clădirii ce adăpostea biroul pompelor funebre, căldura înăbușitoare a miezului de zi pătrundea nestingherită până la ei. Participanții la serviciul funerar erau mai ales bătrâni, și costumele lor de stofă neagră păreau să scoată aburi în arșița amiezii. Simon ar fi vrut, cu disperare, să-și lărgească puțin cravata, strânsă zdravăn sub gulerul scrobit al singurei cămăși albe de mătase pe care o mai avea. Se uită în jur și-și spuse: „Arătăm toți de parcă ar urma s-o însoțim pe Sophie Millstein chiar și pe lumea cealaltă." Îi era puțin rușine de un asemenea gând, dar își iertă îndrăzneala, spunându-și că nu lipsise mult să fie el însuși cel așezat în sicriu, sau ars și păstrat într-o urnă, iar deasupra lui cineva, de care nu mai avea cum să-i pese, să-l jelească - dar asta era taina lui.

Rabinul, un bărbat scund, plinuț, care se lupta din greu cu transpirația ce-i umezea gulerul strâns al cămășii, ridică puțin vocea când vorbi:

— Această femeie, Sophie Millstein, aruncată în infern, ca apoi să se elibereze de el și, prin bunătate și dragoste, ca o pasăre Phoenix, să devină iubita soție a lui Leo și mama adorată a strălucitului ei fiu, Murray…

Vocea tânărului rabin era foarte stridentă. Cuvintele păreau să împungă aerul nemișcat. Ochii lui Simon cercetau albastrul cerului, căutând în depărtare un nor cât de mic - o promisiune a unei ploi binefăcătoare în acea după-amiază. Dar nu zări deloc ceea ce căuta și oftă, respirând aerul cald și dens ca fumul.

Stătea în spatele celor veniți la înmormântare, singur, și se certă pentru că lăsase căldura să-l distragă de la slujba funerară.

„Ar putea fi aici, se gândi el. Ar putea fi chiar aici, ascuns vederii tale, în umbra acelor copaci." Sau poate că stă așezat, cu capul plecat, într-un rând de pe o latură a adunării, dând impresia unui prieten îndurerat. Dacă e pus pe hăituială, acesta e primul loc unde ar trebui să vină să arunce o privire, exact printre prietenii Sophiei Millstein.

Dar ceea ce *nu știe el* este că aici mai e cineva care-l urmărește la rândul lui.

Apoi își înfrână gândurile, căci îndoiala își făcuse iar loc în mintea lui: „dacă *el* există cu adevărat."

Alături de el, domnul Finkel și familia Kadosh erau foarte atenți la cuvintele rabinului. Doamna Kadosh mototolea în mână o batistă albă din pânză, pe care uneori

o ducea la ochi, apoi își ștergea cu ea transpirația de pe frunte. Soțul ei avea în mână un pliant, pe care îl legăna încet, apoi îl deschidea, netezindu-i paginile. Uneori, pe furiș, îl folosea ca evantai, încercând, fără succes, să se răcorească.

Ceilalți locatari din Sunshine Arms erau răspândiți printre oamenii adunați la înmormântare. Winter îl văzu pe proprietar, domnul Gonzalez, care-și ținea capul plecat. Venise împreună cu fiica sa. Era la fel de înaltă ca și tatăl ei și purta o rochie subțire, neagră, care, după părerea lui, s-ar fi potrivit mai bine la Operă, la o premieră.

Winter oftă. Timp de șase luni, fata lui Gonzales ocupase apartamentul de lângă cel al Sophiei Millstein. Primise, într-un ritm frenetic, destul de mulți prieteni, care, de obicei, uitau să tragă perdeaua, așa că fostul polițist putea urmări tot ceea ce se petrecea înăuntru. Credea că fata știa că e privită și mai credea că lăsa intenționat perdelele date în lături, ca pe o favoare. Clătină din cap. Când se mutase, pentru alte distracții și mai și, pe Brickell Avenue, luase, parcă, ceva din veselia și energia din Sunshine Arms.

Înainte de a se așeza lângă tatăl său, privise o clipă înapoi, peste umăr, iar ochii ei îi întâlniseră pe ai lui, doar atât cât să-i arunce un mic zâmbet trist care, împreună cu o ușoară clătinare a capului, era făcut să-i amintească ceea ce pierduse. Și asta, în ciuda solemnității ocaziei și a gândurilor lui întunecate referitoare la moartea vecinei

sale, reuși să-l facă să zâmbească, în sinea lui, detașându-se de tot ceea ce-l înconjura.

— Astfel, cu toții simțim astăzi pierderea acestei femei… continuă rabi discursul obișnuit în asemenea împrejurări.

Winter își luă cu greu ochii de la fata lui Gonzalez și-și plimbă privirile, încă o dată, pe chipurile celor prezenți. Dacă el este aici, raționă Simon, probabil că se va uita insistent la ceilalți. Va cerceta cu atenție fețele lor, ca să-și întipărească în minte trăsăturile.

Ochii lui Winter se opriră asupra unui om care stătea în dreapta lui. Acesta îl privea fix pe rabin. Fostul polițist simți că tresare. „De ce ești atât de curios?", se întrebă el.

Dar exact în clipa aceea, îl văzu pe om întorcându-se spre o femeie în vârstă de lângă el și șoptindu-i ceva. Femeia îi atinse brațul.

„Nu, se gândi Winter, trebuie să fii singur. Nu ești mereu singur, de fapt? Dacă exiști…"

Winter plecă ușor capul, cu bărbia în piept, preocupat. Le spusese lui Irving Silver, Friedei Kroner rabinului să nu vină la înmormântare. Nu voia să-i dea un avantaj omului de care se temeau, înainte ca el să-și facă un plan de acțiune. Ei nu fuseseră de acord, iar el insistase.

Cercetă din nou cu privirile mulțimea, căutând fețe pe care nu le cunoștea, dar erau prea multe. Sophie Millstein făcuse parte din multe asociații de femei, cluburi de bridge și fusese foarte activă în viața religioasă a

comunității. Erau aproape o sută de bătrâni care se tot foiau pe scaune.

Cuvintele rabinului erau parcă niște scântei în căldura zilei.

— Să treci prin atâtea și să ți se ia viața când ești bătrân, aproape de sfârșit, este o tragedie copleșitoare…

Winter se uită în jur, încercând să-i zărească pe inspectorul Robinson sau pe tânăra procuroare, dar nu-i văzu nicăieri. Bănuia că era cineva de la Poliția din Miami amestecat printre cei veniți la înmormântare. Era o procedură care se aplica și pe vremea lui, în cazul crimelor - chiar atunci când suspectul numărul unu era de altă rasă. Nu se știa niciodată cine putea să apară. Presupunea că Robinson trimisese un subaltern; asta pentru că el era negru și ar fi fost imposibil să treacă neobservat, urmărindu-i liniștit pe oameni.

Bineînțeles, indiferent pe cine ar fi trimis, acesta ar fi căutat exact pe cine nu trebuia.

Simon oftă și începu să se joace cu pliantul pe care-l ținea în mână. Simți o furie, o neliniște greu de stăpânit „Nu știu nimic, își spuse el. Tot ceea ce am sunt doar niște coincidențe ciudate, trei bătrâni înspăimântați și un coșmar vechi de zeci de ani.”

Se uită din nou în sus, pe cer. Simțea cum furia i se transformă în vină, în teamă. „Oare chiar îți aduci aminte cum trebuie să acționezi? Cum să faci ca bănuiala să se dovedească adevărată, într-un mod incontestabil?” Scrâșni

din dinți. „Acționează ca și atunci! își zise el ferm. Vrei să ți se spună din nou polițist? Atunci poartă-te ca atare! Pune întrebări și găsește răspunsurile!" În rândul din față, imediat lângă mormânt, un copil de patru sau cinci ani se mișca tot timpul, agitat, încercând să vorbească, acoperind spusele rabinului, și mama lui era obligată să-l dojenească în șoaptă. Rabinul se opri, îi zâmbi copilului, apoi continuă:

— Deci, cine a fost această femeie, Sophie Millstein, care s-a dăruit atât de mult, care a realizat atât de multe în viața ei? Cred că ar trebui să aflu mai multe despre această remarcabilă femeie, pentru ca viața ei să fie o lecție și un model pentru mine, așa cum a fost pentru fiul ei, pentru nora ei, pentru dragii ei nepoți…

Simon nu putea să vadă decât spatele lui Murray Millstein. Dar, pe când vorbea rabinul, îl văzu pe avocat înconjurând cu brațele umerii soției sale și trăgându-l spre el pe băiat, apoi rămaseră toți trei așa. Rabinul continuă, trecând de data aceasta, fără efort, la limba evreiască, începând să recite *kaddish*[10] lângă sicriu, dar Winter nu mai auzea cuvintele și nici nu mai simțea căldura. Tot ceea ce vedea era mâna tânărului tată odihnindu-se pe umărul fiului său și capul băiatului aplecându-se ușor peste mână, atingând-o cu obrazul și rămânând așa - dornic, la fel ca

[10] Rugăciuni evreiești (de obicei din câte cinci versuri) rostite la înmormântări (n. tr.).

toți copiii, ca frica de moarte să dispară la un simplu gest al tatălui.

Winter stătea lângă ultimul rând, urmărind slujba, așteptând să prindă un moment ceva mai lung de câteva secunde, căci dorea să spună mai mult decât simple cuvinte de consolare și să plece. Pe măsură ce lumea își lua rămas-bun, îl văzu pe avocat uitându-se după soție și copil și atunci se îndreptă spre el.

— Domnule Millstein, sunt Simon Winter. Am fost vecin cu mama dumneavoastră…

— Da, desigur. Mama mi-a vorbit despre dumneavoastră adeseori.

— Îmi pare rău pentru pierderea suferită…

— Vă mulțumesc.

— Dar mă întrebam dacă poliția…

— Au spus că fac progrese în ceea ce privește cercetările și că mă vor ține la curent. Ați fost polițist, nu-i așa? Mi se pare că mama mea mi-a spus că…

— Da, am fost. Tot aici, în Miami. Am fost detectiv.

— Mama vorbea foarte frumos despre dumneavoastră. Și despre ceilalți vecini ai ei. Care a fost specialitatea dumneavoastră?

— Omucideri.

Millstein îl privi atent, ca și cum ar fi vrut să-i cântărească și mai bine răspunsul. Era un tip scund, slab, dar vânjos, avea aspectul unui alergător și o atenție

deosebită pentru detalii - probabil datorită profesiei. Bătrânul polițist era sigur că, oricât de mult ar simți Murray pierderea aceasta, numai acasă își va da frâu liber lacrimilor. Înainte de a vorbi, avocatul se uită din nou atent la Simon.

— Poliția din Miami Beach pare să fie capabilă. Aceasta este și impresia dumneavoastră?

— Da. Sunt sigur că sunt capabili. Dar aș vrea să vă întreb câte ceva, am putea găsi un loc unde să stăm de vorbă?

Winter arătă cu un gest în jurul lui și în acest timp îi văzu pe rabi și pe funcționarul de la pompe funebre venind spre ei.

— Am aranjat să organizăm *shibah* în Long Island. Diseară trebuie să luăm avionul. Vreți să aflați ceva anume?

— Nu, dar mama dumneavoastră mi-a spus ceva exact înainte de a muri.

— V-a spus ceva?

— Da.

— Și credeți că are legătură cu…

— Nu sunt sigur. Dar e ceva care mă preocupă. Poate este doar imaginația mea bogată. Poate că nu este ceva important. Oricum, puteți să aveți încredere în poliția din Miami. Sunt sigur că acest caz va fi rezolvat foarte repede.

Murray ezită, apoi zise iute:

— În după-amiaza asta mă întâlnesc cu niște oameni

care mă ajută să mut lucrurile din locuința mamei mele. La ora patru. Ce-ar fi să vorbim acolo?

Winter aprobă tăcut, apoi tânărul se întoarse spre cei care veneau.

Simon Winter aștepta lângă statuia îngerașului din curte, în Sunshine Arms, când sosi Murray Millstein, însoțit de un bărbat îmbrăcat într-un costum de culoare închisă, care-i stătea foarte rău. Fiul fostei lui vecine aruncă o privire rapidă în jur, înainte de a se îndrepta spre locuința mamei sale. Pe ușă era o pancartă roșie, mare, pe care scria: LOCUL CRIMEI. INTRAREA INTERZISĂ. Winter îl văzu pe tânăr oprindu-se, cu cheia în aer. Apoi se întoarse spre bărbatul care-l însoțea și rosti:

— Nu vreau să intru. Mergeți și vedeți-l dumneavoastră! Nu uitați, nu trebuie să atingeți nimic! Vorbim după aceea.

Omul făcu semn că a înțeles și Murray descuie ușa. Pe urmă veni spre Winter și se așeză greoi pe treptele din față.

— Am vrut s-o mut la o casă specială pentru pensionari. Știți, există așa ceva în Fort Lauderdale, au personal calificat. Știu să se poarte, mai ales cu cei singuri. Totul este cât se poate de bine organizat și au pază asigurată tot timpul, au jocuri gen Bingo, au distracții…

— Da, și mie mi-a spus despre asta.

— Dar ea n-a vrut. Îi plăcea aici.

— Uneori, când ești bătrân, o schimbare este mai

înfricoșătoare decât orice altă amenințare.

— Da, probabil că așa e. Dar este evident că tot ceea ce întâlnești acolo nu poate să te omoare, așa, într-o noapte.

Vocea domnului Millstein sună plină de amărăciune, dar și un pic vinovată.

— Și dumneavoastră gândiți la fel ca mama mea, domnule Winter?

— Da. Nu… Adică, cine știe? N-aș vrea să mă mut într-unul din centrele acelea, totuși. Dar probabil că atunci când voi ajunge acolo, pentru că nu voi avea încotro, o să-mi placă…

— Da, aici e problema, nu?

— Da.

Winter se așeză și el pe trepte, lângă Murray.

— Nu pot să intru, spuse acesta. Am crezut că pot. Am crezut chiar că vreau să intru, că îmi va face bine… să văd locul unde s-a întâmplat. Dar acum nu mai vreau.

Oftă.

— E plin de sânge?

Simon negă.

— Nu, nu chiar. E un pic de dezordine. Așa e mereu la locul crimei. E praful de pe mobilă, pus ca să se ia amprente… Oamenii s-au foit de colo-colo… Pe mama dumneavoastră ar fi deranjat-o. Era o bună gospodină.

Murray zâmbi.

— Ar fi fost înnebunită să moară în dezordine.

Fiecare cuvânt era plin de tristețe, în ciuda liniei vesele a

gurii sale.

— Adevărat.

Tânărul oftă încet.

— E îngrozitor de greu… e incredibil…

Apoi continuă pe un ton coborât:

— Toate problemele acestea de zi cu zi care alcătuiau, de fapt, relația noastră… Și bune și rele… Să încerci s-o convingi pe mama ta să facă ceva ce nu vrea. Apoi te plângi soției… Apoi mama trimite tot felul de cadouri nepoților ca să șteargă neînțelegerea… Știu că îmbătrânea pe zi ce trecea… Știam, simțeam că nu prea ne-a mai rămas mult timp de stat împreună. Erau atâtea lucruri pe care voiam să i le spun. Când tatăl meu a murit, eu am fost acolo, de față. Am văzut ce groaznic este să vrei să spui niște lucruri și să nu apuci să le spui. Așa că am vrut să fie altfel cu mama - să fiu sigur că ei i le voi spune. Dar a intervenit ceva, apoi altceva, eu eram ocupat, și timpul s-a scurs atât de repede, domnule Winter!… Orice ai face, îți scapă printre degete. Și apoi totul dispare pentru că un nenorocit, un animal are nevoie de zece sau de douăzeci de dolari ca să-și poată cumpăra droguri sau arme, sau orice alte porcării în schimbul cărora viața mamei mele nu mai conta…

Murray ridicase vocea, ca un râu ce se umflă în urma furtunilor, iar cuvintele i se auziră până în curte.

— Un drogat nenorocit! Așa gândesc ăștia! O împușcă pe mama mea ca să-și ia arme sau droguri. Când îl vor

prinde, vreau să mă lase să-i smulg inima din piept!

Făcu o pauză și respiră adânc.

— Animal nenorocit… adăugă el plin de dispreț.

Apoi se opri, căci nu-i stătea în obicei să-și dea frâu liber emoției în public, cu asemenea intensitate. O clipă privi fix înainte, apoi se întoarse spre Winter și întrebă:

— Credeți că o să-l prindă pe nenorocitul ăla?

— Nu știu. Acum au o tehnologie avansată în domeniu. Poate că da.

— Și poate că nu, nu-i așa?

— Da. Majoritatea cazurilor rezolvate sunt cele în care afli imediat cine a făcut-o: soțul, soția, un partener de afaceri, un traficant de droguri. Sau oricine altcineva. Dar când doi oameni se întâlnesc întâmplător…

— E mai greu.

— Exact.

— Ați vorbit cu cel care anchetează cazul, cu negrul acela?

— Da. Pare competent.

— Sper. O să vedem.

— Presați-i mereu! îl îndemnă Winter.

— Cum adică?

— Nu-i slăbiți cu telefoanele. Trimiteți mereu scrisori la procuratură, scrieți la ziare, la televiziune. Faceți-i să nu uite! O să fie de folos. O să țină dosarul deasupra celorlalte, undeva, în biroul cuiva, în loc să fie îngropat prin cine știe ce sertar…

— Există așa ceva? Dosare uitate?

— Bineînțeles. Polițiștii știu că se poate întâmpla și așa. Trebuie să-i faceți să se gândească tot timpul la cazul acesta. Poate veți obține rezultate.

— Este un sfat bun.

Tăcură o vreme, apoi Murray făcu un gest larg, cuprinzând tot ceea ce se vedea în fața lui.

— Am treizeci și nouă de ani și vreau să plec naibii și să nu mă mai întorc aici niciodată! Vreau ca omul ăsta să termine de evaluat, vreau să mă urc în avion și să mă duc acasă…

Apoi se întoarse spre Simon:

— Deci, întrebați-mă ce doriți.

— În ziua în care a fost ucisă, mama dumneavoastră a venit la mine. Era speriată. Văzuse pe cineva de demult, din Berlin, din 1943.

— Într-adevăr?

— Numele de *Der Schattenmann* vă spune ceva?

Millstein se opri o clipă, apoi replică:

— Nu, din câte îmi amintesc eu, nu.

Apoi repetă numele, ca și cum ar fi vrut să se asigure că l-a înțeles bine:

— *Der Schattenmann?…* Nu, nu-mi spune nimic.

— Mama dumneavoastră vă povestea despre experiența avută în timpul războiului?

Murray Millstein scutură din cap.

— Știți câte ceva despre relațiile dintre supraviețuitorii

holocaustului și copiii lor, domnule Winter?

— Nu.

— Sunt ăă… foarte delicate.

Își puse o mână pe frunte, ca și cum ar fi vrut să șteargă un gând neplăcut, înainte de a continua:

— Nu voia să vorbească despre lagăr. Sau despre viața de dinainte de lagăr. Sau despre viața ei până l-a întâlnit pe tata. Mama spunea că a început să trăiască doar atunci când a adus-o tata în America. Știți că nu vorbea engleza când a sosit aici? Nu numai că a învățat să vorbească, dar era hotărâtă să șteargă - absolut de tot - accentul german. Tata îmi povestea că stătea până noaptea târziu să învețe engleza.

Simon ridică din umeri.

— Înțeleg, spuse el.

— Nu, nu înțelegeți, replică Murray, aproape enervat. Nu voia să audă de mașini nemțești, de produse nemțești, de nimic care să fie nemțesc. Dacă la televizor apărea ceva în legătură cu nenorocita aia de țară, ea îl închidea imediat. Trebuie să înțelegeți că, deși nu se vorbea niciodată în casă de supraviețuirea ei, acest fapt plutea în aer, era mereu prezent. Orice ar fi făcut tata, sau orice aș fi făcut eu, în copilărie, și mai târziu, când am crescut, până în ziua în care a fost ucisă, avea o legătură tacită, sau, știu eu… cu faptul că ea a supraviețuit. Totul era încă viu, prezent, întotdeauna.

Murray dădu din cap.

— Am crescut înconjurat de stafii, spuse el sec. Șase milioane de stafii.

— Dar mama dumneavoastră nu vă povestea despre acele experiențe…

— Mie nu. Dar în ultimul timp, de un an, înregistra o casetă video pentru Biblioteca Holocaustului. Eu n-am văzut-o.

— Și cum ați…

— Am aflat pentru că cei de-acolo mi-au trimis o cerere ca să donez niște bani. Și le-am trimis acești bani. Am sunat-o pe mama și i-am spus că vreau să văd caseta, și ne-am certat. Probabil singura cearta din viața noastră. Ea mi-a interzis s-o văd cât trăiește ea.

— Și acum o s-o vedeți?

— Nu. Da… Nu știu…

Murray se ridică. Omul în costum ieși din locuință.

— Cât? îl întrebă tânărul avocat.

— Până în Long Island, cu totul… două mii două sute cu tot cu împachetat. E o excepție pe care o face firma noastră.

— Da, chiar că este o excepție…

Îi dădu cheia.

— S-ar putea să mai treacă vreo două săptămâni până când poliția să permită accesul…

— Nu vă faceți griji, domnule Millstein. Sunați și venim. Vă trimit contractul.

Tânărul avocat dădu din cap, apoi se uită la ceas.

— Acum trebuie să plec, îi zise el lui Winter. Mergeți dumneavoastră!

— Unde?!

— Să vedeți caseta. Și apoi îmi spuneți ce ați văzut.

Murray Millstein se întoarse și făcu doi pași pe trepte, în curte, înainte de a se opri și de a se uita peste umăr, spre Simon.

— Știți, eu am învățat germana.

— Poftim?

— Am învățat germana. La liceu. Trebuia să alegem o limbă, iar eu m-am hotărât pentru germană. Mama a fost îngrozită de alegerea mea. Abia dacă mi-a vorbit, timp de un an de zile. Nici nu voia să avem un dicționar german în casă. Trebuia să-mi fac lecțiile numai la școală. Dar am luat nota maximă.

Winter nu știa ce să zică. Se gândea că, uneori, oamenii adună o cantitate îngrozitoare de durere și o revarsă în mod nedrept, inegal, chiar în inima celor nefericiți.

Murray părea preocupat de ceva, dar adăugă, după o vreme:

— Știți ce înseamnă?

— Ce anume?

Simon privi spre el, uimit, ca și cum gândurile i-ar fi fost brusc prinse într-un vârtej puternic și ar fi fost adus pe pământ doar de sunetul vocii tânărului.

— *Der Schattenmann*, repetă Murray, ridicând din umeri. Știți ce înseamnă?

Simon făcu semn că nu. Nu se gândise la asta.

— Înseamnă Umbra.

Făcu o pauză, apoi continuă:

— Oare ce-o fi vrut să spună prin cuvântul ăsta?

Dar Murray nu aștepta vreun răspuns. Simon se uită la el cum se întoarce și trece repede prin curte, pe lângă statuia îngerașului cu trompetă, a cărui muzică, își imagina bătrânul polițist, putea fi acum un marș funebru.

ȘAPTE
Perseverență

Când Espy Martinez sosi la procuratură, a doua zi dimineața, după înmormântarea Sophiei Millstein, o așteptau două mesaje: unul de la Walter Robinson și celălalt o invitație să se întâlnească cu adjunctul de la omucideri. Știa că acesta din urmă voia să fie informat despre caz, dar, în ciuda faptului că scrisese pe bilet cu cerneală roșie: IMEDIAT, Espy se grăbi spre micul ei birou și formă iute numărul de la omucideri - departamentul Poliției din Miami Beach.

Walter îi răspunse după scurt timp:

— Mă bucur că ați sunat, domnișoară Martinez.

— Trebuie să mă duc la adjunctul secției dumneavoastră, care-mi cere un raport despre cazul Sophiei Millstein. Ce-mi puteți spune?

— Păi, în primul rând, aș spune că nu trebuie să vă fie teamă prea mult de Abe Lasser. Arată el ca Dracula, dar nu e chiar atât de groaznic. Mai ales în timpul zilei.

Espy Martinez voi să zâmbească la descrierea pe care polițistul o făcuse șefului lui, dar își impuse o anumită răceală ca să-și mascheze nervozitatea.

— O să vrea să știe cum stăm. Deci, cum stăm, domnule inspector?

Robinson era gata să înceapă, apoi se opri și o întrebă:

— Vă enervează cumva cazul ăsta în mod special?

— Nu, dar o să mă enerveze în curând, replică ea sec.

Robinson clătină din cap, chiar dacă tânăra de la capătul firului nu-l putea vedea.

— M-am gândit eu că așa o să fie… În dimineața asta am primit raportul preliminar de la laborator și concluziile medicului legist. Și iată cam despre ce e vorba: cauza morții a fost strangularea cu mâna; vânătăile de pe gât, în dreptul laringelui și al carotidei, arată că distanța dintre degetul mare al ucigașului și arătător este de 14,5 cm. Nu sunt semne de agresiune sexuală. Analizele de sânge au identificat urme de Dolmane - un somnifer destul de frecvent folosit. Sunt semne că a fost bătută, dar nu foarte rău, probabil în primele secunde. Cred că somniferul a terminat-o atât de tare, încât s-a trezit cu greu și, când a făcut-o, primul lucru pe care l-a văzut a fost individul ăla de deasupra ei încercând s-o strângă de gât. N-a prea avut timp să se lupte. Nu erau răni, pe mâini și pe brațe, care să arate că s-a apărat…

Robinson redase ultimele clipe din viața Sophiei Millstein pe un ton indiferent de rutină. Espy Martinez asculta, încercând să facă o legătură între propozițiile scurte, ca-n orice raport, și faptele îngrozitoare care se petrecuseră în realitate, dar nu reuși.

— De fapt, ceea ce mă intrigă… începu Robinson.

— Ce anume?

— Deci, tipul ăsta intră în apartament, omoară o femeie în somn, apoi pune mâna pe tot ce apucă și o șterge. Ați înțeles care-i șpilul?

— Nu.

— Păi, de ce să mai omori o femeie care doarme?! De ce să nu iei lucrurile care te interesează, ușurel, și să ieși naibii de acolo cât mai repede?

— Probabil că femeia s-a trezit.

— Mda, poate. Dar n-ar fi țipat? Nu s-ar fi luptat cu el?

— Vecinii spun că au auzit un țipăt.

— Dar nu un țipăt propriu-zis. Ceva foarte slab. Și cum rămâne cu pisica? De ce să omori o nenorocită de pisică?

— Poate că pisica făcea zgomot?…

— Ei, cât zgomot? Poate Fluffy sau Fido sau cine știe ce pisică sau cățel de jucărie, care fac zgomot mai mare când le apeși, dar o pisică adevărată? Nu, nu cred. Dacă ar fi deschis ușa, creatura ar fi zbughit-o afară, în curte, nici n-ar mai fi văzut-o!

— Atunci, care este părerea dumneavoastră? întrebă Espy nerăbdătoare.

— N-am o părere anume, e doar ceva care nu se potrivește.

Espy își aminti de trupul țeapăn al pisicii, de ochii ieșiți din orbite, de colții dezgoliți. Se înfioră. „Și pe mine mă intrigă, dar nu-i suficient”, se gândi ea. Lăsă deoparte

problema asta și spuse cu un ton care se voia hotărât:

— Bun. Deci?

— Deci, nimic, rosti detectivul.

— Continuați, vă rog!

Robinson oftă și își îndreptă atenția spre teancul de rapoarte de pe birou. Se gândi că cea mai mare parte din viață și-o petrece citind sau scriind rapoarte.

— Da, să vedem… A, mai este o tăietură pe gâtul victimei, a fost făcută după ce a murit.

— Da. Și?

— Ei bine, au mai fost niște spargeri în zona unde locuia Sophie Millstein în ultimele două săptămâni. O să primim copii ale rapoartelor de la celelalte cazuri. Poate este o legătură între cazul acesta și restul.

— Da, poate. Altceva?

— Păi, altceva…

Espy Martinez se uită la ceasul de pe perete și-și imaginează că adjunctul a și început s-o caute.

— Domnule inspector…

— De fapt, să știți că puteți să-mi spuneți Walter. Majoritatea colegilor dumneavoastră așa îmi spun.

— Trebuie să vorbesc cu Lasser, mă așteaptă.

— Vreți să știți dacă sunt speranțe… Păi, nu prea. Nu sunt niciodată optimist în astfel de cazuri, domnișoară Martinez. Din punct de vedere statistic, la nivel național se rezolvă cam unul din trei cazuri de acest gen. Iar pe plan local e și mai rău. Dar mă voi strădui din răsputeri. Lasser

știe situația. Așa că nu-l lăsați să vă domine.

— Da, o să încerc…

Espy râse:

— Dar sângele care curge de pe colții lui de vampir mă sperie. Spune-mi, te rog, că îl putem prinde pe nenorocit și-l vom trimite la moarte.

— Vrei să știi cam ce condamnare o să primească pe baza probelor pe care le avem?

— Da, rosti Espy fără să-și poată ascunde nervozitatea din voce.

— Păi, aici am vești proaste. Nu s-a operat cu o armă, deci n-avem nicio urmă în direcția asta. Lucrurile se complică în felul ăsta. Armele sunt mari, fac zgomot, lasă mizerie în urma lor, sunt ușor de analizat în laborator și tipii nu sunt, în general, prea deștepți ca să se descotorosească de ele la timp. Nu s-a operat nici cu cuțitul. Știai că strangularea este foarte eficientă când vrei să omori pe cineva? Practic, nu prea ai probe care să te ducă la criminal. Dar uite că cei de la laborator au găsit două amprente pe dulap și pe caseta de bijuterii descoperită pe alee. Au reușit să ia o amprentă parțială a degetului mare al criminalului - un fragment mic, încă nu știm dacă ne va ajuta - de pe gâtul victimei. Și asta se întâmplă foarte rar. Dar dacă reușim să ne folosim de ceea ce avem, atunci și cel mai incompetent procuror îl poate înhăța pe ticălos.

— Eu nu sunt incompetentă.

— Nu la tine m-am referit.

Se lăsă tăcerea. Walter Robinson se gândi că n-ar fi putut să-i spună ceva mai stupid.

— Bine. Am înțeles cum e cu condamnarea. E nemaipomenit… Dar mai e o problemă: cum îl prindem?

— Păi, mai întâi confruntăm, în fișierele noastre, amprentele acestui caz cu cele luate de la celelalte din zonă, din ultimele luni, și vedem dacă nu găsim cumva amprenta care să se potrivească exact cu cea a ticălosului. Pe urmă am să caut pe la casele de amanet și pe străzi, pe jos, cine știe, poate găsesc ceva din bijuteriile furate. Fiul Sophiei mi-a descris câteva. Am și trimis pe cineva să se ocupe de asta. O să căutăm mai ales lănțișorul care avea numele Sophiei gravat pe el.

Espy tocmai voia să facă o remarcă despre felul familiar în care detectivul se referea la victimă, dar se stăpâni.

— Și pe urmă?

— Pe urmă… să sperăm că avem noroc. Introducem amprentele în computerul Gotcha[11], dar nu știm dacă…

— În ce?!

— În computerul Gotcha, chestia aia care a costat o grămadă de bani și care ar trebui să fie în stare să găsească compatibilități între amprentele de la locul crimei și cele stocate în fișierele calculatoarelor.

---

[11] Joc de cuvinte, în limba engleză: „*I got you*“ (rostit repede „*gotcha*“) înseamnă „Te-am prins” (n. tr.).

— Și o să țină?

— Înainte a ținut. Dar numai în cazul în care criminalul a mai fost arestat și i s-au luat amprente. O să vedem.

Espy Martinez se ridică de la birou.

— Mai ai ceva să-mi spui, înainte de a mă duce la Lasser?

— Ce zici de asta: mai am încă alte *șase* cazuri de rezolvat?

— Ce zici de asta: cazul ăsta e primul pe listă? rosti ea înainte să închidă.

Walter Robinson rămase cu receptorul în mână, ascultând tonul. Se întreba cum arăta Espy Martinez când era speriată și dacă fusese vreodată altfel decât speriată.

Abraham Lasser era un tip îndesat, cu o mustață cu vârfurile lăsate în jos, cu părul grizonat, des și ondulat care părea mereu zburlit, căci îi stătea în toate direcțiile posibile. Și asta venea în contradicție cu plăcerea lui de a purta costume italienești, lucioase, la două rânduri, și pantofi lustruiți lună. Așa cum umbla țanțoș prin labirintul de birouri de la cel de-al șaselea etaj al procuraturii din Miami, părea o greșeală a unui desenator de modă. Când își făcea apariția într-una din sălile de tribunal de la etajul patru, știa să-și arate colții și latura sarcastică a caracterului, deși, de obicei, se glumea mult pe seama lui - așa cum, la fel de mult, oamenii se și temeau de el. Știa să-i intimideze pe ceilalți, fie că îi erau colegi,

procurori ca și el, criminali sau membri ai personalului procuraturii.

Espy Martinez lucra în departamentul lui de două luni. În tot acest timp, se întâlnise cu el de vreo șase ori și, de fiecare dată, doar pentru a obține de la el acordul pentru citația martorilor. Devenise o procedură standard, de când un adjunct ghinionist autorizase o citație neoficială într-un caz de violență a soțului împotriva soției și când acuzatul, plecând din tribunal, se dusese direct la portbagajul mașinii unde avea o pușcă, cu care se împușcase, după ce mai înainte le împușcase pe fosta lui soție și pe cele două surori ale acesteia în fața clădirii. Gurile rele spuneau că ar fi fost mai bine pentru adjunctul în cauză să fi fost și el împușcat, căci e preferabil să înfrunți moartea decât furia dezlănțuită a lui Abraham Lasser.

Respiră adânc, bătu la ușă și intră. Secretara lui Lasser ridică privirile și îi zâmbi.

— Intrați, vă așteaptă!

Apoi privi semnificativ spre ceasul de la mână.

— Am fost nevoită să vorbesc cu un polițist de la omucideri, explică Espy Martinez.

— Intrați, vă rog, repetă secretara.

Tânăra păși înăuntru. Lasser era așezat la birou și vorbea la telefon. Îi făcu semn să ia loc și continuă discuția. Espy privi în jur. Pe perete erau câteva diplome înrămate și fotografii ale membrilor baroului, apoi nelipsitele fotografii ale lui Lasser cu politicieni din Miami și din alte

state, inclusiv una color cu șeful procuraturii și cu guvernatorul, bronzați, râzând cu gura până la urechi, îmbrăcați în pantaloni scurți și tricouri, pe chei, la pescuit, fiecare arătând ce a prins.

La o mică distanță, se aflau încă șapte fotografii în rame de metal. Nu erau cu politicieni, ci poze luate din față și din profil, stânga și dreapta, la închisoarea din oraș. Espy se uită la figurile mohorâte: patru dintre ei erau negri, doi păreau să fie latino-americani, altul avea un semn pe frunte și la rădăcina nasului, ca indienii, iar altul avea o cicatrice ce se vedea prin părul sprâncenelor. Mai era și un alb care avea o privire sinistră, tulburătoare, plină de răutate. Espy se uită la chipul acestuia, apoi din nou la fața unuia dintre cei doi negri. Acesta avea o expresie adormită, nepăsătoare, cu ochii pe jumătate închiși, ca și cum pentru el era ceva obișnuit să fie fotografiat la pușcărie.

Abe Lasser începu să țipe:

— Uite ce e! Fir-ar să fie! Dacă tipărești așa ceva înainte de a se judeca în tribunal, ticăloșii ăia or să scape! Or să scape, ai înțeles? Vrei să ai așa ceva pe conștiință?

Acoperi cu mâna receptorul, îi zâmbi lui Espy și îi șopti:

— Tâmpiții ăia de la *Herald* au aflat verdictul în cazul Abella.

Espy dădu din cap. Enrique Abella era un motociclist care, beat fiind, conducea cu viteză. Vreo șase polițiști se luaseră după el și, când în sfârșit îl prinseseră, tipul se

predase cu greu, se pare că avusese loc o bătaie, pentru ca, trei sferturi de oră mai târziu, să ajungă la secție cu trei coaste rupte, răni multiple, o falcă dislocată și șase dinți lipsă, o lovitură zdravănă la cap și un ochi despre care nu se știa dacă își va recăpăta vederea.

Lasser se învârti cu scaunul rotativ.

— Nu, fir-ar să fie, tu să mă asculți pe mine! Nu publici articolul până când nu se citește rechizitoriul - o să-i bag la pușcărie, îți promit! Și o să am grijă ca numai tu să știi când vor veni nemernicii ăia să li se ia amprentele și restul. Tu o să fii singurul care o să aibă dreptul să vină cu aparatul de fotografiat, ai priceput? Ăsta e târgul.

Făcu o pauză, ascultă, apoi zbieră iar:

— Nu, nu trebuie să vorbești cu niciun redactor, la dracu'! Doar ne cunoaștem de zece ani! Și dacă după atâta timp nu poți să te înțelegi cu mine când îți dau pe tavă exclusivitatea să scrii despre…

Abe Lasser începu să dea din cap. Acum zâmbea. Vocea i se făcu imediat ca de catifea:

— Sigur că am încredere în tine! Și tu ai încredere în mine. Toată lumea are încredere în toată lumea. Tu obții ce vrei, eu obțin ce vreau și suntem toți mulțumiți, nu-i așa?

Se aplecă deodată și vorbi încet, pe un ton rece și amenințător:

— Dacă mă tragi pe sfoară, nu mai pupi niciun caz în secția asta o sută de ani de-acum încolo. Și nici ziaristul

care o să te înlocuiască la *Herald!* Nimeni de la ziarul vostru! O să sfârșești la Opa-Locka[12], să faci reportaje de noapte prin cine știe ce cotloane!

După o clipă de tăcere, Abe Lasser se lăsă pe spate și izbucni în râs:

— Da, da, probabil ai dreptate. Ai o bilă albă!

Acoperi din nou receptorul cu mâna și rosti:

— Ticălosul îmi zice că eu o să fiu norocos dacă o să-i aduc în fața justiției pe cei care trec strada aiurea sau care aruncă hârtii în ceea ce a mai rămas din Homestead[13]!

Reveni la discuția de la telefon:

— Deci, batem palma? Bine. Vrei să luăm masa împreună? Dacă fac eu cinste? Hm, poate că tu ar trebui să faci cinste! Sun-o pe secretara mea și spune-i când ai timp.

Închise.

— Și chiar o puteți face? întrebă Espy. Adică i-ați promis că va fi singurul reporter când polițiștii vor fi judecați…

— Bineînțeles că nu, replică Lasser.

Apoi zâmbi și răsfoi niște hârtii de pe birou. Se îndepărtă de ea, privind pe fereastra ce dădea spre centrul orașului Miami, dincolo de clădirea joasă, urâtă a închisorii.

— Deci, Espy… știi unde locuiesc?

---

[12] Mic oraș în sudul Floridei (n. tr.).

[13] Mic oraș din sudul Floridei (n. tr.).

Întrebarea o miră.

— Nu, domnule. Nu cred că știu.

— Avem o casă frumoasă lângă terenurile de golf de la Gorce Country Club, chiar în mijlocul orașului. E veche, construită în anii ’20. Știi genul: tavan înalt, pardoseală din gresie cubaneză, ferestre în stil Art Deco… Soția mea își petrece tot timpul îngrijindu-se de casă, pentru că în fiecare săptămână se strică ceva. Ba țevile, ba acoperișul prin care picură apa, ba instalația de aer condiționat - da, asta din urmă s-a stricat ieri. Știi ce groaznic de cald a fost în noaptea trecută, nu?

— Da, dar…

— Deci, eu stau aici, Espy, și tot ceea ce mă frământă pe mine mai tare este cum să-i bag la zdup pe cei patru polițiști și mă gândesc ce norocos sunt că nenorocitul ăsta de Enrique Abella nu e negru, altfel se lăsa cu răzmeriță, dar mă gândesc că e cubanez și toți or să vadă o chestie politică în cazul ăsta și că în casă la mine e cald de plesnești și că o să mă coste trei miare ca să repar idioata aia de instalație și că sunt lac de apă când citesc rubrica sportivă și peste toate astea, cine crezi că mă sună?

Espy Martinez nu-i răspunse. Își dădea seama că nu e cazul să întrerupă monologul șefului ei cu ceva atât de banal cum e o întrebare.

Abe Lasser se aplecă și zâmbi fără nicio urmă de veselie.

— Nenorocitul de rabin, el m-a sunat.

— Poftim?!

— Rabinul Lev Samuelson care slujește în cartierul unde locuiesc eu, la sinagoga Beth-el. Cu tipul ăsta eu nu vorbesc decât o dată pe an, când vine și strânge bani pentru Israel. Dar seara trecută nu m-a sunat pentru că voia bani. Știi ce voia?

— Să afle când îl vom aresta pe ucigașul Sophiei Millstein.

— Exact. Se pare că pe el l-a sunat un alt rabin, de undeva din South Beach, pentru că-și închipuia că Samuelson mă cunoaște, probabil, îți dai seama?

Abe Lasser izbi cu palma în birou.

— Da, iar eu n-am putut să-i spun cine-i ucigașul. Așa că o să-mi spui tu: când o să-l prindem? Și cine este polițistul care anchetează cazul?

— Walter Robinson.

Lasser zâmbi.

— Bine. Măcar ăsta știe ceva meserie și nu e chiar idiot și el ce-a spus?

— Face investigații.

Lasser clătină din cap.

— Nu-i suficient.

— Cei de la laborator sugerează, în urma autopsiei, că…

— Nu mă interesează! Găsește-l pe ucigaș! Abia atunci pot să mă duc la rabin și să-i spun că procuratura din Dade se conduce după același principiu ca în Exod, 21:12. Știi versetul?

— Nu, domnule.

— Caută-l și citește-l!

Lasser se ridică și făcu un gest spre ușă.

— E primul tău caz adevărat, nu-i așa?

— Da, până acum m-am ocupat de dosarul Williams, o spargere despre care s-a scris și în ziare…

— Știu. De asta ai și fost trimisă la departamentul meu.

Lasser ocoli biroul și se îndreptă spre peretele unde erau fotografiile celor șapte prizonieri.

— Te uitai la astea. Știi cine sunt?

— Nu, domnule.

— Sunt cei șapte pe care eu i-am condamnat la moarte. Pe ăsta ar trebui să-l dau jos, a fost executat anul trecut. Îl chema Blair Sullivan. Și a omorât atâția oameni încât nici nu le mai știu numărul. Dar am scăpat de el, grație celor 220 de volți ai scaunului electric din statul Florida. Până și pe scaunul electric, nenorocitul blestema și înjura, nu s-a căit nicio clipă, numai porcării scotea pe gură - o scenă pe care nu-ți doresc s-o vezi. În fine, îl țin pe perete alături de ceilalți, așa, din motive sentimentale.

Espy nu prea își imagina cam care ar fi motivele acelea, dar de un lucru era sigură: nu erau „sentimentale”.

— Găsește-l pe ucigașul Sophiei Millstein și o să-ți pui și tu o poză pe perete, la tine în birou, iar eu o să-i pot da un răspuns lui rabi, și toți vom fi mulțumiți. Cu excepția asasinului, desigur. Și a Sophiei Millstein.

O privi pe tânăra procuroare.

— Deci, vezi Exodul 21:12… La sfârșitul săptămânii

vreau un raport. Ai grijă să-mi aduci noutăți, O.K.? Presează-l pe Walter Robinson și începe chiar de azi! Și, pentru numele lui Dumnezeu, nu te lăsa păcălită de lamentările lui, că are nu știu câte cazuri etc… Spune-i că are un singur caz: Sophie Millstein.

Apoi, cu un gest scurt al mâinii, șeful îi dădu voie să plece, îndreptându-și atenția spre dosarele de pe birou.

Espy ieși repede din cameră, dar după ce închise ușa, o întrebă pe secretară:

— Aveți cumva o Biblie?

Femeia făcu semn că da, trase un sertar și scoase un exemplar legat în piele, pe care i-l întinse fetei.

— Pagina 82, spuse secretara, după care își continuă treaba.

Espy răsfoi paginile subțiri, șifonate. Nu-i fu prea greu să găsească pasajul. Era însemnat cu galben:

„Cine va lovi pe altul cu o lovitură de moarte,
Să fie pedepsit cu moartea.”

Robinson încercă să nu bage în seamă umiditatea accentuată a serii, în timp ce stătea pe aleea ce ducea la gunoiul unde fusese găsită caseta cu bijuterii a Sophiei Millstein.

Vorbea încet, ca pentru sine, iar uneori se mai oprea și nota ceva în carnețel. Se duse la locul unde stătuse domnul Kadosh, vecinul, și de unde îl văzuse pe ucigaș.

Își spuse: „Kadosh l-a văzut, probabil, pe când se întorcea și încerca să scape de casetă. Pentru o secundă l-a văzut și la față, căci era luminat de felinarul de pe stradă. Apoi ucigașul a luat-o la fugă. Și-o fi dat seama că a fost văzut? Da. Deci a intrat în panică. Nu s-a mai gândit la nimic. Nu s-a gândit decât să scape de aici."

Robinson trecu dinspre capătul aleii spre o parte a străzii. „Ei, omule, probabil că ți-a crescut imediat tensiunea, simțeai în piept un fel de cascadă, iar adrenalina îți năvălea în vene și-n urechi simțeai zeci de ciocane. Respirai cu sete, gâfâiai, erai agitat, ți-era frică, tremurai de parcă te străbătea un curent electric, n-ai avut timp nici măcar să te gândești la drogurile pe care o să ți le cumperi. Voiai doar să scapi naibii de-aici, nu? Erai foarte speriat și voiai s-o ștergi cât mai iute. Să fii în siguranță. Deci, cum ai acționat?"

Inspectorul își plimbă privirile pe blocul dinspre Jefferson Avenue.

„Ai avut mașină? Poate. Ceva vechi și banal, care să nu iasă în evidență. Dar poate ai vândut-o cu câteva săptămâni în urmă pentru că aveai nevoie de bani, nu-i așa? Sau poate ai împrumutat de la cineva? Dar cine ar împrumuta o mașină unui drogat? Ai avut un prieten care te-a dus cu mașina? Alt nenorocit care voia să câștige niște bani foarte ușor? Poate. Dar mă îndoiesc. La drogați prietenia nu durează mult."

În depărtare, aerul se umplu de zgomotul unui motor

de autobuz. Robinson ascultă atent, gândindu-se la caz. „Să fi folosit simpaticul și sigurul nostru transport în comun? Și la venire și la întoarcere? L-ai luat pe J-50? Te-ar fi dus pe Strada 42. Ai fi putut schimba, pe urmă, cu G-75, care te-ar fi dus exact pe Julia Tuttle Causeway, chiar în centrul lui Liberty City și apoi acasă, unde erai în siguranță."

Polițistul simțea cum noaptea înghite, treptat, totul.

„Oare așa ai procedat? Ai folosit autobuzul ca să fugi? Da, dacă ideea de a o omorî pe Sophie Millstein ți-a venit din senin, doar după ce ai furat tot din casă."

Se îndreptă încet spre locul unde parcase mașina. Se gândea că o lume în care un ucigaș putea merge liniștit cu autobuzul nu era deloc normală. Apoi își spuse că ideea era trăsnită. Crima era ceva obișnuit, ca orice altă activitate, ca o stație de autobuz, de pildă. Se urcă la volan și, după ce-și privi ceasul, porni motorul și se deplasă spre capătul liniei de autobuz.

Căldura și gazele de eșapament formau împreună un fel de pastă groasă, lipicioasă, care-ți tăia răsuflarea. Robinson avea senzația că merge printr-o pivniță sau o mansardă, luptându-se cu plase de păianjen. Se întrebă cum de puteau oamenii aceia, care lucrau la dispecerat, să respire cât de cât, deși era construit ca o parcare acoperită, cu spații mari, tocmai pentru a lăsa aerul să circule. Era clar, însă, că nicio adiere de vând n-ar fi „îndrăznit" să

pătrundă în locul acela plin de miasme.

Într-un mic birou, dispecerul de noapte răsfoia un registru de serviciu. Era o femeie de vârstă mijlocie, morocănoasă, cu un păr vopsit în nuanța morcovului, vârât sub o cască. Vorbea când cu Robinson, când cu ea însăși, fără să aibă vreo tresărire. În timp ce femeia căuta în registru, Robinson trase cu coada ochiului la calendarul agățat de perete. Luna august avea ca ilustrație imaginea unei blonde oxigenate, nu neapărat frumoasă, cam plinuță, cu sâni mari ce se ofereau aparatului de fotografiat; avea o expresie de drogată. Polițistul se întrebă de ce nu rupsese dispecerul foaia cu luna august și o lăsase acolo, ca în batjocură.

— Uite-o! Doamne, de ce n-or putea idioții ăștia de șoferi să completeze corect rubricile din registru? Am găsit ceea ce doreați, domnule polițist.

Robinson se aplecă deasupra registrului, în timp ce femeia continua să-i vorbească:

— Astea sunt traseele cele mai apropiate de locul crimei. Doamne, unde o să ajungem, biata bătrânică, am citit în ziare despre ea; în noaptea aia am avut o singură tură, deci un singur șofer, pe mașina șase. Ăăă… nu s-a raportat niciun incident, decât faptul că, la un moment dat, un șofer a fost nevoit să dea jos doi tineri, băiat și fată, lângă Jefferson, pentru că aveau niște tobe în care băteau zdravăn. Urăsc muzica asta, oare ce-or înțelege din ea? Mie-mi place genul country. Nu porcăria asta de rap. Dar

ce ciudat…

— Ce? întrebă repede Robinson.

Femeia ridică privirile spre el, cu o expresie de parcă ar fi văzut un nebun.

— Deci doi puștani cu tobe… Știți ce arme periculoase ar putea să aibă unii copii la ei? Așa că eu, una, n-aș fi oprit ca să-i dau jos, că odată te trezești cu un glonte în piept de la vreun țăcănit de ăsta! Asta e, domnule polițist. Eu i-aș fi lăsat să meargă mai departe și să asculte muzica aia tembelă…

— Altceva?

— Nu, nu în noaptea aia… Dar știți, tâmpeniile astea trebuie să le scrii de câte trei ori, așa că d-aia mulți șoferi nici nu mai scriu dacă e ceva mai ciudat. Mai bine îl întrebați chiar pe șofer, poate vă ajută. Știți, noi, șoferii, vedem multe.

Robinson dădu din cap, iar femeia îi arătă o sală întunecoasă, unde se aflau un automat cu apă minerală, altul cu țigări și altul cu bomboane, toate având agățate plăcuțe pe care scria, de mână: DEFECT. Doi șoferi stăteau pe o canapea uzată, din imitație de piele, așteptând să-și înceapă tura. Când Robinson intră și se prezentă, aceștia ridicară privirile spre el.

Un bărbat mai în vârstă, aproape chel, doar cu câteva fire de păr alb, clătină din cap atunci când polițistul le explică ce voia de la ei.

— Eu am fost pe ruta aia și băiatul de colo, spuse el.

— A-așa e, confirmă tânărul, care purta o uniformă albastră ceva mai curată.

— Vă aduceți aminte de noaptea aceea? întrebă Robinson.

— Cam toate nopțile sunt la fel. Te duci și te întorci… E seara târziu, oamenii sunt obosiți, unii sunt beți. Nu prea îmi amintesc de ceva deosebit.

— Era un negru cam nervos. Se-se grăbea…

— Ba nu…

— Ba-ba da, nu-nu-ți aduci a-aminte? A trebuit să-să țipi la el ca să-să stea jos… insistă tânărul.

Se uita atent la bătrân, care-și mută privirile în altă parte, neliniștit.

— Nu vreau să fac probleme cuiva, spuse șoferul cel bătrân, cu jumătate de gură. Nu e treaba mea. Eu doar conduc.

— Povestește-mi cum a fost! îi ceru Robinson.

— Păi, nu prea e mult de spus. Tipul urcă, aruncă niște mărunțiș în cutie… Autobuzul e aproape gol, dar el stă în picioare, se tot uită pe fereastră, agitat, și-mi spune mereu să merg, să merg mai repede, să-i dau bătaie. Parcă se grăbea al naibii de tare! Am strigat la el să stea jos, dar el mi-a spus să mă duc dracului, iar eu i-am răspuns că-l dau cu capul de geam, vreo două minute m-a tot înjurat, așa că, după două opriri, i-am spus că ori stă jos, ori coboară. S-a așezat. N-a fost mare scofală, se întâmplă mereu chestii de-astea.

— Unde a coborât?

— La Godfrey Road. Și a luat alt autobuz. Nu știu unde mergea, dar pot să bănuiesc.

Walter dădu din cap.

— L-ai recunoaște?

— Poate. Mda, probabil că da.

— Si-sigur, interveni celălalt.

— Dacă-l vezi, sună-mă! O să mă întorc să mai stăm de vorbă. Poate o să-ți arăt niște fotografii.

— E-n regulă.

Robinson plecă. Conduse la câteva blocuri mai sus de Collins Avenue, parcă mașina și merse până la faleza construită de Army Corps of Engineers pentru bătrâni, ca să poată vedea și ei marea când se plimbă. Se opri, se aplecă peste balustrada din lemn și privi valurile. Se simțea un vânt slab, ca o amintire vagă a oceanului, răscolind nisipul și scoicile de pe plajă. Respiră cu nesaț aerul sărat, și-și spuse, aproape uimit: „Ai avut dreptate, fir-ar să fie! A mers cu autobuzul. Acum s-ar putea să am o șansă."

Trase adânc aer în piept și se gândi: „La dracu' cu statisticile!" Apoi rosti cu voce tare, ca și cum ar fi vorbit cu oceanul întunecat, cu bezna nopții și cu ucigașul Sophiei Millstein:

— *Ai crezut că nu e mare lucru să vi aici, să furi să omori o biată bătrână. Ei bine, te-ai înșelat al naibii de tare! O să te prind!*

OPT
Femeia care a mințit

Tânăra femeie trase jaluzelele, făcând camera să pară cenușie. Mai trecu o vreme, timp în care se tot învârti pe lângă aparatul video, apoi pe ecran apărură niște dungi. Și după o secundă, Simon o văzu pe Sophie Millstein.

Se aplecă spre televizor, ascultând cu atenție. Femeia se așeză lângă el.

Sophie Millstein avea o expresie de neliniște amestecată cu jenă. Winter observă că purta una dintre rochiile ei de ocazie și-și dădu seama că își aranjase părul. Avea mănuși albe și în mâini strângea o poșetă de aceeași culoare. Se întrebă, o clipă, cum de nu o văzuse chiar atunci, în ziua respectivă, când plecase de acasă gătită ca pentru nuntă.

— Arăt bine? întrebă ea nervoasă, pe casetă.

Operatoarea replică:

— Da, arătați bine.

— Eram îngrijorată, rosti Sophie. N-am mai fost niciodată filmată și vreau să arăt bine. Rochia asta…

Vocea ei avea un ton întrebător, nesigur.

— Arătați foarte bine, repetă operatoarea.

Simon îi recunoscu vocea, era femeia care acum se

așezase lângă el.

— Nu știu ce trebuie să fac, zise doamna Millstein.

— Stați relaxată și nu luați în seamă camera video, o liniști vocea femeii care filma.

Sophie se foi pe scaun.

— Nu știu dacă e bine așa, șovăi ea.

— Sophie, nu lua în seamă camera de filmat. O să te obișnuiești cu ea în curând. La început, toată lumea e nervoasă.

— Da? Toată lumea?

— Da.

— Ei, asta mă face să mă simt mai bine. Dar nu știu ce trebuie să spun.

— Ce-ai vrea să spui?

— Nu prea am multe de spus, dimpotrivă.

— Dar ai venit aici, rosti tânăra femeie, cu o voce blândă. Ceva te-a îndemnat să vii aici și să ne povestești niște lucruri. Ce anume?

Sophie ezită iarăși. Simon Winter observă că mijise ochii, concentrându-se.

— Ei ar trebui să știe, replică ea.

— Cine să știe?

— Toți cei care sunt prea tineri ca să mai țină minte.

— Și ce-ar trebui să țină minte? o îmboldi operatoarea.

— Ceea ce s-a întâmplat: adevărul. Pentru că toate s-au întâmplat cu adevărat.

Sophie Millstein închise gura cu zgomot, ostentativ, și-și

încrucișă brațele.

După o scurtă tăcere, vocea tinerei femei se auzi iar, calmă, împăciuitoare:

— De ce nu-mi spui ce ți s-a întâmplat chiar ție? Putem să începem de-aici.

Sophie deschise gura, apoi iarăși o închise strâns. Winter văzu că buza de jos îi tremura ceva mai puțin. Rămase așa un minut, iar aparatul înregistrase, conștiincios, tăcerea de-atunci.

În cele din urmă, bătrâna oftă, ca și cum și-ar fi făcut curaj. Rosti cu greu câteva cuvinte:

— Sunt lucruri pe care am vrut să le uit, deci nu vorbesc despre ele. De mult n-am mai vorbit despre ele, nici măcar cu Leo. Aș fi vrut să fie aici acum, m-ar fi ajutat…

— Dar nu e aici și trebuie să te descurci singură.

Sophie dădu din cap. Ochii i se umplură de lacrimi și se strădui să rămână calmă. Din nou banda înregistrase acea tăcere încordată și oftatul bătrânei care încerca să respire ca de obicei.

— Singură… repetă ea.

Privi spre camera de filmat, apoi Simon văzu că fosta lui vecină părea să-și recapete puterile. Își mușcă buza de jos, își îndreptă umerii și se uită direct la aparatul de filmat, împrăștiind în jurul ei neliniștea și groaza trecutului; începu să vorbească, asemenea unui torent, foarte plastic, cu multe imagini, căci amintirile veneau ca într-o cascadă. „Ca un val", își spuse Simon și apucă strâns marginea

scaunului ca pentru a-și păstra echilibrul.

— De trei zile mergeam cu trenul. Înghesuiți, ca animalele, striviți în propria noastră murdărie. Oamenii mureau în jurul nostru; o doamnă, nu i-am aflat niciodată numele, a murit lângă mine și timp de opt ore i-am suportat greutatea în spate, n-am putut să fac nimic până când n-a murit și un bătrân de lângă ea, iar eu am împins-o peste el - mi-aduc aminte ce țeapănă era, și ce albă, ca și cum ar fi fost sculptată în piatră. Pe urmă m-am tot gândit că ar fi trebuit să-i aflu numele, voiam să știu cum o chemase, ca să pot spune tuturor. Dar n-am aflat… Ah, aerul acela!… Încă mai simt în nări aerul de acolo. În fiecare dimineață mi-l amintesc. Încă… Poate de aceea am venit aici, în Florida, pentru că aerul este atât de curat și nimic nu-mi aduce aminte de acele trei zile. Parcă tot răul din lume se strânsese acolo, era ca o boală grea, sâcâitoare, care ne copleșise pe toți. Hansi mă ținea în brațe, Hans era fratele meu, avea paisprezece ani, era cu doi ani mai mic decât mine, dar era foarte puternic. Era mereu foarte puternic. Eu eram mică de statură, dar el era înalt și mă ținea în brațe, ca să nu-i supăr de mama și pe tata, să nu mă apropii de ei, tata tușea tot timpul și slăbea văzând cu ochii, mă gândeam că o să moară, dar el îmi făcea semn cu mâna și spunea întruna: „Sunt bine, sunt bine, nu-ți face griji, totul o să fie în regulă”, dar bineînțeles că nu era așa, pentru că eu știam că vom muri cu toții când vom ajunge în locul acela, Auschwitz; totuși, când ne-au deschis ușa și

a intrat aer proaspăt, m-am gândit că n-ar fi rău să murim, măcar am mai apucat o dată să respir aer curat, dar nici de asta nu mă puteam bucura, pentru că până și în aerul rece se simțea duhoarea de la cadavre, tot nu puteam să respir, iar ei strigau: *Raus! Raus!*[14] și toată lumea a trebuit să se îngrămădească și să coboare din tren; ne țineam unii de alții, încercând să rămânem împreună, dar n-am putut să rămân lângă Hansi, pentru că ne-au ordonat să ne aliniem, femeile într-o parte, iar bărbații în alta, și l-am văzut pe Hansi ținându-l pe tata, iar eu nu știam unde era mama, ei țipau la noi, obligându-ne să intrăm în rând, câinii lătrau și mârâiau, dar, de fapt, n-am văzut pe nimeni care să încerce să fugă, eram toți atât de slabi și ne împiedicam tot timpul. SS-istul se uita doar, punea o întrebare sau două și arăta cu degetul într-o direcție sau alta, dar desigur, asta știți și voi. Despre asta s-a tot povestit, dar ăsta e adevărul. Iar eu l-am trăit așa cum a fost. El stătea acolo, cu haina lui cenușie și pălăria pe cap, avea pe ea o insignă cu un cap de mort, asta îmi aduc aminte. Purta mănuși, cu mâna aceea înmănușată în negru arăta într-o parte sau în alta, și o făcea atât de repede! Pentru o secundă, am văzut, când șirul în care eram a înaintat, i-am văzut pe Hansi și pe tata, pe tata care tușea și pe Hansi care îl ținea ca să nu cadă, și SS-istul a arătat la stânga pentru tata și la dreapta pentru Hansi, dar Hansi a clătinat din cap și l-a ajutat pe tata s-o

[14] Afară (germ.).

ia la stânga, asta a fost, o, Doamne, asta a fost, n-a vrut să-l lase pe tata, așa că s-a dus și el la stânga, pe drumul spre moarte. Hansi era puternic, sănătos, ar fi putut să trăiască. Ar fi putut fi în viață, la asta mă gândesc mereu. Avea brațele puternice, vânjoase, i se vedeau mușchii, chiar și atunci când am răbdat zile întregi de foame. Și zâmbea mereu, știați? A trăit atât de fericit, avea paisprezece ani, era mereu vesel și zâmbea, chiar și atunci când totul era groaznic, când totul în jur era moarte, și-n clipa aceea s-a uitat înspre mine și mi-am dat seama că el știa că trebuie să-l lase pe tata s-o ia spre stânga și să nu se ducă cu el, dar el n-a făcut așa, el a rămas cu tata, l-a ținut de braț și a stat lângă el. Era doar un băietan, dar a știut. Mi-a zâmbit. Oh, Doamne, mi-a zâmbit, ca și cum mi-ar fi spus că nu e nimic dacă moare, deși el n-apucase să trăiască de-adevărat. Avea paisprezece ani, dar era cel mai puternic. Deci s-a dus cu tata, ca să-l ajute, și a fost omorât, iar eu am rămas singură pentru totdeauna. Oh, Hansi, de ce nu te-ai dus la dreapta?

Obrajii Sophiei Millstein erau scăldați în lacrimi și Simon se întrebă câte lacrimi se strâng, oare, în cincizeci de ani.

Pe casetă se auzi vocea operatoarei:

— Vrei să faci o pauză?

— Da, răspunse Sophie.

Apoi adăugă repede:

— Nu.

Se uita fix la aparat.

— Am mințit, rosti ea deodată cu hotărâre.

— Cum așa?

— Când am ajuns la masa unde era SS-istul, am văzut că era doctor! SS-istul era doctor! Cum a putut un doctor să facă așa ceva? M-a întrebat câți ani am, iar eu am spus șaisprezece, el a stat o clipă pe gânduri și a început să ridice mâna și eu am crezut că o să-mi arate s-o iau spre stânga, așa că am zis foarte repede: „Sunt electrician!" El s-a uitat la mine, iar eu am adăugat: „Tatăl meu este electrician, iar eu l-am ajutat, el m-a învățat meserie", ca SS-istul să creadă că aș putea fi de folos, și-atunci el a arătat înspre dreapta.

— Și chiar știai…

— Nu, nu știam nimic. Adică nu prea. Am mințit și am supraviețuit.

Sophie Millstein rămase tăcută. Apoi adăugă:

— Totdeauna m-a frământat minciuna asta. Vreau să spun că nu era nimic rău în ea, dar mama și tatăl meu - care era, de fapt, profesor de lingvistică la universitate - ne învățaseră că e un păcat să minți și că minciuna e ca o pată pe suflet, o pată pe care n-o poți curăța și întotdeauna e mai bine să spui adevărul decât să-ți mânjești sufletul. Și l-am urât pe SS-istul ăla, l-am urât pentru că m-a făcut să mint ca să-mi salvez viața. Și tot ceea ce mi s-a întâmplat pe urmă mi s-a părut că este o parte a acelei minciuni. Și i-am urât pentru asta și cred că și ei m-au urât.

— Dacă ai fi spus adevărul…

— Aș fi murit.

— Deci ai devenit electrician?

Sophie nu răspunse imediat, iar Simon îi văzu ochii plini de ura cea veche. Se lupta să vorbească și reuși, în cele din urmă:

— Nu, rosti ea încet Dar așa i-am spus și lui Leo. Oricui mă întreba, spuneam același lucru. Dar a fost o minciună. M-au ras în cap, m-au ras pe tot corpul. Și m-au transformat într-o târfă.

Respiră adânc. Cuvintele îi păreau de gheață.

— Așa am rămas în viață. Am fost curvă.

Sophie se aplecă și Simon o văzu scoțând din poșetă o batistă din dantelă. Își tamponă ochii, apoi o privi pe tânăra operatoare.

— Cred că m-am înșelat, rosti ea cu amărăciune. Am multe lucruri de spus.

Privi spre aparat, cu ochii înotând în lacrimi. Respiră din nou încet, profund.

— Mi-a fost foarte greu să mă iert, zise ea în șoaptă aproape. În toți acești ani, m-am gândit că am făcut ceva groaznic, o greșeală teribilă. Și nu pot să scap de vina asta, ca și cum aș sufla în aer și ar dispărea ca un fum, sau ca un fir de praf.

Se lăsă iar tăcerea, până când se auzi vocea tinerei care filma:

— Sophie, ai rămas în viață. Asta e important. Nu cum,

sau de ce. Nu contează ceea ce ai fost nevoită să faci ca să supraviețuiești. Trăiești și nu trebuie să te simți vinovată.

— Da, așa e. Mi-am spus-o și eu, ani în șir.

Sophie Millstein șovăi. Lacrimile îi curgeau în voie pe obraji, înmuind rimelul pe care și-l aplicase atât de grijuliu.

— Cred că… tot timpul m-am gândit că am greșit. Adică să trăiesc, câtă vreme atât de mulți au murit.

Se opri din nou.

— Pot să beau ceva? întrebă ea cu un zâmbet delicat, ca un copil care tocmai a înțeles că nu mai are rost să explice nimănui nimic. Poate niște ceai cu gheață?

Imaginea Sophiei Millstein dispăru brusc și în locul ei apărură acele benzi gri urmate de un dreptunghi albastru pe care erau scrise numele ei, data înregistrării și un număr de ordine.

Esther Weiss se ridică și închise televizorul. Apoi se îndreptă spre fereastră. Când ridică jaluzelele, se auzi un zdrăngănit. Lumina pătrunse în încăpere și Simon clipi de câteva ori. O văzu pe tânăra femeie de lângă fereastră ezitând, ca și cum ar fi încercat să-și adune puterile.

Se întoarse spre el. Era îmbrăcată cât se poate de obișnuit, în blugi și o cămașă largă din bumbac. Părul ondulat îi cădea pe umeri și îi încadra fața dându-i, parcă, un plus de energie.

— Știți ce femeie extraordinară era Sophie?

Simon simți un nod în gât și încuviință din cap.

— Era o femeie deosebită. Nu poți măsura curajul,

dârzenia, dăruirea, dorința de a trăi - toate astea sunt doar cuvinte. Cuvinte care descriu concepte ce par foarte îndepărtate, străine, în societatea noastră de astăzi. Toți supraviețuitorii le-au avut într-un anume grad, dar Sophie era deosebită chiar și printre oamenii deosebiți. Știați toate astea despre vecina dumneavoastră, domnule Winter?

El dădu din cap.

Doamna Weiss continuă:

— E ciudat de banal… Sophie arăta ca o bătrână oarecare. Puțin cam aiurită, poate. Sau puțin cam trăsnită.

Îl privi pe Simon.

— De fapt, imaginea clasică a unei bunicuțe evreice. Care face supă de pui și alte mâncăruri gustoase, așa cum cere tradiția, nu-i așa?

Winter nu-i răspunse.

— Așa ați crezut, nu?

El dădu din cap.

— Ei bine, ați greșit foarte tare.

Tânăra femeie îl privi aspru.

— Al naibii de tare!

Esther își șterse lacrimile ce abia începeau să-i apară în colțul ochilor. Winter observă că respira gâfâit.

— Acesta a fost doar începutul. Adică gheața fusese spartă, cum s-ar zice. Aveam mari speranțe. Tocmai urma să înregistrăm o a doua casetă când vecina dumneavoastră a fost…

Se opri brusc.

— Fir-ar să fie! Ucisă, fir-ar să fie!

Simon păstră tăcerea.

— E nedrept! Ce lume e asta, domnule Winter? Nu există dreptate chiar deloc?

Simon nu-i răspunse. Înțelesese: ce era de spus? Femeia nu greșea.

— Vorbea despre perioada petrecută în Berlin, înaintea deportării?

Doamna Weiss se uită pe o pagină cu însemnări. Când ridică privirile, Simon văzu că ea-i căuta brațul, adică numărul tatuat de pe braț.

— De ce vreți să știți? Nu sunteți un supraviețuitor, nu-i așa?

— Nu, răspunse el repede, gândindu-se că, într-un fel, era și el un supraviețuitor. Am fost polițist.

— De ce vă interesează povestea Sophiei?

— Este ceva despre care mi-a vorbit chiar ea. Exact înainte de a fi omorâtă. Despre un om care a trimis-o în lagăr.

— „Submarine”…

— Poftim?!

— „Submarine”. Era una dintre poreclele pe care le foloseau oamenii care trebuiau să se ascundă în orașe. Pentru că nu aveau voie să iasă la suprafață. Era o viață îngrozitor de grea. O să vă dau niște cărți pe tema asta. Ca să vedeți cum au încercat să supraviețuiască; este extraordinar! Să te ascunzi într-un stat polițienesc care nu

face altceva decât să te hăituiască! Cred că sunt puține persoane, de-a lungul istoriei, care să fi demonstrat atâta imaginație, inventivitate, curaj! Au fost oameni minunați și din cauza asta au existat câțiva care au supraviețuit, care să spună ceea ce s-a întâmplat. De asta am fost cu toții atât de emoționați când Sophie a venit la noi și s-a oferit să-și înregistreze experiențele din tinerețe. Nu cred că azi putem înțelege curajul lor fără mărturiile celor care au supraviețuit. Ce-a însemnat viața lor? Foamete. Frică. Tot timpul frică. Nu puteau sta niciodată mai mult de trei zile într-un loc. Erau nevoiți să se mute mereu, să caute noi locuri unde să se poată adăposti. Când puteau, îi mituiau pe ceilalți. De obicei, le dădeau bijuterii. Dacă aveau monede de aur, cu atât mai bine. Uneori îi puteau mitui chiar și pe „hăitași" și astfel mai câștigau câteva zile de suferință, de chin, înainte de a fi iarăși prinși și trimiși la moarte.

— Am aflat și eu despre aceste lucruri.

— De la cine?

— De la rabinul Rubinstein. De la doamna Kroner și de la domnul Silver.

— Da, îi cunosc. Erau și ei „submarine", ca și Sophie.

Tânăra femeie ezită, apoi clătină din cap.

— Evrei angajați de Gestapo să-i vâneze pe semenii lor - evrei. Într-o societate care cultiva viclenia și trădarea, ei erau cei mai… Nici nu știu cum să-i numesc… Erau specimene unice, din punct de vedere moral.

Se opri, iar Simon oftă. O văzu urmărind cu privirile raza de soare care se strecura în cameră.

— Credeți că cineva atât de rău, ca „hăitașii" aceia, merge în iad, domnule Winter?

El nu-i răspunse, deși i se părea o problemă interesantă. În schimb, vru s-o întrebe:

— V-a povestit despre…

— E ceva incredibil, domnule Winter! Ceva care s-ar putea asemăna canibalismului, dar pe plan moral. Să-i trădezi pe ai tăi, să-i dai pe mâna unor monștri, doar ca să-ți salvezi viața. Am întâlnit nenumărați oameni, de-a lungul anilor, dornici să afle despre aceste lucruri și să studieze benzile.

Esther Weiss se uită la Simon.

— Sophie a mai înregistrat ceva. Vă aduc imediat.

Se duse la o bibliotecă și începu să caute pe rafturi, printre casete. Luă una și o bifă pe listă, apoi se întoarse spre Winter.

— Iat-o! Vreți să trag storurile?

Simon făcu „nu" din cap. I se părea că relatările acelea de coșmar erau mai suportabile la lumina zilei. Esther introduse caseta în aparatul video.

Sophie apăru din nou pe ecran. Acum purta o rochie mai puțin elegantă, înflorată, pe care o știa și Winter. Esther Weiss apăsă pe butonul pentru o viteză mai mare, ca să ajungă acolo unde începea conversația.

— Aici e, cred, rosti Esther.

Apăsă pe buton și vocea Sophiei se auzi iar, dar mai întâi vorbi operatoarea:

— Sophie, cum ai fost prinsă?

Doamna Millstein își apăsă mâna pe gură, ca și cum ar fi vrut să-și înăbușe cuvintele. Apoi se așeză mai bine, într-o poziție rigidă - parcă era martor la tribunal - și răspunse:

— Mi-aduc aminte că a fost singura dată când Hansi s-a speriat, pentru că în ziua aceea a venit acasă spunând că s-ar putea să-l fi văzut cineva. Nu era sigur, știți, în anii aceia toți se puteau schimba. Puteai să te uiți drept în ochii unei persoane pe care o cunoșteai de mult și, totuși, să n-o recunoști. Din cauza războiului… Foamea și bombele aliaților contribuiau la asta. Dar Hansi era supărat. Totuși, a doua zi a ieșit să caute ceva de lucru. Trebuia să mâncăm, n-aveam încotro, s-ar fi putut ca domnul Guttman de la tipografie să-i dea o pâine pentru o zi de lucru, și pâinea era cel mai important aliment. Așa că s-a dus, iar în seara aceea s-a întors târziu, târziu de tot, se întunecase de mult când a venit el, furișându-se ca să nu fie prins de gărzile de noapte, căci nu avea acte la el; niciodată nu făcea așa ceva, pentru că, dacă era prins fără acte, era mort - dar și cu acte, în ideea că ei ar fi crezut ce scria în hârtiile acelea, tot mort era. A venit acasă și l-am văzut vorbind cu tata, încet, era speriat, și tata n-a vrut ca eu și mama să auzim ce-și spuneau. Dar am văzut că tata s-a dus la haina în care cususe toți banii noștri și bijuteriile, și s-a întors cu un inel pe care i l-a dat lui Hansi. Era un inel de aur, era

verigheta tatei. Hansi l-a luat și a plecat iar, a ieșit printr-o trapă a pivniței în care ne ascundeam. După câteva minute s-a întors și-mi aduc aminte că i-a spus tatei că totul era în regulă de-acum, dar numai pentru câteva zile, deci trebuia să ne mutăm iar. Eu nu voiam să mă mut. Era cald în pivniță și era un loc sigur - atât cât putea fi pe-atunci, când erau mereu bombardamente. Poate din cauza asta nu ne-am mutat atât de repede pe cât ar fi trebuit. Au venit după două zile. Cei de la Gestapo ne-au bătut la ușă… Ne-au luat… Mi-aduc aminte de biata Frau Wattner cum stătea acolo, încadrată de doi soldați, și ne privea.

Părea atât de speriată… și spunea mereu: „Dar n-am știut, n-am știut, am crezut că sunt doar *bombengeschädigte*[15]!" S-a întors spre tata și l-a scuipat: *„Schweinejude!"*[16] i-a zis ea, dar noi știam că zice așa pentru că trebuie, totuși cuvântul ne-a durut foarte mult. Am fost urcați în mașină de către omul de la Gestapo și eu am mai întors încă o dată capul; i-am văzut pe cei doi soldați împingând-o pe biata Frau Wattner la zid. Tata m-a făcut să întorc capul, dar am auzit mitraliera și, când am privit iar, n-am mai văzut-o…

Sophie Millstein se lupta iarăși să nu izbucnească în lacrimi. Ridică mâna.

— Îmi pare rău, Esther, spuse ea. Biata Frau Wattner! Ea

[15] Oameni care au avut de suferit din cauza bombardamentelor (germ.) (n. tr.).

[16] Porc de evreu (germ.) (n. tr.).

ne aducea supă când nu aveam ce mânca. Nu cred că mai pot vorbi acum despre ce s-a întâmplat în ziua aceea.

— Sophie, rosti tânăra operatoare împăciuitor, lucrurile acestea sunt foarte importante.

Sophie Millstein dădu din cap spre camera de filmat.

— Hansi n-a prea vorbit. Nu în noaptea aceea. După ce mama și tata au adormit, m-am târât până la locul unde stătea el întins, învelit cu haina lui gri, nu aveam pături, și l-am întrebat: „Hansi, ce s-a întâmplat? Cine a făcut-o?" La început, n-a vrut să-mi răspundă, dar l-am tot iscodit și atunci el a ridicat mâna astfel încât puțina lumină care intra pe ferestruică să arunce o umbră pe perete și atunci am înțeles…

— Ce-ai înțeles, Sophie? întrebă repede operatoarea.

— Am înțeles că el era acolo. Am înțeles că o să ne dea pe mâna Gestapo-ului. Eram sigură. Probabil că am înțepenit de groază sau am oftat sau am făcut ceva, pentru că Hansi a zis imediat: „Nu te teme! I-am dat ceva și poate o să ne lase liberi…" Dar nu l-am crezut și nici Hansi nu credea în ce spunea.

— Omul acela… Cel pe care l-a întâlnit el…

— Cel care ne-a predat Gestapoului…

— Da. Cum a aflat…

— De la școală, cred. Nu de la un coleg de-al lui Hansi, poate de la cineva mai mare decât el. Cred că așa a fost, pentru că Hansi a tras o înjurătură și el nu înjura niciodată, și-mi aduc aminte că a zis că ar fi fost bine să nu fi învățat

niciodată să scrie și să citească.

Bătrâna făcu o pauză, apoi adăugă pe un ton înghețat:

— El știa. Știa atunci, în noaptea aceea, acolo în întuneric. Îmi aduc aminte că se bombarda în continuare, dincolo de Templehof, ca de obicei, și noi puteam auzi zgomotul acela cum se apropia tot mai mult; de obicei, mă speriam foarte tare, dar în noaptea aceea nu mi-a fost frică. Atunci m-am rugat ca una dintre bombele englezilor să ne lovească și să murim cu toții acolo, repede și fără să simțim durerea.

Continuă cu voce înceată:

— Hansi știa, și eu la fel, și cred că și mama și tata știau că eram ca și morți. Am fost morți din momentul în care *el* l-a văzut pe Hansi. Am fost morți din clipa în care a început să-l urmărească pe fratele meu prin oraș, la stopuri, la fiecare pas făcut pe trotuar. Morți cu fiecare secundă în care el pândea și aștepta ocazia. Morți în momentul în care l-a prins pe fratele meu într-un colț, pe cine știe ce alee, și i-a șoptit cu vocea lui de șarpe: „Hei, evreule! Te cunosc!“ Am fost morți în clipa în care Hansi s-a rugat de el, în clipa în care l-a forțat pe Hansi să-l ducă la Frau Wattner, în pivniță, și atunci când i-a cerut bani. Se pregătea să ne omoare chiar în clipa în care Hansi i-a dat verigheta și puținii bani pe care îi mai aveam și l-a auzit mințindu-l cu nerușinare. Da, eram morți, deși el ne-a promis că o să trăim.

Se opri. Gâfâia și fața îi era roșie de furie.

— Dar tu trăiești, Sophie, rosti Esther Weiss încet.

Bătrâna miji ochii și replică pe un ton aspru:

— Trăiesc?! Chiar crezi că cineva care a trecut prin toate astea poate spune că trăiește? Ah, nu știi nimic! Am murit cu toții, în inima noastră suntem morți! Morți!

— Sophie, nu-i adevărat! o contrazise blând tânăra. Tu trăiești! Și mai sunt și alții care au supraviețuit. Trebuia să fie așa. Era important să rămâi în viață.

Doamna Millstein se pregătea să spună ceva, dar se opri. Ochii i se umplură din nou de lacrimi.

— Îmi pare rău, Hansi, zise ea încet. Îmi pare rău, mami și tati. Îmi pare rău pentru toți cei care au murit.

Oftă și clătină din cap.

— Mi-a plăcut viața, am vrut să trăiesc, e-adevărat, Esther. Poate că n-a fost o viață perfectă, poate că n-ar fi trebuit să fac anumite lucruri, sau să spun anumite lucruri, dar nu ne mai putem întoarce, nu-i așa?

— Da, așa e.

Bătrâna vru din nou să zică ceva, dar se opri. Părea cufundată în gânduri. După o vreme, șopti:

— Și când te gândești că era unul de-al nostru…

Scutură capul:

— Trebuie să fac o pauză.

— Sophie, e ceva foarte important. Ce știi despre omul care v-a predat Gestapo-ului? Trebuie să aflăm mai multe despre el.

— Da, înțeleg, îmi pare rău. Poate mâine. Sau

săptămâna viitoare. Trebuie să mă gândesc la lucruri mai vesele, Esther, pentru că, uneori, amintirile îmi opresc inima în loc, parcă.

O clipă se lăsă tăcerea, apoi tânăra femeie rosti:

— Bine, Sophie. Avem destul timp. Tot timpul care ne trebuie.

Urmă o bandă albastră, cu data și numărul de ordine, înainte ca ecranul să rămână gol.

Esther Weiss închise televizorul și dădu din cap.

— Am greșit, rosti ea. De fapt, Sophie n-a mai avut timp. Fir-ar să fie!

Oftă și-l privi pe Simon.

— Deci, asta a fost… Fratele ei i-a dat bani „hăitașului" - poate era un fost coleg de școală, un profesor, cine știe? Nu toți nemții aveau suflet și-i ajutau pe evrei să se ascundă - și-atunci trebuiau mituiți. Dar n-a ținut. Oricum erau denunțați. Denunțați și deportați - mergeau spre moarte, oricum. Vă ajută cu ceva aceste informații?

— Poate.

Simon rămăsese pe gânduri, încercând să analizeze ceea ce auzise. Își aminti de cuvintele Sophiei Millstein din ziua morții ei, pe care le spusese la el acasă: „L-am văzut doar o dată, pentru puțin timp…" „Dar oare i-ai fi putut uita chipul?" se întrebă Simon deodată. „Și ai fi recunoscut fața aceea, oricât de puțin timp ai fi văzut-o, după cincizeci de ani, deși anii aceștia au trecut și peste el? Ai fi putut s-o uiți?" Își răspunse aproape imediat: „Nu."

Apoi răsuci problema pe toate fețele. Oare posesorul acelui chip ar fi putut uita vreodată ceea ce făcuse? Nu.

Femeia ezită. Simon zări o umbră în ochii ei înainte ca ea să adauge:

— Știți ce mi se pare ciudat? Faptul că a vrut să vină aici să vorbească cu mine în seara în care a fost ucisă.

— Poftim?!

— A lăsat un mesaj pe robot la Centrul Holocaustului. Era după program și nu se mai afla nimeni aici. A spus că va veni a doua zi ca să vorbească despre arestarea ei.

— Ce-a spus, mai exact?

— Atât. Era un mesaj foarte scurt.

— Ați spus…

— Am spus și poliției. Nu li s-a părut ceva prea interesant.

Winter clătină din cap.

— Poliția crede că a fost ucisă de un drogat sau ceva de genul ăsta. Cineva care a mai făcut o serie de furturi în zonă, explică el.

— Și mie mi s-a spus același lucru. Dar păreți preocupat. Nu-i credeți pe cei de la poliție?

Winter nu-i răspunse imediat. Fusese impresionat de cuvintele nemțești pe care le folosise Sophie Millstein. „Nu mi-am dat seama niciodată", își spuse el. Nu intuise nimic în toți acești ani și doar locuise la doi pași de ea. „Halal polițist!", își reproșă el.

— Ba da, rosti el încet.

— De ce ați venit aici, domnule Winter?

Se gândi ce prost fusese. În toți acești ani cât lucrase ca polițist, trăise zi de zi în preajma morții, a crimelor de toate soiurile. Iar Moartea se strecurase în Sunshine Arms, fusese acolo, lângă el, când a vrut să-și ia viața, dar, din nu știu ce motiv diabolic, Moartea nu-i luase lui viața, ci unei alte ființe. Nu lui, ci vecinei lui.

— Am venit, răspunse el răgușit, pentru că cineva a ucis o persoană care-mi era apropiată.

Privi repede spre fereastră, ca și cum razele soarelui ar fi putut să-i lumineze sufletul întunecat. Își alese cu grijă cuvintele, rostindu-le clar, cu răceală:

— În seara în care Sophie a fost ucisă… când a sunat aici, a folosit cumva expresia *Der Schattenmann?*

Esther clătină din cap:

— Nu, nu cred. Umbra? Nu, mi-aș fi adus aminte.

Winter scrâșni din dinți.

— Vă spune ceva cuvântul ăsta?

— Nu, din câte îmi amintesc. Dar…

— Se băuie că el ar fi „hăitașul".

— Da, ar fi logic. Toți aveau porecle și pseudonime. Iar ea descrie gestul acela făcut de fratele ei…

— Dar a supraviețuit vreun „hăitaș"?

— Unul sau doi. Unul dintre ei, o femeie, a fost prinsă de ruși și a fost închisă o vreme la ei, dar acum trăiește în Germania.

— Și ceilalți?

— Au murit prin lagăre. Sau au fost îngropați în moloz. Cine știe?

Așa e, se gândi Simon. Cine știe?…

NOUĂ
O mână de ajutor

Walter Robinson se luă după un autobuz G-75 care accelera pe Julia Tuttle Causeway, lăsând în urmă plaja și îndreptându-se spre centrul orașului Miami. Era ora prânzului; autobuzul scoase o coloană groasă de fum, absorbită de căldură ca un burete, pe când intra, legănându-se, pe șoseaua cu trei benzi.

Miami e ca o fâșie îngustă, care se întinde la nord și la sud de-a lungul coastei, „agățându-se" de Golful Biscayne cu o tenacitate tipică așezărilor urbane, știind să-și pună în valoare nu numai propriile calități, ci și să profite de vecinătatea apelor albastre, strălucitoare ale oceanului. În ultimii ani, a început să se extindă și spre vest, spre Everglades, unde aerul este totdeauna foarte umed. Au început să apară tot felul de case și zone de agrement, crescând asemenea unor bube pe un spate infect. Dar mișcările de populație într-o direcție sau alta sunt inevitabile și par, adeseori, niște erupții. În esență, Miami rămâne un oraș de coastă, orientat spre oceanul albastru-verzui, mereu frământat.

Lui Robinson nu-i plăcea, însă, apa. Nu faptul că nu-i

plăcea să privească oceanul, dimpotrivă, imaginea acestuia îl atrăgea, mai ales când avea un caz de rezolvat. Descoperise de mult că mișcarea oceanului are ceva încurajator, o putere subtilă și că sunetele acelea monotone ale valurilor izbindu-se de țărm îl ajutau să analizeze cele mai mici detalii și să se concentreze. Deschiderea, întinderile nesfârșite ale apelor îl ajutau să-și adune gândurile. Ura lui era mai mult de natură politică.

După părerea lui, apa era ceva care aparținea bogătașilor. În Miami sunt zeci de docuri, de locuri pentru ambarcațiuni, de rampe pentru bărci și nicio zonă apropiată locuită de negri. Își dăduse seama de acest lucru încă din tinerețe, când voia să scape de sărăcia din cartierul său, cunoscut sub numele de Black Grove[17], și trecea prin mulțime, spre faleză, de unde putea privi bărcile cu vâsle, bine întreținute, bărcile cu motor sau vasele de croazieră care se mișcau leneș de-a lungul țărmului, traversând golful și ieșind în larg. Cum stătea acolo, singur, privind, își dădea seama de ceea ce-l deosebea de toți ceilalți: culoarea. O dată, îi spusese ceea ce-l frământa chiar mamei sale - profesoară de școală generală - iar ea-i răspunsese că trebuie să învețe să înoate, dacă avea de gând să frecventeze zona din Dade County. Doar când a mai crescut, a observat că mulți dintre colegii

[17] În traducere: *Crângul Negru*. Aluzie la numărul mare de negri care locuiau în zonă (n. tr.).

lui de școală nici nu-și puseseră măcar problema asta, atât de adânc înrădăcinată în ei era prejudecata că apa este a celor bogați, nu a lor.

Așa că Walter Robinson se străduise să devină un foarte bun înotător, puternic și rapid. Era încrezător în forțele lui, chiar și atunci când curenții oceanului încercau să-l tragă la fund.

În timp ce conducea de-a lungul falezei, străduindu-se să țină pasul cu autobuzul grăbit, aruncă o privire spre golful ce strălucea de-o parte și de alta a șoselei. Drumul dintre plajă și Liberty City îl sâcâia de fiecare dată: golful părea să-și bată joc de pâcla ce se ridica la jumătate de milă de țărm, spre oraș. Șase blocuri, poate nouă, și nici urmă de apă - cine ar fi zis că există, atunci când simțea căldura uscată, nemiloasă? Urmărea îndeaproape autobuzul care ocolea o rampă de evacuare, trimițând în aer un nor gri de gaze de eșapament, coborând apoi spre inima orașului.

Autobuzul G-75, se știa, exista doar dintr-un singur motiv. Făcea o buclă între cele șase stații din Liberty City și un număr similar din Miami Beach, astfel încât îngrijitoarele, cei care spălau vasele, oamenii care tundeau iarba și surorile medicale angajate ocazional de bogătașii care locuiau în oraș să se scoale devreme și, înfruntând căldura, să ajungă la slujbele lor prost plătite, fără să se poată plânge și fără să aibă vreo altă perspectivă decât aceea de a se întoarce iar seara, pe același traseu, legănați

în zgomotul și mersul hâțânat al mașinii pe faleză.

Pe scaunul de lângă el, Robinson păstra o hartă a orașului. În timp ce autobuzul întorcea pe Bulevardul 22, el își notă locul fiecărei case de amanet, al fiecărui magazin care primea și bani gheață, dar și cecuri. Nu era o aglomerație prea mare și nici magazinele nu erau prea dese. Pe el îl interesau mai ales casele de amanet

Dar care dintre ele să fie? se întreba Robinson. „Care ar deschide acum, la miezul nopții, numai pentru tine? În care te-ai adăpostit atunci, ticălosule, încercând să-ți înfrângi panica? Care dintre ele ți-a dat bani, fără să te întrebe de unde ai obiectele?"

Știa din experiența lui de polițist cum gândeau spărgătorii. Știa că un hoț vechi în meserie are, de obicei, o rețea de asemenea case de amanet la care se duce mereu. Un om de legătură care să fie de încredere. O rețea care să poată pune în circulație bijuteriile, chiar și pe cele mai scumpe, și care să-i dea un preț foarte bun pe ele.

„O asemenea rețea sau un asemenea om folosit ca paravan ar fi mai util decât să ai de-a face cu cine știe ce alt spărgător nenorocit", se gândi Robinson. Era clar că individul n-ar fi putut alege o bancă obișnuită, unde să-și depoziteze bunurile furate, în orice caz nu în Liberty City.

„Dar nu, omule! Tu erai nervos, agitat, nu-i așa? Și voiai să scapi cât se poate de repede de toată marfa, deci tot mai bună ar fi fost o casă de amanet. Una dintre cele despre care știai că ține contabilitate dublă. Una unde patronul și-

ar desface băierile pungii cu niște bancnote de zece și douăzeci de dolari, fără să pună întrebări. Nu atât cât să te îmbogățești, dar destul ca să-ți cumperi doza care îți trebuie, nu?"

De-a lungul traseului autobuzului G-75 erau șapte asemenea case de amanet. Robinson parcă mașina și zâmbi în sinea lui.

„N-ai vrut să cauți prea mult, nu? Ai vrut doar să te descotorosești repede de «marfă», să iei niște bani și să uiți repede totul, adică pasul pe care tocmai l-ai făcut. Știi la ce mă refer? La marele pas dintre un spărgător și un criminal. Adică pasul care te va duce la scaunul electric, dar până una-alta în închisoarea Raiford; acolo ai să simți ce minunată e viața, pentru că o să mai ai puțin timp de trăit."

Robinson ieși din mașină și simți un val de căldură venind dinspre trotuar, învăluindu-l. Încuie portiera și începu să fredoneze o frântură de cântec.

Oftă și își zise: „Nu, omule, habar n-ai cât de aproape sunt! Da, sunt aproape, al naibii de aproape! Și o să mă apropii încă și mai mult, înainte să-ți dai seama că sunt acolo, lângă tine."

Se opri și își plimbă privirile peste un grup de clădiri joase, aflate vizavi de locul unde era el. Trei copii se jucau cu un scuter din plastic, de un roz-țipător, pe o porțiune cu nisip, între două alei. În spatele lor erau două blocuri cu două etaje. Albul palid al pereților era mâzgălit cu

graffiti. Aproape toate ușile și ferestrele erau deschise, lăsând umiditatea să pătrundă în case. Dacă ar fi existat instalații de aer condiționat, n-ar fi funcționat, probabil; oricum, erau prea scumpe pentru locatarii de acolo. Din când în când se auzea o voce furioasă aruncând câte o înjurătură copiilor de jos, care continuau să se joace, fără să o bage în seamă. Robinson știa că, pe măsură ce se lăsa noaptea, aceeași voce se va amesteca cu nelipsitul zgomot de sticlă spartă și, uneori, din păcate destul de des, chiar cu împușcături.

Șovăi o clipă, iar doi dintre copiii care se jucau se opriră și ridicară privirile spre el. Făcură un gest spre el, și atunci își dădu seama că era o prezență insolită, cu costumul lui cafeniu, cu cămașa deschisă la gât, cu cravată și pantofi lustruiți. Copiii se zgâiră la el, își apropiară apoi căpșoarele și șoptiră ceva, după care se întoarseră la jocul lor, ignorându-l total.

Robinson clătină din cap și își zise: „Au doar șapte ani și deja simt polițistul. Oare peste zece ani vor fi căutați și ei de un polițist cu pistolul pregătit?" Nu știa însă răspunsul la întrebare.

Se uită în jur ca să vadă dacă îi supraveghea cineva pe copii în timp ce se jucau, dar nu zări pe nimeni. „Cel puțin pe mine mă supraveghea mama, când eram copil", se gândi el. Amintirea acelei perioade îl umplu de tristețe, așa că reveni repede la ceea ce avea de făcut în prezent.

O adiere ridică praful de jos, fără să aducă răcoare, și

Robinson porni spre bloc, iar de acolo se îndreptă spre prima casă de amanet care îi ieși în cale. Rămase, o vreme, afară, înainte de a intra. Când întinse mâna ca să deschidă ușa, auzi o mașină oprind lângă bordură, în spatele lui, și se întoarse repede.

Era o mașină a poliției. Lumina soarelui reflectată de capota albă aproape că îl orbea. Cineva coborî fereastra portierei și Robinson auzi o voce care îi era familiară:

— Hei, iată-l pe faimosul detectiv Robinson, a venit să agite apele!

Walter își acoperi ochii din cauza soarelui și replică iute:

— Ei, asta pentru că voi, trântorilor, îi lăsați pe pungași să-și facă de cap și „să agite apele".

Auzi un hohot de râs dinspre scaunul din dreapta și, pe când se apropia de mașină, auzi o altă voce spunând:

— Ei, mai bine acolo, afară, decât aici, asta-i sigur!

Portiera se deschise și un negru solid, în uniforma albastră a patrulelor de poliție, cu trese de sergent, ieși din mașină. Își strânseră repede mâinile.

— Hei, Walter, cum o mai duci?

— Bine, Lionel, bine.

Celor doi li se alătură un alt polițist, un latino-american slăbuț, mic de statură, care îl salută și el pe Robinson.

— Hei, Walter, *amigo*, *comó está*[18]?

— Ce limbă mai e și asta, John? râse Walter, accentuând

[18] Prietene, ce mai faci? (span.) (n. tr.).

numele în engleză.

— Mă cheamă Juan, nu John, să nu uiți, *gringo*[19]! Ești o pacoste, ca și colegul meu. Oricum, spaniola nu mai are mult până să devină o limbă națională aici, și atunci să vă văd cum o s-o învățați!

Cei trei izbucniră în hohote.

— Deci, amice, cu ce treabă pe-aici? întrebă sergentul negru.

Se numea Lionel Anderson, și Robinson știa că pe stradă i se spunea *lion-man*[20], pe de o parte, pentru felul lui ceremonios, dar și pentru atitudinea lui intransigentă. Fusese coleg de clasă cu Robinson la Academia de Poliție, ca și Juan Rodriguez, celălalt sergent.

— Păi, altfel de ce m-aș învârti prin zonă, dacă nu cu treabă?

— Poate că ți-e dor de lumea asta, de simțul comunității și de atitudinea civică pe care le găsești doar aici?

— Aș, cred că din cauza mâncării, colega. Walter nu se poate bucura de o mâncare ca la mama acasă decât aici. S-a săturat de supă de pui și de *matzoh*[21]. Lui îi trebuie niște ruladă cu șuncă și verdețuri.

— Da, poate, replică Anderson. Oricum, au un gust mai bun decât chestiile alea cu banane prăjite pe care mă obligi

---

[19] Străinule (span.) - nun1e dat de mexicani mai ales americanilor (n. tr.).

[20] Leul (engl.).

[21] Un fel de uscățele, în gastronomia evreiască (n. tr.).

tu să le mănânc. Sunt groaznice!

— Bananele sunt foarte bune pentru tine. Mai înveți niște cuvinte noi și înțelegi ce înseamnă o altă civilizație.

— Hei, Juan, spuse Robinson clătinând din cap, Lionel nu-i înțelege pe ai lui și tu vrei să-i înțeleagă pe străini? „O altă civilizație?"

— Ei, Walt, *amigo*, aici ai zis-o…

Cei trei râseră din nou.

— Deci, ce faci pe-aici, prin Liberty City? întrebă Anderson.

— Știi cazul femeii ucise noaptea trecută?

— Bătrânica?

— Da.

— Am aflat și noi. S-au furat niște bijuterii. Chiar departamentul tău ne-a informat.

— Bun, ăsta e cazul. M-am gândit că individul o fi luat autobuzul G-75 și s-a întors tot cu el.

— Crezi că a luat autobuzul ca să meargă să omoare un om?!

— Nu știu dacă a premeditat crima. O fi avut noroc în ultimele două săptămâni, o fi dat cu banul…

— Ce mare lucru să dea o spargere!

— Da, ai dreptate. Dar cred că într-un fel a trebuit să plece de-acolo și toate obiectele pe care le avea el în buzunar îl ardeau, pur și simplu, deci trebuia să scape de ele.

— Și tu crezi că a sărit din autobuz unde i-a venit, a dat

o spargere și a luat ce-a putut, nu?

— Ai nimerit-o, Juan.

— Da, pare logic. Bine, de fapt, n-are nicio logică să furi și să omori. Dar în lumea lui, da, are logică.

— Caut, deci, niște locuri, continuă Robinson, unde nu se închide ca de obicei… Adică unde e deschis și la miezul nopții.

Anderson și Rodriguez se uitară o clipă unul la celălalt, apoi spuseră, aproape în același timp:

— La *Helping Hand.*

— Unde?

— La casa de amanet Helping Hand. Trei intersecții mai sus.

— Ce nume!

Anderson aprobă din cap.

— Cred că de trei sau patru ori colegii din tura mea s-au plâns de aiuritul ăla care e patronul casei. Se spune că ține deschis la cele mai ciudate ore din zi și din noapte, și doar polițiștii nu sunt tâmpiți, au cam mirosit treaba. Oricum, proprietarul se numește Reginald Johnson. Și-a adus o fată în magazin, o cheamă Yolanda, zice că e nepoata lui, cică a venit din Georgia, dar eu unul nu cred chestia asta, și n-o crede nimeni prin jur. *Nimeni* nu poate să aibă o nepoată care să arate ca Yolanda. Adică e coaptă bine. Are tot ce-i trebuie, înțelegi? Balcoanele ating sudul și fundulețul nordul, picioarele sunt până-n gât și la capătul lor, în locșorul ăla, te-așteaptă ceva special, pot să pariez. Ce mai,

e bună-bunuță, Yolanda asta! Oricum, se pare că tipul vrea să se extindă. A fost arestat de două ori pentru că a primit lucruri furate, dar știi că e o chestie care se fâsâie. Intră în pușcărie, plătește un avocat și ăsta-i mută dosarul din tribunal în tribunal - poate s-o țină așa și o sută de ani - apoi se înțelege cu procurorul, susține că e o greșeală, plătește o amendă și iată-l din nou la treabă, zicându-și în sinea lui, probabil, că e de o mie de ori mai deștept decât poliția, procurorul și restul lumii la un loc. Am auzit că s-a mutat într-o casă nouă pe care a umplut-o cu mobilă, pentru că Yolanda vrea o casă ca lumea. Oamenii vorbesc că vrea să-i ia și un Buick. Unul roșu. Ei bine, Walter, aș vrea să am și eu o nepoată care să știe tot ce știe Yolanda…

Polițistul râse și colegul lui izbucni și el în hohote, bătând cu palma în picior și clătinând din cap.

— Te-ai prins, deci, că o să aibă el grijă ca Yolanda să fie fericită și te-ai prins că tipa, așa cum stau lucrurile, ei bine… micuța, n-o fi ea cea mai tare, dar o să-și dea repede seama cum e treaba pe-aici și o să știe să-și tragă partea ei din tot ce e mai bun.

— Să mai zici că viața nu-i frumoasă, adăugă Rodriguez.

— Și știi… toate lucrurile astea costă… rosti Anderson, privind în toate părțile, apoi spre cer și întinse mâinile ca și cum ar fi așteptat de acolo o ploaie de bani.

— Da, m-am prins care-i treaba.

Rodriguez zâmbi.

— Ce mi-ar mai plăcea să te văd cum îl belești pe tipul ăsta și faci zob toată afacerea. Și dacă criminalul tău are vreo legătură cu chestia asta, ei, patronul de la Helping Hand trebuie să știe unde a șters-o individul. Dar mai e ceva…

— Ce?

— Cred că amicul Reginald și-o fi dat seama că nu poate ține prea mult lucrurile furate la el, pentru că noi, așa tâmpiți cum suntem, tot dăm câte-o raită pe-aici. Nu știu ce legături are el mai departe, dar cred că a încercat să scape repede de marfă.

Lionel aprobă.

— S-ar putea să fie prea târziu ca să mai găsești obiectele în magazin. Și n-ai mandat de percheziție.

Negrul îi zâmbi colegului său.

— Totuși, n-ar fi rău să-l ajutăm pe bătrânul Robinson și să băgăm nițel frica în Reginald. Poate că avem ocazia să-l luminăm, ca să nu moară prost.

Robinson se amuză și el alături de cei doi sergenți, deși simțea o strângere de inimă, dându-și seama că habar n-avea dacă era pe drumul cel bun sau nu. Dar măcar putea spera.

— Duceți-mă la el! zise el încet.

Helping Hand era un magazin mic, la stradă, cu ferestrele acoperite de gratii groase și negre. Ușa era întărită cu plăci de oțel și câteva încuietoare zdravene.

Lăsa aceeași impresie „primitoare” ca și o fortăreață medievală. Robinson observă că erau multe oglinzi peste tot, astfel încât oricine intra era văzut din toate unghiurile posibile. La intrare mai era și o cameră video care se declanșa imediat ce se deschidea ușa, lucru pe care Rodriguez îl observă pe dată.

— Hei, Reginald, strigă el forțându-și accentul spaniol, e mișto chestia de la ușă! E deșteaptă, îmi place. Chiar că-mi place. *Muy bueno*[22]!

— Trebuie să-mi păzesc marfa, se auzi o voce morocănoasă de dincolo de tejghea.

Reginald Johnson era un tip mărunțel, îndesat, veșnic încruntat, cu brațe musculoase, care păreau să încapă cu greu în mânecile cămășii. Avea un pistol de 9 mm agățat la șoldul drept pentru a descuraja orice client mai agitat și Robinson bănuia că sub tejghea mai era și unul de 12 mm, pus la îndemână.

— Ce cauți aici? întrebă Johnson. Ai nevoie de mandat ca să-mi răscolești magazinul.

— Ei, Reggie, ne uităm și noi la marfă. Vrem să vedem ce ne oferă negustorii de pe-aici. Așa înțelegem noi să promovăm comerțul și relațiile între vecini, spuse Rodriguez, batjocoritor. Ca de pildă, valiza asta cu arme, Reg. Haide, nu vreau decât să văd dacă ai acte pentru fiecare dintre ele, înțelegi?

---

[22] Foarte bună! (span.) (n. tr.).

Rodriguez începu să bată darabana pe sticla ce acoperea tejgheaua.

— Rahat! mormăi patronul.

— Reg, vrei să scot eu registrul de arme?

Întrebarea se auzi pe un ton suav de undeva din spate.

— Ah, dulcea voce a Yolandei, îi șopti Lionel lui Robinson. Hei, iubito! Ieși de-acolo, vrem să te vedem, eu și colegul meu!

— Yolanda! strigă prevenitor Johnson, dar era prea târziu.

— Cine e, sergentul *Lion-man*? întrebă ea, venind în locul cel mai bine luminat din magazin.

Robinson observă imediat că vechiul lui prieten nu exagerase deloc „calitățile" Yolandei. Avea o piele cafenie și un păr negru, creț, care-i cădea în cascadă pe umeri. Purta un tricou strâmt, cu un decolteu adânc, încât fără să vrei ți se lipeau ochii de el. Îi zâmbi lui Lionel, care nu-și mai lua privirile de pe sânii ei.

— Ei, sergentule, de ce n-ai mai venit pe la noi? întrebă ea. Mi-a fost dor de tine.

Anderson privi în toate părțile, apoi în tavan, ca și cum ar fi cerut ajutor.

— Dulceață, dacă știam că vrei să-ți petreci timpul cu un bătrân polițist ca mine… De ce n-ai spus? Ai fi avut cea mai bună gardă din oraș. Vreau să zic, protecție douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru…

Yolanda râse și scutură din cap. Robinson se întrebă câți

ani are, de fapt; paisprezece sau douăzeci și patru. I s-ar fi potrivit oricare dintre cele două vârste.

— Yolanda! Adu hârtiile alea din seif! aproape că strigă Reginald.

Tânăra femeie se întoarse spre el, încruntată.

— Dar te-am întrebat dacă le vrei! i-o întoarse ea.

— Adu-le ca să scăpăm odată de polițaii ăștia!

— Mă duc.

— Hai, fato, mișcă-te mai repede!

— Am zis că mă duc.

Yolanda se întoarse spre Anderson.

— O să vin înapoi, *Lion-man*.

Apoi îi aruncă o privire lui Robinson.

— N-am știut că tu și colegul tău aduceți un prieten în vizită, și încă un tip bine, adăugă ea.

— Sunt Walter Robinson, polițist în Miami Beach.

— Miami Beach… rosti ea cu un regret în voce, ca și cum ar fi vorbit despre un loc îndepărtat, exotic. Reggie nu m-a dus niciodată acolo ca să mă uit la valuri. Cred că e foarte frumos, nu-i așa, domnule polițist?

— Da, Miami Beach are atracțiile lui specifice, replică Robinson.

— Vezi, Reggie, ți-am zis eu, spuse Yolanda, întorcându-se și țuguindu-și buzele.

— Yolanda! strigă din nou Johnson, fără vreun efect.

— Micuțo! Yolanda, îmi rupi inima! interveni Rodriguez râzând. Poate că nu sunt un bătrân prostănac ca el, dar n-

ai de unde să știi. Ai auzit ce buni amanți suntem noi, latino-americanii? Suntem cei mai buni. *Muy perfecto*[23].

— Nu, n-am auzit așa ceva, rosti tânăra femeie zâmbindu-i lui Rodriguez. Dar pot să pun pariu că ți-ar plăcea s-o dovedești.

Rodriguez își duse mâna la inimă, într-un gest teatral, ca un îndrăgostit, iar Yolanda izbucni în râs.

— Yolanda, adu hârtiile alea odată! mârâi Johnson.

Străbătu furios magazinul, o înșfăcă de braț și o duse în spate, unde se aflau birourile, dincolo de un grilaj cu trei lacăte.

— N-am făcut nimic ilegal, insistă proprietarul magazinului. Și nu te mai învârti atât pe lângă Yolanda.

— Nepoata ta, adică, îi aminti Anderson.

Johnson se încruntă iar.

Robinson începu să se plimbe prin micul magazin, cercetând marfa expusă în diferite cutii; era o colecție năucitoare de arme, aparate de fotografiat, prăjitoare de pâine, magnetofoane, cuțite, o formă pentru aluat, câteva chitare și saxofoane, oale și tigăi, „lucruri de care ai nevoie în viață", se gândi polițistul. Se duse repede spre o cutie unde era expusă o garnitură de bijuterii și începu să examineze fiecare cercel, apoi lănțișorul și brățara. Scoase lista pe care o pregătise și se apucă să compare descrierea bijuteriilor furate din locuința Sophiei Millstein cu ceea ce

[23] Desăvârșiți (span.).

vedea acum pe rafturile din fața lui.

Johnson se apropie de el, se aplecă și spuse cu o voce joasă, aspră:

— Am acte pentru toate astea, polițaiule! N-o să găsești nimic aici.

— Chiar așa? replică Robinson, calm, cu o voce înghețată.

— Chiar așa.

— Am auzit că ții deschis până târziu.

— Uneori, oamenii de pe-aici trebuie să facă tranzacțiile noaptea. Concurența e mare în zonă, în caz că n-ai observat, încerc să-mi satisfac clientela, polițaiule!

— Mie-mi spui! Și marțea care a trecut cum a fost?

— Ce-i cu marțea care a trecut?

— Ai ținut deschis până târziu.

— Poate.

— A venit cineva mai târziu pe la tine? Așa, spre miezul nopții?

— Nu prea îmi amintesc să fi venit cineva.

— Mai încearcă…

— Încerc, dar nu-mi aduc aminte să fi venit cineva.

— Nu cumva mă minți?

Johnson se încruntă.

— Termină cu întrebările astea sau trebuie să-mi chem avocatul?

Continuară să se uite unul la celălalt, apoi Robinson zise:

— Cincisprezece ani, Reg. Asta e pentru începători. Sau închisoare pe viață.

— Ce tot îi dai cu cincisprezece ani?

— Vorbesc despre complicitate la crimă de gradul I, Reg. Poate te mai gândești un pic la chestia asta înainte de a-ți aminti totul despre marțea trecută și despre persoanele care au venit la tine, în jurul orei douăsprezece noaptea.

— Nu mă mai amenința! Habar n-am despre nicio crimă. Cred că o să-mi chem avocatul chiar acum! Poate îți intentează un proces de hărțuire.

Reginald Johnson părea foarte mândru de cuvântul „hărțuire". Îl repetă de două sau de trei ori pentru ca Robinson să priceapă.

Polițistul se uită din nou pe raftul cu bijuterii. Ar fi preferat să aibă fotografii cu bijuteriile furate, decât simple descrieri. Lui i se păreau toate asemănătoare - își spunea că acesta e rezultatul faptului că era singur și nu dădea atenție lucrurilor care le atrag pe femei. Încercă să nu-și trădeze descurajarea.

— Cred că ar fi bine să vii cu un mandat, dacă ai chef să scotocești pe-aici, îi spuse Johnson cu îndrăzneală.

Pe când vorbea, Yolanda ieși din birou, zornăind grilajul; ducea în brațe un teanc de hârtii.

— Am adus toate actele alea pentru arme pe care vrei să le vezi, zise ea.

Se apropie de Johnson. Cei doi sergenți se apropiară și ei.

Yolanda puse hârtiile pe tejghea.

— Sunt toate aici, spuse, aplecându-se peste tăblie. Avem permisele și numărul de înregistrare.

Niciunul dintre polițiști nu se uita la hârtii, în schimb își priniseră ochii pe decolteul generos pe care Yolanda îl expuse când se aplecă.

— Te cred că le ai pe toate, dulceață, spuse Anderson încet, pe un ton admirativ.

— Yolanda! izbucni Johnson, încă supărat.

Fata se ridică, îndreptându-și ținuta cu cochetărie. Îi zâmbi sergentului, apoi lui Walter Robinson. Acesta din urmă nu mai privea decolteul Yolandei, ci își fixase ochii pe gâtul ei. Lumina din magazin făcea și mai strălucitor lănțișorul din aur pe care îl purta.

Robinson se întoarse spre Reginald Johnson. Se aplecă, mijind ochii, fără să-și mascheze furia din voce, astfel încât fiecare cuvânt sună amenințător.

— Nepoata ta are un nume frumos.

Johnson nu comentă.

Yolanda privi în jurul ei, speriată de tonul polițistului.

— Mulțumesc… rosti ea șovăitoare.

— Un nume foarte frumos… repetă Walter.

În magazin se lăsă tăcerea. Anderson și Rodriguez trecură, fiecare, de-o parte și de cealaltă a lui Robinson, iar el îi auzi cum își desfac tocurile pistoalelor. În aceeași clipă, Robinson făcu un plonjon în echer dincolo de tejghea, spre armele lui Johnson, pe care le împinse mai departe, și-l

izbi pe mătăhălosul proprietar al magazinului atât de tare, încât acesta își pierdu echilibrul. Se lovi cu coșul pieptului de tejghea, cu un sunet înfundat, și țipă uimit:

— Hei!

Robinson îl înhăță pe Johnson de gât cu o mână și-l forță să pună capul jos, în timp ce-i răsucea un braț la spate. Își dădu seama că Rodriguez observase, la rândul lui, că Reggie avea o mână liberă, și îl imobiliză.

— Vreau să vină avocatul meu! strigă Johnson. Ce-i asta? N-am făcut nimic! Lăsați-mă în pace!

— Nu, n-ai făcut nimic, șopti Robinson.

Gâfâi și își apropie fața de cea a lui Johnson.

— Yolanda este un nume atât de frumos, rosti el scrâșnind din dinți, fără să ridice vocea. Spune-mi și mie, ticălos nenorocit ce ești, cum se face că are la gât un lănțișor cu numele de Sophie?

Robinson ridică privirile spre tânăra femeie care gâfâia, la rândul ei, și-și ducea mâna la gât, înțelegând imediat despre ce-i vorba. Se uită la Anderson și protestă:

— Dar era un lănțișor atât de frumos…

Reginald Johnson gemu și Robinson auzi cum Rodriguez își scotea cătușele - acum sunetul lor i se părea o muzică plăcută, deși cam zgomotoasă.

ZECE
Așa merg lucrurile

Espy Martinez îi arătă legitimația ofițerului de serviciu, care o îndrumă, laconic, spre grupul de lifturi:

— Al treilea etaj. Sunteți așteptată.

După care se întoarse la romanul pe care-l citea și pe care-l ținea deasupra unui vraf de hârtii. Pe coperta cărții, o femeie cu forme apetisante, aproape goală, ținea un pistol vechi atârnat de vestă. Ofițerul se cufundă în lectură. Espy trecu repede pe lângă el, scoțând un zgomot sec, ascuțit, cu tocurile, chiar dacă podeaua era acoperită cu linoleum.

Liftul urcă silențios. Ieși imediat ce ușile se deschiseră, căutându-l din priviri pe Walter Robinson. Zări, în schimb, un polițist de la spargeri, care fusese martorul principal într-un caz de-al ei, în urmă cu câteva luni. Acesta își înălță capul și-i zâmbi:

— Hei, Espy! A venit clipa cea mare, nu?

Ea ridică doar din umeri, iar polițistul adăugă:

— „Spectacolul" e acolo. E timpul să presați!

Nu-i era prea greu să înțeleagă ce voia el să spună cu asta, așa că zâmbi. Urmă direcția indicată de polițist, spre

un coridor îngust, cu lumini fluorescente; se afla în centrul cartierului general al poliției. Avea impresia că era mai ferită acum de arșița și lumina strălucitoare de afară. Instalația de aer condiționat răspândea un curent rece și Espy se înfioră fără să vrea. Simți cum picioarele i se afundă într-un covor gri, o mochetă; nu auzea nimic altceva decât propria ei respirație. O clipă se simți singură, apoi se gândi că exact asta era și senzația pe care o aveau, probabil, suspecții.

Pe la mijlocul coridorului erau două uși așezate față în față. O plăcuță de plastic, pusă pe fiecare, preciza: CAMERA DE INTEROGATORIU NR. 1 și CAMERA DE INTEROGATORIU NR. 2. Ferestrele acestor încăperi erau astfel poziționate, încât cineva care stătea pe hol putea să se uite la inculpații din fiecare sală. Espy știa că sticla era fabricată în așa fel, încât numai ea putea să vadă, cei dinăuntru, însă, nu. Imediat lângă fereastră observă un interfon.

Ezită înainte de a-l folosi. Îl văzu pe Robinson într-una din camere, așezat în fața unei negrese tinere, extrem de atrăgătoare, care plângea. Se întoarse și văzu, în camera opusă, un negru îndesat. Bătea darabana pe suprafața de plastic a mesei și privea înspre doi polițiști care-l ignorau intenționat. Negrul își aprinse o țigară, aruncând furios chibritul într-o scrumieră plină cu mucuri de țigară. Omul se foi nerăbdător pe scaun, mișcarea lui atrăgând, pentru o clipă, atenția polițiștilor. Aceștia se uitară fix la el până

când negrul se potoli. Apoi își văzură de treburile lor. Espy observă buzele negrului rostind o înjurătură; mai mult ca sigur că se auzise clar în cameră, dar polițiștii nu părură s-o remarce.

Espy se întoarse și intră în camera unde era Robinson.

În timp ce pășea înăuntru, acesta se ridică în picioare.

— Mă bucur că ați venit, domnișoară Martinez.

— Domnule polițist, îl salută ea cu falsă ceremonie.

Robinson se întoarse spre negresă, zâmbind cam forțat.

— Yolanda, uită-te bine la femeia care a venit!

Fata ridică privirile - ochii îi erau roșii de plâns - și se zgâi la ea.

— Vezi costumul ăsta frumos, Yolanda? Ia uită-te la pantofi! Vezi ce tocuri au? Cam ascuțite, nu? Dar de servietă ce zici? E din piele adevărată. Nu e deloc ieftină. Vezi toate astea, Yolanda?

— Da, răspunse ea îmbufnată.

— Îți dai seama imediat că nu e de la poliție, nu-i așa? Te-ai prins, nu?

— Păi, nu prea arată a așa ceva.

— Cam așa e, Yolanda. E domnișoara procuror Esperanza Martinez. Domnișoara Martinez, Yolanda Wilson.

Espy o salută din cap pe femeia în ai cărei ochi se citea frica.

— Yolanda, continuă Robinson, cu o voce joasă, în care se simțea și amenințarea, dar și atracția, încearcă să faci o

impresie bună. Încearcă să-i faci o impresie foarte bună, străduiește-te cât poți, pentru că știi cu ce se ocupă domnișoara Martinez? Știi ce face ea în fiecare zi? În fiecare zi, începând încă de dimineață, Yolanda? Zi, ai idee ce face?

— Nu, răspunse ea, privindu-i pe rând pe procuroare, apoi pe Robinson.

Se șterse la ochi cu o batistă de hârtie.

— Bagă oamenii la zdup! se răsti Robinson.

Se ridică și arătă spre Espy.

— Mai gândește-te la chestia asta, Yolanda.

Parcă ar fi pălmuit-o cineva.

— Nu vreau să merg la nicio închisoare, domnule Robinson.

— Știu asta, Yolanda. Dar trebuie să mă ajuți să te țin departe de închisoare. Trebuie să-mi spui tot ce știi.

— Da, încerc, dar v-am spus tot.

— Nu cred. Și încă n-am aflat ceea ce trebuia. Un nume, Yolanda. Vreau un nume!

— Nu-l știu, spuse rugător fata.

Apoi se auzi un scâncet.

— Nu știu. Reggie… nu spune niciodată nume.

— Unei fete atât de deștepte ca tine, Yolanda? Nu te cred.

Fata își lăsă capul în mâini și începu să-l miște înainte și înapoi. Își încovoie umerii. Robinson mai păstră tăcerea o vreme, ca să accentueze frica celei anchetate; după un

timp, o auzi vorbind:

— Habar n-aveam de vreo crimă, domnule polițist. Vă rog, credeți-mă! N-am știut că o să fie ceva rău. Unde e sergentul *Lion-man*? O să vă spună el. Vă rog!

— Sergentul *Lion-man* nu te poate ajuta, Yolanda. Dar domnișoara de aici, da. Mai gândește-te! Ne întoarcem.

O conduse pe Espy Martinez pe coridor, trântind ușa și lăsând în urmă smiorcăielile Yolandei.

— Asta-i partea care-mi place cel mai mult, zise el, deși lui Espy i se părea că-i plac toate „părțile" meseriei sale de polițist.

— Ce-ai aflat… începu ea, dar Robinson îi anticipase întrebarea și scoase la iveală o pungă de plastic în care era un lănțișor din aur.

I-l întinse lui Espy, care văzu numele „Sophie" și perechea de diamante mici cu care era împodobită litera „S" .

— Asta purta Yolanda la gât.

— Ești sigur…

— Crezi că i-a aparținut altei femei cu numele ăsta?

— Nu, dar…

— Ei, o să primim o confirmare de la laborator mai târziu. Poate o să-l identifice fiul ei sau vecinii. Dar era al ei, crede-mă!

— O.K., Walter. Care-i problema?

Robinson zâmbi.

— Ei, ai întâlnit-o deja pe Domnișoara Lacrimi și

Remușcări. Problema e că spune adevărul. Nu știe mai mult, deși s-ar putea să cunoască numele. Nu sunt sigur încă. Yolanda e mai deșteaptă decât crezi. Mai varsă și lacrimi de crocodil. Hm, s-a uitat lung la servieta ta… o să vedem. Polițiștii sunt una, iar procurorul alta… Pentru ea o să fie o experiență cu totul nouă și pot să pun pariu că în clipa asta cântărește toate posibilitățile. Pe de altă parte, acolo, în spatele ușii numărul doi…

Robinson zâmbi, iar Espy se simți nevoită să zâmbească și ea spre locul unde era persoana de care-și bătea jos polițistul.

— Iată-l, deci, pe Domnul Vreau Să Vină Avocatul Meu. Știu că el deține informația care ne trebuie. Iar procedura e simplă. Jocul e acum „luptă corp la corp".

— Dacă a cerut să-i vină avocatul, atunci noi trebuie să…

Robinson făcu o grimasă.

— Haide, Espy! Normal că a cerut să-i vină avocatul. A strigat chestia asta când nici nu intrasem bine în magazin. Dar trebuie să mă asigur că înțelege ce implicații ar avea… îndărătnicia asta a lui. O să-i dau o șansă să vadă o rezolvare. Și ocazia de a face un lucru bun. Până acum nici nu i s-au pus măcar întrebări mai dure.

— Bine…

— Espy, așa merg lucrurile. Ai să vezi.

— Walter, nu sunt sigură că înțeleg…

— O să-ți explic imediat. Și sunt sigur că înveți repede.

— O să vedem. Ce vrei să fac?

Robinson râse.

— Vreau să-l sperii de moarte.

Înainte ca Espy să-i poată răspunde că nu era sigură că poate speria pe cineva, Robinson bătu ușor în geamul despărțitor al camerei de interogatoriu. Cei doi polițiști dinăuntru se ridicară imediat, iar proprietarul casei de amanet strigă:

— Hei, unde vă duceți? îi întrebă în timp ce ieșeau, trântind ușa.

Robinson făcu repede prezentările pe coridor.

— Espy Martinez, iată-i pe Juan Rodriguez și pe Lionel Anderson.

— Sergentul *Lion-man*?

— În persoană.

Mâna procuroarei aproape că dispăru în uriașa mână a sergentului.

— Nu sunteți cea care i-a condamnat pe copiii ăia? Cei cu spargerile?

— Iată-mă și celebră, replică Espy.

— Frumoasă treabă, comentă Rodriguez. Într-o bună zi, copiii ăia or să și ucidă.

— Da, dar nu acum, zise Espy.

Amândoi sergenții râseră.

— Asta-i sigur, rosti Rodriguez. Cel puțin nu cât timp sunt la păstrare.

Anderson se întoarse spre Walter.

— Și următorul pas?

— Uite care-i treaba, șopti repede Robinson. Intrați amândoi și faceți-o pe Yolanda să-și dea seama că, dacă va coopera cu noi, o să-i fie bine. Asigurați-o că totul va fi O.K., atât timp cât nu se oprește din vorbit și fără minciuni. E clar?

— Walter, prietene, o să fie o adevărată plăcere.

— Dacă e vreun lucru pe care Lionel îl știe ca lumea, îi spuse Rodriguez lui Espy, este cum să le facă pe tinerele femei să se simtă bine chiar și în situații delicate…

Îi dădu un ghiont colegului său, accentuând cuvintele „să se simtă", rostind mai deschis vocalele.

— Da, am ceva experiență, domnișoară, spuse Anderson, salutând cu mâna la frunte, în glumă.

Apoi cei doi sergenți se îndreptară spre camera numărul 1. Robinson îi zâmbi lui Espy.

— N-a fost prea greu, zise el. O.K. Ești gata să bagi frica în domnul „Cel mai tare din parcare"? Haide, să mergem!

Robinson nu așteptă răspunsul, ci împinse ușa și intră. Espy venea în urma lui.

Johnson ridică privirile și se încruntă.

— Mi-ai chemat avocatul?

— Iar placa asta, Reggie? replică Robinson.

Johnson mormăi ceva, apoi întrebă:

— Și ea cine e?

— Ei, Reggie, mă uimești! N-o recunoști?

— N-am mai văzut-o până acum.

— Ești sigur?

— Da. Cine e?

Robinson zâmbi, apoi se aplecă până când ajunse față în față cu proprietarul de la Helping Hand, într-un gest amenințător, ca un părinte care e gata să-și bată copilul.

— Hei, Reggie, șuieră Robinson, sunt sigur că ai văzut-o în coșmarurile tale, pentru că o să-ți aducă un mare necaz, cel mai mare pe care l-ai avut vreodată. Ea o să aibă grijă să ajungi la zdup. Chiar în închisoarea Raiford. Ai să fii închis cât e ziua de lungă și sunt sigur că n-o să dai peste nimeni acolo care să fie la fel de dulce ca Yolanda ta. De fapt, o să fii norocos dacă n-o să ajungi *tu* Yolanda *lor*. Te-ai prins, Reggie?

Cuvintele aveau parcă forța de a-l înfunda tot mai mult în scaun. Reggie îi aruncă o privire rapidă lui Espy.

— Cel mai rău coșmar din câte ai avut! spuse iar Robinson.

— Da' n-am făcut nimic! Habar n-am de nicio crimă!

— Chiar așa?

— Crezi că-i întreb pe toți tipii care-mi intră în magazin de unde și-au luat marfa aia împuțită? Nici prin cap nu-mi trece. Tot ce fac eu e să pun prețul și să scriu bonul. Nu-i nevoie să pun tot felul de întrebări.

— Poate că nu, dar știi cine ți-a adus lănțișorul. Cel care i s-a părut Yolandei atât de drăguț încât imediat și l-a pus la gât.

Johnson nu-i răspunse o vreme.

— Nu pot să-i spun unui polițist ce afaceri am. Nu le-aș mai avea… zise el, în cele din urmă, lăsându-se pe spate, încrucișându-și brațele la piept, ca și cum acesta ar fi fost ultimul lui cuvânt.

— Ba da, poți, îl contrazise Robinson. Pentru că afacerile tale sunt acum și ale mele, asta-i treaba.

Johnson se încruntă și rămase tăcut. Espy Martinez se așeză pe un scaun, la celălalt capăt al mesei, urmărindu-l pe polițist cum se mișcă de colo-colo, ducându-se în spatele suspectului, aplecându-se deasupra lui, fără să-i spună ceva, pentru ca, în sfârșit, să-și tragă un scaun lângă el. Se uita la Robinson ca la un actor care juca pe o scenă. Fiecare mișcare pe care o făcea, tonul cu care vorbea, totul era calculat pentru a obține un anume rezultat. Privea și admira arta cu care Robinson îl speria pe Johnson, cu care îi spulbera aroganța și împotrivirea. Espy respiră adânc, fascinată, întrebându-se când trebuia să intervină ea în spectacol; se îndoia că ar avea talent la așa ceva.

Robinson continuă să se uite printre gene la Reggie, îl fixă cu privirile până când acesta se întoarse brusc într-o parte, aruncând o înjurătură printre dinți.

— La dracu'! Nu știu de nicio crimă, adăugă el, dar vocea îi tremura ușor.

Polițistul nu spuse nimic, o vreme. Nu-și lua ochii de la Reggie. După un timp, oftă încet, cu un șuierat care se auzi foarte bine în camera îmbâcsită.

— Poate că m-am înșelat… rosti Robinson încet. Poate

că m-am înșelat în ceea ce te privește, Reggie.

Johnson se întoarse, uluit de atitudinea schimbată a polițistului.

— Poate că m-am înșelat. Ce zici, Reggie? Așa e?

— Da, se repezi acesta. Te-ai înșelat.

Fără să-l slăbească din ochi, Robinson întrebă:

— Ce credeți, domnișoară Martinez? Credeți că m-am înșelat asupra lui Reggie?

Espy nu prea știa ce să spună, dar, în cele din urmă, rosti cu o voce seacă și rece, atât cât îi stătea ei în putință.

— Dumneavoastră nu vă înșelați niciodată.

— Nu, dar poate că de data asta cu Reggie, cu amicul Reggie, m-am înșelat.

— Nu cred, repetă Espy.

— Ce zici, Reggie, am greșit?

— Da, la naiba, ai greșit!

Robinson continuă să-l țintuiască cu privirile. Îl lăsă să simtă, o clipă, că mai are o speranță.

— Tot timpul m-am gândit: ce-a făcut Reggie, de fapt? A luat niște amărâte de lucruri furate - le-a luat de la cine nu trebuia. Dar, știți, domnișoară Martinez…

Se încruntă la Reggie.

— Știți, poate că aici am greșit. Poate că n-a fost altă persoană care a apărut seara târziu la Helping Hand, marțea trecută, cineva nerăbdător, nervos, gâfâind, transpirând din greu, gata să facă un târg, orice târg, nu-i așa, Reggie?… Nu, poate că n-a fost vorba de altcineva.

Poate că m-am înșelat…

Ezită o clipă, ca să-i lase timp lui Johnson să fie și mai nesigur, și mai confuz, apoi continuă:

— Nu, Reggie. Poate că nu e vorba deloc de alt om. Poate că, pentru a o ține pe Yolanda în puf, îmbrăcată cu cele mai bune țoale, pentru a-i cumpăra cea mai grozavă mașină, cea mai frumoasă mobilă și casa aia nouă, nemaipomenită, ei bine, Reggie, pentru toate astea trebuia să tragi tare. Poate că te-ai gândit că ar trebui să ai mai mulți bani în registrele alea ale tale. Așa că nici n-ai avut nevoie de altcineva. Nu, amice, nu, pur și simplu ai luat autobuzul G-75 spre Miami Beach și ai dat spargerile alea. Ți-a mers ca pe roate, nu-i așa? Până marțea trecută, cu bătrâna aia care s-a trezit și ți-a făcut necazuri, nu, Reggie? Necazuri mari. Așa că i-ai făcut de petrecanie, nu, Reggie? Ia spune, cum a fost?

Robinson îl împunse, deodată, pe Reggie cu degetul în obraz.

— Ai omorât-o, nemernicule!

Reginald Johnson se uită speriat la el, tremurând de frică.

— N-am omorât pe nimeni! Doar ți-am spus! Habar n-am de nicio crimă!

Robinson se întinse brusc peste masă și-l apucă pe Johnson de mâini, forțându-l să le pună pe masă, cu palmele în sus.

— Ești puternic, Reggie. Ai niște mâini zdravene. N-a

fost deloc greu s-o sugrumi pe bătrânică, nu? Nu-i așa, nenorocitule?

— Habar n-am de nicio crimă și de nicio bătrânică!

Johnson încerca să-și tragă mâinile, dar polițistul i le țintuia pe masă, împingându-l cu putere și fixându-l crunt cu privirile.

În liniștea care se înstăpânise în cameră, Espy simți un val de căldură care îi inundă trupul. Se trezi vorbind, deși parcă nu era vocea ei, dar cuvintele răsunau clar în mica încăpere:

— Pentru primirea unor bunuri furate, de la doi la cinci ani. Deci, asta nu-i prea mult. Dar pe urmă este spargerea, de la cinci la zece ani. E mai grav, dar hai să zicem că, dacă ai o purtare bună, scapi cu trei ani. Mai e, însă, chestia cu atacul și uz de violență fizică. Aici ai dat de dracu', Reggie! Ah, dacă ai ști ce urât face procurorul-șef când aude de oameni bătrâni atacați. Deci, aici iei de la zece la cincisprezece ani. Și s-ar putea ca judecătorul să se codească mult și să nu te lase să ieși mai repede, numai pentru că ai avut o purtare bună…

Espy făcu o pauză, ca să mai răsufle puțin. La capătul celălalt al mesei îl văzu pe Reggie frământându-se, nesigur. Toate cuvintele și amenințările de până acum se transformaseră, parcă, în niște frânghii care-l strângeau tot mai tare. Cu o voce mai joasă, dar mai aspră, aproape savurând „numărul", conștientă de o nouă forță ciudată, neobișnuită, înăuntrul ființei sale, Espy continuă:

— Dar abia acum vine chestia nasoală, Reggie. Complicitate la crimă de gradul I, de la cincisprezece ani la închisoare pe viață. Nu ia nimeni însă cincisprezece ani, Reggie… mai ales când e vorba de o biată bătrână cumsecade. Ia închisoare pe viață, Reggie, acolo îi rămân oasele, la Raiford. Nu e un loc prea plăcut… Nu e deloc plăcut, Reggie…

Îl privi fix.

— Ei, și acum am ajuns la capăt, Reggie: crimă de gradul I. Ei, Reggie, știi ce-i aia crimă de gradul I în statul ăsta, nu? Două mii două sute de volți, Reggie!

Făcu un gest spre el, ca și cum l-ar fi țintuit cu o armă:

— Pac! Adio, Reggie!

Johnson, pe care polițistul încă îl ținea cu mâinile pe masă, încercă să se răsucească spre ea.

— Ce tot ziceți acolo? Pedeapsa cu moartea! Dar n-am omorât pe nimeni!

Espy Martinez se aplecă spre el.

— Am destule dovezi, Reggie. Mai mult decât e nevoie. Oricum, n-are nicio importanță câte dovezi am…

— Cum adică? întrebă disperat Johnson.

— Păi, bătrânica, săraca, n-a făcut niciun rău nimănui, niciodată… Tu ce crezi, Reggie, că or să spună jurații albi din Miami, din clasa de mijloc, când vei ajunge în sala de judecată? Toți or să fie furioși la culme. Crezi că o să le pese dacă avem vreo dovadă? Nici gând! Mai ales după ce-o să mă ridic și-o să le spun că ai sugrumat-o. Că ți-ai

pus mâinile în jurul gâtului ei și ai strâns-o până când a murit! Se vor gândi doar că ar fi putut fi chiar mamele lor în locul ei, sau mătușile lor. Și după ce-o să audă chestia asta, crezi că o să le pese cât de cât că avem sau nu probe? Vor vrea doar să te vadă cum te duci dracului, Reggie! Ei, ce zici, cam ce-or să creadă jurații?

— Dar n-am făcut-o eu!

— Vinovat. Ăsta o să fie verdictul!

Se opri, având grijă ca vorbele ei să fie ca niște cuțite pentru Reggie.

— Și judecătorul? Ce crezi că o să facă judecătorul, și el e alb, din aceeași categorie socială… Mai ales că are nevoie de voturile celor care acum sunt jurați, doar alegerile se apropie!

— Dar v-am spus, n-am făcut nimic!

— Toți albii ăia… Ce crezi, Reggie?

În cameră se lăsă tăcerea.

Espy Martinez trase adânc aer în piept și îndreptă un deget spre Reggie.

— Pac! repetă ea. Adio, Reggie!

Robinson dădu, în sfârșit, drumul brațelor lui Reggie.

Espy se ridică de pe scaun și-l privi pe Johnson cât putea ea de disprețuitor.

— Domnule inspector, mai rămâneți puțin cu nenorocitul ăsta. Mă duc să vorbesc cu Yolanda. Poate că ne vom înțelege noi două și, dacă pot să fac un târg cu cineva, genul ăla de târg când poți să mergi acasă și să faci

ce vrei cu viața ta, ei bine, atunci s-ar putea să-l fac cu fata aia frumușică. Și știu că sergentul *Lion-man* m-ar ajuta să o conving, să-i facem și ei un bine… decât cu nemernicul ăsta…

— Nu poți să faci niciun târg cu Yolanda! Ea nu știe nimic!

— Ai fi mirat dacă ai ști ce e în căpșorul ei, Reggie. Fata asta le știe pe toate.

— Nu, nu știe…

— Și ea va fi liberă, rosti Espy sec, cu aroganță.

Robinson zâmbi și încuviință din cap. De-abia se abținea să nu aplaude. Johnson părea să cântărească, în panică, ce avea de făcut, apoi izbucni:

— Nu știam de unde vine porcăria aia! La miezul nopții m-a sunat unu', voia să vină la mine la magazin ca să facem o afacere, ce știam eu ce era, de fapt! Nu l-am întrebat nimic! Am coborât, am ieșit din magazin, ăla era afară, mă aștepta. Ăsta-i adevărul. Habar n-aveam că e vorba de o crimă.

— Cine era, Reggie?

— Vă spun cine era, dar trebuie să-mi promiteți…

— Cine era? Nu-ți promit nimic, nenorocitule! Cine era? țipă Robinson drept în fața lui Reggie.

Acesta se răsucea, încolțit, pe scaun, parcă era prins de un val uriaș și nu putea ieși la suprafață. Apoi se prăbuși, resemnat, și zise:

— Îl cheamă Leroy Jefferson.

— Ia droguri?

— E ca un burete, așa vorbește lumea.

— E un client obișnuit de-al tău?

— Da, venea destul de des în ultima lună.

— Și ai idee pe undă stă?

— Mda… I se spune „Hightops” pentru că poartă întotdeauna niște bascheți caraghioși.

— Deci unde stă domnul Hightops?

— King Apartments, numărul 13, parcă.

— Ghinionist număr, spuse Robinson, ridicându-se de la masă și lăsându-l singur pe proprietarul casei de amanet, care-și sprijini capul în mâini, disperat.

UNSPREZECE
Un om atent la detalii

Aproape în aceeași clipă în care Robinson și Espy Martinez ieșeau din camera de interogatoriu având numele presupusului ucigaș al Sophiei Millstein, Simon Winter stătea pe un scaun incomod, în biroul unui tânăr inspector de la omucideri, Richards, care nu părea să știe dacă trebuie să fie politicos cu bătrânul sau nerăbdător pentru că-i punea atâtea întrebări.

— Mulțumesc pentru că m-ați primit pentru un fleac ca acesta, domnule polițist, începu Simon.

— Dosarul e clasat, domnule Winter. Am fost nevoit să-l aduc din arhivă.

— Vă mulțumesc că v-ați străduit atât de mult.

— Ei, n-a fost mare lucru, dar nu înțeleg de ce vă interesează cazul tipului atât de mult.

Winter se hotărî să trântească o minciună.

— Păi, Stein îmi era un fel de rudă mai îndepărtată, prin alianță. Și știți cât e de greu pentru doi oameni, care nu s-au văzut de ani de zile, să accepte moartea celuilalt, cu atât mai greu cu cât e vorba de sinucidere. Așa că, dacă tot am trecut pe aici, mi-am zis: „Ce-ar fi să văd și eu

dosarul?”, chiar dacă de-atunci s-au scurs niște luni bune. Știți cum sunt oamenii. Neîncrezători. Nu iau lucrurile așa cum sunt, pun tot felul de întrebări.

— Aha…

— Familia… Știți cum sunt rudele…

— Da, ți se bagă în suflet. Am înțeles.

— Asta e, spuse Winter ridicând din umeri, ostentativ.

„Numărul” prinsese și toată furia lui Richards pentru că își pierduse ziua cu un bătrânel curios părea să fi dispărut.

— Mda… Cred că am înțeles… Ei, în orice caz, dosarul e clasat. Un caz standard, ca la carte. O singură împușcătură, scrisoarea sinucigașului. Nu prea am avut multe de făcut, decât un pic de curățenie și să trimitem cadavrul la morgă. N-a fost deloc misterios cazul ăsta.

— Ați fost la locul crimei?

— Da, eu am anchetat cazul. A trebuit să iau doar niște probe și să fac un raport. Nici nu-mi aduc prea bine aminte acum de altceva.

— Cine a găsit corpul?

— Femeia de serviciu, cred. După douăzeci și patru de ore. Scrie și în raportul meu.

Tânărul trânti pe masă, în fața lui Winter, un dosar maro, cam zdrențuit.

— Uitați-vă prin el! N-a fost nimic neobișnuit sau ciudat. Vă descurcați cu fotografiile, domnule Winter? Nu sunt prea plăcute la vedere.

— Da, cred că da. Mulțumesc.

— Ei, uitați-vă prin el, pe urmă vă răspund la întrebări, dacă pot. Asemenea cazuri par toate la fel, înțelegeți? E greu să-ți amintești vreun detaliu. Doriți cafea?

— Nu, mulțumesc.

— Bine, mă întorc curând.

Richards se ridică și-l lăsă pe Simon cu dosarul în brațe. Bătrânul polițist ezită o clipă, plimbându-și degetele peste hârtia maro, de proastă calitate, ca un orb care citește în braille. Se gândi la toate cazurile pentru care adunase munți de fotografii, rapoarte, rezumate, probe, și zâmbi, bucuros că simte din nou în mâini un dosar. Îl ridică și se uită cât de gros era. Nu prea gros, își zise. Apoi, cu o nerăbdare ce nu era deloc potrivită în asemenea împrejurări, dar pe care nu și-o putea stăpâni, scoase bentița de cauciuc și-l deschise.

Întâi se uită la fotografiile luate la locul crimei. Erau doar șase poze color, de opt pe zece centimetri, poate o zecime din ceea ce ar fi trebuit să existe în dosarul unei crime. Două dintre fotografiile mai importante arătau un om în vârstă, cu spatele sprijinit de un scaun îmbrăcat în piele, cu brațele larg deschise, de parcă ar fi făcut un gest de uimire. Sângele îi cursese printre ochi, de la gaura făcută de glonț în frunte, și mânjise gulerul cămășii sport pe care o purta. În spatele lui Herman Stein, pe perete, se vedea clar o pată, ceva ce fusese împroșcat în direcția aceea; erau urme de creier și așchii de oase. Stein avea ochii deschiși sub rana aceea purpurie, cu urme de fum de

la împușcătură. Și gura îi era puțin deschisă, ca și cum ar fi fost uluit. Era aproape chel, mai avea doar câteva smocuri de păr alb în jurul urechilor. Sângele care i se scursese pe față îl făcea să semene cu un burlan. Simon studie atent fotografiile.

„Spune-mi ceva!", își zise în sinea lui. Se uită la fotografia următoare - arăta un pistol mare, de calibrul 38, care căzuse pe podea chiar sub mâna lui Stein, ce atârna inertă. Apoi erau o fotografie mărită a feței lui Stein și alta cu o mașină de scris electrică ce se afla imediat lângă birou. În cadrul mașinii era încă prinsă scrisoarea de adio. Încă o fotografie mărită a scrisorii confirma memoria bună a lui rabi Rubinstein:

„Sunt plictisit de viață și mi-e dor de draga mea Hanna și acum mă duc la ea."

Simon puse fotografiile lângă el și luă rapoartele făcute de polițist. Conțineau o descriere scurtă a locului crimei și o listă a vecinilor care povestiseră despre starea de depresie a lui Stein, din ultima vreme. Mai era și un număr de telefon al unei rude apropiate, fiul lui Stein - cu un nume ciudat: G. Washington Stein, și adresa unei cunoscute universități din New England. Se uită prin raportul medicului legist. Nu prea sunt surprize când se trage cu un pistol de calibrul 38, de aproape, în fruntea unui om. Examenul toxicologic era negativ, în afara urmelor de ibuprofen - un medicament împotriva artritei, își aminti repede Winter. Mai zări și o scurtă notiță; pe un

alt formular, care menționa vizita făcută de rabi Rubinstein inspectorului Richards și copia scrisorii lui Stein către el. Nu se pomenea de conținutul scrisorii în rapoartele polițistului care anchetase cazul, deci, pentru el fusese clară concluzia: sinucidere din cauza stării de depresie și a vârstei.

„Și despre mine ar fi scris la fel", se gândi Simon.

Răsfoi apoi încă o dată dosarul, încercând să găsească ceva. În afară de scrisoarea către rabi, în nicio altă parte nu apărea ceva legat de cel numit *Der Schattenmann* sau de relația dintre el și Stein.

Simon se încruntă, exact în momentul în care Richards intra cu o ceașcă de cafea.

— Nu sunt prea multe elemente, nu?

— Nu, nu prea.

— În cazuri ca acesta, continuă Richards, nu prea căutăm multe lucruri. A fost o sinucidere ca la carte. Un om care, din câte se știa, nu avea dușmani - vecinii lui au spus că era prietenos și amabil. Pe urmă, a fost chestia cu depresia după moartea soției lui, acum vreo șase ani. Am găsit în dulăpiorul din baie niște medicamente antidepresive. E în raport…

Polițistul oftă și reluă:

— Și a mai lăsat și scrisoarea de adio. Deci, asta și glonțul tras în frunte. Nu-ți trebuie prea mult ca să-ți dai seama că…

— Arma aparținea lui Stein?

— Nu. Sau, cel puțin, noi n-am găsit nicăieri vreo înregistrare a ei. N-avea permis de port-armă. Dar trebuie să fie milioane de arme neînregistrate în Dade County. Am notat seria pistolului…

Winter își notă și el numărul.

— Și raportul de la balistică? Amprente?

— Păi, pentru ce?

— Femeia de serviciu n-a spus dacă mai văzuse arma până atunci? Sau dacă altcineva îl mai văzuse pe Stein cu pistolul ăsta?

Tânărul polițist răsfoi repede rapoartele.

— Nu, din câte am notat aici. Dar n-ar fi fost ceva neobișnuit. Cei mai mulți oameni nu vor ca menajera să știe unde-și țin ei armele. Altfel, ar putea să le fure.

— Da, ce-i drept, comentă Simon. Dar poziția cadavrului nu v-a nedumerit puțin? întrebă el apoi.

— Adică?

— Păi, dacă ați vrea să vă împușcați, cred că e mai ușor să vă așezați arma așa…

Simon își duse mâna, pe care o ținea ca pe un pistol, la tâmplă.

— Sau așa…

Și-și duse degetul arătător la gură.

— Hm, replică Richards. Asta ziceam și eu. Dar pentru că nu mi-a trecut vreodată prin minte să mă sinucid, nu prea m-am gândit la chestia asta.

— Dar să ții un pistol mare îndreptat spre propria

frunte, așa cum a făcut Stein, e cam greu, e mai ciudat. Vreau să zic că trebuie să-l ții, să apeși pe trăgaci, dar cum?… Cu degetul mare, poate, ca să ai putere…

— Aha… Bun. Unde vreți să ajungeți cu chestia asta?

— Nu vreau să spun decât că e cam ciudat.

— Ei, sinuciderea e totdeauna așa. Da, ar fi putut sări de la etaj… Doar stătea la etajul zece, sau se putea îneca în ocean, e numai la un bloc depărtare. Sau putea să se arunce în fața autobuzului. Astea sunt cam toate tipurile de sinucideri pe care le-am avut. Poate că să-ți ții pistolul ăla drept în frunte nu e genul de sinucidere cu care ne-am obișnuit, dar fiecare cu păsărica lui, nu?

Richards îl privi fix pe Winter.

— Vă cam pricepeți la lucrurile astea, nu-i așa?

— Da. Am fost polițist în Miami. Am ieșit la pensie de câțiva ani.

— Hei, și tatăl meu a fost polițist în Miami. Dar a fost împușcat în picior, prin ’70. A fost nevoit să iasă la pensie.

Simon se gândi o clipă, apoi își aminti de un polițist îndesat, cu fața rumenă.

— Da, mi-aduc aminte. O spargere la o bancă, nu? El s-a luat după hoț, care sângera. Și până la urmă l-a prins.

— Da, așa a fost.

Tânărul polițist îl privi admirativ.

— Dar aveți o memorie!

— Ce mai face tatăl dumitale?

— Păi, e cu barca la pescuit, în Islamorada. Fete multe

care vor să se bronzeze, bere rece… Se distrează.

— Mă bucur să aud asta.

— Știți la ce m-am gândit? Poate vreți să vă dau o copie a dosarului. Poate așa o să vă vină și alte idei.

— Ar fi nemaipomenit. Dar mai am doar o întrebare.

— Da, sigur.

— E vorba de pistol. L-ați găsit chiar aici, sub mâna lui, nu?

— Exact. Lipsea doar un glonț. Pe țeavă mai erau încă cinci.

— Dar forța împușcăturii ar fi trebuit să-i dea mâna mai spre spate…

Simon îi arătă încet gestul, aruncându-și brațele larg, în lături și lăsându-se pe spate, în scaun.

— Adică… n-ar fi fost de așteptat ca arma să fie puțin mai departe de mână, nu chiar sub ea?

Tânărul polițist zâmbi.

— Sunteți încă foarte ager, domnule Winter. Da, ar fi putut fi așa… dacă ar fi fost un pistol de calibrul 22 sau 25. Dar ăsta de 38 cred că era cât o tonă de greu. Și mare cât o cărămidă. Nu avea cum să cadă prea departe.

Simon încuviință.

— Ușa de la casă era închisă când a venit menajera?

— Da. Cum v-am mai spus. Ea a intrat pentru că avea încă o cheie. Aici nu e nimic ciudat.

Winter aprobă din cap.

— Totuși, aș vrea să am și eu copiile rapoartelor de la

dosar.

— Bineînțeles. Dar să nu le mai arătați altcuiva. Sunt oficiale, înțelegeți?

— Hei, regulile nu s-au schimbat, văd, prea mult, de când stăteam și eu la un birou ca al dumitale!

Richards râse și se duse la copiator cu dosarul, în vreme ce Simon îl aștepta, gândindu-se la ultimele clipe ale lui Herman Stein. E absolut ca la carte și, totuși, e aiurea totul, e imposibil. Și amândouă în același timp…

Trebui să formeze de mai multe ori numărul până să prindă Universitatea din Massachusetts; de fiecare dată când forma numărul direct al profesorului G. Washington Stein, suna ocupat. Nu reuși să dea de el decât vorbind cu secretara catedrei de literatură engleză din universitate. Nu putea suferi genul ăsta de telefoane; asemenea convorbiri nu-i plăcuseră deloc nici când fusese polițist. Dar se liniști la gândul că trecuseră câteva luni de la moartea lui Stein, și poate că durerea adusă de acel mic glonț se mai estompase.

— Domnul profesor Stein?

— Da. Fără amânări. Lucrările trebuie date miercuri. Cu cine vorbesc?

— Domnule profesor, numele meu este Simon Winter…

— Nu sunteți student?

— Nu, sunt anchetator. Vă sun din Miami.

— Anchetator? Și la ce caz lucrați?

Winter făcu o pauză, încercând să formuleze un răspuns precis. Dar nu-i veni nimic în minte.

— Domnule profesor, îmi cer scuze că vă deranjez într-o situație delicată, dar înainte de a muri, tatăl dumneavoastră a scris o scrisoare…

Aici Simon șovăi, neștiind ce cuvânt să folosească pentru cei trei bătrâni speriați din locuința rabinului.

— Unor clienți de-ai mei.

— Tatăl meu a scris o scrisoare?! Cui?

— Unui rabin pe care nu-l cunoștea personal. Cineva care locuise în Berlin în timpul războiului, până când a fost prins și trimis în lagăr.

— Înțeleg. Deci o scrisoare unui om pe care nu-l cunoștea? Și ce scria în ea?

— Spunea că recunoscuse o persoană pe care n-o mai văzuse de…

— De la război.

— Exact. Și omul acela…

— Umbra, îl întrerupse profesorul cu o voce de gheață.

Winter tresări.

— Da, așa e.

Profesorul Stein părea să-și adune puterile și, pentru o clipă, la telefon se lăsă tăcerea. Apoi continuă cu o voce seacă:

— Tatăl meu îl vedea adeseori pe *Der Schattenmann*, domnule Winter. Îl vedea în visele sale, care deveneau adevărate coșmaruri, iar el se trezea țipând, gemând,

transpirat, și mamei mele îi trebuiau ore în șir ca să-l liniștească. Îl vedea la bancă, în vreun rând de la teatru sau de la cinematograf, și-l vedea printre cumpărătorii din magazine, ducându-și căruciorul ca oricare altul. Îl vedea în mașinile care treceau pe lângă noi pe șosea sau așteptând în stația de autobuz. O dată l-am dus la un meci de baseball în parcul Fenway, și l-a văzut chiar și la toaletă. Altă dată l-a zărit în mulțime, pe când ne uitam la televizor, la o partidă cu New York Knick. Umbra era peste tot, domnule Winter. Peste tot, în imaginația tatălui meu.

Simon se lăsă pe scaun. Se afla acasă, în camera de zi, în fața canapelei uzate, lângă biroul pe care erau câteva creioane ascuțite și un carnețel. Deodată, se simți ridicol.

— Deci, șovăi el, dacă exact înaintea morții sale…

— Spusese cuiva că l-a văzut pe *Der Schattenmann*? Nu era deloc ceva neobișnuit sau nu prea…

— Nu prea?

— Da… Singurul lucru neobișnuit de data asta… de obicei - cel puțin din câte știu eu - ne suna pe mine, sau pe fratele meu, sau pe sora mea și ne anunța că l-a văzut. Și-atunci, cel sunat îl lua cu binișorul, îl întreba ce a văzut exact și-l liniștea, încerca să-l facă să uite. Dar nu-mi aduc aminte să fi intrat în contact cu vreo persoană necunoscută.

— Deci nu credeți că l-a văzut cu adevărat…

Aici profesorul îl întrerupse din nou.

— Nu. Eu am vorbit cu el cu o zi înainte de a muri și nu

mi-a pomenit nimic de așa ceva. Era trist. Mai nervos, mai neliniștit, mai deprimat decât îl știam. Vorbea mereu de mama, nu despre *Der Schattenmann.* Cred că ar fi zis ceva despre el, dacă l-ar fi văzut.

— L-ați fi calmat deci și ați fi vorbit cu el despre ceea ce văzuse.

— Exact.

— Părea speriat?

Profesorul nu răspunse imediat.

— Poate… Poate că era și frică în tot ceea ce simțea el. Îmi amintesc că eram îngrijorat, am vorbit cu sora și fratele meu și ne-am gândit că unul dintre noi ar trebui să meargă în Miami și să-l vadă, dar când totul era aranjat, s-a dovedit a fi prea târziu.

Profesorul șovăi din nou, înainte de a adăuga:

— Vi se pare că sunt prea dur, prea indiferent, domnule Winter?

— Nu, minți acesta.

— E ceva ciudat… să urăști pe cineva pe care, altfel, îl iubești, pentru că-și face singur rău. De fapt, sentimentele sunt amestecate, neclare.

— Îmi pare rău că vă redeschid rănile.

— Nu-i nimic. E poate caraghios, dar îmi e mai ușor să vorbesc cu un străin decât cu cineva apropiat. L-ați cunoscut pe tatăl meu, domnule Winter?

— Nu.

— Era un om ciudat.

— Ce vreți să spuneți?

— Se simțea dator. Încerca mereu să-și plătească datoriile.

— Vă referiți la bani?

— Nu. La datorii de suflet.

Profesorul râse ca și cum și-ar fi amintit ceva amuzant.

— Să vă dau un exemplu. Numele meu întreg este George Washington Woodburn Stein. Nu e un nume prea obișnuit, nu-i așa?

— Nu.

— O să vă spun cum s-a ajuns la numele acesta și astfel îl veți înțelege, poate, pe tatăl meu. În 1942, tata, mătușa mea, unchiul și bunicii au fost prinși. Stăteau într-o pivniță în Berlin…

— *Der Schattemnarm* i-a prins?

— Da. El l-a recunoscut pe unchiul meu, așa zicea tata, cel puțin. L-a zărit într-un buncăr în timpul unui bombardament.

— Și?

— Păi, ce credeți că s-a întâmplat? A venit Gestapo-ul și i-a luat. Au murit cu toții în lagăr…

— Îmi pare rău.

— În afară de tatăl meu, el a reușit să supraviețuiască. La sfârșitul războiului avea șaptesprezece ani. Bineînțeles, spre sfârșit, lucrurile erau lăsate la voia întâmplării. Gărzile SS îi duceau din lagăr în lagăr, pe măsură ce se schimba frontul. Cred că asta îi speria la fel de tare ca tot

ceea ce se întâmpla în război. Și să supraviețuiești atâtor atrocități, să treci prin atâtea, doar ca să fii adus la epuizare de trupele aliaților… Tatăl meu povestea că mureau foarte mulți pe drum, pur și simplu cădeau pe jos, lângă drum, de parcă simpla speranță de a supraviețui te putea ucide.

— Dar el a supraviețuit.

— Da. Foarte greu. Spunea că i s-a făcut rău într-o baracă. Era noapte și mersese zeci de kilometri, fără rost. Era un marș spre moarte. Nu mâncaseră de zile întregi. Tifosul, gripa, pneumonia - toate bolile pământului - îi omorau pe capete. Auzeau în depărtare tunurile, și tata mi-a zis, o dată, că zgomotul i se părea asemănător cu cel făcut de sute de oameni bătând la porțile raiului. Aștepta să moară. Când s-a trezit, dimineața, a fost mirat să vadă soarele, știa că era ultima dată când mai vedea lumina lui, așa că s-a târât din pat - de fapt, nu era pat, era o scândură de lemn - până la ușă, știind că SS-istul care păzea o să-l împuște înainte de a ajunge prea departe, dar merita s-o facă, doar pentru a mai simți încă o dată căldura soarelui pe obraz. Gărzile dispăruseră însă în noaptea aceea. Lagărul era cufundat în tăcere, fără zgomotele groazei și ale morții. Tata s-a târât până în curte. *Arbeit Macht Frei*[24]. Acesta era sloganul SS-iștilor. S-a hotărât să-și aștepte moartea acolo. Avea șaptesprezece ani, domnule Winter.

[24] Munca te face liber (germ.).

Avea șaptesprezece ani și aștepta să moară, acolo, în lumina soarelui.

Profesorul trase adânc aer în piept.

— L-am iubit pe tata, rosti el. Dar știți, uneori aveam impresia că de-atunci, de când avea șaptesprezece ani, tot voia să moară, tot aștepta să moară.

Ezită, amintindu-și ceva, apoi adăugă:

— Când ne-am mutat în Miami Beach, asta a și spus. Că voia să moară în lumina și căldura soarelui. I se părea locul cel mai potrivit.

— Și numele dumneavoastră? întrebă Simon.

— Tata povestea că a adormit acolo, în lumina soarelui care se ridica tot mai sus pe cer. După o vreme, a auzit cum un înger vorbea deasupra lui. Era uimit, pentru că îngerul vorbea în engleză. Tata știa engleza, pentru că fusese crescut în… ei, dar asta-i altă poveste. Deci știa limba, și l-a auzit pe înger spunând: „Uite-aici unul care trăiește…" și atunci tata a deschis ochii sperând să vadă raiul, în schimb în fața ochilor i-a apărut sergentul George Washington Woodbum. Era negru. Era un „înger" negru, domnule Winter. Sergentul Woodbum era din Batalionul 88 Artilerie. Știați că își dădeau porecle? Porecla acestui batalion era „Negrii lui Eleanor Roosevelt", dar și asta-i altă poveste. Așa că tata se ridică, îl atinge pe sergentul Woodbum pe obraz și-l întreabă: „Am murit?", iar acesta îi răspunde: „Nu, fiule, trăiești." Mai târziu întâmplarea i s-a părut foarte nostimă tatei. Sergentul negru avea un

accent puternic, cum vorbesc cei din Alabama, și probabil că trecuseră cinci sau șase ani de când nu mai auzise tata ceva în engleză, și mă refer la engleza britanică, engleza aceea aristocratică, și totuși el susținea că-și amintea fiecare cuvințel al negrului. Deci sergentul Woodbum se apleacă, îl ajută pe tata să se ridice de-a binelea și îl duce prin lagăr, urlând: „Doctore, doctore!" și tata ne povestea că-și aducea aminte de brațele acelea puternice - tata cântărea doar douăzeci și șapte de kilograme - și de negrul care striga întruna după doctor și-i zicea: „N-o să mori, băiete! N-o să mori!"

Vocea profesorului era puțin răgușită din cauza emoției.

— Deci, sergentul Woodbum l-a dus pe tata la un centru medical, repetând mereu: „N-o să mori, băiete!", apoi tata s-a trezit într-un spital și așa a supraviețuit. Așa am ajuns eu să port numele ăsta. Când am crescut mai mare, la fiecare doi ani, tata și mama ne urcau în mașină și ne duceau să vizităm familia Woodbum în Jefferson City, Alabama. Woodbum se făcuse între timp pompier. Ajunsese șeful pompierilor. Avea șase băieți, cel mai mic este student aici, la universitate, în ultimul an. La toate întâlnirile de genul ăsta, Woodbum și tata povesteau mereu întâmplarea. Glumeau și râdeau și Woodbum încerca mereu să-l ia pe tata în brațe, cum l-a luat atunci când l-a salvat, dar acum nu mai putea, și râdeam cu toții. Woodbum a murit acum un an. Am mers cu toții la înmormântare, în Jefferson City. Era foarte cald și tata a

plâns ore în șir. Toți am plâns.

Profesorul oftă. Simon îi simți vocea tremurând.

— Vedeți, tatăl meu știa ce înseamnă să ai o datorie.

Winter nu știa ce să spună. Din fericire, profesorul mai avea ceva de povestit.

— Am început să vorbesc vrute și nevrute. Îmi cer scuze.

— Tatăl dumneavoastră a fost și el profesor?

Stein izbucni în râs, parcă fericit că discuția luase o altă întorsătură.

— Nu, deloc! Era bijutier. În Berlin, cu toții fuseseră negustori de bijuterii, în familie. Așa a învățat tata engleză și franceză. Călătorea foarte mult. Peste tot. Făceau parte dintre acei evrei germani care pur și simplu nu percepeau amploarea dezastrului. Arborele lor genealogic mergea cu multe secole în urmă. Cred că bunicul meu se simțea mai german decât cei care l-au trimis la moarte.

— Bijutier, deci?

— Da. Un om extraordinar de îndemânatic în munca sa cu pietrele prețioase. Avea har, avea o precizie nemaipomenită. Era un artist al detaliului, domnule Winter. Iubea bijuteriile, pentru că n-aveau moarte, spunea el. Ca o piesă de Shakespeare - acesta e domeniul meu - sau ca o pictură de Rembrandt sau un concert pentru pian de Mozart. Sunt nemuritoare. Pietrele prețioase vin din pământ și pământul nu moare, e veșnic. Pentru el, pietrele erau vii. Aveau personalitate și caracter. Vorbea cu ele când le lucra. Avea mâini de chirurg - sora

mea este chirurg… Și ochii lui erau ageri ca ai unui trăgător de elită. Chiar și în ultima parte a vieții avea vederea foarte bună…

Profesorul șovăi, parcă și-ar fi înfrânat ultimele cuvinte.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Simon.

— Da și nu…

— Vă frământă ceva?

— Da. Nu știu dacă…

Se opri.

Winter îl îndemnă blând:

— Ce este, domnule profesor?

Vocea de la celălalt capăt al firului șovăi din nou.

— Nu vă cunosc, domnule Winter. Nu vă pot vedea fața. Nu prea pot să vorbesc despre unele îndoieli ale mele cu străinii.

În felul profesorului de-a se exprima era ceva prea oficial, cam prețios.

— Și eu sunt bătrân, spuse deodată Winter. Ca tatăl dumneavoastră. Am fost polițist și mi s-a cerut, din partea altor persoane în vârstă, să aflu dacă acest om numit Umbra este aici, în Miami. Oamenii aceia care m-au rugat s-o fac sunt speriați și n-au încă nicio certitudine care să le spulbere frica, domnule profesor. Nu știu dacă să-l creadă pe tatăl dumneavoastră, care le-a spus că l-a văzut pe *Der Schattenmann*. Ei nu vor să creadă una ca asta. Dar s-a întâmplat ceva… A mai murit cineva. De aceea v-am sunat.

— Încă cineva?

— Da. Numai că, de data asta, a fost crimă.

— Cineva a fost ucis? Cum?

— A fost o spargere. Aparent, vinovatul este un drogat.

— Deci, nu are vreo legătură cu Umbra?

— Așa se crede.

— Și care este legătura cu moartea tatălui meu?

— Aceasta: și tatăl dumneavoastră și cealaltă persoană l-au zărit, așa au crezut ei, pe *Der Schattenmann* cu puțin înainte de a muri.

Profesorul ezită. Cu o voce în care se simțea uimirea, rosti:

— Extraordinar!

Făcu o pauză, apoi adăugă:

— Tata ar fi fost foarte interesat de asemenea lucruri, domnule Winter.

— Interesat?

— Da. Era un mare amator de romane polițiste. Nu știu de unde îi venea gustul pentru ele, dar așa era. Citea Arthur Conan Doyle, Agatha Christie, P.D. James. Îi plăcea, mai ales, seria de romane a lui Harry Kemelman[25], în care un rabi cercetează niște crime. Le știți?

— Nu, îmi pare rău.

— Unele sunt chiar incitante. M-a obligat, o dată, să citesc unul, exact când îmi luam doctoratul. Spunea că

[25] *The Rabbi Small Mysteries*.

eram pe cale de-a deveni plictisitor. Prea multă învățătură, prea multe texte de-astea „academice”. Prea mult studiu. Îmi aduc aminte că a venit la mine cu un braț de romane și mi-a spus că erau pline de situații încurcate, de piste false și de polițiști inteligenți. Și trebuie să recunosc că sunt niște romane excelente.

Stein tăcu o vreme. În cele din urmă, reluă:

— Întrebați-mă ceea ce doriți să știți, domnule Winter. Apoi o să vă explic ce mă frământă.

Simon respiră adânc.

— Știți, pistolul… S-a sinucis cu un pistol de calibrul 38…

— Tatăl meu detesta armele. Am rămas surprins când am aflat că avea armă. Era un om blând. Dar așa e aici, în Miami, e un loc unde domnește violența, așa că am bănuit că n-a vrut să spună nimănui de armă, și gata.

— Poziția în care era…

— Da. Deci s-a împușcat chiar în frunte, între ochi. Asta m-a copleșit, domnule Winter. Tatăl meu își iubea ochii. Erau pâinea lui, mijlocul prin care își putea exprima meșteșugul, arta. N-aș fi crezut să facă vreodată ceva care să-i rănească.

— Înțeleg.

— Și mai e ceva. Felul în care ținea arma, așa cum mi-a povestit polițistul din Miami…

— Da?

— Ei bine, ar fi fost greu pentru tata. Vreau să zic,

pentru mâinile lui. Toată viața a lucrat la bijuterii extrem de fine, o muncă de mare migală, toate acele tăieturi de mare precizie, toate acele forme delicate… Avea artrită… Să apese pe trăgaci, mai ales cu degetul mare, pentru el ar fi fost extrem de dureros.

— Ați spus toate acestea la poliție?

— Bineînțeles. Dar ei au pus accentul pe faptul că era deprimat și singur, iar cei care ajung la situația aceasta limită trec peste niște neajunsuri fizice. Ceea ce-mi închipui că-i adevărat.

Cei doi se așteptau, parcă, unul pe celălalt să vorbească.

— Altceva? întrebă, în cele din urmă, Winter.

— Probabil că e nesemnificativ, dar mă frământă într-adevăr.

— Ce anume?

— Poliția nu i-a dat importanță, dar, știți, familia privește acest gen de lucruri altfel…

— La ce vă referiți?

— La scrisoarea de adio.

— Ce-i cu ea?

— Ei, era scrisă în stilul tatălui meu, direct. La obiect. Precis, așa cum era el. Exact așa cum ar fi scris-o dacă ar fi vrut să se sinucidă. De mult se împăcase cu viața, cu noi. Știam că ne iubea și el știa că îl iubim. Nu mai era nimic de spus, decât dacă ar fi insistat asupra unor lucruri, or tata nu era așa. Nu, era un om foarte direct și concis.

— Înțeleg.

— Nu, îl întrerupse profesorul, nu înțelegeți. Scrisoarea aia, fir-ar să fie, nenorocita aia de scrisoare…

Amărăciunea îi înecă vorbele. Totuși, Stein încercă să-și mențină aerul de profesor, ușor pedant.

— Ce este o scrisoare de adio, domnule Winter? Un mesaj. O ultimă declarație. Ultimele cuvinte. Sunt doar câteva cuvinte, dar esențiale, nu?

— Sigur.

— Deci, acceptați ideea că tatăl meu încerca să spună ceva. Acesta era ultimul său mesaj către mine, către fratele și sora mea, către nepoții lui, pe care îi iubea. Dincolo de tristețea și singurătatea lui, dincolo de eforturile noastre de a-l face să nu se simtă părăsit, această scrisoare era ultimul lui mesaj pe pământ.

— Da.

— Atunci, spuneți-mi, întrebă încet profesorul cu o voce disperată în care se simțea nedumerirea, de ce, după atâția ani de căsnicie, n-a fost în stare să scrie corect numele mamei - cu „h” la sfârșit?

— Poftim?!

— Da, Hannah, domnule Winter. Nu „Hanna”… „Iubitei mele Hannah”, dar în scrisoare era fără „h”. Era scris greșit, tocmai de un om îndrăgostit de precizie, de detaliu. Deci, vă întreb, domnule Winter: ce semnificație are această omisiune? Vă spune ceva?

Da, îi spunea. Dar Simon Winter nu-i răspunse profesorului.

DOISPREZECE
Într-o lume perfectă

Planul era simplu: sergentul *Lion-man* era cel care reprezenta poliția. Trebuia să bată o dată, să anunțe: „Poliția!", apoi să se dea în lături în timp ce un polițist chemat de la spargeri, din Miami Beach, scotea balamalele ușii dintr-o lovitură de ciocan. Detectivul lucra cu jumătate de normă ca *bodybuilder*, era poreclit „Spărgătorul" și era chemat de fiecare dată la arestări, când era nevoie de o mână pricepută să distrugă încuietori. Odată ușa spartă, Robinson intra cu echipa în apartamentul numărul 13.

Într-o lume „perfectă", se gândea Espy, suspectul ar fi fost găsit beat sau drogat, amețit de zgomot, înfricoșat. Ar fi trebuit să fie liniștit, să nu acționeze, să fie gata să se predea fără luptă.

Stătea în mașina poliției, fără girofar, pe bancheta din spate, privind spre blocurile jalnice, pe care noaptea le picta în nuanțe de negru și gri. Nu mai fusese niciodată într-un loc ca ăsta - King Apartments - în orice caz, nu noaptea. Felinarele luminau sărăcăcios, alungând întunericul ici și colo, parcă încadrau mici felii din noaptea

densă care acoperea vag colțurile zdrențuite ale blocurilor de trei etaje. În ciuda orei târzii, se mai auzeau, uneori, înjurături și țipetele unui copil. La scurt timp după ce venise poliția, lui Espy i s-a părut că aude o împușcătură, venind de undeva dinspre felinare, șuierându-i pe la ureche, mai mult ca o părere. Reuși cu greu să deslușească ceva scris pe unul dintre pereți: „22 Regulile rechinilor". Presupuse că aici, în gang, se făceau tranzacțiile cu droguri și de aici se controla traficul cu stupefiante pe Bulevardul 22.

„Da, într-o lume «perfectă»" , se gândi din nou. Apoi se înfioră, deși afară era o căldură înăbușitoare.

Robinson se întoarse chiar atunci și ea îl privi, așteptând.

— Ești sigură că vrei să rămâi? o întrebă el.

Espy aprobă din cap.

— Doar e meseria mea.

— Meseria ta e să-l bagi la pușcărie pe Leroy Jefferson. Meseria ta e să apari în sala de tribunal mâine dimineață, când o să-l acuzăm pe nemernicul care a omorât-o pe Sophie Millstein, îmbrăcată într-un costum albastru, cu dungi fine, să duci în mână nelipsita servietă din piele și să spui: „Onorată instanță cutare și cutare, în cazul de față nu vrem eliberare pe cauțiune…" Nu e nevoie să fii aici.

Espy clătină din cap.

— Nu. Trebuie să fiu și vreau să fiu aici.

Walter zâmbi ușor și făcu un gest spre King Apartments.

— Espy, pentru numele lui Dumnezeu, cui i-ar plăcea să

fie aici, dacă n-ar fi obligat s-o facă?

Espy zâmbi la rândul ei.

— Ah, e bine pusă problema.

Redeveni serioasă și rosti încet:

— Vreau să văd cum merg lucrurile. De la un capăt la altul. De la început până la sfârșit Așa sunt eu.

— Păi, dacă insiști…

— Da. Insist.

— Atunci stai aici până când îi punem cătușele. Pe urmă apari și tu și vezi cum îi citesc drepturile. Poate că o să putem s-o facem mai „blând" decât de obicei, dacă tot ești pe-aici și ne urmărești.

Espy dădu din cap. Robinson o privi atent și se întrebă ce încerca ea să dovedească prin atitudinea asta. În niciun caz nu voia să-l impresioneze. Pentru că deja reușise s-o facă. Dar se gândi că mai era ceva pe „agenda de lucru" a lui Espy Martinez și bănuia că în curând va afla ce anume. Continua s-o urmărească în timp ce ea întorcea capul încet, măturând cu privirea curtea blocurilor. O clipă, își îngădui să-i contemple profilul, buclele părului care-i mângâiau obrazul și felul copilăresc în care ea și le îndepărta de pe față. Apoi reveni la locul lui și-și scoase pistolul de 9 mm. Verifică rama cartușului și gloanțele de rezervă.

— E-n regulă, zise el.

— Care-i apartamentul? întrebă Espy.

Robinson privi spre bloc.

— Ultimul pe stânga, lângă casa scării. Etajul doi.

Ea privi în aceeași direcție cu Walter. La fiecare capăt al clădirii erau niște scări exterioare. La toate cele trei etaje era câte un coridor neacoperit, pe toată lungimea blocului. Espy se gândi că nu mai văzuse vreo construcție atât de urâtă și se întrebă cum ajunsese să aibă un nume atât de distins pentru ceea ce era, de fapt, „King Apartments”… Întâmplarea, probabil. Se întoarse exact în clipa în care Robinson își băga pistolul înapoi în toc. Încercă să-și imagineze ce însemna pentru el sau pentru sergentul *Lion-man*, sau pentru orice alt polițist negru, să vină la miezul nopții în King Apartments ca să caute un alt negru, având un mandat de arestare pentru uciderea unui alb. Vru să-l întrebe pe Robinson, dar nu reuși. Nu era momentul. În schimb, se trezi că spune cuvinte ce păreau că răsăriseră de undeva, din adâncul ființei ei:

— Walter, îi șopti ea pe când polițistul ieșea din mașină, ai grijă!

Robinson râse.

— Asta fac tot timpul, am grijă!

„Spărgătorul” și un alt polițist ieșiră dintr-o altă mașină a poliției, tot fără girofar, și se apropiară de Robinson. Acesta îi văzu, vizavi, cum dădeau instrucțiuni altor polițiști în uniformă.

Erau cei care trebuiau să le asigure acoperirea. După o clipă, cei doi traversară strada, îndreptându-se spre el.

Rodriguez vorbi primul:

— *Lion-man* e gata, Walter. Mai sunt doi pe lângă el.

Restul, în spatele tău. Hai s-o facem repede! Intrăm și ieșim rapid! Să-l umflăm pe rahatul ăla înainte ca vecinii să se scoale și să facă tărăboi. Pe urmă, scormonim locul pe îndelete. *Comprende*[26]!

— E bine. Cine o să fie lângă el?

— Doi polițiști tineri…

— Haide, Juan, doar n-ai luat boboci!

— Hei, trebuie să învețe și ei, nu? E-n regulă cu ei. Sunt pe felie. Au fost în patrulă aproape un an. Amândoi. Și oricum, nu e decât o fereastră de la baie care dă în spate. Numai dacă are aripi ne scapă. Amice, King Apartments e ca o închisoare. Ce mai, barele de la ferestre îi mai lipsesc - unele chiar au! Singura diferență e că tipii care locuiesc aici pot să iasă când vor. Dar efectul e cam același. Tot ceea ce avem noi de făcut e să smulgem ușa de la „celula" numărul 13 și să înhățăm tot ce mișună înăuntru. Știi cum e vorba: „N-ai unde să fugi, n-ai unde să te ascunzi".

— După cum zici tu, totul e simplu. Îmi place, zise Robinson. Bun. Toată lumea e gata? *Lion-man*, ți-ai pus vesta?

— Da, mi-am pus și vesta aia afurisită. E al naibii de cald cu ea și mă face mai gras, chestie care nu prea îmi place.

— Auzi, ce preferi, să pari gras sau să te trezești cu o gaură în piept? întrebă sarcastic Rodriguez.

---

[26] Înțelegeți? (span.) (n.t.).

Espy interveni:

— Ah, domnule sergent, sunt multe femei cărora le plac bărbații mari… înțelegi ce vreau să spun…

Ceilalți polițiști râseră în timp ce Lionel Anderson duse două degete la frunte și făcu un gest de salut spre Espy, încercând să-și ascundă stânjeneala când înțelese gluma.

— Da, domnișoară, știu, dar să fie mari unde trebuie.

Espy se aplecă și-l împunse cu degetul în piept.

— Porți vesta orice-ar fi!

— Da, pentru dumneavoastră.

— Și pentru domnișoara Yolanda.

— Ah, la asta nu m-am gândit, domnișoară Martinez!

— Toată lumea să aibă vestă anti-glonț! le spuse Espy Martinez și celorlalți polițiști adunați în jurul ei.

Aceștia aprobară din cap.

— Numai eu nu port, pentru că stau aici, la căldurică.

Bărbații râseră, aproape mulțumindu-i pentru că le risipea tensiunea cu glumele ei. Espy ar fi vrut să le spună că toate glumele și poantele pe care le rostea ea cu nonșalanță erau, de fapt, o minciună, dar nu putea. Se întoarse spre Walter. Acesta făcu un gest spre ea. „Știe ce simt", își zise Espy.

Robinson ridică mâna ca să le atragă atenția tuturor.

— Niciun pas greșit! Mai uitați-vă încă o dată la fotografia cu mutra lui Jefferson.

Poza trecu din mână în mână.

Anderson se uită mai atent.

— Știi, mi se pare că-mi aduc aminte de el. El stă aici?

— Da.

— Trebuie să fie același tip. A jucat o vreme baschet în liceul din Carol City, acum vreo zece ani. Tare ca o stâncă, dar cu o aruncare cam slabă.

— Acum are alte „aruncări", spuse Robinson. Atac, spargere, furt de arme, posesie ilegală de arme, bunuri furate în custodie. Adică, ce mai, tipul le-a încercat aproape pe toate. „Omul rău". Probabil e înarmat. Până-n dinți. Hai să-l săltăm repede! Alte întrebări?

Nu erau. Nici nu se aștepta să fie. Nu era ceva neobișnuit în munca lor: un individ care făcuse numai tâmpenii, ani de zile, a zbârcit-o rău, în cele din urmă, și a ucis. Singura surpriză era că a făcut-o atât de târziu. „De fapt, n-am văzut încă tot dosarul, cine știe ce-a mai făcut el în tinerețe!" își zise, cu ironie, Robinson. Dar asta era situația.

— Toată lumea e gata! Haideți!

Îi dădu mandatul de arestare lui Anderson și polițiștii se îndreptară spre bloc. Espy se simți brusc cuprinsă de neliniște, își luă geanta și scoase de acolo pistolul de calibru mic, semiautomat. Trase piedica, oftă și-l ținu strâns, apoi îl așeză lângă ea, ca să se simtă mai sigură, așteptând să se întâmple ceva care s-o scoată din mașină, care să șteargă impresia nopții apăsătoare pe care o ura atât.

Leroy Jefferson, un tânăr care-și imagina că nu va îmbătrâni niciodată, stătea liniștit, aproape gol, la o masă zgâriată și pătată, în bucătăria apartamentului cu numărul 13, încercând să-și închipuie în ce fel i se va schimba viața dacă ar putea, cumva, să câștige la pariurile hipice atât cât să pună pe picioare o afacere cu droguri, să facă trafic și nu să le consume. Era doar o fantezie de-a lui: se vedea în haine noi, într-o mașină mare. Lui i-ar fi plăcut să fie de culoare roșie și-i veni ideea că și mașina și costumul ar putea fi la fel și, după ce făcu un efort în plus de gândire, se hotărî că n-ar fi deloc rău.

Se întinse și apucă seringa de pe masă. Avea mâini mari, osoase. Mâini de atlet; degetele i se îndoiseră, gata să înhațe, ca niște gheare, cu venele umflate, cu tendoanele și mușchii încordați, sugerând forța fizică. Poate că un pictor le-ar fi găsit frumoase, deși cam grosolane, ca o întruchipare a violenței.

Își plimbă un deget, cu unghia ruptă, de-a lungul seringii.

Într-o cameră alăturată dormea prietena lui; se auzi un sforăit ușor, un șuierat slab când se întoarse pe cealaltă parte, înfășurată într-un cearșaf ud de transpirație. Nu erau de prea mult timp împreună și Leroy nici nu se aștepta să rămână împreună o perioadă mai îndelungată. Mai mult decât iubirea îi apropiau drogurile. Iar faptul că se întâlneau și făceau dragoste era mai mult o întâmplare.

Simți sticla seringii încălzindu-se din cauza frecării, apoi

își dădu seama că tot aerul din jurul lui era fierbinte. Din nou un fâșâit, femeia se răsucise în pat. Se întrebă cum putea cineva să doarmă pe căldura aceea într-un apartament atât de mic, pe o noapte sufocantă.

Oare câte grade erau afară? se întrebă. Treizeci sau treizeci și cinci, fir-ar să fie! Nici nu puteai să respiri. Era o căldură umedă, lipicioasă, care-ți lăsa un gust amar în gură. Ar fi vrut să ia o bere din micul frigider, dar știa că nu mai avea niciuna. Nu mai era nici apă minerală, nici gheață. Apa de la robinet avea un gust sălciu și era caldă. Se gândi să se bage sub duș, dar îi era greu să-și tragă picioarele lungi de sub masă și să meargă într-acolo. Își zise că de vină era căldura. Se uită înfuriat la fereastra cu jaluzele, deschisă larg pentru a lăsa să intre puțin aer de afară, deși prin Liberty City vântul nu adia aproape deloc.

Să se răcorească… Atât își dorea. Doar puțin aer rece care să-i învăluie trupul ca o cămașă ușoară. Își duse o mână la gât și se șterse de transpirație. O văzu strălucindu-i în palmă. În Miami, oamenii bogați nu transpirau niciodată, decât dacă voiau.

Gândul ăsta îl înfurie - era adevărat și nu putea schimba lucrurile.

Continuă să privească fereastra, ca și cum de acolo i-ar fi venit o mare binefacere, ca și cum ar fi putut vedea aievea vântul strecurându-se înăuntru. Nemulțumirea care-l stăpânea îl făcea să fie cu simțurile ascuțite la maximum, așa că atunci când auzi alt zgomot în afară de

șuieratul vântului, nu-i trebui decât o secundă ca să-și dea seama ce se întâmplă.

Niște pași nesiguri pe scări puteau însemna că un vecin beat vine acasă, împiedicându-se, de-abia ținându-se pe picioare.

Alți pași, cu un ritm mai încet, parcă mai siguri, mai prudenți, puteau însemna că un traficant de droguri și gorila lui vin să-și ia „dreptul".

Dar niște pași în cascadă, făcuți de pantofi greoi, într-un ritm alert, nu puteau însemna decât un singur lucru. Așa că Leroy Jefferson se ridică iute, azvârlind jos seringa, se lovi de scaun și străbătu camera din câțiva pași. Prietena lui mai fornăi puțin, deschise ochii uimită când el o împinse în lături, ca să-și ia pistolul ce-l ascundea sub saltea. Mai strigând, mai în șoaptă, îi spuse „Poliția!" exact în clipa în care un pumn se auzi lovind în ușa apartamentului cu numărul 13, același cuvânt răsunând și de partea cealaltă, strigat de sergentul *Lion-man.* Vorbiseră amândoi, și polițistul și suspectul, în aceeași clipă.

Fata trase cearșaful, acoperindu-și sânii și țipă.

— Leroy, nu!

Dar acesta nici n-o luă în seamă. Pe jumătate ghemuit pe saltea, își ridică pistolul, trase două focuri de acolo, din dormitor, ce străbătură camera de zi și se înfipseră direct în ușa din față, exact atunci când aceasta se clătina din balamale, căci cineva lovea cu un ciocan. Cele două împușcături făcură să se audă sunetul specific de metal pe

metal când gloanțele se înfipseră în balamale.

Imediat după ce bătuse și strigase „Poliția!”, sergentul *Lion-man* țâșnise într-o parte, lăsându-i loc „Spărgătorului” pentru a-și lua avânt și a lovi cu ciocanul. Polițistul solid urlă ca din gură de șarpe când, exact în timp ce dădea prima lovitură cu ciocanul în ușă, al doilea glonț al lui Jefferson lovi balamaua din metal și ricoșă în brațul lui stâng, smulgându-i o bucată de piele. Sânge, carne și tendoane explodară într-o amestecătură purpurie. Polițistul se răsuci și ciocanul îi căzu la podea cu un zgomot înfundat, lovindu-se de un grilaj de metal. „Spărgătorul” continua să geamă, cu capul dat pe spate, cu picioarele zvârcolindu-se spasmodic, ca un alergător care încerca zadarnic să-și miște mai repede picioarele prinse în nisip. Țipetele lui se amestecau cu zgomotul îngrozitor al gloanțelor trase de ceilalți polițiști pe măsură ce acopereau spatele celor care înaintau sau de cei care se lipeau repede de pereții afumați ai coridorului.

Cei doi „boboci” trimiși în spatele blocului auziră împușcăturile și țipetele de durere ale „Spărgătorului” și veniră în fugă, cu armele lăsate în jos, prin fața clădirii unde li se simțea lipsa - din câte își închipuiau ei.

Sergentul *Lion-man* înjură în clipa în care îl văzu pe polițist tremurând și zvârcolindu-se de durere și se aplecă să ia ciocanul. Se ridică din nou, clătinându-se, ca și cum s-ar fi forțat din răsputeri să salveze o minge de baseball, și izbi cu ciocanul în cadrul ușii. Sunetul de lemn crăpat,

care cedează, se împleti cu sunetul unei noi împușcături ce venea dinăuntru. Glonțul trecu prin ușă și făcu să cadă așchii în părul lui *Lion-man,* care mai trase o serie de înjurături și lovi din nou cu ciocanul în ușă.

Robinson îl apucă pe „Spărgător" și-l trase mai departe ca să nu fie în calea gloanțelor. În spatele lui îl auzea pe Rodriguez cu un torent de *mierdas*[27], printre care se mai auzea și „Sfântă Fecioară!" - alăturarea celor două extreme, pe cât se pare, nu-l deranja pe latino-american. Acesta îi strigă apoi lui *Lion-man* să rămână pe loc. Robinson îl auzi pe alt polițist din echipă vorbind în transmițătorul portabil. *Lion-man* lăsă o clipă ciocanul jos, turbat de furie, apoi îl ridică pregătindu-se pentru lovitura de grație care ar fi smuls, în sfârșit, ușa din țâțâni.

Printre țipete, pași, înjurături și zgomote de sticlă spartă, Robinson auzi un sunet pe care nu-l putu defini în secunda ce-i trebui lui *Lion-man* ca să spargă, într-un ultim asalt, ușa.

Când lemnul se despică și se rupse, făcând o spărtură mare, mulțumită puterii lui *Lion-man*, Robinson se ridică și țâșni înăuntru.

Se strecură prin deschizătură, urmat imediat de Rodriguez și de încă doi polițiști. Strigară cu toții: „Stai! Poliția!", apucând armele cu amândouă mâinile și țintind în față, așa cum fuseseră învățați. Mai întâi o văzură pe

[27] Rahat (span.) (n. tr.).

prietena lui Leroy, care stătea goală în mijlocul camerei, urlând de spaimă. Fata aruncă cu un vas de apă înspre ei. Stropii mari atinseră peretele din spatele lor; unul dintre polițiști se înecă și trase cu pistolul înspre ea, dar rată. Glonțul se înfipse în peretele din spatele ei, deși îi trecu foarte aproape de ureche, și în aer se răspândi un nor de tencuială. Rodriguez avu prezența de spirit să-l apuce de mână și să-l forțeze s-o lase în jos, ca să nu mai tragă, țipând la ofițer când în spaniolă, când în engleză.

Robinson scrută din priviri locuința. Era atât de mult zgomot încât nu se putea concentra. Dar aproape că simțea că individul fugise. Se întoarse spre prietena lui Jefferson, care înțepenise goală, cu ochii căscați de groază. Nu mai făcea niciun efort să se acopere, uimită, parcă, de faptul că se trăsese în ea și totuși mai era în viață.

— Unde e? țipă Robinson.

Ea îl privi năucă.

— Unde e? țipă iar Robinson.

De data asta capul fetei se întoarse încet într-o parte, iar el îi urmă direcția privirii care arăta spre baie.

— La dracu'! zise gâfâind.

Făcu un salt, ca un atlet care se apropie de bară, și ajunse lângă peretele de la baie. Întinse mâna precaut și încercă mânerul rotund. Era închis. Respiră o dată adânc, se dădu înapoi, după care se repezi cu toată puterea în ușa șubredă. Aceasta se încovoie și cedă.

Robinson păși iute în mica baie, zărind, în aceeași clipă,

ferestruica spartă. Înlătură din calea lui un scaun care fusese folosit la spargerea geamului. Sări în cadă, alunecând pe suprafața netedă, apoi se cățără până la pervaz. Se ținu ca să nu cadă și privi afară, în noapte, exact în locul în care ar fi trebuit să fie cei doi „boboci". Dar nu văzu decât silueta fantomatică a lui Leroy Jefferson, cu două etaje mai jos, clătinându-se în curtea din spate, în lumina vagă a felinarelor. Avea arma în mână. Robinson răcni:

— Stai!

Jefferson se întoarse, privi în sus, spre fereastră, apoi se răsuci și o luă la fugă.

— Fir-ar să fie! Nemernicul a scăpat!

În clipa aceea își dădu seama că nimeni din echipă nu mai era afară. Doar Espy Martinez.

— Doamne sfinte! Espy, fii atentă! strigă el în zadar de sus, de la fereastra spartă.

Se întoarse imediat și fugi disperat spre ușa locuinței.

Singură, în întuneric, Espy începu să meargă, dar se opri. Abia dacă auzise avertismentul lui Walter; printre zgomotele acelea nu prea putea deslușI ceea ce-i strigase polițistul. Și acest lucru îi mări și mai mult confuzia.

Să fie atentă la ce?

Din locul ei, care avea un unghi destul de bun, văzuse cum încercase poliția să intre în locuință. Pentru ea părea un fel de piesă jucată pe o scenă îndepărtată, într-o limbă ciudată, cu un înțeles înșelător. Împușcăturile, strigătele,

gemetele, zgomotul făcut de ciocanul ce izbea ușa îi făcură impresia că ceva nu era în regulă, dar din poziția ei nu putea să-și dea seama ce anume.

Vru din nou să pornească spre ei. Se gândea că trebuie să acționeze într-un fel, să se miște, nu să stea. Simțea nerăbdarea în tot trupul, ca un tumult necontenit, anihilându-i orice îndoială sau teamă ce i-ar fi putut încătușa mișcările. Pe când se lupta să-și stăpânească emoția, văzu o umbră venind în goană spre ea.

Jefferson o zbughise în picioarele goale, trecând prin mizeria și molozul care tronau la intrarea în King Apartments. Habar n-avea încotro se duce, singura idee care îl obseda era să scape. Călca pe bucăți de sticlă ce trosneau sub tălpile lui, dar nu-i păsa.

Brusc își aduse aminte de clipa în care era pe teren, în fața tuturor, cu mingea în mâini, ridicându-se ca s-o arunce la coș. Strigătele polițiștilor dispărură, se amestecară cu aclamațiile unei întregi săli de gimnastică. Alergând, simțea aerul șuierându-i pe la urechi, ca o furtună tropicală ce venea să-și arate puterile; fu surprins să constate că de-atâta timp - i se păreau luni - nu se mai simțise liniștit, ca acum.

Figura care îi răsări în față părea o stafie.

Își dădu seama că era o femeie și că stătea aplecată, ținând ceva în mână. Era o armă. Văzu că femeia ținea gura deschisă și înțelese că, de fapt, țipa la el, dar asta nu-l făcea decât să alerge și mai repede. Făcu o mișcare în

lateral, dar arma era ațintită în continuare spre el. Încercă s-o evite, să-și schimbe direcția, dar forța cu care alerga îl împingea tot mai mult în față și se trezi că își ia pistolul și-i ridică piedica. Pe țeavă mai erau doar trei gloanțe și le trase pe toate. Zgomotul împușcăturilor sfâșie noaptea caldă.

Espy Martinez văzu arma lui Jefferson, văzu că era îndreptată spre ea și strigă: „Stai!" I se păru că durase doar o fracțiune de secundă, și imediat îi veni în minte ideea trăsnită că un asemenea cuvânt era absolut ridicol când era vorba de un vlăjgan vânos care se apropia de ea.

Ezită și Jefferson trase exact atunci. Se gândi imediat: „M-a nimerit!"

Fără să știe cum, începu să apese tare pe trăgaci. Nu-și dădea seama dacă închisese ochii sau nu, dacă ridicase mâna pentru a se apăra sau nu, dacă se îndoise sau se ferise în lături, sau dacă rămăsese nemișcată, ghemuită, așteptând ca micul proiectil s-o lovească și s-o ducă în brațele morții.

Cele trei gloanțe pornite din arma lui Jefferson șuierară în jurul ei. Unul nimeri în geanta ei, sfâșiindu-i pielea și smulgându-i-o de pe umăr. Al doilea intră, aproape ca un copil plictisit, prin mâneca jachetei, fără s-o rănească în vreun fel. Al treilea, aproape urlând - nemulțumit, ar fi zis ea mai târziu, că a ratat - sparse geamurile mașinii de poliție din spatele ei, făcându-le țăndări.

Transpirația îi curgea pe față și-n ochi simți o usturime.

Era uluită. „Sunt vie!” își spuse Espy.

Își dădu seama că încă mai ținea degetul pe trăgaci, deși cartușul fusese de mult golit. Nu era conștientă că trăsese, de fapt. Ar fi trebuit să se audă un zgomot. Ar fi trebuit să simtă o zvâcnire a armei în mână. Simți un miros slab de cordită, care îi înțepa nările. Trebui să-și adune toate puterile ca să-și desțepenească degetul de pe trăgaci. Își privi corpul, repede, de jos în sus, uimită că nu fusese deloc rănită. În clipa aceea îi veni să râdă și-și ridică privirile. Doar atunci a fost în stare să-l vadă pe Leroy Jefferson.

Era chircit jos, la pământ, poate la șase metri în fața ei, ridicând norișori de praf în timp ce se zvârcolea. Se ținea de picior, de unde se vedea sângele șiroindu-i printre degete. Încercă să se ridice, se aplecă, acoperindu-și încă rotula cu mâna, se împiedică după câțiva pași și căzu, asemenea unui cal de rasă căruia i s-a rupt piciorul, antrenat să termine cursa, fără să fie, totuși, în stare să înțeleagă de ce nu mai poate alerga.

Espy stătea acolo, uitându-se la el, înțepenită și ea, de parcă ar fi fost oloagă. Îi asculta strigătele de durere și nu-și lua ochii de la sângele care lăsa dâre pe trotuarul plin de praf, un trotuar pustiu, gol ca și țeava pistolului ei.

Timpul are o elasticitate ciudată. Espy nu era sigură de când stătea și-l privea pe Jefferson - să fi fost minute, secunde?… - înainte ca Robinson să se strecoare în curte și

să se arunce asupra omului doborât la pământ. Sergentul *Lion-man* era doar la câțiva pași în spatele lui și ceilalți polițiști veneau după el. Împușcăturile și gloanțele trase spre ea și cele pe care le trăsese chiar ea îi răsunau încă în urechi, asurzind-o. Cu greu începu să deslușească sunetul tot mai puternic al sirenelor care sfâșiau noaptea, luminile roșii și albastre care țâșneau de peste tot, de la mașinile poliției, dar și de la ambulanțe și scrâșnetul cauciucurilor pe asfalt.

Îl urmări pe Walter Robinson cum îl lovea cu pumnii pe Jefferson, după care îi răsuci brațul la spate și, cu o mișcare sălbatică, îi puse cătușele. Întoarse capul în altă parte când Robinson se ridică și-l lovi cu piciorul pe Jefferson care, încătușat, nu mai putea face nicio mișcare. Privirile ei le întâlniră pe cele ale sergentului *Lion-man*. Stătea în fața ei și lui Espy îi trebuiră câteva secunde până să priceapă că polițistul striga la ea.

— Ești bine? Nu ești rănită? Te simți bine?

Ea dădea din cap.

— Da, sunt bine, replică ea pe un ton sec.

Anderson își puse brațul uriaș în jurul umerilor ei și o împinse ușor înapoi. O forță să se așeze pe scaunul mașinii cu geamurile sparte, dând la o parte cioburile cu cealaltă mână.

— Stai aici! zise el. Mă duc să aduc doctorul.

— Nu, insistă Espy, n-am nimic.

Se uită la Jefferson cum era îmbrâncit de la spate ca un

animal care urma să fie însemnat cu fierul roșu. Doi asistenți medicali în salopete îi întindeau piciorul. Altul, un tânăr blond, veni spre ea.

— N-am nimic, spuse pentru a treia oară Espy, fără să-i lase timp să-i pună vreo întrebare.

Își ridică privirile și-l văzu pe Walter Robinson în spatele asistentului. Avea o față încremenită, pe care se putea citi teama, dar și furia. Espy îi zâmbi.

— Nu m-a nimerit, zise ea.

— Doamne, Espy, eu…

— Dar l-am nimerit eu. O să moară?

— Dacă mă lasă singur cu el, da. Ticălosul…

— Alerga și de-asta a ratat. Mă întreb dacă…

— Nu te mai gândi! Ai scăpat.

Se aplecă spre ea.

— Oh, Doamne! rosti el.

Ar fi vrut să o înconjoare cu brațul, așa cum făcuse sergentul înainte, dar se abținu. Părea atât de mică, așa cum stătea acolo, pe jumătate așezată înăuntrul mașinii de poliție.

Apoi, spre surprinderea lui, Espy îl privi și izbucni în râs. După o secundă, începu și Robinson să râdă, la început mai nesigur, apoi din toată inima. Sergenții *Lion-man* și Rodriguez apărură lângă ei. Începură și ei să râdă, pe măsură ce încordarea îi părăsea. Parcă era cea mai bună glumă din lume: să fii viu, când ar fi trebuit să fii mort.

După câteva clipe, hohotele de râs se stinseră și Espy

oftă din răsputeri.

— O să te duc acasă, zise Robinson.

— Da, replică ea.

Simțea că adrenalina îi scade și în locul ei se instalează o oboseală teribilă. Îi văzu pe asistenți ridicându-l pe Jefferson cu targa și băgându-l în ambulanță. Mai zări o ambulanță îndepărtându-se, croindu-și drum cu ajutorul sirenelor.

— Îl duce pe „Spărgător". De-acum n-o să mai ridice greutăți, spuse Anderson.

Apoi se uită spre cei care duceau targa și strigă:

— Hei, stați așa!

I se adresă lui Walter:

— Amice, fă tu onorurile casei! Iar dumneavoastră, domnișoară Martinez, veniți să vedeți cum îi citim drepturile, vă rog. Și pe urmă plecăm naibii de-aici, înainte să ne ia vecinii cu „huo".

Espy observă că lumea începea să se adune undeva, dincolo de mașinile poliției, căscând gura.

Robinson încuviință din cap și se duse lângă targă.

— Leroy Jefferson, spuse el, cu o voce egală, în care se simțea, însă, furia, ești arestat. Ai dreptul să nu răspunzi la întrebări, ai dreptul la un avocat…

— Știu toată tâmpenia asta! îl întrerupse Jefferson cu dinții scrâșnind de durere. De ce mă acuzați?

Robinson îl privi fix, simțind că nu-și mai putea stăpâni prea mult nervii.

— Trebuia s-o ucizi, nu, Leroy? Nu-ți ajungeau lucrurile furate. Poate înainte ai și bătut-o. Ce însemna pentru tine chestia asta? Pentru tine, cel mai tare din parcare. Era doar o bătrânică și tu ai omorât-o…

— Ce tot îndrugi acolo?

— Nici măcar nu știai cum o cheamă, nu?

— Ce tot zici, ce bătrânică?

— O chema Sophie Millstein. Era o femeie bătrână care locuia în Miami Beach. Încerca să-și trăiască în liniște și tihnă ultimii ani de viață. N-a făcut niciun rău nimănui. Iar tu ai omorât-o, nemernicule! Și-acum o să înfunzi pușcăria, bestie!

Jefferson părea nedumerit și speriat.

Apoi, jumătate mârâind, jumătate râzând, spuse:

— Ești mai prost decât am crezut. N-am omorât nicio bătrânică.

— Normal, zise Robinson sarcastic, cu o voce de gheață.

Dar Jefferson își scutură capul.

— Toate astea… Toate astea pentru… N-am făcut nimic, fir-ar să fie!

Părea într-adevăr nedumerit, chiar îndurerat.

— Nu sunt eu ăla! adăugă el.

Își lăsă capul să-i cadă într-o parte, în timp ce asistenții îl vârau cu targa în ambulanța cu mișcări destul de brutale, după care trântiră ușile.

— Nu, nimeni nu face niciodată nimic, rosti Robinson încet, ca pentru sine, dar Espy îl auzi.

Se întoarse spre ea.

— Bineînțeles că n-a făcut-o el… Haide, să mergem!

Espy aproba din cap. Se gândea că, dacă n-ar fi fost o teamă anume, ce-o simțise auzind cuvintele lui Jefferson, ar fi adormit pe loc.

TREISPREZECE
„Soddit”

Privea umbrele de pe peretele văruit al coridorului de spital; luminile de la oficiul surorilor făceau să se proiecteze pe el profilul tuturor celor care treceau, desenându-se într-o formă întunecată, vagă, ca apoi să dispară în salonul de vizavi. La un moment dat, ridică mâna ca să vadă dacă putea, la rândul lui, să proiecteze ceva pe perete, dar unghiul în care se afla nu era cel bun.

Robinson se mișcă în scaun, încercând să-și găsească o poziție confortabilă, deși știa că era cam greu. Se uită la un ceas de pe perete și-și dădu seama că noaptea era pe sfârșite, se gândea că nu mai era mult până când se vor ivi zorile, alungând întunericul de pe coridoarele spitalului.

Era epuizat, dar adrenalina îl ținea treaz și-i accentua sentimentul de furie.

Încercă să se concentreze asupra omului din sala de reanimare, știind că era cel mai simplu să arunce toată vina pe Jefferson pentru tot ceea ce se întâmplase. Dar, în sinea lui, era furios și pe el însuși. Robinson revăzu în minte șirul evenimentelor, străduindu-se să descopere dacă greșise undeva și ce anume făcuse ca să se ajungă la

împușcături. Procedura fusese ca la carte. Planul fusese perfect. Un polițist fusese, însă, împușcat în timpul unei arestări de rutină - care s-a dovedit cu mult mai periculoasă decât era de așteptat, iar el era nemulțumit. Examenul medical preliminar scosese la iveală lucruri rele: „Spărgătorul" suferise rupturi musculare și leziuni ale țesutului osos. O carieră distrusă într-o clipă. Stătuse de vorbă câteva momente cu soția polițistului, dar scuzele lui de circumstanță nu fuseseră luate în seamă. Îi chemase la raport pe polițiștii care participaseră la arestare, apoi făcuse câteva declarații presei. Își pierduse timpul într-o cameră din secție, unde aproape douăzeci de ziariști și fotoreporteri îl bombardaseră cu întrebări, după care se târâse pe un coridor ca să-și tragă sufletul. Nu știa la ce să se aștepte de la Leroy Jefferson; în clipa aceea, și-ar fi dorit ca Espy să-i fi zburat creierii. I-ar fi dat ceva bătaie de cap cu rapoartele și toată hârțogăraia, dar ar fi fost cu mult mai bine pentru toți cei implicați.

Se lăsă în voia acestor porniri violente. În ciuda faptului că nu ieșise totul ca la carte, putea avea măcar o mulțumire: rezolvase cazul. Jefferson era acuzat de crimă de gradul I, el o omorâse pe Sophie Millstein. În secția din Miami era o tablă mare, pe care erau trecute cazurile la zi. Cel al Sophiei Millstein va dispărea în curând. Robinson își îndeplinise misiunea.

Lăsă să-i scape un oftat ușor. Se sprijini de perete, închise ochii o clipă, așteptându-se să-i apară imaginile

din timpul arestării, ca pe un ecran, dar, în loc de asta, se văzu pe el ținând-o pe Espy de braț, conducând-o cu atenție pe trotuar, spre locuința ei, cu gesturi rigide, de secol optsprezece. Pe când străbăteau orașul cu mașina, ea oscilase între agitație, bâlbâială, înjurături, care i se învălmășeau pe buze, și clipe de tăcere grea. La un moment dat izbucnise: „Doamne sfinte, nu-mi vine să cred! L-am împușcat pe animalul ăla, nu-i așa? Exact în piciorul lui afurisit, fir-ar să fie! E de necrezut! Bestia aia a tras și am tras și eu și l-am nimerit! Sunt dată naibii, nu?" Și când el îi spusese: „Da. Așa e, l-ai nimerit". Espy scosese un strigăt atât de ascuțit, încât geamurile mașinii părură să vibreze. Robinson încercase să-i spună câteva cuvinte, dar nu găsise ceva potrivit, așa că rămăsese tăcut. Apoi, când a auzit-o oftând, s-a întors spre ea ca să vadă dacă îi e bine, dar nu observă decât faptul că Espy dădea mereu din cap și se uita fix, pe fereastra mașinii, la orașul luminat prin care treceau în grabă.

Când au ajuns la ea acasă, Robinson se oprise în prag, întrebând-o: „Te simți bine? Ești sigură? Vrei să chem pe cineva? N-o să-ți fie urât singură?", iar ea îi răspunsese că se simte bine. Dorise tot timpul să intre cu ea în casă, dar nu fusese în stare s-o facă. Ca un puști la prima lui întâlnire, se autoironiza el. Poate cea mai ridicolă primă întâlnire din lume.

Murmură un cuvânt usturător la adresa propriei lui persoane și deschise ochii. În clipa aceea își încordă

pumnii și îi ridică în fața ochilor.

— Ai de gând să mă lovești sau îți păstrezi pumnii pentru clientul meu?

Robinson urmări direcția din care venea vocea și privi spre omul care îi vorbise. Era un tip înalt și slab, cu părul creț, cu un zâmbet ușor în colțul gurii, ce contrazicea încordarea din priviri. Purta blugi și încălțăminte sport, fără șosete, o cămașă sport, pătată într-un loc, și Robinson își dădu seama că individul aruncase în grabă niște haine pe el și venise la spital. Avocatul avea, însă, un fel neglijent de a se sprijini de zid, în fața polițistului, exact pe locul unde fuseseră doar umbre cu câteva clipe înainte.

— Bună, Tommy, rosti Robinson încet. Ce-i cu tine pe-aici?

Știa care este răspunsul, dar întrebase din obișnuință.

Thomas Alter era cam de aceeași vârstă cu el. Walter se gândea că ar fi putut fi prieteni, dacă Tommy n-ar fi fost avocat al apărării, ceea ce îl punea într-o situație de veșnică opoziție cu polițiștii. E cam greu să-ți placă oamenii a căror slujbă este să facă praf munca procuraturii și a poliției în protectoarea sală a tribunalului. Desigur, poți să-i respecți, dar nu să-ți placă. Oricine știa că, de fapt, și unii și alții făceau parte din același sistem. Dar o afecțiune sinceră… era imposibilă.

— Sunt aici ca să mă asigur că domnul Jefferson al nostru primește îngrijirile medicale adecvate, și asta înseamnă și faptul că nu e cazul să-ți dea vreo declarație

până când nu vorbește cu avocatul lui, care îți prezintă omagiile sale.

— Nu sunt de acord cu chestia „domnul Jefferson al nostru”.

— Bine, atunci „domnul Jefferson al meu”.

— Haide, Tommy! Trebuie adus în fața justiției și trebuie să facă o declarație de proprietate înainte să-l iei tu. Între timp, dacă vrea, cumva, să vorbească cu mine…

— Da, Walt, de obicei așa se face. Dar nu acum. Jefferson a mai fost adus la tribunal acum o săptămână sub o acuzație ridicolă, pe care tribunalul n-a acceptat-o, deoarece am dovedit că nu existase mandat de percheziție. Dar n-au vrut să bată toba pe chestia asta, deci eu sunt încă avocatul lui. Asta e. Nu poți să vorbești cu el decât în prezența mea sau a cuiva din departamentul meu. E clar?

— Dacă el vrea…

— Cu un avocat lângă el! Tu-i citești drepturile și eu îți spun că într-adevăr aceste drepturi trebuie respectate.

Thomas Alter continua să zâmbească, dar vocea îi era tăioasă.

Robinson dădu din umeri, încercând să-și ascundă iritarea.

— Trebuie să fie un avocat lângă el de fiecare dată când declară ceva, repetă Alter. Ai priceput, Walt?

— Da.

— Adică toată ziua. Douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. În fiecare zi.

— N-ai încredere în mine, Tommy?

— Nu.

— Bine. Pentru că nici eu n-am încredere în tine.

Alter zâmbi trist.

— Ei, deci suntem chit.

— Nu. Tocmai asta e, că n-o să fim niciodată chit, pentru că eu n-aș veni aici ca să apăr un gunoi ca Jefferson.

— Da, te cred. Tu ești prea curat pentru așa ceva, nu?

În vocea lui Alter se simțea ironia.

— Și altfel ce mai faci? Am auzit că ai avut o noapte grea…

— Cam așa ceva.

— Îmi pare rău pentru polițistul care a fost împușcat. Erați prieteni?

— Nu, nu chiar.

Alter dădu din cap.

— Espy se simte bine?

Robinson ezită.

— Da. Poate e puțin cam tulburată, dar, în rest, e bine.

— Mă bucur. Nu e ca ceilalți ticăloși de la procuratură. E o tipă rezonabilă. Destul de dură, dar rezonabilă. Și e și drăguță. Mă bucur că s-a descurcat acolo, la fața locului. Tipul v-a scăpat… aproape. Eu, unul, nu m-aș duce în King Apartments. Mai ales noaptea. Ea ce căuta pe-acolo?

Robinson nu-i răspunse.

Tânărul avocat îl privi și-i zâmbi.

— Du-te la culcare, Walter! Pari obosit. Toată tâmpenia

asta n-o să dispară, oricum, fie că stai tu aici sau nu. Cred că individul mai stă în spital o vreme.

Robinson se ridică. Se uită la Alter, care continua să se sprijine de perete. Avocatul privea pe coridor, spre doi polițiști care stăteau la ușa camerei de reanimare. Cei doi îl urmăreau din priviri pe Walter.

— Spune-le și lor, Walt!

— Du-te dracului!

Alter rânji și-l privi fix.

— Nu, rosti el încet, du-te tu, Walter!

Începu să strige pe coridor:

— Fiți atenți! Nimeni nu vorbește cu Jefferson în afara personalului medical autorizat și a reprezentanților apărării! Și când vă schimbați tura, să-i anunțați și pe colegii voștri. E clar?

Cuvintele răsunară pe tot coridorul și cei doi polițiști se uitară, fără o expresie anume, la Robinson care dădu din cap în silă.

— Mulțumesc, Walt, zise avocatul vesel. Deși cred că tot o să lipesc un avertisment pe ușă.

Alter scoase o hârtie cu ștampila Biroului Apărării.

— Aceeași dispoziție a fost trimisă și judecătorului, și lui Espy Martinez, și șefului ei, în dimineața asta, adăugă el.

— Nu-ți scapă nimic, Tommy, nu-i așa?

Alter îi aruncă o privire severă.

— Crezi că e prima dată când reprezint un amărât care a

făcut greșeala să-și închipuie că un polițist de la omucideri este ultimul lui prieten, singurul și cel mai bun de pe lumea asta, după care se trezește pe scaunul electric? Crezi că e prima dată când un polițist, care n-are probe prea serioase, vine la tribunal, se ridică și jură să spună adevărul și numai adevărul, după care zice: „Da, onorată instanță, acuzatul a renunțat, oral, la toate pretențiile, la drepturile lui constituționale și mi-a mărturisit că el este autorul crimei. Da, domnule, numai mie…”? Și știi ceva, Walter?

— Ei, ia zi, Tommy!

— De data asta nu va fi așa.

Robinson se simțea mort de oboseală. Voia să iasă la aer, ca și cum o adiere de vânt l-ar fi putut purta, ușor, până acasă, în pat. Era ca un jucător de pocher, la sfârșitul unei partide, care, privind pe masă, vede că tot ceea ce a câștigat a pierit ca fumul și cărțile din mână nu valorează nimic.

Totuși, nu se putu abține să nu adauge, enervat:

— Știi, Tommy, ăsta e un nenorocit. E un psihopat, se droghează, e un ticălos. Oricum o să înfunde pușcăria, într-o zi. N-ai mai avut doi nenorociți pe care nu i-ai putut scăpa de scaunul electric? Câți au fost, doi sau trei, Tommy?

— Doar unul, răspunse Alter cu amărăciune.

— Chiar așa? Aș fi putut să jur că erau mai mulți…

— Da. O dată am avut.

— Aha! Mi-aduc aminte acum. Cred că ar trebui spus că unul dintre ei chiar a regretat ceea ce făcuse, nu? Deci, iată ce binefaceri aduce scaunul electric, îi învață pe oameni să-și recunoască vina, nu?

— Du-te dracului!

— Omorâse un polițist, nu-i așa, Tommy?

— Exact.

— Sistemul nostru judiciar nu prea îi iubește pe cei care omoară polițiști. E o chestie serioasă, așa o văd jurații, nu? E greu să faci doisprezece oameni să fie drăguți și amabili cu o bestie care și-a vârât pistolul în gura unui polițist ce lucra sub acoperire, după ce l-a dezbrăcat la piele și i-a zis că mai are doar atâta timp cât să-și facă rugăciunea… O singură rugăciune înainte de a muri, n-a zis așa? Dar a tras înainte ca polițistul să termine „Tatăl nostru”… Ăsta a fost cazul, nu-i așa, Tommy?

— Mda…

— Ei, eu cred că ai și început să tragi tare ca să închizi dosarul, Tommy. Probabil că ai tu ceva în cap care să explice de ce e sugrumată o bătrânică, nu? Și aș zice că acest domn Jefferson al nostru este norocos că l-a împușcat pe polițist doar în brat - deși i-a distrus cariera. Dar ce importanță are asta?

— Ce vrei să zici?

— Păi, oricum tot acolo o să ajungă.

— Pe scaunul electric? Nu fi prea sigur!

— Nu. Tot acolo, adică în iad.

— Nu fi chiar atât de sigur! repetă Alter cu o voce de gheață.

Nu mai era nici urmă de zâmbet pe fața lui, dimpotrivă, avea o expresie dură pe care Walter Robinson o văzuse în zeci de anchete. Simți că pierde teren, ca o mașină care alunecă pe o șosea udă de ploaie. Știa că Alter era un avocat de temut și era o greșeală să-l înfurii. Dar continuă, lăsând oboseala nopții pierdute și nemulțumirea să-i influențeze răspunsurile.

— Nu, Tommy. Poți să faci pariu. Acolo o să ajungă.

— Poate. Dar nu cu acuzațiile din dosarul ăsta.

— Chiar așa? Am mobilul, felul în care a făcut-o, a apărut și un complice, am un martor și pun pariu că te înșeli al dracului de rău, avocatule!

Robinson încercase să se abțină, dar nu fusese în stare. Oboseala și nervii îl învinseseră, făcându-l să dea în vileag o informație pe care știa că ar fi trebuit s-o țină pentru el.

— Chiar așa? îl imită Alter. Deci ai tot ce-ți trebuie.

— Ei, o să vedem, nu?

— Exact. O să vedem.

Cei doi se priviră în ochi. Alter vorbi primul.

— Știi că i-au salvat piciorul. Dar atât. Poate să fie în stare să meargă, dar piciorul ăla n-o să-l mai ajute ca înainte…

— Mi se frânge inima, replică Robinson.

— Mda… Ei bine, nu prea cred că un om care o să-și petreacă tot restul vieții în dureri, șchiopătând, o să

coopereze cu indivizii care i-au făcut-o.

— N-avem nevoie să coopereze cu noi. Trebuie doar să-l facem să ajungă unde-i e locul: pe scaunul electric.

Alter zâmbi din nou.

— Walter, te înșeli îngrozitor.

O spuse cu siguranța unui trișor înrăit.

Robinson clătină din cap și se întoarse, gândindu-se că era aproape dimineață și, cu puțin noroc, va prinde răsăritul soarelui în drum spre casă; razele strălucitoare vor reuși, poate, să-i alunge furia nopții care tocmai trecuse și se va putea gândi în voie la Espy Martinez.

Timp de două zile, Espy fusese în centrul atenției la procuratură. Duritatea în sala de judecată era ceva, dar duritatea „pe teren", în fața pericolului, era cu totul altceva și trezea un respect deosebit. Ceilalți colegi nu mai pridideau să-i găsească porecla potrivită: „Espy, ochi de șoim", „Espy, cea iute de mână", „Martinez, gata la toate".

Chiar și Abraham Lasser catadicsise să iasă din birou și să se strecoare printre mese și birouri ca s-o felicite, ceva destul de neobișnuit, își zicea Espy; propriul ei șef, colegii ei, toți o felicitau pentru faptul că era încă în viață. Lasser își vârâse capul pe ușă și strigase cu o voce stridentă: „Ei, ce mai face tânăra noastră Annie Oakely?"[28] Apoi, după ce a dat mâna cu ea și a bătut-o ușor pe umăr, după ce i-a

[28] Trăgătoare de elită americană (1860-1926) (n. tr.).

ridicat brațul ca și cum ar fi fost campion la box, îi șopti că trebuie să facă tot posibilul să-i dea o condamnare pe cinste lui Jefferson - cel mai bine ar fi pedeapsa maximă, ca să le taie cheful și celorlalți. Puțin mai târziu, prin birouri circula un raport în care Lasser o lăuda pe Espy Martinez pentru prezența de spirit, deși ea se întreba ce era așa de nemaipomenit în asta, și în care amintea colegilor că și ei trebuiau să lupte efectiv pentru instaurarea dreptății și, în consecință, trebuiau să poarte arme *adecvate*, la timp *adecvat*, ca să acționeze într-un mod *adecvat*, în circumstanțe *adecvate*, conform unui raționament *adecvat*, ca și Martinez. Un singur lucru nu era clar: ce înțelegea Lasser prin *adecvat*.

Espy se bucură toată ziua de cea mai mare atenție, ceea ce n-o lăsa să lucreze în liniște. Când o sună Robinson, Espy se simți emoționată, ca și cum el ar fi fost elementul-cheie al întregii întâmplări.

— Cum merg treburile, Espy?

— Păi, în afară de colegii mei care fluieră *High Noon* ori de câte ori trec pe lângă ei, totul e bine.

Polițistul râse. Simțise o ușoară enervare în vocea ei.

— Trebuie să ne întâlnim ca să finalizăm dosarul.

— Știu, zise ea. Nu prea am lucrat azi.

— Ai vorbit cu Tommy Alter vreodată?

— Nu. Adică, o singură dată. Jefferson a fost chemat la tribunal printr-o citație. Iar de la spital nu-i vor da drumul decât după o săptămână.

— În dimineața asta i-am luat amprentele. Alter era acolo, dar n-a zis nimic. Se uita doar. Jefferson avea dureri, ceea ce nu-i prea rău. Mâine o să-i pună piciorul în ghips. Doctorul se așteaptă să fie nevoie de două sau trei operații. I-am spus că ar fi o pierdere de timp. Am zis-o tare, ca să mă audă și Jefferson și Alter.

— Cam dur, râse Espy.

— Hei, știi ceva: totul e permis în dragoste și război, dar nu e cazul…

— Altceva?

— Trebuie să duc amprentele la verificat. Ar trebui să fie la fel cu cele găsite în locuința bătrânei. L-au fotografiat și am arătat pozele șoferilor de autobuz. L-au recunoscut - se verifică și ora. O să mă duc cu fotografiile și la domnul Kadosh, mâine dimineață. Nu putem face o verificare pe viu pentru că nemernicul este în spital. Apoi trebuie să-i luăm declarația proprietarului de la Helping Hand privind bunurile furate. Am un maldăr de acte care-i incriminează pe bietul Reginald și pe Yolanda. Majoritatea sunt niște prostii, dar sunt suficiente ca să-i țin puțin la păstrare. O să se ocupe *Lion-man* de ei. Percheziția din locuința Sophiei Millstein n-a adus nimic nou. Cred că Jefferson a dat toate obiectele la Helping Hand. Dar, una peste alta, mi se pare că e un dosar destul de complet.

Espy dădu din cap, zicând pe alt ton:

— Alter părea, însă, foarte încrezător. Se vedea clar.

— Da, și mie mi s-a părut la fel.

— De ce?

— Nu știu. Nu văd niciun motiv, decât faptul că el e de felul lui cam arogant și plin de el, până când își dă seama că n-are argumente și nici dovezi. Pe urmă o să vină scâncind să ne ceară să facem o înțelegere. Cam în două săptămâni așa se va întâmpla. Să-l lăsăm puțin să-și facă numărul.

— Nu facem nicio înțelegere. Așa a zis șefu'!

— Bun. Dar el o să vrea. Cam așa o să fie strategia apărării: o să găsească o mică chichiță - o scăpare, poate, de-a noastră… - pe care o vor folosi până o să se tocească, așa că, în loc să riște cu jurații, să fie la mâna lor, mai degrabă o să aducă pe tapet articolul 25.

— Nu cred că procuratura va fi de acord.

— Păi, el asta și vrea. Tot ceea ce îl ține pe Jefferson departe de scaunul electric este o victorie pentru el, ca avocat al apărării.

— Aș fi vrut ca Jefferson să fi făcut o mărturisire.

— Mda. Ar fi fost ideal, nu? Aș fi scos de la el o mărturisire dacă n-ar fi apărut Alter.

— Juraților le place să aibă o mărturisire în cazul unei crime. Îi face să se simtă siguri că sunt pe drumul cel bun. Mai ales când e vorba să dea pedeapsa capitală.

— Știu și eu asta. Dar nu poți să le ai pe toate.

— Putem să mai vedem încă o dată dosarul? Poate descoperim ceva înaintea avocatului? Aș prefera să fiu liniștită când o să intre Alter în birou cu pălăria în mână.

O să-mi fie mai ușor să spun „nu”.

Robinson profită de ocazie.

— Ce-ai zice să luăm masa împreună sau ceva de genul ăsta și să discutăm? O să iau și dosarul cu mine, mâncăm ceva și…

Espy ezită. Se înroși și simți că un val de căldură îi invadează trupul.

— Walter, nu știu dacă e bine să amestecăm treburile de la serviciu cu…

Nici nu termină de rostit cuvântul, că Robinson o întrerupse:

— Hei, nu-ți face griji! O întâlnire pe bune ar însemna să mergem la un film, la o piesă de teatru, la un concert sau la un meci, mă rog, chestii de-astea. Adică, știi cum ar fi: aș suna la tine, înțolit la patru ace, cu un buchet de flori și o cutie de bomboane, pe urmă te conduc la mașină și-ți deschid portiera. O întâlnire adevărată trebuie să fie cu emoții, mici conversații politicoase, maniere elegante. Pe când întâlnirea noastră e cu totul altceva. Am senzația că-ți sunt dator pentru noaptea trecută. Vreau să zic că n-ar fi trebuit să ajungi în situația de a trage într-un om. Mă simt vinovat, într-un fel.

Espy zâmbi și spuse:

— N-a fost vina ta.

— Oricum, nu s-a petrecut așa cum plănuisem.

— Hei, zise ea în glumă, crezi că mă deranjează faptul că, dintr-o dată, toți mă consideră o tipă periculoasă?

— Periculoasă sau celebră?

— Amândouă. O femeie de care trebuie să ții seama când are un pistol în mână.

Râseră amândoi.

— E-n regulă. Mâine seară, la mine.

— Te iau de la birou?

— Nu, vii direct. Mai ții minte cum ajungi?

Da, mai ținea minte…

Bineînțeles că până la urmă n-au vorbit despre caz. Au comentat niște lucruri la început, ca și cum ar fi fost ceva de care trebuiau să scape cât mai repede. O dusese la un restaurant, pe o terasă care dădea spre Golful Biscayne - genul de local unde chelnerul se poartă scorțos, dar mâncarea nu e cine știe ce, e acoperită de sosuri grele și-ți ia ochii mai mult prin aranjament. Pe când se așezau la masă, Robinson observă cum se întunecă tot mai mult albastrul oceanului, de la o nuanță palidă, la un azuriu tot mai închis, dinspre larg spre țărm, devenind, în cele din urmă, aproape negru, imposibil de distins de negrul cerului de vară. Luminile orașului pâlpâiau, reflectându-se pe suprafața apei, ca într-o pictură impresionistă, accentuând unduirea valurilor.

Espy stătea în fața lui, gustând farmecul unei nopți calde de vară. Simțea ușoara adiere ce-i înfoia rochia subțire ca pe o atingere intimă a unui iubit, mângâindu-i pielea. Își lăsă capul pe spate, apoi își trecu o mână prin

părul des. Îl privi pe Walter Robinson și se gândi că arăta foarte bine. Dar se gândi, în același timp, la ceea ce ar fi spus părinții ei - n-ar fi vorbit cu ea zile întregi, dacă n-ar fi fost convinși că este doar o întâlnire de natură profesională. Înfiorată de o asemenea perspectivă și pentru a mima interesul pentru problema care-i adusese acolo, întrebă:

— Jefferson?

Robinson zâmbi:

— Da, doar ne-am întâlnit ca să discutăm cazul. Aș zice că pentru Leroy Jefferson situația e cam albastră, deși ăsta-i doar un joc de cuvinte, dar să lăsăm asta acum.

Espy clătină din cap:

— Explică-mi!

— Păi, în seara asta, exact înainte de a pleca, am primit un telefon de la Harry Harrison - ce chestie să ai un nume ca ăsta, nu? - de la laboratorul de criminalistică, în legătură cu amprentele. Ghici ale cui sunt amprentele de pe sertarul dulapului Sophiei Millstein?

— Ale lui Jefferson?

— Exact.

— Deci asta e, nu?

— Da, asta e. Harry spune că trebuie să mai verifice amprentele de pe caseta de bijuterii, de pe ușa de sticlă de la terasă și cele de pe gâtul Sophiei Millstein, dar s-a gândit să ne anunțe ce a găsit până acum.

— Adio, Jefferson!

— Și Kadosh l-a identificat după fotografii. Era destul de sigur.

— Ce înseamnă „destul de sigur”?

— A ales fotografia cu mutra lui Jefferon dintre toate celelalte, dar a zis că nu e sigur dacă nu vede persoana în realitate.

Oricum, era destul de sigur că el a fost. E o chestie pe care a făcut-o singur. E genul de bărbat obișnuit să o întrebe tot timpul pe nevastă-sa ce să facă, iar ea are întotdeauna o părere, despre orice.

— Despre orice?

— Da, crede-mă, despre orice.

— Și?

— Păi, din câte îmi dau eu seama, n-avem nicio problemă.

— Unde ne poate duce identificarea asta?

Robinson zâmbi.

— Chiar aici. Vrei puțin vin?

Espy făcu semn că da. Îl urmări cum toarnă în pahar, apoi sorbi puțin, savurând vinul rece. Privi spre golf și, pentru o clipă, se gândi că ceea ce-i trecea ei acum prin cap semăna cu o cufundare în ocean, după ce apune soarele.

— Spune-mi, Walter, cine ești tu?

El zâmbi.

— Cine sunt eu?… Sunt polițist, mai am puțin și-mi iau diploma la Drept și…

Espy ridică o mână, oprindu-l.

— Nu, nu ce ești, cine ești.

Lui Robinson i se păru că deslușește o anumită gravitate în vocea ei și-și dădu imediat seama că Espy nu dorea un răspuns de circumstanță. O clipă, simți o reținere, dar pe urmă, fără să aibă timp să analizeze, se trezi vorbind încet, pe un ton aproape conspirativ.

— Îmi place să înot, rosti el, arătând spre golf. Înot singur, când nu e prea multă lume, departe, în larg. În ape adânci… înot o milă, cel puțin. Uneori, două.

Aici se opri. Nu-i descrisese exact ceea ce-i plăcea să facă: să meargă cu mașina până în locul unde se termina Golful Biscayne, lângă parcul imens de la Cape Florida, amiaza târziu, când toți turiștii, roșii ca racul din cauza soarelui, și puștanii amețiți de bere și-au strâns catrafusele și se îndreaptă spre casă. Îi plăcea să se cufunde în apă și, cu mișcări largi, rapide, înfrunta valurile, trecea pe lângă geamandurile vopsite în alb și roșu, dincolo de toate marcajele posibile, ca să ajungă acolo unde putea simți forța fluxului apăsându-i brațele și picioarele. Apoi se întorcea, călcând apa, și se uita înapoi spre chei, în jos, spre șirul de blocuri, spre vechiul far din cărămidă, acum părăsit, unde oceanul se unea cu golful. Se lăsa în voia valurilor, care doreau, parcă, să-l convingă că sunt sigure, când, de fapt, erau foarte înșelătoare. După câteva momente, trăgea aer adânc în piept și, din nou, se lua la trântă cu valurile, ocolind navele militare care, dintr-o

simplă atingere, te puteau omorî, încercând să nu se gândească la rechini, cochetând cu oboseala, cu gândul morții, până când simțea nisipul sub picioare. Se târa pe plajă, din nou în siguranță, respirând aerul cu nesaț.

— De ce înoți? îl întrebă Espy încet.

— Pentru că, pe vremea când eram copil, în Grove, niciunul dintre puștii de acolo, negri, nu învățase vreodată să înoate. Nu existau piscine și, ca să ajungi la plajă, trebuia să schimbi trei autobuze. Locuim în statul care beneficiază cel mai mult de suprafețe întinse de apă - știai asta? - dar nu învățăm să înotăm. Îmi amintesc că, aproape în fiecare an, era câte un articol în ziar despre un copil negru care s-a înecat în ocean, unde se dusese să pescuiască, să prindă broaște sau, pur și simplu, să se joace. Alunecase în apă - care avea o adâncime de vreun metru și jumătate - se speriase, se zbătuse și țipase după ajutor, dar nu era niciodată cineva prin preajmă care să-i salveze pe acei copii, așa că se înecau. Copiii albilor nu se înecau niciodată. Ei aveau piscine în spatele caselor și acolo învățau să înoate: bras, craul, fluture. Tot ceea ce li se putea întâmpla mai rău era să se ude și să țipe cineva la ei când veneau acasă și udau totul în jurul lor.

Își puse paharul cu vin pe masă.

— Poate că par furios, deși n-aș vrea.

Espy clătină din cap. Își dădu seama că Walter îi spusese ceva important, ceva intim, un fel de indiciu pe care-l cauți într-un roman polițist, și de-abia mai târziu

urma să vadă unde se va potrivi în context.

— Nu. Pentru mine e mai ușor așa.

— Ușor la ce?

Espy nu-i răspunse. Dar în gând completă: „Ca să înțeleg de ce."

— Deci, Espy, am și eu o întrebare pentru tine, rosti Robinson după o vreme.

— Dă-i drumul! râse ea încet. Poate am noroc și scap ușor, sunt doar niște cuvinte, nu?

— Spune-mi, de ce n-ai un prieten?

— Cum adică?

Robinson făcu un gest care însemna: ești tânără, ești frumoasă, educată, inteligentă, ar trebui să fii înconjurată de bărbați. Espy interpretă gestul ca un compliment.

— Pentru că n-am găsit pe nimeni care să…

Aici se opri, neștiind cum să continue. Speră ca Walter să întrerupă tăcerea cu o altă întrebare, apoi își dădu seama că n-o va face, deci adăugă, șovăind:

— Cred că din cauza fratelui meu.

Respiră adânc.

— Bietul meu frate care a murit. A murit ca un prost.

— Îmi pare rău.

— N-ai de ce. Au trecut doisprezece ani. Era într-un week-end, de Labour Day[29]. Urma să înceapă facultatea, Dreptul, în săptămâna ce venea…

[29] Ziua muncii - în S.U.A., în prima luni din septembrie. (n.t.).

— A avut un accident de mașină?

— Nu, n-a fost chiar atât de inocentă moartea lui. Se întorcea de la o partidă de înot în Golful Mexic; fusese împreună cu doi colegi de liceu. Era târziu și s-au oprit să mănânce pe drum, la un fel de magazin cu de toate. Știi genul: poți să cumperi cartofi prăjiți și bere și „Ring-Dim" și „Slim Jim", chestiile alea după care se omoară băieții de douăzeci și doi de ani. Deci, erau într-un fel de bodegă, din aceea cu program de la șapte la unsprezece, lângă autostrada South Dixie, mai jos de Kendall, și, în timp ce mănâncă, fratele meu începe și glumește cu bătrâna cubaneză, patroana localului. O întreabă dacă are o fată, dacă fata are un prieten, cum arată și chestii din astea, râd amândoi, vorbesc în spaniolă, fratele meu glumește pe seama prietenilor lui pentru că ei sunt americani get-beget și nu înțeleg ce tot vorbește el cu bătrânica, până când intră un tip care poartă pe față o mască din ciorap și care are în mână un Magnum 44. Tipul țipă către toți să se arunce la podea și cineva să deschidă casa cu bani. Toată lumea înțepenește, toți fac ceea ce li se spune, dar nemernicul e nerăbdător, era drogat, cred, sau poate că era doar un ticălos ca oricare altul, sau poate nu-i plăceau latino-americanii, dar când femeia șovăie, el o lovește cu pistolul drept în față. Cu un minut mai înainte glumise cu fratele meu, cu bietul meu frate, și imediat după aceea nasul îi sângerează și falca îi e ruptă. Atunci fratele meu se ridică în genunchi și țipă la nemernicul ăla s-o lase în pace,

iar tipul se uită o dată la fratele meu și râde, ca și cum fratele meu era nebun, nu el, apoi îi trage un glonte chiar în piept. O singură împușcătură. Bum! Bătrânica începe să țipe și să se roage, iar prietenii fratelui meu stau nemișcați la podea, închipuindu-și că urmează ei la rând. Și așa ar fi fost, pentru că nenorocitul se întoarce spre ei și apasă pe trăgaci. O dată. De două ori. Apoi se răsucește și îndreaptă pistolul spre bătrânică și apasă pe trăgaci a treia oară. Nimic. Clic-clic-clic! Sunt cu toții prea șocați ca să-și dea seama că dementul avea un singur glonț pe țeavă. Nebunul începe să râdă, se-ndreaptă spre ușă cu banii furați de la casă și cu o sacoșă plină de Doritos…

Espy oftează adânc.

— Un glonț și o sacoșă de Doritos.

— Îmi pare rău, începu Robinson, dar Espy făcu un gest ca să-l oprească.

— Bietul meu frate ar fi trebuit să-și țină gura, dar nu era genul lui. N-a ajuns la spital, a murit în ambulanță.

— E-n regulă, începu iar Robinson, căci nu voia s-o lase să se chinuie cu amintirile.

— Nu, rosti Espy încet, trebuie să termin. Aveam cincisprezece ani atunci, eram acasă, dormeam. I-am auzit pe părinții mei plângând și țipând, apoi s-au dus la spital. Pe mine m-au lăsat acasă. Singură. Stăteam în pat, în capul oaselor, trează, în întuneric, așteptându-i să se întoarcă. Nu l-am mai văzut pe fratele meu decât la înmormântare și parcă nu mai semăna cu cel pe care-l știam eu. Vreau să

zic, nu mai glumea și nu mă mai tachina, cum făcea el mereu cu mine. Mai erau trei zile până când sărbătoream *quince.* Știi ce-i asta?

— Păi, e o petrecere pe care o dau fetele latino-americane când împlinesc cincisprezece ani.

— Da… e o petrecere. Totuși, e ceva mai mult decât atât. Nu cred că înseamnă la fel de mult ca *bar mitzvah* la tinerii evrei, dar e ceva apropiat. Sărbătorirea vârstei e ca un anunț că fata s-a transformat în femeie. Așa e tradiția și mai înseamnă și faptul că intri într-o anumită categorie. Fetele poartă, în ziua asta, rochii frumoase, cu volane, chicotesc, se cântă muzică, părinții își urmăresc cu privirile copiii care acum încearcă să se poarte ca niște adulți; mai sunt și așa numitele *chaperones*[30] în comunitatea cubaneză, *quince* este un eveniment important. Este pregătit cu luni de zile înainte. La vârsta asta, fetele nu se gândesc decât la *quince.* Dar la mine s-a transformat în înmormântarea fratelui meu.

— Cred că a fost groaznic… rosti Robinson, apoi se gândi că suna ridicol, pentru că, evident, așa fusese.

Renunță la vorbe, se întinse și îi mângâie mâna. Ea i-o prinse imediat și i-o strânse cu putere.

— Știi, la noi acasă, fratele meu era totul. Se presupunea că va ajunge avocat, că va prelua afacerile tatălui meu… Că va deveni un om important, influent. Va avea o familie

[30] Persoană în vârstă care însoțește o fată tânără în societate (span.) (n. tr.).

și va deveni cineva. Și, deși părinții mei n-au spus o vorbă, se înțelegea că, după moartea lui, tot ceea ce așteptau de la el trebuia să duc eu la îndeplinire. Și încă ceva în plus.

— Adică?

— Răzbunarea.

— Nu înțeleg.

— În societatea cubaneză, de fapt în lumea latino-americană, o moarte ca asta creează o datorie. Mama și tata au îmbătrânit mai repede din cauza morții fratelui meu. Așa că mi-a revenit mie sarcina de a-l răzbuna.

— Dar ce puteai face?

— Ei, nu puteam să iau o armă și să împușc și eu pe cineva. Trebuia să găsesc alt mijloc de a o plăti.

— Și ucigașul?

— N-a fost prins. Cel puțin, nu oficial. Un tip care se potrivea cu descrierea criminalului a fost arestat în Palm Beach County două săptămâni mai târziu - venise din Dairy Mart și avea și banii la el - dar prietenii fratelui meu și bătrânica nu l-au putut recunoaște. Tipul dăduse o spargere și operase în același stil. Avusese același fel de mască pe față, strigase aceleași cuvinte. Râsese la fel - ce mai, tot tacâmul! Cu toate astea, nu l-au putut condamna pentru moartea fratelui meu.

— Și pe urmă?

— I-au dat cincisprezece ani, din care a făcut doar cinci. Acum e din nou în închisoare. Dar îi urmăresc fiecare mișcare. Am vorbit cu cei din închisoare ca să-i trimită

informatori în celulă, poate o să vorbească, o să spună ceva. Poate spune măcar ce s-a întâmplat cu acel Magnum 44. Poate că-i scapă vreo informație despre crimă, poate se laudă cu ceva. Păstrez dosarul fratelui meu acasă, într-un sertar. Îl țin la zi, adaug mereu declarații, informații noi, adrese, orice ar putea avea legătură cu el. Și dacă apare vreo probă, atunci dosarul poate fi redeschis.

Oftă.

— Nu există termen de prescripție în cazul unei crime de gradul I. Și nici când e vorba de răzbunare.

Îl privi pe Walter.

— Cred că e o obsesie. Dar o am în sânge.

Făcu din nou o pauză, iar Robinson se gândea ce-ar putea fi de spus. Dar cum cuvintele i se opreau pe buze, Espy continuă:

— Cred că din cauza asta am mers la Drept. Am mers în locul fratelui meu. Și din cauza lui am ajuns la procuratură, pentru ca, într-o bună zi, să mă aflu în fața juraților, să arăt cu degetul spre nemernicul ăla și să spun că el l-a ucis pe fratele meu. Și, de fapt, el a ucis-o și pe bătrânică. Pentru că șase luni mai târziu a murit și ea, avea inima slabă.

— Îmi pare rău, rosti Robinson. N-am știut.

Își dădu seama că erau cele mai stupide și mai banale cuvinte de pe lume, dar nu se putuse abține.

Espy își duse o mână la frunte.

— Nu, nu-i nimic. Deci acum știi. Îmi pare rău, noi

venisem aici ca să ne simțim bine și eu am ajuns la povestea asta, iar tu ai o față de parcă ai fi fost prins înjurând în biserică.

Se întinse, luă paharul cu vin și bău o înghițitură.

— Mi-ar plăcea să glumim și să râdem din nou, zise ea.

Robinson se gândi o clipă, întrebându-se de ce oare i se părea că ceva nu se potrivea, apoi își dădu seama ce era. Fără să se poată stăpâni, o întrebă:

— Suspectul, în cazul fratelui tău, era… negru, nu-i așa?

Espy nu răspunse imediat. După un timp, făcu semn că da. Robinson oftă și se lăsă pe spătarul scaunului, zicându-și: „Gata. Asta e. S-a sfârșit tot." Simți un fel de furie, nu din cauza lui Espy sau din cauza lui, era, de fapt, o furie fără adresă. Fata îi apucă din nou mâna și-l ținu strâns, ca și cum și-ar fi pierdut echilibrul.

— Nu, prostuțule! Esperanza.

Walter râse:

— Atâta spaniolă știu și eu. Înseamnă „speranță".

Ea era gata să-i răspundă, când apăru chelnerul cu farfuriile. Se sprijini de masă, încercând să țină în echilibru platourile, neputând să le pună jos din cauza brațelor lor înlănțuite. Chelnerul tuși ușor și spuse:

— Vă rog să mă scuzați!

Atunci Espy și Walter priviră în sus și începură să râdă.

Mâncară în grabă, săriră peste desert și nici nu se mai gândiră să bea cafea. Era ca și cum mărturisirile pe care și le făcuseră unul altuia îi scutiseră de obișnuitele tatonări

ale unei întâlniri între un bărbat și o femeie. În mașină, în drum spre casa ei, Espy rămase tăcută. Ajunși acolo, Robinson opri mașina și stinse motorul. Espy rămase la locul ei, privind spre locuința pe care o împărțea cu părinții ei. Se gândea că o urmăreau, probabil, de la geam.

Robinson vru să spună ceva, dar oricum ea nu-l asculta.

În schimb, se întoarse spre el și-i șopti cu o intensitate care o surprinse și pe ea:

— Du-mă în altă parte, Walter! Oriunde, nu contează! La tine, la un hotel, într-un parc, pe plajă… Oriunde, dar nu aici.

El o privi fără să se miște. În clipa următoare se aruncară unul în brațele celuilalt, căutându-și buzele cu disperare, iar Espy îl trase spre ea, crezând că astfel se elibera de singurătatea și tristețea întregii ei vieți de până atunci, sperând că, pierzându-se în brațele acelea puternice, va reuși să-și limpezească furtuna de emoții care o sfâșia.

Walter o duse în locuința lui. Închise ușa și se pomeniră amândoi jos, pe podeaua din camera de zi, cu nerăbdarea și abilitatea unei perechi de spărgători ce se tem să nu fie prinși. Își smulseră hainele unul altuia cu o dorință de nestăvilit; voiau să facă dragoste cât mai repede, fără să se adulmece, fără să se cunoască. Espy îl trase pur și simplu pe Walter deasupra ei, încercuindu-l cu brațele și cu picioarele. Walter era atât de excitat încât simțea că o să

explodeze. Pielea ei catifelată, mica linie curbă a sânilor, forma sexului ei, gustul transpirației de pe gâtul ei - toate acestea erau percepute de Walter foarte vag, în timp ce se aplecă spre ea răscolit de vechea dorință, întâmpinat de zvâcnirile corpului ei care-l chema.

Când totul se termină, Walter se rostogoli într-o parte, gâfâind. Stătea întins pe spate, cu un braț acoperindu-și ochii. După o clipă, o auzi spunând:

— Walter, ai totuși ceva care să semene a dormitor? Și a baie? Și a bucătărie?

El își deschise ochii ca s-o privească, se ridică și se sprijini într-un cot, râzând:

— Ei da, Espy, am. Am toate facilitățile oferite de o civilizație ca a noastră. Am frigider, televiziune prin cablu, instalație de aer condiționat, covor…

— Da, zise ea chicotind, lăsându-și părul să cadă pe pieptul lui. Am descoperit deja covorul. Era chiar sub mine.

În timp ce vorbea, își apropie buzele de pieptul lui, apoi își puse obrazul pe el, ascultându-i bătăile repezi ale inimii.

— Se aude așa din cauza entuziasmului, zise el.

— Walter, cine ești tu, deci?

De data asta el nu-i răspunse. În schimb, o cuprinse în brațe și o sărută ușor. Apoi o împinse încet spre tălpile lui, se aplecă și o ridică în brațe.

— Mergem în dormitor.

— Ce romantic, replică Espy, râzând. Ai grijă să nu-mi

izbești capul de ceva.

A doua oară n-au mai fost atât de nerăbdători, își lăsară degetele și buzele să exploreze pe îndelete.

— E timp, rosti Walter. Avem tot timpul din lume.

Târziu după aceea Walter adormi. Espy, însă, simțea o neliniște ciudată. Era epuizată, dar în același timp fericită și îndrăgostită. Pentru scurtă vreme, îl privi pe Walter dormind, îi cercetă fața relaxată, luminată de o rază de lună ce se strecura pe fereastră. Își lipi mâna de obrazul lui, ca să vadă cum lumina slabă pune mai mult în evidență contrastul dintre pielea lui întunecată și mâna ei palidă. Îi trecu prin minte gândul că încălcase o anumită graniță, apoi se dojeni pentru că se lăsa pradă vechilor sloganuri rasiste și își zise că, dacă mai dorea să fie încă o noapte alături de Walter, trebuia să alunge ideile acestea așa cum se dezbrăcase: adică foarte repede.

Se ridică încet din pat și se duse în camera de zi. Era un apartament mic într-un bloc oarecare. Avea, în schimb, o vedere frumoasă spre golf și spre oraș. Zări biroul lui într-un colț, așezat astfel încât, atunci când lucrai la el, să vezi orașul. Pe birou era fotografia unei femei în vârstă, o negresă. Pe perete erau înrămate diplomele de la Academia de Poliție și de la Universitatea din Florida. Mai era o fotografie, cu Walter când era mai tânăr, plin de praf, cu o dâră de sânge pe obraz, îmbrăcat în echipament de fotbal, ținând în brațe o minge. Espy recunoscu culorile echipei din Miami High. Se întoarse și văzu pe birou,

unele peste altele, studii de drept, rapoarte ale poliției și ale laboratorului de criminalistică. Văzu însemnările pe marginea cazului Sophiei Millstein.

Curioasă, continuă să meargă prin cameră, goală în lumina lunii.

Șopti, din nou, pentru sine:

— Cine ești, de fapt, Walter?

Măcar dacă ar fi putut găsi vreo hârtie, vreun document care să-i spună mai multe despre el. Se duse la bucătărie și zâmbi văzând care sunt „rezervele" unui burlac: cutii de bere și felii de carne împachetate în vid. Se întoarse în camera de zi unde observă, pe perete, o acuarelă. Se apropie și văzu imaginea oceanului, cu o perspectivă imensă, luminat de razele soarelui; în depărtare, însă, se vedeau nori negri, ce dădeau impresia unei amenințări. Semnătura artistului era greu de descifrat în întuneric, așa că se aplecă mai mult, privind concentrată, până când văzu inițialele: W.R. Erau în colțul tabloului, ascunse exact în punctul unde culorile luminoase se întrepătrundeau cu cele întunecate.

Espy zâmbi și se întrebă unde își ținea Walter pensula și culorile.

Apoi se întoarse în dormitor și alunecă sub cearșaf, lângă el. Respiră adânc, încercând să simtă mirosurile dragostei și închise ochii, sperând să mai fie și alte nopți lungi ca aceasta - deși de-abia îi venea să creadă.

Walter șovăi înainte de-a o atinge, apoi, cu un singur deget, îi îndepărtă părul de pe frunte. Își lăsă încet o mână pe umărul ei și spuse:

— Espy, o să întârziem. E dimineață.

Fără să deschidă ochii, ea zise:

— Cât e ceasul?

— E opt și jumătate. E târziu.

Espy stătea tot cu ochii închiși.

— Te grăbești, Walter?

— Nu, spuse el zâmbind. În unele dimineți nu prea trebuie să te grăbești.

Ea își întinse brațele, ca o actriță care încearcă să imite un orb, pipăind în gol, până când simți brațele și umerii lui Walter.

Îl trase spre ea.

— Avem timp?

— Nu cred, răspunse el, trăgând cearșaful de pe ea și îmbrățișând-o.

Mai târziu făcură duș și se îmbrăcară în grabă. Walter pregăti cafeaua și-i dădu o ceașcă. Espy luă o înghițitură, după care se strâmbă.

— Doamne, Walter! E groaznică! Ce e, nes?

— Mda. Știi, nu prea mă pricep la cafea.

— Bine, o să oprim să luăm niște cafea adevărată, cubaneză, în drum spre procuratură.

— Vrei să te duc întâi acasă, ca să-ți iei mașina?

— Nu. Du-mă direct la serviciu.

Walter șovăi, apoi arătă cu un gest vag ambianța. Era o mișcare nesigură, care spunea mai multe decât ar fi spus cuvintele.

— Bine. Și când… vreau să zic… când ne mai putem… aș vrea să…

Apoi se opri.

Espy râse.

— Când ne mai putem întâlni?

— Exact.

— Nu știu, Walter. Ce vrem, de fapt?

— Eu vreau să continuăm.

— Și eu.

Își zâmbiră, ca și cum ar fi făcut un pact.

— Atunci mâine, spuse el. Trebuie să lucrez diseară până târziu.

— O.K.

Pe drum glumiră și râseră tot timpul. Se opriră să cumpere cafea și cornuri, și chiar și asta li se păru caraghios. Un cormoran zbură jos, aproape atingând mașina, în timp ce străbăteau șoseaua, și râseră iar; li se părea ceva comic. Chiar traficul aglomerat al dimineții avea un zgomot nostim. Când parcară în fața clădirii procuraturii, amândoi chicoteau.

Espy ieși din mașină și se aplecă spre el.

— O să mă suni?

— Bineînțeles. După-amiază. Nu vreau să-l uit pe domnul Jefferson. Analiza celorlalte amprente ar trebui să

fie gata. Te sun să-ți spun ce a găsit Harry Harrison.

— Suntem împreună datorită lui Leroy Jefferson! Dacă ar ști!

Walter râse.

— Oare ce-ar zice?

Se priviră o clipă, simțindu-se amândoi în fața unui început, în liniștea dintre ei răsună un nume.

— Espy!

Ea se întoarse, iar Walter își întinse gâtul să vadă cine striga. Sus, pe treptele masivei clădiri, văzură silueta prelungă a lui Thomas Alter. Acesta le făcu semn cu mâna, apoi coborî scările spre ei.

— Hei, ce bine că ai venit și tu, Walter!

— Bună, Tommy. Ai mai eliberat niște criminali astăzi?

— Mă bucur că te văd. Nu încă. Dar nu se știe niciodată. Mai e timp.

Zâmbi, mai degrabă rânji.

— Ei, Espy? Lucrați împreună la caz, deci? O să-l înfundați pe Leroy Jefferson?

— Tommy, știi doar care e părerea procuraturii când e vorba de discuțiile preliminare. Trebuie să fie oficiale, să fie stenografiate. Dar, neoficial, pot să-ți spun că o să fie greu să facem vreun târg, mai ales cu Lasser. Lui nu-i place deloc când o bătrânică e sugrumată. Îi strică toată ziua. Așa că nu prea sunt șanse. Mai deloc.

— Chiar așa? Nicio șansă?

— Exact.

Alter nu părea deranjat de veste.

— Ei, atunci nu cred că ai vrea să vezi asta…

Deschise o servietă și scoase dinăuntru niște hârtii.

— Ce-i cu astea? întrebă Robinson.

Ieșise și el din mașină și o ocolise, pășind pe trotuar, lângă Espy.

— Rezultatul testului cu detectorul de minciuni, zise sec Alter.

— Și?

— Păi, nu ghicești deloc?

— Haide, Tommy, lasă tertipurile astea! Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că la acest test clientul meu a demonstrat o sinceritate totală. Și știți ce l-am întrebat?

— Ce?

— Întrebarea a fost simplă de tot: „Ai omorât-o pe Sophie Millstein în locuința ei?" Și ce credeți? A spus nu, iar detectorul zice că spune adevărul.

— Rahat! explodă Robinson. Unii pot păcăli chiar și…

— Știam că vei spune asta, zise Alter calm. Așa că m-am folosit și eu de metoda poliției și a procuraturii: „Investigația Vogt". De cât timp nu l-ați mai pus la treabă pe bătrânul Bruce și minunata lui mașinărie?

— Fir-ar să fie! Nu-mi pasă ce teste a dat, el este…

— N-ați fost încă la birou, nu-i așa, dragii mei?

— Nu.

Alter rânji înspre Espy Martinez.

Ea izbucni furioasă:

— Toate astea sunt tâmpenii, Tommy! Și tu știi. Un test cu detectorul de minciuni nu înseamnă nimic! Nu constituie o probă. Așa că lasă prostiile și…

— La secția omucideri din Miami a venit, în dimineața asta, un raport interesant, continuă Alter, ignorând furia celor doi, vreau să zic, genul ăla de raport care te pune pe gânduri și te face să te întrebi până unde merge lumea asta cu ciudățeniile ei…

— Termină odată, Tommy, până nu-ți trag un pumn!

— Ce vrei să spui, Tommy, ce raport?

Avocatul apărării rânji din nou.

— Ce nostim e să vezi că doi apărători ai societății, plini de încredere în ei, sunt derutați de-a binelea! Poate că-mi mai lăsați puțin timp, vreau să mă bucur de acest mic spectacol.

— Ce raport?

— Raportul de la laborator privind amprentele, neisprăviților!

— Și cum ai aflat…

— Am și eu prieteni la poliție.

— Ce tot îndrugi acolo, Tommy? întrebă Espy cu o voce ascuțită.

— Espy, altcineva a ucis-o pe Sophie Millstein. Asta îndrug!

— Rahat! izbucni Robinson.

Se repezi la Alter, gata să-l ia de guler, dar, în ultima clipă, se stăpâni și își lăsă mâinile în jos.

— „Soddit”![31] scrâșni Espy. Haide, Tommy, credeam că găsești ceva mai original! Îți închipui că sunt de ieri, de azi în procuratură? N-aș fi crezut că ultima ta șansă e „Soddit”…

Alter se îndreptă spre ea cu o față încordată, de pe care dispăruse brusc orice urmă de veselie.

— Hei, crezi că e ceva lipsit de originalitate, nu? Chiar plictisitor, nu?

— Exact.

— Ei, ascultați aici, copii! zise el cu o voce joasă, ca și cum le-ar fi împărtășit un secret, și pe un ton plin de sarcasm, în același timp. Da, copii, dar e adevărul gol-goluț!

Apoi se întoarse spre Robinson.

— Nenorocita aia de amprentă de pe gât! Exact amprentele degetelor care au strâns-o de gât pe bătrânică! Exact amprenta degetului mare pe care colegii voștri au descoperit-o pe pielea ei! Ei, copii, ați ghicit? Este a altcuiva! Nu a lui Leroy Jefferson.

Se dădu un pas înapoi.

— Mai rumegați chestia asta, copii! Uitați-vă atent la testul cu detectorul de minciuni. Și când sunteți gata să cereți frumos și politicos ajutor ca să-l găsiți pe adevăratul ucigaș al Sophiei Millstein, ei bine, știți unde să mă găsiți!

Făcu o pauză, apoi adăugă:

---

[31] Inițialele de la „*Some other Dude Dit It*“ = Alt ticălos a făcut-o. (n. tr.).

— Și, Walter, amice, adu-mi și cei cincizeci de dolari pe care mi-i datorezi, da?

Alter lăsă raportul să cadă pe trotuar. O adiere întoarse paginile, în timp ce avocatul se îndepărtă de ei cu pași mari și siguri.

PAISPREZECE
Litera „h”, cea care lipsea

Simon Winter se gândi: „*El* este aici. Undeva, în fața mea. Poate că se plimbă liniștit pe faleză sau mănâncă o înghețată cumpărată de la toneta din colț. Poate că este în grupul acela care așteaptă la rând ca să prindă o masă la News Café. Ar putea fi omul care citește *Herald* pe banca aceea lângă stația de autobuz. Ar putea fi oricine. Dar este aici și a ucis cel puțin o dată, dacă nu de două ori. Încă nu știu cum. Dar a ucis. Și a reușit ca prima crimă să pară sinuciderea unui bătrân, iar a doua a reușit s-o facă să pară opera unui drogat oarecare, disperat din cauză că n-are bani, și cred că, dacă va fi nevoie, va ucide din nou, pentru că o crimă nu este mare lucru pentru el.”

Absolut deloc.

Winter trase adânc aer în piept și zise cu voce tare, mormăind:

— Cum să te găsesc, „Umbră”?

La câțiva pași de el trecură doi tineri. Purtau amândoi ochelari de soare cu lentile reflectorizante care străluceau puternic. Când îi auziră vocea, se întoarseră. Apoi vorbiră între ei în spaniolă, râseră și plecară mai departe.

Tinerii îl înfuriaseră. Încă un bătrân care vorbește singur… Așa gândeau, probabil. Simon privi spre două femei tinere care mergeau pe patine cu rotile, strecurându-se prin mulțimea de pe Ocean Drive. Trotuarele erau pline de curioși și de plimbăreți, care mergeau de la un restaurant la altul și pe la cafenelele înșirate pe o parte, în stil Art Deco, din South Beach. Este o zonă unde vezi numai mașini rapide și stâlpi de neon; unde auzi muzică dată tare, genul *salsa* amestecat cu *metallica,* ce concurează cu scrâșnetul cauciucurilor și cu claxoanele obraznice. Aici nu se vorbește, se zbiară. În Miami, ca o prelungire la Miami Beach, domnește ritmul frenetic, își zise Simon. Dacă ceva e nou, zgomotos și colorat, este imediat acceptat ca făcând parte din decor.

Cele două femei pe patine purtau pantaloni scurți, mulați, elastici, de culoare neagră și tricouri de un roz strident. Una era brunetă, iar cealaltă blondă. Se mișcau cu o grație insinuantă, își împingeau cu forță picioarele pentru a prinde viteză, apoi se relaxau, alunecând înainte fără niciun efort. Lumea le făcea loc să treacă, apoi închidea rândurile ca o armată destul de educată, dar cam dezorganizată.

Simon stătea pe o bancă, cu spatele la apele albastre ce se învolburau zadarnic să înghită nisipul. Își dădea seama că zgomotele mulțimii umpleau aerul și înecau muzica valurilor ce se loveau de țărm. Simțea aerul sărat în care se amestecau zeci de arome de la zeci de bucătării diferite.

Pentru o clipă, se întrebă de ce credeau oamenii că zgomotele produse de ei sunt mai plăcute decât cele ale naturii. Privi jos, spre plajă.

„Cum să-l găsesc?" se întrebă el.

Din locul în care stătea, putea vedea mica estradă de la Lummus Park și, în timp ce se uita de jur-împrejur, zări mulți bărbați și femei în vârstă ieșind încet de pe nisip; mai trecuse o zi de plajă. Duceau cu ei scaune pliante și umbrele de soare. Estrada este un loc foarte căutat, adeseori aglomerat, deși, cu fiecare lună, spectacolele în aer liber erau, parcă, mai puține. E un loc ciudat, cu o porțiune pavată cu ciment care reflectă soarele arzător de vară, așezată lângă o clădire veche, nu prea înaltă, vopsită în verde, cu tencuiala căzută pe alocuri. Administrația orașului are grijă ca în fiecare zi să fie, în afara clădirii, un microfon și un amplificator. Apoi, unul după altul, pensionarii din Miami Beach se ridică și cântă câte o melodie pentru a distra publicul. O pancartă de pe perete arată că fiecare candidat are dreptul la trei încercări. Cântecele umplu văzduhul cald, într-un amestec de limbi est-europene, o engleză adesea stâlcită și idiș. Este ceva caraghios într-o asemenea manifestare, de cele mai multe ori bătrâneii sunt ridicoli, lălăind vechi melodii, încurcând versurile, uitând cuvinte și încercând să murmure altceva în locul lor. Fac tot felul de gesturi teatrale, deschid larg brațele, străduindu-se să imite un actor pe scenă. Rareori vocea se potrivește cu linia melodică sau cântecul cu textul.

Vocile sunt răgușite, tremurătoare, se pierd exact când nu trebuie sau ating note prea înalte care sfârșesc într-un fel de gâfâit. Unii fonfăie, alții o iau prea sus sau, dimpotrivă, parcă jelesc. Totuși, continuă să se „producă", fără să se supere că nu le iese, de fapt, o melodie adevărată; ceea ce contează pentru ei sunt amintirile trezite de acele cântece. Uneori, nu se mai aud din cauza zgomotelor, a sunetelor stridente care ies din tonomatele date la maximum și din alte aparate stereo de pe Ocean Drive. Dar bătrâneii cântă și iar cântă, uitând, chiar, de zgomotele care le fac concurență. După ce termină, primesc aplauze entuziaste și comentarii generoase de la „colegii" lor, indiferent dacă s-a înțeles ceva sau nu.

Simon scutură din cap și se ridică. Merse încet pe stradă, trecând pe lângă cei care ieșeau de pe plajă cu scaunele lor pliante și care se îndreptau, toți, în aceeași direcție; îi urmau cele două femei pe patine ce se strecurară printre două mașini sport, de culoare roșie, apoi dispărură în lumina palidă a soarelui gata să apună.

Zări o patrulă a poliției din Miami care încerca să-și facă loc prin îmbulzeala de mașini. Deodată își aduse aminte de o vreme când pescuia în apele de mică adâncime, mai sus de Keys, aruncând undița cu momeală pentru tot felul de pești; la un moment dat, zărise silueta solitară a unui

vultur-de-mare[32], care zbura leneș deasupra, luptându-se cu aerul greu și cald. Își dăduse imediat seama că pasărea nu vâna pești. Nu depunea un efort special pentru asta. Dar dacă i se ivea ocazia… dacă vedea o știucă apropiindu-se de suprafață, își ridica aripile și-și încorda ghearele, cufundându-se în apă ca și cum ar fi despicat-o, cu un zgomot asemenea unei mici explozii, apoi se înălța rapid în văzduhul fierbinte, aruncând un nor de stropi argintii din aripile albe, umezite. Avusese tot atâta noroc la pescuit, în acea zi, ca și vulturul-de-mare. Totuși, pe măsură ce orele se scurgeau fără să apară vreun pește, pasărea părea fericită că poate zbura în cercuri largi, grațioase, sus, contopindu-se, aproape, cu cerul însuși.

„Ce mult a trecut de când n-am mai ținut o undiță în mână!" își aminti Simon. Să fie vreo zece ani… Încercă să-și aducă aminte de ce renunțase la pescuit, dar nu găsi niciun motiv. I se părea că, într-un fel, încetase să facă toate acele lucruri care-l caracterizau, odinioară, și că, dacă s-ar apuca iar de ele, poate nu i-ar mai veni ideea să-și zboare creierii.

Păși pe trotuarul plin de praf. Părăsi amintirea legată de vulturul-de-mare și își îndreptă gândurile spre cel care, scriind acea scrisoare de adio, uitase să pună o literă la

[32] Vulturul de mare sau vulturul de mare al lui Steller, vulturul cu umeri albi (*Haliaeetus pelagicus*) este o pasăre răpitoare de zi, mare, cu ciocul masiv, care trăiește în peninsula Kamceatka, insula Sahalin, pe țărmul Mării Bering și Mării Ohotsk și se hrănește cu pești mari (somoni), păsări, mamifere și cu stârvuri.

numele soției sale.

„Știu cine te-a ucis, Herman Stein… Ai fost mai deștept decât a crezut el, nu-i așa? Chiar dacă erai îngrozit, chiar dacă știai că o să mori, ai fost destul de ager ca să lași un mesaj. Acea literă «h» care lipsește… A trebuit să treacă mult timp până să-și dea seama cineva, dar eu știu acum."

Simon Winter se concentră asupra morții lui Herman Stein, încercând să facă o schemă a evenimentelor. Era o metodă simplă și eficientă, rafinată de-a lungul anilor în care fusese chemat să cerceteze tot felul de cazuri. Să creezi o imagine de ansamblu a ceea ce s-a întâmplat și apoi să cauți o modalitate pentru a-l găsi pe criminal.

Prima întrebare, deci, se referea la acces - cum a reușit să intre în locuință?

„Pe ușa din față. I-ai deschis-o? Nu, n-ai fi făcut așa ceva. Erai bătrân și speriat, neliniștit. N-ai fi deschis ușa înainte de a verifica prin ochean cine e. Altfel?… Pe hol. Oare erai meticulos, ca toți bătrânii? Doar erai un artist al detaliului, Herman Stein; ieșeai în fiecare dimineață până la cofetăria din colț ca să-ți iei micul dejun și, după ce mâncai o chiflă cu brânză, fulgi de porumb și beai cafea, te întorceai acasă, mereu între aceleași ore, nu-i așa? Da, așa erai tu, ăsta era felul tău de-a fi. Era ușor să fii urmărit, chiar dacă ți-era frică și-ți luai niște măsuri de precauție. Deci, tot ceea ce avea el de făcut era să te aștepte să pleci, apoi să-și găsească un loc pe hol și să te prindă când te întorci. Există scară? O scară de incendiu?… Sau un dulap." Winter știa,

fără să vadă locuința lui Stein, că existau locuri unde cineva se putea ascunde ca să aștepte momentul potrivit.

Respiră încet. Puțin din groaza pe care o simțise Herman Stein se strecura și în sufletul lui.

„Știai că era acolo, afară, și mai știai că, de data asta, zadarnic i-ai fi chemat pe băieții sau pe fata ta, nu-i așa? Ar fi fost același lucru. Când le vorbiseși despre *Der Shattenmann* încercaseră să te convingă că te înșeli. Ca băiețelul care a strigat «Lupul!», știai că n-o să te creadă, deși, de data asta, era, totuși, altceva, și erai speriat până-n măduva oaselor, nu-i așa? Deci, i-ai scris lui rabi o scrisoare și ai pus-o la poștă.

Pentru că erai singur și trebuia să înfrunți moartea.

Cum ai aflat, deci, de rabin?"

Winter își propuse să țină minte întrebarea aceasta. Trebuia să afle răspunsul; dacă Herman Stein putuse afla ceva despre rabin, ca să-i scrie, atunci și el putea găsi răspunsul la întrebare.

„Deci, erai aici. Te-a prins pe coridor și te-a forțat să intri în casă. Apoi te-a obligat să te așezi pe scaunul de la birou. Oare te-a obligat să-ți bați singur la mașină propria scrisoare de adio?

Cred că da, așa ți-a venit ideea să nu scrii acel «h». Ți-a dat oare o satisfacție de moment? Faptul că ai lăsat acest mesaj ascuns printre rânduri te-a întărit un pic și te-a ajutat să te întorci spre arma pe care ți-o înfipsese în frunte?"

Simon își zise: „Herman Stein, îmi scot pălăria în fața ta. Ai fost un om curajos și nimeni nu știe asta în afară de mine.”

Bătrânul polițist se opri. Ajunsese la intrarea corpului de clădiri Sunshine Arms.

„Oare a vorbit cu tine, Herman Stein? Ce ți-a spus?”

Simon și-l imagină pe Stein șezând țeapăn în scaunul de la birou, cu ochii larg deschiși, cu câteva secunde înainte de a muri. Vedea groaza pe fața lui, simțea aceeași neliniște cumplită, ametitoare pe care o simțise, probabil, și Stein. Să scapi de atâtea, să treci prin atâtea, doar ca să ajungi față în față cu un coșmar.

Se opri pe trotuar. De atâta căldură, aerul părea să se miște în valuri, dar Simon nu luă în seamă arșița. În schimb, începu să așeze, în închipuire, toate fețele de ucigași pe umbra de lângă Herman Stein. Își răscoli amintirile din lungii ani de meserie; un ucigaș plătit care prefera pistolul de calibru mic și căruia îi plăcea să împuște în ceafă; un membru al unei bande care folosea bâta de baseball, începea cu picioarele, apoi bătea victima sistematic, până sus, tot mai excitat de lovituri. În „galeria” aceasta mai intrau ucigașii în serie, doi tineri punkiști, care omorau pentru că voiau să aibă senzații tari, câțiva violatori care omorau pentru a-și mări plăcerea. Pe rând, suprapuse aceste figuri peste forma întunecată a necunoscutului, doar pentru a-i alunga din nou în trecut.

Își duse mâna la frunte pentru a-și șterge sudoarea care

se adunase sub marginea șepcii de baseball pe care o purta.

„Tu nu ești printre ei, nu-i așa? Nu te afli printre amintirile mele, nu?”

Simon aruncă o privire înspre locuința Sophiei Millstein, în timp ce se târa spre propria lui locuință. „Spune-mi ceva! Orice!” se rugă el în tăcere, dar locuința rămânea mută, luminată de o ultimă rază de soare. Deschise ușa și păși înăuntru, lăsând aerul răcoros să-i limpezească gândurile. Se felicită pentru că nu închisese instalația de aer condiționat, îngrijorat, însă, de factura care va veni de la compania de electricitate - o sumă ce va reflecta gustul lui pentru risipă. Pe când intra în camera de zi, observă că era un mesaj pe robot. Voia să bea ceva, căci își simțea gâtul uscat. Se gândi că mai era, parcă, o sticlă de limonadă în frigider și făcu un pas spre bucătărie, apoi se opri și se îndreptă spre robot.

Apăsă pe buton și, după un moment de fâșâieli, auzi vocea lui rabi. Suna distantă, nesigură. Dar neliniștea din fiecare cuvânt era foarte clară:

— Domnule Winter, vă rog să mă sunați cât de repede puteți…

Șovăi o clipă și adăugă:

— Este vorba de Irving Silver. A dispărut.

Urmă o altă pauză, apoi se auzi:

— M-am înșelat! O, Doamne! Ar fi trebuit să-l lăsăm să-și cumpere o armă…

După asta se auzi doar un clic.

CINCISPREZECE
Dispărutul

Observă pe fețele lor că furia și teama scăpaseră de sub control.

Simon îi salută cu un gest pe Frieda Kroner și pe rabi Rubinstein și se grăbi spre ei. Stăteau în fața lungii terase de la Columbus, un vechi hotel așezat nu departe de plajă. Pereții albi, netezi, ai clădirii străluceau în contrast cu întunericul nopții, erau asemenea tăciunilor unui foc gata să se stingă. La prânz, își zicea Simon, terasa ar fi fost plină cu turiștii mai în vârstă din hotel, care stăteau răbdători la soare, dar acum era goală, cu excepția câtorva scaune pliante răspândite ici-colo și a celor doi oameni speriați care-l așteptau.

Rabi își freca nervos fruntea, ca și cum ar fi încercat să alunge un gând. Cu cealaltă mână ținea la piept un exemplar cu copertă neagră al Vechiului Testament. Observă că Winter îl zărise, așa că, în loc de introducere, rosti:

— În vremuri din acestea, cuvântul Domnului ne aduce liniște, domnule polițist.

Winter dădu din cap.

— Și ce spune El?

— Spune să avem încredere în înțelepciunea Lui.

„Așa spune întotdeauna" își zise Simon.

Frieda Kroner arătă spre intrarea hotelului.

— De acolo a dispărut Irving.

Ezită, apoi adăugă:

— *Der Schattenmann* l-a luat.

— Cum puteți ști sigur că este el? întrebă Simon.

Ea nu-i răspunse și nici rabinul. Se întoarse, în schimb, și începu să urce în grabă scările, cu o energie care părea să-i atragă și pe ceilalți după ea. Când intrară în hol, Simon se opri. Pe un perete era o frescă aproape ștearsă reprezentându-l pe Columb sosind în Lumea Nouă. Era în stilul anilor '30: pozițiile și gesturile erau eroice, toate chipurile, ale indigenilor și ale spaniolilor, erau asemănătoare, aveau un calm, un aer maiestuos, de parcă ar fi înțeles momentul istoric pe care îl trăiau. Nu era nici urmă de vreo luptă, de sânge sau teroare, nimic care să sugereze ceea ce va aduce viitorul. În fața frescei se afla o canapea veche, din piele neagră. Așezat în mijloc, sta un bătrân care citea un ziar în idiș. Ridică privirile spre ei când intrară, apoi se întoarse, conștiincios, la ziarul lui. Dar Simon observă că avea ochelarii puși pe canapea lângă el, deci, în realitate, îi asculta și îi urmărea pe ei. Curiozitatea, se gândi Simon, nu îi ocolește nici pe cei tineri, nici pe cei bătrâni.

— Pe aici, zise Frieda Kroner.

Îl luă de braț pe Simon și-l conduse într-un colț al holului, unde un funcționar stătea la un birou dotat cu tot felul de butoane învechite. Era tânăr, de origine latino-americană.

Când se apropiară de el, acesta tresări.

— Doamna Kroner, rosti el cu accent străin. Ce să spun? N-am nicio veste de la domnul Silver. Nicio veste.

— Ați vorbit cu poliția?

— *Si*, da, desigur. Exact după ce i-ați sunat dumneavoastră. M-au întrebat dacă e ceva neobișnuit ca domnul Silver să nu fie aici. Am zis că da și m-au întrebat dacă am observat ceva ciudat, dar am zis că nu, așa că mi-au dat un număr și mi-au spus să-i sun dacă aflu ceva, asta-i tot.

— Ce prostie! murmură ea. *Der Schattenmann* ne omoară și poliția ne întreabă dacă e ceva neobișnuit. Fir-ar să fie!

Scutură din cap cu hotărâre.

— Vreau să ne lași pe prietenii mei și pe mine în apartamentul domnului Silver.

— Dar, doamnă Kroner, eu…

— Imediat!

— Dar asta este…

— José, spuse ea, îndreptându-și ținuta, cu o expresie care nu admitea replica, lasă-ne chiar acum!

Arătă cu o mână spre rabi.

— Omul acesta este un rabin. Nu poți să-l lași să aștepte.

Rosti aceste cuvinte cu atâta autoritate, încât

funcționarul se ridică în picioare, salutându-l din cap pe rabi Rubinstein.

— Doar pentru un minut, doamnă Kroner, vă rog!

Micul apartament strălucea de curățenie. Pe un raft erau aranjate câteva cărți, după înălțime, niște reviste stăteau așezate cu grijă pe o măsuță de cafea, parcă erau puse la expoziție, pentru ca titlurile să poată fi citite cu ușurință. Pe birou se aflau obișnuitele fotografii ale rudelor. Simon Winter își plimbă mâna pe suprafața biroului. În spatele lui, doamna Kroner și rabi așteptau, ca și cum urma să aibă loc un anunț. Simon trecu repede prin toată locuința (practic, era o garsonieră), mai mică decât cea a Sophiei Millstein sau decât a lui. Avea un pat cum sunt cele întâlnite în spitale. Se opri lângă masa din bucătărie, acoperită cu mușama ieftină, și observă că era aranjată pentru două persoane - erau două tacâmuri. Deci Irving Silver aștepta pe cineva. Nu erau urme de luptă sau de spargere. Nicio dovadă că Silver ar fi fost luat din casă împotriva voinței lui. Pe scurt, ceea ce văzu Simon era locuința unui om care ieșise, poate, să mai cumpere câte ceva de la magazinul din colț și care, în orice secundă, se putea întoarce.

Se duse către ceilalți doi.

— Vedeți? spuse Frieda Kroner, arătând spre cele două tacâmuri.

Apoi degetul începu să-i tremure și Simon îi văzu bărbia tremurând, de asemenea, când rosti:

— Irving este mort.

Rabi se întoarse spre ea și îi înconjură umerii cu brațele, în timp ce ea era gata să izbucnească în plâns. Îl privi apoi pe Winter și clătină din cap.

De pe coridor se năpusti înăuntru José.

— Vă rog, doamnă Kroner, poate nici nu e adevărat. Vă rog, trebuie să închid.

Ajunși în hol, Winter observă că omul care citea pe canapeaua din fața frescei dispăruse. Frieda Kroner continuă să plângă, în timp ce rabinul o conducea spre ieșire. Dar când fură pe trotuar, femeia se îndreptă de spate, descotorosindu-se de brațul protector al rabinului. Se uită fix spre cei doi bărbați, făcu un pas în lături, se întoarse spre strada pustie și, cu o voce furioasă, strigă în germană:

— De data asta n-ai să câștigi!

Simon încercă s-o calmeze:

— Doamnă Kroner, eu n-am văzut nimic care să sugereze…

Ea izbucni enervată:

— Ești polițist și nu vezi „nimic”?

Rabi își lovi palmele într-un gest de neliniște.

— Așa a fost întotdeauna. Și așa e și-acum!

— Ar fi trebuit să ne dăm seama, spuse Frieda Kroner cu amărăciune. Noi, dintre toate popoarele… Să aștepți, să nu faci nimic, să stai pur și simplu… Și ei vor veni după tine, oricum…

Ezită, apoi scutură din cap.

— Nu, nu *ei*. *El* o să vină după tine. De data asta, este doar el. Dar e același lucru, domnule polițist. Dacă nu faci nimic…

— Atunci o să murim, zise rabi sec. Nu s-a schimbat nimic. O să ne găsească și o să ne omoare.

— Așa cum a găsit-o pe biata Sophie și pe domnul Stein, și-acum pe Irving.

Numele acesta le atârna ca o piatră pe buze.

Femeia stătea în lumina palidă de la intrarea în hotel, privind fix în întunericul ce se lăsase peste oraș.

— Irving a murit, spuse ea. L-a prins Umbra.

— Doar v-am spus, rosti rabinul încet. V-am spus… Vrea să ne omoare pe toți.

Frieda Kroner oftă adânc și aprobă din cap. Îi scăpă un geamăt, abia se stăpânea să nu izbucnească în hohote de plâns, și Simon îi observă ochii înroșiți.

— Probabil că vă gândiți, domnule Winter, că Irving nu e un om prea plăcut, dar vă înșelați. E un om blând și te simți bine cu el, mai ales când e vorba de o văduvă, de o femeie în vârstă ca mine. Iar acum s-a dus… N-am crezut că se va întâmpla în felul acesta.

O clipă, păru să se lase pradă durerii. Scoase un sunet gutural, plin de furie, un geamăt ca de animal rănit.

— Dar așa a fost întotdeauna, adăugă ea aspru. Acum erau aici, cu tine, și apoi, în clipa următoare, nu mai erau. Pieriseră. Parcă intrau într-o gaură care se deschidea în

fundul lumii și care îi înghițea.

— Adevărat, domnule polițist, spuse rabinul. În curând nu va mai rămâne niciunul dintre noi în viață și nimeni nu și-l va mai aminti pe *Der Schattenmann.*

— Haideți să recapitulăm un pic, zise Simon. S-o luăm de la început. Ce vă face să fiți atât de siguri că domnul Silver a dispărut? Și ce vreți să spuneți cu „nu mai erau, pieriseră"?

Frieda Kroner răspunse dur:

— „Nu mai erau" înseamnă că muriseră. Așa a fost mereu.

— Cum adică?

Rabinul ridică o mână, într-un gest împăciuitor.

— Frieda, spune-i domnului Winter! Și-atunci o să înțeleagă.

Ea îl privi o clipă pe rabin, apoi replică:

— Irving este un om cu tabieturi. Luni se duce la pescărie, apoi cumpără fructe și pe urmă merge la supermarket. Vine acasă și aranjează tot ce-a cumpărat. Apoi se duce la bibliotecă și citește ziarele care nu apar aici, în Miami, în sfârșit se întoarce acasă, îmi dă un telefon și, uneori, mergem să vedem un film, pentru că lunea nu este atâta lume ca în week-end. Miercurea, Irving merge la clubul de bridge, după-amiaza, după ce vine la mine să mă ia, și, uneori, stăm până târziu. Joia are întâlnire la bibliotecă, unde se discută tot felul de lucruri. Vineri seara se duce la sinagogă. Toate acestea alcătuiesc

acum viața lui Irving, ca și viața mea, de altfel, și a lui rabi. Și nu este prea diferită de a celorlalți supraviețuitori, domnule Winter. Avem o viață ordonată și ținem regim. Este ca și cum naziștii ar fi introdus un ceas înăuntrul nostru și noi acționăm cu precizie. Deci, când vin la Irving acasă și el nu e aici ca să mergem împreună la jocul de bingo la club, așa cum facem marțea, atunci știu că Irving e în pericol. Și sunt doar trei feluri de pericole pentru noi, domnule Winter.

— Care sunt acelea, doamnă Kroner?

— Boala. Boala și vârsta. Uneori par să fie același lucru. Poate că Irving a avut un atac de cord sau un accident…

— Dar am sunat la toate spitalele și nu e înregistrat nicăieri, zise repede rabinul.

— Mai este și violența. Poate că unul dintre tinerii care se tot fâțâie prin Miami Beach cu mașinile lor rapide și zgomotoase l-a lovit și cine știe pe unde zace acum, pe vreo alee dosnică…

— Dar poliția nu are de unde să știe așa ceva, interveni rabinul.

— Și pe urmă, al treilea pericol este *Der Schattenmann*.

— Ați vorbit cu poliția?

— Poliția nu a fost anunțată de vreun accident asemănător, rosti rabinul. Ne-au spus că nu înregistrează cazuri cu persoane care au dispărut doar de douăzeci și patru de ore, dar au fost destul de amabili să verifice accidentele de mașină și crimele. Chiar și așa, nu prea au

avut cum să ne fie de folos.

— Nu au cum să ne ajute până nu se găsește un cadavru. Sau vreo dovadă că s-a comis o crimă, adăugă doamna Kroner pe un ton amar. Un om în vârstă, din Miami Beach, care nu e acasă, când ar trebui, de fapt, să fie, nu este chiar „crima secolului", domnule polițist. Lor nu li se pare că ar fi ceva ca răpirea lui Lindbergh[33]. Sunt politicoși, adevărat, dar asta-i tot.

Apoi mirii:

— Umbra e printre noi și ei sunt politicoși!

Simon Winter dădu din cap. Știa. Dacă nu este o dovadă că e vorba de răpire, nu sunt urme de sânge sau orice alt semn evident, poliția își limitează cercetările la a transmite un mesaj tuturor secțiilor prin care anunță că persoana a dispărut sau, cel mult, transmite o fotografie la ziar.

— Spuneți-mi, ar putea fi o altă explicație pentru această dispariție?

— Ca de pildă?

— Frica… Poate că s-a dus să-și viziteze rudele…

— Fără să ne spună?

Părea cam greu de crezut.

— A avut vreodată pierderi de memorie? Amnezie?

---

[33] Aici se face aluzie la răpirea lui Augustus Charles Lindbergh Jr., fiul aviatorului Charles Lindbergh si al Annei Morrow Lindbergh. Copilul a fost răpit de acasă din East Amwell, New Jersey în seara zilei de 1 martie 1932. Peste două luni, pe 12 mai 1932, trupul lui Charles Lindbergh Jr. a fost descoperit la mică distanță de domiciliul familiei.

Rabi scutură din cap enervat.

— Nu suntem senili! Și niciunul dintre noi, slavă Domnului, nu suferă de demență senilă! Dacă Irving a dispărut, nu este decât o singură explicație!

Simon se concentră. Toți bătrânii au tabieturi, unii chiar exagerează, ca Irving Silver. Ca și Sophie Millstein. Ca și Herman Stein. Și-au construit un stil de viață având ca repere aceste tabieturi, care le dau siguranță - o întâlnire, un program, o vizită, o mâncare anumită, medicamentele de luat - toate acestea îi feresc de spontaneitatea pe care o are moartea, sau așa își închipuie ei, cel puțin.

Dar cine este mai vulnerabil decât un bătrân cu tabieturi? se gândi Simon. Dădu din cap ca un cunoscător.

— Dar chiar dacă ar fi Umbra, Sophie a fost atacată acasă la ea, Herman Stein a murit la el în casă. Deci stilul lui de a acționa e clar…

Acum era rândul rabinului să-l întrerupă cu o mișcare a capului, exasperat:

— Tot nu înțelegeți, domnule Winter? Umbra are formă? Are conținut? Nu este ceva care se schimbă mereu, cu fiecare mișcare a soarelui sau a lunii? De asta este atât de înspăimântător, domnule Winter. Atunci, în Berlin… Dacă am fi știut că îi place să meargă cu tramvaiul, ei bine, am fi evitat tramvaiele. Dacă am fi știut pe ce străzi trece sau cu ce metrou merge… Dacă am fi știut în ce parc se plimbă… Dar nimeni nu știa. De fiecare dată era altfel. De ce s-ar comporta diferit acum? Dacă pe Sophie și pe bietul

Stein i-a ucis în locuințele lor, atunci își va schimba „forma”, stilul, și va găsi un alt loc, adică acolo unde zace acum Irving Silver. Sunt sigur!

Aceste cuvinte despicară, parcă, aerul umed și liniștea străzii. O clipă, rabi rămase tăcut, apoi adăugă încrâncenat:

— Ar fi trebuit să lupte. Să lupte din greu. Ar fi trebuit să muște și să zgârie, să facă orice ca să se salveze. Irving era un om rezistent. Un tip dur. Făcea zilnic mișcare, se plimba, ridica greutăți și înota în ocean în zilele călduroase. Avea încă brațe puternice și ar fi trebuit să lupte ca un tigru, pentru că Irving iubea viața.

— Nu e niciun semn că ar fi fost vreo luptă.

— Am văzut și eu asta. Înseamnă că Umbra l-a luat de pe stradă.

— Ar fi fost cam greu. Zona asta e aglomerată cea mai mare parte din zi. Priviți terasa! De obicei sunt zeci de oameni aici care stau și se uită…

— Ar fi greu pentru un criminal oarecare, da, domnule polițist, aveți dreptate, zise rabi răbdător, dar nu trebuie să uitați un lucru: el asta a făcut ani în șir. Încet, pe nesimțite, venea și-ți lua viața. Spuneți-mi, nu vi s-a întâmplat să simțiți că vă alunecă mâna în care țineți aparatul de ras și, când vă uitați în oglindă, să vedeți că v-ați tăiat? Că pe bărbie vă curge sânge? Dar ați simțit durerea tăieturii? Nu, cred că nu. Așa este și el, *Der Schattenmann.*

Frieda Kroner aprobă din cap, apoi mormăi ceva și, în sfârșit, rosti cu un geamăt plin de furie:

— Trebuie să-l găsim! Trebuie să-l găsim azi, mâine sau săptămâna asta sau cealaltă, dar trebuie să-l găsim. Altminteri, o să ne găsească el. Trebuie să ne împotrivim!

— Chiar și unei „Umbre”! adăugă rabinul.

Simon clătină din cap și își zise: „Omul ăsta e deosebit de ceilalți”. Simți cum gândurile îi aleargă în jurul acestei idei, întorcând-o pe toate fețele.

— Ce-ați spus ultima dată când ne-am întâlnit, doamnă Kroner? Că este unul de-ai voștri?

— Așa este. Este și el un supraviețuitor.

— Atunci, de-aici o să încep. Și voi doi la fel. Trebuie să dăm de el undeva, într-o sinagogă, la Centrul Holocaustului, la întâlnirile comunității evreiești, căci era cu domnul Stein, era în preajma lui. Trebuie să existe nume, liste cu nume. Liste cu organizații, congregații. De aici vom începe să căutăm.

— Da, da, înțeleg, rosti rabi. Și pot să iau legătura și cu alți rabini.

— Bun. Eliminați-i pe cei care au sub șaizeci de ani…

— Trebuie să fie mai bătrân. Să zicem, pe toți cei sub șaizeci și cinci de ani? Sau șaizeci și opt?

— Da. Dar noi suntem bătrâni și știm că sunt oameni care nu arată la fel la o anumită vârstă. Unii par mai tineri, alții mai bătrâni decât sunt în realitate. Cred că, pentru a săvârși două crime - poate trei - trebuie să ai forță, deci

Umbra s-ar putea să arate mai tânăr decât este. Să nu uităm asta!

Rabinul fu de acord.

— Ca omul care a fost judecat în Israel. A scris din nou astăzi în ziare despre el.

Simon avu pe dată imaginea unui individ acuzat că a fost gardian într-un lagăr de concentrare. Fusese dat la televizor seara, iar ziua apărea în ziare. Era o huidumă de om, solid, cu umeri largi și brațe noduroase ca trunchiul unui copac. Era chel și avea ceva primitiv în el, care te neliniștea. Îl flancau doi polițiști; era îmbrăcat în zeghe, deși nu se comporta deloc ca un prizonier.

— L-ați văzut pe omul ăsta, „Ivan cel Groaznic"? întrebă rabinul, și Winter făcu semn că da.

— Vă puteți da seama, nu-i așa, că omul ăsta n-a fost niciodată doborât, pus la pământ? N-a fost niciodată bătut, n-a murit de foame? Ceea ce nu s-ar putea spune și despre noi, nu?

— Nu înțeleg, unde vreți să ajungeți?

— Nu este faptul că supraviețuitorii sunt mai puțini… Nu știu cum să vă spun, dar gândiți-vă la următorul lucru: un adevărat supraviețuitor are un semn, așa cum am și eu numărul din lagăr.

Își ridică brațul și trase mâneca hainei negre pe care o purta.

— Vedeți că a pălit cu timpul? Dar este tot acolo, nu-i așa? Și toți suntem la fel. Avem acest semn. S-a estompat

de-a lungul anilor, dar n-a dispărut și nu va dispărea niciodată. Îl puteți vedea în silueta gârbovită sau în privirile noastre.

— Ce vreți să spuneți?

— Că acest om, *Der Schattenmann*, poate spune un lucru, dar nu poartă semnul adevărului. Și, dacă ne uităm cu atenție, o să fim în stare să-l descoperim.

— Așa e, zise doamna Kroner pe un ton hotărât.

Se lăsă liniștea, apoi femeia continuă, cu ceva din atitudinea eficientă a unei secretare:

— Eu știu unde se ducea Irving și ce făcea. Știu că mergea la clubul de bridge, la discuții în grup… Pot să fac rost de listele cu numele…

— Excelent! Și adresele, și descrierile fizice, dacă se poate. Nu omiteți niciun detaliu! Orice amănunt ne poate fi de folos.

— Ce înțelegeți prin „detaliu”? întrebă ea.

— Doar a fost în Berlin odinioară. Oare vorbește cu accent, ca și dumneavoastră, doamnă Kroner? Este o posibilitate. Dar nu e obligatoriu.

— Da, da, e logic. Înțeleg, dar noi cum ne vom proteja între timp?

— Vă schimbați obiceiurile. Dacă ani de zile ați mers la supermarket la ora trei după-amiaza, în fiecare miercuri, schimbați-vă programul și mergeți la opt dimineața, de pildă. Începeți să vă schimbați traseul. Vreți să vă duceți la plimbare, pe faleză, foarte bine, dar luați-o într-o direcție

opusă locului în care vreți să mergeți. Dacă ieșiți într-o vizită, întâi sunați. Ca să se știe că veniți. Dacă până acum mergeați cu autobuzul, luați taxiul. Găsiți pe cineva care să vă însoțească. Mergeți întotdeauna cu un grup. Călătoriți la întâmplare. Ca într-un fel de zig-zag. Opriți-vă în fața vitrinelor și stați câteva secunde, urmărindu-i pe oamenii din spatele dumneavoastră. Întoarceți-vă brusc și cercetați cu atenție strada, în spate. Fiți vigilenți!

— E bine așa, zise rabinul.

— Poate că o să încerce să vină la dumneavoastră într-un mod familiar, obișnuit, poate deghizat în poștaș, sau în orice furnizor. Să nu aveți încredere în nimeni. Chiar dacă ați mers la același magazin ani de zile, chiar dacă v-ați luat prânzul în același loc ani de zile, acum trebuie să vă schimbați obiceiul. Și să nu mai aveți încredere în băiatul de la prăvălie, chiar dacă-l știți de când v-ați mutat aici. Țineți minte: nimic nu e sigur. Orice poate ascunde o „umbră".

Frieda Kroner miji ochii, concentrându-se.

— Și asta ne va ține în viață?

— S-ar putea. Nu există garanții. Și dacă ați avea o armă, tot n-ar fi o garanție. Niciun bull-terrier n-ar fi…

— Și nici poliția, completă doamna Kroner cu amărăciune.

— Așa e. Poliția rezolvă crimele care au avut loc. Rareori reușește să prevină vreuna.

Rabinul îl întrerupse:

— Am putea pleca. Oare e bine să plecăm din oraș?

— Pentru totdeauna?

— Nu. Casa mea e aici.

— Atunci mi se pare mai înțelept s-o apărați.

— Da. Dacă am fi gândit așa și acum cincizeci, șaizeci de ani… Nu, să nu ne mai gândim la aceste lucruri! Să ne gândim ce să facem ca să rămânem în viață acum. Astăzi. În seara asta. Mâine.

Winter ezită înainte de a continua, scrutând chipul rabinului, contemplând fiecare linie, fiecare cută ce păstra încă amintirea răului de odinioară, ridurile de la ochi, fruntea brăzdată, colțurile zbârcite ale gurii…

— Și mai este ceva, adăugă Simon încet.

Văzu în ochii rabinului că bătrânul se desprindea de trecut și revenea în prezent cu neliniște și nervozitate.

— Ce anume?

— Să presupunem, zise Winter calm, că *el* știe cine sunteți și unde locuiți. Și să mai presupunem că este destul de sigur pe el, pentru că nu crede că este căutat. Să presupunem că își plănuiește noul atac chiar acum.

Frieda Kroner oftă. Rabi se dădu, deodată, cu un pas înapoi.

— Așa credeți, domnule Winter? întrebă el cu panică în voce.

— Nu știu sigur, dar cred că trebuie să ne gândim la tot ce-i mai rău.

— Dar cum? întrebă doamna Kroner.

— Poate că Irving Silver i-a spus.

— Nu. Nu cred așa ceva. Oricât l-ar fi chinuit. Nu.

Winter dădu din cap.

— Poate că aveți dreptate. Dar tocmai mi-am adus aminte de ceva.

— Despre ce-i vorba?

Amintirea îl făcu să se simtă neajutorat și ridicol. Se întrebă, o clipă, cum ar fi stat lucrurile dacă și-ar fi adus aminte de asta cu câteva zile în urmă, când stătea de vorbă cu Irving Silver. Se revăzu stând lângă polițistul acela negru și printre ceilalți membri ai echipei de la criminalistică în timp ce culegeau probe de la locul crimei, din locuința Sophiei Millstein. Se văzu arătând spre măsuța de telefon și-și aminti ceea ce îi spusese tânărul detectiv.

— Agenda Sophiei Millstein lipsea în seara în care a fost ucisă.

— Poftim?!

— Agenda ei cu numere de telefon. Nu era la locul obișnuit. Dispăruse.

— Credeți că *Der Schattenmann…*

— Dacă a văzut-o, probabil că a înhățat-o. Și numerele dumneavoastră, ale amândurora, erau în agendă.

— Dar noi nu știm… începu rabi, apoi se opri brusc.

Se răsuci pe călcâie, cu un zâmbet ușor pe buze.

— Este ca un joc de șah, nu-i așa, domnule polițist?

— Într-un fel, da.

— A făcut niște mutări. Controlează acum tabla de șah. E ca și cum n-am fi în stare să vedem piesele mișcându-se de pe un pătrat pe altul. Dar acum, probabil că este raidul nostru. Suntem trei și mai avem niște ași în mânecă, nu-i așa?

— Cred că da, zise Winter.

— Mie nu mi-e frică, îi spuse brusc rabinul Friedei Kroner. Orice s-ar întâmpla, nu-mi mai poate fi frică. Și cred că nici lui Irving nu i-a fost când a venit Umbra la el. Și cred că nici ție nu îți va mai fi. Oare n-am văzut noi tot ce poate scorni mintea omenească mai rău? Există teroare mai mare decât cea de la Auschwitz?

Ciudat, dar Frieda zâmbi.

— Am trecut și prin asta…

— Deci putem face față și acestei noi amenințări.

Simon îl văzu pe bătrân întinzându-se și bătând-o ușurel pe mână, ca s-o liniștească. Se gândi că ar fi trebuit să spună ceva, dar nu-i venea niciun cuvânt în minte. Nu scoase o vorbă, dar Simon știa că toți, chiar și el, începeau să se pregătească pentru următoarea mișcare.

Esther Weiss se lăsă pe spătarul scaunului de la biroul aflat în mica încăpere, la Centrul Holocaustului. Nu păru surprinsă să-l vadă.

— Mai aveți întrebări, domnule Winter?

— Da, replică el.

— Era de așteptat. Când cineva deschide capacul de la

cutia Pandorei, multe întrebări se strecoară afară. Ce doriți să știți?

— Există vreun registru sau vreo listă cu supraviețuitorii holocaustului, un fel de catalog sau așa ceva, aici, la dumneavoastră?

Tânăra femeie ridică sprâncenele, apoi scutură din cap.

— O listă a supraviețuitorilor?

— Exact.

— Adică o înregistrare la un club sau apartenența la un anumit grup social?

Winter se gândi puțin, apoi rosti:

— Da, deși îmi dau seama că sună ciudat…

— Ar fi groaznic, domnule Winter.

— Îmi pare rău, dar nu înțeleg…

Ea îl întrerupse repede:

— Domnule Winter, acești oameni au devenit victime ale holocaustului, *tocmai pentru că erau puși pe liste*. În registre, cataloage… erau distribuiți… Sunt cuvinte nevinovate care capătă un înțeles oribil când sunt legate de dări de seamă și de transport. Nu, domnule Winter, slavă Domnului, nu mai există așa ceva.

— Dar aici, la Centrul Holocaustului, și în alte muzee…

— Păstrăm numele persoanelor care au luat legătura cu noi, care continuă să comunice cu noi, le păstrăm cu atenție, cu discreție. Discreția este foarte importantă pentru acești oameni, domnule Winter. E greu de înțeles cum pot fi oamenii aceștia și unici, dar și obișnuiți, în

același timp. Mulți dintre ei au o viață ca oricare alta, cu excepția anilor petrecuți în lagăr. Este, deci, normal ca noi să le protejăm aceste amintiri - chiar dacă ei le povestesc și altora. La fel se procedează și în Washington și în Los Angeles. Universitatea Yale păstrează videocasetele cu amintirile lor sub cheie. Dețin mai mult de două mii de casete.

— Câți supraviețuitori ai holocaustului sunt în Miami Beach?

— În Miami?… Greu de spus. Cu câțiva ani în urmă se presupunea că sunt cincisprezece mii de supraviețuitori în viață în sudul Floridei. De la Boca Raton și Fort Lauderdale până la South Beach. Dar îmbătrânesc și ei. Numărul se micșorează în fiecare lună. De aceea amintirile lor sunt atât de importante.

Îl privi cu înțelegere, totuși.

— Nu, nu avem liste, domnule Winter. Oamenii aceștia vin, pur și simplu, la noi.

Simon se gândi o clipă, apoi încercă s-o abordeze altfel.

— Să spunem că eu caut pe cineva. Bun, mă duc la Biroul de Imigrări. Oare ei au înregistrate persoanele dintre anii ’40 și ’50…

Esther Weiss clătină din cap, luându-i orice speranță.

— Mă îndoiesc. Desigur, au registre cu numele celor care au intrat în SUA și au notat felul în care au făcut-o. Dar un catalog de sinteză?… Numai pentru supraviețuitorii holocaustului?… Nu. Pe urmă, erau atât

de multe rute, nu numai către SUA, dar și pe teritoriul SUA, după ce au ajuns. Călătoreau peste tot, din Lower East Side la Skokie, Illinois, sau Detroit sau Los Angeles, și ajungeau, în sfârșit, în Miami Beach. Dar acestea nu sunt călătorii oficiale. Sunt păstrate doar în memoria celor care le-au făcut.

— Dar trebuie, totuși, să fie…

— Trebuie ce? În Israel s-a încercat doar să se strângă numele celor uciși în holocaust. S-a ajuns la trei milioane și ceva, aproape trei milioane și jumătate. Nu, domnule Winter, nu există liste. Doar confuzie și amintiri de coșmar.

Se opri, văzând consternarea de pe chipul lui.

— Există o întrebare, dar nu vreți s-o puneți. Știți ceva, dar nu vreți să spuneți. Vreți să vă ajut, dar nu-mi spuneți de ce.

Simon se foi pe scaun. Era neliniștit. Se dojeni pentru că fusese în stare să creadă că holocaustul e ceva asemănător unui Departament al Vehiculelor cu Motor, cu nume, adrese, numere de telefon și fotografii recente. Se uită la Esther, care îl privea și ea, așteptând. Nu era stilul lui să dea prea multe informații. Rămase tăcut o vreme, în timp ce tânăra femeie răsfoia niște dosare de pe birou.

— Când am intrat aici, înainte de… începu el încet.

— După moartea Sophiei Millstein, continuă ea în locul lui Simon.

Acesta aprobă din cap.

— Vă amintiți că mă interesa un om pe care Sophie îl

cunoștea drept *Der Schattenmann.*

— Bineînțeles. Era „hăitaș”. Și ați vorbit și cu alți berlinezi. Da, îmi aduc aminte.

— Mi-e teamă că acest om, Umbra, este aici, în Miami Beach.

Esther Weiss deschise gura ca pentru a spune ceva, apoi se opri. Păru să respire cu greu înainte de a vorbi:

— Aici?!

Întrebarea suna șovăitor, iar Esther pălise.

— Cred că da.

Șovăiala se simți mai mult în cuvintele femeii:

— Dar asta ar fi…

Scutură din cap.

— Ar fi incredibil… Oribil… Nu pot să cred!

— Și eu cred că a ucis din nou, domnișoară Weiss. Cred că îi vânează pe supraviețuitori. Cred că el a vânat-o pe Sophie Millstein… și pe Herman Stein…

— L-am cunoscut pe domnul Stein.

— Și s-ar putea să fi urmărit pe încă cineva. Pe Irving Silver.

Esther negă cu un gest.

— Nu, Irving Silver a fost aici. Acum două săptămâni. Și-a povestit și el amintirile în fața camerei de filmat.

Se întinse spre telefon, de parcă ar fi vrut să-și dovedească ceva.

— A dispărut.

— Ați anunțat poliția?

— Eu nu. Au făcut-o alții.

— Și ei ce-au spus?

Simon ridică din umeri.

— Dacă nu e nicio dovadă că a avut loc o crimă…

— Dar Umbra? Să fie aici?… Cine ar trebui să…

— Să ce, domnișoară Weiss? Să investigheze? Da, cineva trebuie s-o facă. Dar cine, poliția? Sau Ministerul de Justiție? Sau Tribunalul Suprem?

— Da, da. La Ministerul de Justiție s-au ordonat anchete speciale. Au găsit naziști care…

— Acest om intră în categoria criminalilor de război? Ar fi mai ușor.

Esther tresări.

— Bineînțeles că da, zise ea iute.

— Sunteți sigură?

— Doar a fost un colaboraționist. I-a ajutat. Fără el…

Îl privi fix pe Simon.

— Trebuie să fie considerat un criminal de război.

— Oare?…

Femeia oftă ușor.

— Cred că vă înțeleg. Unde s-ar putea găsi ceva despre el? O dovadă a existenței lui?

— Cred că cei care ar fi putut constitui o dovadă au murit. Aproape toți.

— Înțeleg, rosti Esther clătinând din cap.

Se lăsă pe spătarul scaunului și își trecu o mână pe frunte. Se răsuci spre fereastră, apoi se întoarse iar spre

Simon, privindu-l drept în ochi.

— Ce se întâmplă, domnule Winter? Vă rog, spuneți-mi ce se întâmplă?

Dar la o asemenea întrebare, Simon n-avea încă răspuns.

Bătrânul polițist părăsi Centrul Holocaustului cu promisiunea unui ajutor și cu numele a doisprezece studenți care se specializau în problema supraviețuitorilor holocaustului. Cei mai mulți dintre ei erau sociologi sau profesori universitari. Unii țineau legătura cu bine cunoscute organizații evreiești. Câțiva erau independenți, scriseseră diverse cărți despre holocaust. Problema era, își zise Simon privind lista, cu mâna pe telefon, că toate aceste persoane îi puteau spune foarte multe despre trecut, pe când el căuta să afle ceva despre prezent și să prevină ceva în viitor. Se uită pe listă și încercă la trei dintre persoanele trecute acolo, care trăiau în sudul Floridei.

O secretară de la Departamentul pentru Studii Europene de la Universitatea din Miami notă numele lui și telefonul, dar păru sceptică la ideea ca un profesor să sune un polițist pensionar, pentru un scop destul de ambiguu. Al doilea era scriitor, locuia în Plantation[34] și lucra la o carte despre contribuția Guvernului de la Vichy la trimiterea câtorva mii de evrei francezi în Germania, în lagăre.

[34] Oraș în sudul Floridei (n. tr.).

— Pot să vă dau date despre sudul Franței, îi spusese el cu părere de rău lui Simon, dar despre Berlin nu știu nimic.

Omul adăugase după o scurtă ezitare:

— Desigur, pot să vă spun câte ceva despre felul în care mureau. Mureau cu sutele, cu miile, uciderea lor era ceva la fel de obișnuit ca răsăritul sau apusul soarelui. Crima făcea parte din program, era rutină. Vă interesează așa ceva, domnule Winter?

Simon încheiase convorbirea, înțelegând că avea nevoie de altceva, ceva unic, o informație, o conexiune, ceva care să-l scoată din bezna amintirilor și, printr-un detaliu, să-l aducă în preajma „Umbrei". „Trebuie să fie o punte de legătură între trecut și prezent, își zise el. Ceva fizic, ceva palpabil."

Dar nu vedea niciun indiciu. Izbi cu pumnul în masă. Simțea că nu mai are răbdare.

Oftând, formă cel de-al treilea număr. Aproape trânti receptorul când auzi vocea unei telefoniste care îl informă că numărul s-a schimbat. Își notă noul număr și sună. Era gata să închidă când văzu că nici la al cincilea apel nu i se răspunde, dar auzi, la al șaptelea, un „Alo!" morocănos.

— Domnul Rosen? L. Rosen?

Omul șovăi, apoi răspunse:

— Louis Rosen. Cu cine vorbesc? Dacă sunteți interesat de subscripții, donații sau sunteți agent de asigurări, lăsați-o baltă!

Tonul fusese tranșant.

— Niciuna din astea, replică Winter.

Se prezentă repede și explică:

— Am numărul dumneavoastră de la Centrul Holocaustului.

Celălalt nu răspunse imediat. După o vreme rosti:

— Dar numerele trebuie să fie confidențiale.

— Da, sunt, dar e vorba de ceva neobișnuit.

— Neobișnuit? Ce ar putea fi atât de neobișnuit încât personalul de acolo să încalce regula confidențialității?

Vocea nu se îmblânzi, dar se simțea în ea curiozitatea.

— Am motive să cred că un om care a fost „hăitaș" în Berlin trăiește acum în sudul Floridei.

Rosen ezită. Multă vreme domni tăcerea, înainte ca omul de la capătul firului să replice pe un ton ferm, rece, totuși ușor emoționat:

— E ciudat. „Hăitaș"? Foarte puțini dintre ei au supraviețuit. Unii au fost gardieni în lagăre. Dacă l-ați putea găsi, ar fi într-adevăr interesant. Dar sunt atâtea semne de întrebare.

— Adică?

— Păi, toate întrebările care încep cu „de ce", domnule Winter.

— Și care credeți că ar fi răspunsul?

— N-aș putea decât să fac presupuneri. Zona mea de studiu este Polonia. Mai exact, ghetoul din Varșovia.

— Ați avut familie?

— Desigur.

— Înțeleg.

— Dar asta este altă poveste, nu-i așa, domnule Winter?

— Da. Dar ați putea să-mi dați o sugestie cam ce fel de om ar trebui să caut?

Rosen păru că se gândește o secundă, apoi rosti:

— Este o întrebare extraordinară, domnule Winter! Ce fel de om?… Chiar vreți să deschideți această… „ușă"?

— Trebuie să aflu. Trebuie să mă agăț de ceva.

— Da, este marele „Cum" care stă la baza tuturor aspectelor holocaustului, continuă Rosen cu o voce mai joasă. E doar cu un pas mai aproape de suprafață decât marele „De ce".

— Cred că e o direcție bună să încep prin a înțelege, replică Simon.

— Nimeni n-a înțeles și nu va înțelege vreodată cu adevărat. Dacă n-a fost acolo. Este vorba de zeci de mii de oameni. De o cruzime nu neapărat neobișnuită, dar de un rău imens.

Simon rămase tăcut. Îl simțea pe celălalt cum își căuta cuvintele.

— Deci, vreți să aflați mai multe despre „hăitaș"? Nu este un fanatic. Nu este un nazist. Este, mai degrabă, ceea ce cărțile descriu ca fiind un criminal psihopat. Fără remușcări. Neîndurător. Nu credeți că întâi și-ar găsi o scuză spunând că tot ceea ce a făcut a fost pentru a-și salva familia?

— Da, ar fi logic să spună așa.

— Dar nu-i adevărat. Cei mai mulți dintre ei n-au salvat pe nimeni, nici măcar pe ei înșiși. Doar cei foarte inteligenți au reușit, cred. Trebuie să fie dintr-un aluat special ca să supraviețuiască, nu-i așa? Ciudat destin!

— Da.

— Deci, chiar în clipa asta știți că aveți de-a face cu o adevărată plasă de minciuni, nu-i așa, domnule Winter? O persoană care nu se poate amăgi, pentru că numai cineva care a văzut cu ochii lui ceea ce s-a întâmplat ar putea lua toate măsurile pentru a rămâne în viață. Dar este cineva obișnuit cu denaturările. Cineva căruia îi e dragă înșelătoria. Nu-i de ajuns, însă, nu-i așa?

— Vă ascult.

— Ar trebui să mai fie ceva dincolo de o simplă promptitudine, de o simplă eficiență în acțiune… Ferocitatea. O dorință încrâncenată de a trăi. „Hăitașul" trebuie să fie o persoană căreia niciodată nu i s-ar părea că există cât de cât posibilitatea ca o altă viață să fie mai prețioasă decât a lui. Sau, poate, persoana pe care o căutați ar fi, de asemenea, megalomană. Poate e un om care crede că înfăptuiește lucruri mărețe. Deci nu poate fi vorba despre un prost. Nici despre o matahală de gardian din lagăr, un idiot. Și nici cine știe ce funcționar SS cu mentalitate de contabil care se îngrijește doar ca totul să meargă conform planificării. Pentru ca un „hăitaș" să supraviețuiască este nevoie de geniu. De imaginație. Nu credeți?

— Ba da. Dar cum să găsesc o asemenea persoană? Aici, printre supraviețuitori?

Rosen tăcu o vreme, apoi râse:

— Oh, ar fi imposibil, domnule Winter! Ar însemna să cauți acul în carul cu fân. Printre mii de oameni, în mod sigur unul nu e ceea ce pretinde. Și totuși este un expert. El știe tot atât cât și supraviețuitorii. Și el are acele amintiri terifiante, pentru că a participat la ele. Are și el aceleași coșmaruri, dar nu se trezește în mijlocul nopții strigând numele vreunei rude care a sfârșit în camera de gazare. Vedeți, domnule Winter, ar fi o personalitate rămasă intactă, ar fi el însuși cu adevărat. O personalitate negativă, totuși. Înăuntrul lui este îngrozitor de multă ură… Ar fi fascinant să-l întâlniți! Fascinant!

— Trebuie să-l găsesc.

— Oare este un „el"? Erau și femei printre „hăitași". Aveți un indiciu despre nume?

— Nu, doar o poreclă din timpul războiului: *Der Schattenmann.*

Numele nu păru să-l tulbure pe celălalt.

— Și credeți că este aici?

— Da.

Rosen spuse cu o voce indiferentă:

— Și vreți să-l găsiți neapărat? De ce?

— Cred că a ucis pe cineva.

— Ah, e interesant! Pe cine?

— Pe cineva care l-a recunoscut.

— Da, e perfect logic. Dar ce legătură aveți dumneavoastră cu asta?

— Victima era vecina mea.

— Da, este logic din nou. Deci, răzbunare?

— Nu, vreau să-l opresc.

La celălalt capăt se lăsă iarăși liniștea și, pentru o clipă, Winter crezu că ar trebui să spună el ceva, totuși tăcu. În cele din urmă, omul zise încet, aproape tăios:

— Nu cred că-l veți putea găsi.

— De ce?

— Pentru că este, probabil, un artist al crimei. Al tuturor tipurilor de crimă - e un artist al morții.

— Și eu sunt.

— Și Timpul este… Și Timpul are mai multe șanse decât dumneavoastră.

Simon Winter se ridică de la masă și se duse la fereastră. Lumina soarelui de amiază umplea curtea din Sunshine Arms. Îngerașul cu trompetă părea absurd de fericit, scăldat în căldura zilei pe sfârșite, înainte ca umezeala nopții să cuprindă orașul. Pentru prima dată de când Sophie Millstein bătuse la ușa lui, Simon simți gustul înfrângerii. Toate gândurile îl duceau într-un singur punct: moarte și neputință. Își ridică mâna și și-o trecu peste frunte, frecându-se tare, până când pielea se înroși. „Asta o să mă omoare, își zise el. O să mor din cauza neputinței și a zădărniciei.” Acest gând îl făcu să

zâmbească autoironie, căci își dădu seama că era în aceeași stare ca atunci când Sophie îl căutase.

Se hotărî să facă o plimbare ca să vadă dacă nu-i va veni vreo idee pentru o nouă direcție în cercetările lui, așa că se întoarse, își luă vechea șapcă de baseball și apucă mânerul ușii ca s-o deschidă, când sună telefonul. Se opri, întrebându-se dacă ar trebui să lase robotul să preia mesajul, apoi își zise că ar fi o greșeală și străbătu repede camera, ridicând receptorul exact în clipa în care robotul era gata să înregistreze.

— Alo, sunt aici, spuneți! roșit el, iar vorbele se suprapuseră peste propria lui voce înregistrată pe bandă.

— Domnul Winter?

Era Frieda Kroner.

— Da, doamnă Kroner, ce s-a întâmplat?

— Irving…

Vorbele ei cădeau grele ca pietrele.

— La stația de salvamar de la South Point. Ultima înainte de chei. Veniți acolo!

Văzu trei mașini de poliție parcate pe fâșia nisipoasă, imediat lângă intrarea pe plajă. Mai departe era un mic parc, cu alei șerpuitoare. Parcul avea vreo șase pajiști pentru picnic și câteva leagăne și balansoare. În week-enduri era aglomerat; multe dintre familiile de imigranți care se adunaseră în acest capăt din South Beach, în locuințele lor mici și joase, foloseau parcul pentru petreceri. Era frecventat și de cei fără adăpost, pentru că noaptea nu

treceau patrule ale poliției, și de fotografi care făceau coperte pentru reviste, deoarece se învecina cu Government Cut - canalul folosit de vasele de croazieră care ieșeau în largul oceanului. Uneori vedeai câte o scenetă - un amărât ale cărui haine, ca și speranțele, erau în zdrențe, ce urmărea înfometat cum se frigeau pui și banane, sau o alta, cu copii care se jucau nu departe de locul unde un fotomodel în rochie de seară, cu bijuterii de milioane de dolari, se dichisea și se tot fâțâia în fața operatorului care filma.

De pe chei, se vedea, în față, oceanul, iar în spate se înălța orașul. Dincolo de Government Cut era Fisher Island, cu care se făcea legătura prin feriboturi; era un complex rezidențial pentru cei foarte bogați, grotesc de bogați. Pe chei se aflau mulți pescari, deși plaja era mai puțin aglomerată decât altele din South Point. Datorită faptului că South Point se afla la capătul lui Miami Beach, apele de aici erau mereu învolburate și apăreau curenți de fund foarte periculoși. Totuși, unora dintre cei care practicau surful le plăcea zona. De obicei, turiștii erau avertizați să urce o milă mai sus de locul unde începea nisipul. Mai era și o faleză care ducea pe chei. Odată ajuns pe ea, bătrânul zări imediat stația de salvamar la capătul plajei.

Simon văzu vreo șase ofițeri de poliție în uniformele lor albastre mergând de colo-colo pe lângă căsuța de la salvamar vopsită în verde palid. În aceeași clipă, îi observă

pe Frieda Kroner și pe rabi Rubinstein, care stăteau deoparte, la câțiva metri, urmărindu-i pe polițiștii ce păreau derutați. Era un singur criminalist de la laborator, în costum și cravată, în ciuda căldurii - se tot apleca deasupra nisipului, deși Simon nu-și putea da seama ce se afla acolo. Zări încă un bărbat, și el în costum, aplecat de asemenea. Stătea cu spatele la Simon, deci tot nu se putea desluși ceva.

Winter se grăbi spre salvamar; încălțămintea lui sport scotea un sunet înfundat pe aleea pavată cu lemn ce ducea până acolo. Semăna cu un tropot de cal.

Rabi se întoarse spre el când îl zări venind, dar Frieda Kroner nu-și lua ochii de la polițiști.

— Domnule Winter, spuse rabi încet, vă mulțumesc că ați venit.

— Ce s-a întâmplat?

— Ne-a chemat poliția. De fapt, pe Frieda au sunat-o.

— L-au găsit pe domnul Silver?

— Nu, răspunse Frieda privindu-i în continuare pe polițiști, i-au găsit doar hainele.

— Cum?!

Rabi dădu din cap.

— Au sunat-o polițiștii… Se pare că un pușți, un adolescent, a încercat să folosească o carte de credit la un magazin și vânzătoarea de la raionul de jocuri video s-a gândit că tânărul, al cărui nume era Ramon sau José… sau Eduardo, nu prea aduce cu Irving, așa că a chemat poliția.

Și puștiul ba spunea una, ba alta, în fine, se încurca în minciuni, până când, luat un pic mai tare, a zis adevărul: a găsit, de fapt, un portofel în care era și cartea de credit. Nu l-au crezut, dar el o ținea tot așa, și-atunci poliția l-a adus aici și băiatul le-a arătat.

— Ce le-a arătat?

— Hainele lui Irving. Chiar pe plajă, ca și cum le-ar fi lăsat el însuși acolo.

— Și portofelul?

— Era deasupra.

Simon clătină din cap.

— Aici l-a ucis, rosti încet Frieda Kroner.

Bătrânul polițist trase adânc aer în piept. „*Nu cred*" își zise el. Apoi se îndepărtă de rabin și de doamna Kroner și începu să se plimbe încolo și încoace pe nisip. Cu fiecare pas, simțea cum îi crește furia, era copleșit de mânie, căci din nou se lovea de incompetență și prostie. Și, cu fiecare pas, încerca, în același timp, să se calmeze, ca să poată fi lucid, pentru că, își dădu el seama, aici este precis un indiciu, este ceva, și știa că nervii nu fac decât să-l orbească.

Doi dintre polițiștii în uniformă se desprinseră de grup și veniră spre el.

— Accesul interzis, bătrânelule! zise unul dintre ei cu aroganța tinereții.

— Cine anchetează cazul? întrebă tăios Winter.

— Un polițist, evident. Dar tu cine ești? replică pe

același ton celălalt.

Simon vru să se repeadă la tânăr și să-l împingă într-o parte, dar ezită, și în clipa aceea auzi o voce care-i păru cunoscută:

— Eu anchetez cazul, domnule Winter.

Acesta privi peste umărul ofițerului din patrulă și-l zări pe Walter Robinson ridicându-se încet de pe nisipul gălbui. Robinson îi făcu un semn polițistului mai tânăr.

— Lasă-l să vină aici!

Simon păși pe nisip. Robinson nu-i întinse mâna, dar spuse:

— M-am gândit eu că o să veniți aici. Oricum v-aș fi chemat.

— De ce? întrebă Winter.

Detectivul nu-i răspunse, în schimb îl întrebă:

— Îl cunoașteți pe domnul Silver?

— Da.

— Și pe Sophie Millstein…

— După cum știți, domnule polițist.

Robinson îl luă pe Simon de braț și-l duse acolo unde fotograful de la laborator făcea poze.

Omul ridică privirile spre Robinson.

— Haide, Walt, lasă-mă să bag chestiile astea într-o pungă de plastic și să ne întoarcem la treabă!

Robinson făcu semn că nu.

— Ei, domnule Winter, zise Robinson încet, ați fost polițist pe vremuri. Ce părere aveți?

Expertul fotograf auzi fără să vrea și-l întrerupse:

— Haide, Walt, doar e clar, nu? Bătrânul a vrut să sfârșească o dată cu toate și-atunci vine aici, noaptea, când nu e nimeni prin preajmă, își scoate frumușel hainele, le împăturește conștiincios și se duce în ocean. Peste vreo două zile o să apară și cadavrul la câteva mile mai sus, unde îl vor duce curenții ăștia nenorociți. Ar trebui să anunțăm paza de coastă să fie atenți.

Robinson îl privi fix pe fotograf.

— Asta e părerea ta. Pe mine mă interesează ce zice domnul Winter, aici de față.

Winter cercetă atent plaja. Văzu hainele lui Irving Silver, împăturite așa cum spusese fotograful, ca ale unui om grijuliu care se pregătește să moară.

— Portofelul era deasupra lor?

— Da.

— Și pe nisip?

— Nimic.

— Niciun bilețel?

— Nu.

— Ați examinat și hainele?

— Da, nu era nimic neobișnuit la ele.

Winter îngenunche lângă haine.

— Pot să mă uit?

Robinson se lăsă pe vine lângă el. Avea în mână o pungă de plastic.

— Dați-i drumul! îl îndemnă el.

Era o pălărie de paie, cu calotă plată și boruri întoarse. Simon o ridică și o răsuci pe toate părțile. Văzu inițialele *I.S.* pe banda din interior. I le arătă lui Robinson, apoi băgă pălăria în punga de plastic în care se strângeau probele. Luă pe urmă cămașa înflorată, din material supraelastic. Florile erau colorate în verde și albastru, și niște frunze, ca cele de viță, se încolăceau printre ele, formând tot felul de arabescuri. Începu să examineze atent țesătura, s-o pipăie, până când ajunse la guler și acolo se opri. Simți că inima începe să-i bată mai tare și, pentru o clipă, parcă îl luă amețeala.

— Iată! zise el încet, aproape în șoaptă.

Robinson se aplecă și atinse materialul acolo unde îi arăta Simon. Ridică apoi cămașa și o ținu în lumina palidă, cercetând-o și el.

Tânărul polițist dădu din cap, aprobator, scoțând un oftat, mai mult un șuier.

— Poate… Cred că aveți dreptate.

Winter se ridică și privi oceanul. Fiecare val părea să se înalțe și să înghită o fâșie din noaptea care se lăsa cu repeziciune, aruncând înapoi, pe țărm, întunericul.

— E sânge, zise Simon. E sângele lui Irving Silver.

— Nu e mult, confirmă încet Robinson. S-ar putea să se fi tăiat când s-a bărbierit.

Apoi se întoarse spre expert.

— Luați hainele cu atenție.

Făcu un semn spre polițiștii din patrulă.

— Vreau să izolați zona. S-ar putea să fie crimă.

Simon tăcu o vreme, urmărind valurile oceanului, simțind cum briza piere treptat, lăsând căldura nopții de vară să ia totul în stăpânire.

— El nu e aici, rosti în șoaptă Simon.

— Cine nu e aici? întrebă Walter.

— Irving Silver.

Winter ridică o mână și o întinse spre ocean.

— Așa trebuie să pară… Că s-a înecat și a dispărut înghițit de ape… Dar nu e așa.

— Atunci unde e? întrebă Robinson.

— În altă parte. Undeva departe de acest loc. Probabil în Everglades.

— Un loc tocmai bun ca să faci să dispară un cadavru. Și a lăsat hainele aici ca să ne inducă în eroare?

— Exact.

Robinson fluieră ușor și privi și el înspre ocean.

— Deșteaptă chestie! Chiar că ne-ar fi înfundat cu totul!

Ezită, apoi adăugă:

— Cred că aveți dreptate.

Winter se întoarse și se uită la el.

— Ați spus că oricum m-ați fi chemat. De ce?

— Pentru că, replică Robinson, în ultima vreme, cazul a început să mă intrige.

ȘAISPREZECE
Manevre la limita legii

Espy Martinez se opri lângă o cabină telefonică aflată vizavi de oficiul asistentelor din Spitalul Jackson Memorial. Formă repede numărul de la secția omucideri din Miami. Pentru a treia oară în acea după-amiază era obligată să-i lase un mesaj lui Walter. Trânti receptorul cu o mișcare nervoasă, trase adânc aer în piept și se uită pe coridorul care ducea la camera lui Leroy Jefferson.

Se întrebă, preț de o clipă, dacă se apropia de adevăr sau dacă nu cumva era mai departe ca oricând de el. Merse apoi pe culoar ascultând sunetul puternic pe care-l scoteau tocurile sale când loveau cimentul acoperit cu linoleum. Din camerele pe lângă care trecea se auzea cineva plângând, dar nu-și putea da seama cine era. Hohotele păreau să țină ritmul cu pașii ei.

Paznicul de serviciu al închisorii, aflat lângă gardul cu sârmă electrică, era un om în vârstă. Espy îl știa din sălile de tribunal. Avea părul alb și des, brațe musculoase, tatuate de sus până jos. Acesta îi făcu un semn și îi aruncă un zâmbet strâmb când ea se apropie.

— Bună, Mike, zise Espy. Cred că ți-e mai ușor așa decât

să-i târâi pe ticăloși între închisoare și tribunal.

— Păi, tot ce am eu de făcut pe-aici e să am grijă să nu mă pricopsesc cu vreo boală și să citesc ziarul.

— Vreo veste bună?

— Aici niciodată nu sunt vești bune.

— Te simți bine?

— Mda.

— Deci, n-ai probleme.

— Cam așa, domnișoară Martinez.

— Alter e aici?

— Acum două minute a venit. A intrat împreună cu doctorul.

Espy tocmai se pregătea să semneze într-un registru pus pe o masă, când gardianul îi șopti:

— Cred că bietul Leroy are necazuri astăzi, are dureri mari, știți? Toată ziua a stat cu degetul înfipt în soneria aia și le-a chemat pe asistente. Cred că împușcătura dumneavoastră și faptul că nu poate să-și ia doza, știți, cred că astea, una peste alta, îl fac să fie nițel cam *încordat*, v-ați prins ce vreau să zic.

— Aha!

Gardianul rânji.

— Adică, eu cred că e cam „șubred" azi… S-ar putea să scoateți ceva de la el, dacă-l stoarceți nițel, înțelegeți, nu?

Espy Martinez reuși să zâmbească, în ciuda presimțirii pe care o avea că ea va fi cea „stoarsă", nu Leroy Jefferson. Își duse degetul arătător la tâmplă, mimând un salut către

Mike. Gardienii din închisori, se gândi ea, știau tot și aveau o capacitate extraordinară de a sesiza direcția din care bate vântul.

În timp ce împingea ușa camerei de spital, auzi cum cineva vomită, apoi urmă o înjurătură spusă cu năduf:

— Rahat!

Își luă un aer dur, batjocoritor, autoritar și păși înăuntru. Se uită imediat la Jefferson, care avea piciorul imobilizat în ghips și care încerca să stea în capul oaselor în pat. Când Jefferson întoarse fața spre ea, Espy îi văzu o dâră de sudoare pe frunte. Leroy își șterse gura cu dosul mâinii.

— Nu ți-e prea bine, nu-i așa, domnule Jefferson?

Individul se încruntă, apoi se aplecă și scuipă într-un lighean de lângă pat.

— Târfa care m-a împușcat!

— E bine, spuse repede Alter, ridicându-se de pe scaunul pliant. Nu-i așa, doctore?

Lângă Jefferson stătea un doctor în halat alb. Aprobă din cap.

— Starea proastă este explicabilă.

— Explicabilă, rahat! izbucni Jefferson. Faceți-mi încă o injecție!

Doctorul se uită la ceas, apoi pe fișă și clătină din cap.

— Nu. Poate peste vreo oră și jumătate. Sau două ore.

O spusese pe un ton rece, fără să fie deloc tulburat.

Espy văzu pe chipul lui Jefferson un val de durere și o grimasă de greață. Acesta începu să se aplece peste pat,

într-o parte, deasupra ligheanului, apoi reuși să se înfrâneze, lăsându-se pe spate, obosit, parcă, de efort.

— Cred că și mațele mi le-am vărsat! șopti el.

Tubul transfuziei care îi era introdus în braț scoase un zgomot ușor.

Espy privi în jur, contemplând mica încăpere aproape goală: pereți albi, o fereastră cu geamurile murdare la care erau puse gratii din oțel; din cauza lor, până și lumina soarelui, atât cât pătrundea în cameră, părea mânjită. Mai erau un pat de fier și o noptieră. Pe aceasta din urmă se aflau un pahar din hârtie și o cană pentru apă, dintr-un plastic ieftin. Totul era sumbru, ca și celula care îl aștepta la o aruncătură de băț.

Alter îl privi enervat pe tânărul doctor, care puse fișa la loc, atârnând-o de pat.

— Cred că i-ar prinde bine o injecție, rosti avocatul.

Doctorul se uită la el.

— Tu ești avocat, nu?

— Da.

— Atunci vezi-ți de legea aia nenorocită, spuse el încet.

Doctorul se uită pe urmă la Espy Martinez.

— Și cumnatul meu e polițist.

Arătă cu degetul spre Leroy Jefferson.

— E bine. Îl doare piciorul și are simptome de abstinență. Așa că de asta îi e atât de rău. Probabil că, de câte ori face o mișcare spre lighean, e ca și cum i-ar băga cineva un cuțit în genunchi și i l-ar răsuci în rană. Dar n-o

să moară din asta. Atâta că nu prea-l face fericit. Numai că meseria mea nu e să-l fac fericit. Eu trebuie să-l țin în viață.

Doctorul se strecură pe lângă Espy și ieși.

Jefferson strânse pumnii de durere.

— N-o să mai merg ca oamenii normali, din cauza ta, zise el.

Espy dădu din cap.

— Mi se frânge inima, replică ea. Ți-am strigat să stai. Dar tu, nu, ba chiar ai încercat să mă împuști. Să te ia dracu'!

Jefferson se încruntă din nou și vru să zică ceva, dar Alter interveni:

— Nu de asta ne-am întâlnit acum toți trei!

— Așa e, rosti Espy. Ne-am întâlnit ca să vedem ce cred eu: acuzatul poate sau nu să spună adevărul - deși mă cam îndoiesc.

Avocatul făcu un gest dramatic cu mâna, ca un actor surescitat, care spune glume prin baruri.

— Atunci, ia-l! Du-l la tribunal! Fă ce vrei, dar el nu va coopera cu tine și, din câte văd eu, o să cam ai nevoie.

Espy reuși să se stăpânească și rosti încet:

— Uite ce e, testul cu detectorul de minciuni este un indiciu, dar nu e concludent.

— O să bagi un om nevinovat în închisoare? întrebă Jefferson.

Espy îl ignoră.

— Și ce-i cu amprentele? întrebă Alter. Cum o să te

descurci cu chestia asta?

Fără să-i răspundă exact la întrebare, Espy zise:

— Poate că nu el a strâns-o de gât pe Sophie Millstein, dar avem probe că el a fost în camera ei și că a furat niște lucruri. Deci a avut, poate, un complice. Poate că în noaptea aceea au fost doi oameni. Și asta îl face, totuși, vinovat de crimă.

Privi înspre Jefferson.

— Pedeapsa pentru crimă, în acest stat, în caz că nu știi, este scaunul electric.

— La dracu'! replică Jefferson. N-am ucis pe nimeni și n-a mai fost nimeni cu mine.

Alter se uită la clientul său și rosti:

— Taci din gură și lasă-mă să vorbesc cu procuroarea. Deci, ce spuneai?

— Spuneam că, înainte de a continua, vreau să aflu ce înțelegi tu prin ajutor. Fă-mi o propunere, dă-mi o sugestie în legătură cu probele referitoare la clientul tău.

— Nu fără garanții.

— Ce garanții?

— Că putem face un târg. Adică fără închisoare.

— Las-o baltă!

— Sictir! Găsește-l pe ucigașul bătrânei fără ajutorul lui Jefferson.

— Asta o să și facem!

— Da, da! Succes! Măcar ai vreo idee ale cui sunt amprentele de pe gâtul ei?

— Nu răspund la asemenea întrebări.

— Nici nu m-așteptam! râse Alter, relaxat.

Se întoarse spre Jefferson.

— Leroy, ține-ți gura, asta-i treaba ta! Să ai de-a face cu statul este ca și cum ai aștepta injecția aia cu sedative. Doare, ți-e rău, dar până la urmă tot vine doctorul să ți-o facă; așa e și cu procurorii. Ai să vezi că totul o să iasă bine.

Jefferson era pământiu la față. Clătină din cap.

— L-am văzut, rosti el.

— Pe cine? se repezi Espy.

— Ți-am zis să-ți ții gura! strigă Alter la el.

Jefferson se lăsă pe pernă. O dâră de transpirație îi curgea pe obraz, dar rânji spre Espy:

— O să ai nevoie de mine! N-o să-l găsești pe ucigaș decât dacă îți arăt eu care-i ăla! L-am văzut bine. L-am văzut când a ucis-o pe bătrână.

Espy scrâșni din dinți.

— Știi bine că am umplut foi întregi cu acuzațiile care ți se aduc și e destul să te vâr la Raiford ca să-ți putrezească oasele acolo o mie de ani. Zeci de mii de ani! Pe viață! Praf și pulbere s-alege de tine! Asta îți trebuie ție!

Jefferson scutura doar din cap și tot repeta:

— O să ai nevoie de bunul Leroy. Întreabă-l pe polițistul ăla și el tot așa o să zică!

Martinez se uită înspre Alter.

Avocatul ridică din umeri.

— Ce pot să spun, Espy? Doar ți-a zis-o clar!

— Chiar așa? De ce oare nu-mi vine să-l cred pe stimatul nostru domn Jefferson? Poate pentru că vrea să mă tragă pe sfoară, să mă mintă…

— Va trebui să crezi, Espy, pentru că el a fost acolo.

— Da, el și cu alți drogați nenorociți, probabil. Singurul târg pe care-l fac cu tine este închisoarea pe viață. Va trebui să-și salveze pielea depunând mărturie împotriva viermelui care a ucis-o pe Sophie Millstein.

— Nu mai era nimeni, ți-am zis! rosti Jefferson cu o oarecare siguranță de sine ce se simțea dincolo de durerea din glasul lui. Era un alb. Bătrân…

Thomas Alter zâmbi:

— Gata, cred că am ajutat-o destul pe domnișoara Martinez.

— Vrei să spui…

— A fost acolo, a văzut când tipul ăla a omorât-o și a fugit. Ce vrei mai mult, Espy? Poftim, uite prețioasa sugestie pe care o așteptai!

— Vrei să zici că nemernicul ăsta a fost martor la o crimă, apoi a furat din casa victimei înainte să ajungă vecinii acolo? Asta vrei să spui?

Espy nu era în stare să-și mascheze uimirea.

— Exact, replică Alter ridicând din umeri. Ce zici, viața e uneori ciudată, nu?

Se lăsă tăcerea pentru o vreme.

— Mi-a părut bine să te văd, zise Alter. Mai veniți, domnișoară, nu-i așa? Noi vă așteptăm, nu plecăm nicăieri.

Și acum știi cum stă treaba.

Espy se uită crunt la Thomas Alter, înfigându-și privirile în ochii lui, până când râjnetul mulțumit dispăru de pe buzele avocatului.

— Îți închipui că o să fac o înțelegere cu gunoiul ăsta după ce a împușcat un polițist și era gata să mă omoare și pe mine?! Crezi că o să scape de acuzațiile astea?

Alter rămase tăcut, mocnind de furie, ca și cum voia să cântărească mai bine ceea ce spusese Espy și cât de enervată era ea cu adevărat.

— Nu-mi închipui nimic, Espy. Cred doar că domnul Jefferson știe ceva care te va interesa și pe tine, la un moment dat, și că prețul informației este exorbitant. Dar, nu-i așa, cunoașterea valorează foarte mult. Pricepi? Știi, pot să fiu și filosof, dacă vrei.

— Așa e. Prețul e al naibii de mare. Pricepi? Vezi, și eu sunt filosof, chicoti Jefferson, deși ultimele cuvinte erau mai mult mârâite din cauza durerii care-i schimonosea buzele.

— Mai bine nu te-ai considera chiar așa scump pe piață, Tommy, zise Espy tăios.

— Te rog, închide ușa când ieși, da? replică avocatul.

Ca de obicei, invitația în biroul lui Abe Lasser era scrisă cu roșu, ca să se vadă cât de urgentă și importantă era. De fapt, se gândea Espy, când te chema Lasser era ceva urgent, deși se putea dovedi mai târziu că nu era chiar așa.

Răsfoi repede mesajele de pe biroul ei, căutându-l pe cel de la Walter Robinson, dar nu era niciunul de la el. Se întrebă dacă era nerăbdătoare să aibă o veste de la iubitul ei sau de la polițistul cu care lucra la acest caz.

Nu fu în stare să răspundă la această întrebare, dar bănuia că amândouă dorințele fremătau în sufletul ei, fiecare însemnând altceva, totuși amândouă la fel de arzătoare.

Lasser stătea lângă fereastră când intră Espy în birou, și privea orașul.

— Știi, când au fost revoltele acelea, stăteam exact aici, chiar la fereastra asta și vedeam totul până la magazinul de cauciucuri, unde s-au încheiat socotelile, pe Bulevardul 21. Aveam un binoclu și i-am văzut pe tipii ăia chiar în clipa în care au dat foc. Alergau de jur-împrejur și la un moment dat s-au oprit, au îngrămădit niște bucăți de lemn și au turnat benzină peste ele. Parcă erau demenți, un fel de replică negativă a unei trupe de cercetași.

Arătă spre locul cu pricina și râse, deși nu era nimic vesel în toată povestea aceea.

— S-a petrecut la patru clădiri mai încolo și totuși aveam senzația că mă uit la televizor.

Se întoarse de la fereastră.

— Afurisită treabă, continuă el. Ființele alea, mici ca niște furnici, așa cum se vedeau de la fereastră, mișunând de colo-colo ca să dea foc depozitului… A ars timp de două zile. Iar eu, procurorul-șef al orașului, eram aici,

martor la toată acea nebunie, fără să pot face ceva ca să-i opresc.

Espy dădu din cap și își zise: „Are un șpil toată povestea asta de nu mai termină odată!”

— E ca și cum ai urmări un accident, dar e mai rău, pentru că n-a fost accident, a fost crimă. Mult mai rău… E ceva intenționat, ceva care vrea să distrugă. Și nu e voința lui Dumnezeu, ci voința omului.

Se îndepărtă de geam.

— Voința lui Dumnezeu, Espy, este când se judecă totul într-o instanță superioară. Dar voința omului, faptele lui, ei bine, astea le judecăm noi, de asta suntem aici. Asta e meseria noastră.

Zâmbi și adăugă:

— Am început să filosofez.

— Tommy Alter mi-a zis același lucru acum o oră.

Lasser râse.

— Într-adevăr? O fi vreo chestie în asta.

Trecu în spatele biroului. Își scoase haina de la costum și Espy observă că avea o cămașă albă, de mătase, cu pense până în talie; evident, era făcută de comandă. Nu spuse nimic, în timp ce Lasser luă de pe birou copia raportului făcut în urma testului cu detectorul de minciuni.

— Nu pot să sufăr chestiile astea, zise el.

Îi dădu drumul înapoi ca și cum s-ar fi putut molipsi de vreo boală. Paginile fluturară scurt.

— Deci, Espy, te simți și tu, ca și mine, în fața ferestrei

de unde urmărești cum se desfășoară crima, fără să poți să acționezi în vreun fel, nu-i așa? Dacă bestia de Leroy Jefferson scapă, e o crimă din partea noastră. Ascultă-mă pe mine, așa e, ar fi ca și cum noi am da foc la ceva. E ca și cum am arunca un chibrit într-un loc plin de materiale inflamabile. Sigur, s-ar putea să mocnească o vreme, să fumege… O săptămână, o lună, poate șase luni… Dar pe urmă, nenorocitul, liber fiind, ar face exact ceea ce raportul a zis că n-a făcut - va ucide o bătrânică nevinovată. Înțelegi, Espy?

— Da, domnule.

— Te-ai dus la Jefferson. Ce părere ai în ceea ce privește capacitatea lui de a deveni un membru normal al societății?

Ultimele cuvinte conțineau un sarcasm nedisimulat.

— Părerea mea e negativă, domnule.

Abe Lasser izbucni în râs:

— Negativă!… Da, cam așa. Situația este, mai degrabă, albastră.

Se așeză imediat și se răsuci în scaun.

— Espy, poate că o să avem noroc. Poate că nenorocitul ăla de Leroy Jefferson o să ucidă tot un ticălos ca și el, în locul unui membru respectabil, inocent, care își plătește impozitele, deși mă îndoiesc, pentru că nemernicului îi place să fure de la bătrâne fără apărare și eu, unul, bănuiesc că se va întoarce repede de tot la „meșteșugul" lui.

Adăugă după o clipă de ezitare:

— Chiar dacă va șchiopăta mulțumită pistolului tău de calibrul 25. Spune-mi, deci, Espy, crezi că o să avem noroc? Există vreun spiriduș în credințele voastre hispanice care să trimită puțin noroc familiei Martinez? Sau poate o nașă care să fie zână și care să spună „abracadabra", să facă un semn cu bagheta magică și astfel să-l trimită pe Leroy Jefferson să mai ucidă tot un necunoscut, în locul unei bunicuțe drăgălașe?

— Nu cred, domnule.

Lasser se foi în scaun.

— Ah, ce păcat!

Se opri și se aplecă deasupra biroului, vârându-și nasul în raportul despre testul cu detectorul de minciuni.

— Trebuie să recunosc că ticălosul ăsta de Tommy Alter își cunoaște meseria. Îl duce pe acuzat să facă testul. O lovitură bună! Să nu uit: când o să vină Tommy aici, când o să intre în biroul ăsta, cu pălăria în mână, ei, atunci o să ne scoatem pârleala. Așa, ca între noi, filosofii.

Se răsuci iar, se lăsă pe spătarul scaunului și-și duse mâinile la ceafă.

— Espy, ce-ai de gând să faci, deci? întrebă brusc Lasser.

— Îmi pare rău, nu înțeleg, ce să fac eu…

— Da. Ce-ai de gând să faci? E cazul tău. Tu iei deciziile. Eu sunt aici doar ca să… ăă… te susțin.

Espy simți un val de sânge în obraji.

— Credeam că…

— Credeai că o să decid eu cum procedăm?

— Da.

Lasser scutură din cap.

— Nu. E cazul tău. Tu hotărăști. Eu prezint sau susțin anumite direcții generale de acțiune. Ceva în genul: Jefferson este acuzat de două ori de tentativă de crimă: a tras în tine și în polițist. Mie mi se pare că aceste două acuzații n-au nicio legătură cu Sophie Millstein.

— Așa e.

— Dar, pe de altă parte, o crimă, mai ales una atroce, ca în cazul Sophie Millstein, ei bine, o asemenea crimă este deasupra unui schimb de focuri - chiar ca acela, dramatic, petrecut la arestarea lui Jefferson.

— Înțeleg.

— Oare?

Espy simți că o îneacă furia și nici nu-și puse problema să se mai stăpânească măcar.

— Da, înțeleg că eu îmi pun fundul la bătaie, eu și nimeni altcineva.

Lasser aprobă din cap.

— O exprimare neelegantă, dar exactă.

Espy inspiră adânc. I se părea deodată că aerul din jurul ei arde.

— Dacă Jefferson ni-l dă pe tavă pe ucigașul Sophiei Millstein…

— Atunci ești o eroină și titlurile din ziare vor ști să o arate.

— Dar dacă totul se dovedește a fi o cacealma și eu fac târgul cu el, adică îl las în libertate și mai omoară pe cineva…

— Ei, atunci ziarele nu te vor mai iubi atât de mult, nu?

— Nu.

Lasser continua să se învârtă și să se foiască în scaun.

— Ar fi mult mai bine dacă Walter Robinson ar putea rezolva cazul fără ajutorul lui Jefferson. Ce zici, e vreo șansă?

— Nu știu. Încă bâjbâim. N-are niciun fir, încă. Așa cred. Eram pregătiți să-l trimitem pe Jefferson pe scaunul electric, când au sosit rezultatele de la laborator și raportul privind testul.

— Cam afurisit detectorul ăla, nu? Te bagă în ceață. Nu știi niciodată sigur cum stă treaba.

— Da, deci nu știu cu ce-o să vină Walter, ce-o să mai afle.

— Și „urma s-a învechit deja", cum se spune. Te-ai uitat vreodată la situația crimelor rezolvate, la ceea ce spun statisticile? Sunt atâtea cazuri în care suspectul rămâne liber, pe stradă…

Procurorul-șef își ridică mâna și, pe măsură ce vorbea, o lăsa în jos, ca și cum ar fi descris o pantă.

— Poate facem ceva cu amprentele de pe gât?…

— Robinson le-a introdus în calculator și răspunsul e negativ. Cred că ăsta a fost primul lucru pe care l-a făcut.

— Deci ucigașului Sophiei Millstein nu i s-au luat recent

amprente. Ăsta-i semn rău.

— Poate că nu.

Lasser continuă:

— Oricum, e încurcată treaba. Și e bună pentru Tommy Alter și Leroy Jefferson. Dacă cumva, printr-o minune, Robinson reușește să dea de un fir care să ne ducă la adevăr, ei bine, mărturia unui drogat, în cazul unei crime, nu e chiar atât de valoroasă, nu?

— Da, așa e.

— Ce mi-ar plăcea să fie așa! zise Lasser, legănându-se în scaun, cu o expresie visătoare, privind fix în tavan. Ce mi-ar plăcea să-l văd pe Tommy Alter, prietenul nostru, cu fața aia a lui veșnic surâzătoare, să-l văd ce mutră face când o să-i spunem că nu mai avem nevoie de Jefferson! O să fiu de-a dreptul fericit!

— Jefferson susține că l-a văzut pe ucigaș.

— Chiar așa? Oricum, martorii n-au fost niciodată numai sfinți sau oameni nepătați. Totuși, treaba se impute.

— Adică?

— Păi, o să fie greu să explici chestia asta familiei victimei și cine știe cărei ziariste băgăcioase de la *Miami Herald* care o să afle toată tărășenia și o să pună mâna pe telefon, într-o bună zi, ca să mă înnebunească cu întrebările ei - știi, să recunoști că procuratura a respins depoziția unui *martor ocular* doar pentru că era, să zicem, imoral?… Eu, unul, nu cred că o asemenea explicație o să arate bine pe o pagină de ziar.

— Nu, domnule, nici eu nu cred.

— O să afle până la urmă, Espy. Știi asta, nu? Cei de la *Herald* o să afle. Afurisiții ăia de ziariști află totul, întotdeauna.

Își drese glasul.

— E o situație ciudată, Espy. Ciudată…

Lasser privi dosarul de pe birou. Răsfoi paginile la întâmplare, absorbit, parcă, de cu totul altceva.

— O să mă anunți și pe mine ce ai hotărât, da?

Espy se stăpâni să nu izbucnească.

— Da, domnule. Imediat ce iau o decizie.

— Nu ezita!

— Nu, domnule.

— Și, Espy, să ții minte un singur lucru când ești „pe teren minat". Există o singură prioritate…

— Anume?

— Noi îl găsim, îl dăm în judecată și îl condamnăm pe ucigașul Sophiei Millstein. Am promis asta. Unui rabin i-am promis-o, îți dai seama! Ce-o fi fost în mintea mea? E o lecție amară aici, Espy. Dacă e să faci o promisiune aproape imposibilă, atunci măcar s-o faci cuiva care nu prea contează în viața asta și, mai ales, nu pe lumea cealaltă. Din nefericire, eu trebuie să-mi țin promisiunea, mort-copt.

Ridică repede privirile de pe dosar și arătă cu degetul înspre ea.

— Tu o să împlinești promisiunea asta pentru mine!

Espy încuviință din cap, dar simțea fiori reci pe șira spinării.

— Hai, fruntea sus, Espy! spuse el, deși fata își dădea seama că nu prea avea de ce. Tocmai aici e frumusețea în munca noastră.

Lasser zâmbi.

— Are ceva unic, fundamental. Eu aș numi asta… „jocurile vieții" sau „aventurile vieții". Uneori suntem parcă prinși în jocurile astea, trebuie să facem niște… „manevre", când suntem vârâți până-n gât în situații care se bat cap în cap, când ne întrebăm cine o să se dea bătut primul, epuizat, în bătăliile din sălile lambrisate ale tribunalelor, unde venim la costum și cravată - da, acolo unde se întâlnesc regulile cu judecătorii și cu toate chestiile complicate, pline de înfloriturі ale civilizației, dar unde vorbim toți despre același lucru, vechi de când lumea, nu-i așa?

— Cam care ar fi lucrul ăsta? întrebă Espy cu amărăciune, căci se simțea îngrozitor de singură.

— Dreptatea, replică Lasser pe un ton absolut firesc.

ȘAPTESPREZECE
Un element necunoscut

După aproape o oră de când începuse să-i asculte pe cei doi bătrânei care-i spuneau o poveste atât de incredibilă încât până și polițistul hârșit și istovit din el se revoltă, Walter Robinson ridică o mână, ca să-i oprească. Își dădu seama că avea nevoie de un răgaz pentru a se gândi, pentru a analiza tot ceea ce auzise, așa că se oferi să le aducă tuturor cafea sau o băutură răcoritoare.

Frieda Kroner se încruntă:

— Noi bem cafea și *el* plănuiește crime! zise ea mânioasă.

Rabi Rubinstein adăugă grăbit:

— Cred că ar trebui să continuăm.

Robinson se uită la Simon Winter, care nu vorbise mai deloc de când se întorseseră în biroul său. Bătrânul polițist dădea mereu din cap. Robinson îl privi fix și Simon înțelese că i se cerea ajutorul, așa că se răzgândi pe loc:

— O, poate niște sifon, zise el.

Rabi și Frieda Kroner se foiră în scaune când îi auziră glasul. Doamna Kroner se încruntă și vru să vorbească, dar rabi îi șopti ceva, încercând s-o liniștească înainte de a

spune:

— Poate niște cafea. Cu zahăr și lapte, rosti el, și femeia dădu din cap fără chef.

— Două… cu zahăr, murmură ea. Ca să-mi îndulcesc viața.

— Bine, zise Robinson. Mă întorc în câteva minute.

Îi lăsă pe toți acolo, șezând în camera unde discutaseră, și ieși repede pe coridor. Se simți, pentru o clipă, copleșit de oboseală și se sprijini de perete, închizând ochii. Nu voia decât să nu se mai gândească la nimic, dar nu putea. Timp de o secundă - care păru nesfârșită - se trezi întrebându-se cum ar fi fost dacă s-ar fi aflat într-un autobuz nenorocit, cu lumea din jur îmbrâncindu-se în el și tăindu-i respirația. „Munca te face liber…" se gândi el, în batjocură. Deschise ochii și răsuflă greu, ca și cum ar fi alergat.

Pe coridor răzbătură plânsetele unei femei tinere. Schimbarea i se păru binevenită. Sunetele erau prelungi, puternice, ca și cum femeia se prăbușea de pe o stâncă - deși nu se simțea graba, ci disperarea. Robinson știa despre ce caz era vorba: o femeie de douăzeci și unu de ani, mamă a trei copii, dintre care cel mai mare avea doar cinci ani, plecase la magazinul din colț ca să cumpere scutece și ceva de mâncare și îi lăsase singuri în mica lor locuință. Era din Nicaragua și venise în SUA doar de câteva luni, adică destul pentru ca soțul ei să dispară, dar nu destul pentru a găsi niște prieteni care s-o ajute și să

aibă grijă de copii. „Vizuina” în care locuia nu făcea parte dintre locurile acelea mult lăudate din Miami Beach, cu imagini idilice, fete frumoase, în bikini, bronzate, cu expresii fericite pe față (așa cum făcea reclamă în pliante orice agenție turistică). Ferestrele locuinței nu aveau storuri, iar instalația de aer condiționat era stricată, așa că geamurile erau deschise larg, lăsând căldura de afară să pătrundă în încăpere. În timp ce ea era plecată, băiețelul de trei ani coborâse din pătuț și reușise să ajungă la pervazul ferestrei ca să se mai răcorească sau, poate, era doar curios din cauza zgomotelor de pe stradă - așa cum sunt toți copiii. Aplecat peste pervaz, copilul își pierduse echilibrul și căzuse de la etajul trei al blocului, ajungând pe cimentul trotuarului exact în clipa în care mama lui se apropia de clădire, astfel încât avusese parte de îngrozitoarea imagine a propriului ei copil răsucindu-se în aer, înainte de a i se prăbuși la picioare.

Urlase apoi, dar de când intrase în secția de poliție se retrăsese într-o muțenie întreruptă, uneori, doar de strigăte precum: „Santa Maria!”, „Madre del Dios!” și de sunetul făcut de rozariul pe care-l ținea strâns în mâini.

Robinson lăsă să-i scape un oftat lung. Tânăra femeie nu înțelege nimic, probabil, se gândi el, de-abia dacă înțelege cum de s-a întâmplat ceva atât de oribil, de-abia dacă înțelege țara asta și probabil că nici nu va înțelege mare lucru vreodată pentru că e săracă, n-are carte, e singură și, mai mult ca sigur, nu înțelege de ce *policía* i-a luat și

ceilalți copii și de ce i se pregătește o acuzație de neglijență criminală. De fapt, ea se dusese la magazin ca să cumpere lapte cu cei câțiva dolari care-i mai rămăseseră și o făcuse pentru că-i iubea.

Se smulse de lângă perete și ignoră hohotele femeii care se amestecau cu zgomotele de fond, mai mult sau mai puțin obișnuite în toate secțiile de poliție, chiar și în cele moderne, cu scafe pentru iluminat și mochete pe jos. Era trist, dar tristețea era nelipsită în asemenea locuri și Robinson știa că niciunul dintre oamenii în uniformă sau dintre cei care purtau vreo insignă nu permiteau acestei triste ți să-i domine, deși trebuia să recunoască faptul că fiecare tragedie săpa o brazdă adâncă în suflet. Începu să meargă repede pe coridor, dându-se în lături când, dintr-o cameră de interogatorii, țâșniră doi polițiști luptându-se cu un adolescent care avea cătușe la mâini.

— Haide, șmechere! zise un polițist, dar adolescentul cu fața plină de coșuri, încadrată de un păr creț care cădea în șuvițe slinoase, cu un tatuaj pe braț, reprezentând o trupă de heavy-metal, se repezi la el, în loc să facă ce i se spusese.

Cei trei, polițiștii și tânărul, se luptară într-o învălmășeală de corpuri, gata să-și piardă cu toții echilibrul și să cadă la pământ.

Pe când Robinson păși repede spre ei, aceștia începuseră o bătaie zdravănă. Tânărul se zvârcoli în aer, vrând să-i lovească pe polițiști. Cei doi se rostogoliră, însă, deasupra lui, reușind, cu mișcări îndemânatice, să-l

imobilizeze. Robinson se opri la câțiva pași de ei. Într-un fel ciudat, scena îi amintea de niște frați bătăuși care, într-o luptă, îl dovedesc întotdeauna pe cel mai mic.

— Aveți nevoie de ajutor? întrebă Robinson cu un aer degajat.

— Ăăă… nu, Walt! replică unul dintre polițiști cât putu el de calm, aplecându-se și apucându-l de păr pe băiat, după care-l obligă să pună capul jos, cu fața la podea.

— Sticlete împuțit! țipă tânărul.

Polițistul îl trânti din nou cu capul de podea.

— Bestie!

Al doilea polițist avea „grijă" de pușți, punându-și un genunchi pe spatele lui și răsucindu-i brațele la spate cu sălbăticie.

— Bine că l-am potolit, măcar! rosti el printre dinți, mai mult enervat decât furios.

— Ești sigur că n-ai nevoie de ajutor? întrebă iar Robinson.

— Nu pentru rahatul ăsta! replică polițistul.

— Du-te dracului! strigă tânărul.

Dar împotrivirea începea să i se domolească, pe măsură ce fața îi era tot mai mult strivită de ciment

— Duceți-vă dracului amândoi! reuși el să strige între două bușituri.

— Care-i treaba? vru să afle Robinson.

— Un pușți nenorocit care s-a păcălit într-o afacere cu droguri. Cu porcăriile alea de droguri! L-au prăjit cu

cincizeci de dolari. Așa că dobitocul se duce acasă, ia un pistol de 9 mm din noptiera lui taică-său și se duce la celălalt puști - ăla care l-a păcălit. Îl împușcă chiar pe stradă, drept în frunte, în fața liceului din Miami Beach, în clipa în care se terminau orele. Ceva în genul activităților extrașcolare, nu? Mișto spectacol! Vreau să zic, ceva ca în *Miami Vice*, doar că nu aveau țoale din alea haioase și tunsori trăsnite, fără mașini de-alea șmechere și fără bărci cu motor. Sângele răspândit peste tot, era însă adevărat. Deci, cincizeci de dolari sau mai mult, rahat ce ești!

Polițistul îl bușea cu fața de ciment la fiecare cuvânt, ținând, parcă, un ritm anume.

— Și mai zici că nu-ți place Don Johnson! spuse Robinson.

Polițistul, un om tânăr, zâmbi și ridică din umeri.

— Oricum, mă străduiesc!

Adolescentul încetă să se mai zbată. Cei doi îl ridicară în picioare și puștiul mârâi:

— Du-te-n mă-ta, sticlete nenorocit!

Își lăsă capul pe spate în timp ce din nas începea să-i curgă un firicel de sânge care i se prelingea pe buze și pe bărbie.

— Mi-ați spart nasul! scânci el. Bestiilor!

— Nu, nu ți l-am spart noi, zise polițistul mai tânăr, calm. Pardoseala ți l-a spart.

— Să te ia dracu'! repetă tânărul, pe când polițistul mai în vârstă izbucni în râs, auzind răspunsul nevinovat al

colegului său.

— Mai schimbă placa, tâmpitule! rosti polițistul pe un ton ironic. Adică, rahat nenorocit ce ești, nu te-ai prins că sunt atâția care ne trimit la dracu' în fiecare minut sau în fiecare oră sau în fiecare zi, încât pentru noi nu mai înseamnă nimic? Cu alte cuvinte, mă lasă rece, șmechere! „Ce-am avut și ce-am pierdut!", te-ai prins? Zi și tu ceva mai deștept! Hai, arată ce geniu ești! Fii mai original, gunoi amărât! Hai, zi ceva care să ne calce pe nervi! Hai, să te vedem!

— Să te ia dracu'! zise tânărul surprins.

Polițistul mai vârstnic se întoarse spre Robinson.

— Mă întreb ce-i cu generația asta… Ceva nu-i în regulă, nu-i așa, Walt?

Rânji.

— Prea mult stau la televizor. Îi tâmpește. Ascultă prea multă muzică și prea tare. Îi face mai nesimțiți. Așa e, nemernicule?

— Du-te dracului! rosti puștiul fără nerv.

— Ai văzut? Ce ți-am zis eu?

Îi răsuci brațul mai tare la spate.

— Aau! strigă puștiul. Du-te naibii! Oricum n-o să fac pârnaie, o să mă bage doar la școala de corecție, cretinule!

— Pentru crimă cu premeditare? Te-nșeli amarnic, ticălosule!

Polițistul se întoarse pe jumătate, împingându-l pe tânăr pe coridor, spre liftul care urma să-l ducă în celulă, unde

va sta, probabil, câteva ore, până i se va completa dosarul.

Al doilea polițist se opri lângă Robinson și-și scutură hainele de praf, murdărite în timpul bătăii.

Pe când își plimba mâinile peste ele, șopti:

— Probabil că bestia aia mică are dreptate. Puștiul în care a tras e în comă, dar s-ar putea să-și revină, deși nu va mai avea o viață prea dulce de-acum încolo, și vom fi nevoiți să-i aducem acuzații mai puțin grave - pentru că nu mai e atac soldat cu uciderea unei persoane. Ce lume, nu, Walt? Îl împușți pe unul care te-a prăjit cu cincizeci de dolari și te trezești în fața unui judecător care-ți zice doar: „Fii băiat cuminte, nu mai face așa ceva, bine?" A, da, e chestia cu „mai dă-i o șansă". Încearcă să-i convingă pe ceilalți să-l trateze ca pe un adult… Treaba e că puștiul are doar șaisprezece ani. Aproape șaisprezece ani. Fir-ar să fie! Dacă ia zece, o să iasă la douăzeci și șase.

Apoi, fără să mai aștepte răspunsul, se grăbi spre colegul lui și spre băiat.

Robinson îi urmări cu privirile pe cei trei până când se îndepărtară și își zise: „Da, asta pot să înțeleg". În lumea lui, un copil lăsat singur acasă, care cade de pe pervazul ferestrei, un tânăr care omoară alt tânăr și, pe deasupra, mai și speră să scape fără închisoare - da, astea erau lucruri care se întâmplau în fiecare zi. Nu mai șocau de mult, nu mai erau singulare, nu mai era nimic ciudat în crimele astea. Se întâmplau pur și simplu.

Mâine vor avea loc alte crime, exact ca astea. Își

îndreptă privirile spre ușa camerei unde urma să discute cu un fost polițist și cu doi supraviețuitori ai holocaustului, care-l așteptau să vină cu cafeaua, ca să poată continua povestea aceea plină de ură, de atâtea atrocități, încât cu greu și le putea imagina. Își dădu seama că nu era nici măcar un singur cuvânt, din tot ceea ce îi relataseră, care să se supună capacității sale de înțelegere, care să-i fie familiar cât de cât. Tot ceea ce știa era că plonjase într-o lume a crimei care-l neliniștea și se întrebă dacă nu cumva exista vreo „Umbră" ce pândea în viața oricărui om, undeva, în întuneric. Deodată, îi veni în minte întrebarea: „Cum poți să găsești un criminal care e deosebit de toți ceilalți?" Da, o întrebare bună. Nu știa că și Simon Winter ajunsese în același punct, cu câteva zile mai înainte.

Cum să găsești un astfel de om?…

Să-i descoperi o greșeală… Trebuie să fi făcut vreuna.

Și cum îi descoperi această greșeală?

Încercând să ți-l închipui, încercând să-l înțelegi pe acest *Der Schattenmann* și să vezi unde a zbârcit-o.

Să-l înțelegi?… Dar ce om poate urî cu atâta forță?

Întrebarea îl lăsă pe Robinson fără aer. Nu știa răspunsul, dar bănuia că bătrânii din cameră îl puteau ajuta.

Scutură din cap. „Analizezi prea mult" își zise. Încercă să alunge asemenea gânduri. Se grăbi spre biroul lui. Știa că trebuie să dea un telefon, că dorea să dea un anume telefon.

Espy Martinez apucă receptorul înainte ca primul apel să înceteze.

— Da?

— Espy…

— Walter! Doamne, dacă ai ști cât te-am căutat!

— Știu, îmi pare rău. Am fost chemat la o altă crimă și acum trebuie să stau de vorbă cu niște oameni.

Se opri și amândoi tăcură un timp.

— Am vrut să te aud, zise el. Pur și simplu am vrut să-ți aud glasul.

Espy râse, simțindu-se ușurată.

— Mă bucur să aflu asta. Să vorbim… despre tine și despre mine. Despre noi doi. Sau despre vreme.

— Da, e al naibii de cald.

— Sau despre sport? Oare „Delfinii" or să câștige meciul?

Walter râse.

— Da, ideea e bună, dar nu-mi place sportul ăsta.

— Sau despre viitor?

— Viitorul nostru? Sau al lui Leroy Jefferson?

— Bună întrebare. Al nemernicului de Jefferson.

Robinson zâmbi.

— Începi să vorbești ca un polițist. Poate că ar trebui să-i spunem doar Leroy F. Jefferson, dacă vrei să sune șic.

Espy clătină din cap.

— Cred că n-avem încotro. Întâi treaba… Am fost să-l

văd pe Alter și pe simpaticul lui client. Ce băiat de zahăr, acest domn Jefferson! Degajat… Fermecător… Te simți de-a dreptul minunat când te gândești că trăiești într-o lume cu asemenea oameni.

— E chiar așa de rău?

— Cum crezi că a fost?! Știi cine este drăguțul de Jefferson? El este *martorul ocular*.

— A asistat la crimă? A fost acolo?

— Mda… Și pe urmă, ca un bun cetățean ce este, a jefuit-o pe Sophie Millstein. Nici nu se răcise bine.

— Doamne sfinte, ce…

— Nu glumesc. Problema e că… ucigașul era…

— Un alb, un bătrân… izbucni Robinson.

— De unde știi…

— Cred, spuse Walter încet, că ar fi bine să vii aici și să-i asculți pe oamenii cu care vreau să stau de vorbă.

— Dar cum de… Nu înțeleg. Bine, vin acolo.

— Mai e un bătrân care știe toată tărășenia. Vecinul Sophiei Millstein. Mi-a spus că era speriată. Era ceva legat de cele întâmplate cu cincizeci de ani în urmă… în altă lume… Și eu, prostul, nu l-am luat în seamă atunci, nu i-am dat deloc atenție. Așa că, după ce am primit raportul cu testul ăla - cel cu detectorul de minciuni - m-am întors la birou și m-am uitat peste notițele mele de la locul crimei și i-am văzut numele, ei bine, poate e cam greu de crezut, dar bătrâna avea motive să fie speriată. Fir-ar să fie!

— Cee?

— Nu e prima regulă când ești polițist la omucideri, dar ar trebui să fie!

— La ce te referi?

— La faptul că trebuie să-i asculți pe toți, să nu ignori pe nimeni, doar pentru că ți se pare că nu se potrivește în schemă în clipa aceea, pentru că s-ar putea potrivi mai târziu.

Espy simți cum o cuprinde emoția.

— Crezi că ai dat de un fir? Ceva valabil? Ce mi-ar plăcea să le spun lui Alter și lui Jefferson să se ducă dracului!

— Espy, nu-ți face prea mari speranțe! Ceea ce avem noi acum sunt câțiva bătrâni și un ucigaș cu totul deosebit de tot ceea ce am întâlnit vreodată. De tot ceea ce a întâlnit oricine vreodată.

Se opri șovăind, cu gândurile în altă parte. Apoi adăugă:

— Dar dacă Jefferson l-a văzut, e o chestie! Ne poate ajuta.

Espy se ridică și rosti în receptor:

— E-n regulă! Vin acum!

— Bravo! Vino repede! S-ar putea ca bătrâneii mei să obosească așteptând.

— Și pe urmă…

Robinson zâmbi și vocea îi tremură ușor:

— Ei, pe urmă putem discuta cazul sau orice altceva. Deși, din câte îmi aduc aminte, ultima dată când am

„discutat cazul” lucrurile au luat o întorsătură… hm… foarte plăcută. Dar, dacă vrei, totuși, să discutăm despre vreme, e-n regulă… Vedem noi unde ajungem și cu chestia asta.

Espy se înroși și râse. Închise telefonul, vârî niște dosare în servietă și ieși repede din birou. Era târziu, în clădire mai erau doar câțiva procurori și secretarele lor. Coborî pe scările rulante, trecând grăbită prin sălile goale, întunecoase, făcând un semn cu mâna către ofițerul de serviciu de la poartă, care de-abia își ridică privirile de pe un exemplar din *Penthouse*, atât era de pierdut în contemplarea sânilor și a celorlalte forme apetisante expuse în paginile lucioase pe care le răsfoia cu sete, de parcă ar fi fost un student ce se pregătea pentru examene.

Afară o primi aerul cald și lipicios al nopții pe care luminile orașului o făceau să strălucească. Nerăbdarea îi alunga obișnuita neliniște. Se grăbi spre mașină, hotărâtă, dornică să ajungă cât mai repede, simțind că se îndreaptă, dacă nu spre o soluție, măcar spre posibile răspunsuri la nenumărate întrebări.

Simon Winter nu spunea nimic și îi urmărea cu răbdare pe rabi și pe Frieda Kroner în timp ce îi repetau tinerei procuroare întreaga poveste. O dată sau de două ori observă că Espy Martinez și Robinson schimbau priviri și bănui că era ceva mai mult între ei decât o prietenie sau relații profesionale, dar asta nu-l preocupa în mod

deosebit. Remarcă, în orice caz, faptul că Espy era la fel de frumoasă ca și fiica proprietarului său și asta îl făcu puțin gelos. În ceea ce-l privea, nu se amestecă aproape deloc în relatările celor doi.

Când veni vorba despre moartea lui Herman Stein, cei doi bătrâni se întoarseră spre Simon și atunci el își dădu seama că așteptau să spună ceva, așa că rosti:

— Stein a fost ucis.

Robinson clătină din cap.

— O înscenare de sinucidere?

— Da. Stein a scris greșit numele soției sale în scrisoarea de adio.

— Dar probabil că era încordat, deprimat, neliniștit… îl întrerupse Espy.

Winter se uită la ea, cu privirile rătăcind pe chipul ei, contemplându-i sprâncenele arcuite, forma ochilor, căutând un semn pentru ceva dincolo de tinerețe și lipsa de experiență.

— Da. Așa era.

— Și nu credeți că toate astea l-ar fi putut face să greșească?

— Nu, în niciun caz. Nu o asemenea greșeală.

Espy îl privi iute pe Robinson. Dar el se lăsase pe spătarul scaunului, coborându-și bărbia în piept, gânditor, fără să-și ia ochii de la Simon.

— Walter, tu ce crezi? întrebă Espy.

— Cred că oamenii mai greșesc uneori, zise el încet. Dar

nu cred că greșeala din scrisoare a fost făcută de Herman Stein, decât dacă a făcut-o intenționat.

Pe neașteptate, Frieda Kroner lovi cu palma în masă. Se auzi ca un pocnet de pistol.

— Asta e! V-am zis eu! Credeți și dumneavoastră, deci, domnule polițist, nu-i așa? Deci, începeți să înțelegeți?

— Sunt încă aici, replică Robinson pe un ton coborât. Și încă vă ascult.

Dar, în sinea lui, Robinson analiza totul în detaliu, simțind, dintr-o dată, o neliniște crescândă în sufletul său. Pentru o clipă încercă să se concentreze asupra celor doi, ascunzându-și neîncrederea, dar îi era din ce în ce mai greu, căci imaginația lui scotea la iveală idei sinistre, înspăimântătoare. Încercă din răsputeri să-și înăbușe temerile, alungându-le pentru scurtă vreme, știind că mai târziu vor reveni.

— Știu la ce vă gândiți, zise Simon încet. Și mie mi-a trecut prin minte același lucru.

Robinson se întoarse spre fostul polițist și îl măsură din priviri. Nu se îndoia că Winter avea dreptate. Fusese și el izbit de același gând terifiant, în aceeași clipă. Robinson făcu semn din cap spre Simon, ca și cum și-ar fi dat mâinile, ca și cum ar fi apucat amândoi același fir, de parcă tocmai ar fi făcut o înțelegere secretă.

— Ce vreți să spuneți? insistă Espy.

— O să-ți explic mai târziu, replică Robinson. Continuați, vă rog, se adresă el doamnei Kroner și lui rabi.

Dar acesta din urmă ridică o mână ca să le atragă atenția:

— E ceva? E ceva deosebit?

Se uită repede la Winter.

— S-a întâmplat ceva, v-ați dat seama de ceva și vreau să știu ce este.

În cameră se lăsă tăcerea. De undeva, din alt birou al secției de poliție, se auziră niște țipete, înăbușite puțin de ușa capitonată, dar zgomotul reveni iute. Rabi își încrucișă brațele pe piept, așteptând răspunsul. Frieda Kroner îi văzu gestul și mai bătu o dată cu palma în masă:

— Domnule polițist, domnule Winter, ce s-a întâmplat? îi somă ea. Poate că sunt eu bătrână, dar nu sunt un copil căruia să-i spui minciuni și să-i ascunzi niște lucruri pentru a-l proteja. Așa că, vă rog, dacă este ceva în legătură cu biata Sophie, sau cu domnul Stein, sau cu dragul meu Irving, spuneți-mi imediat!

— Frieda are dreptate, zise și rabi tăios. Ați remarcat ceva. Poate e un amănunt despre Umbra? Sper că…

Simon clătină din cap.

— Nu, n-avem noi norocul ăsta.

Se uită la Robinson, apoi la Espy, pe fața căreia se citea nedumerirea.

— Walter, ce naiba se întâmplă aici? întrebă ea. Mi-a scăpat ceva?

Robinson zâmbi și ridică din umeri, dar fără urmă de amuzament.

— Este doar o chichiță, știi, o idee de-a noastră, de-a polițiștilor. O observație. O temere… Domnul Winter și cu mine…

— Am sesizat același lucru în același timp, completă Simon.

— Ce anume ați sesizat? întrebă rabi.

Fostul polițist schimbă rapid o privire cu cel tânăr. Apoi Simon se întoarse spre rabi și spre Frieda Kroner.

— Îmi cer scuze. Ar fi trebuit să văd asta de la început. Nu mai sunt atât de ager ca pe vremuri. Îmi pare rău.

Rabi făcu un gest de nerăbdare.

— Dar ce este, domnule Winter?!

— Herman Stein moare într-o cameră închisă cu cheia. Sophie Millstein moare și ea și poliția pornește să-l caute pe drogatul care a ucis-o. Irving Silver dispare în apele oceanului sau, cel puțin, așa reiese până acum. Iar noi credem că urmați voi doi. Dar domnului Robinson îi vine ideea - asta l-a făcut, doamnă Kroner, să se foiască pe scaun, să-l ia cu fiori reci și să mai simtă că i se strânge stomacul - îi vine ideea, zic, că poate Herman Stein n-a fost prima victimă. Am dreptate, domnule polițist?

Robinson aprobă din cap.

— Perfectă dreptate, rosti el încet.

Espy își ridică, fără să vrea, o mână și o duse la gură, într-un gest de uimire, fără să-și dea seama că făcuse mișcarea în stilul teatral al actrițelor de la Hollywood.

Fața Friedei Kroner încremeni, parcă.

Rabi alunecă în scaun, ca și cum ar fi vrut să se bage sub masă, ca să nu mai audă ce spunea Simon.

— Vedeți, continuă acesta, domnul polițist a gândit astfel: *De ce oare începe omul ăsta să ucidă de-abia acum?* Răspunsul este: *Nu a început acum.*

Bătrânul se uită la ceilalți și privirile i se opriră asupra Fridei și a lui rabi.

— Credeți că sunteți ultimii berlinezi care știu despre Umbră? Sau mai sunt și alții pe care nu-i cunoașteți? Cam câți credeți că au fost odinioară - douăzeci, o sută douăzeci, o mie două sute? Câți au supraviețuit ascunși în pivnițe? Câți au supraviețuit oribilului transport cu trenul? Câți au supraviețuit lagărelor? Oare și-au găsit drumul prin acel labirint, spre libertate? Câți l-or fi văzut, în treacăt, pe o alee, în sediul Gestapo-ului, în tramvai, într-un adăpost în timp ce afară se bombarda? Nu credeți că, de când s-a terminat războiul, de când s-a auzit ultimul foc al luptei, el și-a petrecut fiece clipă gândindu-se la chipurile acelea, îngrozit că oricare dintre ele ar putea să fie o amenințare, că oamenii aceia l-ar putea demasca în fața lumii întregi? Și-atunci ce i-ar rămâne de făcut?

Ceilalți tăcură, parcă le-ar fi fost frică să dea glas înfiorătoarelor concluzii.

Simon se întoarse spre Robinson.

— M-am apropiat de ceea ce ați gândit dumneavoastră?

Polițistul aprobă.

— Foarte mult. Doar că situația ar putea fi și mai rea.

— Mai rea?! întrebă Espy. Cum?

— Să admitem că Umbra există și că a ucis, poate, de trei ori la rând. Dar pe câți alții a mai ucis? De câți ani? În câte locuri? A venit în Miami Beach anul trecut? Sau acum douăzeci și cinci de ani? Unde a fost până acum și câți oameni și-au pierdut viața? Nu știm nimic altceva decât cine a fost el odată, acum cincizeci de ani, în Berlin, în vâltoarea războiului, și chiar și așa… nu avem nume, acte de identitate, amprente și niciun alt semn particular. Avem doar amintirile acestor oameni. Amintiri născute din teroare - și o privire de-o clipă, pe vremea când erau ceva mai răsăriți decât niște copii. Cum să găsim puntea între prezent și trecut?

Espy Martinez respiră adânc.

— Eu știu cum, rosti ea încet.

Toți ceilalți se întoarseră și o priviră.

— Nenorocitul de Leroy Jefferson - rahatul - e puntea aceea, zise ea.

Friedei Kroner îi trebuiră câteva momente până să se reculeagă.

— Dar e un nume neobișnuit pentru o persoană…

Atunci Espy își dădu seama că atașase automat epitetul acela obscen la numele acuzatului, fără să se gândească la oamenii în vârstă cu care vorbea, care nu foloseau cuvântul „rahat” cu aceeași frecvență ca și cei ce lucrau în domeniul justiției. Își ceru scuze imediat.

— Îmi pare rău, doamnă Kroner. Leroy Jefferson este omul pe care detectivul Robinson l-a acuzat prima dată că ar fi ucis-o pe Sophie Millstein. Se pare că el era în locuința doamnei Millstein - sau afară, prin preajmă - și a văzut Umbra intrând și omorând-o.

— Deci, zise rabi aproape în șoaptă, acest om ne poate spune cum arată Umbra astăzi. Îl poate descrie?

— Da, cred că da.

— Apelăm la „Identikit", rosti Winter. Un specialist de la poliție ar putea lucra cu el și cine știe ce ar mai descoperi… Ar fi un început. Poate să ne dea și alte informații? Vreun act sau ceva în genul ăsta?

— Nu știu, replică Espy. Nu încă. Prețul pe care îl cere Jefferson e mare.

— Cât de mare? întrebă Robinson.

— Vrea să „umble".

— La dracu'! mormăi polițistul.

— Să umble?! întrebă Frieda Kroner. Dar este paralizat?

— Nu, vrea să i se ridice acuzațiile. Adică să fie liber.

— Aha! Și asta e o problemă?

Espy făcu semn că da.

— A tras într-un polițist și l-a rănit.

— Trebuie să fie un om îngrozitor dacă a făcut așa ceva, zise doamna Kroner.

— Într-adevăr, replică Espy.

Simon analiză rapid ce posibilități aveau.

— Dacă obținem un portret apropiat de realitate, știți, să

semene cât de cât..

Espy se întoarse spre el.

— Da?… Ce facem cu portretul ăla?

— Păi, mai întâi, le va fi de mare folos doamnei Kroner și lui rabi. I-ar ajuta să fie pregătiți. N-ar sta pur și simplu cu mâinile în sân așteptând să recunoască un om pe care l-au văzut doar câteva secunde, acum cincizeci de ani. Ar ști cum arată cel care îi pândește. Ar fi un avantaj imens. Am egaliza, poate, scorul.

— Așa e, comentă doamna Kroner. N-am mai fi atât de vulnerabili.

— Dar mai e ceva.

— Cred că știu la ce vă gândiți, rosti încet Robinson. Vă gândiți la faptul că există un singur lucru pe lumea asta de care îi e teamă acestui om și care-l face să acționeze repede, un singur lucru: să-și piardă anonimatul.

Simon zâmbi și aprobă.

— Se pare că gândim la fel.

— Și dacă acest anonimat e în pericol, continuă Robinson, atunci mai putem face încă ceva.

— Anume? întrebă rabi iute.

Simon Winter răspunse pe un ton sec în locul lui Walter:

— Să-i întindem o cursă.

OPTSPREZECE
Să joci când îți vine rândul

„Spărgătorul” locuia într-o casă modestă, cu trei camere și două băi, într-o zonă liniștită din nordul orașului Miami, o suburbie unde fiecare casă avea parcată alături o remorcă pe care trona o barcă cu motor și unde locuitorii trăiau de la o petrecere la alta, în fiecare week-end. Cartierul era curat și bine întreținut; era un loc unde polițiștii, pompierii și cei de la administrația străzilor își cheltuiau banii în tot felul de îndeletniciri, aceleași în fiecare zi, în case cu un singur etaj, din cărămidă arsă, în spatele cărora se aflau obișnuitele piscine. Acoperișurile erau netede, din țiglă roșie sau albă. Pajiștile aveau iarba tunsă, iar gardurile vii aveau și ele crengile retezate și bine aliniate. Camioanele ultimul model, cu tracțiune dublă, ce duceau bărcile cu motor spre apă, la vreo trei sau patru mile mai departe, erau lustruite de-ți luau ochii, strălucind cu putere în soarele de la miezul zilei.

Un câine vagabond îl lătră pe Robinson pe când acesta conducea încet mașina căutând casa polițistului poreclit „Spărgătorul”. Se gândi că îl latră din cauza culorii pielii, și asta pentru că nu prea erau negri prin împrejurimi, își

zise el. Era doar un amestec de albi și latino-americani, inevitabil, de altfel, în Dade County. Negrii cu venituri mijlocii, care câștigau aproape la fel cât „Spărgătorul", aveau tendința să se adune cam în aceleași locuri, unde nu erau atâția copaci stufoși și nici cărți la biblioteca școlii, unde vedeai ceva mai multe pajiști cu iarbă uscată și unde era cam greu să faci un împrumut la bancă. Locurile acestea, mai aproape de Liberty City sau de periferii, erau la marginea sărăciei. În timp ce trăgea mașina în fața casei colegului său, îi veni un gând ciudat în minte. Își aminti de primii exploratori care porniseră spre Lumea Nouă, biruindu-și teama că pământul ar putea să nu fie plat și că ar putea, oricând, să moară. Acesta era genul de informații pe care mama lui, o profesoară conștiincioasă, le tot repeta la masă, când îi corecta lui Walter, cu nerăbdare și insistență, manierele. S-au înșelat, își spuse el. Pământul este rotund. Dar există oameni pe acest pământ care impun granițe și care te fac atât de ușor să încalci linia, da, sunt monștri care abia așteaptă să te înghită.

Când ieși din mașină, căldura îl copleși, în loc de bun venit. Aleea care ducea până la casă reflecta lumina soarelui, iar aerul pâclos tremura deasupra cimentului. Văzu niște leagăne într-o parte a casei și o colecție de biciclete și triciclete abandonată lângă ușa garajului. Vizavi, o femeie de vârstă mijlocie, îmbrăcată în pantaloni scurți din material de blugi, cu tricou, tundea iarba. Se opri și închise motorul mașinii de tuns când îl văzu pe

Robinson coborând din automobil. Îi simțea privirile cercetându-l pe când se apropia de casă.

Sună la ușă și așteptă. După câteva clipe auzi pași grăbiți. Ușa se deschise și în prag se ivi o femeie tânără. Purta pantaloni lungi și foarte largi, o bustieră, iar părul era strâns cu multe agrafe. Ținea în brațe un bebeluș care apucase strâns un biberon.

— Da?

— Sunt inspectorul Robinson. Pot să-l văd pe soțul dumneavoastră?

Femeia șovăi, fără să-i zâmbească.

— Are încă dureri, rosti ea.

— Trebuie să-l văd, insistă Robinson.

— Are nevoie de odihnă, șopti ea.

Înainte ca Robinson să poată spune ceva, se auzi o voce din casă:

— Cine e, iubito?

Soția lui păru că dorește să închidă ușa, totuși, o deschise mai mult, strigând, în același timp:

— Este inspectorul Robinson, a venit să te vadă.

Apoi arătă cu capul undeva, în spate, și Robinson intră. Observă imediat că, pentru o casă cu copii, era foarte curat. Pe o etajeră erau plante, iar dedesubt nu se afla nicio jucărie. La intrare era un crucifix ce atârna deasupra unei rugăciuni scrise. Trecu pe lângă pereții pe care se aflau obișnuitele fotografii cu copii și părinți și o serie de afișe pentru diverse spectacole artistice.

Când intră în camera de zi, însă, îl surprinse un lucru. Pe peretele din spatele nelipsitei canapele cu cele două fotolii era un tablou mare, în culori vii, în stilul realist al școlii de pictură naivă haitiană - pictorul avea mai mult talent decât educație artistică. Scena se petrecea într-o piață; pete mari de culoare erau întrerupte, ici-colo, de fețele negre ale țăranilor. Avea ceva izbitor, fascinant, pentru că, o secundă, Robinson se cufundă în acea mică lume ca și cum ar fi vrut să se apropie de fiecare personaj al tabloului. Nu-și putea lua ochii de la el, uimit să vadă așa ceva în casa „Spărgătorului". Văzuse multe picturi în galeriile de artă aflate în zonele locuite de oameni bogați, în partea de sud a orașului Miami și în Coral Gables. Stilul reprezenta o ciudată atracție pentru cei înstăriți: o combinație între ceva moștenit și ceva dobândit. Cele mai reușite dintre tablouri - artă provenită din pământul sărăcit al insulelor din Marea Caraibilor - erau destinate pereților din casele milionarilor, acelea care se bucură de perspectivă spre Golful Biscayne.

— E ceva diferit de toate celelalte, nu? întrebă „Spărgătorul" liniștit.

Intrase în cameră pe o ușă lăturalnică.

Robinson se întoarse.

— E frumos.

— Nu te-ai fi așteptat să vezi așa ceva aici, nu-i așa?

— Nu, replică Robinson.

— Soția mea a studiat artele plastice demult - mi se pare

că sunt secole de atunci - înainte să apară copiii și ipotecile și toate chestiile astea. A cumpărat tabloul când a fost în excursie acolo. N-am înțeles niciodată cum poate să-i placă cuiva să meargă în Haiti în vacanță! Să-i vezi tot mai săraci, în fiecare zi… De asta încearcă ei să emigreze în State.

— Paza de coastă tocmai a capturat o barcă plină de haitieni, deunăzi, replică Robinson.

— Da, asta spuneam și eu, zise „Spărgătorul". Oricum, nevastă-mea cară după ea flecuștețul ăsta și zice mereu că într-o bună zi o să valoreze o grămadă de bani. Ai mai auzit așa ceva?… Zice că acum valorează vreo zece, cincisprezece mii de dolari. Cică e cea mai bună investiție pe care am făcut-o până acum, chiar dacă arată cam ciudat pe peretele meu. Trebuie să-l asigur. Fir-ar să fie, dacă ar fi după mine, mai degrabă aș vrea un foto-tapet și gata. Dar asta e, te obișnuiești cu toate până la urmă.

— Probabil.

— De, știu și eu… E o ironie a soartei, nu?

— Ce anume?

— Păi, un amărât a pictat chestia asta și a primit, poate, câțiva dolari - cât să-i ajungă să mănânce o masă ca lumea sau să se distreze cu o puicuță sau… cât un galon de benzină, cam așa ceva… Dar asta e. Și uite că tabloul lui ajunge în State, fără probleme. Autorul și-ar da și viața ca să ajungă aici, ca toți nenorociții din Haiti. Treaba e că tabloul valorează mai mult decât ar valora vreodată

autorul lui. Aici e ironia, nu?

— Da, așa e.

— La naiba, pot să pun pariu că tablourile astea nu străbat oceanul în cine știe ce barcă făcută de băștinași, care poate să se scufunde la nici cincizeci de mile de țărm și să nu mai ajungă niciodată în Miami Beach, este?

„Spărgătorul" se întoarse și se așeză cu grijă pe un scaun cu spetează înaltă.

— Ești un iubitor de artă, Walter?

— Da, mă interesează arta.

— Pe mine nu prea m-a frământat. Știu și eu ce să zic? Nevastă-mea mă tot ducea pe la spectacole și alte chestii de-astea. Așa că am învățat să-mi țin gura și să nu comentez. Când mergeam la vreun vernisaj, mă învârteam și eu pe-acolo, beam apă minerală și mâncam *hors d'oevres.* Și eram de acord cu toată lumea. E mai ușor așa, mai ales dacă nu pricepi o boabă.

Avea încă brațul în ghips până la gât. Ghipsul îl obliga să și-l țină în unghi drept față de corp, încât „Spărgătorul" părea o pasăre caraghioasă care țopăia de colo-colo cu aripa ruptă. Când își schimba poziția, se strâmba de durere.

— Nenorocita asta de rană tot mă mai doare, zise el.

— Ce spun doctorii?

— Că nu mai e nevoie de operație, slavă Domnului. Patru luni vârât în chestia asta, ca o marionetă, apoi șase sau opt luni de convalescență. Și de-abia pe urmă mă

întorc, poate, la treabă. E ca la zaruri, știi? Nimeni nu știe nimic până când nu mi se va scoate ghipsul ăsta nenorocit.

— Și cum te descurci?

— Nevastă-mea parcă a înnebunit, se învârte mereu pe lângă mine. Copiii s-au cam săturat de asta. Adică și eu sunt tot atât de neajutorat ca un copil. Nu pot să conduc… Nu pot să fac nimic. Mă uit toată ziua la televizor. Oare ce văd oamenii așa de nemaipomenit în serialele astea plicticoase?

Robinson nu răspunse și „Spărgătorul" zâmbi.

— Cred că o cam iau razna, adăugă el.

Se lăsă pe spătarul scaunului, iar după un timp începu să se foiască.

— Nu pot să-mi găsesc o poziție confortabilă, zise el.

După câteva secunde de fâțâială, privi în jurul lui și ridică o sprânceană, întrebător:

— Walter, nu cred că ai bătut drumul până aici doar ca să vezi ce mai fac, nu? Vreau să zic că e-n regulă dacă ai venit numai pentru asta, mă bucură, dar știi, noi n-am fost prieteni atât de apropiați sau ceva în genul ăsta, deci trebuie să fie altceva, nu-i așa?

Robinson aprobă din cap. În clipa aceea, în cameră intră soția colegului său.

— Copilul a adormit, zise ea, slavă Domnului! Să nu faci zgomot o oră și ceva.

Se uită la Robinson de parcă s-ar fi așteptat să-l vadă cântând sau dansând.

— E o problemă în cazul lui Leroy Jefferson. Am vrut să afli de la mine, nu din alte părți.

— O problemă? întrebă soția polițistului.

— Ce rahat de problemă? sări „Spărgătorul", cu un mârâit în voce.

— Jefferson a fost suspectat de crimă, dar nu mai e considerat vinovat. El ne poate oferi, însă, informații vitale pentru caz și pentru încă alte două crime. Informații esențiale.

— Ce tot spui?

— Că s-ar putea să facem o înțelegere cu el.

— La dracu'! Ce înțelegere? Îți spun eu ce înțelegere faceți cu ticălosul ăla! Îmi iau pistolul și îi trag un glonte în cur! Asta e înțelegerea cu porcul ăla!

— O să trezești copilul, rosti încet soția lui.

„Spărgătorul" se uită fix la ea. Deschise gura gata să vorbească, dar se opri. Se întoarse iar spre Robinson cu ochii mijiți.

— Vrei să-mi explici clar despre ce-i vorba? îi ceru el.

— Dacă ne transmite informațiile, s-ar putea să scape de închisoare.

„Spărgătorul" se trânti pe spate, în scaun, și Robinson își imagină ce dureri trebuie să fi simțit în braț din cauza unei asemenea mișcări. Polițistul mârâi de furie, aproape scuipând cuvintele:

— Adică mă împușcă și pe urmă umblă liber pe stradă?

— Încercăm să stoarcem tot de la el. O să-l urmărim pas

cu pas, o să-l supraveghem toată ziua, să vedem cum se comportă și ce face…

Robinson se opri brusc, când zări privirea neagră de furie din ochii colegului său.

— Dar știi cum e regula jocului. Știi care sunt prioritățile. Știi cum merg treburile.

— Da, fir-ar să fie, știu asta, dar nu m-am gândit niciodată că o să mi se întâmple mie să fiu păcălit!

„Spărgătorul" dădu aerul afară din piept cu un șuierat.

— Nu cred că-mi place. Al naibii să fiu dacă-mi place chestia asta! Și nu cred că o să le placă nici celorlalți de la secție. Adică, polițiștii nu prea sunt fericiți când colegii lor sunt împușcați, nu, Walter? Nu cred că băieților o să le placă atunci când o să-l vadă pe nenorocitul ăla că se plimbă liniștit, cu mulțumirile de rigoare din partea justiției.

— O să ne ajute să rezolvăm o crimă. Să prindem un individ care e turbat rău de tot.

— Da, îl prindeți pe ăsta și-i dați, în schimb, drumul celuilalt Care-i șmecheria?

Robinson nu putea răspunde cu sufletul împăcat la întrebarea asta. Colegul lui avea dreptate.

— Îmi pare rău, zise el. Eu am vrut doar să auzi de la mine toată povestea.

— Mda, îți mulțumesc din suflet!

„Spărgătorul" se uită în altă parte, apoi se întoarse brusc spre Robinson și-l privi fix.

— E înțelegerea ta, Walter? E ideea ta?

Robinson nu răspunse imediat. Gândul îi zbură la rabi și la Frieda Kroner, apoi avu o viziune înfricoșătoare a lui *Der Schattenmann* pândindu-i. Se gândi pe dată la Espy și simți că n-ar fi vrut ca furia și mânia „Spărgătorului" să se reverse asupra ei, așa că scrâșni din dinți și rosti:

— Da, normal, e ideea mea.

— Și o să rezolvi niște cazuri, zici! O să mai urci o nenorocită de treaptă, nu? Poate o să capeți chiar o avansare, hm? O să fii cel mai tare din parcare la omucideri. Poate și ziarele alea afurisite or să scrie despre tine. Noua stea „neagră" din Miami Beach, nu?

Robinson încercă să ignore aluzia rasială din vorbele colegului său.

— Nu. Pur și simplu o să împiedicăm asasinul să ucidă din nou. Asta e important.

— Exact, replică sarcastic „Spărgătorul". Asta era! Și nu-ți pasă de nimic altceva!

— Greșești!

— Normal, zise polițistul. Mi-au trebuit nouă ani de poliție ca să obțin insigna, pe urmă am stat înfipt încă trei ani la secția furturi. Ce zici, ce activitate am avut, m-am afirmat extraordinar, nu? Ție cât ți-a trebuit, Walter? Ai ajuns direct la omucideri. Marea mișcare, nu? N-ai stat la munca de jos, este? Și acum nici n-o să mai fiu în stare să muncesc ca lumea. Mulțumesc.

Se lăsă tăcerea. „Spărgătorul" părea să rumege tot felul

de gânduri în capul lui.

— Fă ceea ce trebuie să faci, zise într-un târziu. Așa e jocul, înțeleg. Fă ceea ce trebuie!

Robinson se ridică.

— O.K. Mulțumesc.

— Și eu o să fac la fel, replică „Spărgătorul".

Robinson se opri.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Nimic. Absolut nimic. Acum cară-te!

— Ce-ai vrut să spui?

— Ți-am spus, nimic! Ușa e acolo!

Robinson vru să-i răspundă, dar nu se simți în stare. Ieși din camera de zi și ajunse la ușa din față. În timp ce o deschidea, soția colegului său se ivi în spatele lui.

— Domnule inspector! îl strigă ea încet.

Se întoarse.

— Da.

— Soțul meu s-a hotărât să te ajute pentru că era operațiunea ta. Planul tău. Și tu aproape că l-ai ucis. Probabil că nu va mai putea niciodată să muncească din cauza ta. Și acum ai de gând să-l lași liber pe nemernicul ăla? Sper să-ți putrezească sufletul în iad, inspectore!

Rostise cuvântul „inspector", dar văzând ura din ochii ei, Robinson bănui că soția „Spărgătorului" ar fi vrut să spună cu totul alt cuvânt. Se întrebă de ce oare nu-l folosise.

— Cară-te din casa mea! zise ea.

Robinson își zise că la sfârșitul propoziției se auzise, totuși, un „n”, ca și cum femeia s-ar fi luptat din răsputeri să se abțină de la orice cuvânt cu încărcătură rasială - un „n” de la „negru”. Dar poate că el era cel care greșea, își spuse Walter deodată. Poate că era doar furioasă și n-avea, de fapt, nici cea mai mică intenție să-l jignească. Poate că ea nu observase niciodată că trăia într-o lume la fel de scindată, la fel de înspăimântată ca aceea a negrilor de pe plantații în timpul războiului civil. Poate, deși se îndoia. Își spuse că așa era aici, în Miami; e un loc unde oamenii zic doar în gând „negrule!”, nu cu voce tare. Simți o dorință arzătoare de a ieși la aer, de a pleca de-acolo, de a se întoarce la munca lui. Dădu din cap, lăsând în urmă atmosfera plăcută a casei datorată aerului condiționat și ieși în căldura de-afară, cu impresia că a lăsat o dâră murdară pe aleea impecabilă. Când femeia trânti ușa în spatele lui, se auzi imediat plânsul unui copil trezit din somn.

Espy Martinez nu putea suferi bucuria ce se simțea în vocea lui Tommy Alter. Avocatului îi era imposibil să se stăpânească.

— Știam eu că o să devii rezonabilă, Espy, zise el.

— Tommy, te înșeli. Nu sunt rezonabilă, sunt expeditivă.

Cei doi stăteau la o masă în bufetul din clădirea Palatului de Justiție. Cafeaua neatinsă din fața lor scotea

aburi ușori. La celelalte mese erau câțiva procurori și avocați care se amestecau rareori unii cu alții și, când o făceau, era pentru a-și arunca insulte, provocări de tot felul sau pentru a aranja condițiile unui târg, așa cum făceau Espy și Tommy Alter. Ceilalți avocați se mai uitau la ei din când în când, dar, printr-o înțelegere tacită, știind cam despre ce era vorba, nimeni nu se așeză la vreo masă din apropiere, creând astfel un spațiu tampon în jurul lor.

— Ei, zi-i cum vrei să-i zici. Care e oferta?

— Trebuie să facă închisoare, o perioadă scurtă, Tommy. Nu poate să împuște un polițist și să scape.

— De ce nu? Poliția l-a arestat pentru un lucru pe care el nu l-a făcut. Polițiștii sunt ăia care i-au spart ușa și au apărut agitându-și pistoalele. A avut noroc că n-a fost împușcat chiar atunci, când au intrat la el. A avut noroc că nu l-ai ucis *tu* pentru un lucru pe care nu l-a făcut. Mie mi se pare că *voi* ar trebui să-i cereți scuze.

— A fost martorul unei crime și apoi a jefuit victima. Oricum, nu cred că ceea ce ar trebui e să-i cerem scuze.

— Ei bine, fără închisoare, asta e poziția noastră. Dacă vrei, eliberat de probă. Să fie supravegheat. Dar să i se ridice acuzațiile grave, să rămână jaful. Și să nu fie închis în nord. Mai ales că vă ajută să prindeți un criminal. Poate chiar la timp - ca să nu mai fie și alte victime.

Espy respiră adânc.

— Ce tot spui, Tommy? Să nu mai fie și alte victime? Ți-a spus ceva în plus? Știi ceva?

— Am atins o coardă subțire, Espy? Nu, nu știam nimic sigur. Doar speculații. M-am gândit că trebuie să fie un motiv pentru care a fost ucisă bătrânica și poate același motiv va exista și în alte cazuri. E doar o intuiție.

Espy șovăi.

— O să obții ceea ce vrei, Espy, îi spuse avocatul zâmbind. Un martor adevărat. Poate că nu e cea mai bună înțelegere din lume, dar nu e nici cea mai rea care s-a făcut vreodată în clădirea asta.

— Vreau să ne stea la dispoziție cu tot ce se poate. Să dea declarații complete, să facă o descriere amănunțită. Să colaboreze cu experții de la portretul-robot. Să facă tot ceea ce îi cere Walter Robinson, să fie disponibil pentru proces și să depună mărturie când e chemat. Ai înțeles? Orice încercare de a evita tribunalul, orice reacție de respingere, orice declarație falsă sau care ne pune pe o pistă greșită, orice absență pe care nu o poate motiva, orice scăpare sau omisiune, și îl băgăm la zdup. Pentru mult timp. E clar, Tommy?

— Da, e acceptabil. Batem palma?

— Nu dau mâna cu tine, Tommy.

Avocatul râse.

— Nici nu prea mă așteptam la așa ceva. Calmează-te, Espy! O să te ajute să-l găsești pe ucigaș. Ce mai eroină o să fii atunci! Să ții minte chestia asta când o să fim în fața judecătorului. O să am grijă să intre pe rol mâine dimineață. Pot să-l aducă pe Jefferson devreme. Știi,

tocmai s-a pricopsit cu un scaun cu rotile.

Espy dădu din cap.

— Vreau să ne întâlnim în timpul orelor programate în calendarul de termene - și cât mai discret posibil. Să fie doar o întâlnire între noi și judecător, după care să plece cu polițistul.

Alter zâmbi și se ridică.

— Desigur. Mi se pare normal.

— Trebuie să păstrăm o discreție totală asupra investigațiilor.

— Ce frază frumoasă, ce bine sună! Bineînțeles că trebuie.

— Tommy, nu mă enerva mai mult decât sunt acum.

— Hei, chiar, de ce-aș face-o?

Fără să mai aștepte răspuns, se întoarse și străbătu bufetul.

Espy îl văzu făcând un gest de satisfacție. Încercă să se gândească la cei doi bătrâni și să se convingă că făcea ceea ce era bine - adică îi menținea în viață.

Pe teren era un tânăr slab și înalt, care părea să fie mai iute în mișcări. Când mingea ajungea în mâinile lui, o băga în coș fără niciun efort, parcă. De pe banca unde stătea, chiar în spatele gardului de sârmă, Simon Winter îl urmărea pe pușți, felul în care domina jocul, strecurându-se cu agilitate printre ceilalți jucători. „Am fost și eu așa, odată", își zise.

Apoi încercă, zâmbind, să-și imagineze ce ar fi făcut ca să-l oprească pe tânărul acela. Era nevoie de o gândire tactică, de precizie în mișcările întregului joc de baschet, și Simon înțelese că asemenea fantezii erau pentru el ca o bomboană pentru un copil: nu reprezentau ceva esențial, dar dădeau savoare vieții. Îl studie atent pe tânărul jucător. Era înalt, dar Simon Winter ar fi fost mai avantajat decât el, chiar și așa. Prima regulă, își zise fostul polițist, este să nu-i lași mingea. Să-l înfrunți în poziția în care îi place să primească pasa, să nu-l lași să se întoarcă și să arunce la coș. Să-l faci să ia mingea, dezechilibrându-l, pentru că așa nu poate face nicio manevră. Să-l forțezi să acționeze pe partea stângă - se pare că nu e prea sigur pe el când primește pe stânga, iar când se pregătește să paseze nu se ridică la fel de repede ca pe dreapta. Să-i blochezi înaintarea pe dreapta, ca să nu poată pasa pe linia care îi e la îndemână. Să mimezi pasele, ca să sară degeaba, trase concluzia Simon. O să sară de câteva ori, dar o să rateze. Să-ți miști picioarele tot timpul și să-l faci să obțină greu orice; în cele din urmă, va încetini ritmul și va încerca să fie liber ca să primească o pasă, și când se întâmplă așa ceva înseamnă că ți-ai făcut treaba.

Winter dădu din cap și zâmbi. Când juca baschet, în imaginația lui, rezultatul era mereu același: victoria.

În fața lui, pe teren, îl văzu pe tânăr strecurându-se printre doi apărători și marcând un punct, cu o mișcare calmă, lină. „Puștiul știe să joace”, își zise Simon. O

lovitură puternică, ce face să tremure scândura din spatele coșului, poate fi impresionantă, dar adevărații jucători recunosc și admiră mișcarea pe care o faci când arunci mingea la coș, nu rezultatul.

— Vă place baschetul, domnule Winter?

Simon se întoarse ca să vadă de unde venea vocea.

— Da, am și jucat pe vremuri, domnule inspector.

Robinson se așeză lângă el, pe bancă.

— Eu nu, zise el. Nu am vrut să joc baschet, pentru că toată lumea se aștepta s-o fac - așa e cu toți negrii, dacă ești înalt, trebuie să joci baschet. În schimb, am jucat fotbal, nu din cel european, la liceu. Eram extremă, am fost destul de bun, într-o echipă foarte bună. Am câștigat campionatul pe oraș.

— Cred că a fost nemaipomenit.

— Cea mai frumoasă zi din viața mea. Aveam aproape optsprezece ani, am ieșit de pe teren plini de sânge, amețiți, obosiți - dar eram învingători. Niciodată n-am mai trăit așa ceva. Era un sentiment foarte pur.

— Deci, erai bun?

— Nu eram deloc rău, dar nu destul de bun ca să fiu atacant. Rolul extremei e destul de ciudat, domnule Winter. Cea mai mare parte a timpului joci aproape de marginea terenului, ești mereu în defensivă ca să-i ajuți pe băieții care culeg laurii gloriei - atacanții - ori de câte ori aleargă înapoi, spre poartă. De cele mai multe ori, ai vrea să primești o răsplată cât de mică pentru munca aceea

dificilă; o zbughești în mijlocul terenului, în sfârșit singur, iar mingea vine spre tine cu viteză. E un moment extraordinar, cu apărătorii care te înconjoară, cu mingea care se îndreaptă exact spre mâinile tale, și-ți dai seama că totul depinde de tine. Dacă ratezi și o scapi, te întorci iar la poziția dinainte, la rolul de albină lucrătoare. Dar dacă prinzi mingea, ești liber să faci cu ea ce vrei și ce poți. Acelea erau clipele care îmi plăceau cel mai mult.

— În sport e întotdeauna și puțină poezie, rosti zâmbind Simon.

— Și metaforă, adăugă Robinson.

— Cum m-ai găsit?

— Mi-a spus familia Kadosh. Mi-au povestit că îți place să vii aici, în parc, seara, și să urmărești meciurile de baschet.

— N-aș fi zis că au spirit de observație.

Robinson râse, iar Simon ridică din umeri, adăugând:

— Da, da, ai dreptate. Lecția numărul unu: vecinii știu întotdeauna mai mult decât lasă impresia. Asta e. Deci, așa m-ai găsit. Dar de ce m-ai căutat?

— Pentru că Jefferson vine mâine la tribunal și până la prânz o să stăm amândoi lângă un expert al poliției pentru a face portretul-robot, el ni-l va descrie și ne va da o declarație completă. După ce vom avea toate astea, putem să facem pasul următor.

— Să-i întindem o cursă.

— Exact.

— Cred că trebuie să fim foarte atenți, zise Simon.

— Mda… De ce?

— Pentru că suntem foarte vulnerabili în acest moment.

Robinson dădu din cap.

— Spuneți mai departe!

— Trebuie să-l găsim pe omul ăsta. De data asta trebuie să-l găsim! Avem șansa și nu trebuie s-o ratăm.

— Vă ascult, rosti inspectorul.

Simon Winter se opri, urmărindu-i pe jucătorii din teren cum se răsuceau aruncându-și mingea unul altuia. Felinarele cu vapori de sodiu dădeau o tentă gălbuie chipurilor lor, ca și cum transpirația și mușchii ar fi fost o boală, iar lupta pentru minge se dădea, de fapt, împotriva unei maladii ciudate.

— Dacă nu-l descoperim și nu-l oprim pe acest individ, dacă doar îl pândim, o să dispară. Se poate duce oriunde, poate fi oricine. Dacă „se prelinge" pe lângă noi, atunci nu mai avem cum să aflăm unde merge. Vezi tu, noi nu știm nimic despre originea lui, despre viața lui, nimic de când s-a sfârșit războiul. Deci, nu știm nimic despre posibilitățile lui. Cum să urmărești doar o Umbră? Crezi că o să lase vreo urmă după care să ne putem ghida? Mă îndoiesc. Mai ales dacă a ajuns la asemenea „performanțe" după atâția ani. Eu zic, deci, să pornim de la premisa că acest Jefferson este singura noastră șansă. De data asta trebuie să-l prindem!

— V-ați gândit cum?

Winter dădu din cap, apoi se uită la Robinson.

— Așa cum te-ai gândit și tu. De fapt, pot să pariez că de asta ai venit aici.

Robinson își întinse picioarele și se lăsă pe spate, încercând să se relaxeze.

— Ați fost celebru în poliția din Miami.

— Mi-ai citit dosarul?

— Bineînțeles. Am vrut să știu cu cine am de-a face.

— Ei, niște fleacuri… Să rezolvi un caz, să faci o arestare, să primești laude… Asta nu-ți spune nimic despre mine.

— Așa e. Deci, cine sunteți dumneavoastră, domnule Winter?

Simon nu răspunse imediat, apoi arătă spre jocul de baschet.

— Îl vezi pe puștiul cu mingea?

Robinson făcu semn că da.

— Puștiul ăla înalt, nu?

— Da. Ce-i cu el?

— N-ar trece de mine așa ușor, spre coș.

Robinson începu să râdă, apoi se opri și-l urmări pe tânăr cum joacă, îi observă rapiditatea cu care își mișca picioarele și viteza cu care țâșnea când dribla.

— L-ați placa tot timpul, nu? comentă Robinson.

— Nu. Aș lua lucrurile metodic, pas cu pas. Apoi, când s-ar aștepta mai puțin, l-aș forța să se apere folosind încă un coechipier, să se apere în pereche. Și apoi l-aș prinde descoperit. Așa ar rata pasa.

Robinson oftă.

— E greu.

— Dar e singura posibilitate.

— Aveți dreptate. Credeți că ar trebui să procedăm și noi la fel?

— Da. Capcana trebuie să aibă o momeală. Și un paravan. Umbra trebuie să fie atrasă ca spre ceva care i se oferă, să fie sigură că reușește. Dar el, de fapt, să facă ceea ce vrem noi, deci să-l dirijăm cu grijă spre un anume punct, unde o să-l așteptăm. Așa trebuie gândit.

Pentru o vreme se lăsă tăcerea.

— Cei doi bătrâni, rabi Rubinstein și Frieda Kroner…

— Nu-ți face griji pentru ei. Când va veni timpul, vor face ceea ce trebuie.

— Am trimis o echipă în fața caselor lor ca să-i supravegheze pe tot parcursul zilei.

— Nu. Ia-i de acolo! Nu trebuie să-l facem să fie mai prudent decât este.

— Dar dacă…

— Ei înțeleg riscul. Amândoi reprezintă momeala și știu asta.

— Nu-mi place treaba asta.

— Dar tu ce-ai face?

Robinson nu răspunse imediat. În cele din urmă, zise:

— Nu, tot nu-mi place treaba asta.

Simon zâmbi.

— Vezi tu, ăsta e avantajul pe care îl am eu asupra ta.

Eu nu lucrez pentru nimeni. Pe mine nu mă plătește poliția din Miami. Nu mă preocupă altceva decât să reușesc. Nu trebuie să-mi fac griji despre ce să scriu în raport, cum li se va părea superiorilor mei și alte lucruri din astea. Când am spus să-i întindem o capcană, la asta m-am referit. O capcană are nevoie de o momeală. Momeala trebuie să fie proaspătă, atractivă și există mereu riscul să fie înghițită, nu? Poate că arcurile capcanei nu se vor închide exact la momentul oportun și prada va fugi după ce a înghițit momeala… Așa că eu îți recomand să joci foarte strâns. Iar tu și prietena ta, domnișoara Martinez, veți păstra tăcerea asupra acestui plan. Dacă dă greș, poți să dai vina pe mine.

— N-aș face așa ceva.

— Ba da. Și n-ar fi o tragedie. Sunt doar un polițist la pensie, nițel cam trăsnit, și nu m-ar deranja deloc. Dimpotrivă, te pomenești că o să am o viață palpitantă.

— Nu, tot nu vreau s-o fac.

— De ce nu? Eu sunt bătrân. Și nu mă mai înspăimântă nimic. Ai priceput? Nimic. Cu o singură excepție: să nu-l prind pe ticălosul ăsta.

Simon zâmbi și aplaudă o aruncare bună la coș.

— Nu vreau ca tipul ăsta să trăiască după ce eu n-o să mai fiu.

— Eu cred că mai ai mult și bine de trăit.

Bătrânul râse tare.

— Ei, de trăit mai am eu ceva, dar dacă o fi „mult și

bine", asta mai vedem noi.

— E-n regulă. O să retrag supravegherea pentru rabi și Frieda Kroner. Și pe urmă?

Vocea lui Simon căpătă o anumită răceală când răspunse:

— Îl forțăm să facă o mișcare.

— Și cum am face asta, cum ți-ai închipuit că o să fie?

— Păi, de obicei, se începe cu asta: transmiți fotografia suspectului peste tot. O trimiți la televiziune, la ziare și îi rogi pe cei de la *Herald* s-o publice pe prima pagină. Poza trebuie, deci, afișată peste tot. Și îți rămâne să speri că cineva o să sune la poliție și o să spună că l-a văzut.

— Da, asta e procedura standard.

— Dar cu tipul ăsta nu ține, nu?

— Nu, replică Robinson. Nu, din câte încep eu să-mi dau seama. Ceea ce ar da rezultate ar fi o metodă de a-i atrage atenția.

— Desigur, să-l speriem de-a binelea, așa i-am salva, poate, pe rabi și pe Frieda Kroner. Îl speriem, el fuge și ei rămân să trăiască fericiți, în liniște și pace.

— Da, dar uitându-se mereu în spate, așteptându-l.

— Da, dar ar fi în viață amândoi.

— Adevărat, ar fi în viață.

Cei doi tăcură o vreme. Văzduhul era plin de zgomotele meciului de baschet, de voci ridicate, de corpuri lovindu-se, de sunetul specific al plasei care tremura când mingea intra în coș.

— Noi nu vom aplica, deci, procedura standard, zise Robinson. Dar ce vom face?

Simon zâmbi.

— Am o idee, rosti el cu prudență. Vezi tu, *el* nu va ști că noi îi cunoaștem figura și că avem portretul lui, deci nu va ști că îl așteptăm la colț. Așa că trebuie să fim foarte subtili. Să-i *sugerăm* ceva. Ceva care să-l facă să se miște repede, poate chiar înainte de a fi pregătit ca lumea.

— Am înțeles. Ce fel de sugestie?

— La slujbele de la sinagogă, de pildă, să-i rugăm pe toți rabinii să facă aluzii la… „umbra" care a început să se întindă asupra comunității. La Centrul Holocaustului să afișăm un anunț în care să-i rugăm pe cei care știu ceva despre Berlinul din perioada războiului să-l contacteze pe rabi Rubinstein. Poate să facem în așa fel încât același anunț să fie transmis și la întrunirile membrilor comunității evreiești. Exact atât cât să ajungă la el, cuvinte, impresii care să-l stârnească, iar el să creadă că trebuie să facă o mișcare. Dar nu atât încât să-l facă s-o șteargă.

Robinson dădu din cap.

— E șmecheră treaba, zise el încet.

— Ai fost vreodată dincolo de bancurile de nisip din Key Biscayne, să pescuiești? E un sport extraordinar, pescuitul ăsta. În apele de mică adâncime, peștii sunt foarte vioi și sperioși, atenți la cel mai slab zgomot, la cea mai mică mișcare, anticipând pericolele. Dar sunt flămânzi și, pe lângă aceste bancuri de nisip, găsești

creveți și crabi mici, care pentru ei sunt niște delicatese, de aceea sunt atât de mulți acolo. Apa e albastră-cenușie, de fapt are zeci de nuanțe ce se schimbă cu fiecare pală de vânt, iar peștii par doar o neînsemnată schimbare a culorii. Odată, un scriitor i-a numit „stafii". Te uiți ore în șir la apă și apoi, deodată, vezi ceva mișcând, o mică transformare a acelei nuanțe - e semn că acolo a venit un pește. Atunci arunci undița cu momeala, încet, imediat lângă sau în fața acelei umbre nedefinite, și astfel prinzi un pește - un lucru pe care și-l dorește aprig orice pescar din lumea asta.

— Da, știu, replică Robinson.

— Ar trebui să te apuci de pescuit, tinere, spuse Simon. Te va ajuta să înțelegi cum să prinzi pe cineva, așa cum m-a ajutat și pe mine.

Robinson râse, deși se simțea neliniștit.

— Când vom termina cu toată treaba asta, o să mă învățați?

— Mi-ar face mare plăcere.

Robinson șovăi, apoi îl întrebă:

— Și noi tot asta o să facem ca să-l prindem, o să pescuim?

— Exact, zise zâmbind fostul polițist.

NOUĂSPREZECE
Avertismentul îngerașului

Jocul se terminase și Walter Robinson insistase să-l însoțească pe Simon până la blocurile din Sunshine Arms. Trecură prin centrul orașului cufundat în noapte, în mașina lui Robinson, care nu avea obișnuitele însemne ale poliției. Simon nu-și lua ochii de la bordul automobilului, unde era un mic computer, exact în mijloc, și, în cele din urmă, rosti cu un mic surâs crispat:

— Chestia asta afurisită chiar că mă face să mă simt bătrân.

Ridică privirile spre stradă, urmărind, din viteza mașinii, tot ceea ce se petrecea afară. Fostul polițist oftă ușor.

— Ce e?

— Hm, uită-te la asta! Observi ce se întâmplă?

Robinson își opri privirile asupra talmeș-balmeșului de limuzine albe și strălucitoare, de mașini luxoase de culoare închisă, parcate câte două la o mică depărtare de un club de noapte. La ușa din față era un palmier foarte înalt, cu lumini de neon purpurii și roșii. Pe trotuar era multă lume, în special tineri albi sau latino-americani;

erau agitați, de abia dacă aveau douăzeci de ani.

Tocmai terminaseră liceul, se gândeau, poate, să urmeze o facultate de comerț sau de drept. Acum căutau ceva care să-i scoată din monotonie, în drumul lor spre o posibilă carieră. Se amestecau cu cei mai mari decât ei, dar încercau să-și păstreze atuurile vârstei. Era, într-un fel, o imitație a unei categorii ce părea unică în Miami: traficanții de droguri. Erau mai ales tineri care-și dădeau aere de *narcotraficista*[35]: purtau cămăși înflorate, deschise larg la gât, lanțuri de aur, costume din țesături fine, ca și cum toate astea ar fi putut șterge sau ascunde cu ușurință viața lor cea reală, de viitori funcționari sau contabili. Era o mascaradă, unde fiecare se voia excentric, bogat, neîndurător în stilul mafiei columbiene a drogurilor și asta îi ajuta, desigur, pe cei câțiva traficanți și ucigași adevărați să se ascundă în mulțime, în aceleași haine. Femeile păreau să agreeze tocurile înalte, ascuțite, și părul strâns în multe codițe. Erau îmbrăcate în rochii de mătase cu paiete, în culori țipătoare, ca ale unei cozi de păun sau ca ale firmei luminoase de deasupra lor. Când Simon și Robinson trecură pe lângă club, sunetul puternic, în note joase, al rock'n roll-ului cu accente latine, aproape că zgudui mașina.

— Ei, ce vezi, „babacule"?

Robinson folosise un cuvânt din jargonul tinerilor ca să-

[35] Traficant de droguri (span.) (n. tr.).

l mai înveselească pe Simon, iar acesta recunoscu termenul imediat și replică imitând vocea unui bătrân excentric, plin de toane, iritat, respirând ca un astmatic.

— Ceea ce văd eu, tinere, este schimbarea. Pe o parte a străzii - Broadway Delicatessen. Pe vremuri, aici se servea cea mai bună supă de pui din Miami. Poate că încă se mai servește. Imediat lângă localul ăsta e o băcănie, unde bătrânii ca mine obișnuiesc să cumpere fructe și carne care n-a stat în congelator mai mult de o lună. Genul de magazin unde toți se cunosc pe nume și unde, dacă într-o săptămână se întâmplă să nu poți plăti chiar tot, atunci te-așteaptă până când primești pensia.

Simon se opri, apoi reluă cu vocea lui obișnuită:

— Peste un an, poate doi, nu vor mai fi aici, nu? Vezi tu, clubul ăsta de noapte este foarte atrăgător și asta înseamnă concurență, iar spațiul de vizavi capătă brusc valoare pentru că - dar tu știi asta, tinere polițist - un dolar nou foșnește mai bine decât unul vechi.

Robinson aprobă tăcut. Încercă să străpungă cu privirile mulțimea din fața clubului. Văzu o namilă de om care alunga un client prea gălăgios, un om îmbrăcat într-un costum alb care, în mod sigur, costa mai mult decât câștiga un polițist pe săptămână. Observă că Winter se uita și el la aceeași încăierare.

— Prea multă cocaină. Necazul cu cocaina este că te forțează să faci lucruri incredibil de tâmpite și ajungi să crezi că ești cel mai deștept pentru că le faci.

Simon râse. Trecură mai departe cu mașina, îndepărtându-se de mulțimea de pe trotuar care se mai văzu doar în oglinda retrovizoare. Simon îi făcu semn lui Robinson să întoarcă.

— Nu e direcția bună, replică Robinson, deși întoarse volanul, mai mult din politețe.

— Vreau doar să văd ceva, rosti Simon.

Într-o clipă se întoarseră, așa că acum mergeau paralel cu plaja și cu oceanul.

— Așa e mereu, zise Simon încet. Cu cât îmbătrânesc mai mult, cu atât îmi place mai mult.

— Ce anume?

Robinson încerca să conducă și în același timp să privească pe lângă Simon, spre oceanul întunecat.

— Oricâte hoteluri și cluburi de noapte și blocuri am construi, oceanul e mereu acolo. N-ai ce să-i faci! Nu poți să-l umpli cu clădiri, nu poți să-l asfaltezi. Asta îmi place cel mai mult. Îți place oceanul?

— Când eram mai tânăr nu, îl uram. Dar acum îmi place.

— Bravo!

Robinson dădu din cap și luă iar o curbă. După câteva minute zări complexul de clădiri Sunshine Arms și parcă mașina lângă intrare.

Winter atinse mânerul portierei, apoi se opri, șovăind.

— Te gândești vreodată la cei pe care îi urmărești? îl întrebă el pe tânărul polițist.

— Uneori… Adesea, însă, ei sunt doar niște obiecte, nu

oameni. Constituie punctul culminant al unui șir de fapte, de observații. Sunt, mai degrabă, concluzii decât oameni.

— Pentru mine, tipii ăia răi parcă mi se băgau sub piele, știi? Nu mai erau un număr, un dosar, erau cu totul altceva. Și apăreau mereu vreo doi care erau într-adevăr deosebiți.

— Îi țineați minte mult timp?

— N-am să-i uit niciodată.

— Oare așa o să mi se întâmple și mie?

— Câte cazuri nerezolvate ai?

— Nu mai știu, domnule Winter. Se pare că se adună tot mai multe și tot mai repede. Și totuși, numărul meu de cazuri rezolvate este mai mare decât al celorlalți colegi.

Simon clătină din cap.

— Pe vremea mea, orice crimă avea ceva special, un aer aparte.

— Acum nu mai e așa.

— Ce crezi despre Umbră?

— Încă nu știu prea bine ce să cred. Mi-e greu să mi-l imaginez. Totuși, o să vă spun un lucru: mă atrage, mă incită mai mult decât oricare alt caz de până acum. Știți cum e: de obicei, ai o idee a naibii de bună despre ceea ce cauți, chiar dacă nu ai un nume sau un chip. Dar măcar știi ce fel de persoană e. Caracterul, felul în care gândește sau alte chestii de-astea… Oricum, intră în desfășurarea obișnuită a unei anchete. Nu are surprize. Tipul ăsta e puțin diferit.

Se opri, apoi se corectă:

— Nu, e cu totul diferit.

— Dar noi de ce îl vânăm, Walter?

Era prima dată când Simon i se adresase așa și Robinson observă imediat.

— Pentru că noi credem că a ucis una, două, poate trei persoane sau chiar mai multe.

— Deci e un ucigaș în serie?

— Nu chiar. În orice caz, nu se potrivește deloc cu nicio categorie pe care am întâlnit-o în dosarele FBI-ului. Dar a făcut multe crime. Nu e un motiv destul de îndreptățit ca să urmărești pe cineva?

— E un motiv bun, dar e greșit.

— Iar îmi dați o pasă?

— Da, e un motiv greșit. Tu ești aici pentru că asta ți-e meseria: să ajuți și să protejezi. Eu sunt aici pentru că a ucis-o pe vecina mea, asta mă face să mă simt cumva dator, și pentru că s-ar putea să mai ucidă și alți oameni, pe care nici măcar nu-i pot considera prieteni, dar cărora le-am promis ceva. Totuși, nici astea nu sunt niște motive îndreptățite, nu mai îndreptățite decât ale tale. Cred că nici tu, nici eu, nici simpatica ta prietenă de la procuratură nu vom găsi motivul cel bun. Dar rabi și Frieda Kroner, da, ei au cel mai bun motiv. Știi, poți să înțelegi că găsești un cadavru sau douăzeci și-ți spui: „Criminalul trebuie prins, trebuie oprit". Dar ei l-au văzut pe Omul din umbră și au văzut sute, poate mii de oameni mergând la moarte. Și-au

văzut frații, mamele, tații, unchii, mătușile, nepoții, nepoatele, vecinii, prietenii, cunoștințele și pe toți ceilalți mergând la moarte. Și crezi că acele morți sunt pentru noi altceva decât numere? Dar pentru ei nu sunt doar numere, nu-i așa?

Simon Winter deschise ușa mașinii și puse un picior pe trotuar. Se aplecă spre Robinson.

— N-ar trebui ca bătrânii să fie lăsați să tot analizeze lucrurile astea. Nu face decât să tulbure apele, nu?

Robinson făcu un semn din cap.

— Cred, zise el cântărindu-și atent cuvintele, că noi doi ar trebui să-l prindem pe omul ăsta și să judecăm tot ceea ce a făcut.

După o pauză, repetă:

— Tot ceea ce a fost.

— Da, replică Simon. Ar trebui să-l prindem.

Se îndreptă de spate și închise portiera. Îi făcu un semn cu mâna tânărului polițist în timp ce acesta se îndepărta cu mașina. Urmări lumina farurilor din spate, care pierea încet în întunericul străzii; mașina semnaliza o dată, la o frână, apoi coti, lăsându-l singur pe trotuar. Aerul era dens, lipicios, parcă noaptea aceea tropicală era făcută din melasă sau din sirop de arțar. I se păru un lucru înșelător; căldura îi făcea pe oameni să ignore pericolele ce se puteau ivi după apusul soarelui. Începu să vorbească în sinea lui cu acel criminal necunoscut, cel pe care îl vâna: „Crimele le-ai făcut, oare, mai ales noaptea? Atunci devii

periculos? Oamenii sunt mai vulnerabili în întuneric; atunci obișnuiești să-i ataci? Într-o noapte ca asta?”

Iar răspunsul care-i veni în minte era: da.

Simon ascultă zgomotele îndepărtate ale străzii amestecându-se cu nelipsitele sunete ce veneau din apartamentele blocului său, de la televizoare, muzica ce se auzea, vocile ridicate într-o ceartă oarecare. Dar nu se auzea nicio voce de copil, își dădu el seama. Nu în această parte a orașului. Sunt numai bătrâni aici, își spuse el, chiar și zgomotele au ceva bătrânicios.

Winter făcu un pas, îndreptându-se spre locuința lui, apoi se opri și se uită fix la fântâna secată și la îngerașul care, într-o figură de dans, se afla în centrul ei.

— Deci, zise el cu voce tare, ce melodie îmi cânți în seara asta? Ceva plin de viață, cred. Ceva care să mă înveselească?…

Îngerașul continua să cânte, fără să se audă, desigur, niciun cuvânt.

— Bine, atunci spune-mi ce-ai văzut în seara asta? întrebă deodată Simon. Ai văzut ceva neobișnuit?

Privi fix statuia și ochii i se întâlniră cu cei ai heruvimului, reci, fără viață, așteptând un răspuns. Rămase așa câteva secunde, apoi se uită în jur, prin toată curtea. Locuința Sophiei Millstein era cufundată în întuneric, iar deasupra se vedea doar lumina aceea gri-albăstruie, semn că televizorul mergea la familia Kadosh. Pe când cerceta clădirea, o lumină se stinse în locuința

bătrânului Finkel. Se răsuci, uitându-se la ferestrele propriei sale locuințe. Întunericul din spatele lor părea lichid, se ondula asemenea valurilor oceanului pe care le văzuse doar cu puțin înainte. Își mută încet privirile, jur-împrejur, examină umbrele și formele, scrută fiecare colț, fiecare unghi.

Nu-i nimic aici, își zise el. „Ai înnebunit? Ești singur și obosit, ar trebui să te duci la culcare."

Înaintă un pas, apoi se opri. „O noapte ca asta", repetă el. Respiră adânc.

„Dar pe mine nu mă cunoaște, insistă Simon. Și nu știe că sunt aici, nu știe că îl caut. El crede că dușmanii lui sunt niște bătrâni și vulnerabili supraviețuitori ai holocaustului, cu amintiri dureroase, dar palide, din cauza trecerii timpului despre ceea ce au îndurat de-a lungul a zeci de ani. Ei sunt țintele lui. Nici nu știe de mine. Sau știe?"

Își dădu seama, în acea clipă, că ridicase, inconștient, mâna dreaptă și o dusese în partea stângă, de parcă ar fi purtat încă vechiul lui pistol în tocul de la umăr, așa cum făcuse ani de zile.

„Nu-i nimic acolo și tu ești singur, continuă el. Și ești un prost." Apoi se corectă: „Să fii precaut nu înseamnă să fii prost. Poate că te irită să te bazezi doar pe simțuri, dar asta-i tot ce ți-a rămas, nu există altă soluție."

Mai înaintă câțiva pași, enervat de zgomotul făcut de pantofi pe caldarâm. „Ca o tobă, se dojeni el. Mișcă-te mai încet!" Păși cu grijă pe fâșia de iarbă de lângă alee,

încercând să înăbușe orice zgomot pe când se apropia de clădire.

Se opri la ușa din față, gata să atingă mânerul. Își retrase degetele încet.

„Dacă deschizi ușa, te aude sigur, își zise Simon. Atunci o să știe de unde vine sunetul, își va aduna puterile și va fi pregătit. El se așteaptă să sosești acasă ca orice bătrân obosit, grăbit să se culce, ca să apuce câteva ore de somn bun. Se așteaptă să zgâlțâi ușa din față, să bâjbâi nerăbdător prin vestibul până când găsești cheia de la casă și o vâri în broască."

Simon se retrase din fața ușii, ascunzându-se în umbră. Se sprijini de un perete al clădirii și ascultă, dar auzi doar zgomotele obișnuite ale nopții, căci îi erau familiare. Analiză toate sunetele, încercând să descopere ceva nefiresc, ceva care să fie real, nu ceva născut din teama lui pe care o simțea răspândindu-i-se în trup ca o boală contagioasă.

„E-n regulă, își spuse. Unde ar putea să se ascundă? În vestibul? Nu. Lumina e aprinsă și el nu știe obiceiurile celorlalți locatari. Aici nu e niciun loc bun de ascuns, cum era în clădirea unde locuia Herman Stein. Atunci înăuntru? Da. Înăuntru. Dar cum? Păi, este evident: în curtea interioară. Ca la Sophie. Și e aceeași închizătoare șubredă care va ceda la prima atingere a șurubelniței. Și, odată intrat, încotro?"

Simon Winter își revizui în minte propria locuință, ca și

cum ar fi cercetat atent o hartă. „Nu în bucătărie: luminile felinarelor se reflectă în linoleumul alb și-l face să strălucească. Și nici în baie: nu e destul spațiu ca să se miște. În camera de zi, atunci? Sau în dormitor? Una dintre ele a… Bătrânul polițist continuă să se concentreze, spunându-și: „Nu în dormitor. Se așteaptă să aprind lumina imediat ce intru și, în afară de dulapul mic, îngust, plin de haine, cutii și alte vechituri inutile, nu mai e alt loc, lumina i-ar lua orice altă posibilitate de a se ascunde. Deci îi mai rămâne camera de zi. Surpriza surprizelor."

Winter începu să înconjoare clădirea cu un pas furișat, îndreptându-se încet, fără zgomot, spre zona din spate. Dintr-un apartament auzi un cățel lătrând. Când dădu colțul blocului, mergea deja mai repede. „Acum nu mă poate auzi", își spuse. Se prelinse pe lângă gard, ca o umbră, evitând lumina slabă ce venea de la ferestre, ajungând în micuța curte interioară, pavată cu dale, din spatele locuinței lui. În tomberoanele de gunoi se auzi un huruit, chiar în spatele aleii. Era o pisică, poate. Sau un șoarece, se gândi Simon.

Pe când înainta, purta o discuție imaginară cu asasinul: „Oare ce-oi avea la tine? Un pistol? Poate. Unul mic, dar eficient, de calibrul 22 sau 25, arma tipică a unui criminal. Dar, oricum, nu ți-ar plăcea zgomotul pe care l-ar face, nu? Atrage atenția imediat, oricât de silențios ai crede tu că este. Asta-i veșnica problemă aici, în Miami. Oamenii cunosc zgomotul făcut de o armă. Nimeni nu spune: «Ce-a

fost asta, un rateu?» Nu, nu aici, în sudul Floridei. Ei știu ce-i aia o împușcătură. Așa că ți-ai lua, probabil, pistolul doar ca să sperii. Ca să amenințI cu el. Dar n-ai vrea, de fapt, să-l folosești, nu-i așa? Mai degrabă ți-ai folosi mâinile, așa cum ai făcut cu Sophie Millstein. Asta-ți place, nu? Îți place să fii foarte aproape de ei când mor, nu? Îți place să auzi ultima respirație, îți plac mirosurile morții. Îți place sentimentul acela care te cuprinde când furi ultima picătură de viață, așa e? Nu era același lucru când îi urmăreai cum stăteau înghesuiți într-un vagon, ca vitele, plângând cu fețele lipite unele de altele, nu te satisfăcea prea mult, dar erai tânăr pe-atunci și de-abia înțelegeai că veșnica ta iubită va fi crima. Revenind, deci, la ale noastre, încă mai încerci să-ți faci plăcere, nu-i așa?"

Se opri.

„Dar eu sunt mai greu de înghițit, continuă el în gând. Dacă mă vânezi pe mine, atunci trebuie să știi că nu sunt ca un copil, cum era Sophie, nu sunt nici neputincios, agitat, plin de spaimă, ca Herman Stein sau Irving Silver. Nu, nu sunt un model care să-ți fie familiar, așa-i? Și asta te-a făcut să fii mai precaut, deci te vei mișca mai repede, mai eficient, când ți se va ivi ocazia, nu? Vrei să știi de ce te caut, te frământă zeci, sute de întrebări, dar între informație și posibilitatea de a scăpa de o amenințare, tu o alegi pe a doua, cea mai ușoară cale, de altfel.

Un cuțit…"

Simon Winter dădu din cap. „Probabil că va alege

cuțitul. Cuțitul nu face zgomot. Omului din umbră nu-i place sângele, nu-i place lupta, pentru că știe că în fiecare secundă în care suntem împreună și el caută să-mi înfigă cuțitul în inimă, ar putea să lase o urmă care să-l dea de gol. Și totuși acceptă acest risc, doar ca să scape de mine, de amenințarea pe care o reprezint."

Winter își simți pulsul mai accelerat, apoi mai slab, pe măsură ce încerca să se calmeze.

„Va ataca, deci, folosind cuțitul. Fără să șovăie."

Continuă să se apropie de curtea interioară.

„Dar la asta nu te aștepți! Nu te aștepți să apar în același fel în care ai făcut-o tu. Mă aștepți, probabil, în camera de zi, lângă ușa din față. Se deschide spre dreapta, deci spre stânga este o mică suprafață blocată, în întuneric, iar lumina din vestibul nu pătrunde datorită ușii masive, din lemn, care se deschide în lături. Mai mult ca sigur că ai observat asta. Ai observat din prima clipă în care ai intrat și acolo ai să te ascunzi, pentru că-ți închipui că o să intru, o să-ți ies în cale fără să am habar că tu ești acolo, că n-o să te văd decât după ce închid ușa, ca să mă pomenesc în fața propriei mele morți, crezi că n-o să văd cuțitul decât atunci când va pătrunde în plexul solar și va țâșni în sus - doar așa ai învățat că se lovește, nu? Așa crezi tu că se vor întâmpla lucrurile, așa ți-au arătat ei, nu? Toți acei oameni în uniforme negre, cu mulți, mulți ani în urmă… Trebuie să omori dintr-o singură lovitură. Să tragi victima deasupra ta, s-o dezechilibrezi, astfel încât propria ei

greutate s-o împingă spre lama ucigașă."

Mai avea doar câțiva pași până la ușa glisantă. Se lăsă la pământ. Pistolul era în sertarul de la noptieră. Oare intrase acolo și-l căutase? „Bătrân prostănac ce ești! se dojeni el. Să lași o armă exact în locul în care ar găsi-o orice tâlhar nenorocit, orice spărgător. Acolo s-ar uita în primul rând. Dar oare el s-a uitat? Sau poate doar te așteaptă?"

Simon se hotărî să riște, orice ar fi.

Ușa care dădea în curtea interioară ar face zgomot, dar ar putea străbate bucătăria doar din câțiva pași ca să se îndrepte direct spre locul unde ținea pistolul. Măcar în felul ăsta l-ar lua prin surprindere, își zise Simon. Apoi se corectă: „Doar *dacă nu* m-a urmărit deja și a văzut ezitarea pe care am avut-o în curte."

Și-atunci?

Nu voia să se gândească la asta. Se mișcă ușor și atinse ușa glisantă. O voce îi spunea: „E o nebunie! Nu e nimeni." Dar ușa se mișcă puțin. O împinse cât putu de încet, iar ea alunecă un pic, trecu de închizătoare, care făcu un zgomot ușor pe măsură ce se deplasa pe canturi. Într-o clipă își dădu seama că închizătoarea fusese spartă. Se ridică și deschise ușa, cu zgomot. În același timp se năpusti în bucătărie, îndreptându-se spre dormitor, apoi spre noptieră unde spera să găsească pistolul.

Din camera de zi, aflată în stânga lui, în întuneric, se auzi un zgomot, ceva trântit, un sunet care sugera panica, pe care Simon îl ignoră, căci se gândea numai cum să

ajungă la armă. Se strecură, prin beznă, până la noptieră. Bâjbâi cu mâna până dădu de mâner și trase sertarul, auzind zgomotul înăbușit al armei lovindu-se de lemnul sertarului. Se și văzu bâjbâind grăbit cu mâna după vechea lui armă, gata s-o apuce. Pe când se răsucea, alunecă și ajunse cu fața spre camera cufundată în întunericul de care se temea atât și se trezi jos, pe podea. Ridică pistolul la nivelul ochilor, ținându-l cu amândouă mâinile, într-o poziție de tragere, cu urechile ciulite la cel mai mic zgomot făcut de agresor.

Dar nu se auzi nimic.

În cameră răsuna doar respirația lui gâfâită și în aer se simțea încordarea care-l copleșea.

În graba aceea lovise lămpița de pe noptieră și o aruncase pe jos; obiectul lăsa acum o umbră ciudată. O căută cu piciorul, se întinse încet până la ea și o aprinse.

Lumina inundă încăperea.

Ca un marinar cu felinarul în mână, în mijlocul furtunii, Simon se sculă de jos, ridicând, în același timp, și lampa. Își văzu propria umbră proiectată în camera de zi. Lăsă lampa jos și făcu câțiva pași înainte, căutând să vadă unde este întrerupătorul de pe perete. Dinspre camera de zi văzu o fâșie subțire de lumină. Continuă să înainteze, cu spatele la perete, cu pistolul în poziție de tragere, cu piedica ridicată. Se mișca încet, atent spre colț, gata să strige instinctiv „Stai!” sau „Nu mișca!”, în fine, orice, căci simțea trezindu-i-se vechiul obicei de pe vremea când

fusese polițist, obicei pe care-l crezuse de mult uitat. Dar își dădu imediat seama că nu era nevoie să strige nici măcar o silabă.

Respiră adânc, privind fix fâșia de lumină ce venea din vestibul. Ușa de la apartament era întredeschisă.

Se îndreptă într-acolo, gata să-l urmărească prin noapte pe cel care intrase, dar se opri, realizând că era deja prea târziu.

Scoase un oftat șuierător.

„Deci, își zise, m-ai așteptat exact acolo unde am bănuit eu." Scutură din cap. „Totuși, n-aș fi crezut că ești atât de inteligent. Și nici că te poți mișca atât de iute. Ai auzit zgomotul în spatele tău și, în loc să te lași cuprins de panică, ai acționat instantaneu. Astfel ți-ai salvat pielea."

Bătrânul polițist era impresionat. Sunt puțini oameni care au un asemenea instinct de conservare, o asemenea viclenie, știind să fugă la primul sunet neașteptat. În general cei mai mulți sunt neîndemânatici și nehotărâți.

Dar nu era cazul Omului din umbră.

„Acum ești pe drum, fugi cât poți de repede. Și ești destul de îngrijorat, nu-i așa? Acum știi că nu sunt ca Sophie și ca ceilalți. Sunt ceva mai aproape de tine, nu? Probabil că n-o să poți dormi liniștit la noapte, dar data viitoare o să fii mai atent. Și poate că asta te va face să ajungi la concluzia că următoarea ta victimă trebuie să fie o persoană mai… accesibilă, nu? Dar cred că ești îngrijorat, poate pentru prima dată în cine știe câți ani. Cu-adevărat

îngrijorat, pentru că ți-ai dat seama că știu ceva despre tine, și asta te sperie cel mai tare, nu-i așa? O să-ți revii însă pentru că știi foarte bine că eu nu-ți cunosc numele și nici chipul. Anonimatul tău este același, neștirbit, și asta te va face să dormi, în cele din urmă; te vei simți în siguranță încă. Ceea ce nu știi este că, în curând, o să-ți distrug și atuul acesta."

Simon clătină din cap, aproape admirativ. „Încep să te cunosc." Dar mulțumirea nu dură mult, pentru că, în aceeași clipă, înțelese că și celălalt începea să-l cunoască.

Walter Robinson găsi câteva mesaje care-l așteptau pe birou. Se uită repede peste ele. Unele aveau legătură cu alte cazuri. Mai era și unul de la Mark Galin, de la *Miami Herald*, dar Robinson habar n-avea cine era jurnalistul, deși își amintea vag că-i văzuse numele în ziar. Era târziu, dar singurul mesaj la care voia să răspundă era cel de la Espy.

Când răspunse, vocea îi sună puțin amețită.

— Espy? Eu sunt, Walter. Dormeai?

— Nu, minți ea. Adică, da. Unde ești?

— La birou. Îmi pare rău. N-ar fi trebuit să te sun acum.

— Nu-i nimic.

Espy se întinse în pat, ca o pisică pe un pervaz inundat de soare.

— Am încercat mai devreme să te găsesc. Unde ai fost?

— Am vrut să aflu mai multe despre domnul Winter.

Un tip interesant.

— Abil?

— Foarte. Dacă i-ai vedea dosarul… Promovări peste promovări. Cred că am avut noroc că l-am întâlnit. Dar tu, ce noutăți ai?

— Jefferson vine mâine dimineață ca să încheiem înțelegerea. Mă voi strădui să fiu „drăguță" și s-o scurtez cât pot. Una-două! N-am de gând să-mi pierd timpul urmărindu-l pe Tommy Alter cum nu-și mai încape în piele de fericire că a ajuns avocatul unuia care e mai important viu decât mort. Deci, imediat după aceea e al tău. Ne întâlnim acolo?

Robinson șovăi.

— Ăăă… da, sigur.

Espy se ridică în capul oaselor.

— Ce s-a întâmplat?

Polițistul zâmbi.

— Cred că adrenalina a luat-o razna. Știi, te obișnuiești atât de mult să lucrezi noaptea, încât uiți că ceilalți oameni au cu totul alt ritm de viață. Poate că în altă reîncarnare o să fiu vampir. Sau vârcolac, să urlu la lună. Sau ceva care pândește în întuneric. În fine, las-o baltă! Deci ne vedem mâine.

— N-a fost un film de groază despre…

— Ba da. Se numea *Blacula.* Un fel de Dracula în stil afro. Toate problemele rasiale de acum un secol. N-a fost o reușită a Hollywoodului, în orice caz. L-am văzut demult,

când eram copil. Tuturor puștilor din cartier le-a plăcut. Ei, la culcare cu tine! Ne vedem mâine la audiere?

— Nu, rosti Espy încet. Voiai să mai spui ceva. Ce anume?

Robinson ezită iar, apoi ridică din umeri. Își zise că nu era greu să cazi de pe o stâncă, cu condiția să te arunci.

— Păi, știu că e târziu, spuse el nesigur, dar speram să te conduc eu cu mașina. Mâine dimineață, vreau să zic.

Se opri, stânjenit. Adăugă repede:

— Hei, haide, s-o lăsăm baltă! Doar ne întâlnim mâine. Și poate în week-end. Pot să-mi înfrânez dorințele până atunci. E târziu. Culcă-te!

Espy se ridică în pat și, ținând cu o mână receptorul, începu să caute cu cealaltă peria de păr.

— Nu poți să vii aici, zise ea.

Se gândi la părinții ei de alături, care dormeau, dar care se puteau trezi oricând. Ar fi putut auzi orice zgomot prin pereții subțiri care separau apartamentele duplex.

— Nu mă întreba de ce. Cauza se află, de fapt, mai mult în ceea ce părem decât în ceea ce suntem.

— Nu înțeleg, replică Robinson.

— Știu. O să vin eu la tine.

Robinson ezită între dorință și ceea ce-i spunea simțul practic.

— Poate că n-ar fi bine. Mâine dimineață va trebui să fii „proaspătă". Ca scoasă din cutie.

Espy râse.

— E prea deocheat ce spui tu acolo.

Robinson râse la rândul lui.

— Știi foarte bine la ce m-am referit. Sau la ceea ce am crezut că mă refer.

— Walter, zise ea rar, în timp ce se pieptăna, vreau să-ți spun ceva.

— Te ascult.

— Totdeauna jucăm după cum ne cântă alții, cei care fac regulile. De fapt, asta ne e meseria: trebuie să avem grijă ca regulile să fie respectate. Asta fac polițiștii și procurorii. Iar în familia mea, au existat anumite speranțe care s-au transformat aproape în reguli. Fiica ascultătoare care umple golul lăsat de băiatul ucis…

Oftă, apoi continuă:

— Așa că tu, care ești cine ești, și eu, care sunt cine sunt, ne aflăm acum dincolo de ceea ce se acceptă, de ceea ce pare normal. Așa că, dacă vreau să vin la tine și să fiu cu tine, cred că este un lucru bun, poate tocmai pentru că nu e „rezonabil". „Rezonabil" ar fi să trag un somn zdravăn. Dar poate că m-am săturat de lucruri „rezonabile". Pentru un timp. Pentru noaptea asta, în orice caz. Poate că am chef de ceva cu totul diferit.

Se opri.

— Doamne! șopti iar Espy. Ce mai discurs! Ar fi trebuit să mă păstrez pentru mâine, în fața judecătorului. Ai înțeles ce-am vrut să zic?

Walter ar fi vrut să spună tare: „Da, chiar mai mult

decât am sperat”. Însă răspunse doar:

— Te aștept. Vino repede!

Ceea ce Espy făcu întocmai.

DOUĂZECI
În libertate

Espy Martinez îl lăsă pe Walter dormind. Acesta se foise și se răsucise toată noaptea, o dată chiar strigase un nume, total necunoscut pentru Espy, după care căzuse într-un somn greu. Se strecură încet afară din pat, se îmbrăcă fără să facă zgomot în lumina palidă a dimineții, apoi își luă pantofii în mână și ieși din locuință. Să plece așa, ca o femeie care-i furase o noapte de dragoste, îi dădea un sentiment al împlinirii, o făcea să se simtă puternică, imprevizibilă, poate puțin misterioasă, și asta îi plăcea foarte mult.

Dar când ajunse la Ministerul Justiției alungase toate aceste gânduri, ca să capete calmul și detașarea de care bănuia că va avea nevoie la audierea din acea dimineață. Își parcă mașina și ieși repede, lovind tare cu tocurile pe drumul pavat cu piatră, mergând cu un pas sigur, ce dădea impresia nu numai că știa foarte clar încotro se îndreaptă, dar și că nu tolera pe nimeni în calea ei. Salută din cap pe ceilalți procurori și pe membrii personalului care intrau în clădire, fără să-și încetinească ritmul. Dacă nu se putea spune că era nerăbdătoare, în orice caz știa ce-

o așteaptă.

Liftul o lăsă în mijlocul etajului patru și nimeri exact într-o mulțime compactă care aștepta în fața intrărilor celor opt săli de judecată aflate acolo. Din când în când, un aprod ieșea dintr-o sală și striga un nume cu o voce exasperată. Grupuri de oameni, ca niște ciorchini, se tot învârteau pe lângă avocați; inculpații cu familiile lor, cărora li se putea citi pe față nerăbdarea și îngrijorarea, polițiștii în uniformă sau în civil, așteptând să le vină rândul, cu un pahar de plastic în mână, plin cu cafea. Holul era înțesat de oameni veniți cu diverse probleme, era un tumult de senzații: frică, neîncredere, dezgust, furie. Se auzeau hohote de râs sau, dimpotrivă, hohote de plâns, venind de la cei care erau adversari. Avocații din biroul ei comparau termenele pentru înfățișări și le bifau, de parcă făceau numărătoarea unei turme, și șușoteau tot timpul. Espy putea distinge cel puțin șase limbi diferite: spaniolă, franceza din Haiti, cea din Jamaica, germana și încă vreo câteva tipuri de engleză, de la cea cu accent sudist până la cea din New York. Își croi drum prin mulțime, până când ajunse la sala pe care o căuta; ezită puțin înainte de a intra. Exact în clipa aceea auzi o voce strigând:

— Uite-o! Uite-o! V-am spus eu că ar fi trebuit să venim din timp pentru locuri!

Espy se întoarse și văzu o femeie în vârstă care stătea între doi bărbați cu părul alb. Cei doi purtau hainele „clasice” pentru pensionarii din Miami: bermude, cămăși

cu carouri și pălării de pai. Femeia era îmbrăcată într-o rochie înflorată și un pulover alb, în dungi. Unul dintre bărbați flutura un baston de colo-colo.

„Boșorogii!" își zise Espy. Zâmbi înspre ei. Toate sălile de judecată atrăgeau un număr oarecare de bătrâni, care nu se mai dezlipeau de-acolo, urmărind cazurile cu plăcerea celor înnebuniți după seriale siropoase. Ajungeau să-i cunoască pe polițiști, pe judecători, pe grefieri, aveau propriile lor păreri asupra cazurilor, comentau ce-au zis procurorii, avocații apărării, criticau verdictul juraților. Se bucurau când oamenii „răi" erau condamnați. Cei mai mulți dintre ei erau inofensivi, iar uneori făceau chiar observații pertinente. De cele mai multe ori, însă, în timpul audierilor lungi, adormeau și sforăiau, astfel încât un aprod enervat venea repede și-i bătea pe umăr ca să-i trezească.

Unii se învârteau prin sălile de judecată de ani de zile, destul cât să-i știe foarte bine și pe recidiviști. Li se mai spunea și „bâzălăi", căci, la fel ca insectele, apăreau în zori, erau peste tot, până și pe margine, lângă șirurile de scaune, iar seara se făceau nevăzuți. Espy încercase întotdeauna să fie prietenoasă cu ei, să le spună pe nume atunci când îi cunoștea, iar asta îi adusese popularitate printre bătrâneii care păreau să nu bage de seamă comentariile răutăcioase ale avocaților mai tineri și cu mai puțină experiență.

— Bună, Espy! strigă femeia. Toată agitația asta e din cauza ta, dragă!

— Poftim?! nu găsi altceva de spus Espy.

— Păi, în dimineața asta a scris în ziare despre cazul tău, continuă ea. Chiar pe prima pagină cu știri locale. De asta e atâta lume.

— Uite aici! zise și unul dintre bătrâni.

Își puse jos bastonul și începu să caute un ziar mototolit.

— Uite, vezi? și-i întinse ziarul lui Espy.

Ochii îi căzură pe un titlu care trona în mijlocul paginii:

UN ACUZAT DE CRIMĂ ESTE ACHITAT, DEȘI A ÎMPUȘCAT UN POLIȚIST.

— Rahat! îi scăpă lui Espy.

— E vreo problemă, dragă? întrebă bătrâna.

Espy dădu din cap că nu, deși era o minciună.

— Pot să păstrez ziarul?

Bătrânul aprobă, ducându-și degetul la pălărie, într-un gest de salut.

— Trebuie să intrăm și noi, zise el. O să se ocupe toate locurile.

— E adevărat, draga mea? interveni femeia. În ziar zice că o să vă ajute să rezolvați alt caz și din cauza asta ați ajuns la o înțelegere. Așa e? Nu pot să sufăr când oamenii ăștia scapă cu așa ceva. Tare aș vrea să-l bagi la pușcărie, dragă Espy! Chiar dacă o să vă ajute, tot aș vrea să-l văd la zdup, pentru că nu cred că e un om prea cumsecade, nu-i așa? Nu, nu e. E un om rău. Ești sigură că trebuie să faci

așa?

Espy nu răspunse. În schimb, citi repede articolul. Erau câteva detalii, altele decât cele căutate de toată lumea, adică faptul că Leroy Jefferson nu mai era acuzat de uciderea Sophiei Millstein și că era așteptat la tribunal în acea dimineață. Articolul nu făcea legătura între colaborarea lui cu poliția și ancheta asupra morții Sophiei Millstein, dar era evident că aveau ceva în comun. La un moment dat, era citat Abe Lasser care spusese că i-ar plăcea ca martorii unei crime să fie oameni cumsecade, dar că uneori e nevoit să se mulțumească cu ceea ce îi oferă viața. Espy recunoscu replica lui Lasser ca fiind ceea ce șeful ei numea „citatele de la miezul nopții" - truisme cu care îl copleșea pe cine știe ce reporter de la *Herald* căruia îi venea cheful să sune târziu, mult după orele de program.

Espy se strâmbă. Articolul nu era lung, dar era suficient ca să atragă atenția asupra unui lucru ce trebuia învăluit în discreție, se gândea ea.

— Fir-ar să fie! izbucni ea din nou. Lua-te-ar dracu', Tommy Alter! N-ai putut să-ți ții gura!

Se uită la cei trei bătrâni.

— Ați văzut vreun reporter de la *Herald*? Sau de la televiziune?

Aceștia făcură semn că da, toți în același timp.

— Sunt înăuntru, îi explică femeia.

— Haide! zise unul dintre bătrâni, care o apucă de

mânecă pe femeie. N-o să mai prindem locuri dacă mai stăm! E aglomerat și eu vreau să stau jos.

Cei trei „bâzălăi" traversară, aproape țopăind, coridorul, lăsând-o pe Espy acolo, cu ziarul mototolit în mână. Îl strângea cu putere, de parcă ar fi putut să se elibereze astfel de furia pe care o simțea și să-și păstreze calmul. Se întoarse brusc și îi urmă pe cei trei bătrâni în sala de judecată.

Într-un colț, era o cameră de televiziune, ca un spion. Cameramanul o tot rotea și o trăgea spre mijlocul culoarului de trecere, ca și cum ar fi fost un franctiror care își caută ținta. Era o sală întunecoasă, un hibrid între aspectul vechilor tribunale - ca niște biserici - cu bănci din lemn de stejar, asemenea stranelor, și balustrade, pe de o parte, iar pe de alta, sistemul ultramodern de iluminat, asemeni celui de la teatru, care devenea tot mai frecvent în sălile de judecată. Efectul era cel al unei camere înalte, cu o lumină albă, dar nu foarte clară, ce nu părea să fie nici sală, dar nici cameră de zi. Era ca și cum sala de judecată era astfel proiectată încât să-i facă pe toți cei dinăuntru să se simtă stânjeniți, să se forțeze să zărească ceva în lumina aceea palidă și să se aplece pentru a auzi mai bine ceea ce se vorbea - căci acustica era foarte proastă. În Florida, își dădu seama Espy, se părea că în orice proiect de clădire cu funcțiuni publice, avea mai mult sens să dai șpagă - deja inevitabilă - unor muncitori buni și nu s-o irosești pe nenumărați antreprenori, adesea incapabili, chiar dacă

aceștia din urmă cunoșteau foarte mulți consilieri municipali.

Îl văzu pe Tommy Alter așezat în spatele mesei unde se aflau avocații apărării. Espy ajunse în spatele lui și îi șopti:

— Ticălosule! Nu așa ne-am înțeles, să faci carnaval din asta!

Alter se întoarse cu fața la ea.

— Hei, bună dimineața și ție, Espy!

— Doar mi-ai promis, zise ea cu amărăciune. Trebuia să fie totul cât se poate de discret până terminam cu Jefferson. Aproape că-mi vine să renunț la înțelegere. Să-l acuzăm din nou, nenorocitul! Hm, ce zici? Vreo șase luni, până ne lămurim noi mai bine cu acest caz. I-ar plăcea treaba asta, oare?

Alter o privi printre gene.

— Ca de obicei, te repezi să tragi concluziile și greșești.

— Unde greșesc?

— Nu eu i-am chemat pe idioții ăia de la *Herald,* Espy! Și când m-au sunat, nici n-am vrut să stau de vorbă cu ei.

— Atunci cine a făcut-o? Cine știa de toată treaba?

Tommy râse ușor.

— Păi, eu am o bănuială… Prietenul tău…

— Walter?! Ești nebun, el n-ar…

— Nu, o întrerupse Tommy, nu Walter. Ce-ai zice, însă, de prietenul nostru comun „Spărgătorul”? El e citat în articol și spune că nu e deloc mulțumit de aranjamentul ăsta. N-ar putea fi el cel care a telefonat la ziar? Poate că

nu-i pasă dacă totul se duce de râpă, atâta timp cât toată lumea îi aude prețioasa părere…

Espy se uită fix la el, strângând ziarul în mână.

Zâmbetul avocatului se transformă într-un rânjet.

— Nu sunt prea departe de adevăr, nu?

Espy își îndreptă spatele și dădu din cap.

— E-n regulă, zise ea. Facem cum am zis. Dar fără comentarii în fața presei după aceea. E clar, Tommy? Ai făcut o treabă nemaipomenită că ți-ai ținut gura până acum, hai să rămână așa, O.K.?

Alter nu mai rânjea, dimpotrivă, începu să se înroșească. Era gata să dea o replică, dar se opri.

— Bun, să procedăm așa cum am stabilit, rosti el după o clipă.

În spatele ei, Espy îl auzi pe aprod strigând:

— Toată lumea în picioare!

Fără să mai zică ceva, Espy se îndreptă spre masa procurorilor. Se uită la judecător, un om mic de statură, vânjos, chel, cu un cap ca de maimuță; buza de sus părea înțepenită, ca printr-o operație chirurgicală, într-o veșnică grimasă plină de sarcasm. Judecătorul privea în sală, peste capetele oamenilor, ca un împărat care se uită în grabă la supușii săi. După ce se așeză, judecătorul îl zări pe cameraman, ridică o sprânceană, apoi mai privi în jur încă o dată. Îl chemă pe aprod, îi șopti ceva și le făcu semn lui Espy și lui Tommy Alter să se apropie, cu gestul cu care cineva ar fi chemat un biet cățel care a făcut mizerie pe

covor.

Cei doi se apropiară, ascultători, de el.

— Deci, zise acesta, astăzi am o agendă încărcată și vreau să termin repede pentru că după-amiază am un proces greu. Voi sunteți acum foarte importanți. Să vedem întâi ce-i cu Jefferson. Vrea să facă o depoziție, înțeleg.

Espy aprobă.

— Da, domnule judecător. O depoziție ca urmare a colaborării cu anchetatorii. Trebuia să fie ceva mult mai discret.

— Înțeleg, domnișoară Martinez. Ați fi preferat să nu se afle prea multe detalii dintr-o anchetă în curs de către nerăbdătorii „campioni" ai informației. Așa e?

— Da.

— E-n regulă, deci; dacă pe dumneavoastră vă satisface, domnule Alter, o să limităm discuțiile doar la ceea ce trebuie înregistrat în dosar. O să-mi țin clasicul discurs: „Dacă nu cooperezi, te trimit în închisoarea Raiford sau în iad" și pe urmă îmi văd de treburile mele, iar voi luați menajeria asta de-aici și o duceți pe coridor, ca să puteți minți, dezorienta sau înșela în liniște, nu în prezența mea.

— Da, domnule judecător, zise Alter.

— O să amân orice sentință până când primesc rapoartele voastre care să dovedească cooperarea lui Jefferson cu poliția. Asta e sabia care vă va sta deasupra capului, domnișoară Martinez. Dar înțeleg că, în schimbul cooperării, Jefferson primește un „bilet" pentru libertate,

nu-i așa, domnule Alter?

— Da, așa a fost înțelegerea.

Judecătorul oftă.

— Sper să merite efortul, domnișoară Martinez!

Judecătorul se răsuci în scaunul său înalt, din piele, când aprodul strigă:

— Statul contra Leroy Jefferson!

Espy se întoarse la locul ei și îl văzu pe Jefferson, condus într-un scaun cu rotile de către un ofițer de poliție, intrând în sala de judecată pe o ușă laterală. Când o zări, Jefferson se încruntă la ea, dar îl salută pe Tommy Alter cu o mișcare însuflețită.

— Suntem aici pentru o depoziție? întrebă cu glas tare judecătorul.

— Da, domnule judecător, răspunse Espy Martinez. Deoarece domnul Jefferson a fost de acord să ne pună la dispoziție informații substanțiale privind alte câteva cazuri și deoarece procuratura a aflat că există indicii că altcineva a săvârșit omorul de care inițial a fost acuzat Leroy Jefferson, s-a ajuns la o înțelegere între procuratură și acuzat.

— Așa este, domnule Alter?

— Da, domnule judecător.

— E-n regulă, domnișoară Martinez. Citiți, vă rog, acuzațiile care i se aduc!

Espy se execută rapid: atac, jaf, împotrivire violentă la arestare și alte câteva acuzații mai puțin grave care, însă,

făcea lista mai lungă, ceea ce nu schimba, totuși, natura înțelegerii. Ideea era să-l facă să spună cuvântul *vinovat* de atâtea ori cât să fie suficient pentru a atenua claritatea aranjamentului. Espy urmări degetele dactilografei care zburau pe tastele mașinii de scris. Termină, iar judecătorul făcu un gest spre acuzat. Alter aduse scaunul cu rotile în mijlocul sălii.

— Domnule Jefferson, vă rog, deci, să spuneți care este numele și adresa dumneavoastră.

— Leroy Jefferson, King Apartaments, numărul 13.

— De când locuiți la această adresă?

— De doi ani.

— Domnule Jefferson, luați droguri sau orice alt fel de medicamente în momentul de față?

— Nu, numai ceea ce mi s-a dat la spital.

— Câți ani de școală aveți?

— Am făcut liceul.

— L-ați terminat?

— Da, l-am absolvit.

— Adevărat? Suferiți de vreo boală mentală care să vă împiedice să înțelegeți aranjamentul dintre avocatul dumneavoastră și procuror?

— Poftim?

— Sunteți bolnav, domnule Jefferson? Sau nebun? Înțelegeți natura aranjamentului?

— Da, am mai făcut aranjamente și înainte, domnule judecător. Știu ce înseamnă.

— Bine. Deci, înțelegeți că, dacă nu vă respectați aranjamentul cu procurorul, pot să-l anulez și să vă trimit la închisoare pe viață? Vreau să fiți sigur că așa voi face, să nu vă îndoiți de asta!

— O să-i ajut cu tot ce știu.

— Bine. Acum: vă declarați vinovat, pentru că sunteți vinovat, nu-i așa, domnule Jefferson?

— Da, numai că nu sunt vinovat pentru ceea ce au zis polițaii când au venit să mă aresteze. N-am avut nimic de-a face cu crima…

— Înțeleg.

— Ar trebui să-i dau în judecată pentru că m-au împușcat!

— Vorbește cu avocatul dumitale, domnule Jefferson, despre asta. Dar mie, personal, mi se pare că ești norocos să fii azi aici.

— Nu înțeleg, domnule judecător.

Acesta zâmbi ca de o glumă bună.

— Da, ce-i drept… Bine, domnule Jefferson. Pe măsură ce se citesc acuzațiile, dumneata spui cuvântul *vinovat.* Domnișoară Martinez, presupun că aveți niște planuri cu domnul Jefferson.

— Da, domnule judecător.

— Bine, puteți să-l luați când doriți de la închisoare. Și-acum, să auzim acuzațiile din nou! Încă ceva, domnule Jefferson!

— Ce anume?

— Să faci în așa fel încât să nu te mai văd pe-aici! Și nu-ți rata șansa! Ai o ocazie, nu-ți bate joc de ea! Pentru că altminteri vei sta în închisoare foarte mult timp și închisoarea e un loc teribil de neplăcut, unde o să te trimit într-o secundă. Înțelegi, domnule Jefferson?

Acuzatul făcu semn că da.

— Bine. Să auzim!

Grefiera începu să citească, iar Leroy răspundea la fiecare dintre acuzații. Espy privi repede peste umăr, la publicul venit în sala de judecată. Ochii îi căzură pe cei trei bătrâni și observă că aceștia erau înconjurați de încă o duzină de alți pensionari care se zgâiau când la ea, când la Leroy, atenți la fiecare cuvânt.

Își mută privirile, zăbovind asupra altor acuzați, martori, polițiști, avocați care ocupaseră toate locurile, stăteau chiar în picioare, sprijiniți de zid, oriunde găseau un spațiu liber, așteptând cu toții ca acest caz să se termine și să se judece cel pentru care erau acolo. Espy își zise că sistemul judiciar se asemăna cu marea: cazul ei, aidoma unui val, era pe cale să se spargă de țărm, după ce făcuse vâlvă, iar acum pierea, se topea în noianul mării, în timp ce alt val se pregătea să ia cu asalt țărmul. Auzi ultima acuzație, se întoarse și-l văzu pe Jefferson cum era împins, cu scaunul lui cu rotile, afară din sală; își adună hârtiile și le îndesă în servietă, conștientă de faptul că iar era în vizorul camerei de luat vederi. Totuși, avea ciudatul sentiment că mai erau niște ochi care o urmăreau. Alungă

însă această senzație.

Walter Robinson și Espy Martinez stăteau în față, iar Leroy Jefferson și Tommy Alter în spate. Lumina soarelui de la miezul zilei umplea mașina și se reflecta în capota albă. Instalația de aer condiționat abia făcea față căldurii. Golful se întindea pe ambele părți ale șoselei, oglindind razele soarelui. Robinson aruncă o privire rapidă în oglinda retrovizoare și-l văzu pe Jefferson care se tot foia pe locul lui - nu prea avea unde să-și întindă piciorul, care era înfășurat în tot felul de bandaje. Scaunul cu rotile fusese pus în portbagaj.

Robinson știa că era o groapă mare în dreapta șoselei Julia Tuttle ce ducea spre sediul poliției, așa că se îndreptă într-acolo. Amortizoarele scoaseră un sunet înfundat când cauciucul roții din dreapta atinse marginea drumului, iar Jefferson se strâmbă.

— Hei, Leroy, zise Robinson vesel, ce autobuz merge spre Liberty City?

— G-75, răspunse Jefferson.

— E-n regulă. Pe ruta asta ai mers atunci, în seara aceea, nu? După ce ai văzut că a omorât-o pe Sophie Millstein, nu? L-ai luat înapoi, spre Liberty City. Cu toate chestiile alea pe care le furaseși și care-ți frigeau mâinile. La ce te gândeai, Leroy? Ce părere aveai despre tot ceea ce văzuseși?

— Nu răspunde la întrebarea asta! interveni Alter

repede.

— Trebuie să răspundă! Asta a fost înțelegerea.

Alter ezită.

— O.K., zise el încet. Dă-i drumul!

— Nu m-am gândit la nimic! replică Jefferson.

— Nu prea e bine, domnule consilier. Cred că va trebui să-ți informezi clientul că n-are încotro și trebuie să coopereze cu noi. Să fie cât mai generos cu detaliile. Ce mai, trebuie să fie un poet, un artist al cuvintelor când vine vorba de uciderea Sophiei Millstein și de tot ceea ce a văzut el în noaptea aceea! Spune-i tu asta, Tommy! N-aș vrea să întorc mașina și să ajungem iar în fața judecătorului.

— O să vă spun tot ce vreți voi să aflați. Când ajungem acolo…

Espy nu comentă, dar se uită la Walter. Acesta dădu din cap.

— O.K. Pot să mai aștept cinci minute. Deci, cum e să fii liber, Leroy? Ai ceva planuri pentru diseară? Vreo petrecere, ceva? Chemi niște prieteni ca să sărbătorești victoria?

— N-am prieteni. Și nu fac nicio petrecere.

— Ei, haide, Leroy! Nu sunt prea mulți șmecheri care scapă de pârnaie, deși au împușcat un polițist! O să fii cel mai tare din parcare la tine în bloc. Oamenii or să te respecte. Sunt sigur că tot o să sărbătorești într-un fel.

Cinismul lui Robinson era aproape agresiv. Jefferson

ridică din umeri.

— Haide, Leroy! Nici măcar una mică? Ce zici, nu-i inviți pe prietenii tăi de la „Helping Hand”?

— Ți-am mai spus, nu sunt prietenii mei!

— Atunci, ce-ai zice de o petrecere de unul singur?

— Cum adică?

— Păi, știu că ai niște „iarbă” ascunsă atât de bine încât n-am putut s-o găsim când ți-am întors casa pe dos. Sub o scândură falsă sau în spatele vreunui cazan cu cenușă, cum sunt cele în jurul cărora se încălzesc săracii pe stradă. Totuși, „marfa” e la tine în casă, nu-i așa, Leroy? Și te așteaptă cuminte, nu? Cuminte, pregătită pentru tine, ca un prieten bun și credincios, nu? Vreau să zic, ce nevoie mai ai de prieteni când ai praful ăla minunat, este? De asta erai atât de nerăbdător să ajungi acasă. Îți aprindeai „iarba” și lumea era a ta. Și scapi de orice durere.

— Ești nebun!

— Poate că da. Să nu uiți, Leroy! Poate că sunt nițel cam nebun.

Walter Robinson trase brusc de volan la dreapta, scoțând mașina de pe carosabil și lăsând în urmă o dâră de praf; în aceeași clipă toți ceilalți pasageri se clătinară zdravăn pe locurile lor, țipând în momentul în care automobilul patină. Robinson acceleră. Drumul pietruit făcea ca mașina să se legene în toate părțile. Din cauza vitezei, pietricelele săreau în toate direcțiile. Espy se strădui să nu scoată niciun sunet și se apucă strâns de

mânerul ușii când Robinson trecu, la mustață, printre alte două mașini, ca să revină pe carosabil. În spatele lor, un șofer îi claxonă enervat.

— Haide, Walter, ce vrei să dovedești cu chestia asta? întrebă Alter. Condu ca lumea!

Robinson nu spuse nimic. Leroy Jefferson avea ceva care îl scotea din minți; poate că era doar o simplă senzație aceea că acuzatul îi scăpa printre degete, poate că totul era doar din cauza rânjetului de satisfacție de pe fața lui Jefferson, care-l neliniștea pe polițist. Robinson se gândea la un singur lucru: „Știu de unde îți vine zâmbetul ăsta." Era simplu: Jefferson fusese pe punctul de a o omorî pe Sophie Millstein. Și toate spargerile pe care le făcuse, dar pe care nu le puteau dovedi… Fusese la un pas de a deveni foarte violent. Ar fi trecut cu ușurință de la jaf la jaf armat și la crimă. Ar fi omorât-o în mod sigur pe bătrână. Dar n-a fost nevoie pentru că mai era cineva înăuntru, i-o luase înainte, și chestia asta i se păruse o glumă bună. Cea mai bună glumă din viața lui. Walter scoase un șuierat și scrâșni din dinți; făcu o manevră scurtă și motorul gemu în timp ce se îndreptau spre sediul poliției din Miami Beach.

S-au dus într-una din camerele de interogatoriu, cum sunt multe în orice secție de poliție, s-au așezat și au luat-o încet și metodic, oprindu-l pe Jefferson mai ales asupra detaliilor, zăbovind asupra fiecărui element al celor

întâmplate în noaptea crimei. Robinson avea un raționament simplu. Voia să pună la treabă memoria lui Jefferson și, în același timp, voia să-l facă să fie relaxat, dar să-l stoarcă zdravăn de toate informațiile posibile. Chiar dacă Tommy Alter era acolo, pândind fiecare cuvânt al clientului său, Robinson credea că va putea să strecoare o anumită întrebare, să capete un anumit răspuns care să-l lege pe Jefferson de toate celelalte spargeri ce precedaseră uciderea Sophiei Millstein. Sau măcar să obțină ceva care, mai târziu, să poată deveni o probă ce ar susține o acuzație. Ce frumos ar fi, se gândea Robinson, să vină într-o dimineață acasă la Jefferson cu un nou mandat pentru infracțiunile care nu făceau parte din înțelegere. Intenționat, polițistul adoptă un stil incomod, un ritm accelerat, ca să-i plictisească și să îi enerveze pe toți ceilalți din încăpere. Punea întrebări despre vreme, despre rutele autobuzelor. Îl obligă pe Jefferson să descrie cu ce era îmbrăcat în noaptea aceea, să spună de unde își cumpărase încălțămintea sport, de ce marca aceea și nu alta, cum a ajuns să primească porecla, cum a luat prima dată contact cu lumea drogurilor, cum a început să ia cocaină și orice altă întrebare care nu avea decât rareori legătură cu principalul caz.

Toată povestea dură vreo câteva ore, timp în care expertul de la portretul-robot a stat pe un scaun într-un colț, așteptându-și rândul. Expertul era de mult în poliție și-și dădea seama de tactica lui Robinson, așa că nu

deschise gura. Uneori, Tommy Alter îl întrerupea, căci începea să se lase seara, după cum arăta și unicul ceas din cameră, agățat pe perete. În cele din urmă, avocatul se ridică și spuse că iese să-și ia o cafea și un ziar; întrebă dacă mai dorea cineva ceva.

— Vreau ceva de mâncare, zise Jefferson.

Robinson își scoase portofelul și rosti:

— Tommy, ce-ar fi să-i cumperi clientului tău un sandviș și o apă minerală de la magazinul de vizavi? Sau ce-ar fi să iei câte un sandviș pentru toată lumea? Domnișoară Martinez, ar fi bine să mergeți împreună și să-l ajutați pe domnul avocat.

Espy era gata să obiecteze, dar își dădu seama că Robinson avea un motiv clar pentru care îi cerea să-l însoțească pe Alter, probabil că ea trebuia să încerce să-l rețină cât mai mult, așa că aprobă din cap.

— O să te referi la același dosar? întrebă Alter.

— Da. Dar vreau să nu-mi scape nimic, o s-o luăm mai pe îndelete.

— Bine. Ne întoarcem în câteva minute. Leroy, nu răspunde dacă întrebarea nu-ți convine!

— Nu-ți face griji!

Alter ieși, urmat de Epsy. După un moment de tăcere, Robinson începu să pună întrebări mai directe.

— Spune-mi, Leroy, totdeauna ai mers cu autobuzul când ai dat o spargere?

Jefferson stătea prăbușit în scaun, se gândea la altceva și

se juca cu un pachet de țigări. Părea plin de încredere în el și ușor plictisit. Ridică din umeri.

— N-aveam mașină.

— Și luai același autobuz de fiecare dată?

— Păi, mă ducea unde voiam eu.

— Nu-ți era teamă că o să te recunoască vreun șofer de autobuz, că o să te țină minte?

— Noo! Șoferii se schimbă foarte des. Iar eu mergeam noaptea, la anumite intervale. Aveam grijă să apar când venea cel din tura de seară și să iau autobuzul înapoi cu cel din tura următoare.

— Deșteaptă chestie!

— Nu toți drogații sunt proști.

— Dar de ce dădeai lovitura mereu în aceeași zonă?

— Pentru că sunt numai bătrâni, clădiri vechi și… încuietori proaste. Eram sigur că nu aveau armă. Și nici eu nu purtam pistol, niciodată.

Robinson dădu din cap.

— Da. E logic. Spune-mi, cum de ai ales apartamentul Sophiei Millstein?

— A, păi a fost ușor! Îl observasem cu altă ocazie. Am văzut că are aleea aia în spate. Care nu era prea luminată. Toate ușile astea care dau în curți interioare sunt la fel, trebuie doar să le împingi puțin ca să iasă din șanțurile alea pe care alunecă, și gata! nici nu mai contează ce fel de încuietoare au. Ai și intrat!

— Aha! Deci spune-mi cum a fost în noaptea aia!

— Nu era foarte târziu, pe la miezul nopții… Eu eram chiar în spate, mă ascundeam lângă tomberoanele de gunoi. Era liniște și pace. Nu erau aprinse lumini, doar la cei de sus, dar aveau televizorul dat tare, deci orice zgomot aș fi făcut, nu s-ar fi auzit.

— Știai că femeia era înăuntru?

Jefferson scutură din cap.

— Lumina era stinsă și nu se auzea nimic. Eram sigur că nu e nimeni acasă.

Robinson dădu și el din cap. „Normal, își zise el. Normal că ai crezut așa ceva. Pe naiba!" Dar nu rosti nicio vorbă. Își propuse să țină minte minciuna și continuă:

— Deci erai afară, în spatele clădirii. Cât ai stat acolo?

— Poate o jumătate de oră. Poate mai puțin. Nu mă grăbesc în chestii de-astea. Mulți tipi se reped, pur și simplu, înăuntru. Eu nu, eu sunt mai atent. N-aveam chef să mă prindă poliția.

— Și ce s-a întâmplat pe urmă?

— Păi, am văzut un tip de care m-am speriat ca naiba. Tocmai mă pregăteam să mă furișez înăuntru și să-mi văd de treabă, când am văzut ceva cu coada ochiului, într-o parte. Am înțepenit. N-am mai făcut nicio mișcare. M-am ghemuit și-am înlemnit acolo, trebuia să fiu atent. Probabil că era de mult acolo, urmărindu-mă, era doar la câțiva pași de mine. Nu știu exact de cât timp era acolo, tipul era ca mort, nici măcar nu-i auzeam respirația. M-am gândit că precis m-a văzut, deși nu cred, pentru că pe el îl

interesa locuința și nu se aștepta să mai vină cineva care să facă la fel ca el. Unde eram eu, era un fel de gaură în care nu pătrundea deloc lumina și m-am ascuns acolo foarte bine.

— Deci nu l-ai văzut când a sosit.

— Nu, omul se mișca exact ca o fantomă. Numai o afurisită de fantomă putea să se miște fără să facă niciun zgomot. Cine știe de când se învârtea el prin zonă… Poate de două minute sau de o oră. În orice caz, cel puțin de când eram și eu acolo.

— Spune-mi ce ai văzut.

— Tipul a traversat curtea exact spre locuința bătrânei. Pășea ușor, Doamne, ce ușor mergea! Nu făcea niciun zgomot. În niciun caz nu era un boșorog de ăla care se tot poticnește și se împiedică. Tipul era meseriaș, se vedea clar, și n-o făcea prima dată. A deschis ușa de la terasă așa de repede de parcă nici n-ar fi fost încuiată. S-a auzit doar un singur sunet, când a spart închizătoarea, și pe urmă, țuști! înăuntru.

— Tu ce-ai făcut?

— Păi, întâi m-am gândit s-o șterg, normal, nu? Să încerc în altă parte, pentru că-mi închipuiam că tipul ăsta o să radă tot. Era profesionist, clar, și mie nu-mi rămânea nimic după el. Dar eram și eu curios. Aveam chef să văd cum o să iasă treaba.

— Da. Logic.

— Adică, mi-am zis că poate mai învăț și eu ceva.

Jefferson râse scurt.

— Și chiar am învățat!

— Deci, ce-ai făcut?

— Păi, am traversat și eu curtea și am ajuns la ușă. Nu puteam să văd nimic, așa că am intrat fără să fac zgomot M-am trezit în bucătărie.

— Că tot voiai tu să înveți ceva…

— Da.

Robinson își spuse: „Nu, pentru că te-ai gândit să-i dai una în cap bătrânului după ce a făcut treaba în locul tău. Voiai să-l termini, chiar atunci! Bine că n-ai încercat, pentru că Umbra te-ar fi ucis atât de repede, încât nici nu ți-ai fi dat seama că mori.” Zise cu voce tare:

— Dă-i drumul! Și pe urmă?

— I-am auzit, din dormitor. Nu era prea mult zgomot, dar mi-am dat seama care-i treaba. Nu s-au luptat prea mult, aproape deloc, tipul era rapid, ce mai, era meseriaș. Parcă am auzit-o pe femeie scoțând un țipăt slab, dar nu cred că s-a auzit mai departe. Așa, asta despre ea. Iar cu pisica… am auzit-o mieunând. Da, am auzit-o și pe asta. M-am strecurat într-un colț, ca să mă ascund cât mai bine. Mi-am zis că, ce naiba, tipul omora pe cineva, trebuie să mă car dracului de-acolo, dar, când s-o șterg, l-am văzut pe tip din nou. Era la câțiva pași de mine, se mișca rapid de tot, dar la fel de tăcut ca și înainte și pac! iese pe ușă și dus a fost!

— Și tu ce-ai făcut?

— Păi, mi-am băgat capul în dormitor, am văzut-o pe bătrână pierdută pe-acolo, printre cearșafuri. Nu prea era lumină, doar ce venea de la felinarele din stradă, pe fereastră, dar era atât cât să văd caseta cu bijuterii, așa că am pus laba pe niscaiva chestii de-alea.

— Te grăbeai…

— Cred și eu! Doamne, nu voiam decât să mă văd scăpat de-a- colo. Dar, de fapt, tipul îmi făcuse intrarea și, dacă mă gândesc bine, eu d-aia eram acolo, așa că, ce dracu'! aș fi fost un prost să nu profit. Dar cred că am făcut mult zgomot cu sertarele și alte chestii de-astea, pentru că am auzit cum se deschide o ușă sus, pe urmă niște pași și cineva a bătut la ușa din față. Atunci mi-am zis că e cazul s-o întind, am mai înhățat câte ceva, ce mi-a căzut în mână, în orice caz, ceva care să încapă într-o față de pernă și să valoreze cât de cât și am ieșit. N-ar fi trebuit să mă lăcomesc așa, este? Dacă aș fi plecat din prima, când am auzit bătăile în ușă, nu m-ar fi văzut nimeni. Dar, la naiba, când vrei să faci rost de niște bișțari, nu prea mai judeci ca lumea!

— Și lanțul?

— Mda… L-am văzut exact când plecam. Am văzut că avea ceva diamante. Ce ți-e și cu diamantele astea, chiar și în întuneric străluceau! Mi-am zis că pot să iau ceva bani pe ele, așa că i l-am smuls repede de la gât.

Robinson se gândi: „Așa se explică zgârietura post-mortem."

— Bun, și după aceea?

— Păi, m-a văzut amărâtul ăla de boșorog! M-a văzut din plin. A început să strige „Poliția!" Asta e tot, restul îl știți.

— Să ne întoarcem la momentul când l-ai văzut pe ucigaș.

— Tipul era dur. Mă face să tremur. N-aș vrea să-l mai văd vreodată. Intră, o sugrumă pe bătrână, habar n-am de ce! N-a pus mâna pe nimic. Tipul era dur.

Robinson nu comentă. Jefferson își schimbase poziția în scaun, se ridicase și își pusese brațele pe masă. Când descrisese crima, vocea îi sunase încordat. Maniera dezinvoltă de a reda faptele se schimbase și polițistul zări pe fața lui o anumită nervozitate.

— Când m-am gândit la asta, mai târziu, după ce am luat bani de la Reggie, am venit acasă și mi-am aprins o țigară - știți de care - m-au trecut fiorii. Adică tipul era un criminal. Atât.

Robinson înțelese că, în lumea anormală în care trăia Jefferson, un criminal care ucide fără să obțină un profit era ceva înspăimântător. Probabil că erau zeci de crime care nu l-ar fi făcut pe Jefferson nici măcar să tresară. Dar asta îl speria.

— N-aș vrea să dau peste tipul ăla noaptea, glumi Jefferson, lăsându-se pe speteaza scaunului. Cred că și dumneavoastră gândiți la fel. Omul ăla era ca de piatră.

— L-ai auzit spunând ceva?

— Nu, totul a fost pe mutește. Ușor și calm.

— O.K. Dar l-ai recunoaște dacă l-ai vedea din nou?

— Normal. L-am văzut ca lumea. Mai bine decât m-a văzut bătrânelul ăla când am șters-o. Tipul nu se mișca, de fapt, repede. Nu ăsta e cuvântul, mai degrabă făcea totul așa, gospodărește. Așa că l-am văzut bine de tot. L-am văzut când era afară și când a trecut pe lângă mine, în casă. Bine că nu m-a văzut el pe mine. Cred că n-avea niciun chef să știe că un negru l-a văzut la treabă.

Robinson dădu iar din cap. Totuși un negru „l-a văzut la treabă" și el habar n-are. Polițistul îi făcu semn cu mâna expertului care se întinse ca un câine ce stă lângă un cămin și se apropie de ei cu o valijoară în mână.

— E-al tău, îi zise Robinson.

— O.K., domnule Jefferson, spuse expertul. O s-o luăm încet. Formează-ți în minte o imagine a omului pe care l-ai văzut. Iar eu o să-ți arăt diverse trăsături faciale. În curând o să avem portretul individului.

Jefferson făcu un gest de aprobare.

— E-n regulă.

Expertul desenă repede câteva tipuri faciale.

— Să începem cu bărbia, zise el. Eu îți arăt formele astea, tu te concentrezi și încerci să-ți aduci aminte și mă oprești când ajung la forma potrivită.

— Domnule polițist, spuse Jefferson, vreți să-l arestați pe tipul ăsta și să-i dați pedeapsa cu moartea, cum voiați să-mi dați mie?

— Exact.

Jefferson dădu din cap și-și încreți bărbia la rândul lui, semn că gândea. Privi schițele.

— N-aș fi zis vreodată că o să ajung să ajut poliția să înfunde un tip. Dar ăla e un criminal. E clar.

Arătă spre una dintre foile răspândite pe masă.

— Să începem cu asta, zise el.

Robinson se răsuci în scaun și începu să urmărească procesul prin care Omul din umbră avea să capete chip.

Tommy Alter renunță să mai stea cu ei după câteva ore, nu înainte de a-i smulge lui Robinson promisiunea că Jefferson va fi dus acasă și că drumul va fi „drept și lin". Expertul era meticulos și nu voia deloc să se grăbească; era genul de om care se bucura de munca lui așa cum un artist se bucură să dea viață pânzei.

Era târziu când Espy și Walter reușiră să fie un moment singuri pe coridor, lângă camera de interogatoriu.

— Sunt epuizată, zise ea.

— De ce nu te duci acasă?

Espy zâmbi.

— „Acasă" înseamnă pentru mine două lucruri: plictiseală sau nemulțumire. Plictiseală pentru că locuiesc singură și nu există nimic în spațiul acela care să mă facă să mă simt așa cum aș vrea să fiu cu adevărat; nemulțumire pentru că nici n-apuc bine să intru și să închid ușa, că părinții mă sună la telefon din cealaltă

jumătate a duplexului, unde stau ei. Mama vrea să știe ce fac și cu cine mă întâlnesc și alte întrebări la care n-am chef să răspund.

Scutură din cap.

— Sunt prea obosită ca să mai fac față tuturor lucrurilor ăstora. Să fiu cu tine e un fel de aventură. E ceva cu totul deosebit de tot ceea ce am făcut până acum. Totdeauna am făcut ceea ce se aștepta să fac. Cu noi nu e deloc așa, și-mi place. Îmi place la nebunie.

Se întinse și-i mângâie mâna.

— E ceva rău în asta?

— Nu știu, replică el. Nu prea știu ce să cred, în cazul în care cred sau gândesc ceva.

— S-a dovedit că e o greșeală, spuse Espy. Îmi pare rău. Poate vorbim altă dată, când n-om fi atât de obosiți.

— Da, fu de acord Robinson. Ar fi mai înțelept.

— Vreau să reușim…

— Și eu.

— Nu vreau să mă duc acasă în seara asta, rosti Espy după o pauză.

Robinson dădu din cap. Era preocupat, dar dorința îi anihila orice alte îndoieli. Trebuia să recunoască lucrul acesta. Se gândi că e slab, apoi că era o prostie să tot analizezi o relație pe care o ai, așa nu faci decât s-o distrugi, și erau foarte multe lucruri pe care voia să le facă împreună cu Espy. Așa că duse mâna la buzunar și scoase niște chei. O scoase pe cea de la locuința lui și i-o dădu lui

Espy.

— Trebuie să am grijă ca Leroy să ajungă acasă, cu șoferul de serviciu. Te duci înaintea mea și mă aștepți, O.K.?

— Ți-ar plăcea să vin cu tine?

— Nu.

Robinson zâmbi.

— Așa o să-l pot enerva pe nenorocitul ăsta de Jefferson fără să mă simt vinovat că încalc cine știe ce acord cu reprezentanții statului Florida.

— O.K., zise Espy. Numai să nu-l enervezi atât de tare încât s-o ia la goană.

— N-o s-o ia la goană grație pistolului de 25 pe care îl duceai tu în geantă.

— Și încă îl mai duc.

Espy ezită o clipă, apoi întrebă:

— Și mâine?

— Mâine începem cu planul lui Simon Winter. Mergem la el și le arătăm și celorlalți bătrânei portretul-robot.

Pe când vorbea, ușa de la camera de interogatorii se deschise, iar expertul țâșni afară. Ținea o foaie de hârtie în mână, uitându-se la ea cu o privire admirativă. Îi văzu pe cei doi și-atunci rosti:

— Jefferson n-a prea reușit să-mi descrie ochii. Asta din cauză că nu s-a uitat bine la omul ăla. Din câte mi-a povestit, l-a zărit mai mult din profil, poate trei sferturi din față. Nu l-a privit nicio clipă în ochi, ceea ce cred că

pentru el a fost bine. În afară de asta însă, totul e O.K. Ce ziceți?

Robinson luă schița și o ținu în fața lui în așa fel încât s-o poată vedea și Espy. Ceea ce văzură era imaginea unui om în vârstă, înalt, solid, care-și purta anii cu tăria unei persoane mult mai tinere. Avea o bărbie fermă, ca a unui boxer, cu o piele întinsă, fără zbârcituri. Pomeții erau ridicați, iar sprâncenele lungi, dând astfel impresia unui om care privea în depărtare. Avea părul alb, tuns scurt, ca al unui militar, dar des.

— A ieșit bine, zise el încet.

— Hei, Walter, și tu puteai scoate unul la fel, replică expertul care cunoștea hobby-ul polițistului.

— Deci el este Omul din umbră, rosti Espy.

— Nu cred că ochii se potrivesc, repetă expertul. Pur și simplu n-am reușit să mi-i imaginez.

Ceea ce schițase el erau niște ochi triști, fără expresie.

— Nu, spuse Robinson. Ăștia sunt ochii unei persoane oarecare, nu ai unui ucigaș.

„Ochi tăioși ca lamele", se gândi el. Ținea încă portretul în mână și se întreba ce vor spune rabi și Frieda Kroner când îl vor vedea.

King Apartments arăta exact la fel ca în noaptea în care Robinson venise să-l aresteze pe Leroy Jefferson. Polițistul parcă mașina lângă bordură, trecând cu roțile peste niște cioburi. În depărtare se auzeau zgomotele obișnuite ale

nopții, însoțite de sunetul vag al unui motor, înăbușit, dar care părea totuși grăbit, pe când mașina încă străbătea orașul întunecat.

— În sfârșit, acasă, comentă Robinson.

Jefferson dădu din cap.

— Nu-i mare lucru, nu?

— Nu știu ce să zic.

— Poate acum o să-mi schimb locuința. Se pare că e cu ghinion casa asta.

— Cum adică, ghinion?

— Păi, nu e un ghinion să fii arestat? Chiar dacă găsești pe urmă o portiță de scăpare.

Robinson ieși din mașină, scoase scaunul cu rotile din portbagaj și deschise ușa din spate pentru ca Jefferson să poată trece pe scaun. Acesta se așeză cu o agilitate care-l făcu pe polițist să creadă că durerea din picior nu mai era atât de mare. Putea fi acesta motivul sau altul: era nerăbdător să ajungă la drogurile lui, care-l așteptau.

— Vrei să te ajut să urci? întrebă Robinson.

Jefferson dădu din cap, rânjind:

— N-am chef să știe vecinii ca poliția m-a ajutat să ajung acasă. Pentru ei nu e un semn bun.

— Tipii au o cu totul altă imagine despre datoria față de societate, este?

— Corect.

— Dar cum o să reușești să urci?

— Poate că a reparat cineva și liftul ăla. Dacă nu, văd eu

cum. Oricum, nu e treaba ta.

Jefferson își împinse scaunul și se deplasă puțin spre trotuar. Apoi întoarse scaunul și se uită înapoi, la polițist.

— Am făcut ce m-ai rugat să fac, da?

— Da. Până acum a fost bine.

— Ți-am zis că o să-mi respect partea mea de înțelegere.

— Da, respect-o și în continuare!

— Nu prea ai încredere în oameni, inspectore! râse Jefferson. Nu te poți abține nici când te ajută cineva. Adio dosar și probe; dacă n-aș fi fost eu, habar n-aveați cine e tipul.

— Da, Leroy, și trebuie să cooperezi cu noi și de-acum încolo. Nu te mișca de aici, nu pleca nicăieri și nu face prostii, e clar?

— Da.

Jefferson râse și hohotul lui făcu să răsune strada. Mai împinse puțin scaunul, apoi adăugă:

— Știi, polițaiule, nu ești prea departe de toate astea. Dacă-mi pun un costum și mă port ca lumea, aș putea fi acolo, în locul tău, iar tu aici, în scaun.

Robinson zise iute:

— Nu, te înșeli amarnic.

Deși nu era prea sigur de el. Știa, însă, că Espy îl așteaptă și, în clipa aceea, nu-și dorea altceva decât să plece de la Liberty City, să plece din King Apartments și să se întoarcă în lumea lui.

Leroy Jefferson râse iar, batjocoritor. Simțea o mare

bucurie în suflet, și, pentru prima oară, contemplând distanța dintre el și polițist, se gândi că el era cel care câștigase și nu justiția.

— Ce bine e să fii liber! zise. Pe curând!

Întoarse din nou scaunul și începu, nerăbdător, să-l împingă spre clădire. Nu privi peste umăr și nu-l văzu pe Robinson încruntându-se, enervat, dar resemnat, cum urcă în mașină, pornind repede motorul și accelerând. Dispăru în noaptea neagră ca o cafea tare.

Spre surprinderea lui, liftul funcționa.

Leroy Jefferson se gândi că e un semn bun, în timp ce ușile din oțel se închiseră cu o smucitură. Urmă o pauză, apoi un scârțâit și liftul începu să urce. Lumina din interior slăbi când ajunse în dreptul etajului doi, iar ușile se încăpățânau, în mod ciudat, să nu se deschidă, dar în cele din urmă, se dădură în lături și Jefferson ieși pe coridor, gândindu-se că toate merg ca de obicei.

Manevră scaunul spre apartamentul său, gâfâind din cauza efortului de a împinge roțile. Simțea transpirația lipicioasă cum îi curge de la subsuori, cum îi curge pe frunte, pe obraji și, în cele din urmă, îi picură de pe bărbie pe piept. Era o transpirație care-l enerva, căci se datora chinului de a face ceva și umidității aerului cald, de vară, și nu unei mișcări oarecare. Scrâșni din dinți și-și spuse: „N-o să mai alerg în viața mea prin curte pentru o găinărie!” și o blestemă, în gând, pe Espy Martinez că l-a

împușcat, căci glontele tras de ea îi adusese toată acea durere ascuțită. Izbi cu palma în scaun și-și aminti că doctorii spuseseră că va fi nevoit să-l folosească aproape o lună, ceea ce îl deranja pentru că, atâta vreme cât nu se putea mișca normal, nu putea face rost de bani.

Știa că, pentru o vreme, nu vor fi probleme. Zâmbi în sinea lui. Afurisitul ăla de polițist avea dreptate. Își păstrase niște „iarbă" sub o placă de gresie din baie, care nu era fixată bine, două sute de dolari și, într-o pungă de plastic, o grămadă de cocaină, aruncată între țevile de scurgere unde n-ar fi putut nimeni s-o găsească - chiar dacă ar fi dat la o parte exact placa respectivă. Trebuia să-ți răsucești zdravăn brațul ca s-o găsești, asta dacă știai ce să cauți. Se gândi: „Ce-ar fi să gust puțin și eu și restul să-l vând? O să fiu ca lumea imediat ce-mi revin, chiar dacă o să mai șchiopătez puțin. Lucrurile or să se aranjeze. Întotdeauna se aranjează."

Ridică o mână și-și șterse fruntea de sudoare, gândindu-se tot la droguri. „Doar un pic să gust!", își tot repeta el.

Se opri în fața ușii lui. Rămășițele benzii galbene cu care o sigilase poliția atârnau încă pe ancadramentul de lemn, rupt și el pe alocuri. Ușa fusese schimbată cu alta nouă, dar era treabă de mântuială. Se întinse și o împinse, iar ușa se mișcă. Nu era încuiată.

— Nenorociții ăștia de drogați, au furat probabil tot! zise el tare.

Se deplasă în scaunul cu rotile și strigă peste umăr:

— Ticăloșilor! N-aveți niciun pic de respect pentru lucrurile altora!

Nu era nimeni pe hol care să-i audă plângerea, dar dintr-o cameră se auzi un „Du-te dracului!”, iar din capătul opus al coridorului cineva strigă: „Tăceți naibii odată!”

Așteptă o clipă, ca să vadă dacă mai erau și alte reacții, dar prin vecini se lăsă liniștea. Pe stradă era pustiu și la fel și în împrejurimi. Se simțea singur, dar nu-și făcea griji din cauza asta, pentru că n-avea chef să împartă cu altcineva ceea ce îl aștepta pe el sub o anume placă de gresie.

Își aminti ce spusese Robinson: „În sfârșit acasă!”

Împinse ușa larg de perete și intră cu scaunul înăuntru. Era cald, ca și cum arșița zilelor din urmă se păstrase în pereți.

Închise ușa trântind-o și se întinse până la întrerupător ca să aprindă lumina.

Dar brațul nu-i ajunse până la perete. Mișcarea îi fu întreruptă de un alt braț care-l strângea ca o menghină.

În aceeași clipă auzi o voce ca de gheață:

— Nu, nu cred că avem nevoie de lumină încă, domnule Jefferson.

Frica îi făcu inima să bată mai tare, parcă era un motor.

— Cine ești? întrebă el aproape sufocat de spaimă.

Vocea se deplasase în jurul lui, prin spate. Se auzi un hohot de râs, înainte de a-i răspunde:

— Dar știi foarte bine, nu-i așa, domnule Jefferson?

Omul se opri, apoi spuse:

— Spune-mi *tu* cine sunt!

În timp ce vocea rostea aceste cuvinte în întuneric, Jefferson se simți brusc împins în spate, căci omul îl lovise cu putere în frunte, dându-i capul pe spate și apucându-l de gât. Gâfâi, încercând, instinctiv, să se ridice, când simți răceala unei lame de cuțit atingându-i gâtul.

— Nu, domnule Jefferson, lasă-ți mâinile jos! Nu mă face să te ucid înainte de a sta puțin de vorbă.

Mâinile lui, cu degetele îndreptate spre lamă, se opriră în aer. Le lăsă în jos, încet, să atârne de o parte și de alta a scaunului. Gândurile i se învălmășeau în minte cu disperare, vrând să depășească frica și căutând o soluție ca să scape. Deschise gura ca să strige după ajutor, apoi se opri, închizând-o cu un pocnet. „N-o să-ți sară nimeni în ajutor, orice ai striga!" își aminti el de vecinii săi. „Și nenorocitul o să-ți ia gâtul înainte să apuci să scoți o singură silabă!" Revăzu în minte scena crimei și auzi iar strigătul Sophiei Millstein când fusese sugrumată, exact înainte de a muri. Se înfioră; simțea cum frica îi scormonește măruntaiele, dar încercă să se stăpânească, respirând adânc, repede. Își opri tremurul mâinilor și se strădui să nu mai clipească atât de des. „Spune-i ceva, orice! își zise. Vorbește întruna. Fă un târg cu el!"

— Așa e mai bine, se auzi vocea. Acum du-ți mâinile în spatele scaunului, una peste alta.

— Nu-i nevoie să faci asta! O să-ți spun tot ce vrei să

afli!

— Excelent, domnule Jefferson! E de-a dreptul reconfortant. Haide, mișcă-ți mâinile încet în spate! Gândește-te la asta: orice nod se poate deznoda. Alexandru Macedon a dovedit-o. Știi cine este Alexandru Macedon, domnule Jefferson? Nu? N-aș fi zis… Dar asta știi, cu siguranță: întotdeauna e înțelept să nu contrazici un om care ți-a pus cuțitul la gât.

Vocea seacă părea răbdătoare, calmă, doar puțin, foarte puțin grăbită. Dar lama cuțitului îi atingea pielea, și asta nu putea însemna decât un singur lucru. Presiunea cuțitului crescu foarte ușor, doar atât cât să lase o dâră subțire de sânge. Jefferson își duse mâinile la spate, așa cum i se ceruse. Simți cuțitul alunecându-i pe gât, pe ureche, pe ceafă, înainte de a se îndepărta. Pentru o clipă, fu gata să sară, să lupte, să se împotrivească, dar ideea dispăru la fel de repede cum apăruse. „Fii calm! își spuse. Nu poți să fugi și nu poți să lupți.” Se auzi un fâșâit când mâinile îi fură legate cu un cablu.

După ce îi fură imobilizate, Jefferson simți că omul îi împinge scaunul în mijlocul camerei. Așteptă, respirând ca un alergător care încearcă să-i prindă din urmă pe cei care conduc cursa.

— Cine ești, omule? Ce vrei? De ce m-ai legat? Nu pot să plec nicăieri, oricum.

— Asta așa e, domnule Jefferson.

— Cine ești? Ce vrei de la mine?

— Nu, domnule Jefferson! Eu te întreb pe bune: *Cine sunt eu?*

— Omule, habar n-am! Oi fi vreun nebun, asta ești!

Se auziră râsete.

— Nu e un început prea bun, domnule Jefferson. De ce mă minți?

Omul se aplecă și lovi cu cuțitul în bandajul de pe genunchiul sfărâmat de glonte al lui Jefferson, făcându-l să tresară de durere, de parcă s-ar fi electrocutat.

— Iisuse! Ce faci, omule? Nu știu nimic!

— Cine sunt eu, domnule Jefferson?

Îl lovi iarăși în picioare și Leroy scrâșni din dinți.

— Cine sunt eu, domnule Jefferson?

— Nu știu! Nu te-am mai văzut niciodată!

— Nu pot să sufăr minciunile. Te întreb încă o dată: cine sunt eu?

— Nu știu, nu știu, Doamne, de ce faci asta?

Vocea lui Jefferson suna ascuțit, plină de spaimă.

„Musafirul" său oftă. Jefferson simți cuțitul pe picior și-și încordă mușchii stomacului ca să reziste la durere, însă celălalt continuă:

— Te-am văzut astăzi, domnule Jefferson. Te-am văzut la tribunal, când ți-ai recunoscut vina la toate acuzațiile alea caraghioase, false, care ți s-au adus. Aveam mari speranțe pentru tine, domnule Jefferson, când am citit că ai fost arestat. Închipuie-ți surpriza mea, în această dimineață, când te-am văzut în ziar și am citit că nu mai

ești acuzat de uciderea Sophiei Millstein și că urma să ajuți poliția în ancheta ei. Bineînțeles, articolul nu spunea cam care ar fi ancheta asta, dar m-am gândit că e mai bine să greșești, dar să fii în siguranță. Așa că m-am grăbit să ajung la tribunal și să-mi ocup un loc lângă ceilalți curioși, mai în spate, și te-am așteptat să apari. Păreai preocupat. Erai nerăbdător să-ți rezolvi treaba și nu prea erai atent la ceea ce se întâmpla în jur. Ăsta-i un obicei rău pentru cineva care are de-a face cu crima, nu crezi? Trebuie să fii întotdeauna mai isteț decât ceilalți ca să afli cine e și ce face fiecare, chiar și într-o sală de tribunal plină până la refuz. Ar fi trebuit să-ți faci timp să examinezi fețele celor care se înghesuiau să te vadă. Dar n-ai făcut asta, nu-i așa? În schimb, mi-ai dat ocazia să-ți aflu adresa. Așa că am venit aici și te-am așteptat. Pentru că vreau să te întreb câte ceva, am niște îndoieli, iar mie nu-mi place îndoiala. Ești un criminal profesionist, domnule Jefferson. Să nu crezi că asta e o abordare bună, să zicem că e, de fapt, cea mai proastă. Să zicem că e o problemă. Dar dacă nu e, atunci, ei bine, atunci n-ai decât să fii plăcut surprins. Nu-i așa, domnule Jefferson?

— Omule, habar n-am ce naiba tot îndrugi…

Ultimele cuvinte fură înghițite de o durere ascuțită, căci cuțitul lovi din nou genunchiul bandajat, căutând să-i atingă pielea și mușchii. Jefferson șuieră:

— Fir-ar să fie, doare, omule! Nu știu ce-i cu tine, ești nebun sau ce ai, lasă-mă-n pace!

— Cine sunt eu, domnule Jefferson?

Acesta nu răspunse. Lacrimi de durere i se adunau pe față, curgându-i pe obraji. Înțelesese foarte puțin din tot ceea ce îi spusese atacatorul. Își simțea gâtul uscat și avea un gust acru în toată gura.

— Ești un ucigaș, zise Jefferson.

Omul ezită și Jefferson îl auzi trăgând adânc aer în piept

— E un început, spuse el. Iată o întrebare simplă: cine este Simon Winter?

Jefferson era nedumerit. Își linse sudoarea de pe față.

— Nu știu cine-i ăsta.

Durerea îi cutremura tot trupul și, în întuneric, era gata să dea drumul unui strigăt care i se înțepeni în gât când îl auzi pe om spunându-i:

— Taci!

Piciorul îl ardea. Cuțitul trecuse prin bandaje, răsucindu-se în carne. Jefferson încercă să se aplece, luptându-se cu legăturile care-i fixau mâinile de scaunul cu rotile.

— Doamne sfinte! rosti el. Nu face asta! Te rog, nu face asta!

— Cine sunt eu, domnule Jefferson?

— Te rog, te rog, oricine ai fi, nu mai face așa cu cuțitul…

— Ăsta a fost doar începutul. O s-o fac din nou. Cine este Simon Winter și ce știe despre mine?

Jefferson aruncă vorbele asemenea unui torent de teamă,

ca și când ar fi simțit o nouă lovitură ce-i transforma genunchiul într-o minge de foc atunci când cuțitul îi sfâșia tendoanele și nervii.

— Habar n-am, omule! N-am auzit numele ăsta până acum!

O clipă agresorul rămase tăcut și Jefferson căută cuțitul în întuneric. Îl simți, însă, pe celălalt mișcându-se lângă el, atingându-i piciorul și-atunci adăugă grăbit:

— Ăsta-i adevărul, omule! Habar n-am, nu mă lovi din nou!

— Bine, se auzi vocea după un timp. Într-adevăr, nu mi se pare că știi răspunsul.

După un timp continuă:

— Domnule Jefferson, trebuie să ai răbdarea unui păianjen. Să-ți țesi pânza și să aștepți ca prada să vină singură la tine.

Ezită, apoi adăugă:

— Nu-i așa, domnule Jefferson?

Acesta se grăbi să-i răspundă.

— Da, sigur, așa e cum spui tu!

În întuneric se auzi un mic hohot de râs amar.

— Dar eu, eu cine sunt, domnule Jefferson?

— Nu știu. Și nici nu vreau să știu și chiar dacă aș ști, n-aș spune nimănui.

— Crezi că sunt un criminal, ca și tine, domnule Jefferson?

— Nu, ba da, nu știu…

— Crezi că sunt un neisprăvit care ucide și fură pentru a-și cumpăra drogurile alea dezgustătoare? Crezi că sunt ca tine?

— Nu, nu asta am vrut să spun!

— Atunci, cine sunt eu, domnule Jefferson?

Jefferson nu răspunse, hohotind din cauza durerii care-l copleșea, pe un ton aproape rugător:

— Nu știu, nu știu!

Îl auzi pe necunoscut cum începe să se plimbe prin cameră, în jurul lui, și se răsuci în scaun, încercând să urmărească silueta care se zărea printre umbrele din camera de zi. După o clipă, pe un ton ferm, blând, curios totuși, individul îl întrebă:

— Spune-mi, dacă ai muri în seara asta, exact în următoarele două secunde, domnule Jefferson, crezi că lumea ți-ar observa absența, fie chiar și întâmplătoare?

— Omule, te rog, îți spun tot ce vrei, dar nu înțeleg ce zici. Vorbești aiurea. Nu pricep, pur și simplu nu pricep!

— Eu am fost părtaș la evenimente mărețe, domnule Jefferson. La unele dintre cele mai importante evenimente din istoria omenirii. Evenimente de neuitat… Au fost niște timpuri extraordinare…

Vocea făcea să dispară orice alt sentiment, în afară de frică. Leroy Jefferson abia dacă deslușea, în lumina slabă ce se strecura în încăpere de la un felinar din stradă, forma aceea neliniștită, mereu în mișcare.

— Cine sunt eu, domnule Jefferson?

Acesta își scutură cu putere capul.

— Oh, te rog, lasă-mă-n pace cu întrebarea asta! Nu știu cine ești!

Vocea scoase un mic hohot răgușit în atmosfera încremenită din cameră. Părea să se audă din mai multe direcții deodată și Leroy Jefferson își întoarse capul, străduindu-se să-și dea seama, în bezna de cerneală, unde se afla, de fapt, necunoscutul. Voia să strige, dar știa că ar fi fost în zadar. Se înfioră din toată ființa și așteptă ca vocea să-i pună altă întrebare. Era dezorientat, înspăimântat. Abia dacă înțelegea ce-l întreba omul acela. Vorbea într-un fel cu totul deosebit de tot ceea ce auzise el până atunci. Durerea nimicitoare din genunchi începuse, parcă, să-i pulseze în tot trupul, urmând ritmul bătăilor de inimă, la fel de intensă ca spaima care-l răvășea.

— Bine, rosti omul.

Continua să se miște când într-o parte, când în alta, oprindu-se, din când în când, în spatele scaunului cu rotile. Jefferson se răsucea în toate părțile, nervos.

— Să vorbim puțin despre târgul pe care l-ai făcut cu procuratura statului Florida. Ce fel de târg este, domnule Jefferson?

— Trebuie să le spun tot ce știu despre niște infracțiuni.

— Bun. Asta e bine. Ce infracțiuni, domnule Jefferson?

— Spargeri, jafuri, sunt o grămadă de-astea în Miami Beach.

— Aha! Mai departe!

— Păi, asta-i tot! Tot felul de găinării, niște furturi, de fapt, ți-am mai zis. Probabil că vor și niște informații despre traficanții de droguri.

Necunoscutul se mișcă în spatele lui.

— Nu, asta nu prea e logic, domnule Jefferson.

— Dar îți spun adevărul!

Omul râse.

— Mă jignești, domnule Jefferson! Și jignești și ideea de adevăr.

Jefferson simți deodată apăsarea cuțitului pe obraz și vru să țipe. Dar se pare că agresorul anticipase aceasta, căci îi șopti la ureche:

— Nu țipa! Nu striga! Nu face nimic care să mă oblige să termin odată cu toate astea.

Jefferson își înfrânse groaza și dădu din cap în semn că a înțeles.

Urmă o pauză înainte ca omul să vorbească iar.

— Cât de puternic ești, domnule Jefferson? Să nu uiți, nu striga! Ai să ții minte, da?

Jefferson făcu semn că da.

— Bine, zise celălalt.

Apoi făcu să alunece cuțitul ușor pe obrazul lui Jefferson, lăsând o tăietură destul de adâncă în piele.

Jefferson strânse din dinți ca să nu țipe.

— Nu mă minți, domnule Jefferson.

Spusese totul fără să ridice vocea, pe un ton coborât, calm.

Jefferson se gândi că ar trebui să zică ceva, dar gândul îi era doar la acea lamă de cuțit care îi gâdila, parcă, celălalt obraz.

— Oamenii trebuie să se folosească într-un mod constructiv de furia pe care o simt, domnule Jefferson.

Vârful lamei se înfipse din nou în piele, apoi se târî pe obraz, sfâșiindu-i carnea. Durerea se înteți și, pentru o clipă, Jefferson se gândi că o să-și dea duhul.

Celălalt oftă și trecu alături, lângă scaun. O secundă doar i se zări profilul în lumina palidă. Părul alb îi luci ușor, ca și cum ar fi fost electrizat.

— Este o mare diferență între a fi bătrân și a avea experiență, domnule Jefferson.

Se aplecă peste el.

— Acum, fii atent ce-ți spun! Am fost destul de răbdător cu tine. Nu-ți cer să-mi povestești ceea ce nu știi. Tot ceea ce-ți cer este să fii sincer.

— Încerc, te rog, încerc să…

— Nu mi se pare că e destul, domnule Jefferson.

— Ba da, ba da, promit!

— Cine știe despre *Der Schattenmann*, domnule Jefferson?

— Omule, te rog, nu știu cine-i ăsta!

— Cine îl caută? Poliția? Tânăra și drăguța procuroare? Bătrâni… dar despre ei știu că îl caută. Dar altcineva? Cum se face că ești amestecat în toate astea? M-ai văzut în noaptea aceea, domnule Jefferson? Vreau să știu și vreau

să mi-o spui acum! Nu sunt întrebări prea grele și, totuși, eviți să răspunzi. Din cauza asta m-ai obligat să-ți las o pereche frumușică de cicatrice, câte una pe fiecare obraz. Rănile se vor vindeca, domnule Jefferson, dar cicatricele vor rămâne ca să-ți aducă aminte de încăpățânarea ta prostească. Și tot tu m-ai obligat să-ți rănesc mai tare genunchiul. Nu crezi că aș putea să ți-l fac ferfeniță, domnule Jefferson? Poate că e timpul să vâr cuțitul în toate acele cusături făcute de doctori. Cam ce crezi că ai simți?

— Te rog, omule, încerc să te ajut…

— Chiar așa, domnule Jefferson? Nu mă impresionează chestia asta. Domnul Silver n-a mințit când am vorbit cu el în împrejurări asemănătoare, deși n-aș putea spune că s-a comportat prea binevoitor. Dar avea prieteni pe care voia să-i protejeze, așa că împotrivirea lui era de înțeles. Ca și moartea lui, de altfel. Iar cu domnul Stein… ei bine, cu el întâlnirea a fost compromisă de la început, încă de când m-a văzut, la fel ca și în cazul doamnei Millstein. Îi cunoșteam pe oamenii aceștia, domnule Jefferson, îi cunoșteam de zeci de ani. De când eram tânăr, mai tânăr decât dumneata. Și au murit, domnule Jefferson, așa cum au murit toți. Liniștiți și ascultători.

— Habar n-am despre ce vorbești, omule! Lasă-mă-n pace!

— Domnule Jefferson, și lor le-am pus aceeași întrebare. Și ei știau răspunsul.

— Îmi pare rău, te rog eu nu… îmi pare rău…

— Cine sunt eu, domnule Jefferson?

Acesta hohoti, înlemnit de groază și de durere. Nu-i răspunse.

După o clipă, auzi în spatele lui:

— Mai am și alte întrebări. Vezi dumneata, eu știu că în statul Florida nu poți obține un târg cu procuratura după ce ai împușcat un polițist, decât dacă vânează pe cineva „special". Pe cineva care are o importanță deosebită pentru ei, atât încât să facă ceva care, în mod sigur, pentru ei este foarte neplăcut, și anume, să te lase liber. Nesuferită treabă! Să lași un drogat care aproape că a ucis un polițist să-și ia zborul. Cred că le-a stat în gât chestia asta, și polițiștilor, și procuraturii. Deci, eu nu cred că îi ajuți să rezolve doar niște găinării. Nu, există ceva mult mai important decât asta, nu-i așa?

— Omule, te rog!

— Mult mai important, nu?

— Da, omule, cum spui tu!

— Și acel „ceva" sunt eu. Totdeauna am fost eu, dar ei n-au știut.

Necunoscutul păru să respire cu sete.

— Domnule Jefferson, vreau, deci, adevărul. Știi, nimeni n-a reușit să mă refuze, în toți acești ani în care am pus întrebări. Nimeni-nimeni! dintre cei întrebați n-a îndrăznit să nu răspundă. Un record, nu crezi? Întotdeauna a fost ușor. Oamenii sunt atât de vulnerabili! Vor să trăiască și,

când le iei viața, capeți cea mai mare putere din lume. Știi ceva, domnule Jefferson? Întotdeauna mi-au răspuns. Și-atunci, demult, în nopțile acelea. Se auzeau sirene, din cauza raidurilor aeriene, iar străzile erau bombardate. Era un oraș al morții. Nu era prea diferit de ceea ce ne înconjoară acum, domnule Jefferson, ceea ce e ciudat, dar și interesant, nu ți se pare? Am progresat, totuși nimic nu s-a schimbat, nu? Oricum, întotdeauna mi-au spus ceea ce am vrut să știu. *Unde erau banii. Unde erau bijuteriile. Unde erau rudele, vecinii, prietenii, unde se ascundeau toți ceilalți.* Mi-au spus întotdeauna ceea ce voiam să aflu și erau oameni inteligenți, domnule Jefferson. Mai inteligenți decât tine. Erau educați, aveau posibilități. Totuși, eu i-am prins, așa cum te-am prins și pe dumneata. Apoi mi-au spus ceea ce voiam să știu, și așa vei face și dumneata.

Jefferson își auzi propriul gâfâit în camera întunecoasă.

— Gândește-te puțin la situația în care ești, continuă vocea.

Părea să se audă din toate părțile deodată, iar Jefferson se simțea teribil de dezorientat, părăsit, parcă nu era în propria sa locuință, într-o zonă a orașului pe care o știa, credea el, foarte bine, acolo unde copilărise și-și petrecuse mai tot timpul, ci în cu totul alt loc, parcă era în larg, gata să se înece, fără să zărească țărmul măcar.

— Ești schilod și, pe deasupra, te-am desfigurat cu cicatricele acelea. Ce mai rămâne?

Apăsă lama cuțitului pe buzele lui Jefferson.

— Sau poate ai prefera să fii orb, domnule Jefferson. Aș putea să-ți scot ochii. Am mai făcut treaba asta. Vrei să-ți trăiești viața de-acum înainte schilod și orb? Ce viață ar mai fi și asta, domnule Jefferson? Mai ales pentru cineva cu felul dumitale de viață. Dar pot s-o fac, să știi!

Jefferson văzu lama cuțitului rătăcindu-i pe față, lucind în lumina palidă.

— Sau poate altceva, mai important.

Omul lăsă brusc cuțitul, apăsându-l în josul pântecului.

— Nu e extraordinar faptul că sunt atâtea feluri în care poți răni un om? Fizic, psihic, emoțional…

Cuțitul apăsa tot mai tare, înnebunindu-l de frică, și Jefferson crezu că o să vomite.

— Și încă niște vătămări care le completează pe cele trei. Nu-i așa, domnule Jefferson?

Acesta nu se simți în stare să-i răspundă. Frica, asemenea unui abur, îi încâlcea gândurile. Se simțea prins într-o plasă care amenința să-l strângă de gât, oricât s-ar fi împotrivit, oricât ar fi încercat să scape. Se străduia din răsputeri să gândească limpede, dar îi era foarte greu, cu vocea aceea egală, rece care îi răsuna în urechi și cu lama cuțitului care-i dansa în jurul corpului. Parcă se afla în mijlocul unui vârtej de durere și teroare; știa că, dacă i-ar fi spus adevărul, dacă i-ar fi spus că l-a văzut înainte, când a ucis-o pe Sophie Millstein, și că toate acestea le mărturisise lui Walter Robinson și lui Espy Martinez și că le oferise date ca să-i poată face portretul-robot, că fusese

de acord să depună mărturie împotriva lui la tribunal, atunci n-ar mai fi avut scăpare. Și probabil că omul acesta i-ar fi ucis și pe polițist și pe procuroare, pe oricine era o amenințare pentru el. Înțelese aceasta cu o luciditate neumbrită de durerea ce-i răscolea trupul, o înțelese pentru că el însuși recunoscu în sinea lui că ar fi procedat la fel, dacă ar fi stat *el* și nu celălalt cu un cuțit în mână, aplecat deasupra vreunui martor incomod, plin de furie și teamă, sub amenințarea arestării. Gândul acesta îi dădu o certitudine la fel de înspăimântătoare ca și vizitatorul însuși.

Simți cum îi curg lacrimile din ochi, picătură după picătură, amestecându-se cu sângele de pe obraz.

— Deci, domnule Jefferson, cine sunt eu?

Întrebarea îi sună în urechi, neliniștitoare, terifiantă. Respiră din răsputeri, încercând să-și țină firea. În acea secundă știa că nu mai avea importanță ce va spune. Agresorul îl va ucide, oricum. Nu putea spune, nu putea face nimic pentru a se salva. Dacă i-ar fi spus celuilalt ceea ce acesta voia să afle, n-ar fi făcut decât să-și prelungească agonia cu câteva minute. Sau poate secunde.

La gândul acesta îl cuprinse panica. Trase de cablul cu care era legat, dar nu putu să-l desfacă. În liniștea încăperii, îl simți pe necunoscut că se tot mișcă pe lângă el, ca o adiere rece de vânt iscată din senin într-o zi călduroasă. Înghiți în sec, cu gâtul uscat, de parcă ar fi avut un cărbune fierbinte pe limbă. În acel moment, pe

neașteptate, inima îi fu copleșită de o senzație nouă și surprinzătoare.

Leroy Jefferson simți un calm desăvârșit în toată ființa sa.

„Asta era, își dădu el seama, nu există ieșire."

Nu putea lupta. Știa că nimeni n-ar fi răspuns la strigătul lui de ajutor. Și mai știa că nicio minciună și niciun adevăr nu-l vor putea salva.

Se gândi că ar trebui să fie speriat, dar, în schimb, simțea o acceptare totală, vecină cu sfidarea. Înțelese, pe loc, că făcuse îngrozitor de puține lucruri în viața lui care s-ar fi putut numi bune sau măcar cinstite și că acum, înfruntând moartea, nimeni nu-l mai poate vedea cum se transformă, cum găsește înăuntrul lui bunătatea. I-ar fi plăcut dacă Walter Robinson sau Espy Martinez ar fi putut să vadă această schimbare și să-și dea seama că el a luptat ca să-i protejeze și că, poate, le-a salvat viața. Spera ca, atunci când va fi găsit, ei să înțeleagă că murise fiind ceea ce niciodată, până în clipa aceea, nu reușise să fie.

— *Cine sunt eu*, domnule Jefferson?

Acum știa răspunsul: era moartea.

Dar se hotărî să nu-i dea omului cu cuțitul în mână nicio satisfacție. Spuse însă cu o voce fermă, care nu purta în ea nicio umbră de teamă:

— Bătrâne, nu știu nimic despre toți oamenii ăștia. Poate că ei ți-au spus ce voiai să afli. Poate că nu. Treaba lor. Dar eu știu un lucru: eu, unul, n-o să-ți spun nimic!

Apoi se lăsă pradă durerii și agoniei ce-l aștepta.

DOUĂZECI ȘI UNU
Ura

„L-aș fi putut prinde”, își spuse Simon Winter.

Dar în aceeași secundă își dădu seama de altceva: „Și el m-ar fi putut prinde”.

— Pat[36], șopti el.

Fostul polițist stătea cufundat într-un fotoliu, preocupat, printre vrafuri de cărți și reviste, la Biblioteca din Miami Beach. Luminile fluorescente și instalația de aer condiționat care scotea un bâzâit continuu izolau, parcă, încăperea de agitația de afară. Pentru o bibliotecă, sala era, totuși, mai gălăgioasă decât ar fi fost de așteptat. Pe podeaua acoperită cu linoleum se auzeau tot timpul pași puternici; un bătrân sforăia, cu ziarul căzut în poală; din când în când, niște voci ridicate străpungeau liniștea - o femeie în vârstă încerca să-i explice alteia ceva, fără să-și dea seama că deranjează, căci erau aproape surde amândouă. Era un fel de agitație care ar fi iritat orice persoană studioasă. Totuși, biblioteca servea unor scopuri

[36] (La șah) - Situație în care un jucător, fără a fi în poziție de șah, nu mai poate face nici o mișcare și este obligat să înceteze jocul, partida declarându-se remiză, (n. tr.).

oarecum diferite, în sensul că era un loc unde te puteai informa, dar, în același timp, era un spațiu unde se puteau întâlni niște bătrâni din Miami ca să petreacă în siguranță și tihnă câteva ore.

De fapt, recunoscu Simon, cam pentru același lucru venise și el. În cele douăzeci și patru de ore ce trecuseră de când Umbra fugise din locuința sa, Simon se hotărâse să facă anumite lucruri. Primul: să păstreze secretul, deocamdată, despre acest eveniment. Al doilea: știa că trebuie să se miște mai repede și să fie mai pregătit.

Se înconjurase de materiale referitoare la holocaust, care se găseau din belșug la Biblioteca din Miami Beach. Era foarte neliniștit. Nu putea să-și scoată din minte faptul că undeva, în trecut, exista o informație ce ar fi putut deschide poarta spre prezent. Era în încurcătură, nu știa cum să găsească acel unic indiciu. Cărțile zăceau lângă el, răspândite pe mica masă, adunate la picioare; toate erau despre naziști. Povesteau ce-au făcut naziștii, cum, unde și cui. I se părea straniu ceea ce făcuseră ei - să creeze o lume a terorii, o lume în care spaima era rutină, era ceva obișnuit și se întreba dacă nu cumva acesta era unul dintre cele mai mari rele pe care le făcuseră. Dar ideea aceasta nu-l ajuta deloc să dea de urma Omului din umbră, nu-i spunea nimic despre ceea ce căuta el: un indiciu despre felul de a gândi al acelui om. Niciuna dintre cărți nu-l ajuta. Unele, recunoștea Simon, încercau să examineze personalitatea celor care purtau uniformele negre. Existau

niște motive de ordin politic pentru care oamenii ajungeau să adere la Partidul Național-Socialist, pentru care se hotărau să participe la acțiunile SS-ului, ajungând să justifice crimele și genocidul. Aceste motive de natură politică se pliau pe un anumit model psihic, dar niciunul dintre acestea nu se apropia cât de cât de caracterul Omului din umbră, deoarece, așa cum sublimaseră Frieda Kroner și rabi Rubinstein, el nu fusese niciodată nazist, ci era unul dintre cei care ar fi trebuit să fie vânat de naziști. Și totuși el reușise să răstoarne, într-un fel, ecuația, apăruse în urma unor evenimente care-și lăsaseră amprenta asupra persoanelor legate de ele. Era ceva cu totul diferit, era unicul jucător al unui joc diabolic. Simon Winter închise cartea cea groasă de istorie cu un pocnet ce răsună în toată sala.

„Dacă nu-l înțeleg măcar un pic, o să-mi scape iar printre degete, își zise el. Nu e genul care să facă de două ori aceeași greșeală."

Se lăsă mai mult în fotoliu, sprijinindu-și capul în mâini. Brusc, se văzu stând în fața locuinței lui, chiar lângă îngerașul cu trompetă, cu o noapte înainte, și se întrebă ce anume i se păruse atunci în neregulă.

Să fi fost norocul? Instinctul? Cel de-al șaselea simț al polițistului, flerul său?

Winter oftă încet.

Nu răzbătuse niciun zgomot, atunci. Niciun pas. Nu se auzise respirația cuiva. Nu fusese aprinsă nicio lumină

dintre cele care trebuiau să rămână stinse. Nicio fereastră nu fusese deschisă - dintre cele care trebuiau să stea închise. El descoperise ușa din spate deschisă doar după ce se convinsese că Umbra era înăuntru.

Noaptea nu avusese nimic neobișnuit. Era caldă și, desigur, întunecoasă. Orașul vibrase ca în fiecare seară.

Singurul lucru ieșit din comun fusese faptul că un om cu un cuțit în mână îl aștepta pe el și, dacă n-ar fi simțit, datorită experienței, o amenințare, un pericol, n-ar mai fi fost acum pe urmele „Umbrei". Se întreba de unde îi venise senzația aceea, dar nu găsea răspunsul, deși știa că ar fi fost o prostie să creadă că este atât de norocos încât să-și mai poată resuscita în vreun fel intuiția de atunci.

„De fapt, tu ar trebui să fii mort acum" își zise Simon.

Ridică brusc privirile, plimbându-le peste toți pensionarii din sală care citeau cărți, reviste și ziare. Unii stăteau pur și simplu pierduți în visare, cu gândul la trecut. Făcu ochii mari de teamă; era o neliniște care-l făcu să se cutremure.

„Ești aici? Te vânez eu pe tine sau tu pe mine?"

Simți un impuls să se ridice și să o ia la fugă, dar se stăpâni, încercă să se îmbărbăteze și să-i examineze pe cei care se iveau în raza lui vizuală: omul cu pălărie, cufundat în lectura ziarului *Herald Tribune*, un altul cu pielea zbârcită, ce părea să studieze tavanul, un bătrânel cu șosete albe și bascheți negri, cu pantaloni scurți, din bumbac, care trecea încet pe lângă el, cu câte o carte

poliţistă în fiecare mână.

Winter se ridică pe jumătate şi se uită în spatele lui, la oamenii de pe celelalte scaune, aşezaţi la mesele din încăpere, ascunşi, aproape, după vrafuri de cărţi sau după paravanele care izolau fiecare loc în parte. Apoi se aşează din nou. Îi trebui un moment ca să-şi revină. Zâmbi: „Cum ai aflat de mine, de unde ai fi putut să afli?" Ştia răspunsul: de la Irving Silver. „Dar oare ce ţi-a spus? Destul ca să te determine să mă ucizi. Totuşi, cât ştii despre mine? N-ai stat destul în locuinţa mea, nu-i aşa? N-am găsit indicii că ai fi stat atât cât să-ţi dai seama cine sunt. Sertarele nu erau răscolite. Hainele nu erau atinse. N-ai găsit pistolul şi deci nu ştii că am aşa ceva şi că aş putea să-l folosesc şi nici nu ştii că, odată, demult, am fost un foarte bun trăgător; mă îndoiesc că nu-mi vor reveni reflexele, căci eu şi corpul meu suntem foarte buni prieteni. Nu, de fapt voiai să mă ucizi deoarece ai crezut că sunt o ameninţare, şi pentru tine cel mai uşor lucru din lume este să ucizi."

Simon clătină din cap. „Eşti un ticălos foarte sigur de sine! Dar n-a fost atât de uşor cum ţi-ai închipuit şi acum, probabil, eşti puţin îngrijorat, ceea ce pentru mine e de mare folos. Desigur, vrei să afli mai multe despre mine, nu-i aşa? Ei bine, s-ar putea să fie mai greu decât crezi. Cel puţin până acum bâjbâi. Nu ca mine, poate, totuşi sondezi terenul şi vrei să-ţi încerci norocul într-o direcţie în care, în mod obişnuit, n-ai face-o."

Winter simțea cum îl cuprinde mânia.

„Au fost prăzi ușoare, nu? Fie că erau tineri și speriați, atunci, demult, fie că sunt bătrâni și speriați - acum - erau întotdeauna disperați, pierduți, sentimente pe care tu nu le-ai cunoscut niciodată, nu-i așa? Tu ai controlat întotdeauna situația. Dar ai făcut o greșeală când ai omorât-o pe Sophie Millstein, pentru că nu ți-ai imaginat că un vecin de-al ei te va înfrunta. Nu te-ai gândit că ar putea fi cineva pe lumea asta căruia i s-ar părea o imensă provocare să te găsească, așa cum ție ți se pare o imensă provocare să rămâi în umbră. Și nu ți-a trecut prin cap că omul acesta care s-a hotărât să te vâneze poate să aparțină unei sfere pe care n-o cunoști. Și eu știu multe lucruri despre felurile în care se poate muri, poate la fel de multe ca tine, și eu sunt bătrân și nu mi-a mai rămas prea mult timp, ceea ce îmi dă posibilitatea să fiu imprevizibil, deci, periculos, și nu te-ai confruntat niciodată cu un om periculos, nu-i așa?

Fostul polițist se întinse și luă un pix și un blocnotes cu hârtie galbenă și începu să mâzgălească niște însemnări.

„Ce știu până acum?" își spuse el. Apoi răspunse: „Mai mult decât îmi închipui. Știu că ești bătrân, dar arăți, poate, mai tânăr. Știu că ești puternic, pentru că ai trăit bine întotdeauna. De ce ucizi? Ca să rămâi în anonimat, să nu te cunoască nimeni." Simon se opri o clipă, apoi reluă: „Dar nu e numai asta, nu-i așa? Mai este un motiv în afară de acela de a-ți păstra anonimatul, corect?" Zâmbi în sinea

lui: „Îți place, nu? Îți place ideea că cineva ar putea să te recunoască, așa-i? Când Sophie Millstein te-a zărit în fața magazinului cu înghețată pe Lincoln Road Mall, nu te-ai înfiorat de frică, nu-i așa? Nu, te-ai înfiorat de plăcere, pentru că din nou începea vânătoarea, iar ție îți place vânătoarea, nu?" În acea clipă, lui Simon îi veni un gând îngrozitor și pixul îi tremură, un moment, pe hârtie. „Poate că Sophie Millstein nu te-a zărit din întâmplare, poate că o vânai de mult timp. Și pe ceilalți la fel, câți or fi fost…"

Scrâșni din dinți. Totul părea să capete un anumit aspect ca apoi să se transforme în cu totul altceva. Se dojeni în sinea lui: „Concentrează-te numai asupra indiciilor pe care le ai."

Apoi continuă să raționeze, strecurându-se prin labirintul de contradicții ce-l învăluia pe *Der Schattenmann.* „Bun. Ce altceva mai știu? Știu că nu se teme de poliție pentru că a venit la mine în casă fără prea multe pregătiri. Pur și simplu voia să mă omoare, și pe urmă era sarcina lui Robinson să rezolve cazul. Deci Omul din umbră nu crede că ar putea fi arestat. De ce?" Răspunsul îi veni aproape instantaneu: „Pentru că nu e un criminal. Dacă ți-aș descoperi numele astăzi, ce-aș putea afla mai departe? Că n-ai fost niciodată arestat. Nu îți sunt înregistrate amprentele. Nu există date despre tine că ai fi fost măcar suspectat de crimă. Probabil că ți-ai plătit impozitele. N-ai întârziat cu plata niciodată, în cazul vreunui împrumut și

nici în cazul închirierii unei mașini. N-ai avut probleme cu carnetul de șofer, probabil că nici măcar n-ai primit vreo amendă pentru depășirea vitezei. Ai dus o viață discretă, ai trecut neobservat peste tot. O viață exemplară. Cu o singură excepție: omori oameni."

Simon oftă ușor și clătină din cap, zicându-și: „Asta te face să te simți sigur. Știi că poliția operează într-o lume supusă rutinei." Își aminti de celebrele vorbe ale lui Claude Rains din *Casablanca:* „Caută printre suspecții obișnuiți." Apoi își reluă monologul interior: „Dar tu nu ai fost niciodată prins în capcană, nu-i așa? Pentru că tu nu faci parte din categoria celor pe care îi căutăm noi, polițiștii. Leroy Jefferson era printre ei și din cauza asta detectivul Robinson l-a găsit atât de repede. Dar tu nu ești un drogat amărât, nu-i așa?"

Puse carnețelul pe brațul fotoliului. Se întreba dacă Walter Robinson reușise să obțină portretul-robot. Brusc se simți cuprins de dorința de a-l vedea pe omul în apropierea căruia se aflase în propria lui locuință, deși doar pentru câteva secunde. „Încep să te înțeleg, «Umbră», își șopti el, ca pentru sine. Și cu cât te înțeleg mai bine, cu atât ieși din întuneric și nu mai ești doar o «umbră»"

Se uită la cărțile strânse în fața lui și îi veni, deodată, o idee. „Nu caut unde trebuie, se gândi el. Nu întreb pe cine trebuie. Rabi, Frieda Kroner, Esther de la Centrul Holocaustului, toți istoricii cu tratatele lor - nu sunt ceea ce-mi trebuie mie. Ei cunosc doar teama și amenințarea

semănate de Omul din umbră în urma lui. Trebuie să-i găsesc pe cei care au contribuit la crearea unei asemenea ființe."

Simon Winter luă o carte din vraful ce se afla lângă el, având titlul: *Enciclopedia celui de-al Treilea Reich.* O răsfoi iute, până când găsi un regulament de organizare administrativă. Notă câteva numere și funcții pe carnețelul său și trase adânc aer în piept. „E ca o ghicitoare. Dar am văzut altele și mai încurcate. Și la asta chiar că nu te aștepți, nu-i așa?"

Își strânse lucrurile și se ridică. Erau niște cabine telefonice la ieșirea din bibliotecă și vorbi cu Esther Weiss de la Centrul Holocaustului și cu istoricii cu care mai discutase și înainte. Își văzu, pentru o clipă, chipul în sticla ușii de la intrarea bibliotecii și începu să-și urmărească buzele în timp ce vorbea de unul singur. Era ceva care îl amuza. Bătrânii vorbesc mereu singuri pentru că nu-i ascultă nimeni, niciodată. Ține de nebunia inofensivă care-i atinge la vârstele acestea înaintate. Uneori vorbesc cu copiii care nu mai sunt lângă ei, cu prietenii pe care i-au pierdut de mult, cu frații sau surorile care au murit. Uneori vorbesc cu Dumnezeu. Alteori vorbesc, foarte agitați, cu stafii. „Iar eu, își spuse Simon zâmbind, vorbesc cu un criminal".

Și Walter Robinson era nemulțumit.

Portretul-robot al Omului din umbră îl privea de pe

birou. Expertul desenase fața cu un mic rânjet batjocoritor, care-l enerva teribil pe inspector. Nu desenul în sine, cât zâmbetul, pentru că era o aluzie la anonimatul de care se bucura criminalul.

Începuse să întreprindă anumite acțiuni de căutare, de rutină, activități obișnuite pentru orice detectiv, dar care, uneori, se dovedesc pline de succes. Totuși Robinson nu obținuse niciun rezultat până acum. Trimisese prin fax amprenta degetului mare al criminalului, luată de pe gâtul Sophiei Millstein, la toate laboratoarele FBI-ului din Maryland, ca să vadă dacă nu cumva apare ceva. Combinația între tehnica amprentelor și cea a calculatoarelor, în anchete, evolua destul de greu. De ani de zile, potrivirea tipurilor de amprente era făcută tot de ochii omului. Aceasta implica, desigur, faptul că polițistul știa cine era suspectul, astfel încât specialistul să poată compara amprentele de la locul crimei cu cele luate de la suspect. De-abia în ultimii ani se dezvoltase mai mult tehnica pe calculator în acest domeniu, permițând ca amprenta unui necunoscut să fie introdusă în calculator și confruntată cu alte milioane de amprente luate de la indivizi aflați la marginea societății. Computerul din Dade County, o versiune mai redusă a celui de la FBI, nu găsise nimic. Robinson nu-și punea prea mari speranțe în faptul că FBI-ul ar putea descoperi ceva. Oricum, din cauza numărului mare de amprente, FBI-ului i-ar fi trebuit o săptămână, aproape, ca să caute în fișiere, iar polițistul nu

știa dacă își putea permite luxul să piardă atâta timp.

Petrecuse câteva ore obositoare în fața ecranului computerului, căutând un indiciu cât de mic despre identitatea „Umbrei". Erau două înregistrări conținând cuvântul „Umbră" - porecle ale unor colaboratori ai poliției, dar unul era un cântăreț latino-american de aproape treizeci de ani, despre care se presupunea că murise, o victimă a drogurilor, iar celălalt era un violator din zona Pensacola, care primise porecla în urma articolelor din ziarul local. Robinson mai încercă să caute, nu direct prin cuvântul „umbră", ci prin sinonime, dar fără succes. Îi venise chiar ideea să vadă registrele contribuabililor din Miami Beach, folosind cuvântul german *Schattenmann*, dar degeaba.

Încercase să intre în banca de date folosind cuvintele-cheie *Holocaust* și *Evrei*, dar primul nu se regăsea în fișiere, iar al doilea nu făcu decât să-i înșire lungi liste de cazuri de profanare a cimitirelor evreiești și a sinagogilor, cazuri înregistrate și sub numele de „crime datorate urii".

Încercase și prin cuvântul *Berlin*, bineînțeles fără vreun rezultat, iar cu *Auschwitz* și *Gestapo* nu ajunse nicăieri.

Nu se așteptase la vreo minune, dar de fiecare dată când calculatorul îi dădea replica NU EXISTĂ, nemulțumirea lui creștea.

Se dusese și la arhiva cu dosare nerezolvate a poliției din Miami Beach, întrebându-se dacă ar putea apărea vreun semn că Omul din umbră a fost implicat în cine știe

ce caz de demult, dar nu găsise nimic. Bineînțeles că existau crime fără autor, cu victime din rândul evreilor și probabil că unii erau supraviețuitori ai holocaustului, dar dacă proveneau din Berlin sau cum reușiseră să supraviețuiască și unde, acestea erau detalii care nu se aflau în dosare. Iar ca să cerceteze cazuri de acum cincizeci sau douăzeci de ani i-ar fi luat zile întregi. Ținuse dosarele acelea în mâini zicându-și că, în mod sigur, unul, două sau poate mai multe erau opera „Umbrei". O clipă se gândi la bărbații și femeile pe care Umbra îi prinsese în capcană în timpul războiului, în Germania, și-și dădu seama că dosarele din fața lui sunt pentru el un drum închis, la fel ca și crimele de război.

Gândul acesta îl făcu să înjure cu voce tare și să dea drumul unui torent de obscenități pe care, din fericire, nu le auzea nimeni.

Robinson se ridică și începu să se plimbe printre birourile din secție, cu furia unei pisici sălbatice care tocmai a fost capturată, sperând că mișcarea ar putea să-i trezească vreun gând, vreo idee care să-l ajute în căutările lui în banca de date. Fiecare polițist păstrează amintiri despre cazuri mai speciale, cum ar fi cazul „Fiul lui Sam" din New York, rezolvat doar atunci când cineva a verificat toate biletele de parcare achitate în zona din apropierea locului crimei. Se ducea când într-o parte, când în alta a încăperii, oprindu-se pentru un minut sau două să privească afară, pe fereastră, la orașul care se cocea în

arșița amiezii. Se întoarse la biroul său, luă portretul-robot și, ținându-l în fața ochilor, începu iar să se plimbe de colo-colo prin încăpere.

Înălță capul doar în clipa în care auzi o voce întrebându-l:

— Ăsta e omul pe care-l cauți?

În fața lui stătea Simon Winter. Robinson făcu semn că da, străbătu repede spațiul care-i despărțea și îi înmână fostului polițist hârtia. Winter o ținu un moment în mâini, concentrându-se asupra portretului. Ochii săi păreau să soarbă fiecare linie, ca să-și întipărească și mai bine în minte acele trăsături. Apoi zâmbi trist:

— Mă bucur să te văd, nemernicule!

Dar în gând completă: „Deci, tu ești cel care a încercat să mă ucidă".

— Acum, nu mai avem altceva de făcut decât să punem un nume feței ăsteia, zise Robinson pe un ton degajat.

— Un nume…

— Pe urmă o să-l înhață pe ticălos! Poți să fii sigur de asta! E tot ce-mi doresc! Un nume! Și următoarea lui oprire va fi în închisoarea din Dade County. Dar va fi doar o escală înainte de călătoria cu ghionturi spre scaunul electric.

Winter clătină din cap.

— Spune-mi, Walter, ai urmărit vreodată un om implicat în mai multe crime?

— Da și nu, replică acesta. Adică am arestat o dată un

traficant de droguri care își ucisese patru sau cinci concurenți. Și am făcut parte din echipa care l-a prins pe violatorul în serie din Surfside. Crezusem că erau câteva crime pe care să i le punem în cârcă, mai ales în Broward County, dar n-a fost așa și tipul a scăpat, deși sentința ar fi trebuit să fie închisoare pe viață. Dar știu la ce te referi, de fapt. Vrei să știi despre Ted Bundy, Charlie Manson, John Gacy și ucigașul din Boston, care omora prin strangulare, și atâția alții. Te întrebi dacă am participat vreodată la una dintre acele anchete, iar răspunsul e nu. Dar tu, tu ai participat la așa ceva?

Bătrânul zâmbi.

— I-am luat o dată o declarație unui tip care stătea în fața mea, fuma țigară de la țigară și bea coca-cola. Era pe vremea când apăruseră sticlele acelea mici, și din două înghițituri le terminai. Era cald și n-aveam decât un ventilator amărât, într-un colț al camerei, era târziu și de fiecare dată mi se părea că, dacă îi mai aduc o coca-cola nenorocitului ăluia, o să mai mărturisească o crimă. Era vorba de copii mici, de băieți. Îi plăceau mai ales băieții. Toată treaba asta se petrecea undeva în sud, unde sunt mlaștinile, nu departe de locul unde Everglades coboară spre golf. Patria țărănoilor, a bădăranilor. El venea din altă parte, nu se născuse acolo și ai fi zis că e băiat bun. Ar fi trebuit să fie genul care fredonează *Dixie.* Avea vreo două tatuaje zgâriate în grabă, habar n-am ce reprezentau, era nebărbierit de trei zile și purta o șapcă de baseball. Abia

dacă știa să scrie și să citească. Mărturisise vreo șaptesprezece-optsprezece crime până să răsară soarele, așa că l-am luat să ne arate locul fiecăreia. A fost o adevărată excursie, știi? Mă simțeam ca un șofer de autobuz obligat să facă nenorocitul ăla de tur al orașului, de fapt era un coșmar „turistic"; mă gândeam cum or fi fost ultimele ore din viața copilașilor acelora. La început am mers cu un jeep, care s-a stricat, așa că am fost nevoiți să folosim o mașină hodorogită care avea atașat în spate motorul unui avion de pe vremea lui Pazvante. Nemernicul încerca să ne arate unde lăsase cadavrele, dar era atâta soare și, pe de altă parte, plouase atât de mult, încât totul era o apă și-un pământ, și nici el nu se pricepea să explice prea bine, deci nu ne-am ales cu nimic. Am fost obligați să-l acuzăm de o singură crimă. A ajuns pe scaunul electric, dar striga tot timpul că a omorât mai mulți, nu unul singur. Mulți copii… Și știi, de fiecare dată când un vânător sau un pescar dă peste niște schelete în pădure sau în cine știe ce baltă, mă gândesc: „N-o fi cumva mâna bestiei ăleia aici?" Ne era clar că nu vom afla niciodată adevărul.

Simon Winter dădea din cap, răscolindu-și amintirile.

— M-a obsedat ani în șir. Și încă mă obsedează. Nu mă puteam gândi decât la toți acei tați, la mamele, surorile, frații victimelor, care nu primiseră niciun răspuns din partea mea. Știi, unul dintre lucrurile cele mai importante pe care poliția trebuie să le reprezinte - siguranța - lipsea.

Când poți să anunți rezolvarea cazului, oricât de îngrozitor ar fi acesta, trebuie s-o faci, orice-ar fi, pentru că e mai ușor pentru oamenii aceia să aibă o certitudine - deși ea este măsura unui adevăr insuportabil - decât să nu știe cine le-a ucis copilul. Fir-ar să fie de mlaștini! Pot să înghită orice!

Robinson aprobă din cap.

— Acum putem să survolăm zona cu elicopterul, putem să fotografiem locul cu raze infraroșii și, după căldura degajată, ne dăm seama dacă e un cadavru acolo sau nu.

Simon oftă:

— Știința e minunată.

— Deci?

— Ei bine, îmi amintesc că mă gândeam la individul ăla, îmi amintesc cum îl ascultam, întrebându-mă când o să cedeze, ceea ce n-a făcut cu-adevărat. Ai mereu senzația de părăsire, ca și cum ai fi fost cufundat într-un puț. E întuneric, umed și rece și s-ar putea să nu mai ieși de-acolo, și chiar dacă da, tot ce-ți aduci aminte e un coșmar. Și eu cred că omul pe care-l căutăm cam asta e: un coșmar.

Robinson respiră adânc.

— Am probleme uneori cu somnul. Chiar și…

Făcu o pauză și Simon îl completă:

— Chiar și atunci când ești într-o companie plăcută?

— Exact. Chiar și atunci. Este vizibil, nu?

Simon zâmbi.

— Și eu am fost polițist.

Robinson ridică ușor din umeri.

— Am avut coșmaruri acum câteva nopți.

— Ce fel de coșmaruri?

— Păi, le cam știi și tu. Când te uiți la cineva care se înecă și nu poți să-l salvezi. Ceva în genul ăsta.

— Știi ce mă înfricoșa cel mai tare?

— Nu.

— Faptul că erau și alți indivizi ca nemernicul ăla care omorâse șaptesprezece sau optsprezece copii sau poate chiar mai mulți și că umblau liberi ca pasărea cerului, în timp ce eu nu-i puteam prinde, iar ei trăiau și făceau lucrurile acelea groaznice unor copii care nu avuseseră nicio șansă să scape, pe când criminalii le supraviețuiau și-și duceau traiul liniștit, putând să îmbătrânească și să moară pașnic, în somn, fără să fie amenințați sau atinși de ceva rău - pentru că ei erau răul însuși. Iar acum am ajuns și eu bătrân și mă surprind întrebându-mă dacă există cu adevărat rai și iad. Pentru că mă înnebunește gândul că, dacă nu-i prindem pe nenorociții ăștia aici, pe Pământ, atunci au toate șansele să dispară în neant, nepedepsiți. Asta-mi dă coșmaruri.

Robinson își trecu mâna peste frunte.

— Nu m-am gândit la asta.

— Din cauza asta meseria noastră e atât de importantă, Walter. Ne place să credem că există o instanță supremă. Sperăm că există, dar s-ar putea să nu fie așa, și atunci responsabilitatea cade în seama noastră. Doar a noastră, a

nimănui altcuiva.

— Ești un filosof, Simon.

— Normal. Toți bătrânii sunt.

— Și ticăloșii chiar sunt liberi acolo, pe stradă. Asta am aflat și noi, de când ești tu la pensie… Nu unul sau doi, nenumărați. Perverși de toate felurile și de toate soiurile. Ucigași care au propriul lor stil de a opera.

— Dar tipul ăsta, zise Simon privind portretul-robot, nu este un obsedat sexual sau un pervers sau cine știe ce soi de maniac. Nu e Bundy sau Gacy sau Charlie Manson. El are o altă motivație.

— Care?

— Ura.

— Își urăște victimele? Dar abia dacă le cunoaște!

— Nu, le cunoaște foarte bine. Nu pe ele exact, ci ceea ce sunt, ceea ce reprezintă ele. Urăște mai ales ceea ce înseamnă pentru el. Au un trecut comun. Pun pariu că ura lui are rădăcini foarte adânci. El vrea să-și ucidă originea, istoria.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că n-a cunoscut niciodată altceva decât furia.

Robinson își aplecă puțin capul peste portret.

— Da, e logic, rosti după o clipă. Poate că asta mă deruta pe mine.

— Adică?

— Pot să înțeleg perversiunea sau faptul că vrei să

distrugi, să zicem, concurența. Sau pot să înțeleg o femeie care-și împușcă soțul pentru că a înșelat-o. Am fost în stare, întotdeauna, să înțeleg motivul unei crime, faptul că există un motiv. Dar pe individul ăsta nu-l înțeleg. Nu încă. Și asta mă îngrijorează, Simon.

Bătrânul zâmbi.

— Cred, spuse el, că ar fi trebuit să am mai multă încredere în tine.

Se scărpină în cap cu un gest caraghios.

— Deci, dacă știm ce motivație are tipul ăsta, nu crezi că ar trebui să aflăm de unde i se trage?

— Ura?

— Exact.

Winter duse mâna la o mică plasă pe care o avea cu el, în care se aflau cărți și blocnotesul său, plasă care-l făcea să pară unul dintre cei mai ciudați „studenți" din lume. Îi înmână lui Walter o hârtie, acesta se uită repede pe ea, apoi îl privi pe Simon nedumerit:

— Ce înseamnă asta? întrebă el.

Și citi bâlbâindu-se:

— *Geheime Staatspolizei Gbh. 13; Sec. 101…*

Se uită iar la Simon.

— E în germană, nu?

— Exact. Cred că e vorba de Biroul Evreiesc de Investigații. Acolo lucrau „hăitașii". Acolo s-a instruit omul nostru și acolo și-a descoperit vocația. Am dat vreo două telefoane la Centrul Holocaustului și la unul sau doi

istorici. Au promis să mă ajute. Acum trebuie să găsim pe cineva în Germania care să aibă o listă cu cei care au lucrat în acest sector. Pentru că este posibil să-și amintească de Omul din umbră, poate chiar să-și aducă aminte de numele lui. Numele se poate schimba, dar este un început.

Robinson clătină din cap.

— Crezi că au păstrat o listă cu ucigașii care au lucrat pentru ei?

— Da. Nu… Poate. Să-ți spun un lucru pe care l-am aflat. În timpul războiului, nemții făceau liste și înregistrau orice chestie, oricât de trăsnită. Au creat o lume cu susul în jos, în care legile îi protejau pe criminali, chiar îi lăsau să conducă tribunalele. Și pentru că totul era atât de bizar, simțeau nevoia să se organizeze. Iar organizarea înseamnă hârtii, evidențe, funcționari. Sophie mi-a spus, chiar înainte de a muri, dar atunci n-am înțeles: *Chiar și atunci când te omoară, naziștii fac acte.* Deci bănuiesc că există pe undeva o listă cu cei care se ocupau de „hăitași". Toți căpitanii, locotenenții, sergenții care mânuiau hârtiile acelea. Și acum, pentru că nu mai există Germania de Est, sunt multe documente accesibile. Merită să încercăm.

— Dar cum să…

— N-ai mai făcut până acum nicio anchetă internațională?

— Ba da, în cazul traficantului de droguri columbian. Am luat legătura cu poliția lor.

— Păi, să facem și acum la fel, dar în Germania. În același timp, să luăm legătura cu biroul special al secției de urmăriri judiciare din cadrul Ministerului Justiției. Știi, ori de câte ori e descoperit un fost nazist, e cineva care se ocupă de anchetă. Deci e posibil ca acolo să aibă legături cu Germania.

— Știu și eu, Simon?… Cred că ar trebui să ne îndreptăm atenția mai mult pe plan local.

— Aici căutăm o umbră. Acolo poate găsim pe cineva care să ne dea un indiciu despre un om în carne și oase.

— Da, de acum cincizeci de ani…

— Dar poate îl cunoaște, și asta ne va fi de folos când îi vom întinde cursa.

— Ești sigur? S-ar putea să fi murit cu toții. Sau poate nu vor să vorbească despre timpurile acelea.

— E posibil, dar dacă nu încercăm…

— Nu vom ști niciodată. Bine, sunt alături de tine.

— Gândește-te la următorul lucru: dacă ai fi reporter la *Herald* și ai avea o informație că Omul din umbră e aici, n-ai da telefoanele alea?

— Ba da.

— Ei bine, și noi facem la fel. Și avem mai multe posibilități. De ce să n-o rugăm și pe domnișoara Martinez să ne ajute și ea? Are altă greutate un apel din partea procuraturii, și poliția germană ar reacționa, desigur. Și nu uita că sunt destui turiști germani pe aici, prin Miami. Poate că mor de nerăbdare să ne ajute.

Simon zâmbi.

— Uite cum văd eu treaba, continuă el. Când Omul din umbră va intra în capcana pregătită de noi, lumina pe care o vom arunca asupra lui va fi atât de puternică, încât nu va mai avea unde să se ascundă.

Robinson dădu din umeri, gândindu-se că e imposibil de realizat Dar pe urmă, aproape instantaneu, își spuse: „De ce nu?'

DOUĂZECI ȘI DOI
Telefonul mult așteptat

Espy Martinez se pusese pe telefoane, cu încăpățânare, nu foarte sigură, însă, că va găsi indiciul de care aveau nevoie, dar nici prea sigură că totul va fi în zadar.

Așa cum îi sugeraseră Walter Robinson și Simon Winter, începuse cu biroul special al secției de urmăriri judiciare din cadrul Ministerului Justiției de la Washington, doar ca să afle că denumirea era greșită. Descoperise că biroul special era una dintre cele mai mici secții, unde nu lucrau funcționari cu normă întreagă. Era, mai degrabă, doar un post pentru orice avocat care se întâmpla să primească un caz despre un om bănuit a fi fost nazist. Fusese, pe vremuri, o instituție, dar acum avea un caracter relativ. O dată cu trecerea anilor, a fost dată uitării, pierind treptat, aproape cu aceeași discreție cu care dispăruseră cei suspectați. În atenția biroului erau doar două cazuri: un măcelar din Milwaukee, presupus gardian în lagărul de concentrare de la Treblinka, și celălalt, al unui preot dintr-o mănăstire din Minnesota, despre care se credea că fusese, în urmă cu cincizeci de ani, în echipa de exterminare (SS Einsatzgruppen) din Polonia. Amândouă cazurile fuseseră

transferate la serviciul de imigrări, unde, atât cât putu Espy să afle, erau doar niște dosare în fișier, așteptând în tihnă să fie clasate, așa cum bătrânețea aduce moartea.

Departamentul de Stat fusese doar puțin mai folositor: după vreo șase telefoane, cu legături din birou în birou, o secretară îi dăduse lui Espy numărul de telefon al Ambasadei SUA din Bonn, mai exact al ofițerului de legătură al poliției.

Espy insistase, lucrând până seara târziu, și, în cele din urmă, avu legătura cu acel ofițer - avea o voce prietenoasă, dezinvoltă.

Întâmplător era din Tallahassee și, deci, bucuros să poată vorbi cu cineva din statul unde se născuse. Acesta îi confirmă lui Espy faptul că autoritățile germane vor fi amabile, dar nu prea entuziaste s-o ajute în investigațiile ei, decât după ce le va da un nume.

— Dar cei pe care îi caut sunt naziști, spuse Espy.

— Da, doamnă, am înțeles, replică ofițerul. Poliția de aici se ocupă de tot felul de acțiuni împotriva neonaziștilor.

— Dar pe mine nu mă interesează neonaziștii, rosti Espy, gândindu-se că distanța mare și ora târzie făceau ca vorbele ei să nu fie înțelese. Mă refer la naziștii-naziști, cei adevărați, din al doilea război mondial.

— Aha, fu răspunsul ofițerului. Ei, asta ar putea fi o problemă.

— Cum adică?

— Păi, după război, aliații și apoi autoritățile din

Germania de Vest au descoperit un anumit număr de criminali de război. Dar aceștia făcuseră parte din eșalonul superior. Adică cei care erau cu teoria și planificarea. Cei care îndeplineau ordinele, ei bine, aceștia erau reintegrați social, în cea mai mare parte.

— Vreți să spuneți că au început să-și reia preocupările sau meseriile de dinainte de război?

— Da, doamnă. Cam așa ceva. Știți, dacă s-ar fi încercat să fie judecați toți cei care fuseseră naziști sau care lucraseră pentru naziști sau care i-ar fi ajutat în vreun fel, cred că nici până în ziua de astăzi nu se terminau procesele. Desigur, sunt și excepții: ofițerii din lagărele de concentrare, cei care au participat la execuțiile în masă, în fine, cazurile de genul ăsta. Totuși, nu am auzit ca asemenea cazuri să fie judecate în tribunal. În chestiile astea trebuie să voteze Bundestag-ul - ceea ce înseamnă un hățiș de amnistieri, de scuze, de redefiniri ale termenului de „crimă" și tot așa. Pe urmă te împiedici de tot felul de restricții. Ce naiba, au fost în stare chiar să voteze, de vreo două ori, niște legi care să definească înțelesul cuvântului „crimă", și asta în timpul războiului!

Ofițerul făcu o pauză, apoi reluă:

— Memoria e ceva ciudat, doamnă. Cu cât ne îndepărtăm, în timp, de război, cu atât mai puțini oameni vor să-și amintească de el. Și pe urmă, au apărut toți acești neonaziști care demonstrează pe străzi împotriva străinilor, care îi atacă și chiar îi omoară, care poartă

zvastica și citesc *Mein Kampf.* Autoritățile sunt cam „nervoase” când e vorba de ei.

— Dar niște liste cu membrii de atunci, niște documente…

— Da, aveți dreptate. Există o listă pe undeva. Care are, probabil, toate numele în chestiunea care vă interesează. Dar cum să ajungem la lista asta, aici e problema! Au un centru de documentare imens aici, însă materialele încă se sortează și se clasifică. Și asta e o treabă complicată, acum când li se transmit milioane de documente din Rusia și din fosta Germanie de Est. Dacă ați veni aici și ați insista, cred că ați găsi pe cineva de la acest centru care v-ar putea ajuta în investigațiile dumneavoastră. Dacă obțineți niște nume, o să-i găsim, prin relațiile pe care le am eu la poliția germană. Și dacă mai sunt în viață, bineînțeles. Dar, repet, e o treabă complicată. Aveți timp pentru așa ceva, doamnă?

— Nu prea.

Omul se arătă pesimist.

— Vedeți, ceea ce căutați dumneavoastră nu este considerat ca fiind sarcina poliției. Nu mai este așa, mai bine zis. Acum este treaba istoricilor s-o rezolve. Omenirea vrea să evolueze, să meargă înainte. Știți ce li se predă copiilor în școli despre acele vremuri? Sunt mulți oameni care nici măcar nu vor să vorbească despre perioada aceea sau care nu cred că a fost chiar atât de rău. Bineînțeles, e vorba de cei care nu au fost implicați direct.

Espy oftă, întrebându-se în ce măsură crima nu mai era treaba poliției și a procuraturii, ci a istoricilor.

Ofițerul vorbi iar, cu accentul lui din nordul Floridei, părând mai degrabă gânditor:

— Ei, poate nu trebuie să vă spun, dar…

— Ce să-mi spuneți?

— Știți, mie mi se pare că ar trebui să vorbiți cu cei care sunt încă foarte activi în căutările lor - care îi demască pe foștii naziști. Adică cei cărora puțin le pasă ce zice Bundestag-ul. Mă refer la puținii oameni care cred că acele crime de demult încă mai merită atenția societății.

— Și care ar fi aceștia?

— Nu pot să vă dau prea multe detalii, zise ofițerul. Nu vă cunosc și, oricum, o să neg faptul că informația vine de la mine. Mă refer la politicieni. Noi cooperăm cu nemții. Suntem prieteni foarte buni în foarte multe privințe. Dar devin sensibili când e vorba de nazism. Relațiile nu prea mai sunt cordiale atunci. Mai ales dacă cererea vine de la cei din afara sferei lor. Nu prea le place să li se amintească de lucrurile astea. Și nu se omoară după cei bătrâni, care au fost martorii acelor timpuri. Dar este un om, și mai sunt și alții ca el, care are un anumit mod de a reînvia partea aceasta… mai întunecată.

— E o persoană despre care nu-mi puteți spune mai mult, nu?

— Da… De fapt, toți cei asemenea lui asta fac: să ne aducă aminte. Mie mi se pare un lucru remarcabil, dar,

oricum, cineva care a fost victima unei atrocități - o crimă la adresa omenirii - are o memorie foarte bună.

— Despre cine e vorba?

— Locuiește în Viena. Este un loc acolo numit Centrul Simon Wiesenthal. Este chiar bătrânul cu același nume care trăiește acolo și care a adunat încă vreo câțiva oameni devotați pe lângă el; slavă Domnului, el are o memorie ieșită din comun. Dacă e cineva care să știe despre cei care au activat în Berlin în 1943, ei sunt aceia. Și este foarte probabil să fie dornici să vă ajute când vor afla ce căutați. Poate că aveți noroc, poate obțineți un nume sau două, mi le dați mie, iar eu o să iau legătura cu prietenii mei de la poliție și poate ne vor face rost de o adresă, înainte să devină prea… suspicioși.

Ofițerul îi dădu un număr de telefon și apoi închise. Espy își spuse: „Toți avem amintiri groaznice și coșmaruri" și se întrebă de ce este lumea atât de nerăbdătoare să le uite. Își aduse aminte de fratele ei ucis și-și zise că nu va uita niciodată ceea ce s-a petrecut, orice i s-ar întâmpla în viață. Apoi, la fel de iute, se întrebă dacă era un lucru înțelept. Și pentru că nu prea îi plăcea să se analizeze chiar atât de mult, privi încă o dată numărul și apucă receptorul.

Ca la toate convorbirile internaționale, îi trebui ceva timp până să obțină legătura și, când reuși, fu nevoită să lase un mesaj, căci mai era o oră până să-i poată răspunde cineva. Acel cineva se dovedi a fi o tânără femeie care,

după voce, părea să fie de vârsta ei și, deși vorbea cu un pronunțat accent englezesc, extrem de educat, Espy nu-și putu da seama de unde provenea exact. Femeia nu era în niciun caz nemțoaică. Se prezentă ca fiind Eddie Wassermann și spuse că lucrează la Centru. Adăugă repede că nu era plătită de acolo, ci din Israel.

— Ce anume vă interesează, domnișoară Martinez?

— Încerc să găsesc pe cineva care a activat într-o anumită parte a Berlinului, în timpul războiului.

— Aveți numele sectorului?

— Da, cel puțin așa credem. Sectorul 101, *Geheime Staatspolizei.*

— Gestapo-ul, adică. Erau mai buni în distrugerea dosarelor decât orice altă grupare, SS-ul, de pildă. Cruzimea lor nu părea egalată decât de aroganța lor. Da. Deci vă interesează Gestapo-ul din Berlin, în 1943. E curios. O procuroare din Miami Beach vrea să afle ceva despre Gestapo-ul din Berlin cu mult înainte de nașterea sa… Și ce anume este în acest sector?

— Biroul Evreiesc de Investigații, răspunse Espy.

Femeia de la capătul celălalt al firului rămase mult timp tăcută. Apoi rosti încet:

— Da, știu acel sector. Vă interesează „hăitașii"?

— Da.

— O procuroare din Miami Beach, Florida, SUA, ne sună pentru așa ceva, de mirare! Așa, din senin! Vreți să știți ceva despre „hăitași". E foarte ciudat, domnișoară

Martinez. Și ce anume ați vrea să aflați?

— Încerc să obțin niște informații despre un om căruia i se spunea Umbra.

— *Der Schattenmann* e mort, domnișoară Martinez.

Din nou se lăsă tăcerea.

— De unde știți?

— Pentru că o femeie pe nume Kubler, căreia i se spunea „Fantoma blondă" și care a fost la fel de… zeloasă ca și *Der Schattenmann* a fost arestată și judecată, iar la proces a fost întrebată despre ceilalți „hăitași" și ea a spus că au fost îmbarcați cu direcția răsărit la ultimele transporturi. Știți ce înseamnă asta, nu? Înseamnă că au murit.

— Dar știți din ce sectoare proveneau?

— Da. Cele mai multe informații le avem de la procesul lui Kubler, care au devenit accesibile numai de puțin timp, pentru că ea a fost judecată și încarcerată în Germania de Est. Avem multe nume - persoane despre care nici nu auzisem. Alte documente ne-au parvenit în mod particular, nu oficial. Dar dosarele Gestapo-ului sunt deosebit de prețioase. Din păcate, nu sunt complete. Dar de ce vă interesează în special acest om, mai ales că se știe că a murit? Doar nu sunteți istoric sau ziarist!

— Pentru că nu cred că a murit.

— Adică *Der Schattenmann* e în viață?! Aveți vreo dovadă?

— Am cazuri de oameni uciși de el. Oameni care cred că

l-au văzut, apoi au fost uciși.

— Oameni… Dar cine l-ar putea recunoaște pe *Der Schattenmann*?

— Câțiva supraviețuitori.

Espy o auzi pe cealaltă femeie oftând adânc, apoi, după o lungă tăcere, zise:

— Trebuie să știm mai mult. O să vă ajut cât pot, dar trebuie să ne spuneți mai multe. Dacă acest om trăiește, trebuie găsit și pedepsit. Este foarte important, domnișoară Martinez! Extrem de important!

— Dați-mi niște nume! Am nevoie de nume. Dacă putem afla cine a fost el pe vremuri, putem afla și cine e acum.

— Da, adevărat, replică Eddi Wassermann. O să mă ocup de asta. O să vă sun imediat ce aflu ceva. Deci nume…

Închise, lăsând-o pe Espy cu gândul că lucrurile începeau să se miște. Se gândi să-l sune pe Walter Robinson ca să-l pună la curent, dar își zise că o s-o facă atunci când va avea informații sigure. Așa că începu să se plimbe nerăbdătoare prin birou, uitându-se peste alte cazuri care fuseseră neglijate sau uitate. Dar asta o enervă și mai tare și nu după mult timp aruncă dosarele deoparte și se așeză pur și simplu la birou, privind fix telefonul. Răbdarea îi era pusă la încercare, pe când o aștepta pe angajata centrului să sune.

Era trecut de ora unu când, în sfârșit, se auzi telefonul:

— Domnișoara Martinez?

— Domnișoara Wassermann?

— Am găsit niște nume, dar mai întâi trebuie să-mi promiteți ceva.

— Ce anume?

— Dacă este adevărat, dacă reușiți să-l găsiți pe *Der Schattenmann* viu, ne veți împărtăși tot ceea ce ați aflat? Nu numai cine este, dar și cum a scăpat de la moarte în 1944 și cum a ajuns în SUA. Toate detaliile despre trecutul sau, domnișoară Martinez. Ne interesează totul despre el.

După o pauză, adăugă:

— A trimis atâția oameni la moarte… Sunt câțiva pe care credem că i-a ucis cu mâna lui. E un om pe care mulți vor să-l vadă judecat.

— Asta încerc și eu să fac, domnișoară Wassermann, zise Espy.

— Cred că nu vorbim despre același fel de judecată.

— O să vă dau toate informațiile, în măsura în care nu-mi periclitez cazul meu. Pe dumneavoastră vă interesează crime de acum cincizeci de ani. Dar eu vreau să fie judecat pentru crime de acum și de aici.

— Înțeleg.

Femeia șovăi din nou.

— Când te apropii de unul dintre oamenii aceștia, domnișoară Martinez, ai o anumită senzație. Mă refer la SS-iști, la cei din lagăre, de obicei. Îi învăluie ceva ca un aer de gheață. Poate din cauza minciunilor spuse atâta

timp, încât au ajuns și ei să fie convinși că n-au greșit cu nimic.

Se lăsă tăcerea, apoi femeia reluă:

— Iată, vă dau cinci nume din dosarele noastre, asta-i tot ceea ce am putut găsi într-un timp atât de scurt. Dar o să mai caut. Doi au fost maiori, deci înseamnă că aveau treizeci sau patruzeci de ani în 1943; oricum, nu mă aștept ca acum să poată povesti prea multe, dacă mai sunt în viață. Ceilalți trei erau un căpitan și doi sergenți. Ei erau, poate, mai tineri pe atunci, dar mai neînsemnați. Succes! Mă îndoiesc că vor coopera, chiar dacă știu ceva. Dar nu se știe niciodată…

Espy își notă numele. Apoi rămase privindu-le, își bău încet cafeaua, așteptând ca în Berlin să se facă dimineață. La ora opt, formă numărul ofițerului de legătură de la Ambasada SUA din Bonn. Spre surprinderea ei, omul răspunse imediat.

— Ați reușit ceva, domnișoară Martinez?

— Poate. Ați avut dreptate. Au fost foarte săritori.

— Bine. Știam eu că așa va fi.

— Am obținut niște nume. Puteți să le introduceți în calculator, aveți o bancă de date? O evidență a plății impozitelor sau niște permise de conducere?… Deși sunt toți foarte în vârstă acum.

— Să vedem ce putem face. Așteptați telefonul meu. O să comunic poliției numele lor și o să le spun că e vorba de o crimă. O să le mai spun că noi căutăm chiar și rude, dacă

ei nu mai sunt în viață. Poliția va fi foarte precaută, poate bănuitoare, dar vom vedea ce se poate face.

Espy se răsuci pe scaun și urmări mișcarea limbilor de la ceasul de pe perete. Mintea îi era încețoșată de oboseală. Își trecu o mână peste față, apoi puse capul pe birou.

Țârâitul telefonului o trezi. Uimită, sări să răspundă și fii gata să-și piardă echilibrul. Se uită la ceas și văzu că era aproape ora cinci dimineața. Simți o ușoară amețeală când ridică receptorul. Era ofițerul de legătură de la Ambasada din Bonn.

— Domnișoară Martinez?

— Da.

— Văd că ați făcut noapte albă. Probabil că îl vreți neapărat pe tipul ăsta. Cum e vremea acasă, în Florida?

Espy încercă să-și alunge somnul cât mai repede.

— Păi, din câte știu eu, aici, în clădirea Ministerului Justiției, e o temperatură constantă de 37 °C. N-am ieșit de nu știu câte ore.

— Mi-e dor de-acasă! Aici nu sunt palmieri și nici căldura umedă, lipicioasă din draga noastră Florida. Nu-ți dai seama ce bine e, până când nu simți frigul, ca aici, în Germania.

— Da, probabil.

— Iată ce am găsit: din cele cinci nume, doar două cred că v-ar putea fi de folos, dacă e să ne luăm după vârsta și locul unde se află. Sunt cei despre care se crede că dețineau gradul de sergent. Unul se numește Friedman. E

un nume frecvent, ca Smith în New York. Lista conține sute de Friedmani. Celălalt se numește Wilmschmidt - e un nume mai rar întâlnit. Totuși, sunt vreo treizeci de persoane cu numele acesta în țară. Pot să vă trimit un fax cu listele complete pentru amândouă numele.

— O.K., zise Espy obosită. E-n regulă. Pot să încep…

— Bine, vi le trimit, dar mi-a sărit în ochi un nume care s-ar putea să vă intereseze.

Espy deveni dintr-o dată atentă.

— Cum așa?

— Păi, are vârsta pe care o estimați dumneavoastră și locuiește în Berlin, dar ceea ce e mai important este faptul că dosarele arată că a fost polițist pe vremuri - acum e la pensie, desigur. Prin anii ’40. Vă aduceți aminte că vorbeam de asimilare în timpul ocupației?

— Da.

— Ei bine, trebuie să încercați să înțelegeți cum arăta țara asta în 1945: peste tot era doar moarte, doar moloz. Cam asta era. Vă aduceți aminte de manualul de istorie? De podul aerian spre Berlin, pentru ajutoare? Oricum, cineva trebuia să vegheze să fie ordine, așa că aliații au ales oameni cu experiență. Deci, chiar dacă era vorba de cei care lucraseră pentru Gestapo, nu era greu să fie angajați în poliția postbelică. E doar o presupunere de-a mea, dar eu aș vorbi cu individul ăsta - s-ar putea să fie cel de care aveți nevoie. Până acum ați avut noroc, de ce să nu încercați cu el?

Notă numărul, apoi îi dădu ofițerului numărul de fax al procuraturii din Dade County pentru a-i trimite listele. Se uită o clipă la număr, încercând să fie cât mai lucidă și să scape de oboseala care se adunase de atâtea ore.

„De ce nu? Merită o încercare", își zise ea.

Formă numărul, fără să știe prea bine ce va spune. Telefonul sună de vreo șase ori până îi răspunse cineva.

— *Hallo!*

— Alo! încerc să găsesc un domn care se numește Klaus Wilmschmidt. Dumneavoastră sunteți?

— *Was ist das? Ich spreche kein English. Eine Minute*![37]

Se lăsă tăcerea, apoi auzi o voce tânără, șovăitoare:

— Alo! Ce doriți, vă rog?

— Vorbiți engleza?

— Da. Cine sunteți?

— Mă numesc Martinez. Sunt procuroare la Procuratura din Miami, Florida. Anchetăm o crimă și credem că domnul Klaus Wilmschmidt poate să ne dea niște informații esențiale. Încerc să-l găsesc.

— Da, locuiește aici. Eu sunt fiica lui. Dar crimă?! Ce mai e și asta?! Tatăl meu n-a fost niciodată în SUA.

Espy Martinez auzi o voce care întreba ceva în germană, iar fata tot încerca să facă liniște, apoi continuă:

— Informațiile de care avem nevoie se referă la o perioadă de acum cincizeci de ani. Este vorba de Secția

[37] Ce-i asta? Nu vorbesc engleza. Un minut! (germ.) (n. tr.).

101 a Gestapo-ului din Berlin, în timpul celui de-al doilea război mondial. Tatăl dumneavoastră a lucrat acolo?

Nu se auzi niciun răspuns.

— Domnișoară Wilmschmidt?

Nimic.

— Domnișoară Wilmschmidt?

La celălalt capăt al firului auzi o discuție aprinsă, în germană, un schimb rapid de replici, după care fata vorbi iar:

— Timpurile acelea au trecut de mult. Tatăl meu nu vă poate ajuta. N-am să-l las s-o facă!

Vocea fetei tremura.

Espy interveni și spuse pe nerăsuflate:

— Încerc să aflu ceva despre un om care a lucrat în această secție. Un om care a comis niște crime în zilele noastre. Este foarte important. Poate că tatăl dumneavoastră deține niște informații…

— Nu vrea să vorbească despre acele vremuri. S-au dus de mult, domnișoară… nu v-am reținut numele.

— Martinez.

— Domnișoară Martinez. Tatăl meu e bătrân și a trecut mult de-atunci, iar el a dus o viață fericită, domnișoară Martinez. A fost polițist, un om foarte bun. Nu vreau să-i mai aduc aminte de vremurile acelea. Acum este în vârstă și e bolnav. Da, e bolnav și merită să-și trăiască ultimii ani în pace. Așa că n-o să vă ajut.

— Domnișoară Wilmschmidt, vă rog, doar o întrebare.

Întrebați-l dacă nu cunoaște cumva un om căruia i se spunea *Der Schattenmann*. Dacă răspunsul e nu, atunci…

— Nu, nu vreau să-l las! E bolnav. Merită să fie lăsat în pace.

— Domnișoară Wilmschmidt…

Înainte de a putea să-și ducă la bun sfârșit rugămintea, auzi din nou vocea aceea răgușită care parcă cerea ceva anume, după care urmă o tuse năvalnică. Auzi replica tinerei fete, supărată, apoi un schimb de cuvinte pe un ton aprins și din nou vocea fetei în telefon:

— Despre ce nume vorbeați, domnișoară Martinez?

— *Der Schattenmann.*

Espy o auzi pe fată îndepărtând receptorul și rostind numele. Urmă o tăcere adâncă. După o vreme, auzi o discuție în germană, pe un ton coborât. Fata vorbi iarăși cu ea, de data asta cu o ezitare ciudată în voce, ca și cum ar fi văzut ceva de care nu era sigură, ceva care putea fi, într-un fel, înspăimântător:

— Domnișoară Martinez…

— Da.

O auzi pe fată stăpânindu-și un oftat:

— Tatăl meu spune că o să discute cu dumneavoastră dacă veniți aici, ca să vă poată vedea la față.

— Știe?

— Sunt uimită! N-a vorbit niciodată despre perioada aceea, cu nimeni…

Se opri, trăgând aer în piept, înainte de a continua:

— Puteți veni aici. El nu e în stare să călătorească. E prea bolnav. Dar va vorbi cu dumneavoastră.

Din nou fata făcu o pauză. Și din nou se auziră voci care vorbeau în germană.

— Este cel mai neobișnuit lucru care mi s-a întâmplat până acum!

Vocea avea un tremur.

— Ce anume? întrebă Espy.

— Spune că, de cincizeci de ani, în fiecare zi, așteaptă telefonul dumneavoastră.

DOUĂZECI ȘI TREI
Cel care, odinioară, i-a învățat pe alții să omoare

Walter Robinson stătea la câțiva metri depărtare de cadavrele unui bărbat și al unei femei în vârstă. Stăteau unul lângă altul, întinși în pat, într-un apartament luxos, bine îngrijit, cu vedere spre ocean. Bărbatul purta smoching, iar femeia o rochie de seară, de culoare foarte deschisă, lungă și puțin demodată. Dădeau impresia unui cuplu abia sosit de la o petrecere de Anul Nou. Femeia era fardată cu grijă, iar cerceii cu diamante străluceau de fiecare dată când fotograful făcea poze. Bărbatul părea să-și fi aranjat anume părul și mustața albă, deasă. Avusese grijă să-și împăturească o batistă roșie, din mătase, în buzunar, astfel încât să contrasteze cu negrul smochingului, dându-i un aer îndrăzneț, cuceritor chiar și în moarte.

Pe noptieră se afla un flacon gol de somnifere, alături de două pahare de șampanie pline. O sticlă de Perrier Jouet, cu obișnuitele flori gravate pe ea, stătea uitată într-o frapieră de argint, cu gheață.

Robinson își dorea ca cei doi să fi lăsat o scrisoare de adio pe undeva, dar nu găsi nicăieri așa ceva. Cuplul

avusese timp, totuși, să-și pregătească toate actele: polițe de asigurări, copii ale testamentelor, ipoteca, declarațiile pentru bancă, toate erau așezate unele peste altele pe masa din sufragerie. Polițistul observă că pe balcon era o masă, iar pe ea plante în vase de ceramică; intră și atinse pământul de la flori. Era umed. Respiră adânc, în aerul jilav al zorilor. Privi spre ocean, simțind cum întunericul piere cu fiecare clipă, lăsând loc luminii.

Se întoarse înăuntru. În dormitor, polițistul care se ocupa de caz făcea însemnări în carnețel despre cele două sinucideri. Robinson se apropie de el.

— Au udat și florile, zise Walter.

— Cred că au avut grijă de tot, spuse celălalt polițist. Au lăsat chiar niște plicuri cu scrisori adresate rudelor și o listă cu instrucțiuni privind înmormântarea.

— Ai idee care putea fi motivul?

Inspectorul dădu din cap.

— Vezi acolo, deasupra!

Îi înmână lui Robinson un plic, iar acesta scoase hârtiile din el. Erau niște analize și o scrisoare de la un cabinet medical vârâtă într-o broșură intitulată *Să înțelegem sindromul Alzheimer.*

— Și eu cred că l-au înțeles, spuse omul. Nu era prea greu să-ți dai seama ce va urma. E mai ușor să pleci acum, decât să încerci să lupți cu boala.

Robinson scutură din cap.

— Nu înțeleg, zise el. Nu înțeleg cum poți să renunți la

viață, nici măcar la un minut din viață, oricât ar fi ea de nenorocită.

— Ei, Walt, ce-o fi așa de nemaipomenit în viața asta?

Robinson era gata să-i răspundă, când pager-ul atașat la curea începu să sune. Se duse în bucătărie ca să poată răspunde.

Operatorul de la dispeceratul poliției avea o voce oficială și, în același timp, grosolană.

— Am două mesaje pentru tine. Au sosit aproape simultan.

— Da.

— Trebuie s-o suni pe procuroarea Martinez la birou. Și să te întâlnești urgent cu sergentul Lionel Anderson de la poliția din Miami.

— Cu *Lion-man!*

— Da, mi-a dat adresa unde-l găsești: King Apartments. A zis că știi tu unde și că e o problemă cu un martor de-al tău.

— O problemă?

— Așa a zis. Dar n-a precizat ce fel de problemă.

Robinson întrerupse legătura și o sună pe Espy. Când aceasta ridică receptorul, el glumi:

— Nu era un cântec, parcă, despre ce înseamnă să tragi tare doar ca să prinzi schimbul de noapte?!

Ea zâmbi, deși era epuizată.

— Nu vreau să-mi fac un obicei din asta.

— Ai avut noroc?

— Da, cred că da.

Robinson ridică sprâncenele surprins și nu-și ascunse uimirea când vorbi:

— Într-adevăr?! Ce-ai aflat?

— Există cineva care-l cunoaște pe Omul din umbră încă din timpul războiului.

— Unde-i tipul?

— În Berlin. E bătrân și bolnav și are o fată care nu vrea să-l lase să vorbească cu nimeni despre vremurile acelea. Însă el o să stea de vorbă cu mine, doar dacă mă duc acolo.

— Du-te! spuse imediat Robinson. Cât de repede!

Espy oftă.

— Și eu m-am gândit să mă duc.

— Du-te și vorbește cu el! Orice informație…

— Am și luat bilete. Ai putea să vii și tu?

— Mi-ar plăcea. Dar nu cred. Șefii mei nu vor autoriza niciodată o goană după himere.

— Dar tu crezi că asta e?

— Nu. Dar nimic nu e normal în cazul ăsta afurisit. Așa că du-te și găsește-l pe bătrân și vorbește cu el. Poți să iei avionul chiar azi.

— E o cursă după-amiază, cu escală la Londra. Pot să dorm în avion.

— Vorbește cu el și întoarce-te repede! Poate afli vreun nume, și atunci o să-l caut pe nenorocit în cartea de telefoane, o să obțin un mandat de arestare și totul o să revină la normal.

— Știi că n-o să fie atât de ușor. Ce-o să faci cât o să hoinăresc eu prin Europa?

— Păi, tocmai trebuie să mă duc la martorul nostru principal. Am primit un mesaj, se pare că ar fi o problemă cu Jefferson.

— Cu nenorocitul de Jefferson? Ce problemă?

— Nu știu nimic până nu ajung acolo. Probabil că a făcut plângere că prețul cocainei a urcat prea mult cât timp a stat el la închisoare și vrea să-mi pună mie în cârcă chestia asta. Mă duc chiar acum! Anunță-mă cu ce cursă te întorci ca să te aștept. Și anunță-mă cât de repede ce-ți spune tipul! Ce-a fost, nazist?

— Da, nazist și polițist.

Robinson zâmbi.

— La naiba! Orice japiță pe care-o arestez și orice avocat care-o reprezintă ne acuză că suntem așa ceva. E interesant să întâlnești un tip care chiar este așa ceva.

Lumina zorilor părea să-l urmărească de-a lungul falezei, ținându-se după el în timp ce conducea mașina din Miami Beach spre Liberty City, ca să ajungă la King Apartments. Oboseala unei nopți petrecute, ca de obicei, în prezența morții și a ororii, îl făcea să reacționeze mai încet și îi încețoșa gândurile, parcă era beat sau aproape. Avea o senzație de plutire ce-l împiedica să se concentreze. Ar fi vrut s-o fi condus pe Espy la aeroport, dar își dădea seama că era imposibil. Și, ori de câte ori se gândea la

Frieda Kroner și la rabi Rubinstein, o teamă vagă îi învăluia mintea. Nu urmase decât sugestia lui Simon Winter de a-i lăsa pe cei doi bătrâni fără protecție. Ceruse ca două mașini - fără însemnele poliției, cu polițiști în civil, să le supravegheze locuințele. Nu știa sigur dacă Omul din umbră îi pândea sau nu, dar Robinson bănuia că da, și o făcea în felul acela discret, fără să agite apele. Totuși, chiar și așa, avea senzația că ancheta progresa; avea portretul lui, descrierea semnalmentelor, un martor ocular și amprenta degetului mare ca probă. Era destul pentru condamnare. Tot ceea ce-i mai trebuia era un nume și, după părerea lui, nici acesta nu avea să mai întârzie mult, mai ales dacă puneau în aplicare planul lui Winter de a-l scoate din bârlog.

Așa că, deși nu era întru totul optimist, se gândea că lucrurile erau, totuși, sub control. Căscă o dată sau de două ori și își frecă fruntea, în timp ce mașina rula încet pe Bulevardul 22, apoi întoarse spre blocul lui Leroy Jefferson.

Întâi văzu echipajele poliției și asta făcu să-i piară oboseala într-o secundă. Apoi zări dubița echipei de la laboratorul de criminalistică, ceea ce îl făcu să se înfioare. Parcă brusc mașina lângă trotuar și-și făcu loc printre curioșii adunați într-un mic grup - lumina palidă a zorilor le făcea pielea ca de ceară, mată. Se strecură printre polițiștii în uniformă care țineau mulțimea pe trotuar și se grăbi să urce. Nici nu se gândi să ia liftul hodorogit, ci o

luă la goană pe scări.

Îi văzu pe Juan Rodriguez și pe Lionel Anderson stând în mijlocul altor polițiști la intrarea în locuința lui Jefferson. Erau câțiva oameni în salopete care-și vedeau de treburile lor - unul trecu de ușă având în mână o trusă de luat amprente.

Lion-man îl văzu primul și-i făcu un gest de neputință.

— Unde e Jefferson? întrebă Robinson.

— Înăuntru, replică Anderson. Adică ce a mai rămas din el.

Rodriguez îi făcu loc să intre în cameră.

— Ai grijă, Walt, amice! E sânge peste tot în porcăria asta!

Lumina care se strecura pe ușa deschisă făcu să strălucească metalul de la scaunul cu rotile. Se simțea un amestec de căldură și sânge în aerul umed, ca și cum încăperea ar fi fost supraîncălzită din cauza climei și a omorului săvârșit acolo. Robinson se apropie încet de cadavru; se strădui să vadă, pe rând, tot ceea ce îl înconjura, să absoarbă treptat fiecare detaliu. Ochii lui Jefferson rămăseseră deschiși, își văzuse ucigașul. Robinson se cutremură și se uită fix la cablul cu care erau legate mâinile lui Jefferson la încheieturi și observă și o fâșie lipită pe gură, ca să-l împiedice să strige. Banda gri avea dungi roșii la capete, era întărită de sângele uscat. Privirile polițistului descoperiră o baltă imensă de sânge închis la culoare, care se strânsese sub scaun, pe podea.

Văzu bandajele de la genunchi smulse, sfâșiate, și-și dădu seama prin ce chinuri trecuse Jefferson în ultimele sale clipe.

Robinson simți tristețe și furie în același timp. Îi venea să-l înjure pe Jefferson, să-l zgâlțâie de umeri ca să-l trezească la viață, în schimb, înjură printre dinți, fără să-și poată stăvili mânia; privea, totodată, locul crimei și simțea cum încrederea ce-l stăpânise, pe când traversa cu mașina golful, dispărea complet.

Văzu lumina unui bliț și pe medicul legist aplecându-se să examineze corpul; acesta îi ridică încet o mână și cercetă o dâră purpurie subțire ce se zărea pe gât.

— Din cauza asta a murit? întrebă Robinson.

— Poate că da, poate că nu. E greu de spus, replică medicul, dând din cap.

— Atunci, din ce cauză?

Medicul se ridică încet.

— Cred că a fost înecat.

— Înecat?! Cum?!

— Cineva l-a tăiat la gât, i-a dat capul pe spate și i-a turnat apă până când i-a umplut plămânii. Nu e un mod prea plăcut de a muri. Dar e rapid - durează doar câteva minute. Și victima nu-și pierde cunoștința. Dar e doar o presupunere. Uită-te la tipul ăsta! A fost tăiat de parcă urma să fie pregătit după o rețetă. Are o mulțime de tăieturi - dar sunt dintre cele care nu ucid.

Un polițist care trecea pe-acolo se uită la el.

— Parcă e dintr-o reclamă de aia care se dă noaptea târziu la televizor. Pentru Veg-O-Matic. Felii, cuburi, bucățele… Ceva în genul ăsta…

Doi polițiști râseră, apoi continuară să cerceteze camera.

— Era martorul tău, nu? întrebă medicul.

— Da.

— Ei, nu mai e! Despre ce era vorba, droguri? N-am mai văzut o chestie ca asta de pe la sfârșitul anilor ’70, când columbienii și cubanezii se luptau pentru supremație pe piața de cocaină. Le plăceau în special cuțitele. Mai ales cele electrice. Știi tu - cele pe care ți le face cadou mama-soacră de Crăciun. Le foloseau cu multă artă unul pe pielea celuilalt. Încet… Ei, mama-soacră n-ar face așa ceva, nu?

— Nu, nu e vorba de droguri. Anchetăm o crimă.

— Mda. Aș fi jurat că sunt droguri la mijloc. Nu prea vezi pe cineva torturat în felul ăsta, dacă vrei doar să-i închizi gura. Adică, de obicei se rezolvă totul cu un glonț.

— Ăsta nu e un caz ca toate celelalte.

— Ei, oricum, cine a făcut treaba, nu s-a prea grăbit. Se vede că îi place s-o facă.

Înainte ca Robinson să poată răspunde, li se alătură un alt polițist.

— Hei, Walt, știi că am găsit niște cocaină răspândită pe-aici, prin jur? Un pic. Și tipul ăsta a mai avut probleme și cu alți traficanți de droguri. Adică, poate că te ajuta el pe tine, dar precis că avea dușmani prin zonă. Indivizi

care l-ar fi tăiat în bucățele pe amicul nostru Leroy fără să stea prea mult pe gânduri și fără să le pese de nemernicul ăsta. Și crezi că tipul pe care trebuia să-l dea în gât a venit și a făcut trebușoara asta?

— Nu știu… Am crezut că nu știe nimic despre Jefferson.

— Păi, deunăzi ziarele nu vorbeau decât despre Jefferson. Poate că asta i-a dat ghes să vină aici.

— Totuși, nu înțeleg cum a făcut legătura. Fir-ar să fie!

— Și tipul pe care-l căutați… este negru? Din Beach?

— Nu. E alb. Și e bătrân.

Ceilalți doi polițiști care mai lucrau în cameră se opriră când îl auziră. Unul scutură din cap neîncrezător.

— Și tu zici că un bătrân a venit aici, în jungla asta, la miezul nopții și i-a făcut chestia asta? Nu prea e de crezut, spuse el. Adică, nu că vreau să-mi bat joc de teoria ta, Walt, dar un bătrân… Aici, noaptea…

— Nu. Eu nu cred, sunt sigur că el a făcut-o.

— Poate… Poate că o dată la un milion de ani un bătrân vine aici și, în loc să moară, ucide el pe cineva. Nu zic că nu se poate întâmpla, dar ce Dumnezeu, Walt, fii realist! Părerea mea este că traficanții din zonă sunt vinovați. Pare să fie mâna lor, e genul de trebușoară pe care mor de plăcere s-o facă.

— Aveți vreun martor? întrebă Robinson. Careva dintre vecini a văzut sau a auzit ceva?

Polițistul zâmbi.

— În King Apartments?! Cineva care să vadă ceva și să ne și spună?! Să fim serioși! Oricum, după tot ce i-au făcut lui Leroy, crezi că mai are careva curajul să zică ceva, ca pe urmă să fie nevoit să explice altor ticăloși cam ce-au avut ei de vorbit cu poliția - mai ales că ăștia or fi buni la învârtit cuțitul, cum a fost și psihopatul ăsta.

Robinson aprobă din cap și-și zise: „E inutil!"

Se îndepărtă de scena sinistră din mijlocul camerei și se sprijini de perete, gândindu-se că, în mod sigur, Omul din umbră găsise o cale de a intra înăuntru și-l așteptase apoi pe Jefferson, își spuse că fiecare tăietură de pe corpul lui Jefferson era ca o semnătură. Fu nevoit să recunoască faptul că părerile celorlalți polițiști conțineau un adevăr: nu avea sens ca un bătrân, un alb, din Miami Beach, să vină în inima unui cartier rău famat ca să omoare un nenorocit de drogat, un posibil traficant de droguri, dar el, Robinson, știa ce știa. Și mai știa că oricine ar fi fost acela care l-a ucis pe Jefferson era în stare să scape de pedeapsă. De fapt, Jefferson nu prea însemna mare lucru nici viu, nici mort.

Trase adânc aer în piept.

„Jefferson e mort și gata!" își zise el. Polițiștii care lucrau la caz se vor interesa prin informatori, vor încerca să atâțe bandele una împotriva alteia, ca să vadă dacă nu puteau obține astfel vreun nume. Dar nu prea le păsa nici lor, mai mult decât lui, acum. Poate că vor avea ceva bătaie de cap doar pentru că era un martor necesar într-un

proces, dar știau ei cum merg treburile. Dacă joci pe muchie de cuțit, trebuie să știi ce te așteaptă și nimeni în lumea asta n-ar fi spus altceva decât că Leroy Jefferson, „rahatul" de Leroy Jefferson, își meritase soarta și că a găsit ce-a căutat. Doar că i s-a dat cu țârâita, mai dureros decât de obicei. Un glonte într-o înfruntare cu arme era, statistic, ceva mai firesc. Se gândi că nu prea avea ce să aprecieze la Jefferson, dar îl enerva faptul că ceilalți colegi ai lui aveau dreptate, așa cum probabil că și victima ar fi recunoscut. „Dar dacă aș fi fost eu în locul lui?… se întrebă Robinson. Dacă aș fi făcut un singur pas greșit sau aș fi luat o hotărâre greșită, poate că aș fi sfârșit ca el; adio casă, adio meserie, iubită, viitor."

Își plimbă privirile peste corpul lui Jefferson și-și spuse: „Oricât de mult te-ai îndepărta de locul ăsta, n-ai să poți uita". Era ca un coșmar, care îl tulbura mai mult decât imaginea cuplului sinucigaș de dimineață - cei doi bătrâni care zăceau liniștiți în patul lor. Încercă să se închipuie pe el și pe Espy, bătrâni, bând șampanie împreună și înghițind, în același timp, un pumn de somnifere.

Robinson lăsă să-i scape un oftat lung.

Brusc, simți un fior, ca și cum un ciudat vânt rece ar fi suflat numai înspre el, nu și înspre ceilalți polițiști din cameră. Privi ochii deschiși ai lui Leroy Jefferson și se întrebă: „Oare te și aștepta când te-am adus cu mașina aici?"

Știa răspunsul.

Își aminti că se oferise să-l conducă pe Jefferson până sus și, în aceeași secundă, se imagină scoțându-și pistolul în timp ce Umbra se arunca asupra lui. „Oare aș fi reușit să-l înfrâng?"

Nu era prea sigur.

„Oare ar ucide un polițist?"

Răspunsul era iar da. Nu credea că „Umbrei" îi păsa cât de cât de convențiile din lumea crimei, conform cărora a ucide un polițist era mult mai grav decât a tortura un traficant de droguri, care urma să fie martor într-un proces. Omul din umbră ar ucide pe oricine ar deveni o amenințare pentru el.

Robinson se înfioră fără să vrea, apoi privi în jur ca sa vadă dacă cineva îi observase tremurul umerilor. Ochii săi îi întâlniră pe cei ai sergentului *Lion-man* și se priviră, timp de o clipă, apoi polițistul cel mătăhălos dădu din cap a înțelegere. Robinson inspiră adânc; îl văzu pe medicul legist cercetând cadavrul.

Și alt polițist observă acest lucru și strigă:

— Ce-i așa de interesant, doctore?

Medicul era un omuleț îngrijorat, pedant, cu trăsături delicate și cu o chelie care lucea, acum, din cauza transpirației. În timp ce examina cadavrele fluiera, uneori, ceea ce îi amuza foarte tare pe ceilalți criminaliști.

— Mă uitam și eu la banda lipită pe buzele victimei, replică el. E ceva foarte ciudat.

Ceilalți se opriră și priviră în aceeași direcție cu el.

— Păi, întâi și întâi că nu înțeleg de ce s-a adunat sângele aici și aici. Știți, dacă ucigașul i-ar fi lipit banda peste gură ca să-l facă să tacă și apoi i-a tăiat gâtul și l-a înecat, atunci sângele s-ar fi adunat într-un singur loc. Adică n-ar trebui să existe sânge la gură. Din cauza gravitației, știți. Lichidul curge în jos, normal.

— Unde vrei să ajungi cu chestia asta? auzi Robinson pe cineva întrebând.

— Vreau să spun că sângele ăsta are altă cauză.

— Poate că l-a lovit, l-a rănit în gură înainte de a-i lipi banda.

— Poate. Dar nu sunt semne exterioare că l-a bătut. Nu sunt decât tăieturi.

Medicul fluieră puțin, ceva care amintea de o melodie dintr-un spectacol de pe Broadway. Apoi întinse mâna și-și puse degetele pe marginea benzii.

— Nu mai am răbdare, zise el încet N-am avut niciodată, nici când eram copil, nici de ziua mea, nici de Crăciun. Întotdeauna voiam să văd ce era în pachetele alea.

În vreme ce vorbea, smulse banda de pe buzele cadavrului. Se auzi un sunet ca o aspirație puternică.

Ceilalți se întoarseră și priviră. O secundă, Robinson nu putu să zărească nimic din cauza medicului care îi acoperea vederea.

— Extraordinar!

Medicul se dădu un pas înapoi.

— Ei bine, cred că unei anumite persoane nu i-a plăcut

conversația victimei.

Se întoarse spre Robinson, care-l văzu ținând în mână limba lui Leroy Jefferson. Fusese secționată de la rădăcină.

Când urcă în avionul care făcea legătura Londra-Berlin, Espy Martinez era frământată de senzații contradictorii, firești în situația ei: pe de o parte, era obosită de călătorie și de faptul că dormise doar pe apucate, pe de alta, se simțea înviorată la gândul că urma să afle, poate, ceva. Se trezi imaginându-și o serie de succese răsunătoare, anunțate în titlurile ziarelor, și comentariile colegilor de birou. Se închipui pe ea și pe Walter Robinson în lumina triumfătoare a gloriei și se gândi că o asemenea realizare ar ajuta-o să-l impună pe Walter părinților ei, atât de demodați și de refractari. Într-o împrejurare ca asta chiar și necazul lor ar fi fost umbrit.

Nu se gândea la *Der Schattenmann* decât ca la un mijloc de a avansa. Ambiția de a reuși în carieră și în dragoste erau singurele lucruri asupra cărora se putea concentra în timp ce motorul avionului uruia, gata de plecare. Curând se pierdură în cerul întunecat al Europei. Faptul că era la mii de kilometri depărtare de casă și de cazul în curs n-o neliniștea deloc pe Espy. Nu vedea nimic deosebit în ceea ce făcea, era doar vorba despre un martor cu care trebuia să discute și care ar putea să-i furnizeze un nume - singurul lucru, poate, de care ea și Walter Robinson aveau nevoie.

Pe măsură ce trecea timpul, Espy își completa lista de întrebări pe care intenționa să i le pună bătrânului neamț. Nu-și dădea seama că, într-un fel, se cufunda într-un coșmar al istoriei. Simon Winter, ca și Frieda Kroner sau rabi Rubinstein, ar fi știut. Poate și Robinson ar fi început să înțeleagă asta, dar pe când avionul ei se apropia de aeroportul din Berlin, Walter se lupta cu greața la morga din Dade County, urmărindu-l pe medicul legist cum cerceta bucățile rămase din ceea ce fusese odată Leroy Jefferson; se gândea că pe viitor nu-și mai putea subestima adversarul.

Espy schimbă niște bani la un ghișeu din aeroport și luă un taxi până la hotelul Hilton. Îi spuse recepționerului că vrea să fie trezită la ora opt dimineața, adică exact cu o oră înainte de a se întâlni cu ofițerul de legătură de la ambasada americană.

Se uită o clipă pe fereastra camerei sale înainte de a se culca. În fața ei se întindea un oraș modern, așa că nu se simți prea departe de casă.

Timothy Schulz, ofițerul de legătură de la ambasadă, aștepta în holul hotelului. Era un bărbat de cincizeci de ani, îndesat, cu părul tuns scurt, ca în armată, cu un plăcut accent sudic. Când Espy ieși din lift, el se ridică de pe scaunul tapițat pe care șezuse până atunci și se îndreptă spre ea, întinzându-i mâna.

— Domnișoară Martinez, zise el, trebuie să vă spun că

mă bucur foarte mult să vă întâlnesc, chiar dacă se întâmplă într-un context nefericit.

— Și eu mă bucur să vă întâlnesc, domnule Schulz. Vă mulțumesc din nou pentru ajutor.

— Ei, n-a fost mare lucru! Oricum, cea mai mare parte din timp mi-o petrec participând la anchetele FBI-ului, privind teroriști internaționali, hoți de bijuterii și alți ticăloși. Deci, trebuie să recunosc faptul că cererea dumneavoastră a fost mult mai interesantă decât orice veste primită prin telex. N-aș fi vrut să ratez așa ceva pentru nimic în lume.

— Fiica lui Wilmschmidt s-a oferit să fie translator.

— Atunci o s-o ajut și eu.

Espy clătină din cap și deschise gura ca și cum ar fi vrut să întrebe ceva, dar ofițerul interveni imediat:

— Știu, știu ce gândiți. Vă întrebați cum de-am ajuns eu, băiatul de treabă din Pensacola, tocmai aici, și nu sunteți sigură că aș putea scoate vreun cuvânt într-o limbă străină, nu-i așa?

— Da, ce-i drept, m-am gândit la asta.

— Păi, nu prea e greu de înțeles. Bunicii mei erau amândoi nemți, emigraseră din Germania, iar eu am fost crescut de ei, căci tatăl meu ne-a părăsit când eram foarte mic. Bătrânii vorbeau curent germana și așa am învățat-o și eu. Iată explicația faptului că sunt aici.

Începu să se plimbe prin hol.

— Vreți să vă arăt orașul, domnișoară Martinez? Sau vă

grăbiți să vorbiți cu domnul acesta înainte ca fiica lui să-l facă să se răzgândească?

— Domnule Schulz, n-am venit aici pentru turism.

Acesta dădu din cap înțelegător și ridică din umeri.

— Cred că o să faceți un tur, dar cu totul diferit, replică el.

Străbăteau orașul cu mașina și, în ciuda încercărilor lui Espy de a se concentra asupra discuției ce urma s-o aibă, ofițerul de la ambasadă îi semnala de fiecare dată locurile importante pe unde treceau. Acolo unde odinioară fusese zidul, se zăreau prin parbriz, în goana mașinii, parcări, clădiri și râul Spree. Espy se trezi că ridica, totuși, privirile când ofițerul spunea ceva mai deosebit. Trecură pe lângă Iranische Strasse, unde fusese Biroul Evreiesc de Investigații, dar în locul acelei clădiri era acum o alta, modernă, cu birouri. Schultz îi explică faptul că Berlinul, ca multe alte orașe europene, avea chiar mai multe vieți decât cele nouă ale proverbialei pisici. Construcții vechi de secole îl făcuseră venerabil, doar ca să se transforme apoi într-o grămadă uriașă de moloz în timpul celui de-al doilea război mondial. Cei cincizeci de ani care trecuseră de-atunci dăduseră o față nouă orașului, deși zidul care despărțea Estul de Vest estompase încercarea de a reconstrui Berlinul. Rezultatul a fost un ciudat talmeș-balmeș de stiluri arhitectonice. Schultz râse și îi sugeră lui Espy să-și închipuie cum arăta Miami în urmă cu cincizeci de ani.

Fostul nazist locuia într-un cartier oarecare al Berlinului. Avea un aspect de suburbie, un aer străin, ca și cum ar fi fost copia nefericită a unei suburbii americane. Casele aveau o uniformitate supărătoare: stucaturi albe, acoperișuri cu plăci de ardezie închise la culoare, grădini și arbuști bine îngrijiți, străzi drepte ca-n palmă. Era o ordine care pe Espy o stânjenea.

Schultz observă acest lucru și spuse:

— Nu trebuie să uitați, domnișoară Martinez, că nemților le place ordinea, le place ca lucrurile să fie la locul lor și la îndemână.

Opri în fața uneia dintre case.

— Am ajuns, zise el. Sper să fie interesant.

Mai aveau câțiva pași până la ușa din față când aceasta se întredeschise și Espy văzu o femeie atrăgătoare stând în prag, șovăitoare.

— Domnișoară Wilmschmidt?

Femeia făcu semn că da. Urmă un moment ciudat în care femeia nu deschise larg ușa apoi, ca și cum se îndoia încă de faptul că ceea ce făcea era bine, o deschise totuși, poftindu-i, cu un gest, să intre. Era înaltă, de vreo treizeci și cinci de ani, subțire, ca un manechin, cu păr castaniu-roșcat, des, ușor înspicat cu alb, ceea ce îi dădea un aspect și mai elegant. Purta ochelari la modă, care-i atârnau de un șnur pe bluza albă de mătase, scumpă. Hainele reflectau atitudinea rezervată: fustă maro, ciorapi închiși la culoare și blazer negru. În ciuda rafinamentului, avea

un aer de fată bătrână, de bibliotecară, inspira răceală, părea chiar supărată. Când Espy și ofițerul de la ambasadă pășiră în casă, femeia le spuse:

— Aș fi vrut să nu veniți, totuși, domnișoară Martinez. Aș fi vrut să nu se întâmple toate astea.

— Îmi pare rău că vă deranjez, rosti Espy. Dar aș aprecia orice ajutor din partea tatălui dumneavoastră, oricât de mic.

— E bolnav. Nu știu cuvântul în engleză pentru boala lui. Nu poate respira. Din cauza fumatului. Nu știu cum se spune.

— Emfizem pulmonar?

— Poate. Știți, nu trebuie să aibă emoții. Cred că înțelegeți…

— Desigur. O să încercăm să stăm cât mai puțin.

— Foarte bine. Trebuie să mă întorc la bancă în după-amiaza asta. Acolo lucrez.

— N-o să vă rețin mult.

Femeia dădu din cap, deși se vedea că nu crede asta. În aceeași clipă, se auzi o voce strigând în germană de undeva, din spatele casei:

— *Maria! Bring Sie herein*![38]

Femeia ezită:

— A și început să fie agitat.

— *Bring Sie herein!*

[38] Adu-o înăuntru!

Maria Wilmschmidt făcu un gest, fără prea multă tragere de inimă, în direcția din care venea vocea. Espy Martinez auzi o tuse seacă, probabil dureroasă, în timp ce se îndreptau spre coridorul îngust al casei mici, cu două dormitoare.

Bătrânul, în pijama și halat de culoare închisă, zăcea într-un pat de lemn, de o singură persoană, aflat într-o cameră mică, înghesuită. Avea doar o singură fereastră încadrată de draperii groase, albe, care lăsau să intre o lumină gri, slabă. Pe pereți nu erau tablouri. În încăpere se mai aflau un birou din lemn masiv și o noptieră pe care erau îngrămădite flacoane cu medicamente și o cană de apă. Un rezervor de oxigen și o mască verzuie se aflau imediat lângă pat. Într-un colț mergea televizorul, cu sonorul dat la minimum. Probabil că bătrânul urmărise reluări ale spectacolelor de pe canalele americane. În alt colț, aruncate parcă, stăteau stivuite reviste și cărți.

— Domnule Wilmschmidt, sunt Espy Martinez.

Observă pielea vineție de pe nas și roșeața din obrajii lui, datorită lipsei de irigare a vaselor sanguine. Omul scoase un horcăit în vreme ce-i făcea semn lui Espy să se apropie. Îi văzu mâinile mari, cu degete lungi, aristocratice, deși avea unghiile îngălbenite. Își dădu seama că odinioară fusese un bărbat înalt, solid, dar boala care îi lua aerul îi micșorase corpul și făcuse să-i atârne pielea pe oase. Părea devorat, din interior, de un monstru - propria sa boală.

— *Maria, bring Stühle für die Gäste!*[39]

Tușea.

În timp ce fiica sa se ducea să le aducă, Espy se gândi că acest om nu ruga niciodată, ci ordona. Domnișoara Wilmschmidt se întoarse cu trei scaune metalice, pliante, pe care le aranjă lângă perete.

Espy se așeză, făcu un semn spre fiica lui Wilmschmidt ca să se pregătească să traducă și zise:

— Domnule Wilmschmidt, particip la ancheta unor crime care au fost comise de un om cunoscut pe vremuri, în Berlin, drept Umbra. Nu-i știm actuala identitate, deci, căutăm pe cineva care ar fi putut să-l cunoască și să ne spună ceva despre el.

Fiica lui traduse totul, conștiincios.

Bătrânul clătină din cap.

— Deci, încă mai ucide și astăzi… replică el.

— Da, răspunse Espy după ce ascultă traducerea.

— Nu mă surprinde. *Erhat sein Handwerk gut gelemt.* Și-a învățat bine lecția.

— Cine l-a antrenat?

Omul ezită, apoi zâmbi:

— Eu.

Se lăsă tăcerea, apoi fata oftă și vorbi repede în germană cu tatăl ei:

— Nu trebuie să vorbești despre asta! *Das bringt nichts*

[39] Adu scaune pentru oaspeți!

Gutes! Nu aduce nimic bun! Tu ai făcut ceea ce ți s-a ordonat, nimic mai mult! Ai făcut ceea ce au făcut și ceilalți, nimic în plus! De ce să-i ajuți pe oamenii ăștia? *Das bringtnichts Gutes!* implora ea.

Espy se uită la Timothy Schultz, dar acesta asculta concentrat replica bătrânului.

— Și crezi că, dacă am făcut ceea ce mi s-a ordonat, înseamnă că a fost un fleac?

Fata scutură capul, fără să răspundă.

Bătrânul se întoarse spre Espy.

— Fiicei mele îi este rușine de trecut și o înspăimântă. E îngrijorată de ceea ce vor zice vecinii, de ceea ce vor gândi colegii de la bancă, lumea în general. Eu nu mai am timp să-mi fac griji! Am făcut ce-am făcut! Lumea tremura de frică și s-a ridicat împotriva noastră! Am fost înfrânți, dar ideile n-au murit, nu-i așa? Fie că au fost bune sau rele, sunt încă vii, nu-i așa? Voi, americanii, ar trebui să înțelegeți cel mai bine lucrurile astea. Dumneavoastră înțelegeți, domnișoară Martinez?

— Bineînțeles, răspunse ea, după ce i se traduse.

— *Nichts verstehen Sie!*[40]

Bătrânul pufăi, ceea ce îl făcu să tușească violent.

— Nu puteți înțelege, zise el cu un zâmbet care se transformă în rânjet. Am fost polițist! N-am făcut eu legile, eu doar le-am aplicat. Când legile s-au schimbat, am

[40] Nu înțelegeți nimic!

aplicat noile legi. Dacă legile s-ar schimba mâine, atunci și eu m-aș schimba mâine!

Espy nu comentă, deși se gândea că bătrânul se contrazicea, într-un fel.

Acesta tuși din nou și se întinse să ia masca de oxigen. Se auzi un șuierat când își puse masca și trase de câteva ori cu putere. Se uită pătrunzător la Espy, pe deasupra măștii.

— *Der Schattenmann lebt also noch und bringt noch immer den Tod.* Deci Umbra trăiește încă și aduce moartea! Știam. Știam și fără să-mi spuneți dumneavoastră. De ani de zile știu adevărul. Am fost ultimul din grupul nostru care l-a văzut, dar am știut atunci că n-o să moară. Vreți să-l ucideți dumneavoastră, domnișoară Martinez?

— Nu. Vreau doar să-l arestez și să fie judecat…

Bătrânul scutură violent din cap.

— Nu există legi pentru Omul din umbră. Pentru mine, da. Pentru dumneavoastră, da. Dar nu pentru el. Spuneți-mi încă o dată: vreți să fiți dumneavoastră cea care să-l omoare?

— Nu. Statul va avea grijă de asta.

Bătrânul nazist râse - un sunet slab în mica încăpere.

— Așa s-a întâmplat și în cazul nostru.

— Nu e același lucru.

Wilmschmidt râse iar, batjocoritor.

— Bineînțeles că nu.

Espy se uită fix la el.

— Ați spus că o să mă ajutați, rosti ea după o pauză.

— Nu. V-am spus că vă voi povesti despre Omul din umbră. În toți acești ani am așteptat să vină cineva și să mă întrebe de el. Știam că se va întâmpla înainte să mor. N-aveam idee cine va veni. Uneori m-am gândit că vor fi poate niște evrei, poate cei care încă îi vânează pe bătrâni. Sau poate un polițist, ca mine. Sau un ziarist, un student, un cercetător interesat de lucrurile importante și diabolice. Cineva care vrea să știe ceva despre moarte. Așa am crezut… Asta am așteptat, zi de zi. Când suna telefonul, îmi spuneam „Asta e!" Dacă bătea cineva la ușă, mă gândeam că, în sfârșit, m-au găsit, au aflat despre mine. Chiar dacă anii treceau, eu eram sigur că va veni cineva. Știam că așa va fi.

— De ce erați așa de sigur?

— Pentru că un om ca Umbra nu poate trăi în liniște.

— Dumneavoastră l-ați învățat tot ce știe?

Klaus Wilmschmidt se uită la ea. Apoi se întinse încet până la noptieră, trase un sertar și scoase la iveală un pumnal lung, subțire, cu mâner negru împodobit cu un cap de mort. Ținea lama delicat, lăsându-și degetul să alunece pe oțel.

— Acesta folosește la ceremonii deosebite, domnișoară Martinez. Cuțitul unui ucigaș trebuie să fie mai gros, cu tăiș dublu, cu mâner mai lat, ca să poată fi întors mai ușor.

O privi fix.

— Știți în câte feluri se poate ucide un om cu un cuțit,

domnișoară Martinez? Știți că din spate este altfel…

Mișca lama încet, dinspre dreapta spre stânga, în aer, în fața lui.

— …decât din față.

Brusc împinse cuțitul în sus, răsucindu-l ca și cum ar fi despărțit aerul dintre ei în două.

Ea nu zise nimic, iar bătrânul râse din nou.

— N-o să vă facă mai bună în meseria dumneavoastră, domnișoară Martinez?

— Poftim?!

— Cu cât știți mai mult despre moarte, cu atât o veți depista mai ușor. Nu-i așa? Pentru mine așa a fost. Și pentru mulți alții ca mine. Cred că mai cunoașteți și alți oameni ca mine, domnișoară Martinez. Doar că nu e prea plăcut s-o recunoști.

Râse.

— *Sie glauben wohlich bin ein böser alter Mann.* Probabil că mă considerați un bătrân îngrozitor, zise el.

Când fiica lui ezită să traducă, el mormăi spre ea, agitând cuțitul.

— Și poate că sunt, într-adevăr. Dar o să vă spun o poveste despre Umbră și pe urmă puteți s-o folosiți cum vreți.

— Poate că ar fi mai bine dacă v-aș pune niște întrebări.

Espy era gata să înceapă, dar privirea bolnavului o opri.

Fiica lui reuși să bâiguie câteva cuvinte în germană, apoi se opri și ea dintr-o dată.

— *Ich erzähle Ihnen jetzt die Geschichte.* O să vă spun acum povestea, zise el.

Se întinse și bâjbâi din nou cu mâna după mască, și-o puse pe față, respirând cu sete.

— Era în 1941 când am fost transferat la Secția 101 și tocmai fusesem promovat la gradul de sergent. Sergent! Nu era prea rău pentru fiul unui miner a cărui soție trebuia să spele rufele pe la diverse familii, ca să o putem scoate la capăt cu banii. Despre oamenii aceștia, părinții mei, fiica mea nu știe nimic, pentru că au murit în timpul unui bombardament, în 1942.

Bătrânul se zgâi la fiica sa.

— *Du weisst ja was Seide ist!* Tu știi doar ce e mătasea! zise el tăios. Mătase și Mercedes-uri, la banca aia a ta internațională! Tu știi doar ce-s banii! Noi habar n-aveam de așa ceva! Am fost sărac și am să mor sărac!

Fiica sa nu traduse aceste cuvinte, dar Schultz le traduse el. Espy observă cum se crispează fața femeii și-și dădu seama că asista la o izbucnire de mult înăbușită.

— Ție nu-ți pasă, continuă fostul nazist. Așa că nici mie nu-mi pasă.

Se întoarse din nou spre Espy Martinez.

— Deportările aveau loc cu regularitate pe-atunci. Se făceau razii zilnice. Uneori de două ori pe zi.

— Razii?

— Da, pentru evrei. Să-i ducem în est. În lagăre.

Zâmbi.

— *Diese Züge waren immer pünktlich.* Trenurile acelea nu întârziau niciodată.

Espy încercă să-și mențină o expresie indiferentă.

— Și Umbra…

Klaus Wilmschmidt se întoarse, privind o clipă pe fereastră. Se uita la geam.

— Nu pot să văd nimic, rosti el cu amărăciune. Zac aici, în pat, și tot ce pot să văd este colțul unei case din vecini și o bucată mică de cer. Nu e lumină.

Spuse ultimele cuvinte repede, apoi se întinse din nou după masca de oxigen, în timp ce din piept i se auzea respirația șuierată.

Imediat se răsuci spre Espy.

— Umbra era în biroul maiorului. M-au chemat înăuntru.

Bătrânul se aplecă de parcă ar fi vrut să le atragă atenția.

— Maiorul știa ceva. Știa că ăsta era altfel decât ceilalți. L-am văzut doar pe băiat stând acolo. Era îmbrăcat ca un muncitor, avea ghete mari în picioare, pantaloni din lână și o haină. Purta o pălărie trasă pe față, astfel încât să nu i se vadă chipul. Maiorul îmi spuse: „Evreul ăsta o să ne ajute. O să prindă alți evrei pentru noi." Și eu l-am salutat. La asta mă așteptam. Dar pe urmă vine o chestie mai ciudată, pentru că maiorul se întoarce spre evreu și zice: „Willem, ești evreu, nu-i așa?" ca și cum ar fi glumit. Și băiatul ăla, să fi avut vreo nouăsprezece-douăzeci de ani, face o strâmbătură groaznică, parcă era un animal. Era

plin de mânie, dar și de triumf. „Da, domnule maior, sunt evreu!" și maiorul râde și se întoarce spre mine, spunând: „Willem nu e evreu get-beget, sergent. E doar un pic. Cât e picul ăsta, Willem?", iar băiatul răspunde: „Bunica mea era, lua-o-ar naiba!"

Bătrânul se uită la Espy Martinez.

— Sunteți un om al legii, așa-i?

— Da, sunt avocat și procuror.

— *Sie haben keine Gesetze wie wir sie batten! Die Rassengesetze!* Dar nu aveți legi cum am avut noi! Legi rasiale!…

Râse.

— Bietul băiat - Umbra! O bunică pe jumătate evreică, și care renunțase la religia ei când s-a căsătorit, înainte de primul război mondial. Care a murit înainte ca el să se nască… Ce glumă bună, nu-i așa, domnișoară Martinez? O femeie pe care nici n-a cunoscut-o i-a dat din sângele ei de evreică și, din cauza asta, urma să moară! *Ist das nicht ein guter Witz?* Nu-i o glumă strașnică? Nu-i așa că era mâna diavolului, care-și bătea joc de Umbră?…

Făcu o pauză, ca și cum ar fi așteptat un răspuns, dar Espy nu comentă, așa că bătrânul reluă:

— Maiorul se întoarce spre mine din nou și zice: „Willem ne poate fi de mare ajutor. O să-i găsească pe evrei pentru noi. Și o să mai facă și altele. Pentru mine. Nu-i așa, Willem?", iar băiatul răspunde: „Da, domnule maior" Nu știu sigur, dar bănuiesc că maiorul știa mai

multe despre băiat, mai lucrase cu el în trecut. Dar n-am întrebat nimic, pentru că maiorul mi-a dat niște ordine; urma să-l antrenez pe băiat, să-l învăț să supravegheze, să urmărească, să mânuiască orice fel de arme, să știe toate metodele de a-i depista pe evrei, chiar să lucreze cu diverse coduri, să falsifice acte - la care se pare că avea talent. *Der Junge soll das Geschäft der Gestapo lernen.* Băiatul o să învețe să fie un gestapovist adevărat! Așa că l-am învățat și să știți, domnișoară Martinez, niciun profesor n-a mai avut un asemenea elev!

— De ce spuneți asta?

— Pentru că el înțelegea întotdeauna. Și pentru că avea o ură teribilă în el.

— Și maiorul de ce a…

— Pentru că era un tip deștept. Genial! Și astăzi mă înclin în fața lui. Și-a dat imediat seama că Umbra putea să-i găsească pe evrei cel mai bine. Dar mai știa că ar fi fost de folos ca un asemenea om să fie mereu pregătit, să fie cel mai bun în orice fel de misiune. Voiai să furi un document? Să ucizi un adversar? Cine altcineva era mai bun decât Umbra pentru a rezolva micile „probleme" ale maiorului? Pentru că, domnișoară Martinez, *er war bereits tot!* Era deja un om mort! Ca toți evreii, de altfel. Și Umbra știa că rămânea în viață numai datorită „talentelor" sale.

Nazistul zâmbi din nou.

— Amândoi am fost ucigași, domnișoară Martinez. Și el și eu. Elevul și profesorul. Dar el era mult mai bun decât

mine.

Bătrânul își trecu o mână peste frunte.

— Eu aveam remușcări… El nu.

Se opri.

— Era ucigașul perfect, continuă el, și mai știți ceva, domnișoară Martinez?

— Ce anume?

— Umbrei chiar îi plăcea ceea ce făcea. În spatele urii, era iubirea: iubea ideea de a aduce moartea. Mai ales celor pe care îi considera vinovați pentru originea sa.

— Ce s-a întâmplat cu el?

Klaus Wilmschmidt scutură din cap.

— Era deștept. A furat diamante, aur, bijuterii, orice. Fura de la evreii pe care îi descoperea. Și pe urmă, îi vedea murind. Știa că propria lui existență se baza pe abilitatea de a-i depista pe evrei și de a-și îndeplini sarcinile date de maior. În ’43 și în ’44, pe măsură ce numărul evreilor se micșora, viața lui nu mai era în siguranță. Așa că și-a luat niște măsuri de precauție.

— Ce vreți să spuneți?

— Pentru a putea supraviețui. Toți am făcut-o. Nimeni nu mai credea în nazism. Când auzi artileria rusească, nu mai crezi. Când contribui la inventarea minciunilor, domnișoară Martinez, ai fi prost dacă le-ai crede tocmai tu!

— Și Umbra…

— Noi doi aveam o înțelegere. Un acord. Din ceea ce

fura el, mie îmi dădea jumătate. Și cu actele… El era cel care le falsifica. Bineînțeles, eu îi puteam furniza timbre și hârtiile care îi trebuiau. Deci, puteam dispărea liniștiți, la momentul potrivit. Puteam deveni altcineva. Eu urma să fac parte din Wehrmacht: un soldat rănit pe frontul din vest, un invalid de război. *Ein ehrbarer Mann*, un om onorabil. Un soldat care n-a făcut decât să asculte ordinele și care voia să meargă liniștit acasă. Nicio legătură cu Gestapo-ul. Și într-o zi, când totul s-a sfârșit, asta am și devenit. M-am predat englezilor.

— Dar Umbra…

— Misiunea lui era mai complicată. Dar și el era mai deștept decât mine. El a căutat un om. „Vâna" în fiecare zi. Un anume om.

— Nu înțeleg.

— Căuta tot un evreu, bineînțeles, ca să-și poată lua o altă identitate. Trebuia să fie cineva apropiat ca vârstă, ca înălțime, ca educație, cu aceeași nuanță de păr, de ten. Și, când a găsit un asemenea om, nu l-a trimis în lagăr, deși registrele așa spun. Nu, l-a ucis chiar el, cu mâna lui. Și de această persoană s-a folosit pentru a se transforma. A început să nu mănânce…

— Să nu mănânce?!

— Păi, da, ca să fie totul credibil! Și-a tatuat pe braț un număr, așa cum se făcea în lagăre. Apoi, într-o bună zi, a dispărut. O soluție excelentă.

Bătrânul râse iar, ceea ce-l făcu să tușească puternic.

— Excelentă, pentru că în ziua în care a dispărut el, maiorul, protectorul său, era beat și adormise când au început bombardamentele, deci, nu s-a trezit ca să se ascundă în adăpost. Ei, și când s-a trezit - *er war bereits fest auf dem Weg zur Hölle.* Era deja în drum spre iad.

Wilmschmidt izbucni iar în râs, întinse mâna după masca de oxigen și îi zâmbi lui Espy.

— Un plan bun! Cred că și-a cusut banii în căptușeală. Era un om bogat! Probabil că s-a îndreptat spre vest, spre aliați. Eu așa am făcut. N-aveam chef să fiu interogat de ruși. Dar americanii voștri și englezii încercau să fie mai omenoși cu noi. Și dacă nimereai la ei, burdușit cu tot ce trebuie - o poveste despre o evadare din lagăr, erai înfometat și aveai și brațul tatuat - cum să nu fii primit? *Zumindest glaubte man Ihnen.* Sau măcar crezut.

Espy nu-i răspunse. Își simțea gâtul uscat, iar mica încăpere părea plină de un aer stătut, un aer de boală - o alta decât cea de care suferea nazistul. Simțea ceva vâscos, dens, ca și cum ascultând amintirile bătrânului se umpluse de o murdărie care trebuia răzuită, dar ea nu avea nicio lamă.

— Înseamnă că a reușit să fugă? întrebă ea.

— Da. Sunt sigur. Și eu am reușit, făcând aproape același lucru.

Espy șovăia, încerca să se concentreze.

— Deci, așa a ajuns altcineva, rosti ea.

Brusc, se întinse să-și ia geanta de piele de unde scoase

o copie a portretului-robot făcut cu ajutorul lui Leroy Jefferson.

I-o dădu bătrânului, care ținu copia în fața lui, privind-o. După o clipă, izbucni într-un râs răgușit, aspru. Scutură foaia și zise:

— *Es ist so gut, dich zu sehen, mein alter Freund!* Mă bucur că te văd, prietene!

Apoi se întoarse spre Espy.

— S-a schimbat mai puțin decât aș fi crezut.

Ea dădu din cap.

— Mi-ați povestit despre trecut. Dar cum îl găsesc astăzi? În prezent, acum?

Klaus Wilmschmidt se lăsă pe spate, privind-o atent. Ridică o mână și făcu un semn spre flacoanele cu pastile, spre masca de oxigen, apoi spre el însuși.

— Sunt pe moarte, domnișoară Martinez. Am dureri mari și pot să număr pe degete zilele pe care le mai am de trăit.

Maria Wilmschmidt suspină ușor în timp ce-i traduse cuvintele.

— *Gibt es einen Himmel?* Există, oare, rai?

— Nu știu.

— Poate da, poate nu. Odinioară am luat parte la niște evenimente teribile, domnișoară Martinez. Lucruri pe care nici măcar nu le puteți concepe. Acum aud strigăte noaptea, văd chipuri pe pereți, stafii în camera asta mică. Sunt aici, cu mine. Și sunt tot mai multe, cu fiecare zi. Mă

cheamă și, în curând, o să vreau să respir și n-o să pot. Voi lua masca de oxigen, dar nu-mi va mai ajuta la nimic. O să mă sufoc și o să mor. Asta-i tot ce a mai rămas din mine.

Se opri, încercând să-și adune puterile.

— Oare o să pot muri liniștit, cu tot ceea ce știu despre omul ăsta? Spuneți-mi, domnișoară Martinez, o să-mi găsesc liniștea? Acum, că am spus tot ce știam despre el, despre ceea ce a făcut?

— Nu știu, răspunse ea, deși știa.

Bătrânul se făcu, parcă, mai mic, mai pământiu, ca și cum noaptea și ceața l-ar fi acoperit cu o haină. Respira neregulat, gâfâit.

— Să-l găsesc pe Omul din umbră… Asta nu pot s-o fac, domnișoară Martinez.

— Dar…

— Dar știu numele celui căruia i-a furat identitatea.

— Spuneți-mi-l! izbucni Espy, ca și cum ar fi vrut să-l afle înainte ca bătrânul să aibă un nou acces de tuse.

Acesta rânji și între el și hârca de pe mânerul cuțitului pe care-l agitase înainte nu mai era o deosebire prea mare.

— Da, pot să vă spun numele. Și mai pot să vă spun ceva.

— Ce anume?

Klaus Wilmschmidt, muribundul, șopti răspunsul:

— *Ich weiss was für eine Nummer der Schattenmann auf seinem Arm hat.*

Fiica sa făcu o pauză, trăgând aer în piept, înainte de a

traduce cu o voce coborâtă:

— Știu numărul pe care Umbra și l-a tatuat pe braț.

DOUĂZECI ȘI PATRU
Istoricul

Simon Winter și Walter Robinson, stând la o oarecare depărtare unul de celălalt, îi priveau pe rabin și pe Frieda Kroner cum cercetau portretul-robot al „Umbrei". Bătrânii erau tăcuți, atenți ca doi specialiști care se aplecau asupra unor vechi hieroglife, apoi, dintr-o dată, se rezemară pe spate.

Cu o expresie răzbunătoare, aprigă, pe chip, Frieda Kroner declară:

— El este! Cu excepția bărbiei. Ar trebui să aibă o linie mai fermă.

— Și nici sprâncenele nu seamănă. Ar trebui să fie ridicate, ca și cum ar fi furios tot timpul, zise rabinul sec. Asta i-ar face ochii mai… nu știu… mai cum, Frieda? Îți amintești ochii lui?

— Da, sunt îngușți, ca ai unui câine turbat.

— Și restul? întrebă Robinson.

— Restul… e un chip pe care l-am văzut acum cincizeci de ani, rosti Frieda Kroner cu o voce înverșunată.

Se întoarse spre rabin.

— A îmbătrânit, nu mai e tânăr. E ca noi. Nu-i așa?

— Da. El e Umbra, aprobă rabinul.

Se întinse spre Frieda Kroner și-i atinse brațul. Apoi se răsuci spre polițist.

— L-aș recunoaște într-o secundă.

— Și eu la fel, adăugă Frieda Kroner.

Respiră ca să-și facă puțin curaj.

— Și cred că la fel ar fi și cu biata Sophie și cu Irving. Poate că amintirea ne înșală uneori, unii spuneau că era mic de statură, alții că era înalt, unii slab, alții gras, brunet sau șaten - toate acestea din cauză că anii le-au mai șters din memorie… Dar acum, când îi văd chipul, pot să spun da, este el.

Se cutremură, dar continuă să vorbească pe un ton ferm:

— Dumneavoastră, domnule polițist, și dumneavoastră, domnule Winter, credeți, deci, că el este undeva, pe-afară, făcu ea un gest spre ferestre, arătând dincolo de ele, și că ne caută, așa cum a făcut până acum?…

Simon făcu semn că da.

Frieda Kroner râse ușor, de parcă o amuza ceva anume.

— Poate că ne va fi greu până și să dormim. Mi-aduc aminte că am mai trecut prin asta. Demult…

Robinson de-abia se stăpânea să nu izbucnească, văzându-i pe cei doi bătrâni atât de inconștienți.

— M-am răzgândit, zise el. Cred că riscul este mult prea mare. Omul ăsta este aproape un asasin profesionist. Mai mult de-atât. E psihopat. Cred că cel mai bun lucru ar fi să vă duceți să stați la rude și să mă lăsați pe mine să-l găsesc.

În felul acesta veți fi mai în siguranță și nu va trebui să-mi fac griji cu protecția dumneavoastră. Putem să vă scoatem din oraș, discret, și să-l prindem când vine în locuința dumneavoastră, doamnă Kroner. Pentru noi este important să nu mai avem încă o crimă.

Rabinul ridică sprâncenele de uimire când îl auzi. Simon vru să spună ceva, dar se abținu, iar Frieda Kroner pufni.

— Nu, continuă Robinson, ridicând o mână pentru a-i opri să ia cuvântul. Cred că prioritatea noastră acum este să avem grijă să rămâneți în viață.

Rabinul îl privi pe tânărul polițist și zise:

— Domnule Robinson, cred că nu ne spuneți tot ce știți. Să plecăm?! Să plecăm acum? De ce insistați atât, așa, deodată?

— Pentru că vreau să fiți în siguranță.

Rabinul scutura din cap.

— Nu e asta, roșit el tăios.

Frieda Kroner îl urmărise cu atenție pe Robinson în timp ce acesta vorbea și zâmbi.

— Eu știu, interveni ea, ca un copil care a ghicit în ce mână este ascunsă bomboana. Știu de ce domnul polițist ne spune aceste lucruri.

Robinson se întoarse spre ea.

— Doamnă Kroner, eu nu vreau decât să…

Ea dădu din cap și zâmbetul îi deveni puțin mai aspru.

— Ați văzut ceva, nu-i așa? Ceva în legătură cu Omul

din umbra, ceva pe care nu vreți să ni-l dezvăluiți, pentru că nu vreți să ne speriați. Ca și cum ar mai putea să ne sperie ceva pe lumea asta! Eu am văzut mai multe cadavre, mai multă moarte în jur decât dumneavoastră, domnule polițist, chiar dacă ați trăi o sută de ani. Încă n-ați înțeles, nu-i așa?

Robinson nu știa ce să răspundă.

Rabinul vorbi calm:

— Cred că tocmai imposibilitatea celorlalți de a înțelege mă sperie cel mai mult.

Frieda Kroner aprobă din cap.

— Vă uitați la noi și vedeți doi bătrâni, pentru că sunteți tânăr și aveți, desigur, percepția unui tânăr, prejudecățile lui…

Ridică o mână când Robinson încercă să protesteze.

— Nu mă întrerupe, domnule polițist!

Se opri.

— Bine, zise Frieda Kroner, hotărâtă, spuneți-ne, deci, ce ați văzut?

Robinson ridică din umeri. În clipa aceea se gândi că, așa cum nu era înțelept să-l subestimeze pe Omul din umbră, nu era înțelept să-i subestimeze nici pe bătrânii care stăteau în fața lui.

— N-am nicio dovadă… începu el.

— Dar… urmează un dar, nu-i așa? zise rabinul, zâmbind puțin batjocoritor. Întotdeauna există un *dar*.

— Da. Vă aduceți aminte de cel care l-a văzut pe Omul

din umbră în apartamentul Sophiei?

— Drogatul acela… Domnul Jefferson? întrebă Frieda Kroner.

— A fost găsit mort în locuința lui în dimineața asta - ucis.

— Ucis? Cum?

— Legat de scaunul cu rotile și torturat cu un cuțit.

Și rabi și Frieda Kroner rămaseră tăcuți, gândindu-se la ceea ce tocmai aflaseră.

— Poliția crede că ar fi putut fi victima unui traficant de droguri din zonă. În partea aceea a orașului, răzbunarea e ceva obișnuit și poate fi violentă. Se pare că Jefferson era pe lista celor care ucid fără să-și facă probleme de conștiință.

— Dar dumneavoastră nu credeți la fel? întrebă rabinul.

— Nu. Eu cred că noi știm prea bine cine e autorul.

— Domnul Jefferson a… începu Frieda Kroner, dar polițistul o întrerupse din nou.

— A murit în chinuri, doamnă Kroner. A murit torturat, pe îndelete, a suferit mai mult decât merita. A fost torturat pentru că cineva voia să afle ceea ce știa el. Și a fost mutilat pentru asta. Nu vreau ca dumneavoastră sau rabi să vă aflați într-un asemenea pericol. Încercați să vedeți lucrurile din punctul meu de vedere: pe mine m-ar costa cariera dacă ceva dă greș și omul ăsta ajunge la dumneavoastră. Și nici nu mi-aș putea ierta vreodată așa ceva. Vreau să fiți în siguranță.

Simon Winter fusese uimit de vestea uciderii lui Jefferson, dar pe față păstră o expresie indiferentă. Îl privi cu atenție pe Robinson și observă că și el era zguduit. Așa că interveni pe un ton moderat:

— Ai spus că Jefferson a fost mutilat. Cum?

— Aș prefera să nu intru în amănunte, domnule Winter.

— Păi, a fost torturat dintr-o anume cauză și apoi a fost mutilat cu un anume scop. Pentru că eu cred că omul acesta nu face nimic fără un scop anume, deci tot ceea ce face el ar trebui să fie un indiciu și să ne ajute, astfel, în acțiunile noastre viitoare. Te întreb, deci, din nou, cum a fost mutilat?

Robinson ezită o clipă, ascultând vocea calmă a lui Simon.

— I-a fost tăiată limba.

Frieda Kroner scoase un sunet înăbușit și-și duse mâna la gură. Rabinul clătină din cap.

— E groaznic, zise el.

Dar Simon Winter mijise ochii, concentrându-se și spunând cu o voce coborâtă:

— Să fiu al naibii dacă nu…

Ceilalți îl priviră.

— Nu te-ai fi așteptat de la un nenorocit ca Jefferson, nu-i așa? Nici într-un milion de ani!…

— La ce?

— Ca Jefferson să nu-i spună Omului din umbră ceea ce voia el să afle.

— Adică?

— Ce știe poliția, dacă-l caută, cât de aproape suntem să-l găsim, ce probe avem că el ar fi încă în viață… Și încă alte zeci de întrebări care l-au făcut pe Omul din umbră să iasă din bârlog.

Simon ezită, scuturând din cap.

— Eu mai înțeleg din asta încă un lucru: Leroy Jefferson nu i-a spus Umbrei despre portretul-robot. Avem, deci, un atu.

Robinson se gândi și el o clipă, apoi consimți:

— Da, ai dreptate. Bietul Leroy!

Ezită o secundă și adăugă:

— Bineînțeles, mutilarea poate însemna și că Omul din umbră era furios pe Jefferson *pentru că a vorbit* și ăsta este felul lui de a se exprima.

— Asasinii care fac parte din crima organizată își lasă întotdeauna un fel de semnătură, zise încet Simon. Fac anumite lucruri care să poată fi interpretate ca un mesaj. Nu cred că Omul din umbră se încadrează în categoria asta. Crimele lui încearcă să aibă un aspect obișnuit. Dar de data asta cred că a fost nemulțumit. Și poate că a avut și un sentiment antirasial. Leroy Jefferson nu era pentru el decât un obstacol. Cred că trebuie să acționăm rapid. Umbra se mișcă repede. Așa ar trebui să facem și noi.

Robinson se gândea la ceea ce spusese Simon și aprobă din cap:

— Simon, cred că ai dreptate. Am tot mai multe motive

să-i scot pe rabinul și pe doamna Kroner din oraș - astăzi. Chiar acum!

Când Winter îi aruncă o privire inexpresivă, Robinson adăugă exasperat:

— Fir-ar să fie! Oamenii ăștia doi sunt cei mai importanți pentru cazul nostru, nu-i așa? Fără ei ce avem? O sinucidere - cea a lui Herman Stein, Sophie Millstein o să rămână un caz nerezolvat, uitat prin dulapuri, statistică și atâta tot. Iar Irving Silver, ei bine, el rămâne acolo unde e. Pur și simplu a dispărut. Punct! Nu e nici măcar în categoria dispăruților, de fapt, pentru că se crede că s-a înecat. Câți alții mai sunt ca el, oare? Singura dovadă împotriva nemernicului sunt acești doi bătrâni! Fără ei, n-o să-l putem aduce la judecată!

După o clipă, Winter replică:

— Știu.

Mai voia să adauge ceva, când interveni Frieda Kroner. Era puțin mai palidă și-și tot legăna capul înainte și înapoi:

— Eu n-o să plec! zise ea.

Robinson se întoarse spre ea.

— Vă rog, doamnă Kroner! Știu că intențiile dumneavoastră sunt minunate, dar nu e momentul. Cred că sunteți în mare pericol și cred că sunteți un martor esențial în procesul pe care-l vom intenta acestui ucigaș. Vă rog, lăsați-mă să vă ajut!

— Pot fi ajutată într-un singur fel, domnule polițist! Să-l

găsiți pe Omul din umbră!

— Doamnă Kroner…

— Nu! repetă ea mânioasă. Nu! *Nu!* Am mai vorbit despre posibilitatea de a pleca și am hotărât să n-o facem.

De furie, se ridicase în picioare.

— N-o să mă ascund! N-o să fug! Dacă vine la mine și sunt singură, atunci o să mă lupt cu el! Poate că o să mă ucidă, dar o să-i arăt eu lui, n-o să mă uite prea ușor! Am mai încercat să mă ascund o dată de omul ăsta și mi-am pierdut familia! N-o s-o fac din nou! înțelegeți, domnule polițist?

Femeia respiră adânc.

— Mi-e frică, este adevărat. Și sunt bătrână. Poate că nu mai sunt atât de puternică, așa cum am fost odinioară. Dar nu sunt într-atât de bătrână, de slabă și de prăpădită încât să nu pot lua singură decizii, iar eu am luat o decizie: rămân aici, orice s-ar întâmpla!

Se întoarse spre rabi.

— Rabi, așa sunt eu, încăpățânată! Tu poți să faci ce vrei…

El o întrerupse.

— Și eu am hotărât să rămân.

Se întinse și îi luă mâna, ținând-o strâns.

— Draga și vechea mea prietenă! Indiferent ce ne amenință, îl vom înfrunta împreună. Împachetează-ți niște lucruri și mută-te aici, în camera de oaspeți, pentru o săptămână sau cât o fi. Vom lupta împreună.

Se întoarse spre Robinson.

— Am pierdut imens din cauza acestui om. Familii și acum prieteni; n-am mai rămas decât noi doi. Nu știu dacă împreună putem fi mai puternici decât el, dar sunt sigur că trebuie să încercăm. Vă mulțumesc, deci, domnule polițist, pentru grija dumneavoastră. Dar nu plecăm nicăieri.

Robinson deschise gura ca să spună ceva, dar Winter îi tăie vorba:

— Ascultă-i, Walter! șopti el.

Acesta se întoarse spre fostul polițist, mânios pentru o clipă, dar își uită propria furie și se gândi la avantajul pe care l-ar avea dacă i-ar ține pe cei doi bătrâni împreună, sub supraveghere.

— Bine. Dar vă vom asigura protecția. Chiar eu o să am grijă de asta. O să pun un ofițer de poliție să vă supravegheze zi și noapte.

Luă portretul-robot.

— E timpul să ne folosim de el.

Planul era simplu. În seara aceea, la slujbă, în câteva zeci de sinagogi, urma să se citească un mesaj scurt:

„O persoană cunoscută pe vremuri drept Omul din umbră, despre care se crede că a ucis evrei în Berlin, în timpul celui de-al doilea război mondial, pare să fie în viață și să trăiască aici, printre noi, în Miami Beach.

Oricine are o informație despre acest individ este rugat să ia legătura cu rabinul Șaim Rubinstein sau cu Walter Robinson de la poliția din oraș."

Nu trebuia menționat nimic despre crime. Simon se gândi că și așa anunțul era prea detaliat și exista riscul să-l sperie pe Omul din umbră și să-l facă să fugă, dar Robinson insistase ca totul să fie precis, să se refere direct la ucigaș, sperând, într-un fel, că exact așa se va întâmpla - Omul din umbră va fugi, iar el îl va găsi, oriunde se va ascunde. Astfel cei doi bătrâni ar fi mai în siguranță. Nu i se părea posibil ca Umbra să audă mesajul direct. Nu și-l imagina mergând la sinagogă să asculte rugăciunile. După părerea lui, Umbra va afla din auzite despre mesaj: o conversație într-un hol sau în lift, poate într-un restaurant sau la un chioșc de ziare. Și tocmai vorbele acestea *despre* mesaj, spera el, îl vor neliniști, îl vor împinge să facă următorii pași fără precauție. Asta era tot ce-și dorea: ca Umbra să acționeze fără să se mai gândească, din instinct, fără să-și mai pregătească lovitura. Și de data asta, își spunea Robinson, nu-i va scăpa.

În cel mai rău caz, fură de acord bătrânii și Robinson, Umbra nu știe că anonimatul său a fost compromis și atunci nu se teme. Problema era ca portretul său să aibă un nume.

Winter sugerase încă un element care trebuia adăugat la planul lor, ceea ce lui Robinson i se păru o idee bună: el și

Simon urmau să ia portretul-robot al Umbrei și să-l arate câtorva președinți și unor asociații evreiești, inclusiv cea al cărei membru fusese și Herman Stein. Credeau că arătând portretul, cu discreție, ar putea apărea cineva care să le dea un indiciu.

Când Walter Robinson se întoarse la birou, descoperi, înainte de a se ocupa de treburile lui, că sunase Espy. Îi transmisese numărul cursei cu care va sosi și un mesaj laconic: „Am avut, totuși, succes."

Nu-și permise să facă nicio speculație pe marginea lui, deși îi spuse despre mesaj și lui Simon în mașină, în timp ce se îndreptau spre nord, mai sus de Miami Beach, într-o zonă cu clădiri înalte.

— Înseamnă că i-a aflat numele, zise Simon.

— Oricum nu-l mai folosește, replică Robinson.

— Poate că nu. Așa ar fi de crezut. Dar dacă dispare pe neașteptate, măcar avem cu ce să începem să căutăm prin acte: cele de la biroul de imigrări, impozite, tot felul de organizații de ajutor apărute după război. O să te transformi într-un adevărat istoric. Eu bănuiesc că a folosit, totuși, numele ăsta în SUA, înainte de a-l schimba. Poate că găsim ceva în evidențele asigurărilor sociale. Nu se știe niciodată.

— Se pare că va fi mult de lucru.

— Și oamenii mei zic că un inspector de la omucideri are parte numai de glorie!

Robinson râse scurt. Îi lăsase pe cei doi bătrâni în

locuința lui rabi, pregătind ceaiul pentru ofițerul însărcinat să-i păzească. Sarcina acestuia din urmă era foarte simplă: nu putea intra nimeni în locuință decât cu acordul lui Robinson personal sau dacă nu avea o insignă vizibilă. Luase o copie a portretului-robot și o lipise pe ușa din față, imediat lângă vizor. Se gândise că, deși, există puține avantaje în locuințele din blocuri, totuși apartamentele prezintă o anumită siguranță, o dată ce închizi ușa: nu există decât o singură cale de ieșire și de intrare. Și asta îi dădea senzația că lucrurile sunt, totuși, sub control.

— Dar, continuă Simon, nu cred că omul ăsta poate fi găsit prin mijloacele clasice, e imposibil. Cred că e genul care te găsește el pe tine. Ceea ce trebuie să facem noi este să fim primii în „zonă".

— E o chestie din baschet, nu?

— Exact. Când ești în apărare față de un jucător bun, încerci să anticipezi poziția pe care vrea s-o ocupe și tot ce ai de făcut este să ajungi înaintea lui.

Făcu o pauză și adăugă:

— Nu cred că Umbra a mai trecut printr-o asemenea experiență neplăcută înainte.

— Cel puțin, nu din câte știm noi, zise Robinson.

Intrară în pădurea de clădiri din beton a orașului Miami, unde construcțiile uriașe, goale, se luau la întrecere cu norii pentru a acoperi soarele. Ca în orice alt oraș, și acesta

îți dădea o senzație de uniformitate. Blocuri - aceleași peste tot - cu oameni care își duceau viața în apartamentele îngrămădite ca într-un stup, încercând să opună lumii aceleia monotone de forme, volume și unghiuri propria identitate.

Primul loc pe care îl vizitară a fost blocul lui Herman Stein, unde l-au căutat pe administrator. Acesta, un om robust, fără pic de păr pe cap, se uită la portretul-robot și clătină din cap în semn că nu-l cunoaște. Le spuse răspicat că asociația de locatari avea peste o mie de membri, care locuiau în sute de apartamente, iar figura, din câte își putea da el seama, nu-i părea familiară. Ceea ce nu-l miră pe Simon. Și nici faptul că alți doi administratori spuseră același lucru nu fu pentru el o surpriză.

— Stein a spus că l-a zărit pe Omul din umbră la o întâlnire, zise nemulțumit Robinson, după câteva ore de căutări zadarnice. Știi ce ar trebui să facem? Să obținem niște liste cu locatarii din fiecare bloc din zonă, să vedem unde este doar o singură persoană în locuință, să sunăm la ușă până când dăm peste ticălosul ăsta. O fi și el pe vreo listă!

— Mda, rosti Simon, așa m-am gândit și eu. Dar pe care listă? Să încercăm, poate reușim…

Deși în vocea lui se simțea clar neîncrederea într-o asemenea mișcare.

Robinson se uită la ceas. Nu voia să întârzie la aeroport unde trebuia s-o aștepte pe Espy. Se lăsase seara aproape,

spre vest cerul era acoperit de nori roșietici. Tentaculele nopții cuprindeau deja orașul cu zgârie-norii săi.

— Mă duc la aeroport, spuse Robinson. Vrei să te las undeva?

Lui Simon îi veni, deodată, o idee. Făcu semn că da și îi spuse tânărului o adresă. Apoi împături o copie a portretului-robot și o vârî în buzunar.

Robinson trase mașina lângă bordură.

— Presimt că o să se întâmple ceva, cât de curând, zise el. Toți citesc acum în sinagogi anunțul scris de noi.

Se uită din nou la ceas.

— De fapt, chiar acum. În următoarele două zile ar trebui s-o lăsăm mai moale. Să vedem ce-a aflat Espy.

— Sună-mă imediat ce ai ceva nou. O să fiu pe-acasă după ce termin aici.

— Ce faci aici?

— A, încerc și eu marea cu degetul, spuse fostul polițist ieșind din mașină. De fapt, cred că programul s-a terminat.

Robinson îl măsură din priviri. Deasupra, un avion începuse să se pregătească de aterizare și, după direcția pe care o avea, urma să o facă în partea opusă locului în care se aflau ei acum. Era încă prea sus ca să i se audă motoarele și avionul părea, mai degrabă, să plutească pe cerul întunecat.

— Hei, și cam ce înseamnă marea asta? întrebă Robinson.

Simon aproape că se îndepărtase, dar când auzi

întrebarea, se întoarse spre el și făcu un gest cu mâna, ca și cum ar fi voit să-i arate că nu e cine știe ce. Robinson observă că gestul era menit să-i mai liniștească temerile, pentru că se simțea, totuși, nerăbdarea lui de a ajunge cât mai repede la aeroport. În loc să pornească mașina, Robinson o scoase din viteză și sări iute de la locul lui. Simon, ajuns la câțiva pași mai departe pe trotuar, se opri și râse.

— Ei, n-ai încredere în mine!

— Nu e asta, rosti Robinson în timp ce-l ajungea din urmă, fără să mai comenteze în vreun fel. Ce-i aici? se mulțumi el să întrebe.

— Centrul Holocaustului, răspunse Simon. Este singurul loc, din câte am vizitat de când am început să mă ocup de cazul ăsta, unde trecutul se întâlnește cu prezentul. Cam asta e, dincolo de un număr de cadavre.

Se îndreptă spre intrare, cu Robinson venind în spatele lui.

Funcționara de la poartă tocmai își strângea lucrurile ca să plece când intrară ei și se încruntă nerăbdătoare, dar fu impresionată de insigna pe care i-o arătă Robinson. Le trebuiră doar câteva secunde pentru a ajunge în biroul lui Esther Weiss, unde tânăra femeie stătea lângă o mică masă. Îl salută grăbită pe Simon, cu familiaritate, dar și cu o oarecare nemulțumire, căci și ea se pregătea să plece acasă.

— Ați găsit ceva, domnule Winter? Încă sunteți convins că acest om e aici, în Miami?

Simon îl prezentă pe Robinson și-atunci Esther întrebă:

— Poliția crede, deci, că Umbra e aici?

— Da, răspunse prompt Robinson.

Tânăra femeie se înfioră ușor, își puse servieta pe birou și se așeză iar.

— E groaznic! N-am crezut niciodată că ar fi posibil. Trebuie găsit și adus în fața justiției! Există tribunale pentru așa ceva în Israel. Și în Germania.

— Pe mine mă interesează să-l judecăm aici, zise Robinson.

Esther Weiss dădu din cap.

— Bineînțeles. Trebuie judecat.

Voi să mai adauge ceva, dar Simon o opri.

Mai avusese o asemenea discuție cu ea și, cu o înțelepciune ce vine o dată cu vârsta, se gândea că nu era cazul să meargă pe drumuri bătătorite. Ascultându-și intuiția, își duse mâna la buzunar și scoase portretul-robot al „Umbrei". Îl puse pe birou, în fața doamnei Weiss, fără niciun cuvânt. Ea se aplecă, așezând mai bine foaia înaintea ochilor. Se uită atent la desen, așa cum ar fi făcut oricine, dar când ridică privirile pleoapa ochiului drept i se zbătea ușor și spuse cu o voce tremurată:

— Dar îl cunosc pe omul acesta, rosti ea confuză.

Se trase îndărăt, de parcă desenul ar fi electrocutat-o.

— L-am văzut, în orice caz, de câteva ori…

Espy Martinez rămase surprinsă că Walter n-o aștepta la

aeroport. Era agitată din cauza acestei lungi călătorii. Nici nu-și dădea seama dacă era obosită sau emoționată. Se duse direct la un telefon public și sună la biroul lui, doar ca să afle că nu mai dăduse pe acolo de când plecase la rabi acasă.

Stătea pe gânduri dacă să se ducă acasă, căci imaginea unui duș, a schimbării hainelor și a unui somn bun era mult prea atrăgătoare. Ceva îi spunea, însă, că lucrurile se precipitau și avea senzația că fusese, cumva, dată uitării, ceea ce o uimea puțin. În servieta ei, pe o bucată de hârtie, erau scrise un nume și un număr, de care, credea ea, toți aveau nevoie pentru a-l găsi pe asasin.

Mai aruncă o ultimă privire în jur, pe aeroport, dar tot nu-l zări pe Walter. Continua să-și spună că nu era cazul să fie iritată, pentru că erau alte lucruri mai importante decât să vină s-o aștepte. Încerca să-i găsească scuze, iar asta o făcea să uite de oboseală, pentru moment. Se îndreptă spre ieșire.

Stătea învăluită în gazele de eșapament, în aerul cald și lipicios al serii, în sala de așteptare doar pe jumătate acoperită, lăsându-se cuprinsă de căldura tropicală. Dar înainte ca taxiul să ajungă la ieșirea din aeroport, Espy se răzgândi și, cu o voce ascuțită, într-o spaniolă repezită, îi spuse șoferului adresa unde locuia rabi.

Simon Winter o apucase strâns pe Esther Weiss de braț. Cu mâna liberă izbi cu putere în foaia de pe birou și strigă:

— Cine e? Cine e?

Robinson venise lângă ei dintr-o săritură, agitându-și mâinile și, cu o voce răgușită, plină de speranță, întrebă:

— Unde l-ați văzut pe omul ăsta?

Cuvintele i se împleticeau cu aceeași furie, cu aceeași nerăbdare ca și în cazul fostului polițist.

Esther Weiss se uită înnebunită la cei doi.

— El este?! întrebă ea cu o voce ascuțită.

— Da, răspunse Robinson. Unde l-ați văzut? repetă el.

Femeia deschise ușor gura, speriată, și Simon văzu cum în ochii ei apare frica. Îi eliberă brațul din strânsoare, iar ea alunecă în scaun, cu ochii măriți de uimire, zgâindu-se la ei.

— Păi, aici… zise ea încet. Chiar aici.

Winter vru să spună ceva, dar Robinson îi făcu semn să-l lase pe el. Vorbi pe un ton măsurat, calm, în care se simțea încă speranța și încrâncenarea.

— Bun, spuneți-ne, deci, tot ce știți, acum! Nu uitați nimic, niciun amănunt! Orice detaliu ne poate fi de folos.

— El este Umbra?! întrebă iar femeia.

— Da, zise Simon.

— Dar omul acesta este istoric! protestă ea. Cu recomandări dincolo de orice bănuială.

— Nu, nu cred, spuse încet Simon. Sau poate că e și una și alta. El este omul pe care îl căutăm.

— Luați-o de la început, zise Robinson. Cum îl cheamă, unde stă, cum l-ați cunoscut

— Păi, a venit ca să cerceteze niște casete, răspunse ea. Oamenii de știință, istoricii, sociologii au permisiunea să studieze casetele video.

— Știu asta, o întrerupse Simon nerăbdător. Dar omul ăsta… cine e?

— Îi am numele în dosar, rosti Esther Weiss înecându-se. L-am notat. Am și adresa. Le-am înregistrat pe toate. Am toate datele în rezumat. Păstrăm aceste informații, în mod confidențial. Mai țineți minte, domnule Winter, că v-am dat niște nume, mai demult?

— Da, îmi aduc aminte. Era și el printre ele?

— Nu-mi amintesc, răspunse tânăra femeie. Dar vi le-am dat, sunt sigură. Acum, însă, nu mi-l amintesc.

Robinson interveni calm.

— Dar acum puteți să căutați dosarul, nu-i așa? Puteți să vedeți lista cercetătorilor și să recunoașteți numele lui, nu? Este, oare, în cartea de telefon? Vă rog, căutați-l acum!

— Dar nu-mi vine să cred…

— Acum, doamnă Weiss!

Aceasta ezită, apoi consimți:

— Da, desigur. Chiar acum.

Femeia se îndreptă cu un mers șovăitor spre un fișier înghesuit într-un colț al micului birou. Trase sertarul de sus și începu să caute printre dosare. După o clipă, murmură:

— Sunt mai bine de o sută de persoane autorizate să vadă casetele.

Pe când continua să caute, Simon o întrebă:

— Este vreo procedură specială prin care se obține această autorizație? Adică, cei care o primesc sunt verificați?

— Da și nu, răspunse Esther. Dacă recomandările par în ordine, atunci aprobarea este aproape o chestiune de rutină. Cercetătorii trebuie să dea o declarație în care să specifice de ce au nevoie să studieze casetele și ce vor să facă apoi cu informațiile obținute. Trebuie să semneze, de asemenea, un act de renunțare la orice drept asupra informațiilor deținute și un altul prin care se obligă să păstreze confidențialitatea asupra identității persoanelor care apar pe casete. Restricția este foarte mare când e vorba de posibila comercializare a acestor amintiri. Cel mai mult ne interesează să-i evităm pe revizioniști.

— Pe cine? întrebă Robinson.

— Sunt cei care neagă faptul că holocaustul a existat.

— Sunt nebuni? nu se putu stăpâni el. Cum poate cineva să…

Esther Weiss ridică privirile, ținând în mână un plic.

— Sunt mulți oameni care doresc să nege realitatea acestei uriașe crime, domnule polițist. De fapt, spun ei, camerele de gazare erau doar spații de deparazitare, iar cuptoarele erau pentru a coace pâinea, nu oamenii. Ei cred că Hitler a fost un sfânt și că toate amintirile despre lucrurile oribile pe care le-a făcut nu sunt decât tot atâtea conspirații.

Respiră adânc, apoi continuă:

— Oamenii raționali susțin că toate astea sunt o nebunie. Dar nu e chiar așa. Dumneavoastră, însă, domnule polițist, înțelegeți, nu-i așa?

Nu, nu înțelegea, dar nu i-o mărturisi.

Esther Weiss își duse mâna la frunte o clipă, ca și cum ar fi vrut să-și ferească ochii, ca și cum refuza să vadă ceva. Apoi îi înmână plicul lui Simon.

— Acesta este omul care seamănă cu portretul-robot, zise ea.

Fostul polițist deschise plicul și scoase câteva coli. Prima era un formular prin care persoana cerea acces la casetele video; la ea erau atașate o scrisoare de recomandare, un curriculum vitae și alte formulare prin care se obliga să respecte anumite condiții - toate semnate.

Sus figura un nume: David Isaacson, iar dedesubt adresa din Miami Beach.

— Ce vă amintiți despre omul acesta? întrebă Robinson.

— A fost aici de vreo câteva ori - nu mai știu exact câte. Era foarte liniștit și nu deranja deloc, nu ieșea prin nimic în evidență. Am vorbit cu el doar prima dată când a venit. Mi-a spus că și el este un supraviețuitor și l-am rugat să contribuie cu propriile lui amintiri la colecția de casete. A fost de acord, numai că trebuia să așteptăm să-și termine de scris memoriile. Lucra la ele. Spunea că vor fi publicate numai după moartea lui… Datora aceste memorii familiei lui, trebuia să existe o mărturie în timp.

Șovăi, apoi adăugă:

— Mi s-a părut o idee remarcabilă.

— Există un registru în care sunt înregistrate vizitele, numărul lor?

— Dacă întrebăm personalul, poate reușim să facem calculul. Dar, o dată ce o persoană are acces, ea poate veni oricând, fără să se contabilizeze vizitele.

— Cum a obținut aprobarea?

— Vedeți scrisoarea aceea?

Și Robinson și Winter se uitară la scrisoarea atașată la cerere. Era din partea organizației „Holocaust Memorial" din Los Angeles și era semnată de directorul adjunct. Prin ea, directorul îi ruga să i se permită domnului Isaacson accesul la orice fel de material, menționând că acesta făcuse cercetări și în Los Angeles.

— Ați sunat ca să verificați?

— Nu, spuse Esther Weiss, șovăitoare. Doar este semnată de directorul adjunct.

Robinson clătină din cap.

— Nu vă faceți griji, zise el încet, oricum n-are importanță.

Simon se uită spre ea.

— Deci toate aceste date… diplomele obținute la Universitatea din New York și la cea din Chicago, publicațiile în care a scris… nu le-ați verificat!…

— De ce? replică ea. De ce?! Era clar că nu era revizionist! Mi-a arătat chiar și tatuajul de pe braț!

Winter ridică o mână. Observase că femeia pălise, fața îi era răvășită și începea să se lase cuprinsă de panică.

— N-am știut. De unde să fi știut?…

Simon nu-i răspunse. Nu se gândea decât la Omul din umbră. Un om politicos, tăcut. Un om care nu atrăgea atenția prin nimic, care studia casetă după casetă, căutând astfel orice altă persoană care l-ar fi putut cunoaște. Vâna, își spuse Simon.

Aceleași gânduri îl copleșeau și pe Robinson. Trecu ceva timp până când îi răspunse Estherei.

— N-aveați de unde să știți.

Făcu o pauză, apoi adăugă hotărât:

— Dar nu vă faceți griji! Acum s-a sfârșit!

Privi adresa. Pe urmă se îndreptă spre telefonul de pe birou și formă numărul secției de poliție din Miami Beach, își spuse repede numele și ceru să vorbească direct cu căpitanul echipei speciale de intervenție.

DOUĂZECI ȘI CINCI
Tatuajul

Atât Simon cât și Walter subestimaseră impactul pe care anunțul făcut de ei îl va avea în comunitatea evreiască. Pe măsură ce se lăsa noaptea, telefoanele începură să sune în tot orașul. La cele câteva hoteluri în stil Art Deco ce nu fuseseră preluate de tineri, unde bătrânii erau încă la ei acasă, grupuri de oameni se adunaseră în holuri, deși trecuse demult ora lor de culcare, sau stăteau pe verandele mari discutând aprins ceea ce auziseră. La restaurantul Wolfie's, nu departe de Lincoln Road Mall, se ajunsese deja la controverse serioase. Ceea ce îi făcea pe cei mai tineri și pe turiștii străini care vizitau locurile să-și întoarcă privirile, întrebându-se ce i-o fi făcut pe bătrâneii atât de liniștiți de obicei, de apatici chiar, să ridice acum vocile întărâtați. Un străin care i-ar fi auzit certându-se, ar fi văzut, poate, doar mânie pe chipurile lor, dar, dacă i-ar fi privit mai îndeaproape, ar fi văzut și frică. O frică profundă, întunecată, stârnită de amintirile de mult îngropate. Deși erau foarte puțini cei care auziseră de Omul din umbră, cu toții, femei și bărbați, erau speriați de amintirea acelei terori, fie că era vorba de Gestapo, sau de

SS, fie că-și aduceau aminte de faptul că făcuseră ceea ce li se ordonase și că se aruncaseră singuri în brațele răului.

Astfel, ideea că o rotiță din această teribilă mașinărie era încă „în funcțiune" și se afla printre ei îi neliniștea; de fapt, erau aproape îngroziți, și în vocile lor se simțea panica în fața vechiului coșmar. Erau sunete, nuanțe care nu însemnau nimic pentru trecători, în drum spre cluburile de dans, dar care pentru bătrâni spuneau multe.

Espy Martinez nu prea știa ce e cu agitația aceea și de unde pornise. Stătea în camera de zi din locuința lui rabi și asculta cum el și Frieda Kroner răspundeau la telefoane. Își dădu seama repede că nu erau telefoane care aduceau noi informații, sunau doar cei care voiau să aibă confirmări. Rabi știa cum să-i ia, vorbea cu o voce calmă, măsurată, îi asculta, lăsând amintirile celorlalți să cadă în jurul lui ca petalele invizibile ale unei plante ofilite.

Îl auzea spunând:

— Nu, Sylvia, este vorba exact despre el. Da, autoritățile îl caută. O să-l găsim… Da, așa e, e îngrozitor. Cine s-ar fi gândit…

Rabi închise, se întoarse spre ea ca și cum ar fi vrut să zică ceva, dar telefonul sună iar. Rabi ridică receptorul, zâmbi slab și rosti:

— Bineînțeles, domnule Fielding, că îmi amintesc de dumneavoastră. Aha, da, înțeleg! Da, deci ați auzit și dumneavoastră. Știți ceva? Nu? Aha, înțeleg. Da, desigur.

Rabi ridică din umeri și continuă să vorbească.

Espy se întoarse la ofițerul desemnat de poliție să-i păzească pe cei doi bătrâni, care acum era ocupat să citească rubrica sport a ziarului de dimineață. Deschise gura ca să spună ceva, dar se răzgândi. Se ridică și se duse spre ușile ce dădeau în curtea interioară, privind o clipă afară. La orizont, cerul era luminat de o fâșie de un argintiu palid - luminile orașului. Se întreba unde era Walter; ar fi vrut să fie împreună.

Robinson și Simon Winter stăteau într-o sală de instructaj din sediul poliției, discutând procedura de arestare cu căpitanul echipei speciale de intervenție și cei nouă oameni ai săi.

— Supraveghem și afară și înăuntru. Nu vreau să-i dau individului nicio secundă. Acționăm în forță imediat ce avem controlul, adică mâinile și picioarele legate.

— Nicio problemă, zise căpitanul, cu un gest dezinvolt.

Nu i se părea necesar să fie folosită o echipă specială pentru arestarea unui bătrân.

— Aveți mandat?

— Da, uite-l aici.

Robinson făcu o pauză, apoi adăugă:

— Am avut probleme la ultima arestare pe care am făcut-o.

— Am auzit, rosti căpitanul. Dar ai respectat procedura. Se mai întâmplă.

Era un polițist experimentat, foarte bine pregătit în orice

moment, care sforăia probabil noaptea ca o locomotivă. Lat în umeri, cu părul tuns scurt, era genul de om care considera disciplina mai importantă decât inteligența și care fusese obligat să renunțe la antrenarea fiului său pentru echipa de baseball din Little Ligue pentru că voia prea mult victoria.

— Omul pe care-l arestăm este înarmat și foarte periculos, zise Robinson.

— Toți cei pe care-i arestăm noi, cu echipa, sunt așa, replică celălalt. Are arme automate?

— Nu, nu cred.

— Deci, asta e. Este posibil să se predea imediat?

— Greu de spus.

— E posibil să fugă?

— Mai degrabă să dispară, adăugă încet Simon Winter, dar destul de tare ca să fie auzit de căpitan.

Acesta se întoarse spre el.

— Asta-i o noutate pentru mine, bătrâne, replică el pe un ton îngăduitor.

— Cazul în sine e plin de noutăți, i-o întoarse Simon.

Căpitanul se sculă de pe scaun, dominându-i pe toți cu statura lui, iar ceilalți membri ai echipei făcură la fel.

— Când sunteți gata, mă anunțați, zise el ferm.

Robinson dădu din cap. Se duse la un telefon public și încercă, pentru a zecea oară, s-o găsească pe Espy, dar nu-i răspunse decât robotul. Apoi formă numărul de la rabi de acasă.

Era a patra oară când încerca, și suna tot ocupat. Era autorizat să ceară companiei de telefoane eliberarea firului, dar nu prea îi venea s-o facă. Nu voia decât să-l informeze pe rabi că găsiseră, în sfârșit, ceva. Se gândea că doar câteva cuvinte vor fi suficiente ca să-i liniștească pe cei doi bătrâni. Simon Winter era de aceeași părere.

Fu surprins când telefonul sună și auzi imediat vocea rabinului.

— Da, rabi Rubinstein. Cu cine vorbesc, vă rog?

— Domnule rabin, sunt inspectorul Robinson.

— A, domnule polițist, anunțul dumneavoastră a avut efect. Telefonul sună încontinuu.

— Da, și eu încerc de mult să vă găsesc. Aveți vreo informație?

— Nu, doar oameni neliniștiți, ceea ce este de înțeles. Dar sunt încă optimist, sper că va apărea cineva care să ne spună ceva nou. Se pare că vor suna aici toată noaptea.

— Domnule rabin, domnul Winter și cu mine am descoperit ceva, nu, nu mă întrerupeți, nu vreau să intru în detalii acum. O să vă sun mai târziu, dar cred că am făcut un pas important. Stați liniștiți, și dumneavoastră și doamna Kroner, da. Ofițerul de pază este încă acolo?

— Da.

— Să fie vigilent!

— Bineînțeles. Dar ați spus că ați descoperit ceva… Asta este o veste extraordinară! Ce anume?

— O să vorbim mai târziu, în caz că nu se dovedește o

alarmă falsă.

Rabinul ezită.

— Bine, rosti după o clipă. Vreți să vorbiți cu domnișoara Martinez? Este aici.

Robinson zâmbi și simți o ușoară emoție.

— Da, zise el repede.

După un moment îi auzi vocea.

— Walter?

— Espy, am tot încercat să dau de tine. Îmi pare rău că nu te-am așteptat la aeroport, dar am aflat ceva important. Avem un nume și o adresă.

— Acum vă duceți acolo?

— Da. Rămâi cu rabinul. Te sun după ce termin.

Espy Martinez simți că o cuprinde nerăbdarea. Voia să însoțească echipa specială, dar își dădu seama că Walter nici nu-i amintise de așa ceva.

— Vreau să vin și eu, zise ea hotărâtă.

— Espy, ultima dată te-am lăsat să vii, la miezul nopții, și era gata să fii împușcată. De data asta nu te mai las!

Ea începu să protesteze, dar apoi se opri.

— Și călătoria ta… vru s-o întrebe Robinson.

— Am aflat câte ceva. Niște lucruri extraordinare… Adică, nici nu mi-aș fi imaginat că… Știi, înveți istoria la școală în liceu, dar nu-ți dai seama cum a fost, de fapt, până când nu te confrunți cu realitatea. Asta mi s-a întâmplat mie acum. Tipul ăsta, Walter, adică Omul din umbră, a fost antrenat de Gestapo, în toate sensurile:

supraveghere, falsificare de acte, crimă, orice. Este foarte periculos, Walter, ai grijă!

Robinson îl revăzu în minte pe Leroy Jefferson în scaunul cu rotile, mutilat, și-și zise „Mai mult decât periculos". Își dădu seama că Espy nu aflase încă ceea ce se întâmplase cu Jefferson și fu pe punctul de a-i spune, dar se răzgândi. Îi văzu pe cei din echipa specială pregătindu-se, bătând nerăbdător din picioare, ca o herghelie gata să intre la numărătoare, și înțelese că e timpul să plece.

— Ei l-au antrenat?

— Da, l-au transformat într-un expert. Poți să-ți imaginezi! Și tipii ăștia, Walter, de la Gestapo, erau cei mai buni, dacă se poate spune așa, iar omul cu care am vorbit eu mi-a zis că a fost cel mai bun dintre ei. Ai grijă, deci!

— Da, sigur.

Voia să închidă, dar ea îl opri și zise încet:

— Mai e ceva, Walter. Poate te ajuta dacă…

— Ce?

— Și-a tatuat pe braț un număr, ca și cum ar fi fost deținut într-un lagăr. A fost felul lui de a se deghiza când războiul era pe sfârșite, când se dezlănțuise iadul în Berlin și șobolanii părăseau corabia. Iar eu știu numărul. Poate și-a schimbat identitatea de un milion de ori, dar nu cred că și-a putut schimba numărul. Dacă te uiți pe brațele lui…

— Ce număr e?

— A-26510, zise Espy.

Robinson și-l notă.

Nu prea departe de locul unde se afla omul care-și „scria memoriile", căpitanul echipei speciale trecu din duba în care erau oamenii lui în mașina condusă de Robinson. Căpitanul se înghesui imediat pe locul din spate, mișcându-se atât de repede cât îi permitea echipamentul.

— E-n regulă, Walt! Să mergem!

Robinson porni mașina fără o vorbă, și intrară cu ea, încet, pe o străduță lăturalnică, întunecată, aflată în mijlocul unui complex de locuințe modeste. Zona din jurul Străzii 41 din Miami Beach este o adunătură ciudată de case: unele, care se învecinau cu canalul ce brăzda plaja, erau foarte costisitoare. Altele, mari, elegante, cu două etaje, cu elemente de Art Deco, cu acoperișuri din țiglă roșie, erau preferate mai ales de tinerii cu carieră promițătoare care se întorceau în Miami. Dar printre acestea, pe străzi pietruite, cu palmieri mai puțin impunători, cu trunchiurile pline de scorburi, erau case foarte modeste, fără etaj, cu acoperișuri din țigle plate, cu jaluzele uzate la ferestre, de o monotonie deprimantă. Erau ceea ce agenții de vânzări imobiliare numeau „case de început", adică cele pe care și le permiteau cuplurile de proaspăt căsătoriți, care nu erau finanțați de părinți, sau bătrânii care nu se puteau despărți de Miami și care încă

nu se speriau de perspectiva unei crime, ca în blocurile cu apartamente luxoase, „preferatele meșterilor" pentru că, după atâția ani de căldură, de soare arzător, în fiecare zi, podelele din lemn crăpaseră, iar fundațiile din ciment erau aproape distruse și deveniseră nesigure. Nu era deloc neobișnuit ca aceste case, ocupate de bătrâni suferinzi de bolile specifice vârstei, să fie blocate de casele mari, cu pajiști întinse, ale vreunui doctor, avocat sau cine știe ce om de afaceri prospere, stând în spatele lor ca o dovadă a sărăciei și a uitării.

Iar adresa pe care o avea Walter ducea la una dintre aceste case modeste.

Cauciucurile scârțâiră încet când mașina se apropie de bordura roasă a trotuarului. Casa respectivă era retrasă de la stradă cam la vreo optsprezece metri și avea în față un șir destul de neregulat de tufe pipernicite.

— Are grilaje la ferestre, remarcă Simon.

Tăcuse aproape tot drumul, gândindu-se la omul pe care aveau să-l aresteze.

— Și probabil că și în spate are, zise căpitanul. Și ușile au balamale zdravene. Există, probabil, o ușă laterală sau în spate, dar și mai sigur e o ușă care dă înspre tomberoanele alea de gunoi. Deci asta e… Două dormitoare, două băi, n-are instalație de aer condiționat, deci ferestrele au oberlihturi care sunt deschise și care, probabil, scârțâie când le miști, fac un zgomot ce ar putea acoperi mișcările noastre. E vreun semn că ar avea vreun

câine sau alt animal?

— Nu, nu e nicio cușcă. Stai puțin!

Cei trei încremeniră când văzură o siluetă trecând prin fața ferestrei. Era un om înalt. Câteva clipe mai târziu apăru o altă siluetă, mai scundă. Imediat, camera din față fu luminată de sclipirile inconfundabile date de televizor.

— E căsătorit, zise Winter. Fir-ar să fie!

— O arestăm și pe ea? întrebă căpitanul.

— Da, răspunse Robinson. Poate că i-a fost complice.

— Dar la fel de bine s-ar putea să fie nevinovată, rosti Winter.

— Ei, o să vedem când o să-i ducem la secție.

Căpitanul mai privi o dată atent, apoi făcu un gest spre Walter ca să miște mașina în față. Ceea ce Walter făcu, fără să semnalizeze cu farurile, până când ajunseră la jumătatea drumului spre casă.

— Fără agitație, rosti căpitanul, lăsându-se pe spate. Doi în spate, doi în lateral, restul echipei intră pe ușa din față! Nici n-o să știe ce-i cu el!

— Așa mi-am zis și eu ultima dată că o să se întâmple, replică Robinson.

— Deci, ce s-a întâmplat cu tipul ăla care ți-a făcut probleme la arestare? întrebă căpitanul.

— L-a surprins pe ăsta pe care vrem să-l arestăm acum, răspunse Robinson.

Simon asculta doar pe jumătate cum căpitanul dădea echipei sale ultimele instrucțiuni despre asalt. Își dădu

seama că Robinson îi permitea să asiste la arestare ca un gest de curtoazie și că el trebuia să rămână în spate, departe de orice punct de acțiune. O parte din sufletul lui își dorea ca el să fie cel care va intra primul pe ușă, dar înțelese că acesta era doar orgoliul lui de fost polițist. Simțea un amestec ciudat de emoții: nerăbdare, la gândul că omul care îi stăpânise gândurile atâta vreme era acum la un pas de el, și amărăciune, pentru că, odată puse cătușele pe încheieturile ticălosului, rolul lui se va termina. Își spuse că ar trebui să fie mulțumit, că datorită investigațiilor lui s-a ajuns să se facă legătura dintre portretul-robot, nume și adresă. Își închipui că era posibil, pentru scurtă vreme, să fie în atenția ziarelor și a posturilor de televiziune. Dar și această atenție va trece și presimțea că doar la câteva săptămâni de la arestarea Umbrei, el se va întoarce la aceeași viață pe care o avusese înainte ca Sophie Millstein să fi bătut la ușa lui, cu ochii plini de spaimă.

Își aminti, crispat, de poziția aceea: ședea pe canapea, cu țeava revolverului în gură și cu degetul pe trăgaci.

Pe negândite, își duse mâna în stânga, unde acum îi atârna pistolul, la cureaua de la umăr, bine ascuns sub o haină de vânt ușoară, care-l făcea să transpire de parcă ar fi fost nervos; spera ca până acum să nu se fi observat în ce stare era. Nu credea că Robinson sesizase că purta armă. Dar nici nu-i păsa. Greutatea ce-o simțea mai jos de subsuoară era la fel de liniștitoare ca strângerea de mână a

unui prieten.

Își îndepărtă privirile de la cei din echipă când auzi zgomotele scoase de oameni pe când își verificau armele și se uită la cerul întunecat al nopții pe care se profila lumina verzuie, palidă, a felinarelor. Se gândea ce învățase din această experiență pe care și-o va aminti sau o va analiza în zilele următoare. Timp de o clipă, se întoarse spre tânărul polițist și îl măsură din creștet până-n tălpi, descoperind, uimit, că îl invidia puțin. Voia să fie el cel care conduce acțiunea, să facă el totul, în fiecare clipă, să simtă iar furia și durerea.

Știa că ar da orice să poată retrăi vechile emoții. Își mușcă buza de jos și se gândi că, într-o secundă, el va fi terminat, nimeni nu va mai avea nevoie de el și va fi iar singur.

— Simon, ești gata? Ești gata să punem mâna pe el?

La auzul vocii lui Walter, Simon se întoarse. În ochii tânărului se vedeau entuziasmul și nerăbdarea.

— Bineînțeles.

— Bine, zise Robinson, întinzând mâna și luându-l de braț pe fostul polițist, un gest făcut de emoție, dar, poate, și din afecțiune.

— Mâine mergem la pescuit. Sau poimâine. Ai promis, ți-aduci aminte?

— Mi-ar plăcea, rosti încet Simon.

Se îndreptară spre o altă mașină a poliției, fără însemnele caracteristice.

— Toate astea îți amintesc de alte vremuri, nu-i așa?

— O să vezi când o să fii de vârsta mea, replică Simon, zâmbind ușor, că totul îți aduce aminte de ceva. Îți petreci tot timpul privind mai mult în urmă decât înainte.

— Nu e cazul tău. Haide, Simon, hai să-l terminăm pe tipul ăsta! Îi punem cătușele și băgăm groaza în el! Tu și cu mine! Îi arătăm noi că nu e chiar atât de deștept!

— Da, bine-ar fi! zise Simon, deși nu prea știa dacă spune adevărul.

Aleseră un unghi, după ce dădură colțul casei, acoperit vederii de un perete din lemn înalt de vreo doi metri, care încercuia casa vecină cu cea a asasinului. Căpitanul își reglă receptorul de la aparatul de transmisie, verifică oamenii pe poziții, apoi, cu un gest scurt, le făcu semn să acționeze.

Echipa veni de după colț și năvăli în stradă. Salopetele negre îi făceau nevăzuți în întunericul nopții. Robinson venea chiar în spatele căpitanului. Aștepta ca un alergător la curse, gata de start, cu mușchii încordați în timp ce auzea armele pregătindu-se.

Căpitanul ascultă cu urechile ciulite, apoi repetă cu o voce destul de coborâtă:

— Oamenii pentru ușa din spate - pe poziții! Nu se vede niciun semn de activitate. Cei din față, fiți gata! Începem!

Grupul de la ușa din față începu să alerge, lovind trotuarul cu cizmele, ca o tobă care dădea deșteptarea.

Robinson întinse o mână ca să-l rețină pe Simon pentru

o clipă sau două, apoi porniră amândoi, exact în spatele siluetelor întunecate ale celor din echipa specială. Sub picioarele lor, pământul părea să se evapore; Robinson nici nu era conștient de energia pe care o degaja. O amintire, scurtă ca un fulger, îi aduse în fața ochilor propria sa imagine pe un teren de fotbal, când se îndrepta în goană spre centru, unde, timp de o clipă, mingea rămăsese suspendată în aer. În rumoarea mulțimii de spectatori, alerga să intercepteze balonul, dar brusc amintirea pieri și se trezi în fața ușii unei case unde un tip vânjos se uita atent ca să vadă ce fel de mâner era acolo.

În același moment, căpitanul strigă:

— Poliția! Nu mișcați!

În timp ce Robinson le urmărea mișcările, omul trase de mânerul negru, din oțel. Se auzi un trosnet și zgomotul făcut de lemnul smuls.

La câțiva pași în spatele lui Robinson se vedea Simon venind în goană, gâfâind puternic.

Auzi chiar atunci un țipăt de uimire, de panică, apoi zgomot de sticlă spartă și îl auzi pe căpitan strigând tare, ca să acopere hărmălaia:

— Înaintați! Înaintați!

Membrii echipei speciale se năpustiră în casă prin ușa aproape sfărâmată. Robinson înaintase și el, pe urmele celor din echipă, cu pistolul în mâna întinsă, gata să tragă. Se auzeau tot felul de voci, comenzi strigate din toate părțile și Simon continuă și el să meargă spre intrarea

casei. Prin ușa distrusă lumina dinăuntru pătrundea în noaptea de afară, așa cum ar năvăli apa prin fisurile unui baraj.

Simon îl auzi pe Robinson zbierând:

— La pământ! Jos, la podea! Mâinile pe cap!

Cuvintele se amestecară cu țipetele femeii înspăimântate; în afară de emoție și groază, nu aveau nimic omenesc în ele.

Dintr-o săritură, Simon intră în casă și-l văzu pe căpitan și pe un membru al echipei aplecându-se deasupra unui bărbat care stătea întins la podeaua modestei sale case. Robinson, care-i pusese pistolul la ureche, striga tot felul de comenzi. Într-o parte, doi dintre membrii echipei speciale țineau o femeie, mică de statură și slăbuță, destul de în vârstă. Părul alb îi era strâns în agrafe, la spate, dar câteva șuvițe ieșiseră și îi atârnau în jurul feței. Plângea și zicea pe un ton rugător:

— Ce-am făcut? Ce-am făcut?

Căpitanul echipei îl urmărea pe Robinson cum îi pune cătușele bărbatului imobilizat jos, pe podea și cum se ridică apoi, pe jumătate.

— E-n ordine, am reușit! zise căpitanul cu satisfacție.

Se întoarse spre Robinson.

— Ți-am zis eu că e un fleac. Și zi, ăsta-i tipul dur care-a ucis atâția și pe care-l vânai tu?

Într-un colț al camerei, televizorul mergea tare, era o emisiune de divertisment. Căpitanul îi făcu semn unuia

dintre oamenii săi să-l închidă.

Robinson îl mai bușsi o dată pe bărbatul de jos și zise iute:

— David Isaacson ești arestat pentru crimă!

Simon Winter văzu, în sfârșit, fața omului. Lumina arăta tuturor ochii îngroziți ai omului, străbătându-i chipul ca o cicatrice.

— Dar ce-am făcut? întrebă el.

— Tu ești Umbra! rosti cu furie Robinson, în timp ce-l obliga să se ridice în picioare.

Inspectorul părea că vrea să-l intimideze pe arestat, apropiindu-și amenințător chipul de al lui. Apoi îl azvârli într-un fotoliu de lângă el.

— S-a terminat cu tine! O să am grijă să ajungi pe scaunul electric!

Simon mai făcu un pas și se uită atent la bărbatul așezat.

— O, Doamne! rosti el încet.

Se întinse și-l apucă pe Robinson de braț. Tânărul polițist se întoarse repede, iritat că cineva intervenea tocmai acum, apoi șovăi când văzu ochii lui Simon.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el nervos.

Winter își simțea gura uscată, iar cuvintele pe care le rostea păreau să lovească aerul cu aceleași sunete cu care ușa de la intrare fusese aproape smulsă din țâțâni.

— Walter, uită-te la el! Fir-ar să fie!

— Ce?!

— Uită-te la fața lui! Fir-ar să fie de portret! Nu seamănă

cu cel din portretul-robot!

Robinson se întoarse spre omul din fotoliu și îi privi atent fața pentru prima dată.

— Nu, zise el încet. Simon, te înșeli! Trăsăturile, părul sunt aceleași.

— Uită-te la el! Nu este omul pe care ni l-a arătat Esther Weiss!

Robinson, omul care, adeseori, se mândrea cu calmul său în situațiile cele mai dificile, simți cum îl cuprinde panica, fără să se poată stăpâni. Simțea că își pierde controlul. Făcu ochii mari ca și cum ar fi încercat să vadă mai bine diferența dintre portretul-robot și omul care stătea în fața lui.

— Cine ești? întrebă el.

— Sunt David Isaacson, se bâlbâi acesta. Dar ce-am făcut? repetă el întrebarea.

— De unde vii?

Omul păru nedumerit, la fel ca și Simon, care făcu un pas mai în față.

— De când ești aici?

— În Miami Beach, de vreo douăzeci de ani.

— Și înainte?

— Am locuit în New York. Am fost blănar.

— Și înainte de asta?

— În tinerețe, am trăit în Polonia, dar e mult de-atunci.

Soția lui reuși, în cele din urmă, să se elibereze din strânsoarea oamenilor din echipă și veni într-un suflet

lângă el.

— David, ce-i asta? Ce-i asta?! strigă ea, aproape isterică.

Se întoarse spre polițiști și urlă furioasă:

— Gestapo! Naziștilor!

În cameră se lăsă tăcerea o vreme. Se auzeau doar hohotele de plâns ale femeii.

— Ești supraviețuitor? întrebă deodată Simon.

Omul clătină din cap.

— Ce-i aia? întrebă la rândul lui, aproape șocat.

Robinson veni lângă el, îi apucă brațul și-l trase spre el, rotindu-l. Când făcu mișcarea, rupse cămașa bărbatului. În același timp, duse mâna la buzunar și scoase de-acolo hârtia pe care scrisese numărul dat de Espy Martinez. Puse hârtia lângă tatuajul albăstrui de pe brațul zbârcit al celui arestat și văzu că cele două numere erau diferite.

— Oh, Doamne! șopti el.

— Gestapo! le strigă iar femeia.

Simon observă și el deosebirea și se întoarse, privind fix întâi ușa făcută praf, apoi, mai departe, în noaptea care părea să-și bată joc de ei cu umbrele ei înșelătoare.

„Ești aproape, ești atât de aproape! își spuse el. Dar unde?”

DOUĂZECI ȘI ȘASE
Ceainicul

Omul din umbră stătea tăcut în întunericul de pe marginea unei alei, exact lângă fâșia de lumină aruncată pe trotuar de firma unei farmacii pustii. Se uită în sus, la etajul șase, unde se afla locuința lui rabi.

O voce din el, cea a prudenței, îi spunea, ca de atâtea ori, că nu era înțelept să stea acolo, fie numai și pentru o clipă, nici chiar dacă pe stradă nu era nimeni care să-l vadă cât de cât. Uneori se gândea că, ascultând vocea aceea interioară, avea senzația că pe umărul lui se afla un înger păzitor. De data asta, vocea era insistentă și îi cerea să plece imediat, chiar atunci.

Să-și facă bagajele, să-și ia o cameră la un hotel de lângă aeroport și să plece cu prima cursă, a doua zi de dimineață.

Scutură din cap, împotrivindu-se. „Mai am de terminat niște treburi, își spuse el. Aici, în clădirea asta, mă așteaptă."

„Ce treburi? Trebuie să fii în siguranță! Ai ajuns la capătul vieții, așa cum ai pus capăt și tu altor vieți. Anii aceștia petrecuți în Miami Beach au fost plăcuți, au fost avantajoși pentru tine, dar acum s-a terminat. Știai că o să

vină și clipa asta, și uite că a venit. Sunt prea mulți cei care se învârtesc în jurul tău, care caută, zgârmă… Pe tine te caută. Doar ai auzit destui oameni vorbind despre Umbra, de parcă te-ar cunoaște. E timpul s-o ștergi și să-ți cauți o nouă identitate."

Se trase și mai mult în umbra aleii, sprijinindu-se de un zid cenușiu.

„La Los Angeles ar fi bine", își zise el. Avea acolo o locuință, conturi în bancă și o identitate diferită - toate îl așteptau. Și la Chicago ar fi bine. Făcuse cam aceleași aranjamente și în Chicago. „Dar în Los Angeles va trebui să-mi iau o mașină. Acolo toată lumea conduce. În schimb, în Chicago nu e nevoie de așa ceva." În Los Angeles actele spuneau că ar fi un om de afaceri, retras acum din activitate; în Chicago era deja cunoscut ca un bătrân acționar. Compară cele două situații, fără să fie în stare să se hotărască. De altfel, n-avea nicio importanță, se gândea el. Imediat după ce adopta o identitate sau alta, se apuca să-și fabrice una nouă în alt oraș, ca să aibă întotdeauna încă o variantă la îndemână. Poate Phoenix sau Tucson, își zise el. Undeva unde e cald. Nu prea îi surâdea să-și petreacă iarna în Chicago. Își dădu seama că va fi nevoit să adune niște informații. Nu știa încă în ce oraș exista o comunitate evreiască în care ar putea să se infiltreze. Erau, oare, supraviețuitori și acolo? se întrebă el.

Departe, în noapte, sistemul de alarmă al unei mașini străpunse aerul cald și nemișcat. Ascultă o clipă, până

când acesta se opri brusc. Scuipă pe jos, dintr-o dată furios.

„Mi-a plăcut aici, își spuse el. Mi-a fost bine în toți acești ani." Îi plăcea căldura tropicală, densă, care-i acoperea, protector, toate temerile.

Toți dușmanii săi, i se părea, erau aranjați în linie, gata de luptă împotriva lui. Pe polițist și pe procuroare îi alungă iute din gândurile lui, făcând un gest involuntar cu mâna, ca și cum ar fi sculptat ceva în văzduh. Nu-i era teamă de poliție, nu-i fusese niciodată. Credea că polițiștii erau prea neghiobi și prea lipsiți de imaginație ca să-l prindă. Ei căutau probe și indicii și nu înțelegeau că el era aproape un concept. Deși erau foarte aproape de el - mai aproape decât oricine altcineva din 1944 până acum - Omul din umbră considera că rămăseseră mult în urma lui. Dar prudența îi aminti încă ceva: niciodată până atunci poliția nu știuse că Omul din umbră există. Asta îl puse puțin pe gânduri, până când orgoliul lui îi aminti că exact din acest motiv se chinuise ani de zile să aibă cel puțin două identități diferite. Faptul că rareori fusese nevoit să se grăbească îi demonstra cât de bune îi fuseseră planurile. Și ceea ce se întâmpla acum, își spuse el cu asprime, nu era prea diferit de ceea ce fusese în trecut.

Apoi îl revăzu, însă, pe fostul polițist, pe vecinul Sophiei Millstein, și asta îl făcu să șovăie. Omul acesta îl îngrijora cel mai mult, mai ales că nu înțelegea prea bine de ce se amestecase el în toată povestea asta, dar și pentru că nu era o persoană oficială și nici nu se asemăna în

vreun fel cu prada lui obișnuită. Omul din umbră reconstitui figura lui Simon Winter în minte și făcu o evaluare rapidă. Omul părea inteligent și tenace. Avea un instinct extraordinar. Dar nu e aici în seara asta și mâine dimineață va fi pus în fața inevitabilului. Poate că e periculos, se gândi Omul din umbră, dar e prea încet și o să rămână cu un pas în urma lui. Și, de fapt, care sunt atuurile lui? Inteligența și o oarecare experiență. „E destul ca să mă găsească? Nu!"

Totuși, clătină din cap și-și spuse: „Ar fi trebuit să-l ucizi în seara aceea, în locuința lui. A avut noroc. Dar n-o să mai aibă." Omul din umbră trase adânc aer în piept și încercă să și-i imagineze pe cei doi bătrâni de sus.

„Ei sunt un pericol, într-adevăr. Întotdeauna au fost și vor fi." Simți un val de furie în piept când își aminti de trecut „Ei au fost vinovați, întotdeauna. De la început chiar. Ei sunt singurii care-și mai aduc aminte. Ei sunt singurii care mă pot recunoaște."

Își mișcă puțin picioarele, apoi își impuse să se stăpânească, deși mânia îi răvășea tot trupul. „Câți or mai fi rămas?" se întrebă el deodată. „Doar ăștia doi? Or mai fi și alții? Câți mai sunt dintre cei care-și pot aminti de Omul din umbră?"

Poate că niciunul, zâmbi el în sinea lui.

Poate că cei doi bătrâni de sus sunt ultimii care l-au văzut pe Omul din umbră. Își petrecuse mult timp în arhive și muzee, printre documente și casete video, citind

cărți și studiind tot felul de chipuri. „Ani de muncă. De crime. Era inevitabil… Trebuia ca într-o zi să ajungi la capătul liniei… Ultimii evrei din Berlin…”

Poate că ei, ultimii, chiar îl așteptau acolo, în locuința de la etajul șase.

Acest gând îi stârni vechea și plăcuta dorință.

Astfel, deși vocea prudenței îi spunea că fuga era mai înțeleaptă și i-o tot spusese încă de la începutul serii, când auzise pentru prima oară pe cineva rostindu-i porecla - Omul din umbră - și pășise în liftul din propriul său bloc, ascultând răbdător conversația prin care aflase că se dăduse un anunț în toate sinagogile, cealaltă voce, a furiei, îi spunea că nu poate pleca spre locurile unde avea totul pregătit, știind că acești doi bătrâni rămâneau o amenințare pentru viitorul lui. Zâmbi iar. „O să-mi facă plăcere să-i termin! se gândi el. Poate că acesta va fi un început pentru mine.”

Omul din umbră încercă să se concentreze mai mult. Făcu un compromis cu vocea prudenței: „O să plec mâine, la prânz. Termin treaba aici și o să plec, fără ezitări.”

Se liniști spunându-și că, într-adevăr, nu prea avea de ce să-și facă griji.

„Doar am pregătit mișcarea asta foarte bine.” N-o făcuse în grabă. „Am fost de trei ori în blocul lui rabi, am fost pe acoperiș și în subsol. Am examinat sistemul electric și tabloul de siguranță și am stat chiar în fața apartamentului lui, ca să văd cum e și ce se întâmplă pe-

acolo. Am verificat chiar și planurile făcute de arhitecți pentru orașul Miami Beach, unde era prezentată poziția camerelor. Și am făcut eu însumi un plan care va funcționa perfect."

Așa cum funcționase întotdeauna.

Își aminti de ceva ce se petrecuse cu ani în urmă. Amintirea reînvie încet, ca un vis care piere în primele momente ale trezirii. Revăzu în minte o familie și mansarda în care se ascundeau. Doi copii mici care începuseră să țipe când au auzit bombardierele… Mama, tata, bunicii și un văr, toți înghesuiți în două cămăruțe. Încercă, fără succes, să-și amintească numele lor. Dar își amintea, în schimb, că îl imploraseră să-i lase în viață și-l plătiseră împărătește. Au murit, însă, ca toți ceilalți. Erau ca niște șobolani, vârâți într-o crăpătură adâncă. Dar el știa cum să-i facă să iasă.

Privi spre locuința de la etajul șase. „Am mai făcut asta de multe ori!"

Se aplecă și luă o geantă mică, aflată la picioarele sale, în care pusese câteva lucruri importante. O ridică și se uită în sus.

„Judenfrei" își spuse el. Asta promisese Führerul, odată, lumii întregi. „Asta mi-am promis și eu. Poate că în noaptea asta voi scăpa, în sfârșit, de evrei!"

Îi revăzu în minte pe rabi și pe bătrâna de sus.

Chipul păru să i se transforme, deveni împietrit, exprimând hotărârea și datoria. Înaintă încet. Din

marginea aleii, aruncă o privire străzii pustii. Puțin mai departe era ceva lume, dar nu atât cât să-l îngrijoreze. Nerăbdător, străbătu întunericul, îndreptându-se spre țintă.

„Ei nu știu, își zise Omul din umbră. Niciunul n-a știut. Dar, de fapt, sunt morți de mult."

Simon Winter îl urmărea pe Robinson cum încerca să descurce ițele arestării lui David Isaacson. Bătrânul și soția lui stăteau pe o bancă în colțul biroului din secția de poliție, privind încruntați în toate părțile, amenințând că-și vor chema avocatul - deși era evident că nu aveau niciunul, în niciun caz un avocat care să se scoale la miezul nopții ca să-i ajute - sau mormăind frânturi din ceea ce s-ar putea numi informații. Reacția din urmă apăru în momentul în care Robinson îi asigură că primăria le va plăti stricăciunile la ușa din față și orice alte obiecte distruse în timpul arestării ce s-a dovedit a fi o greșeală. Hărțuiala asta dintre polițiști și cei doi bătrâni dură destul, atât cât să-i dea lui Simon un sentiment de nemulțumire.

Era aproape dimineață când, în sfârșit, Robinson îi lăsă în pace pe David Isaacson și pe soția lui și se apropie de Simon. În spatele lui Robinson, un alt polițist, deosebit de prevenitor și de politicos, îi ajută pe cei doi bătrâni să se ridice, apoi îi conduse afară din birou, la o mașină a poliției care urma să-i ducă acasă.

— Ei? rosti Simon.

— E o porcărie! replică Robinson, așezându-se greoi lângă fostul polițist. Nu ești obosit, Simon? Nu vrei să te duci acasă și să te culci? Cine știe, până când te scoli, toată tâmpenia asta va dispărea ca un fum…

— Nu prea e posibil, zise Simon zâmbind, în ciuda orei târzii.

— Da, așa e, fir-ar să fie! aprobă Robinson.

Râse batjocoritor.

— Am făcut atâtea prostii în cazul ăsta încât îmi va trebui o lună să le pun pe toate la punct.

— O lună?! Poate trei, replică Simon.

Robinson râse iar.

— Ai dreptate, Simon, habar n-ai câte formulare va trebui să completez și de câte ori va trebui să-mi mișc fundul în fața nu știu câtor șefi care de-abia așteaptă să le cadă cineva în labă. Și asta nu-i nimic! Urmează avocații din alte departamente, care trebuie să-și facă și ei numărul.

— E mâna lui, să știi, spuse Simon încet. Știa că cineva ar putea face legătura cu el și, în loc să-și confecționeze un nume și o adresă falsă, a ales unele adevărate, datele unei persoane reale. A avut de ales între a crea un personaj, căruia i-am fi putut da de urmă, a atrage atenția cuiva și confuzia care transformă totul într-o greșeală - iar el a ales foarte bine, zic eu. Și a ales pe cineva care îi seamănă cât de cât. Ce crezi, l-a văzut pe Isaacson la vreo întrunire a evreilor? Sau pe vreo casetă video, sau plimbându-se pe plajă? La sinagogă? La magazin, în restaurant? L-o fi ales

din mulțime, fără ca măcar individul să aibă idee la ce „contribuie”?…

— Da, cred că ai dreptate, o fi una dintre variantele astea. Poate că Isaacson o să poată descoperi un indiciu și o să ni-l spună, după ce se va liniști. Dar mă îndoiesc. Oricum, n-o s-o facă în seara asta.

Robinson oftă prelung.

— Omul din umbră pare să știe multe despre birocrația care există într-o secție de poliție. Crezi că a fost polițist odinioară?

— Nu uita cine l-a antrenat! Unde ai putea găsi o birocrație perfectă, dacă nu la nemți, la naziști?

— Poate chiar aici, în Miami, rosti Robinson cu amărăciune, împingând, la întâmplare, câteva formulare ce se aflau în fața lui. Nu, nu-i adevărat! Înțeleg, însă, la ce te referi. Nemernicul e deștept, nu?

— Da. Și știi, toate pregătirile astea îmi spun ceva.

Robinson dădu din cap, fără să aștepte o completare, oferind-o chiar el.

— Că Omul din umbră are pregătită deja o „portiță” de ieșire, gata deschisă, și o dată ce trece dincolo de ea…

— A dispărut, l-am pierdut!

— Da, și eu cred la fel.

Robinson se lăsă pe spătarul băncii.

— Am dat un telefon, zise el, am vrut să verific ceva cât timp familia Isaacson a fost aici și i-am fiert în suc propriu. Am sunat la Los Angeles și am vorbit cu directorul

Centrului Holocaustului de acolo. Ți-aduci aminte de scrisoarea aceea pe care o avea la dosar Esther Weiss? Semnată de directorul adjunct?

— Nici urmă de director adjunct, nu-i așa?

— Exact. Totuși, antetul era bun.

— Asta e destul de ușor de obținut. Le scrii o scrisoare, ceri ceva, o informație despre o anumită perioadă, și primești înapoi, pe hârtia lor, a institutului, răspunsul. Apoi copiezi antetul și gata! Ai ce-ți trebuie! Fir-ar să fie, ar fi putut să-l obțină și de pe o scrisoare a donațiilor!

— Da, și eu m-am gândit la asta.

— Unde ne duc toate astea? rosti Simon.

— Poate că cei doi bătrâni or să-și aducă aminte de ceva sau poate o să facă el o mișcare în legătură cu ei sau poate altceva… Ieri, telefonul a sunat întruna la rabi. Poate că anunțul nostru a avut efect, în afară de spaima pe care am iscat-o. Altfel… mă rog, nu suntem chiar la pământ, dar nici n-aș putea să spun unde suntem exact.

Winter clătină din cap. Întinse mâna și făcu un gest ca și cum ar fi vrut să înhațe pe cineva.

— Părea aproape și, tocmai când ești la un pas de el, țușt! a și dispărut! Trebuie să ne mișcăm mai repede, să-l prindem odată!

— Trebuie să avem pe cine mai întâi, i-o întoarse Robinson.

Se aplecă pe spate și se răsuci în scaunul mobil de la birou.

— Bine, Simon. Mâine o luăm de la capăt, amândoi, cu portretul-robot.

Zâmbi.

— Asta… în loc să mergem la pescuit. Mi se pare că altă soluție mai bună nu avem. Ce zici?

— Munca pe teren nu strică niciodată, replică Simon, deși se îndoia că avea timpul și energia s-o facă.

— Ar trebui să mergem acasă acum, spuse Robinson. Te las la tine. Și mâine să nu-ți mai iei pistolul ăla, bine? Sunt sigur că ai un permis pe undeva, dar sunt la fel de sigur că tu n-ai voie să porți o armă ascunsă.

Simon reuși să zâmbească și se ridică. Gândul să se culce nu îl atrăgea prea tare și, de altfel, acolo, în secția de poliție puternic luminată, orice grabă, orice situație presantă părea să se șteargă, pe măsură ce oboseala îi amorțea imaginația.

Cu un efort asemănător scafandrului care se aruncă de la înălțime, Robinson se smulse de pe locul unde ședea și zise:

— Haide să plecăm înainte de răsăritul soarelui!

În liniștea nopții târzii, cei doi coborâră cu liftul la parter, fiecare preocupat de propriile gânduri. Când ieșiră din clădirea poliției, o căldură umedă îi învălui pe amândoi, ca și cum în apropiere s-ar fi revărsat apele, ocolindu-i, dintr-un capriciu, doar pe ei. Se îndreptară spre mașina lui Robinson și se lăsară greoi pe scaune, la un pas de o epuizare fizică totală. Robinson porni mașina

și ambală de două ori, ca și cum asta l-ar fi putut înviora. Vocea dispecerului din tură se auzi în stația montată în mașină și Robinson se aplecă s-o închidă. Nu mai voia să audă sunetele acelea enervante, dar se simți deodată strâns de braț de Simon.

Își ridică privirile spre bătrân, care făcuse brusc ochii mari și, în aceeași clipă, Robinson își simți trupul scuturat de un fior, nemulțumirea și oboseala dispărură, iar polițistul fu cuprins de agitație.

Cu vocea tăioasă, gâfâită, Simon izbucni:

— Era adresa lui rabi, fir-ar să fie! Exact adresa lui a spus-o! Am auzit cu urechile mele! A cerut legătura cu compania de pompieri și a dat adresa lui rabi!

Robinson apăsă cu disperare pe ambreiaj, apoi pe accelerație.

— Cine-i acolo? Fir-ar să fie, cine e acolo, la rabi? strigă Winter de parcă nu-și putea aduce aminte.

Robinson nu-i răspunse, deși știa. Erau doi bătrâni, un ofițer de poliție care îi păzea, tânăr și lipsit de experiență, și Espy Martinez.

Și încă o persoană.

Espy Martinez adormise pe canapeaua din camera de zi, la puțin timp după ce bătrânii plecaseră fiecare în dormitorul lui. Ofițerul de poliție însărcinat cu paza celor doi se dusese în bucătărie ca să-și mai întărească forțele sorbind o cafea. Încerca să citească un roman pe care i-l

recomandase rabi și aproape că ațipise numărând minutele care mai erau până să-i vină schimbul - adică cineva care să se ocupe de ceea ce el considera o sarcină prea puțin „glorioasă”: aceea de baby-sitter și care-l plictisea de moarte, mai ales acum, că era pe sfârșite.

Când alarma împotriva incendiilor sparse liniștea ce domnea în bloc, ofițerul era pe punctul de a adormi. Sări în picioare nu prea sigur pe el și trase, uimit, o înjurătură.

Espy se ridică și ea, simțind că i se strânge stomacul de teamă, bâjbâind prin întuneric, dezorientată pentru că se trezise într-o cameră străină.

În dormitorul oaspeților, Frieda Kroner avusese un vis ciudat, chiar un coșmar: se văzuse într-un spațiu total necunoscut, care se strângea tot mai mult în jurul ei. Ori de câte ori încerca să găsească ieșirea, ușa părea să se îndepărteze imediat ce atingea mânerul. Alarma o trezi din somnul greu, leoarcă de transpirație, strigând în germană:

— Raid aerian! Raid aerian! La adăposturi!

Trecură, însă, câteva secunde și Frieda Kroner își aminti unde era și în ce an.

Rabinul fusese și el trezit brusc și tremura de parcă i-ar fi fost frig. Sunetul alarmei îl izbea cu puterea unui pumn. Se întinse să-și ia halatul și se grăbi să iasă din dormitor.

Surprinși, înspăimântați, cei patru se întâlniră în camera de zi.

Primul vorbi ofițerul, cu o voce ușor pițigăiată,

înghițindu-și cuvintele din cauza grabei, parcă voia să-și urmeze ritmul pulsului.

— Toată lumea să fie calmă, fiți calmi, asta-i tot!

Deși rostise cuvintele acestea, în vocea lui se simțea exact inversul îndemnului.

— Bun, deci rămâneți împreună, o să ieșim imediat!

Espy făcu un pas spre ușă, dar Frieda Kroner o apucă de braț ca s-o oprească.

— Nu! strigă ea. Nu! Este el! E aici!

Ceilalți se întoarseră spre ea.

— E doar nenorocita aia de alarmă împotriva incendiilor! zise polițistul. Rămânem împreună. Să plecăm de aici!

Frieda Kroner bătu din picior.

— El e! Suntem atacați!

Polițistul o privi de parcă era nebună.

— E doar un incendiu, la dracu'! Și s-ar putea să nu mai avem prea mult timp pentru evacuare!

Atunci interveni și rabi, cu o voce tremurată, străduindu-se, totuși, să fie calm.

— Frieda are dreptate. El este! E aici!

Se întoarse spre Espy.

— Nu plecați de aici, domnișoară Martinez!

Tânărul polițist îi privi fix pe cei doi. Încerca să-și păstreze luciditatea și calmul, dar emoția îl copleșea.

— Rabi, uite ce e! În clădirile astea vechi este mereu câte un incendiu! Pot să sară în aer în orice clipă! Am mai

văzut așa ceva! Am văzut oameni înghițiți de flăcări. Trebuie să ieșim de-aici acum! La ce etaj suntem?

Rabinul îi aruncă o privire ciudată.

— La șase.

— La naiba, nu știți că nu există niciun echipament în dotarea pompierilor din Miami care să ajungă la o asemenea înălțime? Trebuie să coborâm, acum!!

Alarma continua să sune, înfierbântând, parcă, și mai tare aerul. Prin ușă se auzeau tot felul de voci și de pași împleticiți. Cei patru rămaseră nemișcați, ascultând, înregistrând panica și țipetele oamenilor.

— Vedeți? Fir-ar să fie! strigă polițistul. Toată lumea iese naibii de-aici! Haideți, dacă izbucnește focul într-o asemenea clădire, gata! S-a dus! Uite, toți pleacă! Nu mai e timp de pierdut! Trebuie să ajungem la scări, acum!

Frieda Kroner se așeză, deodată, pe canapea.

— E o cursă! E o cursă pusă la cale de Omul din umbră!

Își încrucișă brațele. Cu o voce răgușită, reuși să rostească:

— Vine după noi să ne omoare.

Rabinul se așeză lângă ea.

— Frieda are dreptate! zise el. Dacă deschidem ușa aia, murim!

— Și dacă rămânem aici, ne prăjim de-a binelea! strigă polițistul.

Se zgâia la cei doi ca și cum aceștia își ieșiseră din minți.

— Nu! spuse Frieda Kroner. Eu nu plec de aici!

— Nici eu! o susținu rabinul. Așa i-a prins pe mulți dintre noi pe vremuri. Dar de data asta n-o să-i meargă!

— Ați înnebunit, oameni buni?! țipă tânărul polițist. Uite, încercă el să-i convingă, eu sunt aici, cu voi! Chiar dacă nenorocitul ăla e afară, n-o să încerce nimic pentru că eu o să fiu tot timpul lângă voi! Haideți, să mergem!

— Nu! repetă Frieda Kroner.

Polițistul ridică privirile spre tavan, implorând, parcă, cerul să le dea puțină rațiune bătrânilor încăpățânați.

— O să murim! strigă el. Domnișoară Martinez, ajutați-mă, vă rog!

Dar Espy privea fix la cei doi bătrâni.

— Bine, zise polițistul șovăitor, după ce lăsă să treacă câteva minute. Facem așa: eu ies și verific. Văd ce se întâmplă afară și pe urmă mă întorc să vă iau, imediat ce sunt sigur că totul e în regulă. O să aduc și un pompier dacă pot. Ați înțeles? E bine așa? Stați aici, nu vă despărțiți, și eu mă întorc cu ajutoare! Domnișoară Martinez, veniți cu mine, măcar dumneavoastră să ieșiți, să fiți în siguranță! Haideți!

Se grăbi spre ușă, iar Espy făcu un pas în urma lui, apoi se opri.

— Nu, mergeți dumneavoastră! Eu rămân cu rabinul și cu Frieda.

Polițistul se întoarse.

— Termină cu nebunia asta!

— Pleacă! replică Espy. Eu rămân.

Tânărul polițist ezită o clipă, apoi se năpusti pe ușă și dispăru pe coridorul acum pustiu, spre scări.

La început, cei doi bărbați nu scoaseră un cuvânt în timp ce mașina gonea cu farurile aprinse și sirena urlând prin orașul luminat de felinarele palide. Simon apucă atât de strâns de ușă încât i se albiră pumnii. Orașul părea și el să alerge pe lângă ei, ca un film care se derulează mai repede decât trebuie.

Robinson conducea mașina disperat.

Pe măsură ce motorul se auzea uruind și roțile gemeau, pe măsură ce forța cu care se deplasa mașina îl țintuia pe scaun, Robinson își dădea seama cât de gravă era situația. Tot ceea ce însemna ceva pentru el - iubirea, cariera, viitorul - era acum amenințat de Omul din umbră. Și gândul ăsta îl înnebunea. Conducea mașina pe străzi cu o nerăbdare pe care n-o cunoscuse până atunci, respirând însetat când vântul părea să-i fure aerul.

Winter vorbi primul, mormăind „Mai repede!", deși mașina gonea nebunește prin oraș, încercând uneori să-și îndrepte direcția printr-un protest tipic pentru un automobil mult prea solicitat

— Da, asta și fac! replică Robinson, scrâșnind din dinți.

Înjură cu furie când o mașină sport, roșie, le tăie calea. Lăsară în urmă o adevărată hărmălaie de claxoane.

— Mai e puțin! Mai repede! îl presă Winter.

Robinson vedea deja blocul lui rabi. Zări patrula poliției

și luminile girofarurilor sfâșiind noaptea. Apăsă disperat pe frână și mașina opri lângă bordură, clătinându-se.

Cei doi ieșiră ca niște bolizi din automobil. Robinson rămase, însă, lângă portieră, căutând din priviri prin mulțimea de oameni în halate, cămăși de noapte, pijamale. Se îmbrânceau cu toții în fața clădirii, dându-se la o parte când pompierii începură să întindă furtunurile spre un hidrant din apropiere, în timp ce alții aduceau cisternele cu apă și ridicau scările.

— Espy! strigă el. Espy!

Se întoarse spre Winter.

— Nu e aici! țipă el disperat. Mă duc să-i caut!

— Du-te! îi răspunse Simon.

Făcu un gest către Robinson, îndemnându-l să meargă înainte.

Dar în clipa aceea, lui Simon îi veni altă idee. Era un gând provenit din afecțiune sau devotament. Nu-l urmă pe Robinson când acesta se repezi ca un apucat pe stradă și ignoră strigătele de protest și avertismentele pompierilor care se năpusteau în clădire. În schimb, Winter se trase într-o parte, lângă un alt bloc, într-un colț, aproape de locul unde stătuse Omul din umbră cu câteva minute mai devreme - dar Simon n-avea cum să știe. Căuta un unghi avantajos, din care să poată vedea cât mai mult. În fața lui se desfășura întregul tablou al acțiunii: pompierii și mașinile lor, polițiștii și ambulanțele. Simon, însă, nu-și dezlipea ochii de mulțimea de oameni care

ieșise din bloc. Pompierii îi împingeau cât mai departe de clădire pe locatarii nervoși, speriați, plini de îngrijorare, îmbrăcați în halate luate în grabă.

Alarma continua să sune. Espy se întoarse spre cei doi bătrâni. Frieda Kroner se ridică și zise:

— Trebuie să ne pregătim!

Dar înainte să facă o singură mișcare, lumina din casă se stinse și camera rămase în beznă.

Espy deschise gura mirată, iar ceilalți doi scoaseră un țipăt.

— Fiți calme! strigă rabi. Unde ești, Frieda?

— Aici! răspunse ea. Aici, lângă tine!

— Domnișoară Martinez?

— Aici! O, Doamne, ce groaznic! Unde e întrerupătorul?

— Bun, spuse rabinul cu o voce seacă, asta e mâna lui. El este omul întunericului. Știm asta. În curând o să vină aici. Frieda?

— Sunt gata!

Cei trei stăteau în mijlocul camerei, atenți la orice alt sunet străin de alarma împotriva incendiului. Apoi, după câteva clipe, auziră urletul sirenelor care se îndreptau spre bloc. Dincolo de toate aceste zgomote, un miros înțepător, înspăimântător, începu să-i înconjoare din toate părțile, ca și frica ce le copleșea sufletele.

— Fum! strigă Espy, înecându-se.

— Fiți calme! insistă rabi.

— Sunt calmă, replică Frieda. Dar trebuie să ne pregătim.

Vocea părea să se piardă și Espy o auzi ducându-se spre bucătărie. Se auziră sertare deschizându-se și închizându-se, apoi pașii reveniră. Aproape în același timp, rabi păru să se miște și el prin cameră și Espy auzi sertarul de la birou cum e tras apoi împins la loc.

— Bun! zise rabi. Să-l așteptăm pe polițist să se întoarcă.

Mirosul de fum, nu prea puternic, dar persistent, îi învăluia treptat

— Răbdare! le îndemnă rabi.

— Și tărie! adăugă Frieda Kroner.

Espy simțea întunericul prelingându-se pe lângă ea, chiar străpungând-o ca un val de ceață într-un cimitir. Se strădui să nu-și piardă cumpătul, dar simțea gheara panicii răsucindu-i-se în tot trupul, gata s-o ia în stăpânire. Își auzea propria respirație, gâfâită, de parcă o inspirație nu-i era de ajuns pentru a-i umple plămânii. Voia să iasă la suprafață, căci avea senzația că se îneacă. În clipa aceea nu știa de ce îi era frică mai mult: de noapte, de focul ce se iscase undeva, în bloc, sau de omul de care cei doi bătrâni erau siguri că se afla în preajma lor și venea să-i omoare. Toate acestea i se încâlceau în minte, se amestecau cu vechi temeri și Espy stătea înțepenită în camera întunecoasă, simțindu-se târâtă de un vârtej.

Tuși și se înecă.

Apoi auzi alt sunet, înăbușit, aproape și nu chiar, ca de

ceva spart.

— Ce-i asta? șopti ea cu o voce seacă.

— Nu știu, răspunse rabinul. Ascultați!

Sunetul părea să vibreze în toată camera. Apoi auziră o voce strigând:

— Compania de pompieri din Miami Beach! E cineva înăuntru?

Sunetul acela, ca și cum cineva ar fi spart ușa, continua să se audă, iar vocea era din ce în ce mai aproape. Espy își dădu seama că era un pompier care mergea pe coridor și bătea la fiecare ușă, ca să vadă dacă a mai rămas cineva înăuntru.

— E un pompier! strigă Espy. O să ne scoată de aici! A venit după noi!

Și înainte ca unul dintre cei doi bătrâni să poată reacționa, Espy străbătu camera de zi, împiedicându-se, pe întuneric, de mobilele din drum, apoi pipăi ca să vadă unde e ușa și o deschise, în timp ce rabinul și Frieda Kroner strigau în urma ei:

— Nu! Nu deschide ușa!

Espy nu-i auzi și deschise ușa larg, țipând:

— Aici! Aici! Avem nevoie de ajutor!

Auzi vocea unui bărbat în apropierea ei și nu putu să zărească decât o siluetă ce venea spre ea.

— Cine e? întrebă vocea.

— Sunt eu, zise Espy, și rabi și…

Izbitura îi ajunse în umăr și în falcă, lovind-o îngrozitor

de tare și rotind-o pe loc. Espy căzu pe spate, în casă, abia gemând și încercând să țipe. Nu leșină, deși simțea că e gata să-și piardă cunoștința, își dădu seama că se află jos, pe podea și că o formă nedefinită se apleca asupra ei. O fâșie de lumină mătură camera și, deși amețită, Espy îl zări pe rabin cu o lanternă în mână. Observă că ființa aplecată asupra ei avea un cuțit și că-l îndrepta spre ea, exact în clipa în care rabinul îl lovi pe agresor cu lanterna în față. Silueta păru să se clatine și să rateze ținta, căci Espy simți lama cuțitului despicând aerul pe lângă ea.

Omul din umbră se îndreptă, ridicând brațul, ca și cum ar fi vrut să se apere de lumina care venea din direcția rabinului, și n-o văzu, astfel, pe Frieda Kroner, care sărise spre locul unde zăcea Espy și care îndrepta spre el o figurină ciudată, scoțând un mârâit din cauza efortului. Figurina îl lovi cu un sunet înfundat, de metal, în braț, iar Umbra strigă de durere - o durere pe care n-o mai simțise până atunci.

Bătrâna strigă în germană:

— *Nein! Nein! Nicht dieses Mal!* Nu de data asta!

Și făcu din nou o mișcare cu acel obiect, o armă, care lovi iarăși în plin.

Lumina din mâna rabinului tremură, ștergând pereții, în vreme ce rabi țâșni spre Umbră, din partea opusă, așa că agresorul era amenințat din două părți în timp ce o țintuia pe tânăra femeie la podea. În mâna cealaltă, rabinul ținea un *menorah* mare, din alamă, care șuieră când tăie

aerul. Prima lovitură nimeri umărul ucigașului, și rabi scoase un sunet gutural din cauza efortului făcut. Lanterna căzu la pământ și, pentru o secundă, Espy îl văzu pe rabi stând ca un jucător de baseball la bătaie, pe locul celui care urmează să lovească, gata pentru o a doua mișcare. Capul i se legăna amețit și Espy încercă să se ridice, dar fu împinsă la loc de Umbră, care o lovi puternic cu piciorul. Acesta îi apăsa pieptul și Espy crezu că a înjunghiat-o.

Se întreba, prostește, dacă mai era în viață, apoi își dădu seama că trăia încă. Încercă din nou să se ridice, chinuindu-se să deslușească printre țipetele furioase ale Friedei Kroner vocea înceată, gâfâită, a lui rabi care, ca și cum ar fi câștigat o cursă grea, rosti:

— A fugit!

Espy înțelese că așa era. I se părea, deodată, că e liniște, deși, în realitate, camera era sfâșiată de urletele sirenelor și de alarma împotriva incendiului.

În întuneric, se întoarse spre Frieda Kroner, care-i vorbea în germană:

— *Hören Sie mich? Sind sie verletzt? Haben Sie Schmerzen?* Sunteți bine? Sunteți rănită? Vă doare ceva?

Ca printr-o minune, Espy înțelese fiecare cuvânt și răspunse:

— Nu, sunt bine, doamnă Kroner! Sunt bine! Cu ce l-ați lovit?

Femeia izbucni în râs.

— Cu ceainicul lui rabi!

Rabinul luă de jos lanterna și o îndreptă spre fețele lor. Espy se gândi că arătau cu toții palizi, probabil, ca și cum moartea, care fusese la un pas de ei, lăsase o urmă pe chipul lor. Frieda Kroner avea, însă, în ochi străluciri de triumf, asemenea unei Valkirii.

— A fugit! Lașul!

Apoi se opri și zise mai încet:

— Cred că nimeni nu i s-a împotrivit până acum… nimeni nu l-a pus pe fugă.

Rabinul însă spuse repede:

— Trebuie să-l prindem! Acum! Asta-i șansa noastră!

Espy își adună puterile și dădu din cap. Se întinse și-i luă lanterna.

— Așa e, domnule rabin! Vino după mine!

Luându-i pe amândoi de braț, îi duse pe coridor, ca un pilot care-și conduce avionul prin ceață și se îndreptă spre scările întunecate.

Walter Robinson, luptându-se să-și stăpânească panica, necunoscută până atunci, încerca să găsească drumul prin beznă și să alerge în același timp. Urcă în grabă pe scările blocului, cu pași ce răsunau asemenea bătăilor unei tobe pe betonul treptelor. Își auzea respirația șuierată, gâfâită, printre sirenele depărtate și alarma care nu înceta să sune.

Nu văzu corpul decât atunci când se împiedică de el.

Ca și cum ar fi dat peste un zid, impactul îl făcu să se

răsucească, să-și piardă echilibrul și să cadă la pământ, lovind cu palmele scările. Scoase un strigăt de uimire și se strădui să-și revină. Își adună forțele și se aplecă, scuturat de emoție și groază la gândul că ar putea atinge cu mâna fața zbârcită a lui rabi sau a Friedei Kroner sau, și mai rău, pielea fină a lui Espy. Când pipăi corpul care zăcea pe jos, întâi fu nedumerit. Apoi, bâjbâind cu mâinile, dădu peste insigna de polițist. Își trase imediat mâna și o simți plină de sânge.

Atunci răcni cât putu el de tare:

— Espy! Vin!

Îi venea să strige orice numai ca să-i distragă atenția omului care, acum era sigur, se afla în casă la rabi. Orice, numai să-l abată de la crima pe care era gata s-o înfăptuiască.

Încă nu putea vedea nimic și orice sunet pe care l-ar fi auzit, poate, era oricum înăbușit de starea lui de agitație. Pipăi cu mâna balustrada fixă a scărilor și porni să alerge mai departe, spre etajul șase.

Strigă iar:

— Espy!

Și-atunci, de undeva din întuneric, văzu o fâșie de lumină și auzi o voce care-i răspunse:

— Walter!

Strigă a treia oară:

— Espy!

În clipa aceea îi văzu pe cei trei și o lanternă îi lumină

fața.

— Ești bine? strigă el.

— Da, da! țipă Espy. Dar el e aici!

Robinson alergă și o prinse în brațe pe Espy, care îl îmbrățișa la rândul ei și-i șopti:

— Doamne sfinte, Walter, Omul din umbră a fost aici! A fost aici și a încercat să mă ucidă! Rabi și doamna Kroner m-au salvat și el a fugit. A fugit când l-a lovit doamna Kroner. Dar e încă pe aici, pe undeva…

Robinson o eliberă și îi privi pe cei doi bătrâni.

— Sunteți teferi?

— Trebuie să-l găsim! zise rabinul în loc de orice alt răspuns.

Polițistul își scoase pistolul.

— E pe-aici, pe undeva prin bezna asta! repetă rabinul. În clădirea asta!

Frieda Kroner însă scutură din cap.

— Nu, cred că a fugit. Poate pe scara de la capătul celălalt al clădirii. Repede, repede, să mergem după el!

Încercând să mărească pasul, Espy, agățată de Walter, cei doi bătrâni, împărțiți între prudența vârstei și îndârjirea de a-l găsi, porniră cu toții spre scări. La etajul al treilea, Walter se opri și-l examină pe tânărul polițist care-i păzise. Frieda Kroner își înăbuși un strigăt când raza lanternei dezvălui dâra de sânge de pe gâtul omului. Spuse totuși:

— Mai repede, mai repede! Nu putem să-l lăsăm să

scape!

Simon Winter rămase în colțul lui, urmărind tot ceea ce se petrecea în fața blocului. Atunci când pescuiești în ape mici, vine un moment în care cel mai mic val - un semn al mișcării - asemenea unei forme nedefinite aflate imediat sub luciul apei, face să apară un curent, o dâră în direcția opusă vântului, și știi că prada e pe-aproape. Și Simon căuta exact aceste mișcări subtile, greu de deslușit în goana mulțimii adunate în fața blocului lui rabi. Trebuie să fie o persoană, își spuse el, a cărei prezență acolo să n-aibă nicio legătură cu incendiul și alarma, care să nu fie dintre cei obligați să renunțe la plăcerea somnului de dimineață. Această persoană, în schimb, va fi omul pe care îl căuta.

Așa că-și lăsă privirile să rătăcească peste mulțime, căutând acel mic „val" ridicat nefiresc împotriva curentului.

Și când, în sfârșit, îl văzu, se încordă atent, simțind o emoție răscolitoare.

Iată ceea ce văzu: un om scund, îndesat, îmbrăcat simplu, în haine închise la culoare, ușor adus de spate. Ieșise din clădire, ba chiar se lăsase condus de un pompier care, poate, mai avea și alte treburi de făcut, spre grupul de oameni adunați pe trotuar.

Simon merse paralel cu omul, un pas, doi. Îl văzu dispărând în mulțime, ducându-se cât mai departe,

dincolo de ceilalți locatari. Aceștia se uitau în față, spre clădire, spre apartamentele lor, ca să vadă dacă au fost cuprinse de flăcări, dacă ieșea fum de undeva, așteptând nerăbdători un semn, o informație de la pompierii care tot intrau și ieșeau din bloc.

Acest om însă spre deosebire de ceilalți, nu părea să fie preocupat de asemenea lucruri.

Se strecura încet printre oamenii neliniștiți, cu capul în jos, ascunzându-și chipul, îndepărtându-se hotărât de grup, vrând să ajungă în spatele lui, în întunericul protector al străzii.

Simon se luă după el.

Nu-i putea vedea ochii, nici fața, dar știa că e el. Pentru o secundă, se răsuci, încercând să-l zărească pe Walter Robinson sau pe orice alt polițist care l-ar fi putut ajuta, dar nu văzu pe nimeni. Își dădu seama că ieșise și el din umbră, era pe trotuar acum, prins într-o dâră de lumină aruncată de firma unui magazin. Winter mai făcu un pas, exact în clipa în care celălalt înălță capul și-l văzu. Rămase așa, privindu-l. Cei doi stăteau nemișcați și se uitau unul la altul: se recunoscuseră.

Deodată, din spatele lor, acoperind sirenele și alte zgomote făcute de pompieri, Simon auzi o voce. Era ascuțită, dar nu ca un țipăt, mai mult ca cel al unei santinele care dă alarma. Cuvintele erau în germană și sfâșiară noaptea:

— *Der Schattenmann! Der Schattenmann! Er ist hier! Er*

isthier![41]

[41] Omul din umbră! Omul din umbră! E aici! E aici! (germ.).

DOUĂZECI ȘI ȘAPTE
Dimineața

Simon Winter alerga cu o viteză pe care n-o mai realizase de ani de zile.

Strada părea un labirint de mașini parcate, tufișuri, tomberoane și moloz de la diverse construcții. Țâșni cu energia unui bărbat mult mai tânăr, cu un pas iute, tenace, spunându-și că nu era o alergare, de fapt, ci un maraton. Zări silueta solidă a ucigașului când Umbra se năpusti înainte, ieșind din întuneric în lumina mohorâtă a zorilor ce se apropiau, ocolind dârele lăsate de felinare și de firmele magazinelor.

La începutul urmăririi, Umbra avea un oarecare avans, dar atunci când ieșise de pe o stradă lăturalnică ce dădea spre Ocean Drive, fostul polițist scurtase o treime din distanță. Auzea sunetul făcut de bascheții lui pe trotuarul cu dale roșii, din cărămidă, și mări și mai mult pasul, astfel încât picioarele lui lungi reușeau să micșoreze tot mai mult distanța.

În lumina zorilor, străzile erau încă pustii.

Tinerii, care puteau fi întâlniți peste tot pe plajă, dispăruseră fie pentru o nouă întâlnire, fie din alt motiv,

lăsând cluburile de noapte goale, cu luminile stinse. Sunetul înfundat care se auzea, de obicei, al muzicii dezlănțuite, dispăruse o dată cu noaptea. Nicio mașină nu mai făcea să scrâșnească roțile și nu mai accelera nebunește, condusă de vreun puști infatuat. Nu se mai auzeau chicoteli, voci răgușite de alcool, tineri strigându-se unii pe alții. Pe alei nu mai erau grupuri pornite în căutarea aventurii. Erau orele moarte ale nopții pe sfârșite, când oboseala îi înfrânge chiar și pe cei tineri, era exact înainte ca lumina zorilor să cuprindă treptat orizontul, așteptându-se să se transforme în dimineață deplină.

Lui Simon chiar și patrulele poliției și mașinile pompierilor blocate pe stradă, în fața blocului lui rabi, i se păreau, deodată, o simplă amintire. Doar în depărtare se mai auzeau sirene și ambulanțe, ca și cum ar fi venit din trecut, de demult, din copilărie.

Alerga; era singur, în afară de fantoma din fața lui, care încerca să scape în zona deschisă dinspre Ocean Drive, lăsând în urmă luminile palide ale restaurantelor și barurilor ce, doar cu puțin timp înainte, adunau mulțimi de oameni.

Winter trase adânc aer în piept și ascultă oceanul.

Era în stânga lui, paralel cu direcția în care mergea el, urmărindu-l pe ucigaș. Auzea valurile imprimându-și veșnicul desen pe țărm.

Trecu pe lângă ultimele baruri, luând-o acum pe lângă blocurile înalte, ca atâtea altele din Miami, care acopereau

vederea spre plajă și spre ocean. Simți o împunsătură într-o parte, dar n-o luă în seamă și continuă să alerge, primind în tot trupul senzația pe care i-o dădeau tălpile lovind asfaltul, încercând să nu-și dezlipească ochii de pe silueta din fața lui, care acum avea un pas hotărât, un ritm cadențat.

„O să alerg după el până la capăt! își spuse Simon. O să-l urmăresc până când o să horcăie de oboseală. Și atunci o să fie al meu, pentru că sunt mai puternic decât el."

Își mușcă buzele cu putere și răsuflă șuierând.

Mai simțea și alte dureri în trup care voiau să-l doboare - o bășică în talpă și o durere surdă în picior - dar le ignoră, apoi se strădui să ajungă la o „înțelegere" cu ele: „Dacă nu-mi mai pui cârcel, mușchiule geamăn, atunci o să-ți fac o baie în apă caldă, care o să-ți placă foarte mult și o să te învioreze. Uite, îți promit: dă-mi cursa asta și eu o să-ți dau o răsplată înzecită, dar nu-mi mai pune cârcelul ăla afurisit!" După ce-și spuse toate acestea în minte, durerea păru să i se supună, așa că mări puțin pasul, vrând să înhațe, în sfârșit, fantoma aceea și să-i râdă triumfător în față.

Observă că Umbra nu se mai ferea acum, alegând locurile neluminate, ci mergea drept, mișcând ritmic brațele. Era ca o săgeată care încerca să se îndepărteze de el. Asta îi dădu curaj lui Simon și o nouă putere. „Acum, după atâția ani, își zise el, în sfârșit știi și tu ce înseamnă frica, groaza de a fi urmărit. Acum, poate, știi ce-au simțit

oamenii aceia. E greu, nu-i așa? E rău când vrei să te ascunzi și n-ai timp, iar «hăitașul» se apropie, pas cu pas! Acum simți, pentru prima oară, panica. Și sper să te doară."

Continua să alerge, simțind cum alunecă totul în urma lui - case, străzi - până când nu mai văzu decât spinarea ucigașului în fața lui, pe când acesta încerca să scape îndreptându-se spre insulă, spre cel mai sudic punct din Miami Beach.

Simon văzu că Umbra s-a uitat o dată înapoi, pe urmă a mărit pasul. Își dădu seama ce însemna asta: că, în curând, celălalt va încerca să dispară. Așa că, atunci când Umbra își schimbă brusc direcția, ca un sportiv pe terenul de joc, luând-o pe o alee care ieșea la capătul unor blocuri, Simon era atent, gata să sprinteze, astfel ca noua manevră să nu-i dea ucigașului posibilitatea de a se ascunde în cine știe ce colț întunecat. Umbra simțise probabil distanța dintre ei micșorându-se, pentru că nu avu nicio ezitare. În schimb, merse de-a lungul aleii și sări cu ușurință peste un gard, îndreptându-se spre fâșia mai largă de plajă, dincolo de care se vedea oceanul. Dar Simon era pregătit. Era un gard de sârmă, cam de doi metri și jumătate, destinat izolării blocurilor de cei care se plimbau pe plajă. Simon încercă să nu facă un efort prea mare; se prinse cu mâna de ochiurile sârmei, puse un picior într-unul din ele, dar unul dintre ochiurile marginii de sus îi agăță pantalonii, iar el se dezechilibră, gata să cadă. O clipă, se simți suspendat în

aer, apoi se desprinse, căzând pe nisipul întărit de sub el. Durerea îi reveni și mai tare. În ochi văzu punctișoare roșii; avea senzația că a primit o lovitură în bărbie. Nu era sigur dacă se prăbușise sau stătea în picioare. Își pierdu răsuflarea și, un moment, simți cum i se învârtește capul. Îi intrase nisip în gură. Se străduí să se ridice în genunchi, scuturând din cap pentru a-și limpezi mintea.

Se uită spre plajă, cu privirile rătăcite. În lumina palidă ce venea dinspre blocuri, de-abia putu să zărească silueta fugarului. Umbra fugea pe pietrișul plin de scoici, la zece metri de marginea țărmului, unde se spărgeau valurile. Căderea îl făcuse să piardă timp și Simon se ridică repede, cercetându-și în grabă corpul ca să vadă dacă nu și-a rupt ceva. Nesigur încă pe picioarele lui, făcu un pas înainte. Respiră profund, scrâșni din dinți și începu iarăși să alerge. Primii pași fură șovăitori, durerea îl împiedica să ia viteză, dar reuși să-și regăsească ritmul ce-avea să-l ducă, spera el, mai aproape de cel urmărit. În colțul gurii simți un firicel de sânge și îl durea fruntea; probabil se lovise sau se tăiase când căzuse. Se hotărî să le treacă și pe astea la capitolul „dureri" și să nu se mai gândească la ele.

Vuietul oceanului se auzea mai tare acum. Simon alerga urmând ritmul valurilor.

Noaptea se destrăma în jurul lui. Dintr-o dată deveni conștient de locul unde se afla: era chiar la capătul plajei din Miami Beach, unde descoperiseră hainele bietului Irving Silver, lângă micul parc, acum pustiu, situat vizavi

de Government Cut. Acolo unde se puteau vedea mereu bancuri mari de pești, în dreptul lungului dig ce înainta mult în ocean.

Pe când alerga, Simon se gândi că Umbra mai fusese pe-aici, pentru el era un loc familiar. Poate chiar se simțea stăpân prin părțile astea, fără să știe că Simon cunoștea și el zona. „Deci, așa cum te crezi tu stăpân, și eu mă simt aici ca la mine acasă."

Se cățără pe pietroaie și alergă apoi pe podețul de lemn pe care-l foloseau pescarii. „Ești pe-aici pe undeva, își spuse Simon, chiar în fața mea".

Fostul polițist scruta întunericul care se destrăma treptat. Căuta cu privirile dincolo de bolovanii de toate formele, ce alcătuiau digul. „Una dintre aceste forme e vie, respiră și așteaptă."

De acolo de unde se termina podețul, digul intra în apă aproape un sfert de milă. Winter se opri și băgă mâna, încet, sub haină, scoțându-și vechiul pistol. Păși apoi spre capătul podețului, privind fix la pietre, atent la orice mișcare. Spuma albă a valurilor lovea cu un pocnet sec pietrele negre, lucioase: „Parcă aș alerga spre capătul pământului…" Clătină din cap și se corectă: alerga în întuneric. Alerga spre un loc unde știa că nu e nicio lumină.

Se sprijini cu mâna de balustrada de lemn de la capătul podețului. „Am mai pescuit aici, își spuse. E timpul să pescuiesc din nou."

Știa că un om prudent ar aștepta, pur și simplu, până când se va lumina de-a binelea. Ridică privirile și se uită spre răsărit, unde se ivea, parcă, o dungă cenușie, foarte îngustă. Dacă ar aștepta, își dădu el seama, în curând va apărea o mașină a poliției și lumina zorilor ar smulge întunericului formele nopții. Dar chiar în timp ce se gândea la răbdare, la amânare, știind că, de fapt, l-a încolțit pe asasin, continua să se cațere, dincolo de balustradă, pe pietrele umede și alunecoase ale digului. Își căută mai departe prada - omul din fața lui, ascuns undeva, în întuneric. „Nu-i lăsa timp să se gândească! Își spuse el. Nu-i lăsa timp nici măcar să-și tragă sufletul! Nu-i lăsa timp să-și adune puterile și să se pregătească să te înfrunte! Lasă ca teama de a fi urmărit să lucreze în favoarea ta! Nimeni nu l-a mai hăituit cum ai făcut-o tu în noaptea asta! Înhață-l acum, când e în nesiguranță!" Deși nu recunoscuse asta în sinea lui, lui Simon îi era teamă că, așteptând lumina dimineții, s-ar putea întâmpla ca prada atât de mult râvnită să dispară în strălucirea zilei. „Acum e timpul nostru! Acum!"

Mișcându-se încet, încercând să-și păstreze echilibrul și să nu alunece pe stâncile umede, își croi drum spre capătul digului. Era încordat la maximum, se lupta să nu cadă, știind că undeva, în întuneric, Umbra se întorsese din drum, se ghemuise în vreo ascunzătoare și-l aștepta.

Simon spuse în gând o rugăciune, dorindu-și ca dinspre casele bogaților din Fisher's Island să ajungă o rază cât de

mică de lumină și pe dig, ca să poată vedea unde e Umbra, după ce piatră se ascunde. Rugăciunea îi rămase, însă, fără răspuns. Murmurând o înjurătură, Winter înaintă prudent, încercând să se asigure la orice pas pe care îl făcea. Basche ții, care-l slujiseră credincioși în timpul cursei de-a lungul străzilor, amenințau acum să-l trădeze. Mai mult îl împiedicau decât îl ajutau să meargă pe suprafața alunecoasă, umedă, a pietroaielor.

Simți că-i alunecă piciorul și se lovi în încercarea de a nu cădea în apele oceanului. Colțul unei pietre îi zgârie genunchiul și o durere ascuțită îi săgetă piciorul. Înjură iar, încet, și se ridică, puțin nesigur, oprindu-se apoi ca să vadă mai bine ce e în fața lui. Se uită în jos, de-a lungul șirului de bolovani, cu privirile încordate.

Dar în secunda aceea de ezitare, Umbra țâșni dintre două pietroaie, cu un icnet, îndreptând lama cuțitului spre Simon.

La auzul sunetului, fostul polițist se răsuci, coborându-și umărul pentru a micșora impactul loviturii. Parcă o stâncă masivă, ruptă din întunericul nopții, se prăvălea peste el. Încercă să aducă pistolul într-o poziție favorabilă pentru a trage în silueta care se arunca asupra lui, dar nu dibui exact ținta în învălmășeala atacului.

Scoase un strigăt, un țipăt smintit, de groază, știind că lama tăia întunericul căutându-i, flămândă, carnea. Întinse mâna care-i rămăsese liberă, pentru a para lovitura. Simți, pentru o clipă, atingerea tăișului, o înțepătură în palmă și,

stăpânindu-și durerea, strânse cu putere încheietura mâinii ucigașului. Înțelese că aceeași lume umedă și alunecoasă care îl înșelase pe el și îl făcuse să cadă, aproape, de pe pietre, slăbise și forța cu care Umbra atacase. În loc să lovească cu sălbăticie, asemenea șarpelui, pentru a-l omorî, Umbra șovăise, se împiedicase, gata să alunece și el, și-și pierduse din tăria cu care pornise atacul, țintind greșit cu cuțitul, pe de lături. Deși îl strângea zdravăn de mână, cuțitul își continuă atacul în jos, sfâșiindu-i haina de vânt, făcându-i bucăți cămașa; timp de o clipă păru prins ca un pește într-o plasă.

Atacul îl împinsese pe Simon în spate. Simți că e gata să cadă, se clătina ca un bețiv pe gheață, izbindu-se de pietre. Își simțea mușchii încordați, încă strângând încheietura celuilalt - știa că, dacă îi dă drumul, e un om mort - și încercă să-și afunde degetele în carnea lui, ținând cuțitul la distanță și luptându-se în același timp, să-și aducă pistolul într-o poziție bună pentru tragere. Umbra îl înhăță și Simon își simți propria încheietură a mâinii drepte strânsă ca într-o menghină.

Înlănțuiți, cei doi se izbeau de pietre, înfruntându-se, încercând să obțină un avantaj cât de mic, care să-i aducă, apoi, celuilalt moartea. Simon împinse un genunchi înainte, sprijinindu-l de o piatră, folosindu-se de picior ca de o pârghie care să-l propulseze spre atacator căci acesta dădea semne de cedare. Amândoi scoaseră niște mârâituri puternice, fără să spună ceva, pentru că încleștarea aceea

pe viață și pe moarte vorbea în locul lor.

Gâfâitul agresorului se apropia fierbinte de el și Simon se abținu să nu strige de durere când Umbra îl mușcă de claviculă. Umbra se retrase și Winter îl lovi cu umărul în nas; se auzi un sunet înfundat, semn că-l nimerise. Dar forța loviturii îi dezechilibră pe amândoi. Ca un arbore bătrân ce încearcă să se țină în mijlocul furtunii, cei doi se legănară, apoi căzură la pământ, rostogolindu-se. Încă prinși unul de altul, ca doi dansatori într-o mișcare ucigătoare, se rostogoliră de pe dig, izbindu-se o dată, de două ori, de pietrele ascuțite, căzând, în cele din urmă, în apa caldă, sărată.

Timp de o secundă dispărură în adânc, încă înlănțuiți, încă luptându-se. Apoi țâșniră la suprafață, deasupra apei de culoarea cernelii, în aceeași clipă.

Winter trase aer în piept cu sete, pe când se răsucea în valuri împreună cu agresorul său. Nu mai simțea nimic sub picioare, nimic de care să-și sprijine tălpile. Căzură amândoi din nou în adânc, apoi se ridicară iar, dând din picioare.

Simon simțea în continuare cum Umbra încerca să-i vâre cuțitul în coaste, ca să ajungă la inimă. Se căzni iar să se folosească de pistol, dar strânsoarea celuilalt era mult prea puternică. Țeava căuta, pe dibuite, locul unde glontele ar fi putut lovi, în timp ce cuțitul ucigaș încerca să-l străpungă și să pună, astfel, capăt luptei.

Dispărură, pentru a treia oară, în valuri; greutatea apei

îl lovi pe Simon cu puterea unui pumn. Când se ridicară deasupra apei, Winter își dădu seama că înaintaseră mult, erau departe de țărm și de dig. Pentru o secundă, pe când se zbăteau în întunericul care-i înghițea, Simon putu să zărească ochii celui numit Omul din umbră.

Și ceea ce înțelese fostul polițist, în întunecimea acelei ultime nopți, fu groaznic și simplu, totodată. Erau prinși într-o ciudată capcană, într-un zid, și nu exista decât o singură cale de a-l sparge. Simon știu, chiar în clipa aceea, ce avea de făcut.

În sfârșit, pricepuse: singura modalitate de a-l ucide pe omul acela era să se lase el ucis.

Simon trase, astfel, mâna care ținea cuțitul într-o parte, lăsând lama să-l găsească, deasupra șoldului, chiar sub coaste, nu în stomac, sperând, astfel, să nu fie o lovitură fatală. Durerea bruscă, ascuțită, era semnul unei răni oribile - căci cuțitul se afundă necruțător în trupul său.

Mișcarea îl luă prin surprindere pe agresor, îl făcu să-și piardă echilibrul și-n această scurtă clipă Umbra nu fu în stare să profite de avantajul pe care i-l dăduse Simon. Antrenamentul pe care îl avea și instinctele sale imbatabile, care ar fi trebuit să-l facă să ridice cuțitul ca să-l înfigă în inimă, omorându-l, dădură greș - poate pentru prima dată în viața lui.

Când cuțitul șovăi, scormonindu-i în măruntaie, Winter reuși să apuce pistolul cu amândouă mâinile. Întărindu-se, ridică arma spre pieptul celuilalt, dând un strigăt de

durere și de furie ce acoperi vuietul oceanului, și se bizui pe vechiul său prieten care și acum, pentru ultima dată, răspunse la apel.

Apa înăbuși zgomotul împușcăturilor. Cu toate acestea, Simon simți reculul armei în mână și știu imediat că fiecare glonte a lovit unde trebuie. Trase de cinci ori.

Un val îl lovi în față și simți, deodată, cum Umbra îi dă drumul încet, aproape cu blândețe, și cum alunecă, se îndepărtează de el. Winter trase aer în piept.

În noaptea care se sfârșea, Simon văzu în ochii ucigașului o privire surprinsă. Umbra dăduse drumul cuțitului și acesta căzuse în apa caldă, pe lângă Simon, fără să-l rănească. Fostul polițist privea cum moartea îl lua în stăpânire pe adversarul său, dar fu din nou cuprins de furie și uită de durere. Se ridică deasupra unui val, îl apucă pe celălalt de părul alb și îl trase spre el, vârându-i țeava pistolului în gura deschisă de mirare. Șopti plin de mânie:

— Pentru Sophie, lua-te-ar dracu', și pentru toți ceilalți!

Ținu pistolul fix o secundă, pentru ca vorbele sale să umple ultimele clipe ale asasinului, apoi trase un ultim glonț.

Walter Robinson conducea mașina poliției, încet, pe drumul de acces, nisipos, presărat ici-colo cu pietre, ce ducea spre ocean. În mâna stângă ținea o lanternă puternică, ce tăia noaptea ca mișcările iuți ale unei florete.

Mătură într-un arc plaja goală, iar raza dansa, parcă, pe valuri, în mișcarea lor necontenită. Scruta întunericul, căutându-l pe Simon.

— Crezi că e aici? întrebă încet Espy.

— Da. Nu… Pe-aici, pe undeva, șovăi Robinson. Amândoi sunt aici.

Espy nu comentă, continuă însă și ea să cerceteze cu privirile în noaptea care pierea treptat. Pietricelele de pe drum scrâșneau sub cauciucurile roților și Espy nu se putea stăpâni să nu înjure, din cauza zgomotului pe care îl făceau. Încerca să distingă ceva anume între toate acele sunete care se învălmășeau: motorul mașinii, cauciucurile pe pietriș, respirația grea a lui Walter, atât de diferită de cea calmă, atunci când dormea lângă ea, și vuietul valurilor izbind țărmul. Credea că, dacă va reuși să separe fiecare zgomot, să-l compare cu celelalte și să-l identifice, atunci va descoperi unul deosebit, care venea dinspre Simon.

Sau, își zise ea repede, dinspre Umbră.

Îl urmărise pe Robinson cum plonjase ca un scufundător în mulțimea de bătrâni din fața blocului lui rabi, întrebând ca un disperat: „Ați văzut un bătrân? Ați văzut un om cu un cuțit?" Rabi și Frieda Kroner îl însoțiseră și vorbeau în mai multe limbi, ca doi translatori. Oamenii care-l înconjuraseră pe polițist păreau speriați, răvășiți de spaimă, erau incapabili să scoată o vorbă, până când o bătrânică, care ținea de braț tot un bărbat în vârstă, ridică

o mână tremurătoare.

— Eu l-am văzut! Am văzut ceva…

— Ce? se repezi Robinson.

— Am văzut un om… nu cu un cuțit în mână… Era un om înalt, cu părul alb.

— Da, da, unde…

— Alerga, răspunse femeia.

Ridică mâna și Espy văzu un deget descărnat tremurând în aer, de parcă ar fi încercat să-i țină piept vântului, și arătă înspre plajă.

— Alerga de parcă îl urmărea pe dracul…

Espy nu mai știa de cât timp îl căutau pe Simon. Zece minute păreau să fie zece mii. I se părea că fiecare minut care le aluneca printre degete râdea de ei, bătându-și joc de căutările lor.

— Ar putea fi oriunde, zise Espy și înjură. Nici măcar nu știm dacă au venit pe aici.

— Eu cred că da, replică Robinson, plimbând încă lanterna peste plajă și peste valuri, cu capul scos pe jumătate pe fereastra mașinii.

— Dacă ar fi luat-o spre nord, ar fi însemnat să se întoarcă, să fie în zona mai luminată a orașului. Nu, nemernicul căuta întunericul.

— Și Simon…

— Simon s-a luat după el.

Espy respiră profund.

— În curând o să se lumineze de ziuă. Poate că o să-l

vedem atunci.

— O să fie prea târziu, zise Robinson.

Strânse cu putere volanul. Era gata să mărească viteza, să țâșnească, pur și simplu, era gata să facă orice i-ar fi dat senzația că era într-adevăr o urmărire și nu doar o cursă fără rost.

Espy privi spre Robinson și-l văzu cum își încleștează maxilarul, cum își încordează brațele. Se simțea neputincioasă, ca un doctor la patul unui muribund. Întoarse capul și continuă să se concentreze asupra zgomotelor: o sirenă în depărtare, un val spărgându-se de țărm… bătăile inimii ei.

Apoi, deodată, ceva sună diferit. O trosnitură sau o pocnitură, ca atunci când calci pe crengi uscate. Un zgomot care străbătu aerul și ajunse direct la ea, ca șoapta unui iubit.

— Oprește! strigă ea.

— Ce? Ce e? Ai văzut ceva?

— Ai auzit? întrebă Espy.

— Ce să aud?

Dar Espy sărise de pe scaun, deschizând portiera mașinii care încă mergea. Când puse piciorul pe nisip, îi strigă peste umăr:

— O împușcătură, am auzit o împușcătură!

Robinson opri mașina și sări după ea.

Simon se lăsă legănat de valuri ca un copil. Simțea cum i se scurge viața prin rana făcută de Umbră. I se părea că e

învelit într-o imensă pătură caldă.

Se gândi la rabi și la Frieda Kroner și rosti cu voce tare:

— Acum sunteți în siguranță. Am făcut ceea ce mi-ați cerut.

În aceeași clipă o revăzu în minte pe fosta lui vecină și zise: „Sophie Millstein, mi-am plătit datoria."

Nu simțea nicio durere și asta îl uimea. Toate cazurile avute în atâția ani îi arătaseră că moartea e însoțită de violență, durere și chinuri; pentru el, toate acestea nu puteau fi separate. Faptul că nu simțea decât o ușoară amețeală îl uimea, îl intriga.

Greutatea pe care o simțea în mână îi aminti că avea încă pistolul. Se lăsă pe spate, ca și cum s-ar fi culcat pe valuri; îi trecu prin minte să lase pistolul pur și simplu să alunece în apa întunecată, dar parcă nu-i venea s-o facă. În sinea lui îi zise revolverului: „Ai făcut ceea ce ți-am cerut și-ți sunt recunoscător. Nu m-ai dezamăgit niciodată și nu meriți să fii lăsat aici, aruncat ca un obiect nefolositor, numai că nu știu dacă mai am puterea să te ridic."

Încercă, totuși, și nu reuși prima dată, apoi, scuipând apa care-i intrase în gură, reuși să bage pistolul în tocul său, ceea ce-i dădu o mare mulțumire.

Trase aer în plămâni din toate puterile. Își apăsă o mână pe rană și cu cealaltă făcu o mișcare încercând să înoate.

Își spuse că ar fi frumos să moară pe plajă, că ar fi minunat ca, atunci când viața îl va părăsi, să simtă pământul sub picioare, și înfruntând moartea, s-o facă

demn. Dar fâșia de nisip era la mai mult de patruzeci și cinci de metri distanță, mult prea departe pentru el, și simțea deja cum îl trage fluxul departe de țărm. Înotă din nou cu brațul liber, dar oboseala învinse și-și spuse că puțini oameni își puteau permite luxul de a-și alege locul unde să moară și că nu e cazul să se mai gândească la asta, trebuia să ia lucrurile așa cum erau. Dar chiar și așa, se trezi totuși că rotește brațul ca să înoate, în ciuda oboselii, a luptei pe care o dusese și a rănii. Se împotrivi din nou curentului. Asta îl făcu să zâmbească.

„Totdeauna am fost încăpățânat, își zise. Am fost un copil încăpățânat, am devenit un tânăr încăpățânat, anii au trecut și am devenit un bătrân încăpățânat, asta sunt și acum. Mi se pare un lucru bun să mori luptând."

Împinse cu putere din picioare, încercând să înoate cu ultimele puteri pe care le mai avea. Trase aer adânc în piept și zări ceva care îl uimi, venind dinspre plajă, străpungând lumina cenușie. Era o rază de lumină. La început crezu că era moartea care se apropia de el, apoi își dădu seama că nu era deloc ceva „romantic". Lumina îl căuta pe el și atunci Simon ridică brațul liber deasupra valurilor, iar când raza se opri în dreptul lui, făcu semne cu mâna.

— Acolo! strigă Espy. Doamne, e Simon! Simon!

Strigă spre bătrân.

— Simon, suntem aici!

— Vezi cumva… începu Robinson, dar Espy îl întrerupse:

— E singur.

Robinson îi dădu lanterna, începu să-și dea jos haina, își scoase pistolul, ciorapii și pantofii.

— Ține lanterna pe el?! Să nu-l pierzi!

Espy dădu din cap și păși pe nisip, la marginea oceanului, încercând să ajungă cât mai aproape de locul unde era Simon.

— Du-te, Walter! Ajută-l! Mai repede!

Dar nici nu mai era nevoie s-o spună, căci Robinson se aruncase în apă. Dispăru, pentru o clipă, în spuma valurilor, străpungând un talaz care venea spre țărm, apoi apăru iar la suprafață, departe, în larg, înlăturând cu furie, cu ajutorul brațelor și al picioarelor, apa care-i stătea în cale.

Espy ținea lanterna spre Simon, care se lupta cu oceanul. De-abia dacă mai putea zări silueta întunecată a lui Walter, mai întunecată chiar decât valurile care îi înghițeau acum pe amândoi.

Observă mâna întinsă a lui Simon clătinându-se apoi dispărând din raza ei vizuală, deși încă îi mai vedea părul alb deasupra apei.

— Du-te, Walter! Du-te! țipă ea, deși nu credea că vorbele ei puteau să acopere vuietul oceanului.

„Înoată repede! șopti pentru ea. Înoată mai repede, Walter!”

Robinson simțea că fluxul îl ajută să se îndepărteze de țărm, dar știa cât de capricios e oceanul, pentru că ceea ce acum îi era de folos, îl va trăda în secunda următoare, când va încerca să-l ajungă pe Simon. Își ținea capul jos, răsucindu-l numai când avea nevoie de aer și când voia să verifice direcția. Nu înota deloc în stilul obișnuit, cu un ritm anume, simțea, însă, în el o voință de neînfrânt de a se lupta cu apa caldă ce i se opunea.

Privi repede peste valuri. Își dădea seama că raza lanternei se pierdea deja în lumina cenușie a zorilor. Fără să se mai gândească la asta, continuă să înoate, cu fiecare mișcare încordându-și mai mult mușchii. Apucă să strige o dată:

— Rezistă, Simon! Vin!

Efortul de a înălța capul și de a striga îl făcu să piardă din forța necesară înaintării, așa că își ținu iar capul în jos, ascultând plesnetul făcut de brațe și de tălpi când loveau apa și sunetul pe care îl scotea când trăgea cu putere aer în plămâni.

Simon își lăsă capul pe spate și privi spre cer, înainte ca un val să-l plesnească în bărbie. Tuși și scuipă apa sărată care-i intrase în gură. Încercă să calce apa, în timp ce-și apăsa rana cu celălalt braț, dar îi era foarte greu. I se părea că în adâncuri sunt niște brațe care îl atrag cu blândețe, îndemnându-l să se relaxeze, să se lase pradă valurilor. Împinse din nou apa cu picioarele; de-abia mai putea să-și țină capul deasupra și, pentru prima oară în noaptea aceea,

după ce îl urmărise pe asasin, după ce se luptase cu el, își spuse că era bătrân, că anii ce trecuseră îi mai lăsaseră doar niște mușchi moi și o oboseală de neînvins.

Expiră încet și atunci îl auzi pe Walter strigând la el. Încercă să răspundă, dar se părea că oceanul care îl înconjura era doar un vuiet imens. Nu putu să strige. Reuși, totuși, să ridice o mână și să facă o mișcare, apoi zări stropi mari ridicându-se în aer, căci Walter se apropia de el.

— Sunt aici! zise sfârșit Simon; deși lui i se păruse că strigase de-a binelea, fusese doar o șoaptă.

— Rezistă! auzi răspunsul lui Walter.

Și rezistă. Închise ochii pentru o clipă, gândindu-se că era ca un copil obosit, luptându-se să nu adoarmă, apoi îl simți pe tânărul polițist lângă el, îi simți brațele puternice cum încearcă să-l apuce.

— Te-am prins, Simon, mai rezistă puțin!

Deschise ochii și simți brațele lui Walter înconjurându-i pieptul.

— S-a terminat, Walter! zise el încet.

— Ia-o încet, Simon! Ce naiba…

— Ne-am luptat și eu l-am învins, zise Simon. Ai grijă să afle și ei.

— Ești rănit?

— Da. Nu…

Simon ar fi vrut să spună: „Cum ar fi putut un om ca ăsta să mă rănească?”, dar nu mai avu puterea.

— Umbra…

— E mort. L-am învins.

— E-n regulă, Simon, lasă-te pe spate. Te duc eu. Respiră ușor și relaxează-te. O să fie bine. Îți promit! Mâine o să mergem la pescuit.

— Mi-ar plăcea, șopti Simon.

— O să fie bine. O să te duc la țărm.

— Da, sunt salvat, răspunse Simon.

Fostul polițist simți cum tânărul îl ridică deasupra valurilor, cu putere, și-și lăsă capul pe spate. Se simți purtat înspre țărm, cu forță. Închise ochii și se lăsă legănat de ritmul impus de mișcările brațelor lui Walter. „Sunt asemenea unui copilaș, legănat de brațele mamei."

Respiră și deschise ochii. Privi în spate, înspre est, și zări un roșu aprins și o fâșie de galben colorând orizontul.

— E dimineață, șopti el.

Robinson nu-i răspunse, continuă să înoate, luptându-se cu fluxul și cu valurile care-l plesneau și-l trăgeau înapoi, încercau să-i anihileze orice mișcare, așa cum făcuse de atâtea ori înainte oceanul. Nu știu exact clipa când Simon a murit, dar își dădu seama de asta când, străpungând talazurile, simți brațele lui Espy atingându-l și așezându-i pe amândoi, încet, pe nisip, unde, pentru o clipă, stătură toți întinși, unul lângă altul.

Soarele se ridicase sus pe cer, grăbit, de parcă era plictisit, nerăbdător să înceapă o nouă zi. Plaja era înecată în lumină și o căldură stăruitoare dansa, în valuri,

deasupra nisipului albicios. Cerul era de un azuriu strălucitor, ca dintr-o reclamă, doar ici-colo se zărea un norișor sau doi plutind leneș pe boltă - ca un musafir nepoftit.

Walter și Espy stăteau umăr lângă umăr pe plajă, cu hainele uscate, rigide pe trup. Espy era învelită cu o pătură și se înfioră puțin, deși nu-i era frig, iar în jurul ei căldura creștea tot mai mult. În spatele lor, pe drumul de acces, se îngrămădeau vreo șase mașini de poliție. Câțiva polițiști în uniformă încercau să stăvilească niște curioși, adunați acolo ca să caște gura. La un sfert de milă în larg, un cuter al pazei de coastă și două bărci ale poliției din Miami vânturau apele. Espy observă doi scufundători pregătindu-și echipamentele pe una dintre șalupe.

— Crezi că or să-l găsească? întrebă ea.

— Nu știu, răspunse Walter. Fluxul era destul de rapid.

Se întoarse spre locul unde un doctor în halat alb îi ajuta pe doi experți criminaliști să vâre corpul lui Simon Winter într-un sac de plastic. Mai aruncă o singură privire înspre bascheții lui Simon, apoi fermoarul se închise.

Robinson îl urmări pe doctor împleticindu-se în nisip. O adiere ușoară îi umflă halatul, când acesta se apropie de cei doi.

— Bătrânul nu s-a înecat, zise el. A fost înjunghiat. Cum s-a întâmplat, domnule polițist?

— A avut o noapte agitată, replică Robinson.

Doctorul pufni o dată, apoi se duse să supravegheze

transportul cadavrului.

— Cine era Umbra? întrebă Espy încet.

Robinson scutură din cap.

— Nu știu. Și mă îndoiesc că vom afla vreodată. A fost și el cineva anume, dar probabil că și-a schimbat de atâtea ori identitatea și numele de la război încoace, încât nu se mai știe cine a fost cu adevărat

Espy clătină din cap.

— Și-acum?…

— Și-acum nimic.

Espy șovăi, apoi își puse mâna pe brațul lui Walter. Acesta îi luă, la rândul lui, mâna și și-o puse pe frunte, ca și cum ar fi fost o bucată de gheață care l-ar fi putut răcori. Apoi o așeză din nou pe braț și zâmbi.

— Ei, nu chiar nimic, zise el.

În fața lor, criminaliștii ridicau cadavrul. Începură să meargă cu pantofii cufundându-li-se în nisipul albicios, de parcă greutatea bătrânului pe care îl duceau sporise, era mai mare decât puteau ei căra.

— Erați prieteni? întrebă Espy.

— Începusem să fim. Credeam că mă poate învăța multe lucruri.

Espy se gândi o clipă la cele spuse de Walter, apoi vorbi:

— Da, cred că da.

Rămaseră tăcuți o vreme, până când Espy se auzi strigată de undeva din spate. Se întoarseră amândoi și îi văzură pe rabi și pe Frieda Kroner pe care un polițist nu-i

lăsa să treacă. Acesta se întoarse spre Robinson care îi făcu semn că totul e în regulă.

— S-a terminat, zise Walter când ei se apropiară. Datorită domnului Winter totul s-a sfârșit cu bine. Nu mai e nevoie să vă faceți griji în legătură cu Umbra.

— Bietul domn Winter! zise Frieda Kroner.

Își șterse ochii.

— O să-i mulțumesc rugându-mă pentru el și o să mă rog și pentru ceilalți.

Rabi dădu și el din cap.

— Nu se poate distruge chiar orice „umbră", domnule polițist, spuse el. Nu cele din întunecimea aceea.

O apucă de braț pe Frieda Kroner și adăugă încet:

— Dar e foarte mult să distrugi chiar și una.

Apoi cei doi bătrâni supraviețuitori se întoarseră și, mână în mână, se îndreptară spre oraș, spre casele lor. O clipă, Walter și Espy îi urmăriră cum își căutau încet drumul pe plajă, de parcă memoria însăși ar fi fost la fel de risipită, de incomodă ca și nisipul de sub picioarele lor. Pe urmă Walter o luă pe Espy de braț, ca și rabi pe Frieda Kroner, și cei doi tineri îi urmară.

CUPRINS

UNU O moarte întreruptă 8

DOI Somnul 42

TREI Contabilul morților 54

PATRU Speranța 69

CINCI Vânători și vânat 104

ȘASE Rugăciune pentru morți 135

ȘAPTE Perseverență 152

OPT Femeia care a mințit 173

NOUĂ O mână de ajutor 195

ZECE Așa merg lucrurile 215

UNSPREZECE Un om atent la detalii 232

DOISPREZECE Într-o lume perfectă 254

TREISPREZECE „Soddit” 276

PAISPREZECE Litera „h”, cea care lipsea 314

CINCISPREZECE Dispărutul 323

ȘAISPREZECE Manevre la limita legii..... 361

ȘAPTESPREZECE Un element necunoscut..... 379

OPTSPREZECE Să joci când îți vine rândul 400

NOUĂSPREZECE Avertismentul îngerașului..... 425

DOUĂZECI În libertate 446

DOUĂZECI ȘI UNU Ura..... 498

DOUĂZECI ȘI DOI Telefonul mult așteptat 520

DOUĂZECI ȘI TREI Cel care, odinioară, i-a învățat pe alții să omoare 537

DOUĂZECI ȘI PATRU Istoricul..... 573

DOUĂZECI ȘI CINCI Tatuajul..... 597

DOUĂZECI ȘI ȘASE Ceainicul 615

DOUĂZECI ȘI ȘAPTE Dimineața..... 644